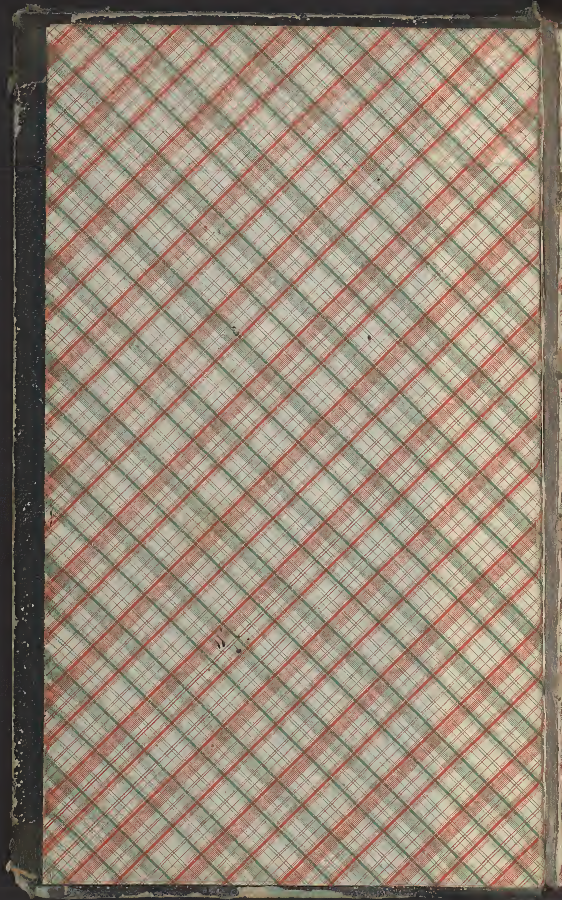
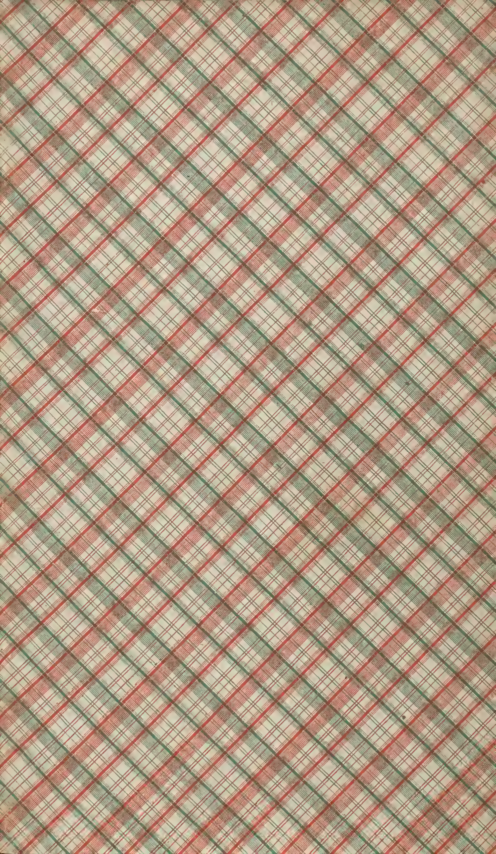

EDDA

SNORRA STURLUSONAR.

TOMUS SECUNDUS.

SUMPTIBUS LEGATI ARNAMAGNÆANI.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

EDDA
SNORRONIS STURLÆI.

TOMUS SECUNDUS,

CONTINENS:

TRACTATUS PHILOLOGICOS ET ADDITAMENTA
EX CODICIBUS MANUSCRIPTIS.

HAFNIÆ.

SUMPTIBUS LEGATI ARNAMAGNÆANI.

TYPIS J. D. QVIST.

1852.

L. B.

Quum Eddæ Snorronis Sturlæi Tomus primus in lucem editus esset, speravimus, quemadmodum breviter in præfatione illius libri indicavimus, hanc nostram editionem duobus voluminibus absolvi posse. Sed procedente opere moles materiæ magis magisque crevit, tandemque eo res venit, ut et operi ipsi et rationi hujus editionis optime consuli videretur, si non solum editorum opera, sed et ipsi fontes lectori aperirentur. Prodit igitur hic Tomus secundus Eddæ Snorrianæ, tractatus philologicos et additamentorum maximam partem continens, et, ut speramus, opus non parum illustrans, quum non solum hi ipsi tractatus, in codicibus manuscriptis plerumque in unum conflati, et propterea a viris doctis hucusque non recte nec inter se nec a ceteris Eddæ partibus distincti, nunc suum quisque locum teneat, et ad certam ætatem, si non auctores, referatur, fontes auctorum in scriptoribus Latinis demonstrentur, loca parallela ex libris grammaticorum Latinorum, Prisciani inprimis et Donati addantur: sed etiam in additamentis, quæ omnes reliquias vetustissimorum codicum manuscriptorum nunc superstites complectuntur, tota ratio operis condendi et quasi ipsa historia literaria hujus collectionis Eddicæ plane perspiciatur.

Contenta hujus voluminis breviter deinceps exponemus, quæ hæc sunt:

A. *Tractatus argumenti philologici, sive de literis, syllabis, compositione verborum et figuris orationis (p. 2—249). In his distingui debent:*

a) *Præfatio:* "um stafrofit", *p. 2—9, quæ ad ipsos tractatus I—IV non pertinere videtur, sed seculo XIV. demum composita, sive ab auctore tractatus ultimi, sive a librario codicis Wormiani (si hi duo non sunt unus et idem), quum ex ipsa hac scriptione manifestum sit, auctorem hoc modo sequentes tractatus cum corpore Eddico a se congesto componere voluisse.*

b) *Tractatus ipsi, qui quadripartiti sunt:*

I. Um stafrofit *(de alphabeto, pag. 10—43), tractatus et antiquitate et ingenio auctoris atque doctrina, pro temporis quidem ratione, magnopere notabilis. Auctor, qui nulla monumenta historica Islandica, præter genealogias et scripta Arii sapientis († 1148) cognovit, et ipse alphabetum in Islandorum usum se condidisse profitetur, circa et post medium seculum duodecimum vixisse videtur. Habemus igitur hic, si non scriptionem ipsius Thoroddi runomagistri, quod fortasse auctor præfationis suspicatus est (vide p. 4—6), certe auctoris cujusdam vetustissimi, Ario coævi, cujus tempore v. c. litera Anglorum (Anglosaxonum) ð nondum in alphabetum Islandicum recepta est, neque ab eo suscipitur*[1]. *Sagacitatem auctoris magna ejus in elementis soni et vocum distinguendis subtilitas demonstrat, doctrinam vero, quod alphabeta linguæ Latinæ, Græcæ, Hebraicæ, Anglicæ (Anglosaxonicæ) et Scoticæ cognovit, et linguæ Latinæ peritum se ostendit. In mythologia septentrionali versatum fuisse indicant fabulæ, nobis nunc ignotæ,*

---

[1]) *Quod hæc litera in editione nostra etiam in hoc tractatu occurrit, hoc codici Wormiano debetur, cujus librarius auctorem sæpius non intellexit, ideoque ex suo arbitrio sæpius scripsit; quæ mutare nunc frustra fuisset.*

de gigantide Halogiana (Hölgatröll = Þorgerðr Hölgabrúðr?) *et de Thore, quorum in exemplis allatis mentionem facit.*

II. *Alter tractatus de alphabeto* ("um stafrofit") *p.* **44—61**, *cujus auctor ignotus circa annum* **1200** *floruisse videtur. Hic tractatus, qui ad nos initio et aliis locis mancus pervenit, ex duobus conflatus est, altero ex fonte exotico hausto, ab Isidori Hispalensis scriptis originem ducente, qui literas cum notis et instrumentis musicis comparavit, altero Islandico, i. e. tractatu primo, cujus partem auctor verbo tenus exscripsit. Sed has scriptiones tam diversæ indolis inter se consociare non valuit, quare etiam in multis vacillat, et dissimilia invicem miscet. Sed tamen tractatus hicce magnopere memorabilis est, nam et literas Anglicas* þ, v, ð *eo modo in usum vocat, quo in codicibus Islandicis melioris notæ usurpatos esse videmus, et Raskio monente literam* ð *fortasse primus in alphabetum Islandicum introduxit. Cum hoc tractatu conferri meretur tractatus brevis, quem codex Upsaliensis clavi metricæ Snorronis præmittit (vide huj. Tom. p.* **364—369**) *cum tabulis alphabeticis (p.* **365** *et* **368**), *quas aperte allegat noster (p.* **48**), *sed quæ aut incuria librarii aut aliis causis nobis ignotis h. l. omissæ sunt: nam ex his tractatibus alter alterum supplere potest.*

III. *Tractatus Olafi Thordi filii Albipoëtæ* (Hvítaskáld † *1259*), *p.* **62—189**, *ex duabus sectionibus constans, quarum prima de sonis, literis, syllabis et oratione ejusque partibus* (Málfræðinnar grundvöllr, *p.* **62—92**), *altera de figuris orationis* (Málskrúðsfræði, *p.* **92—189**) *agit. Si cum fragmento codicis membranaceo Arnamagnæano Nr.* **757. 4.** *hunc tractatum, qualem ex codicis Wormiani auctoritate dedimus, comparamus, verosimile fit, Olafum hunc tractatum non*

primum scripsisse, sed scriptioni alius auctoris de sonis, literis, syllabis et partibus orationis tractatum suum superstruxisse, variis locis sua intersevisse (vide v. c. p. **72—74, 76—81, 92—94, 94—96, 110—189)** *et multa de figuris orationis, ex Donato et aliis desumta, addidisse, eo modo, ut pro exemplis Latinis, quæ Donatus dederat, alia ex carminibus septentrionalibus substitueret, quæ aliquo modo illis respondere viderentur. Et merito nunc miramur, quantam copiam carminum diversi generis, ætatis, auctorum, possederit vel memoria tenuerit, quum ultra* **120** *exempla tam exquisita afferre potuerit. Si ex altera parte cum fragmento codicis membranacei Arnamagnæano Nr.* **748. 4.** *textum nostrum comparamus, abesse videtur initium scriptionis Olafi, nisi prima hujus fragmenti (p.* **397)**, *quæ aliis locis non occurrunt, pro fine scriptionis cujusdam alius auctoris de tropis poëticis sint accipienda, quod ex scribendi modo, quo hujus fragmenti librarius usus est, non videtur verosimile.*

IV. *Tractatus incerti auctoris, de figuris orationis* (Málskrúðs-fræði, *p.* **190—249)**. *Hic tractatus, qui fortasse ab ipso librario codicis Wormiani — nam, in hoc solo codice membranaceo invenitur — profectus est, ex mente auctoris verosimiliter tractatum Olafi hvitaskald continuare et ad finem perducere debuit. Ab exoticis fontibus originem haud dubie trahit, quamvis eos nondum indagare contigerit. Carmina sacra, ex quibus exempla sæpius depromit, auctorem monstrant clerici ordinis, nomina vero propria et casus, quæ carmina exempli gratia commemorant, tempus quo scriptus sit hic tractatus non ante secundum decennium seculi XIV. statui posse. Si librario codicis Wormiani tribuendus esset, circa medium seculi XIV. scriptus esse deberet, si alii, paulo antiquior esse posset.*

B. *Additamenta, quæ præstantissimas reliquias codicum — præter Regium et Wormianum — integras dabunt.*

I. *Snorra-Edda secundum codicem Upsaliensem, p.* ***250—396.*** *Hic codex membranaceus, circa annum* ***1300****, ut genealogia Sturlungorum et recensus poëtarum septentrionalium demonstrat, exaratus, librum ipsum Eddam et Snorronem Sturlæum ejusdem auctorem nominat*[1]. *Hoc testimonium librarii, tam prope ad ætatem auctoris viventis, magnæ auctoritatis esse debet, nec minoris momenti est, quod contenta libri Eddæ, a Snorrone scriptæ, breviter enumerat, eodem ordine, quo in hoc codice scriptum videmus. Quamvis igitur librarius iste rem suam ceterum tam oscitanter egerit, ut mira fere inscitia, qua innumeris locis textum, præsertim in carminibus, corrupit, magnam partem auctoritatis suæ destruxerit, tamen opus ejus, non solum vetustatis caussa, sed et propter ordinem et dispositionem operis, non minus quam narrationis et sermonis genus, integrum lucem videre meruit, et visum est, hoc tali modo agere, ut quam proxime ad ipsas codicis scribendi formas accederetur, quod eximia liberalitas rectorum illustrissimæ bibliothecæ Upsaliensis, inprimis viri doctissimi* J. H. Schröder, *ord. Dannebr. Equit., nobis possibile fecit, quum ex petitione nostra hunc codicem rarissimum nobis ad utendum crediderunt. Ipsi numeros capitum, indices paginarum Tomi primi hujus editionis et notulas paucas addidimus. Plura, quæ ad notitiam hujus codicis, et specimen scripturæ, pertinent, in disquisitione de codicibus manuscriptis enarrabuntur.*

---

[1]) ***Inscriptio librarii:*** "Bók þessi heitir edda. hana hevir saman setta Snorri Sturlo sonr"; *vide p. 250.*

II. Eddu-brot, *s. fragmentum Eddæ secundum membranam Arnamagnæanam Nr.* **748. 4.**, *p.* **397—494.** *Ex rubrica, quam librarius ipse uno loco adscripsit (v. p.* **427—428**), *verosimiliter concludi posse videtur, hunc librum non totam Eddam Snorrianam, sed tractatum Olafi Albipoëtæ integrum, et selectam partem artis poëticæ Snorronis* (Skáldskaparmál ok kenníngar) *complexum fuisse, ita tamen, ut artem poëticam ex proprio librarii ingenio liberius tractasse videatur. Ceterum monendum est, hunc librum non a manu auctoris ipsius, Olafi Albipoëtæ, profectum esse*[1], *sed inde exscriptum, seculo eodem* XIII. *vel initio sequentis seculi, idque tam eleganter et scite, ut interitus tanti cimelii magnopere dolendus sit. In edendo hoc fragmento ad literaturam ejus quam proxime accessimus.*

III. Orms-Eddu-brot, *s. fragmentum Eddæ in codice Wormiano servatum, alias a nobis* Wb *insignitum, p.* **495—500.** *Hoc fragmentum, nunc unum et dimidium folium implens, eadem fere manu scriptum est, certe eadem ætate, ac codex ipse Wormianus (circa* **1350—60**). *Auctor scriptioni Snorronis de denominationibus opus superstruxisse videtur, et exempla copiose addidisse, quorum certe unum ex poëta seculi* XIV. (bróðir Árni, *p.* **500**) *hausit. Ad hoc tempus igitur hæc scriptio, saltem qualis in hoc codice fuit, referenda esse videtur. De ceteris fere nihil nunc dicere possumus, quum maxima pars hujus codicis — si unquam codex fuit — jam tempore Arngrimi Jonæ et Magni Olavii, pastoris Laufasensis, interierit. Exstant tamen in libris manuscriptis, ab Olavio profectis, qui interdum Lövasini vocantur, sive Edda Lövasina* (Laufáss-Edda), *quibus iterum editio Reseniana superstructa est, nonnulla quasi frusta, ab*

---

[1]) *hoc lacunæ in membrana relictæ indicant, vide v. c. p.* **400** *not.* **2**, **452** *not.* **2**, *etc.*

hoc fragmento manifeste discerpta, unde videmus, fragmentum nostrum eo tempore (1609) unum vel fortasse duo folia habuisse, quæ deinde usque ad Arnæ Magnæi tempora periere (cfr. infra sub VI). Nunc quale habemus, integrum dedimus.

IV. Eddu-brot, *sive fragmentum Eddæ secundum membranam Arnamagnæanam Nr.* **757** *in 4to, p.* **501—572.** *Hoc fragmentum, seculo XIV. medio vel circa scriptum, magnam lucem tractatui Olafi Albi-poëtæ adfert. Quamvis enim fragmento* **748** *non parum ætate sit inferius, tamen scriptionem de sonis et literis talem fere dedisse videtur, qualis a primo auctore data sit, ante quam Olafus eidem multa intersevit, et maximam partem tractatus de figuris orationis addidit. Nec minus memorabile est, quod in denominationibus poëticis* (kenníngar skáldskapar, *p.* **511**), *partim cum fragmento* **748** *(ubi Snorro auctor eorum declaratur), partim cum nostris, Regio et Wormiano, consentit. In editione membranam, vetustate et putredine magnopere læsam et densis lacunis intersitam, ideoque lectu difficillimam, quam accuratissime potuimus secuti sumus.*

V. Eddu-brot, *sive fragmentum Eddæ secundum membranam Arnamagnæanam Nr.* **1eβ** *in folio, p.* **573—627.** *Fragmentum hocce, seculo ut videtur XIV. scriptum, duobus præsertim momentis notabile est. Primum enim codici nostro Regio proxime accedit, nec tamen ita, ut in omnibus cum eo faciat, deinde genealogiam quandam in fine adfert, quæ demonstrat, hunc codicem olim, dum integer fuit, a nepotibus familiæ Sturlungicæ possessum fuisse. Visum est igitur hoc fragmentum, quod haud parvi momenti est, agmini ceterorum jungere.*

VI. *Diximus antea (v. III.) Magnum Olavium, pastorem Laufasensem et Eddæ Lövasinæ auctorem, frusta quædam ex fragmento Wb carpsisse, quando hoc frag-*

mentum plenius erat quam nunc exstat. Hæc frusta, quæ non exigui momenti nobis sunt, colligere et componere curæ fuit, et hic p. ***628—634*** *annexa sunt.*

VII. *Agmen claudit brevis quidam tractatus mythologici argumenti, ex folio membranaceo, quod in Nr.* ***162.*** *b. Fol. in scriniis Arnamagnæanis asservatur, desumtus, p.* ***635—636.*** *Ad collectionem Eddicam non proprie quidem pertinet hic tractatus, sed argumentum arcte cognatum consilium dedit, ut hoc loco publicam lucem videret.*

Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. ***756. 4.***, *seculo xv. scriptum, integrum dare non opus esse videbatur, quum per omnia cum Wormiano nostro faciat, et nihil neque in dispositione, neque in materia tractanda notabile habeat.*

Neque nobis, præfationi huic finem facientibus, pietatis officium negligendum est. Duo cara nomina, quæ in primo hujus operis volumine edendo participes erant, nunc non adsunt, Laurentius Engelstoft *et* Kolderup-Rosenvinge. *Mors nobis invidit viros egregios, patriæ et universitatis nostræ per multos annos ornamenta, literarum septentrionalium fautores et felicissimos cultores, collegii nostri per viginti fere annos fidelissimos et doctissimos collaboratores, quos totus orbis literarius non minus quam Musæ patriæ lugent et desiderant.*

Vale, L. B., et studiis nostris favere perge.

Dabamus Hafniæ die xxxi. Augusti ***1852.***

Orsted. Werlauff. Rafn. K. Gislason.
J. E. Larsen.

Jón Sigurðsson.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

UM STAFROFIT[1].

Nú[2] um hríð hefir sagt verit, hversu kenna skal þá luti, sem frammi standa í bók þessari: megu þær kenníngar á margan veg[3] breytast, eptir því[4] sem nú finna ný skáld, ok taka til ok setja reglur eptir ýmisligum bókum. Skal þó eigi at heldr láta þat únýtt vera, sem fornskáldin hafa fundit, er efni ok grundvöllr er alls skáldskapar, en eigi skulu menn þesssum frásögnum

---

1) *Hunc titulum ipsi præmisimus, quum in W a prima manu nulla inscriptio inveniatur; Raskius inscripsit:* um latínu-stafrofit, *quod nimis arcte dici videtur; in codice U brevis quidam tractatus præmittitur clavi metricæ Snorrii, et inscribitur:* her segir af setníngu háttalykilsins. — 2) *Qui sequuntur tractatus sic distinguendi videntur: 1. Præfatio. 2. tractatus de literis sive de alphabeto Islandico. 3. alius tractatus brevior, ejusdem argumenti. 4. tractatus de sonis, literis, syllabis et partibus orationis, qui tractatus Raskio inscribitur Fundamentum Grammaticæ. 5. tractatus de figuris orationis, sive tropologia. De ceteris quidem suis locis agam, hanc vero Præfationem, quæ præmittitur tribus qui sequuntur tractatibus grammaticis, ab his discernendam putavi et ad alium auctorem referendam, saltem ad alium, quam proxime sequentis tractatûs, cujus auctor ante Snorrium Sturlæum vixit, quum in præfatione Nostri opera Snorrii citentur. Quis hic fuerit,*

EDDA
SNORRII STURLÆI.

DE ALPHABETO.

Jam aliquamdiu demonstratum fuit, quomodo res, supra in hoc libro allatæ, denominandæ sint. Quæ denominationes multis modis variari possunt, prouti poëtæ recentiores hujus temporis, varios libros secuti, regulas (poëticas) proprio ingenio constituere inceperunt. Neque tamen ideo abolenda sunt veterum poëtarum inventa, quæ sunt materia et fundamentum omnis poësios. Sed hisce narrationibus non major quam svadeat ratio

id quidem nescio. Si idem fuit, atque is, qui præfationem Eddæ Snorrianæ et epilogos Ludificationis Gylvianæ et Sermonum Bragii conscripsit, in principio præsentis præfationis sua ipse opera citavit, quod eum hoc pacto non facturum fuisse opinor. Sed voluisse eum sequentes tractatus cum Eddæ Snorrianæ corpore conjungere, quum ex ipsius præfationis initio apparet, tum Raskius (p. 269 not. 4) observavit. De auctoribus hujus partis Eddæ Snorrianæ vide Hist. Eccl. Isl. 1, 209, not. a, *Vitam Sæmundi Multiscii, auctore A. Magnæo, in Edda Sæm. Tom. I. p. XIV–XVIII, Edda Snorr. ed. Rask, Holm. 1818, præf. p. 6, item præfationem J. Olavii Grunnavicensis ad Cod. Wormianum ab eo exscriptum, msc.; quorum duo postremi diversos illos tractatus grammaticos, a multis doctissimis viris cum Skalda minus recte confusos, caute distinxerunt.* — [3]) vegh, *W, et ita sæpius* gh *pro* g *molliore.* — [4]) þi, *semper, W.*

trúa framarr en skynsamligt er, eptir því sem segir í fyrsta lut bókarinnar með hverju villurnar fjölguðust; ok af því hefir hvert skáld sett sèr reglu, þat sem eigi trúði rèttliga, af því at þeir hugðu Óðin guð verit hafa, ok alla þá með guðmagni sem honum þjónuðu, sem heyra hefir mátt í mörgum frásögnum þessar bókar. En nú skal lýsa hversu ný skáld ok fræðimenn, ok einkanliga klerkarnir, vilja lofast láta hversu kveða skal, ok únýta eigi at heldr þat sem fornir menn hafa framit, utan þat sem klerkligar bækr banna; því at þat er náttúruligt, at menn sè nú smásmuglari, sem fræðibækrnar dreifast nú víðara. Láta fróðir klerkar hverjar bækr, sem þeir finna[1], snara til þeirrar þjóðar túngu, sem í því landi talast, sem þá eru þeir, eigi at eins hversu tala skal, heldr ok jamvel hversu hverr stafr hljóðar með löngu hljóði eða skömmu, hörðu eða linu, ok hvat hvergi þeirra hefir af sèr fall eða tíma, eðr (af) þeim, sem fyrir honum stendr ok eptir, sem yðr mun sýnt verða í þeim greinum, sem síðarr eru skrifaðar, eptir þeirra manna upptekinni stafasetníngar-reglu, sem vèr hyggjum vel hafa kunnat orðógraffíam; ok þó at sína fígúru hafi hverr þeirra til sinnar sagnar, þá sýnist mönnum allir þeir fagrliga skipat hafa; hefir hverr sett stafina eptir þeirri túngu, sem þeir hafa talað; ok þó at þeirra verk sè saman borin, þá bregðr ekki þeirra annars reglu. Skal yðr sýna hinn fyrsta letrs hátt, svâ ritinn, eptir sextán stafa stafrofi í danskri túngu, eptir því sem þóroddr rúna-

[1]) at, *add. W.*

fides habenda est, prouti in prima hujus libri parte demonstratum est, qua ratione errores (in rebus divinis) multiplicati sint. Atque eam ob caussam poëtæ, qui vera religione non erant imbuti, sibi quisque regulam (regulas poëticas) præscripserunt, quod Odinem deum fuisse, ejusque asseclas vi divina præditos crediderunt, ut ex multis hujus libri narrationibus (mythis) intelligi potest. Jam vero demonstrabimus, quæ regulæ poëticæ a recentioribus poëtis doctisque viris, in primis clericis, permittantur. Neque tamen eo magis tollemus ea, quæ veteres composuerunt, præterquam quæ libri ecclesiastici vetant. Est enim naturale, nunc eo subtiliorem his rebus adhiberi diligentiam, quo latius libri ad cognitionem frugiferi hoc tempore diffundantur. Viri docti clerici ordinis quoscunque reperiant libros convertendos curant in linguam vernaculam, quæ in ea terra, ubi tunc degant, usurpetur, non solum quomodo loquendum sit, sed etiam quo sono, longo an brevi, aspero an leni, quæque litera gaudeat, et quam quantitatem sive tempus quæque earum habeat, sive ex se ipsa, sive ex litera antecedente vel consequente, quemadmodum vobis demonstrabitur in iis articulis, qui in sequentibus descripti sunt secundum regulas orthographicas ab eis viris receptas, quos orthographiæ bene peritos fuisse arbitramur. Quorum etsi suam quisque sententiam suo modo exprimat, tamen hi omnes, quæ communis existimatio est, literas scite disposuisse videntur. Nam singuli linguæ, quam locuti sunt, convenienter literas posuerunt; atque si eorum opera inter se contuleris, ex his nullum alterius regulæ repugnare reperies. Primus vobis demonstrabitur modus scribendi, qualem Thoroddus Runarum magister et sacer-

meistari ok Ari prestr hinn fróði hafa sett í móti Latínumanna stafrofi, er meistari Priscianus hefir sett[1]. Hafa þeir því fleiri hljóðsgreinir með hverjum raddarstaf, sem þessi er túngan fátalaðri[2], svâ at þat má

[1]) *Quæ h. l. aduotauda succurrunt, sequentia sunt:* a) *Alphabetum vel tractatum orthographicum ab Thoroddo et Ario compositum, qui auctori hujus præfationis ad manus fuit, quemque collectioni suæ inserere cogitavit, temporis injuria nobis invidit. In cod. Worm., qualis nunc est, non extat; nam tractatus orthographicus, proxime hanc præfationem sequens, et post tempora Arii scriptus est, nec ullam rationem habet alphabeti Runici; tractatus alphabeticus secundus tractatu primo serior est; tractatus tertius auctorem habet Olavum Thordi* Hvítaskáld. b) *Quale fuerit hoc alphabetum Thoroddi et Arii, nunc quidem nescimus; si vero conjecturæ locus erit, continebat 5 vocales:* a, e, i, o, u, *runica vocali* ýr *diphthongisque latinis exclusis: consonantes Runicas 10, nempe liquidas 5:* r, n, m, l, f, *sibilantem* s, *aspiratam* h, *mutas* t, k (c), b *(cum punctatis* d, g, p); *pro runico* ᚦ *formam Anglosaxonicam* þ, *pro latino* v *formam Anglosaxonicam* ƿ, *et præterea ex latino alphabeto* q, x, z; *qui quatuor postremi characteres ab auctore primi tractatus excluduntur.* c) *Quo tempore scriptum fuerit alphabetum Thoroddo-Arianum, certo definiri non potest. Interim, quum verisimile sit, Arium opera sua historica hac ipsa orthographia exarasse, quumque Librum de Islandis* (Íslendíngabók) *majorem annis 1122-33 composuerit (Werlauff de Ario multiscio p. 19, 20), sequitur tractatum ejus orthographicum scriptum esse ante 1122; et fieri potest, ut Gragasa, quæ quarto ante anno (hieme 1117-18) literis mandari cœpta est (Sched. c. 10), eadem fuerit orthographiâ exarata. De Thoroddo, Runarum magistro, nihil certi nobis constat. Cognomen*, Rúnameistari, *ei additum putatur ob eruditionem et linguarum runicæque scientiæ peritiam (Halvdani Einaridæ Sciagr. hist. litt. isl., Havn. 1777, p. 14: Werlauffii Dissert. de Ario multisc. p. 57 not.* v.). d) *Celeb. Werlauffius in dissertatione egregia de Ario multiscio, p. 60 (quum nondum facta esset distinctio inter diversos illos tractatus orthographicos horumque auctores) putat, Thoroddum et Arium characteres Runicos novo ordine*

dos Arius Polyhistor, ductum alphabeti linguæ Danicæ, sedecim literis constantis, secuti, ad exemplum alphabeti Latini, a magistro Prisciano compositi, adcommodaverunt. Qui eo plures sonorum variationes singulis vocalibus subjecerunt, quo pauciores hæc lingua (ɔ: latina) vocum

---

disposuisse, earum potestatem accuratius explicuisse, numerumque forte punctatione quarundam auxisse. Quod ab illis (præsertim a Thoroddo Runarum magistro) factum esse, minime quidem negare audeo, sed puto eo non respici hoc nostro loco. Mea sententia prope accedit ad sententiam Joh. Olavii Grunnavicensis in opere eddico msc., citatam dissertationis Werlauffianæ p. 59–60, "Arium scripsisse commentarium de literis, quatenus illæ, ab exteris acceptæ, idiomati islandico recte essent accommodandæ". — [2]) fátalaðr] *proprio sensu* fátalaðr *significat eum, qui pauca loquitur, ut* lángtalaðr, *qui longa oratione utitur, qui diu sermones serit, Fornm. S. 1, 288, item simplex* talaðr, *disertus, cum adv.* ekki, vel, betr; *derivatur a subst.* tala, *oratio. Sed hic sensus nullo modo potest huic loco convenire, ubi de sermone sermo est. Hinc factum est, ut* tala *h. l. catachresticè de sono acceperim, eodem sensu ac* rödd, hljóð. *Nam hoc sibi velle puto auctorem h. l., non esse in lingua latina tot vocalium (vel vocum, sonorum vocalium) variationes, quot in lingua islandica. Atque hæc eum dicere de lingua, cujus vera pronuntiatio jam dudum erat intermortua, secundum sui temporis pronuntiationem, qua latinæ diphthongi* ae, oe *(ut Græc.* αι, οι*) cum sonis islandicis* e, i *congruebant,* au *et* eu *(Græc.* αυ, ευ*) pro syllabis* av, ev *habebantur (convenienter pronuntiationi Græcorum recentiorum s. Neogræcorum, quæ toto medio ævo in Italia, Anglia, Islandia apud doctos clericos usurpata et recepta fuit). An Thoroddus et Arius has variationes sonorum notis diacriticis distinxerint, incertum est; potius putarim, eas tantum exemplis monstrasse, ut in sequentibus Olavus* Hvítaskáld *fecit. Ceterum notandum est, vetustissimum, quod quidem ad hoc tempus existat, exscriptum Schedarum (Libelli Islandorum) Arii non scriptum esse orthographiâ Thoroddio-Ariana, sed proxime accedere ad orthographiam ejus, qui tractatum orthographicum primum* (I) *conscripsit.*

undirstanda með hljóði umbeygiligu, hvössu ok sljófu, svå at einnar tíðar fall væri í hvårutveggja stafrofi, til þess at skáldin mætti þá mjúkara kveða eptir nýfundinni letr-list, en hafa eigi hvert orðsskrípi þat sem fornskáldin nýttu, en hálfu síðr auka í enn verrum orðum en áðr hafa fundin verit: því at vandara var þeim at tala, sem ekki höfðu fyrir sèr, en þeim sem nú hafa ýmisligar fræðibækr. En vel má nýta at hafa eptir þeim heiti ok kenníngar, eigi lengra reknar en Snorri lofar[1]. Leiti eptir sem vandligast, þeir sem nú vilja fara at nýjum háttum skáldskapar, hversu fegrst er talat, en eigi hversu skjótt er ort, þvíat at því verðr spurt, hverr kvað, þá er frá líðr, en eigi hversu lengi var at verit. Ok þeir sem nú vilja með nýju kveða, hafi smásmugul ok hvöss ok skygn hugsunar augun, at sjá hvað yðr er nú sýnt í þessum frásögnum.

---

[1]) ***Respici puto Clavim metricam Snorrii (vide Tom. I. p. 612):*** "nivnda (leyfi) er þat, at reka til hinar fimtv keníngar, en or ættvm er, ef lengra er rekit; en þótt þat finiz í fornskálda verka, þá látvm vær þat nv vnýtt".

variationes habet, ut sono circumflexo, acuto et gravi (quæque variatio) intelligi possit: eo consilio, ut, servatâ ejusdem temporis quantitate in utroque alphabeto, poëtæ, inventæ nuper orthographiæ ductum secuti, versus eo rotundiores facere possent, nev formas insolitas a veteribus poëtis adhibitas usurparent, multo minus formas deteriores, quam antea inventæ sint, introducerent. Nam illis, qui nulla quæ sequerentur exempla habuerunt, difficilior fuit sermonis adcommodatio, quam nostræ ætatis hominibus, qui varios habent libros ad cognitionem utiles. Ceterum non nullius est utilitatis, eos (veteres poëtas) imitari in formandis appellationibus et denominationibus, quæ non longius sunt repetendæ, quam Snorrii præcepta permittunt. Quisquis hodie novis metrorum variationibus operam dare velit, is quam diligentissime adtendat animum ad elocutionis venustatem, non ad faciendi celeritatem. Nam procedente tempore quærent homines: quis ista composuit? non autem, quamdiu operi immoratus fuerit. Et qui hodie nova in poësi invenire student, acumen mentis subtile, acutum et perspicax habeant, ut quæ vobis his narrationibus jam sunt demonstrata, pervideant.

I[1].

1. Í flestum löndum setja menn á bækr annattveggja þann fróðleik, er þar innanlands hefir gjörzt, eðr þann annan, er minnisamligastr þikkir, þó at annarsstaðar hafi heldr gjörzt, eða lög sín setja menn á bækr, hver þjóð á sína túngu. En af því at túngurnar eru úlíkar hver annarri, þær er or einni

[1]) *De* tempore: *scriptum esse hunc tractatum non longe post Arii mortem, mihi fidem facit, quod auctor nulla scripta historica monumenta islandica memoret, nisi Arii Thorgilsis filii (1067 † 1148), qui suo Libello de Islandis (Schedis) ultimam manum non imposuit ante 1135 vel 1136 (Werlauff de Ario multisc. p. 27). Hinc mihi verisimile fit, hunc de quo agimus tractatum scriptum esse antequam ceteræ historiæ Islandicæ scribi cœptæ sunt, i. e. numero rotundo ante annum 1160 (Sturl. 2, p. 107,* "flestar sögur, er hèr hafa gjörzt á Íslandi, voru rítaðar, áðr Brandr biskup andaðiz" *(1201). Raskius in ed. Ed. Snorr. præf. p. 6, magnam quidem partem tractatuum grammaticorum Olavo* Hvítaskáld *adscribit, cetera vero pluribus aliis auctoribus, tractatum secundum a tractatu primo discernens, Ed. Sn. p. 288, not. *). Tempus, quo (tres primi) tractatus grammatici scripti sint, feliciter restringit ad tempora Waldemarorum (primi et secundi), Daniæ regum, ɔ: ad annos 1157-1241* (Forsög til en videnskabelig dansk Retskrivningslære af R. Rask, *Havn. 1826, p. 83), quod prope accedit ad meam sententiam, qui putem primum tractatum scriptum esse ante 1160, et tertium ante 1259. Sed celeb. Werlauffius (de Ario multisc. p. 64, not. ö) hæc aliter accipit: "videmus hinc (quod sola opera historica Arii h. l. citantur), inquit, quanto in pretio scripta Nostri (i. e. Arii) vel integro seculo post ejus mortem habita sint, quum is solus instar omnium nominatim citetur". At enim vero, si integris centum annis post mortem Arii, i. e. 1248, septem annis post mortem Snorrii Sturlæi, quum jam longe maxima pars historiarum Islandicarum et Norvegicarum esset literis mandata, hic tractatus scriptus fuit, equidem nescire me fateor, quid sibi velit orthographus noster, dicens, se alphabetum Islandis condidisse, ut leges,*

I.

1. Apud plurimas gentes literis mandari solent aut res scitu dignæ, quæ intra patriam gestæ sunt, aut res quæ maxime memorabiles existimantur, licet extra patriam gestæ fuerint; item leges, quas nationes sua quæque lingua literis mandant. Quoniam vero linguæ, quamvis ex una eademque lingua declinaverunt

---

ut genealogiæ, ut sacræ interpretationes, ut denique opera Arii faciliis scribi legique possent. De auctore: *Islandum fuisse, verba docent,* þá hefir ek ok ritað oss Íslendíngum stafrof; *eundemque haud mediocriter literatum, ipse tractatus monstrat: nam non solum ei notum fuit alphabetum latinum (§ 1. 8), græcum (§ 1. 4. 7), hebraicum (§ 1. 7), anglosaxonicum (§ 1), scoticum (§ 7), sed et adfert (§ 5) unum distichon ex Catonis Dionysii distichis de moribus, quod recte et subtiliter in sermonem islandicum transtulit. Aliquot locis alphabetum islandicum vetustissimum (Thoroddo-Arianum) respicere videtur, nempe § 2, ubi mentionem injicit sermonis Danici, literis regularibus (vulgaribus) expressi, et § 7, literæ* þ, *novissime in alphabetum receptæ, nec non Titulorum (notarum, scribendi compendiorum), ut qui antea in alphabeto fuerint. Stilus, ut in tali materia, classicus, quanquam adhibet auctor voces ex medii ævi latinitate petitas, ut* vers *(= sententia, periodus),* capitúlum, titull, *interdumque longiori verborum tractu utitur, præsertim in protasi, v. c. ed. Rask. p. 283. lin. 12-19: p. 275. l. 29: p. 276. l. 5: p. 288. l. 9-16: p. 281. l. 15-21: p. 282. l. 4-8: p. 276. l. 15-20. Pro formis exquisitioribus haberi potest pronomen 1. pers. et negat. partic.* a *verbis suffixa, v. c.* rítk, sèkka, kauka. *In argumento tractando auctor liberaliter versatur, sonos acute distinguit, exempla neque anguste neque anxie quærit, interdum audacius ex fabulis ethnicis petens, v. c. ex fabula de gigante Halogiana et Thore lebetem portante. Si quis conjicere velit, auctorem fuisse Gunnarem Björnis filium, dictum* Rúnagunnar, *qui sec. Ann. Reg. obiit 1193 (Scr. rer. Dan. 3, 70), temporum ratio non obstat. Ceterum observandum est, orthographiam auctoris ab librario, qui Cod. Worm. exaravit, non observari, nisi in ipsis exemplis, neque tamen accurate.*

ok hinni sömu túngu hafa gengizt eða greinzt: þá þarf úlíka stafi í at hafa, en eigi ena sömu alla í öllum, sem eigi rita Grikkir latínustöfum girzkuna, ok eigi Latínumenn girzkum stöfum latínu, nè enn heldr ebreskir menn ebreskuna hvârki girzkum stöfum nè latínu, heldr ritar sínum stöfum hver þjóð sína túngu. Hverega túngu er maðr skal rita annarrar túngu stöfum, þá verðr sumra stafa vant, af því at eigi finnst þat hljóð í túngunni, sem stafirnir hafa þeir er af gánga. En þó rita enskir menn[1] enskuna latínustöfum, öllum þeim er rèttræðir verða í enskunni, en þar er þeir vinnast eigi til, þá hafa þeir við aðra stafi, svâ marga ok þesskonar sem þarf, en hina taka þeir or, er eigi eru rèttræðir í máli þeirra. Nú eptir þeirra dæmum, allz vèr erum einnar túngu, þó at greinzt[2] hafi mjök önnur tveggja eða nakkvat báðar, til þess að hægra verði at rita ok lesa, sem nú tíðist ok á þessu landi bæði lög ok áttvísi, eða þýðíngar helgar[3], eða svâ þau hin spakligu fræði, er Ari þorgilsson hefir á bækr sett af skynsamligu viti, þá hefir ek ok[4] ritað oss Íslendíngum stafrof, bæði latínustöfum, öllum þeim, er mèr þótti gegna til vârs máls vel, svâ at rèttræðir mætti verða, ok þeim öðrum, er mèr þótti í þurfa at vera, en[5] or vâru teknir þeir, er eigi gegna atkvæðum vârrar túngu. Or eru

[1]) *i. e. Anglosaxones, vide* Forsög til en videnskabelig dansk Retskrivningslære af R. Rask, *Hafn. 1826, p. 83-84.* — [2]) *ex emendatione Raskii pro:* giörz, *W.* — [3]) *Per leges intelligendæ sunt leges civiles et ecclesiasticæ, eo tempore in Islandia vigentes, ɔ: Gragasa et Jus eccl. Thorlako-Ketilianum, nec non emendationes et additamenta eodem pertinentia. Per sacras*

aut discesserunt, inter se dissimiles sunt, necesse est, dissimiles adhiberi literas, nec easdem omnes in singulis, quemadmodum Græci linguam græcam latinis literis non exprimunt, neque Latini græcis latinam, neque Ebræi ebræam græcis latinisve; sed suam quæque natio linguam suis exprimit literis. Nam quæcunque lingua alius linguæ literis exprimenda est, quædam literæ desunt, eo quod sonus, literis quæ desint proprius, in lingua non invenitur. Verum tamen Angli linguam Anglicam literis latinis, quotquot justæ Anglici sermonis pronuntiationi conveniant, exprimunt. Sicubi vero literæ non suppetant, alias adhibent, quot qualesque opus sint, iis exemtis, quæ ipsorum sermonis rectæ pronuntiationi non conveniant. Horum igitur exemplum secutus, quum eadem lingua utamur, etsi alterutra admodum, aut utraque aliquantum, mutata sit, ut facilior reddatur scriptio et lectio, quæ hodie etiam hac in terra usurpatur, et legum et genealogiarum, aut sacrarum interpretationum aut etiam ingeniosorum illorum operum historicorum, quæ Arius Thorgilsis filius solerti ingenio literis mandavit: ego quoque nobis Islandis alphabetum conscripsi, quod constat quum literis latinis, quotquot mihi visæ sint nostro sermoni justæque pronuntiationi convenire, tum aliis, quibus opus esse arbitrarer, quum exemissem, quæ nostræ linguæ prolationi non

---

interpretationes, in primis vitæ sanctorum (v. e. Sancti Blasii. Andreæ, etc.), et forte libri ascetici, breviaria, in sermonem isl. translata. — [4]) *hæc vocula indicare videtur aut alia opera ab auctore ante hunc tractatum scripta, aut aliorum operam ante eum in concinnando alphabeto positam.* — [5]) *sic W.*

teknir samhljóðendr nokkurir[1] or latínustafrofi, en nokkurir í gjörfir[2]; raddarstafir eru[3] öngvir or teknir, en í gjörfir mjök margir[4], því at vâr túnga hefir flesta alla hljóðs eða raddar.

2. Nú af því, at samhljóðendr megu ekki mál eða atkvæði gjöra einir við sik, eigi svâ at þeir megi nafn hafa án raddarstafi[5]; en at raddarstafnum einum sèrhverjum má kveða sem hann heitir, ok at honum kveðr í hverju máli, ok þeir bera svâ tign af samhljóðöndum sem almætti af hálfmætti: þá hefi ek af því fyrri setta þá, bæði í stafrofi ok í umræðu hèr nú. Við þá hljóðstafi fimm, er áðr voru í latínu stafrofi: a, e, i, o, u, þar hefi ek við gjörfa þessa stafi fjóra, er hèr eru ritnir nú: ǫ, ę, ø, y. — ǫ hefir lykkju af *ái*, en hrínginn af *ói*, því at hann er af þeirra hljóði tveggja saman blandinn: kveðinn minnr opnum munni en *á*, en meirr en *ó*. ę er ritinn með lykkju *ás*, en með öllum vexti *es*, sem hann er af þeim tveim samfelldr, minnr opnum munni en *á* en meirr en *e*. ø, hann er af hljóði *es* ok *ós* felldr saman, minnr opnum munni kveðinn en *e* ok meirr en *o*, enda ritinn af því með kvisti *es* ok með *ó*sins hríng. *y* er af röddu *ís* ok *ús*, görr at einni röddu, kveðinn minnr opnum munni en *í* ok meirr en *ú*, ok skal af því ena fyrri kvísl af höfuðstafs *úi*, sem áðr er þeim í stafrofi skipat. Nú má verða at því, at nokkurr svari svâ: ek má fullvel lesa danska túngu,

---

1) *i. e.* q, x, v, z. — 2) *i. e.* ŋ, K. — 3) *ex emendatione Raskii pro:* enn, *W.* — 4) nimirum ǫ, ę, ø, y, *item vocales punctatæ et virgatæ.* — 5) *sic, in dat., W.*

convenirent. Nimirum exemtæ sunt aliquot consonantes alphabeti latini, nonnullæ vero additæ; nullæ exemtæ vocales sunt, additæ vero permultæ: nostra enim lingua plurima habet soni vel vocis elementa.

2. Quum vero consonantes nullum sonum aut vim pronuntiabilem per se solæ exserere queant, adeo ut, vocali aliqua non auxiliante, ne nomen quidem habere possint, unaquæque vero vocalis suo nomine sonoque cuique linguæ proprio pronuntiari queat; quumque vocales consonantibus præstantiâ tantum antecellant, quantum perfecta potentia imperfectæ: ea de caussa has, quum in alphabeto, tum in hac præsenti dissertatione, priores posui. Quinque illis vocalibus, quæ antea in alphabeto latino erant, has quatuor addidi literas, quæ hic jam scribuntur: *ǫ*, *ę*, *ø*, *y*. *ǫ* habet semicirculum literæ *a*, circulum vero literæ *o*, eo quod utriusque hujus sono commixtum est, quum proferatur ore minus aperto, quam *a*, magis aperto quam *o*. *ę* exprimitur semicirculo literæ *a*, integro autem corpore literæ *e*, quum ex his duabus compositum sit, pronuntiatum ore minus aperto quam *a*, magis aperto quam *e*. *ø* compositum est ex sonis literarum *e* et *o*, minus aperto ore prolatum, quam *e*, magis aperto quam *o*; quam ob rem per spirulam literæ *e* et circulum literæ *o* exprimitur. *y* constat ex sonis literarum *i* et *u* in unum sonum conflatis, prolatum ore minus aperto quam *i*, magis aperto quam *u*; atque ideo per priorem furculam majusculæ *u* exprimendum est, quod hoc (ɔ: *u*) in alphabeto priorem locum obtinuerat. Jam fieri potest, ut aliquis opponat:

þó at latínustöfum rèttum[1] sè ritað, má ek þó at líkindum ráða hve kveða skal, þó at eigi sè allir stafir rèttræðir í því er ek lęs; ræki ek eigi hvârt þú rítr *ǫ*[2] þitt eða *a*, [*ę* eða *e*[3], *y* ok *u*. En ek svara svâ: eigi er þat rúnanna kostr, þó at þú lesir vel eða ráðir vel at líkindum, þar sem rúnar vísa óskýrt, heldr er þat þinn kostr, enda er þá eigi örvænt at þeygi lesa ek vel eða minn maki, ef sá finnst, eða ráða ek vel að líkindum til hvers ens rètta færa skal, ef fleiri vega má færa til rètts en einn veg, þat sem á einn veg er þó ritað, ok eigi skýrt ákveðit, ok skal geta til, sem þú lèzt þat vel kunna. En þó at allir mætti nakkvat rètt or gjöra, þá er þó vís vân, at þeygi vili allir til eins færa, ef máli skiptir, allra helzt[4] í lögum; enda tel ek þik þá eigi hafa vel svarat, er þú lætr eigi þurfa í vâru máli þessa níu raddarstafi: a, ǫ, e, ę, i, o, ø, u, y, allra helzt ef ek klýf or þessum níu sex greinir ens fjórða tigar, þær er sitt mál gjöri hver, ef glögt eru skilðar. Nú mun ek þessa stafi átta (allz eingi grein er enn á[5] *i* gjör) á meðal enna sömu tveggja samhljóða setja sitt sinn hvern, en sýna ok dæmi gefa, hve sitt mál gjöri hverr þeirra við enna sömu stafa fulltíng, í enn sama stað settr hverr sem annarr, ok á þann veg svâ gefa dæmi of allan þenna bæklíng ámeðal enna líkustu

---

1) *sic, ut videtur, in W scriptum fuit manu librarii, sed serior manus supra lineam mutavit in* vorum *quod ineptius videtur.* — 2) ø, *W.* — 3) *a [sic dedimus;* eða ę, *W.* — 4) helldz, *W.* — 5) *om. W, sed necessarie aut addenda est hæc præpositio aut sequens* i *in casu genitivo ponendum.*

Equidem sermonem Danicum satis bene legere possum, etsi literis latinis regularibus exprimatur; nihilo enim minus secundum veri similitudinem conjicere possum, quo modo verba pronuntianda sint, quamvis omnes literæ verborum legendorum cum recta pronuntiatione non congruant; quare non curo, *ǫ* tuum scribas an *a*, *ę* an *e*, *y* an *u*. Cui ego sic respondeo: quod tu ea, quæ literæ obscure monstrent, recte legas, aut secundum veri similitudinem feliciter conjectes, id tuæ peritiæ, non characterum virtuti tribuendum est; at enim verendum est, si verba, uno modo scripta, neque luculenter distincta, pluribus modis quam uno reduci ad rectum sensum possint, faciendaque conjectura sit, cujus faciendæ te peritum esse prædicasti, ne neque ego, neque mei similis, si talis inveniatur, bene legamus aut secundum veri similitudinem conjecturam facimus. Verum enimvero, si vel omnes aliquam rectam facere conjecturam possent, exspectari tamen certe potest, si res majoris momenti, in primis juridica, agatur, non omnes velle eandem sententiam ad eundem sensum reducere. Neque te vero bene respondisse judico, si in nostra lingua his novem vocalibus opus esse non putas: *a*, *ǫ*, *e*, *ę*, *i*, *o*, *ø*, *u*, *y*, præsertim si divisis his novem elementis triginta sex species effecero, quarum singulæ, exacte distinctæ, suum quæque sensum reddant. Igitur hæc octo elementa (quandoquidem literæ *i* nullum adhuc discrimen factum est) diversis vicibus singula interponam iisdem duabus consonantibus, ut proposito exemplo monstrem, quo modo singula, eodem quo cetera loco posita, iisdem adjuvantibus literis, suum quæque sensum faciant: atque hoc modo

greina, þeirra er á stöfunum verða gjörvar: sar, sọr; ser, sær; sor, sør; sur, syr. *Sár* veitti maðr mèr eitt, *sọr* mörg veitta ek honum; [*ser* .... *sær;* goðinn *sór* enn *sørin*[1] *; sur* eru augu *syr*, slík duga betr en springi *yr*.

3. En nú elr hverr þessa stafa níu annan staf undir sèr, ef hann verðr í nef kveðinn, enda verðr sú grein svâ skýr, at hon má ok máli skipta, sem ek sýni hèr nú eptir, ok setè[2] púnkt fyrir ofan þá er í nef eru kveðnir: har, hȧr; rọ, rọ̇[3]; þel, þėl; fẹr, fẹ̇r[4]; ısa, ıṡa; orar, ȯrar; ora, ȯra; þvat, þvȧt[5]; syna, sẏna. *Har* vex á kvikendum, en *hȧr*[6] er fiskr; *rọ* er eitt trè or seglviðum, en *rọ̇* er hyrníng húss; *þel* er á hnefa bundnum, eða hlutr feldar, en *þėl* er smíðartól; annat er þat, er sauðrinn heitir *fẹr*, en annað þat, er hann *fẹ̇r*[7] lambs; *í sá* skýja deild, þâ er vèr komum í *ıṡa; orar*[8] eru úræktir *ȯrar;* spakt skyldi hit elzta barn, þvíat hit ellra má *øra* hið *ø̇ra;* þar *vartv at*, er fjáðr klæðit *þvȧt*[9]*;*

B maðr

[1]) *sic ex emendatione, quæ contextu probatur; a [W ita dedit:* sor goðinn sør ein søren, *sed desunt exempla vocum* "ser, sær", *quæ exscriptor haud dubie per incuriam omisit; itaque* sor *ante* goðinn *pravum est, item* sør *post* goðinn *in exemplo, ubi* sor *et* sør *distinguenda sunt; denique pro* ein *præstat lectio* en *vel* enn. *Ceterum quod in exemplis* ð *occurrit, hoc librario debetur, nam auctor tantum agnoscit* þ. — [2]) *i. e.* set ek. — [3]) rȯ, *W.* — [4]) fėr, *W.* — [5]) þvât, *W.* — [6]) hąr, *W, i. e.* háfr. — [7]) *sic ex emendatione; librarius exemplum neglexit scribendo simpliciter* fær. — [8]) *W minus recte:* ọrar. — [9]) *videtur h. l. auctor syllabam* va *pro semidiphthongo accepisse, ejusque priorem obscurum sonum, ipsi nasalem, cum vocali* u *in* vartu *contendisse.*

NB. Jón Pétursson assessor segir, at faðir sinn hafi kunnað svo þessa klausu: "maðr kl. þvat"

per totum hunc libellum exempla proponam simillimarum distinctionum, quæ in elementis fieri possunt: *sar*, *sǫr*; *ser*, *sœr*; *sor*, *sør*; *sur*, *sẏr*. *Sar* (vulnus) inflixit vir mihi unum: *sǫr* (vulnera) multa inflixi illi; *(ser)* .... *sœr*; pontifex adhuc *sor* (juravit) *sørin* (juramenta); lippi *(sur)* sunt oculi porcæ *(syr)*, tales majorem præstant utilitatem, quam si elisi fuerint.

3. Jam vero singula horum elementorum aliud ex sese, quando nasali sono proferuntur, elementum gignunt; quæ distinctio tam luculenta exsistit, ut sensum diversum pariat, quod in sequentibus monstrabo, punctum superimponens iis, quæ nasali sono proferuntur: *har*, *hȧr*; *rǫ*, *rǫ̇*; *þel*, *þėl*; *fęr*, *fę̇r*; *ısa*, *isa*; *orar*, *ȯrar*; *øra*, *ø̇ra*; *þvat*, *þv̇at*; *syna*, *sẏna*. *Har* (pilus) crescit in animalibus, *hȧr* (squalus) vero est piscis; *rǫ* (antenna) unum est e lignis ad velificationem pertinentibus, *rǫ̇* (angulus) est secessus domûs; *þel* (lanugo) est in manipulo[a] colligato, aut pars (interior villosa) togæ, *þėl* (lima) fabrile instrumentum; aliud est, quod ovis dicitur *fęr* (agna), aliud, quod *fę̇r* (concipit) agnum. Interlucebant *(ı sa)* dispassæ nubes, quando incidimus in moles glaciales *(isa)*; juveniles *(ȯrar)* sunt incuriæ nostræ *(ȯrar)*; placidus sit oportet puer natu maximus, nam natu major facile poterit effrenum reddere *(øra)* natu minorem *(ø̇ra)*; ibi tu præsens aderas *(vartv at)*, quo loco dives vestem lavabat *(þv̇at)*; trium filiorum

---

[a]) Accepi h. l. *hnefi* eodem sensu ac *hönd* (*Lærd. lista Fèl. rit*, 2, 141. 142). Si *hnefi* proprio sensu accipitur de pugno manûs, *bundinn hnefi* erit pugnus contractus.

þriggja *syna* austr mun ek þèr *sýna*. Nú verðr þetta allt saman raddarstafanna: a, ȧ; ǫ, ǫ̇; e, ė; ę, ę̇; ı, i; o, ȯ; o, ȯ; u, u̇; y, ẏ.

4. En þó at ek rita eigi fleiri raddarstafi, en raddirnar fundust í voru máli, átján gjörvar or fimm latínu-röddum, þá er þó gott at vita[1] þat, at er grein enn á raddarstöfum, bæði þeim er áðr voru í stafrofi, ok þeim öðrum er nú eru í gjörfir, grein sú er máli skiptir: hvårt stafr er lángr eða skammr. Sem Grikkir rita í öðru líkneski lángan staf, en í öðru skamman; svå rita þeir *e* skamman *ε*, en svå lángan, sem sjá stafr er *η*, þannveg o skamman *o*, en þannveg lángan *ω*. Þá grein vil ek enn sýna, því at hon skiptir máli ok, jafnt sem hinar fyrri, ok merkja ena löngu með stryki frá hinum skömmum: far, fár; rȧmr, rámr; ǫl, ǫ́l[2]; vǫ̇n, vǫ́n[3]; seþv, séþv[4]; framėr, fra mér; [vęr, vę́r[5]; vę̇nez, vę́nez[6]; vil, víl; minna, mínna; goþ, góþ[7]; mȯna, móna; Goþroþi, goþróþi[8]; mȯndi, móndi[9]; dv̇ra, dv́ra[10]; rv̇nar, rv́nar[11]; flytr, flýtr; brẏnna, brýnna. ***Far*** heitir skip, en *fár* nokkurskonar nauð; *rȧmr* er sterkr maðr, en *rámr* enn hási; *ǫl* heitir drykkr, en *ǫ́l* er band; túngan er málinu *vǫ̇n*, en at tönnunum er bitsins *vǫ́n; seþv* hve vel þeir *séþv* er fyrir saumförinni rèðu; mjök eru þeir menn *framėr*, er eigi skammast að taka mína konu *fra mér;* svå er

---

[1]) *sic ex conjectura dedimus, cfr. infra pag. 24 l. 3.;* rita, *W.* — [2]) ǫ́l, ǫl, *W.* — [3]) vǫn, von, *W.* — [4]) séðv, *W.* — [5]) *a* [vér, ver, *W.* — [6]) vænez, *W.* — [7]) góð, goð, *W.* — [8]) goðréði, goðręði, *W.* — [9]) mǫndi, mǫndi, *W.* — [10]) dvra. *W.* — [11]) rvnar, *W.*

(syna [a]*)* exantlatam sentinam tibi monstrabo *(sẏna)*. Omnes igitur vocales, in unum comprehensæ, sunt: *a*, *ȧ*; *ǫ*, *ǫ̇*; *e*, *ė*; *ę*, *ę̇*; *ı*, *i*; *o*, *ȯ*; *ø*, *ø̇*; *u*, *u̇*; *y*, *ẏ*.

4. Verum etsi non adferam plures vocales, quam quæ sonis in nostro sermone existentibus respondeant, nempe duodeviginti, ex quinque latinis vocalibus deflexas, tamen utile est scire, esse adhæc discrimen vocalium, tam earum, quæ antea in alphabeto fuerunt, quam illarum, quæ modo additæ sunt; quod discrimen, diversi sensus efficax, eo spectat, utrum vocalis longa sit, an brevis. Sic Græci alia figura vocalem longam, alia brevem notant; scilicet *e* breve per ε scribunt; longum per η: *o* breve sic (ο), *o* longum sic (ω). Hoc discrimen, quum sensum diversum efficiat, mox ob oculos ponam, atque, veluti in antecedentibus, longas a brevibus virgulâ distinguam: *far*, *fár*: *rȧmr*, *rámr*; *ǫl*, *ǫ́l*: *vǫn*, *vǫ́n*; *seþv*, *séþv*: *framėr*, *fra mér*; *vęr*, *vę́r*: *vę̇nez*, *vę́nez*; *vıl*, *víl*: *mınna*, *mínna*; *goþ*, *góþ*: *mȯna*, *móna*; *goþrøþi*, *goþrǿþi*: *mø̇ndi*, *mǿndi*; *dvra*, *dv́ra*: *rv̇nar*, *rv́nar*: *flytr*, *flýtr*: *brẏnna*, *brýnna*. *Far* dicitur navigium, *fár*, discrimen aliquod: *rȧmr*, robustus, *rámr*, raucus; *ǫl* nomen est potûs (cerevisiæ), *ǫ́l* lorum est: lingua est sermone adsveta *(vǫn)*, a dentibus vero morsûs exspectatio *(vǫ́n)* est. Vide *(seþv)*, quam bene illi tabulas compegerint *(séþv)*, qui navi construendæ præfuerunt: admodum impudentes *(framėr)* sunt illi homines, quos non pudeat, meam uxorem eripere

---

a) = *suna*, *sona*; explicatio hujus loci mihi dubia est, sed certiorem in præsenti non invenio.

mörg við *vęr*[1] sinn *vę́r*, at varla of sèr hon af honum nær; *vę́niz* eigi góðr maðr því, þó at vândr maðr *vę́niz*[2] góðum konum; dul vettir ok *vil*, at lina muni erfiði ok *vil;* huglan manu vil ek *minna* hugðar[3] erinda *minna;* sú kona göfgar *goþ*, er sjálf er *góþ; món-a* mín *móna* (kveðr barnið) við mik gjöra verst hjóna; vel líkaði Goþroþi góþ-róþi[4], þat eru góðar árar, sem skáld kvað:

rètt kann ræði slíta
ræsis herr or verri.

Leka *møndi*[5] húsit, ef eigi *mǿndi*[6] smiðrinn; ef gestrinn kveðr *dvra*, þá skyldi eigi bóndinn *dv́ra;* *rv̇nar* heitá geltir, en *rv́nar* málstafir; sèþu hve flotinn *flýtr*, er sækarlinn *flytr;* stýrimaðr þarf byrinn *brýnna*, en sá er nautunum skal *brynna*[7].

5. Nú ef nokkur þessa greina sex ens fjórða tigar má svâ niðr falla, at alldri þurfi í vâru máli,

---

[1]) vėr, *W.* — [2]) vęniz, *W.* — [3]) hvgðra, *W.* — [4]) goðroði, *W.* — [5]) mvndi, *W.* — [6]) mvndi, *W.* — [7]) ***De hac pericopa sequeutia breviter aduotauda existimavi. Virgula, quam Auctor vocalibus superimpouit, uou idem valet, quod virgula, quam hodierni Islandi vocalibus superscribere solemus. Virgula Auctori est nota quantitatis, et quidem longitudinis syllabicæ, virgula hodierna nota diphthongi est, v. c.*** á, í, ó, ú, ý, ***de quorum natura vide Raskium plurimis locis, inter alios Ejusdem*** Samlede Skrifter ***Vol. 2, p. 16-17. Virgulæ hodiernæ vim diphthongicam [nam antea diphthongi a vocalibus simplicibus aut non distinguebantur, aut vocales simplices*** (a, o, u, ***non*** i, y) ***ad diphthongos siguificaudos duplicabautur, ut*** ꜳ, ***vel*** aa = á, oo = ó, uu ***vel*** w = ú] ***primus introduxit Prætor Eggertus Olavius (†1768), hunc, de quo agimus, tractatum, minus recte, ut mihi quidem videtur, intellectum secutus (vide E. Olavii compendium regularum orthographicarum, cujus exscriptum nunc manibus teneo, it. J. Olavii Syntagmatis de Bapt. Prolegomena, p. 16).***

mihi *(fra mér)*. Multa uxor erga maritum *(vęr)* suum adeo placida *(vę́r)* est (ei tam constanter adhæret), ut vultum ab eo ne vix quidem avertat: etsi vir malus bonarum feminarum pudicitiam sollicitet *(vę́niz)*, ea re vir bonus ne se adsvefaciat *(vę̇niz)*. Cæca opinio et cupiditas *(vil)* sperant, molestiam et laborem (ærumnam, *víl)* cessatura: animi attentum hominem commonefacere *(minna)* volo meorum *(mínna)* negotiorum, quæ mihi cordi sint. Ea mulier deum *(goþ)* veneratur, quæ ipsa est bona *(góþ)*: nolet *(mȯna)* mater *(móna)* mea, inquit puer, me pejus quam ceteram familiam tractare. Bene placuit Godrodo *(Goþrøþi)* bonum remigium *(goþrǿþi)*, hoc est, boni remi, uti poëta cecinit:

Milites regii rectos remos
e mari eripere sciunt[a];

futurum esset *(mø̇ndi)*, ut domus aquam transmitteret, nisi eam faber tecto muniisset *(mǿndi)*. Advena fores *(dv̇ra)* pulsante, paterfamilias non debet dormire *(dv́ra)*: *rv̇nar* dicuntur verres, *rv́nar* characteres (literæ). Vide, ut rates, quam navita vehit *(flytr)*, aquis innet *(flýtr)*; secundiore *(brýnna)* vento gubernatori opus est, quam ei, qui boves aquari *(brẏnna)* debet.

5. Quod si ulla ex his triginta sex distinctionibus ita poterit omitti, ut nunquam ea sit opus in sermone

---

Præterea in nonnullis exemplis ab auctore adlatis pronuntiatio, ab hodierna pronuntiatione diversa, aut dialectica varietas locum habet, ut in ǫ̇l, ǫ́l (***hod.*** öl, ól), vǫ̇n, vǫ́n (***hod.*** vön, von), vę̇r, vę́r (***hod.*** ver, vær), vę̇nez, vę́nez (***hod.*** venjist, vænist), mø̇ndi, mǿndi (***hod.*** mundi, mændi).

a) Auctore poëta Thjodolvo Arnoris filio, vide Hkr. Har. Hardr. cap. 62. str. 3: Fms. 6, 309, 2 (et Fms. 12 ad h. l.).

þá skjótumst ek yfir, sem vís vân er, eða svâ ef fleiri finnast í mannsins röddu. En þat er gott at vita, sem fyrr var getið, er svâ kveðr at hverjum raddarstaf í hverju máli, sem hann heitir í stafrofi, nema þá er hann hafnar sínu eðli, ok hann má heldr þá samhljóðandi heita en raddarstafr. Þat verðr þá er hann er stafaðr við annan raddarstaf, sem hèr eru nokkur dæmi nú: austr, eárn[1], eir, júr[2], eyrir, vín. Nú er eigi örvænt at svâ svari nokkurr mèr: þar er orð, at þú ritar þar *e*, er flestir menn rita *i*, þá er hann verðr fyrir samhljóðanda settr, sem nú er skamt frá því er þú ritaðir *eárn*, þar sem ek munda *iárn* rita, eða svâ í mörgum stöðum öðrum. Þá svara ek svâ: þú hefir þar rètt fundit, ok þó eigi alls getið, þess er þèr má ek kynliga þikkja ritað hafa, ok þó hafa ek fyrir önnkost svâ ritað í flestum stöðum. Ef ek gerða annat mál, sem þar væri full þörf ok erin efni til, er kænska[3] væri, of þat, til hverra stafa hver orð hafa eðli, eða á hverja lund hverja stafi skyldi saman stafa, þá væri sú bók önnur öll, ok miklu meiri, ok má ek af því eigi þat mál nú mæla innan í þessu: en þó mun ek nokkurum orðum svara um þetta hið eina orð, er þú skoraðir helzt[4] í. Fyrir því at þat hljóð, er samhljóðandinn hefir, eða sá raddarstafr, er í hans stað er settr ok stafaðr við annan raddarstaf, er eigi auðskilið, því at lítið verðr ok við-

[1]) iárn, *W.* — [2]) *i. e.* júgr, júfr; *Svecice hodiernum* jur. — [3]) kięnska, *W.* — [4]) helldz, *W.*

nostro, errare me fateor, quod a me alienum esse minime existimo, ut et si in voce humana plures distinctiones invenientur. Sed scire utile est, uti supra (§ 2 initio) monuimus, quod cuique vocali in alphabeto nomen sit, eodem sono ipsam vocalem in qualibet lingua pronuntiari, nisi quando, deposita indole sua, potius consonans, quam vocalis, appellari meretur. Quod fit, quando cum alia vocali conjungitur, cujus aliquot exempla hic jam adferentur: *austr* (oriens), *eárn* (ferrum), *eir* (æs), *iur* (uber), *eyrir* (uncia), *vín* (vinum). Sed fieri potest, ut mihi quispiam opponat: en vocabulum, cujus tu vocalem per *e* exprimis, pro qua plurimi homines *i* usurpant, quando pro consonante ponitur: nimirum vocem paullo ante adlatam *eárn* scribis, quo loco *iárn* scripturus essem; atque sic multis locis aliis. Huic ego sic respondeo: recte hoc quidem animadvertisti, neque tamen omnia tetigisti, quæ tibi forte visus sim insolito modo scripsisse, quum tamen certis inductus rationibus hunc scribendi modum plurimis locis secutus fuerim. Quod si alium tractatum conscriberem, id quod et magnopere opus esset, et largam scribendi materiam præberet harum rerum perito, demonstraturus, quænam literæ cuique voci natura congruant, aut qua ratione quæque literæ per syllabas conjungendæ essent, tum is liber et argumento et magnitudine a præsenti opere multum differret. Quam rem etsi nostro argumento intermisceri non conveniat, tamen de uno illo vocabulo, quod præsertim designasti, paucis verbis agam. Nimirum sonus ille, qui consonanti proprius est, sive vocali, ejus loco positæ et cum alia vocali conjunctæ, haud facile discerni potest, quum adpositæ vocali quodammodo tenuiter admisceatur sive coalescat.

blandit nær eða gróit við raddarstaf þann er við er stafat. Þá er þess leitanda, hvårt[1] svå finnim vèr kveðit hit sama orð, at sá raddarstafr sè frá öðrum raddarstaf skilinn, ok gjöri sína samstöfun hvårr, er optast er við stafaðr, svå at eina samstöfun gjöra báðir. Skáld eru höfundar allrar rynni eða málsgreinar, sem smiðir gripa[2] eða lögmenn laga. En þessa lund kvað einn þeirra eða þessu líkt:

Höfðu hart of krafðir,
Hildr óx við þat, skildir
gáng, en gamlir sprúngu
gunnþíngs eárn-hríngar.

Nú þó at kveðandinn skyldi hann til at slíta eina samstöfu í sundr, ok gjöra tvær or, til þess at kveðandi haldist í hætti, þá rak hann þó eingi nauðr til þess at skipta stöfunum, ok hafa *e* fyrir *i*, ef heldr ætti *i* at vera en *e*, þó at mèr lítist eigi at því. En ef nokkurr verðr svå einmáll eða hjámáll, at hann mælir á mót svå mörgum mönnum skynsömum, sem bæði lètust sjálfir kveða þetta orð, áðr ek ritaða þat, ok svå heyra aðra menn kveða, sem nú er ritað, ok þú lætr *i* skulu kveða en eigi *e*, þó at þat orð sè í tvær samstöfur deilt, þá vil ek hafa ástráð Katónis[1], þat er hann rèð syni sínum í versum:

1) Cat. Dist. de moribus ed. Schoning. p. 11.

Contra verbosos noli contendere verbis;
sermo datur cunctis, animi sapientia paucis.

---

[1]) *sic ex emendatione;* hv^rr (hvarr), *W.* — [2]) *sic ex conjectura;* málmgripa, *conjectura Rask.;* malsgræina, *W*, *aperto errore librarii.*

Igitur quærendum est, si forte reperiamus idem vocabulum ita pronuntiatum, ut illa vocalis ab altera vocali disjuncta sit, ita ut hæ vocales, quæ plerumque conjunctæ unam utræque faciunt syllabam, suam utravis syllabam constituant. Poëtæ sunt auctores omnis doctrinæ et distinctionis in sermone, veluti fabri operum fabrilium aut jureconsulti legum. Quorum unus hæc aut his similia cecinit:

Edebant duriter contusi
clypei strepitum, exardescente
pugna, vetusti vero dissiliebant
conventûs prœliaris annuli ferrei[a].

Cui quum harmoniæ metricæ lex officium imponeret unius syllabæ diripiendæ et in duas distrahendæ, ut justus syllabarum numerus in variatione metrica servaretur, nulla tamen eum coëgit necessitas, ut literas permutaret et *e* loco *i* adhiberet, si potius *i* quam *e* adhibendum fuisset, etsi ea forma mihi minus probetur. Sin vero aliquis adeo sit in sua sententia pertinax, aliorumque sententiæ adeo adversetur, ut tot intelligentibus viris obloquatur, qui confirmarunt, et se ipsos hoc vocabulum ita pronuntiare, antequam ego id scripseram, et audisse alios homines idem ita pronuntiantes, uti modo scriptum est; quam tu vocem in duas syllabas divisam per *i*, non per *e*, efferendam esse contendis: salutari uti consilio Catonis volo, quod filio versibus latinis dedit:

Contra verbosos noli contendere verbis;
sermo datur cunctis, animi sapientia paucis.

---

a) Constructio: *hart of krafðir*(α) *skildir höfðu gáng, Hildr óx við þat, en gamlir gunnþings eárnhringar*(β) *sprúngu.* Vide Hkr. Ol. Sancti hist. cap. 12, str. 1.

(α) i. e. *kramdir (f = m)*, a *kremja*, contundere. (β) i. e. annuli loricarum.

þat er svâ at skilja: hirð eigi þú at þræta við málrofsmenn; málrof er gefit mörgum, en spekin fám. Nú lýk ek hèr umræðu raddarstafanna, en ek leita við, ef guð lofar, at ræða nakkvat um samhljóðendr.

6. Í nafni samhljóðanda hvers sem eins er nokkurr raddarstafr, því at hvârki nefnir þau nöfn nè önnur eingi, ef þeir njóta eigi raddarstafa, sem fyrr var sagt. Nú þó at þat hljóð eða atkvæði, er samhljóðendr hafa, megi varla eitt saman atkveða, enda sè þó nauðr at skilja hvat þeir stoða í málinu, enda stoði eingi þeirra þat allt í málinu, sem nafn hans er til, sem raddarstafirnir gjöra: þá mun ek svâ haga nafni hvers þeirra, er áðr hafði eigi svâ nafn til, at þá skal af nafninu skilja hvat hann stoðar í málinu, þó at áðr skili eigi. Skal þat atkvæði hvers þeirra í hverju máli vera, sem þá lifir nafnsins eptir, er or er tekinn raddarstafr or nafninu; b, d, g, h, p, t: þeir stafir hafa af því mundáng-mikit eins stafs atkvæði, at aldri má tvâ samhljóðendr ens sama lutar setja í einni samstöfun fyrir raddarstafinn. f, l, m, n, r, s: þeir stafir megu hafa tveggja samhljóðanda atkvæði hverr einn, ef svâ mjök vill at kveða, svâ sem hverr þeirra, er eptir raddarstafinn verðr settr, sem þar berr vitni, er vèr nefnum þá með svâ miklu atkvæði, sem mundim vèr, ef svâ skyldi rita nöfn þeirra: eff, ell, emm, enn, err, ess. Má ok minnka atkvæði þeirra, þó at þeir standi eptir raddarstafi í samstöfun, ok sè svâ nefndir, sem þessa kostar væri ritin nöfn þeirra: ef, el, em, en, er, es, sem ek læt þá svâ heita alla, ok aldri hafa meirr en eins stafs atkvæði hvern, hvârt sem þeir

Quæ sic intelligenda sunt: noli cum hominibus loquacibus altercari, loquacitas multis, sapientia paucis data est. Hic finem facio dissertationi de vocalibus, pauca de consonantibus, deo permittente, disserere conaturus.

6. In nomine cujuscunque consonantis aliqua vocalis inest; neque enim hæc nomina, neque ulla alia, nisi vocalibus in auxilium sumtis, pronuntiari possunt, uti antea (§ 2 init.) dictum est. Etsi vero sonus sive potestas, qua consonantes gaudent, sola per se vix possit ore proferri, quum tamen necessarium sit intelligere, quid in sermone prosint, neque quæquam earum tantum in sermone possit, quantum nomine valeat, uti vocales faciunt: nomen uniuscujusque earum, quale antea non habuerit, ita adcommodabo, ut ex nomine intelligi possit, quid in sermone valeat, etsi antea non fuerit intellectum. Ea cuique earum in quovis sermone potestas esto, quæ pars nominis, demta vocali, residua fuerit; *b*, *d*, *g*, *h*, *p*, *t*: hæ literæ ideo modicam (lenem) unius literæ prolationem habent, quod duæ consonantes ejusdem potestatis nunquam possunt vocali in eadem syllaba anteponi; *f*, *l*, *m*, *n*, *r*, *s*: ex his literis singulæ duarum consonantium pronuntiationem habent, si quis eas tam plene proferat, quam quæque earum vocali postpositæ sonant; quod animadverti potest, quum eas tam pleno sono pronuntiamus, quam pronuntiaremus, si nomina earum sic scribentur: *eff*, *ell*, *emm*, *enn*, *err*, *ess*. Sed potest quoque earum pronuntiatio deminui, etsi vocali in syllaba postponantur, ut similiter pronuntientur, ac si nomina earum hoc pacto scribentur: *ef*, *el*, *em*, *en*, *er*, *es*, quæ nomina

standa fyri raddarstafi í samstöfun eða eptir: nema þars ek rít samhljóðanda, hverngi er ek rít, með vexti höfuðsstafsins, enda standi hann eptir raddarstafinn í samstöfun: þá læt ek þann einn jarteina eafnmikit, sem þar væri tveir einskonar ok ens sama konar ritnir, til þess at rit verði minna ok skjótara ok bókfell drjúgara. Nú þars þeir stafir eru, er raddarstaf hefir eptra í nafninu, sem eru b, c, d, g, p, t, ok af því ofeykr eigi atkvæði nafns hvers þeirra: þá skipti ek þar höfuðstafsins nafni, ok set ek þá raddarstaf fyrr, til þess at aukast megi atkvæði þeirra svâ í nafninu, sem annarsstaðar skulu þeir í málinu jarteina. Skal nú hverr samhljóðandi jammikit sitt atkvæði leggja til lags við raddarstaf þann er í nafni hans er, sem hann skal hafa við hverngi annarra, er hann verðr stafaðr í hverju máli. En fyrir því nú, at sumir[1] samhljóðendr hafa sín líkneski ok nafn ok jartein, en sumir[2] hafa höfuðstafs líkneski ok nafn ok jartein, en sumir[3] hafa höfuðstafs líkneski ok skipat stöfum sumra í nafni, ok aukit atkvæði bæði nafns ok jarteinar, en sumir[4] halda líkneski sínu, ok er þó mínkat atkvæði nafns þeirra, ok jartein sú, er þeir skulu hafa í málinu, skal þeirri lík er í nafninu verðr[5]; þá skal nú sýna leita bæði líkneski þeirra ok svâ nöfn fyrir ofan ritin, at yfir þat megi nú allt saman líta, er áðr var sundrlauslega um rætt:

b,	B,	c,	K,	d,	D,	f,	F,	g,	G,
bè,	ebb,	che,	ecc,	dè,	edd,	ef,	eff,	ge,	egg,

1) *v. c.:* b, c, d, g, p, t, bè, cè, *etc.* — 2) *v. c.:* B, ebb, *etc.* — 3) *v. c.:* F, eff, *etc.* — 4) *v. c.:* f, ef, *etc.* — 5) *emend.;* verða, *W.*

his omnibus adtribuo, ut singulæ nunquam nisi unius literæ potestatem habeant, sive vocalibus in syllaba præponantur, sive postponantur; excepto, quando consonantem, quamcunque tandem scribam, vocali in syllaba postpositam, figurâ literæ majusculæ expressero: tum enim huic uni eandem subjicio vim, ac si duæ unius ejusdemque potestatis scriptæ essent, eo fine, ut scriptio brevior et celerior fiat, membranaque diutius sufficiat. Quod autem adtinet ad eas literas, quarum nomina in vocalem desinunt, ut sunt *b*, *c*, *d*, *g*, *p*, *t*, quarum singularum nomina idcirco duplicem potestatem reddere non possunt: ea in causa nomen literæ majusculæ muto, vocalem præponendo, ut amplificata nominis pronuntiatio potestati, quam habere debent in sermone, respondeat. Igitur quæque consonans tantum potestatis addito vocali, quæ in ipsius nomine est, quantum addere debet cuicunque alii vocali, quacum in quoque sermone conjungatur. Idcirco, quandoquidem aliæ consonantes suam habent figuram, nomen et potestatem, aliæ majuscularum figuram, nomen et potestatem, aliæ figuram majusculæ, commutatis nominis literis, amplificata et nominis et potestatis pronuntiatione, aliæ figuram suam retinent, deminuta nominis pronuntiatione, potestate, quam in sermone habere debeant, cum nominali potestate æquata: jam et figuras earum et nomina suprascripta ostendere conabor, ut quæ antea sigillatim sunt disputata, nunc collecta universe in conspectum cadant:

b, B, c, K, d, D, f, F, g, G,
bè, ebb, che, ecc, dè, edd, ef, eff, ge, egg,

ꝗ, h[1], l, L, m, M, n, N, p, P,
eng, ha, el, ell, em, emm, en, enn, pè, epp,
r, R, s, S, t, T, x, X, þ.
er, err, es, ess, tè, ett, ex, exx.

7. Sá stafr, er hèr er ritinn *c*, er latínumenn flestir kalla *ce*, ok hafa fyrir tvâ stafi, fyrir *t* ok *s*, þá er þeir stafa hann við *e* eða[2] *i*, þótt þeir stafi hann við *a* eða *o* eða *v* sem *k*, sem svâ stafa Skotar þann staf við alla raddarstafi í latínu, ok kalla *che;* hann læt ek ok che heita í oru stafrofi, ok stafa ek svâ við alla raddarstafi, sem *k* eða *q*, en þá tek ek yr stafrofi báða, ok læt ek þenna einn[3] fyrir hvârn hinna ok svâ fyri sjálfan sik, allz þeir höfðu áðr allir eitt hljóð í *flestum*[4] stöðum eo̊a jartein. En fyrir því at *c* hefir enn sama vöxt, hvârt sem hann er höfuðstafr ritinn eða eigi, allra helzt[5] er ek rít *eigi* þá höfuðstafi stærri en aðra í riti, er eigi standa í vers upphafi, ok skulu tvâ stafi earteina; *ok* þá rít ek fyrir hans höfuðstaf þenna staf K, fyrir því at þá hefir hann sinn vöxt, þótt nakkvat lægist við: er ok eigi allfjartekit til þess vaxtar honum, allz sá stafr stendr í griksku, ok heitir kappa, ok jarteinir xx í tölu þar; en hèr skal hann í máli vâru standa fyrir *cc*, sem aðrir enir

---

[1]) H, Ha *odd. W, sed contra expositionem auctoris sequentem.* — [2]) *W scribit* ę *tantum, quæ litera sæpe in codice W pro particula* eða *adhibetur, etsi proprie sit litera* æ *vel* œ, *sed dubitari non potest quin hoc loco litera composita* ę *idem valeat ac* eða, *loquitur enim auctor, non vocales latinas* æ, e, œ, i, y, *ante quas* c *ut* ts *pronuntiandum est, sed sonos islandicos, quibus vocales latinæ vulgo exprimebantur, nam*

ꝗ, h, l, L, m, M, n, N, p, P,
eng, ha, el, ell, em, emm, en, enn, pè, epp,
r, R, s, S, t, T, x, X, þ.
er, err, es, ess, tè, ett, ex, exx.

7. Literam, quæ hoc loco scribitur *c*, quam plerique Latinorum appellant *ce* et loco duarum literarum usurpant, scilicet pro *t* et *s*, quando eam cum *e* aut *i* conjungant, etsi cum *a* aut *o* aut *v* conjunctam pronuntient ut *k*, quo sono Scoti eandem literam ante omnes vocales latini sermonis pronuntiant, et appellant *che;* hanc et ego *che* appello in nostro alphabeto, eamque ante omnes vocales profero ut *k* vel *q*, quas utrasque literas ex alphabeto eximo, et hanc unam pro utraque illa et pro semet ipsa substituo, quandoquidem hæ omnes literæ antea plurimis locis eundem sonum sive potestatem habuerunt. Sed quoniam *c* eandem servat figuram, sive scriptum sit forma literæ initialis, sive minus, præsertim quum literas initiales, quæ in principio periodi non stent, neque duas literas designare debeant, in scriptione ceteris literis non majores exaro: pro hujus charactere hanc literam, K, scribo, eo quod tum figuram suam retinet, etsi aliquantum accesserit; quæ forma a justa figura non multum abscedit, quandoquidem ea litera in sermone Græco usurpatur et *kappa* vocatur, ibique numerum vicenarium significat. In

---

monachi ceterique viri docti vocales latinas i, y *exprimebant per isl.* e, *lat.* æ, e *per isl.* e, *lat.* œ *partim per* e, *partim per* i, *isl.* — [3]) c *add. W, sed superflue.* — [4]) *supplevit jam Raskius hanc vocem, quæ in W excidit.* — [5]) *in W scriptum* helldz.

smæri höfuðstafir jarteina två stafi í máli. Má hann ok í tölu vårri jarteina tvö hundruð tíræð, sem cè tvau í latínu. Áðr hann væri fyri två stafi settr, ok hann hèt che, þá hafði hann eftra *e* en *c* í nafni sínu; en nú skipti hann, ok hafi *e* fyrst í nafninu ok heiti *ekk*, enda siti um so-gört. Þat *n*, er stendr fyri *g* hið næsta í einni samstöfu, þat er minnr í nef kveðit, en meirr í kverkr en önnur *n*, af því at þat tekr viðbland nakkvat af *g;* nú gjöri ek þeim af því vinveittar samfarar sínar, ok gjöri ek einn staf af báðum, þannz ek kalla *ęng* ok rítk á þessa lund ꝗ[1]. Hann læt ek jarteina einn sem hina två, svå at allt sè eitt, hvårt þú rítr hríngr eða hríꝗr, nema þat er rit minna, er stafir eru færi. Hvårki hefi ek brugðit vexti nè nafni á *h*, því at hann má hvårki vaxa nè þverra, nè á eingi veg skapast í sínu atkvæði. x, v[2], z, ʒ: þeirra stafa má þarnast, ef vill, í våru máli, því at eingi er einka jartein þeirra, allz þeir eru fyrir þá eina stafi hafðir, er áðr eru í stafrofi: sumir fyrir två, sem *x* ok z, ʒ eða ⁊, er fyrir fleiri verðr stundum; en sumir fyrir einn, sem *v*, eða stundum ⁊. *x:* hann er samsettr í latínu af *c* ok *s;* hann vil ek *ok* hafa svå samsettan í voru máli, ok ekki sinn láta hann

---

1) ***hujus characteris figura in alphabetis runicis Anglosaxonicis et Germanicis est*** ᛝ, ***nomen*** **ing**, ***potestas*** **ng**, ***vide*** **Annaler for nordisk Oldkyndighed 1836-7**, ***p. 261.*** — 2) **y** ***h. l. dedit W, sed quoniam auctor h. l. de figuris consonantium loquitur, et antea vocalem*** **y** ***alphabeto islandico tanquam novam literam addidit, h. l. de nulla alia litera cogitare potuit, nisi de*** **v**; ***forma autem hujus literæ h. l. profecta esse potuit ab litera anglosaxonica*** ƿ ***(i. e.*** **v*****). Ceterum notandum est, auctorem in sequentibus confundere literam latinam*** **v**, ***quæ***

nostro autem sermone, ut literæ initiales minores duas literas significant, sic hæc litera duo *c* significato. Est quoque, ut apud nos in numerando significet numerum ducenarium denarum decadum, ut duo *c* in sermone latino. Hæc litera, antequam pro duabus literis posita fuit, dum adhuc *che* vocata est, in nomine suo *e* postpositum habuit literæ *c*: nunc autem has literas commutet inter se, nomenque habeat ab *e* incipiens, et vocetur *ecc*; quam rem sic institutam relinquo. Illud *n*, quod proxime antecedit *g* in eadem syllaba, sono minus nasali, magis vero gutturali, quam cetera *n*, profertur, eo quod sonum habeat ex *g* nonnihil admixtum; quam ob rem, amica inter eas societate juncta, unam literam ex duabus facio, quam appello *eng* et hoc modo scribo ꝗ; cui uni eandem potestatem tribuo atque illis duabus, ita ut perinde sit, utrum scribas *hringr*, an hriꝗr, nisi quod quo pauciores literæ, eo brevior scriptio est. Quum litera *h* neque amplificari, neque deminui, neque ulla ratione potestatem suam variare possit, neque figuram, neque nomen ejus mutavi. *x*, *v*, *z*, ʒ: his literis, quibus nulla sit peculiaris potestas, facile possumus in nostro sermone carere, quandoquidem earum solum literarum vicem sustinent, quæ antea in alphabeto erant, aliæ duarum, ut *x*, *z*, ʒ aut ⁊, quod interdum pro pluribus ponitur, aliæ unius, ut *v* aut interdum ⁊. *x*, ea litera in sermone latino composita est ex *c* et *s*; quam sic compositam in nostro sermone retineri, nec unquam initialem esse volo, quum nun-

---

consonans est, cum vocali græca υ *(lat.* y*), tum ob figuræ similitudinem, tum nominis* (ve, vi).

höfuðstaf vera, því at hann verðr aldregi fyrir *c* tvau, nè *s* tvau, ok eigi í upphafi vers nè orðs, nè samstöfunar[1]. *y*, hann er grikkskr[2] stafr, ok heitir þar *vi*, en Latínumenn hafa hann fyrir *i*, ok í grikkskum orðum að eins þó, ef skynsamliga er ritað; ok þarf hann af því eigi hèr í vâra túngu, nema maðr vili setja hann fyrir *v*[3], þá er hann verðr stafaðr við annan raddarstaf ok hafðr fyrir samhljóðanda; er þó láta ek af nú at rita hann, því at ek sèkka *v* [*u*] þess meiri þörf fulltíngs en öðrum raddarstöfum, þá er þeir verða fyrir samhljóðendr settir. *z*, hann er samsettr af daleth[4], ebreskum staf, svâ ritnum, ד[5], ok settr er fyrir *d*, ok af þeim öðrum er heitir sade, ok er svâ ritinn, צ[6], ok er fyrir *es* í latínu settr, allz hann sjálfr er ebreskr stafr, er þó sè hann í latínustafrofi ok hafðr, því at ebresk orð vaða opt í latínunni. Honum vísa ek heldr or vâru máli ok stafrofi, því at þó verða fyrir nauðsynja sakir fleiri stafir í þar, en ellegar vilda ek hafa: vil ek heldr rita, þeim enum fám sinnum er þarf, *d* ok *s*, allz hann er ofvallt í oru máli af *d* samsettr ok *s*, en ekki sinn af [*s* ok *d*[7]. *ꝫ* er heldr samstöfun en stafr, ok eru stafaðir saman *e* ok *t* í latínu, en *e* ok *þ* í oru máli, ef hafa skyldi; en ek hefi hann sem sízt í oru máli ok stafrofi, þvíat alldregi verðr sú samstöfun svâ í oru máli einsaman,

1) *ex emendatione Raskii pro:* samstöfunnar, *quod dedit W.* — 2) *hic auctor confundit latinam consonantem* v *cum vocali græca* υ. — 3) *cogitat auctor h. l. vocalem* u, *quando pro consonanti usurpatur (i. e. pro* v*); sed tenendum est, eum figuram* v *in alphabetum islandicum admittere noluisse.* — 4) deleth, *W.* — 5) *figura in codice W scribitur* ♀. — 6) *in W formatur* ꝑ. —

quam vicem præstet duorum *c* aut duorum *s*, neque periodum aut vocabulum aut syllabam incipiat. *y* est litera græca, in quo sermone vocatur *vi*, Latini vero eam usurpant pro *i*, idque tantum in græcis vocabulis, si recta scribendi ratio observetur; unde ea non opus est in nostra lingua, nisi si quis eam adhibere velit pro *v* (i. e. *u*), quando cum alia vocali in eadem syllaba conjungatur et pro consonante usurpetur; quanquam eam in numerum literarum recipere supersedeo, neque enim video, cur *v* (i. e. *u*) magis quam aliæ vocales, quando pro consonante ponuntur, adminiculo egeat. *z*, quod compositum est ex litera hebraica ***Daleth***, quæ sic scribitur, ד, et pro *d* ponitur, item ex altera, quæ *Sade* vocatur et sic scribitur, צ, in latino sermone ponitur pro *s*; nam proprie litera hebraica est, etiam in latino alphabeto etiam usurpetur: sæpe enim vocabula hebræa latino sermoni intermixta sunt.[7] Hanc literam ex nostro sermone et alphabeto excludi placet; nam aliter plures, quam adhibere voluissem, literas in alphabetum admittere necessitate coactus sum: malo enim paucis illis vicibus, quum fuerit, *d* et *s* scribere, siquidem nostro in sermone *z* semper compositum est ex *d* et *s*, nunquam ex *s* et *d*. ꝫ potius syllaba est, quam litera, conjunctis in una syllaba *e* et *t* in sermone latino, in nostro *e* et *ꝥ*, si modo usurpandum sit. Sed hanc figuram in nostra lingua et alphabeto minime adhiberi volo, nunquam enim hæc syllaba in nostro ser-

[7]) *a [sic dedimus, ut repugnantia codicis W tolleretur, qui scribit* d ok s; *Raskius pro* d *substituit* ð, *sed hæc litera in alphabeto auctoris non invenitur.*

at eigi standi í þeirri hinni sömu samstöfun nakkvarr samhljóðandi fyrir *e*-it. Titull hefir enn ekki eðli til stafs, en hann er þó til skyndíqar rits ok mínnkunar settr fyrir ýmsa stafi aðra, stundum fyrir einn, en stundum fyrir fleiri. Set ek hann optast fyrir *m*, eða stundum fyrir *n*, eða fyrir *er* samstöfun[1], þann er *svá* er vaxinn [?]. Kannka ek til þess meiri ráð en lítil: bindi hverr með titli sem tilfyndiligt ok auðskilligt þikkir. Titull hefir þó nokkura jartein til nafns þess er hann á, þó at hann megi eigi svâ merkja af nafni sem aðra stafi. Titan heitir sól, en þaðan af er mínkat þat nafn, er titulus er á latínu, titull kveðum vèr, þat er sem lítil sól sè; þvíat svâ sem sól lýsir þars áðr var myrkt, þá lýsir svâ titull bók, ef fyrir er ritinn, eða orð, ef yfir er settr.

Staf þann, er flestir menn kalla *þorn*, þann kalla ek af því heldr *the*, at þá er þat atkvæði hans í hverju máli, sem eptir lifir nafnsins, er yr er tekinn raddarstafrinn or nafni hans, sem alla hefi ek samhljóðendr samda í þat mark nú, sem ek reit snemma í þeirra umræðu. Skal *þ* standa fyrri í stafrofi en titull, þó at ek hafa síðarr umræðu um hann, því at hann er síðarst í fundinn; en af því [*rædda ek*[2] fyrr um titul, at hann var áðr í stafrofi, ok ek lèt hann þeim fylgja í umræðu er honum líkir[3] þarnast sína jartein. Höfuðstaf *the*sins rít ek hvergi nema í vers upphafi; þvíat hans atkvæði má eigi æxla, þótt hann standi eptir raddarstaf í samstöfun[4].

---

1) *sic W.* — 2) *a [add. Rask.* — 3) *scilicet characteres* x, v, z. — 4) *Itaque auctor literam* þ *et pro* þ *et pro* ð *usurpari voluit; adeoque hæc scriptiuncula composita est antequam* ð *ex alphabeto Anglosaxonico in Islandicum receptum fuit.*

mone ita sola occurrit, ut non consonans aliqua vocalem *e* in eadem syllaba antecedat. Huc pertinet Titulus (nota, abbreviatio), qui quum propria natura indolem literæ respuat, tamen ad scripturæ celeritatem et brevitatem pro diversis literis, nunc una, nunc pluribus, ponitur. Equidem illum sæpissime adhibeo pro *m*, interdum pro *n*, aut pro syllaba *er* eum, qui tali figura est ([7]). Quam in rem aliud consilium non novi, quam hoc tenue: quisque titulum compendiis scribendi adhibeat, prouti commodum et intellectu facile videbitur. Attamen titulus aliquam nominis, quod ei est, rationem adfert, etsi ratio nominis ejus non eodem, quo ceterarum literarum, modo reddi possit. *Titan* dicitur sol, unde descendit in sermone latino nomen diminutivum, TITULUS, qui nobis dicitur *titull*, quasi sol parvus; nam quemadmodum sol loca obscura collustrat, sic titulus præscriptus librum, suprascriptus vocabulum illustrat.

Literam, quam plerique vocant *þorn*, ideo potius *the* (i. e. *þe*) appellandam censeo, quod tum potestas ejus in omni sermone continebitur ea parte nominis, quæ, demta vocali, residua fit; ad quod exemplar omnium consonantium nomina adcommodavi, uti in principio dissertationis earum significavi. *þ*, de quo ideo posterius disserui, quod novissime sit in alphabetum receptum, priorem, quam Titulus, locum alphabeti obtinere debet. Ideo vero de Titulo prius locutus sum, quod prior in alphabeto erat, qua re in commentario eum adsociavi iis, quæ, illi similes, propria potestate carent. Figuram initialem literæ *þ* nusquam scribo, nisi in principio periodi: nam etsi vocalem in (eadem) syllaba sequatur, tamen ejus potestas amplificari non potest.

8. Nú þó að ek hafa mjök skyndilega mælt um höfuðstafanna rit, þeirra er fyrir tvâ skal einn vera, þá kalla ek eigi rángt nè illa ritað, þó að hinir tveir sè þar heldr ritnir, er hvârgi er höfuðstafr, er þó vilja ek heldr einn staf rita, þar sem bæði stoðar jamnmikit einn ok tvâ, til þess, sem ek sagða, at rit verði minna ok skjótara ok bókfell drjúgara. En þat veit ek eigi hvat þá skal að hafa, ef svâ illa verðr at enn höggst nokkurr í ok mælir svâ: þar sem þú rítr höfuðstaf einn, kveðr hann, ef hann ræðr þat, eða samhljóðendr tvâ einskonar samfellda í einni ok enni sömu samstöfu, segir þú, þar vil ek hvârki rita samhljóðendr tvâ nè höfuðstaf einn, til þess að auka atkvæðit, nè enn heldr þann, sem eigi sè höfuðstafr, til þess at mínnka, heldr rít ek einn ens sama konar[1] jafnan, ok eigi höfuðstaf nema í upphafi orðs ok vers, ok kveði svâ mjök eða lítt að hverjum, sem ek ræð síðan; eða eigi ræki ek að ek kveða jafnmjök at öllum. Hvað skal þá aðhafa? kvað ek; hvað þá, nema sýna honum svâ skýr dæmi þeirra greina, er hann skilr engvar áðr vera, að þá þikkist hann of seinn verða til að mæla seálfr á mót sèr, ok verða fyrri að bragði en[2] þeir er ella mundu fífla hann, ok kalla sem væri spakara ef þegði. Nú eru hèr þau dæmi, er bráðafángs fundust[3], en síðan nokkuru ljóslegarr til máls færð ok skilníngar: ú bè, uBe; sekr, seKr; [hǫdu, hǫDu[4]; áfarar, aFarar; þagat, þaGat; ǫl, ǫL; frame, fraMe; vina, viNa[5]; krapa, kraPa; hver, hveR; fús, fúS; skjót, skjóT[6].

---

[1]) ens sama, *add. W, ex prioribus repetitum.* — [2]) að, *W.* — [3]) þr̄, *add. W.* — [4]) *sic dedimus; a* [hǫðv, hǫðo, *W, sed antea monitum est auctorem literam* ð *in alphabetum suum non suscepisse.* — [5]) viña, *W.* — [6]) skiott, *W.*

8. Quæ quum de scriptione literarum initialium, quarum singulæ vice duarum fungi debeant, admodum festinanter scripserim, non tamen prave aut vitiose scriptum esse judicarim, si duæ illæ, quarum neutra initialis sit, potius eo loco scribantur; quanquam malo unam literam ibi scribere, ubi utraque tantundem valet, una ac duæ, ut scriptio, quemadmodum dixi, brevior fiat et celerior membranaque diutius sufficiat. Sed nescio quid faciendum sit, si tam male accidat, ut etiam nunc aliquis contra dicat, sic loquens: quum tu (inquit, modo id agat) unam scribas literam initialem aut duas consonantes ejusdem generis, in una eademque syllaba, ut dicis, juxta positas, ego neque duas volo consonantes scribere, neque unam initialem pronuntiationis amplificandæ, neque eam, quæ non sit initialis, deminuendæ caussa, sed scribo unam ejusdem generis perpetuo, neque initialem nisi in principio versus aut periodi, quæ litera tam duriter leniterve pronuntianda est, quam postea docebo, nec equidem curaverim, parine sono omnes exprimam. Quid igitur faciendum est? inquiebam. Quid? nisi ut illi ostendam tam luculenta exempla harum distinctionum, quarum nullam antea intellexerit, ut tandem animadvertat, nimis serum esse sibi ipsi contradicere, eosque præveniat, qui alias eum stultum appellarent et dicerent prudentius acturum, si taceret. En igitur exempla, quæ, per saturam collecta, postea ad sensum et intellectum aliquanto clariorem reducta sunt: *ú bè*, *uBe*; *secr*, *seKr*; *hǫdu*, *hǫDu*; *áfarar*, *aFarar*; *þagat*, *þaGat*; *ǫl*, *ǫL*; *frame*, *fraMe*; *vina*, *viNa*; *krapa*, *kraPa*; *hver*, *hveR*; *fús*, *fúS*; *skiót*, *skióT*.

ú, *bè*, þat eru tvau nöfn tveggja bókstafa, en ***uBe*** þat er eins man*ns* eitt nafn; ***sekr*** er skógarmaðr, en ***sekkr*** er ílát; ***hǫdu***[1] þá er Hölgatröll[2] dó, en heyrði til ***hoddu*** þá er þórr bar hverinn[3]; betra er hverjum fyrr ***þagað***, en annarr hafi ***þaggað;*** eigi eru *ǫl ǫll* að einu; meiri þikkir stýrimannsins *frami*, en þess er þiljurnar byggir *frammi;* sá er mestr guðs ***vína*** er mest vill til ***vínna;*** vaða opt til kirkju *krapa*, þó að þar fái leið *krappa; hver* kona ok *hverr*[4] karlmaðr skyldu þess *fús*, sem guð er *fúss:* þá munu þau til góðra verka ***skjót***, ok hafa guðs hylli ***skjótt.***

9. Nú um þann mann er rita vill, eða nema að våru máli ritið, annaðtveggja helgar þýðíngar eða lög eðr áttvísi, eða svå hveregi er maðr vill skynsamlega nytsemi á bók nema, eðr kenna, enda sè hann svå lítillátr í fróðleiksástinni, að hann vili nema litla skynsemi heldr en öngva, þá er á meðal verðr en*n*ar meiri; þá lesi hann þetta kapítulum vandlega, ok bæti, sem í mörgum stöðum mun þurfa, ok meti viðleitni mína, en vårkynni úkænsku, hafi stafrof þetta, er hèr er áðr ritað, unnz hann fær þat er honum líkar betr: a, ȧ; ǫ, ǫ̇; e, ė; ę, ę̇; ı, i; o, ȯ; ø, ø̇; u, u̇; y, ẏ. b, B; c, K; d, D; f, F; g, G, ꝗ; h; l, L; m, M; n, N; p, P; r, R; s, S; t, T; x; þ; w[5], ꝰ, ⁊, ¯, ˡ.

[1]) *in W* hǫðo *scriptum.* — [2]) *Respici puto ad ignotam aliquam fabulam de Thorgerda Holgabruda, quæ* Hörðatröll, *gigas Hordiana, dicitur Fms. 11, 134.* — [3]) *Respicitur Hymiskvidæ str. 34. Hoc loco deest explicatio vocum* áfarar, affarar. — [4]) *additum secundum exemplum, antea propositum.* — [5]) *hanc figuram Raskii ed. dedit per & i. e. &*, et, *quæ forma in alphabetum, secundum antecedentia, recipienda non est; figura codicis W, non perspicue scripta, simillima esse videtur* ~ *i. e.* ur, or.

ú, *bé* sunt nomina duarum literarum, *ubbe* vero unius viri unum nomen est; *sekr* (damnatus) est proscriptus, *sekkr* (saccus) receptaculum; gerebant *(hǫdu)* tum, quum gigas Halogiana extincta est, sed auditus est clangor ansæ *(hǫddu)*, quum Thor lebetem portaret. Satius cuique est tacuisse *(þagat)*, quam ut alius eum ad silentium coëgerit *(þaggat)*. Non omnes *(ǫll)* compotationes *(ǫl)* pares sunt. Major existimatur honor *(frami)* gubernatoris, quam ejus, qui foros in anteriori parte navis *(frammi)* occupat. Is dei amicorum *(vína)* summus est, qui plurimos labores suscipere *(vinna)* vult. Tabidam nivem *(krapa)* ad templum pertransire, etsi eo viam impeditam *(krappa)* nanciscatur. Quæque *(hver)* femina et quisque *(hverr)* vir earum rerum cupidi *(fús)* esse debent, quarum rerum deus cupidus *(fúss)* est: tum essent ad bona opera celeres *(skiót)* et favorem dei celeriter *(skiótt)* consequerentur.

9. Ceterum quisquis sacras interpretationes vel leges vel genealogias aut scribere aut nostro sermone scriptas discere, aut qualemcunque utilem rem, rationi consentaneam, e scripto discere vel docere cupiat, qui quidem ea sit in vero cognoscendo animi æquitate, ut ex multa scientia potius aliquantulum, quam nihil, discere velit: is hoc capitulum (hunc tractatum) diligenter perlegat, et multis locis emendatione, ut opinor, egens (egentem) corrigat, meos conatus boni consulat, imperitiæ veniam det, atque hoc alphabeto, quod hic antea scriptum est, utatur, donec, quod ei magis placuerit, accipiat: *a*, *ȧ*; *ǫ*, *ǫ̇*; *e*, *ė*; *ę*, *ę̇*; *ı*, *i*; *o*, *ȯ*; *ø*, *ø̇*; *u*, *ú*; *y*, *ý*. *b*, ***B***; *c*, K; *d*, ***D***; *f*, ***F***; *g*, ***G***, *ꝗ*; *h*; *l*, ***L***; *m*, ***M***; *n*, ***N***; *p*, ***P***; *r*, ***R***; *s*, ***S***; *t*, ***T***; *x*; *þ*; ʷ *(ra, ar, va)*, ꝰ *(us)*, ⁷ *(er, ir)*, ¯ *(m, n)*, ꞌ *(ri)*.

II[1].

1. Nú fyrir því at maðrinn sè skynsamligum anda skrýddr ok prýddr, þá skilr hann ok greinir alla[2] luti gjörr ok glöggra en önnur kykvendi: þá neyti ok njóti þess láns með guði. Hjarta manns kennir alls, ok við hjartað liggr bæði barki ok vèlendi, ok andblásnar æðar renna þar upp ok rætast, bæði þær æðar, er bera vind eða blástr, blóð eða ljóð[3]; ok á annan veg horfa þær svå, at þær mætast við túngurætr,

---

[1]) *Traclatus secundus eo memorabilis est, quod secundum correctionem Raskii literam* ð *in alphabetum islandicum primus introduxit. Sunt vero tres consonantes,* þ, v, ð, *cx alphabcto Anglosaxonico in alphabetum adoptatæ, docente Raskio* (Lestrarkver, *p. 49;* Dansk Retskrivningslære, *p. 84;* Samlede Afhandl. *1, 149). Hinc, quum primum tractatum ad annos 1150-60 retulerim, non audeo tractatum secundum inferius deprimcre quam ad annum 1200. Raskius, Edda Sn. p. 288 not. hunc tractatum a tractatu primo distinxit his verbis: hæc scriptiuncula ab alio auctore composita esse videtur, quum priori nonnullis locis repugnet, v. c. de literá* c, *neque minutias tantopere sectetur. In Cod. vero Worm. tractatus primus et secundus, interjecto vacuo spatio, sex linearum capaci, dirimuntur, in qua lacuna scriptum est manu ut videtur Johannis Olavii Grunnavicensis:* að því sem nú kemr sýnist annar AUCTOR: 1. sökum niðrlagsins á fyrirfarandi PAGINU; 2. hann hefir skipad málstöfum eins og hinn fyrri, þó með færri orðum, sem væri þetta hins EPITOME, ok aukit þó ymsu vid, ok haft öðruvísi deilingu stafrófsins; 3. nefnir öðruvísi hlutina en hinn; þessi AUCTOR sýnist ad vera Ólafr Hvítaskáld. *Quæ adnotatio, cui nonnulla opponi possent, tractatum secundum et tertium confundit, utrumque referens ad Olavum Albipoëtam. Joh. Olavius Grunnavicencis Præfationem, tractatum primum et secundum eidem auctori tribuit, ita ut tractatum secundum pro iteratione præcedentis argumenti habeat. Sed si vel sola spectes nomina rerum ad Grammaticam pertinentium, auctores primi et secundi tractatûs a tertio, secundus a primo, discedunt; v. c. secundus, primum*

II.

1. Igitur, quum homo animo rationali sit præditus et ornatus, omnes res perfectius et distinctius, quam cetera animalia, intelligit et discernit; quo munere, deo juvante, utatur et fruatur. Cor hominis omnia sentit, cordique adjacent et guttur et gula, ibique venæ spiritu inflatæ oriuntur et radices agunt, tam venæ, quæ ventum sive flatum ferunt, quam quæ sanguinem vel sonum, quæ in aliam partem sic vergunt, ut ad radices linguæ inter se occurrant, quod cuique opus est adpor-

---

verbo tenus secutus, nomen, figuram et potestatem literæ vocat nafn, líkneski, jartein, *tertius* nafn, fígúru, veldi eðr mátt; *primus et tertius vocales* raddarstafi *(literas vocis), secundus* hljóðstafi *(literas soni), consonantes primus et tertius* samhljóðendr, *secundus* málstafi *(literas sermonis) appellat; apud primi tractatus auctorem* málstafir *literas in genere significat, apud secundi tractatus auctorem consonantes, quæ vocalem et præcedere et consequi possunt; apud illum* höfuðstafir *sunt omnes literæ initiales, majusculæ, apud hunc tantum quatuor illæ consonantes, quæ nonnisi in principio vocum occurrere possunt. Ceterum hic tractatus primo tractatui multum cedit et subtilitate argumenti et ordine sententiarum; nam sonorum sermonisque descriptio et dispositio literarum vitio nimiæ affectationis non caret, v. c. distinctio* hljóðstafir, raddarstafir, málstafir, *ex* hljóð, rödd, mál. *Verum videtur auctor ignotus duos commentarios ad manum habuisse, alterum exoticum, qui literas cum notis et instrumentis musicis comparavit, multis argutiis de sonorum speciebus et sermonis qualitate plenum, alterum islandicum, nempe tractatum primum, ex quo particulam de Titulis et dispositione Consonantium partim verbo tenus excerpsit. Quorum neutrum ita conjungere aut in usum convertere potuit, ut inde aliquid simplex et unum sibique constans prodiret.* — [2]) allra, *W.* — [3]) *Confer Isidori Hispalensis Originum libr. 11. c. 1:* "*Hujus (ɔ: cordis) duæ arteriæ sunt, de quibus sinistra plus sanguinis habet, dextra plus spiritus*".

með því hver[1] er þarf; renn ok rödd upp fyrir hverju orði. Þarf ok með orði hverju þrjár þessar greinir: minni ok vit ok skilníng; minni at muna orða atkvæði, vit at hugsa hvat hann vill mæla, skilníng til þess hvat í býr orðunum.

2[2]. Nú hafa þessir lutir hljóð, sumir rödd ok sumir mál, sem sagt var[3]. Sú er ein grein hljóðs, er þýtr veðr eða vötn, eðr sjór, eðr grjót eðr björg eða jörð hrynr; þetta hljóð heitir gnýr eða þrymr, dynr eða dunur; svá þat hljóð, er málmr mætist, eða manna þyss; þat heitir ok gnýr, glymr eða hlymr; svá þat, er viðir brotna eða gnesta, þat heitir brak eðr brestir; þetta eru vitlaus hljóð; en hèr umfram er þat hljóð, er stafi eina skortir til máls: þat heitir saungr, þat eru hörpur eða önnur söngfæri. Önnur hljóðsgrein er sú, er fuglar eðr dýr eðr sækvikendi hafa, þat heitir rödd; heita þær raddir á marga lund: fuglar sýngja eða gjalla eðr klaka, ok þó *með* ýmsum háttum; dýra rödd er greind með mörgum nöfnum, ok kunnu menn skyn hvat þikkjast benda í sínum látum sumum; sækvikendi blása eða gjalla. Allar þessar raddir eru mjök skynlausar, svá at flestr luti manna viti. Þriðja hljóðsgrein er miklu merkiligust, er menn hafa, þat er hljóð ok rödd ok mál. Málið gjörist af blæstrinum ok túngubragðinu ok skipan varranna.

---

[1]) hverr, *W.* — [2]) *Hæc, quæ sequuntur, U quasi introductionem clavi metricæ Snorrii præmisit cum rubro:* her segir af setningo hatta lyckilsins, *quæ omnia suo loco dabimus, et propterea lectiones hujus codicis dissimiles hic afferre supersedemus.* — [3]) *Neque hoc in præsenti tractatu, qualis in Cod. Worm. et Upsal. reperitur, præcessit, et initium primæ paragraphi hujus tractatus indicare videtur, aliquid quod nunc desideratur præcessisse.*

tantes, voce cum quoque verbo cooriente. Quodque verbum hæc tria postulat: memoriam, sensum, intellectum; memoriam, ad tenendam verborum pronuntiationem; sensum, ad ea quæ loqui velis cogitanda; intellectum, ad vim verborum percipiendam.

2. Hæ igitur res sonum habent, aliæ quidem vocem, aliæ sermonem, ut dictum est. Una species soni est, quum fremit tempestas vel aqua vel mare, aut quum saxa vel rupes vel terra ruunt, qui sonus vocatur *gnýr* sive *þrymr*, *dynr* sive *dunur*. Item sonus collidentium metallorum aut strepentium hominum, qui sonus vocatur et *gnýr*, *glymr* sive *hlymr*; item sonus fractarum aut dissilientium arborum, qui sonus dicitur *brak* (crepitus) aut *brestir* (fragores): qui soni sunt ratione carentes. Sed præter hos sonus est, cui literæ solæ ad sermonem desunt; hic cantus vocatur, qualis est cithararum et aliorum instrumentorum musicorum. Alia soni species est, qua præditæ sunt aves aut animalia terrestria vel marina, quæ soni species vox dicitur. Quibus vocibus varia nomina sunt: aves canunt vel clangunt vel queruntur, et quidem diversis modis. Vox animalium multis nominibus distinguitur, quorum nonnullæ voces quid significare videantur, homines intelligunt. Animalia marina strident aut clangunt; quæ omnes voces, ut captus est plurimorum hominum, sensu fere cassæ sunt. Tertia soni species, qua homines præditi sunt, multo est significantissima, quæ constat sono, voce, sermone. Sermo fit ex spiritu, vibratione linguæ et positione labiorum. Si quis magnam oris facundiam adsequitur, ad eam rem opus est: intellectu, copia

Ef maðr getr mikla málsnild, þá þarf þartil[1] vit ok orðfæri ok fyrirætlun ok alhægt túngubragð. Ef tenn eru skörðóttar, ok missir tanngarðar, þat lýtir málit; svâ ok ef túngan er of mikil, þá er málið blest; nú er hon oflítil, þá er sá holgómr. Þat kann ok spilla máli manns, ef varrar eru eigi heilar.

3. Muðrinn er leikvöllr orðanna, en túngan stýrið; á þeim leikvelli eru reistir þeir stafir, er allt mál gjöra, [ok fimm hríngar eru um þá stafi slegnir, eðr settir í málshætti[2]. Í fyrsta hríng eru fjórir stafir, er heita höfuðstafir, þá má til einskis annars nýta, en vera upphaf ok fyrir öðrum stöfum: þ, v[3], h, q. Í öðrum hríng eru stafir tólf, þeir heita málsstafir, hverr þeirra má vera bæði fyrir ok eptir í orðinu, ok gjörir þó eingi þeirra mál af sjálfum sèr: b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t, nöfn þeirra eru eptir hljóð þeirra[4]. Í þriðja hríng eru tólf stafir, er hljóðstafir heita; þessi er grein þeirra, fyrst heita stafir, ok skal svâ rita[5]: a, e, i, o, u, y. Önnur er þeirra grein sú, at þeir heita límíngar[6], ok skal þá svâ rita: æ, ꜹ, ꜵ[7], þessir þrír stafir eru hvârr tveir hljóðstafir samanlímdir,

---

[1]) þrent, *add. W, sed omittendum esse videtur, quum mox quatuor momenta adferantur.* — [2]) *verba textus islandici non perspicua sunt;* settir í málshætti, *non ad proximum* hríngar, *sed ad remotius* stafir *incertus retuli. Respici puto utrumque schema alphabeticum, quod exhibet Cod. Upsal., quorum alterum repræsentat dispositionem literarum, alterum rationem formandarum syllabarum, quæ h. l.* málshættir, *moduli, formulæ sermonis dicuntur. Sed U, quæ a [sunt omittens, eorum loco habet: "quarum nunc has, nunc illas sermo arripit, quemadmodum nervi citharæ (sonos edunt), aut impulsi radii symphoniæ (sonos excitant)".* — [3]) *y pro* v *(anglosaxonico) dedit W.* —

verborum, consilio et facili linguæ volubilitate. Si dentes sunt fracti et rari, linguaque in septo dentium frustratur, hoc sermonem vitiat, item si lingua magna est, blæsa fit; si cui nimis parva, is de nare loquitur. Possunt et labia non integra vitium sermoni adferre.

3. Verborum campus est os, gubernaculum lingua. In eo campo erectæ sunt literæ, quæ omnem sermonem faciunt, quinque circulis circumdatæ aut in modos sermonis inclusæ. In primo circulo sunt quatuor literæ, quæ dicuntur capitales, quæ nullum usum præstant, nisi ut sint initiales et præcedant alias literas: *þ*, *v*, *h*, *q*. In secundo circulo sunt duodecim literæ, quæ SERMONIS *(máls-stafir)* dicuntur; quarum quæque quum tam antecedere quam consequi in vocabulo possit, nulla tamen earum per se sonum reddere potest: b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t; harum sonum (potestatem) nomina sequuntur. In tertio circulo sunt duodecim literæ, quæ SONI (vocales) dicuntur. Harum distinctio talis est: primo dicuntur literæ (i. e. vocales simplices), quæ sic scribendæ sunt: *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *y*. Altera earum distinctio est, quod dicuntur CONGLUTINATÆ, quæ sic scribendæ sunt: *æ*, *ꜹ*, *ꜵ*. Quæ tres literæ constant binis vocalibus suo quibusque loco conglutinatis,

---

[4]) *v. c.* b–cb *etc., vide circulum secundum schematis, in codice Upsalensi servati. Sed auctor sibi in hac re non constat, aliamque infra insistit viam, tractatum primum secutus.* — [5]) heita, *appellandæ, W.* — [6]) *vocales conjunctæ vel biformatæ.* — [7]) *quum æ et ꜵ infra in hac § exprimatur per* ę, ǫ, τὸ ꜹ *respondet* τῷ ø *tractatus primi, pro quo etiam in codd. mscr. interdum usurpatur, vide* Fms. *Vol. 10. præf. p.* XII.

því at þessi stafr hverr hefir hvern lut af hljóði hinna, er hann er af gjörr. En þriðja grein er sú, er þeir stafir hafa, er heita lausaklofar, ok skal svå rita: *ey* ok *ei;* þessir tveir stafir eru ritaðir úbreyttir í hvårum stað, ok gjörr einn af, því at hann tekr hljóð þeirra beggja, en[1] fyrir ritsháttar sakir er þá úhægt saman at binda. Tólfti stafr er skiptíngr: þat er rèttr[2] hljóðstafr, ef málstafr er fyrir honum ok eptir í samstöfun, en ef hljóðstafr er næstr eptir hann, þá skiptist hann í málstaf, ok gjörast þá af honum mörg full orð, svå sem *já* eðr *jörð* eða *jór;* önnur skiptíng er þat, er hann er lausaklofi, svå sem áðr var ritað: þá er svå, ef málstafr stendr fyrir honum ok hljóðstafr eptir, svå sem *bjór* eðr *björn* eðr *björg.* á, í, ó, ý: þessir gjöra einir saman mörg orð full, en skamt mál gjöra þeir sjálfir. Ef *á* gjörir heilt orð, þá mezt það svå sem þú nefnir *yfir*[3]*;* *ó* eðr *ú*, þat skiptir um orðum, svå sem er satt eða úsatt. Menn kalla *ý* einn við[4]; *æ*, þat er veinon; kallað er ok *æy* eða *æi* þat er aldregi þrýtr. Hljóðstafir hafa tvenna grein, þá er optlega skiptast orðin með, at þeir sè styttir[5] eða dregnir; er því betr dregit yfir þann staf, er seint skal at kveða, svå sem hèr er: "á því *ári* er *Ari* var fæddr", [ok "*èr* ertuð[6] hann[7], þat *er* í mínu minni".

---

[1]) ok, *W.* — [2]) æinn, *W.* — [3]) i *addere videtur W, quod ex conjectura supplevit Raskius:* í, þat er fyrir innan; *U legit:* en í þeir sem (eru?) fyri innan. — [4]) eðr boga, *aut arcum, add. Edda Worm. sec. J. Olavium Grunnavicensem, sed in codice W hæc non inveniuntur.* — [5]) stvddir, *W.* — [6]) erfðvð, *var. lect. in Edda Worm. Olavii Grunnavic.* — [7]) *a* [*om. U.*

nam harum literarum singulæ aliquam partem habent soni earum, ex quibus constant. Tertia distinctio est literarum, quæ dicuntur DISJUNCTÆ (i. e. diphthongi), quæ sic scribendæ sunt: *ey* et *ei;* hæ duæ vocales in utroque loco immutatæ scribuntur et in unam coalescunt, quæ sonum harum utriusque participat; sed scribendi ratio (forma harum literarum) impedit, quo minus una copulari facile possint. Duodecima litera est VARIABILIS: hæc regularis vocalis est, si consonans eam in (eadem) syllaba antecedat et consequatur; sin vero vocalis eam proxime consequatur, in consonantem mutata, multa plena verba efficit, ut *já* (etiam) aut *jörð* (terra) aut *jór* (equus). Altera variatio est, quum in diphthongum, ut antea scriptum est, transit, quod fit, si consonans eam antecedat, vocalis vero subsequatur, velut *bjór* (cerevisia), aut *björn* (ursus), aut *björg* (rupes). *á*, *í*, *ó*, *ý*: hæ (vocales) solæ per se multa plena verba efficiunt, ipsæ vero brevem sonum (quantitatem) habent. Si *á* (in) integrum vocabulum efficit, perinde æstimatur, ac si nomines *yfir* (super); *ó* sive *ú* verba (verborum significatum) mutat, ut sunt *satt* (verum) et *úsatt* (non verum, falsum); *ý* vocant arborem quandam (ligni quoddam genus); *æ* est ejulatio (interjectio dolentis); vocatur et *æy* sive *æi* (semper), quod nunquam cessat. Vocales duplicem habent speciem, qua sæpe vocabula mutantur, quum aut corripiuntur aut producuntur; qua re litera (vocalis) tarde pronuntianda melius virgulâ supra ducta notatur, uti hoc loco: "eo anno *(ári)*, quo Arius *(Ari)* natus

Opt skipta orðaleiðíngar öllu máli, hvårt hinn sami hljóðstafr er leiddr skjótt eða seint. Lofat er þat í ritshætti [at rita af límíngum[1] heldr *á*-lykkju en full *á*, ok er þå svå: ę, ǫ. Í fjórða hríng eru tólf stafir, svå ritaðir: [B, D, F, G[2], K, L, M, N, P, R, S, T; þessir stafir eru settir hverr fyrir två jafna sèr í ritshætti, þvíat sum orð endast í svå fast atkvæði, at eingi málstafr fær einn borið: svå sem *hœll* eða *fjall*, *kross* eða *hross*, *framm* eða *hramm;* nú þarf annaðhvårt at rita två málstafi eðr þenna einn. Í fimta hríng eru ritaðir þeir þrír stafir, er heita undirstafir: ð, z, x, má þeim við engan staf koma, nema þeir sè eptir hljóðstaf í hverri samstöfun. Fjórði stafr er c, [þat er rètt[3] hans hljóð, at hann sè í enda samstöfu sem aðrir undirstafir. Titlar eru hèr svå ritaðir sem í öðrum ritshætti[4]; hefir titull ekki einkar eðli til stafs, heldr er hann til skýríngar rits. Sól heitir Títan, heitir þaðan af titulus í latínu, er vèr köllum titul, þat er sem lítil sól; því at svå sem sól lýsir heim allan, svå lýsir titull orð rètt ritin. Þessir eru fjórir höfuðstafir:

---

1) *a [sic U et Raskius;* af lıneigíngvm, *nec plura, W.* — 2) *a [in margine W manu recentiori addita.* — 3) *a [U sic habet:* ok hava svmir menn þann ritzhatt at .... a (rita?) hann fyri kḡ (konvng), [*Rask. dedit:* at setia c fyrir k — *alii:* c fyrir konúng], en hitt eina er rètt, *etc., i. e., si lectionem Raskii sequimur: "atque sunt, qui ea scribendi ratione utuntur, ut* c *pro* k *ponant, sed is solus ejus verus sonus est", quibus verbis respici possit ad tractatus primi § 7 init.* — 4) *U quæ sequuntur omittit, sed eorum loco schema quoddam exhibet ad formationem monosyllabaram, quod suo loco adferendum erit.*

est", et, "vos *(ėr)* ei parentavistis[a], quod accidit *(er)* mea memoria". Sæpe pronuntiatio (quantitas) verborum sensum totius sententiæ mutat, prouti eadem vocalis aut productè aut correptè pronuntiatur. In scriptione permissum est, vocales conjunctas adhibere, ut potius semicirculus literæ *a*, quam plenum *a*, scribatur, hac figura, *ę*, *ǫ*. In quarto circulo sunt duodecim literæ, hac figura: ***B***, ***D***, ***F***, ***G***, ***K***, ***L***, ***M***, ***N***, ***P***, ***R***, ***S***, ***T***. Harum literarum singulæ in scriptione ponuntur loco duarum sibi similium; quædam enim vocabula tam expressa pronuntiatione proferuntur, ut nulla consonans sola possit eam sustinere, v. c. ***hœll*** aut ***fjall***, ***kross*** aut ***hross***, ***framm*** aut ***hramm;*** qua re opus est, aut duas consonantes, aut harum unam scribere. In quinto circulo scriptæ sunt tres literæ, quæ FINALES vocantur: *ð*, *z*, *x*, quæ nulli literæ possunt adplicari, nisi vocalem cujusque syllabæ consequantur; quarta litera est *c*, cujus verus sonus est, ut in fine syllabæ, sicut ceteræ literæ finales, ponatur. Titulorum hoc loco eadem figura retinetur, quæ in alia scriptura[b]. Titulus propria quidem natura indolem literæ non habet, sed scripturæ perspicuitati inservit. Sol dicitur TITAN, unde in latino sermone

---

a) *ertvð)* Quoniam significatio irritandi *(ęrta)* non convenire videbatur h. l., accepi *ertvð* (pro *erdud*, t = d) secundum dialecticam varietatem pro *erfðuð* ab *erfa*, quæ dialectus hodieque obtinet in Vestfjordis Islandiæ. Si Arius, h. l. nominatus, est Arius Polyhistor, potuit auctor hujus tractatus, qui in vivis fuerit 1200 aut aliquanto post, exequias ejus memoria tenere. — b) intelliguntur regulæ orthographicæ usu receptæ, sive in scriptis islandicis, sive latinis, pro illorum temporum scribendi ratione; præsertim autem respici puto regulas orthographicas tractatus primi, cum quo sequentia de Titulis (abbreviaturis) fere verbo tenus concordant.

þ, v[1], h, q; en þessir eru sex hljóðstafir[2] óbreyttir: a, e, i, o, u, y, eru þeir ok límdir saman í ritshætti: þá eru þessir tólf saman málstafir úbreyttir: b, d, f, g, k, l, m, n, p, r, s, t. þessir eru undirstafir: [ð, c, x, z; x, z, ꝁ[3], þeirra[4] má missa í våru máli ef vill: *x* er samtengdr af *c* ok *s* í latínu; *z*, hann er samtengdr af *d* ok *s*, ok er ebreskr; ꝁ er heldr samstöfon en stafr[5]: eru stafaðir saman *e* ok *t* í latínu.

4[6]. En fyrir því nú, at sumir samhljóðendr hafa sitt líkneski ok nafn ok jartein, en sumir hafa höfuðstafs líkneski ok [nafn ok jartein, en sumir hafa höfuðstafs líkneski ok[7] skipat stöfum sumra[8] í nafni ok aukit atkvæði bæði nafns ok jarteinar[9]; en sumir halda líkneski sínu, ok er þó minnkat atkvæði nafns þeirra, ok jartein sú, er þeir skulu bera í málinu, skal[10] þeirri lík, er í nafninu verðr: þá skal nú sýna leita bæði líkneski þeirra ok svå nöfn fyrir ofan rituð, at yfir þat[11] megi nú allt saman líta, er áðr var sundrlauslega um rætt:

a, á; o, ǫ; [e, ę[12]; [i, í[13]; u, ú; y, ý;

---

[1]) *hic etiam y pro* v *dedit W.* — [2]) *ex emendatione Raskii pro* höfvtstafir, *W.* — [3]) *ex emendatione Raskii pro: y.* — [4]) *a* [c, x, z, y. ꝁ þeirra, *W, prave, apparet enim librarium omisisse* ð, τὸ z *bis scribere neglexisse, et* y *prave dedisse pro* x; *in editione Raskii crevit error, quum vocem* ok *plenis literis dederit pro compendio* ꝁ. — [5]) fastr, *prave, W.* — [6]) *tota hæc pericopa ex tractatu primo desumta est verbo tenus (supra p. 30-32).* — [7]) *a* [*add. ex superioribus, vide supra p. 30, nam h. l. om. W.* — [8]) *ex l. c. correctum;* enn sumir, *prave, W.* — [9]) *sic W.* — [10]) *add. ex loco tractatus primi (supra p. 30), nam hic om. W.* — [11]) *ex emend. Rask. pro* þm̄ (þeim), *W.* — [12]) *a* [ę, e, *W.* — [13]) *a* [*om. W.*

TITULUS derivatur, quem nos dicimus *titul*, quasi diceres parvum solem: nam quemadmodum sol totum mundum collustrat, sic titulus recte scriptus vocabula illustrat. Hæ sunt quatuor literæ capitales: *ƀ*, *v*, *h*, *q*; hæ vero sex vocales simplices: *a*, *e*, *i*, *o*, *u*, *y*, quæ[a] etiam in scriptione conglutinari solent. Porro hæ sunt duodecim consonantes invariatæ: *b*, *d*, *f*, *g*, *k*, *l*, *m*, *n*, *p*, *r*, *s*, *t*. Hæ sunt literæ finales: *ð*, *c*, *x*, *z*. *x*[b], *z*, *&*, his literis in nostro sermone facile carere possumus; *x* compositum est ex *c* et *s* in sermone latino; *z*, quæ litera hebraica est, compositum est ex *d* et *s*; *&* potius syllaba quam litera est, *e* et *t* in sermone latino una syllaba compositis.

4. Quum vero aliæ consonantes suam habeant figuram, nomen et potestatem, aliæ majuscularum figuram, nomen et potestatem, aliæ figuram majusculæ, commutatis nominis literis, amplificata et nominis et potestatis pronuntiatione, aliæ figuram suam retineant, potestate, quam in sermone habere debeant, cum nominali potestate æquata: jam et figuras earum et nomina supra scripta ostendere conabor, ut quæ antea sigillatim sunt disputata, nunc collecta universe in conspectum cadant:

a, *á*; *o*, *ǫ*; *e*, *ę*; *i*, *í*; *u*, *ú*; *y*, *ý*;

---

a) *eru ƀeir ok]* nescio an legendum sit, *eru ƀrír ok*, i. e. quarum tres, nempe *a*, *e*, *o*, quæ conjunctæ efficiunt *æ* (ae), *ǫ* (ao), *ø* (eo). — b) Sequentia usque ad finem paragraphi conveniunt cum tractatus primi § 7 ita, ut minori verborum ambitu h. l. circumscripta sint.

b, B, c, K, d, D, f, F, g, G,
bè, ebb, che, ecc, dè, edd, ef, eff, ge, egg,
ꝗ, h, H, l, L, m, M, n, N, p, P,
eng, há, Há, el, ell, em, emm, en, enn, pè, epp,
r, R, s, S, t, T, x, [ð, z, ꝣ, þ,
er, err, es, ess, tè, ett, ex, eð, zet, et, þe,
¯, ⁊, ʳ, ᷈, ʷ, ꝰ[1].
m (n), er, ar, ur, ra, us.

Nú verðr þetta alltsaman stafrof kallat.

5. Þessir stafir gjöra allt mál, ok hendir málit ýmsa, svâ til at jafna sem hörpustrengir gjöra hljóð, eða eru leystir luklar í simphoníe[2], eða þá er organ gengr upp ok niðr, aptr ok framm um allan gamma[3], þann er með sèr hefir nítján lukla ok átta raddir, ok nú koma til móts þessir fimm hríngar stafanna, er áðr var um rætt: kallast nú hvârir við aðra stafrof ok gammi, ok taka nú hljóðstafir þar sín hljóð, ok

---

[1]) *a [sic fere Raskius dedit; in W non sine confusione ita exprimitur:* eX, et, þe, ¯, ⁊, ʳ, ᷈, ʷ, ꝰ, Z, x, X, ꝣ, &, þ. — [2]) *Instrumentum musicum, quod Symphonia dicitur, sic describit Isidorus Hispalensis (Orig. Lib. 2. c. 21):* "SYMPHONIA *vulgo appellatur lignum cavum, ex utraque parte pelle extensa, quam virgulis hinc et inde musici feriunt, fitque in ea, concordia gravis et acuti, svavissimus cantus". Idem hoc instrumentum cum tympano comparat eodem capite: "tympanum est pellis vel corium ligno ex una parte extensum. Est enim pars media* SYMPHONIÆ, *in similitudinem cribri. Tympanum autem dictum, quod medium est, unde et margaritum medium tympanum dicitur, et ipsum, ut* SYMPHONIA, *ad virgulam percutitur". Hæc Isidorus de symphonia sui temporis (sec. 6-7). Sed nostro loco puto intelligi speciem aliquam clavecymbali s. clavichordii* (klaveer, clavecin); *per* lyklar *(propr. claves, radios verti) plectra s. pinnas (ut Angl.* key*), quibus fides clavichordii*

b, *B*, *c*, K, *d*, *D*, *f*, *F*, *g*, *G*,
be, ebb, che, ecc, dè, edd, ef, eff, ge, egg,
ꝗ, *h*, *H*, *l*, *L*, *m*, *M*, *n*, *N*, *p*, *P*,
eng, ha, Ha, el, ell, em, emm, en, enn, pe, epp,
r, *R*, *s*, *S*, *t*, *T*, *x*, *ð*, *z*, *ꝫ*, *ꝥ*,
er, err, es, ess, te, ett, ex, eð, zet, et, ꝥe,
‾, ꝛ, ʳ, ᷈, ʷ, ꝰ.
m (n), er, ar, ur, ra, us.

Quæ omnes characteres alphabetum dicuntur.

5. Hæ literæ omnem sermonem efficiunt, quarum nunc has, nunc illas arripit sermo, haud secus ac nervi citharæ sonos reddunt, aut quando radii symphoniæ impelluntur, aut organum totam scalam musicam, undeviginti radios octoque sonos comprehendentem, sursum deorsum, ultro citro percurrit. Igitur hi quinque circuli literarum, quorum ante facta mentio, obviam eunt: jamque alphabetum et scala musica invicem inclamant, literæ soni sonos, literæ vocis vocem, literæ sermonis sermonem arripiunt, congregatæque tantam efficiunt

pulsantur et quibus fistulæ organi pneumatici aperiuntur et clauduntur (Gall. claviers, *Dan.* Tangenter i et Klaver, i et Orgel). — [3]) *Sec. 7mo dixerat Isidorus Hispal. (Orig. Lib. 3. c. 14): "Nisi ab homine memoria teneantur soni, pereunt, quia scribi non possunt"; sed circa initium seculi undecimi Guido Aretinus (ex Aretio, oppido Etruriæ), monachus ex ordine Benedictinorum, scalam musicam invenit, sexque notas musicas,* Ut, Re, Mi, Fa, Sol, La (= c, d, e, f, g, a), *quæ hodieque usurpantur, quarum nomina desumta sunt ex primis syllabis verborum, occurrentibus in tribus primis versibus hymni in laudem St. Johannis:* Ut *queant laxis* Resonare *fibris* | Mira *gestorum* Famuli *tuorum*, | Solve *polluti* Labii *reatum.*

raddarstafir rödd, málstafir málit, ok samnast til orðanna svå margra, at ekki er þess mælt í heiminum, at eigi sè þessir stafir til hafðir. Nú eru eingi þau læti eða hljóð eða raddir, at eigi muni þat allt finnast í gammanum. Nú tekr svå fremi mikit um gjörast, er orðin hefjast upp ok hljómrinn vex ok raddirnar glymja á, nefnist ok svå fremi söngr, er þetta hefir allt til, ok nú þyss sjá flokkr framm á leikvöllinn, ok öllummegin at stýrinu, því er túngan heitir, ok heita nú á hana til málsins ok orðanna ok söngsins, at hon kveði þat allt upp, ok hon gjörir svå ok hneigir sik til stýrimannsins ok mælir[1] svå: Ósanna[2]! segir hon, þat þýðist á våra túngu svå: græð þú oss! en þat er á ebresku mælt, ok stakk hana náttúran til þess, fyrir því at hon var fyrst, ok gekk þá um allan heim, þángat til er guð skipti þeim.

6. Nú segir þar til, at henni þótti hann vera stýrimaðrinn, er hann skapaði hana, ok af Krists nafni er kristnin kölluð; vèr, er kristnir erum, köllum hann höfuð vårt, en vèr hans limir ok liðir, ok hans sonr er sá, er hann sendi híngat í heim, ok sá er vårr faðir, en vèr hans börn; var ok faðirinn vænligr til at stjórna sínum börnum svå sem bezt gegndi; var því orðit or messunni tiltekit, at hann vissi hverr

---

[1]) maler, *W.* — [2]) *Isidori Orig. Lib. 6, c. 19:* osanna *in alterius linguæ interpretationem in toto transire non potest.* Osi *enim "salvifica" interpretatur:* anna *interjectio est, motum animi significans sub deprecantis affectu. Integre autem dicitur* osianna, *quod nos corrupta media vocali litera et elisa dicimus* osanna, *sicut fit in versibus, cum scandimus;*

verborum multitudinem, ut nihil usquam terrarum ore proferatur, quin hæ literæ adhibeantur; itidem nulli sunt clamores, nulli soni, nullæ voces, quin in scala musica reperiantur. Jam tum demum res magno cum vigore agitari incipit, quum verba efferuntur, sonus augetur, vocesque insonant (nam is demum cantus dicitur, qui hæc omnia habeat), jamque hæc turba in campum ruit, et gubernaculum, quod lingua dicitur, undique circumfusa, appellat eam de sermone, de verbis, de cantu, ut hæc omnia pronuntiet. Atque illa sic facit, inclinansque ad gubernatorem ita loquitur: OSANNA, inquit (quod nostro sermone sic interpretatur: SANA NOS); quod verbum, sermoni hebraico proprium, impulsu naturæ profert, eo quod hæc lingua prima fuit, et per universam terram usque eo invaluit, donec deus linguas divisit.

6. Ex eodem verbo apparet, illum ipsum ei (linguæ) gubernatorem visum, qui eam creavit: et ex Christi nomine ecclesia christiana vocata est, quem nos, qui christiani sumus, caput nostrum adpellamus, nosmet vero ejus membra et articulos; ejusque filius is est, quem in hunc mundum misit: idem pater noster est, cujus nos liberi sumus; qui pater, uti exspectare par est, liberos suos ita regit, uti eorum commodo maxime expedit. Ideo vero hoc verbum ex missa desumtum

---

litera enim prima verbi sequentis extremam prioris verbi veniens excludit, et dicitur Hebraice osanna, *quod interpretatur "salvifica", subaudiendo vel "populum tuum" vel "totum mundum".*

lofsöngr honum þótti mestr frammflultr þessa heims við sik sjálfan; er þar ok vår hjálp öll í fólgin, er um hans písl er rætt ok sár, er hann þoldi á krossinum helga, er or rann bæði blóð ok vatn; ok í því erum vèr skírðir, er rètt trúum á almáttkan guð; ok þat hans hold ok blóð, er í messunni er frammflutt, er vårt farnest, þá er vèr förum af þessum heimi. Nú skal þat vån vår at vætta þess, at svå fremi farist oss vel, er svå verðr sem hann hefir fyrir sèð: at bæði sè, at hann er í för með oss ok vèr með honum, þá er vèr förum heim til föðurleifðar vårrar; ok þá er hann hefir skipt sínu liði sèr til hægri handar eptir dómsdag, þá skulum vèr hefja upp Allelújá[1], fyrir því at þat er eigi jarðneskr söngr, sýngja þetta þá allir saman tíu fylki guðs engla ok manna, þá er almáttigr guð ferr meðr sína ferð heim í himinríkis dýrð, ok skulum þá una í sífellu, svå at aldri skal eptir[2] verða, með guði almátkum, þar sem hann er æ ok æ með feðr ok syni ok helgum anda, sá er lifir ok ríkir einn guð of allar aldir veralda. Amen.

---

[1]) *De* Alleluia *sic Isidori Orig. loco ante proxime citato:* Alleluia *duorum verborum interpretatio est, hoc est, laus Dei, et est Hebræum, ia enim unum est de decem nominibus, quibus apud Hebræos Deus vocatur;* Amen *significat vere sive fideliter, quod et ipsum Hebræum est. Quæ duo verba,* Amen *et* Alleluia, *nec Græcis, nec Latinis, nec Barbaris licet in suam linguam omnino transferre vel alia lingua annunciare; nam quamvis interpretari possint, propter sanctiorem tamen auctoritatem servata est ab apostolis in iis propriæ linguæ antiquitas.*

fuit, quod ipse novit, quem hymnum sibi decantatum hac in vita præstantissimum judicet. In eo quoque spes nostra omnis posita est, quum sermo habetur de ejus cruciatu, quem in sancta cruce perpessus est, deque vulnere ejus, e quo et sanguis et aqua effluxit, in quo baptizati sumus, qui in deum omnipotentem recte credimus; ejusdemque caro et sanguis, quæ in missa proferuntur, nostrum sunt viaticum, ex hac vita demigrantium. Itaque ea nostra spes esto, ut speremus, nobis tum demum nostram migrationem feliciter cessuram, si ita acciderit, uti ipse providit, ut et nos ille et illum nos comitemur, domum in patriam nostram concedentes. Qui quum, exacto die judicii, cohortes suas a dextra sua collocaverit, *Alleluia* ordiemur, eo quod hic terrestris cantus non est; quem cantum universæ decem cohortes dei angelorum et hominum tunc una canent, quum deus omnipotens suo cum comitatu domum in regni cœlestis gloriam revertetur; nosque perpetuo, nunquam ut ullus finis sit futurus, felices manebimus apud deum omnipotentem, quo loco ipse est sempiternum cum Patre et Filio et Spiritu Sancto, qui vivit et regnat unus deus per omnia secula seculorum. Amen.

Tanta enim sacra sunt nomina, ut etiam Johannes in Apocalypsi referat se spiritu revelante vidisse et audivisse vocem cœlestis exercitus, tanquam vocem aquarum multarum et tonitruum validorum, dicentium Amen *et* Alleluia; *ac per hoc sic oportet in terris utraque dici, sicut in cœlo resonant.* — [a]) endir *conjec. Rask.*

III[1].

a. MÁLFRÆÐINNAR GRUNDVÖLLR[2].

1. [3]Hljóð er allt þat, er um kvikendis eyru má heyra. Hljóð hefir margar kynkvíslir, ok verðr hljóð þat, sem náttúruliga megu eyru greina af samkvâmu tveggja líkama; önnur hljóðsgrein er sú, er heilug ritníng segir andliga luti ljóða. Líkamligt hljóð

---

1) *Quod ad argumentum adtinet, tertium tractatum, ut divisionem Raskii retineamus, in duas particulas dividimus, nempe:* a. *in Fundamentum Grammaticæ;* b. *in Figuras orationis (secundum Donatum). Auctor hujus tractatus est Olavus Thordi f., dictus* Hvítaskáld, *frater Sturlæ Prætoris, magni poëtæ et historiographi, Snorrii Sturlæi ex fratre nepos, qui sec. Annales obiit 1259. Argumenta: 1. Fragm. membr. AM. Nr. 748, 4to, exaratum, ut putatur, initio sec. 14ti, duabus illis particulis, quæ nostro judicio tractatum tertium constituunt, exscriptis statim subjungit hæc:* "hær ær lykt þeim lut bókar ær Olafr Þórdarson hæfr samansett", *i. e. hic concluditur ea libri pars, quam O. Thordi f. composuit. 2. Auctor tractatûs quarti (qui tractatus non est nisi supplementum Figurarum orationis) Auctorem tertii tractatûs bis citat sub nomine Olavi, nempe: α. dixerat Auctor tractatûs tertii in partic.* a *(ed. Raskii p. 303-304):* "enn fyrir hljóðsfegrð er diptongvs fvndinn, sem hèr: LØKR, ØGR: þvíat fegra þikkir hljóða heldr en LÆKR, ÆGR". *Hunc locum respiciens Auctor tractatûs quarti ait (ed. Raskii p. 343):* "Ólaafr segir ok, Evphónia verðr þar sem ... límingarstafir erv skiptir í þaa stafi, sem fegra hljóða, sem í þessvm nöfnvm, LÆKR ok ÆGR". β. *in partic.* b *(ed. Raskii p. 317) dixerat Auctor tractatûs tertii:* "sá lǫstr hæyrir Cacenphaton, er ver kǫllvm NYKNAT eða FINNGÁLK(N)AT, ok verðr þat mest í nýgjörfingvm, sem hèr .... Hèr er exin köllvð í ǫðrvm helmíngi tröllkona skialldar eða valkyria, enn í öðrvm svt hiálmsins, ok er svâ skipt líkneskivm á hinvm sama lvt, sem Nykr skiptiz á margar leiðir". *Quem locum intuitus Auctor tractatûs quarti dicit (ed. Raskii p. 342):* "ok kallar Ólaafr þat finngaalknat, er likv̄ er skipt a einvm lvt í enni sǫmv vísv". *3. Ipse Auctor tractatûs tertii in partic.* a *allegat*

III.

a. FUNDAMENTUM GRAMMATICES.

1. Sonus est omne, quod auribus animantis percipi potest. Soni multæ sunt species, isque sonus, quem aures naturâ possunt distinguere, duorum corporum concursu fit; alia soni species est, qua sacra scriptura res spirituales sonare dicit. Sonus corporeus fit partim

---

ὑπόγραμμον *runicum, auctore Valdemare Daniæ rege, quem Dominum suum adpellat (ed. Raskii p. 302), his verbis:* "þessa stafi ok þeirra merkingar compíleraði minn herra Valldimar Danakonvngr með skiótv orðtaki á þessa lvnd". *Quæ verba in eundem auctorem bene congruunt: nam teste Sturlæorum Historia, libr. 8, c. 3, Ol. Thordi f. apud regem Valdemarem (secundum) versatus erat, quod anno 1245 testatus est Thorgils Skardius, ejus ex fratre nepos:* "Ólafr föðrbróðir hans (Þórgils) hafði verit i Danmörku með Valdimari kóngi og fengit af honum mikinn sóma". *Consentit Knytl. c. 127 (Fms. 11, 396):* "með honum (Valdimar gamla Valdimarssyni) var Ólafr Þórðarson, ok nam at honum marga fræði, ok hafði hann margar ágætligar frásagnir frá honum". *De Olavo Thordi f. vide* Hist. eccl. Isl. *Tom. 1, p. 208-9, et* Grönlands hist. Mindesm. *Vol. 1, p. 30. De tempore, quo in Dania versatus fuerit, aliquid infra dicetur. Fontes, quos citat in partic.* a, *sunt: Philosophi, et in his nominatim Plato et Aristoteles; ex Grammaticis Priscianum septies allegat, qui etsi prioris particulæ fons locuples sit, tamen quum haud raro aliis opponatur, interdumque aliorum doctorum* (svmir menn, svmir meistarar) *sententiæ citentur, vix dubium est, quin particula* a *pluribus Grammaticis latinis superstructa sit; in particula* b *Donatus ter citatur, quæ tota particula hunc Grammaticum sequitur.* — [2]) *Inscriptionem om. W et fragm. 757. Fragm. 748 inscriptionis loco habet:* At greina hljóð, *i. e. De sonis distinguendis.* — [3]) *Fragm. Ed. Sn. Nr. 748, quod in additamentis integrum dabimus, in medio aliquo tractatu tropologico incipit.*

verðr annat af líflausum lutum en annat af lífligum lutum. Hljóð þat er heyrist af líflausum lutum verðr annat af[1] ræriligum skepnum, en annat af úhræriligum, annat af samkvâmu ræriligra luta ok úræriligra. Af ræriligum lutum verðr hljóð, sem af höfuðskepnum: eldi, vindum, vötnum; af úhræriligum lutum verðr hljóð, sem steinum ok málmi eða strengjum, ok verðr þesskyns hljóð jafnan af hræríng nokkurs líkama, lífligs eða úlífligs. Af samkvâmu ræiriligra luta ok úræriligra verðr hljóð, sem þá er vindr eða vötn eða eldr slær með afli jörð eða aðra úræriliga luti. Hljóð þat, er verðr af líflausum lutum, er sumt úgreiniligt, sem vinda gnýr eða vatna þytr eða reiðarþrumur, en sumt hljóð er greiniligt eptir náttúrligri samljóðan þeirri, er Philosophi kölluðu musicam, ok verðr þat hljóð hið efsta ok hið æzta af ræríng rínga þeirra[2], er sól ok túngl ok fimm merki-stjörnur gánga í, þær sem planete heita, ok heitir þat *celestis armonia*[3]. Þessar stjörnur sagði Plató hafa líf ok skyn og vera údauðligar. Greiniligt hljóð verðr í líflausum lutum, þat sem vèr köllum listuligt hljóð, sem í málmi ok strengjum ok allskyns söng ok pípum. Í lífligum lutum verðr *hljóð*[4], sem í viðum ok grösum, ok þó af ræríng nokkurs ræriligs líkama. Af lífligum lutum, þeim er líkama hafa, verðr annat hljóð, þat er rödd heitir, en annat þat sem eigi er rödd, sem fótastapp eða handaklapp ok annat þvílíkt. Rödd er

---

1) II (*i. e.* tveimr), *add. 748.* — 2) VII (sjö), *add. 748;* þeirra VII hrínga, *757.* — 3) s. himnæsk lióðagræin, *add. 748;* suosem himnesk hlióðagrein, *add. 757.* — 4) *add. ex 748, 757.*

ex rebus inanimatis, partim ex rebus animatis. Sonus, qui ex rebus inanimatis percipitur, partim existit a creaturis mobilibus, partim ab immobilibus, partim a concursu rerum mobilium et immobilium. A rebus mobilibus sonus proficiscitur, ut ab elementis rerum, igne, ventis, aquis; ab immobilibus rebus sonus fit, ut a lapidibus et metallis aut fidibus, quod soni genus semper existit a motu alicujus corporis animati aut inanimati. Ex concursu rerum mobilium et immobilium sonus fit, veluti quum ventus aut aqua aut ignis terram aliasve res immobiles vi adfligit. Sonus, qui existit ab rebus inanimatis, alius indistinctus est, ut fremitus ventorum aut susurrus aquarum aut fragores cœli, alius distinctus secundum consonantiam naturalem, quam Philosophi musicam dixerunt, cujus soni summus et excellentissimus existit ex motu circulorum, quos sol et luna et quinque signa, planetæ dicta, percurrunt; quæ cœlestis harmonia dicitur[a]. Quas stellas vita et ratione gaudere, et immortales esse, Plato docuit. Sonus distinctus in rebus inanimatis existit, quem dicimus sonum artificialem, veluti in metallo, fidibus, omni cantus genere ac tibiis. In rebus animatis sonus existit, velut in arboribus et herbis, et quidem adpulsu alicujus mobilis corporis. A rebus animatis, corpore præditis, alius sonus proficiscitur, qui dicitur vox: alius, qui non vox est, ut planctus pedum aut plausus manuum, aut id genus alia. Vox est sonus, vivi animantis ore prolatus, formatus novem instrumentis naturalibus: pulmonibus, gutture, lingua, duobus labiis et quatuor dentibus.

---

a) Confer Somnium Scipionis, cap. 5.

hljóð, framfært af kvikendis munni, formerat[1] af níu náttúruligum tólum: lúngum, barka, túngu ok tveim vörrum ok tönnum fjórum. En Priscíanus kallar rödd vera hið greiniligsta[2] loptsins högg ok eiginliga skiljanligt. [Rödd greinist á marga vega: önnur rödd er ritanlig[3] en önnur úritanlig. Úritanlig rödd er sú, er eigi má stöfum greina; ritanlig rödd er önnur merkilig, en önnur úmerkilig. Úmerkilig rödd er sú, er til engrar merkíngar er höfð, sem: bvab[4], bligstrix[5]. Merkilig rödd er önnur af náttúru, önnur af setníng eða sjálfvilja. Merkilig rödd af náttúru er barnagrátr, eða sjúkra manna stynr eða annat þvílíkt; merkilig rödd af setníng er sú, er framfærist af sjálfvilja manns, sem þetta nám[6]: maðr merkir kvikendi skynsamligt ok dauðligt[7].

2. Stafr er hinn min*n*sti lutr samansettrar raddar, sá sem rita má, ok er stafr kallaðr[8] í því sem heyrir allri samsetníng stafligrar raddar; því at vèr skiptum bækr í capitula, en capitula í klausur eða vers, en klausur í málsgreinir, málsgreinir í sagnir, sagnir í samstöfur, samstöfur í stafi. En þó eru eigi stafir náttúruliga úskiptiligir, þvíat stafr er rödd, en rödd er lopt, eða af lopti formerat. En hvårt sem rödd er lopt eða af lopti formerat, þá er hon samansett af sínum pörtum, sem loptið, með því at þat er

---

[1]) *sic 748, 757;* formeraz, *W.* — [2]) grandligsta, *748;* granlegzta, *id., subtilissimum, 757.* — [3]) *a [ex 748 et 757 additum, in W errore librarii omissum.* — [4]) buba, *748;* bumbo, *757.* — [5]) blictrix, *748;* biccrix, *757.* — [6]) na (þetta-na?), *748;* naɩ(m), *757.* — [7]) *sic 748, 757;* skynsamlig ok dauðlig, *W.* — [8]) hinn minnzti lvtr (eða vskiptiligr, *add. 748*), *add. 757, 748.*

Priscianus vero dicit vocem esse ictum aëris distinctissimum[a] et auribus proprie intelligibilem. Vox multis modis distinguitur; alia vox scribi potest, alia scribi non potest[b]. Vox nescia scribi, est ea, quæ literis distingui nequit. Vox, quæ scribi potest, alia est significabilis, alia non. Vox non significabilis est, quæ ad nullum significatum adcommodatur, ut *buab*, *bligstrix*. Vox significabilis alia fit instinctu naturæ, alia consilio sive voluntate. Vox natura significabilis est vagitus infantum aut suspiria ægrotorum aut tale quid. Vox consilio significabilis est, quæ libero hominis arbitrio profertur, ut hæc adsumtio[c]: homo significat animal rationale et mortale.

2. Litera est minima, quæ scribi potest, pars vocis compositæ: vocaturque litera (pars minima vel individua)[d], quod adtinet ad totam compositionem vocis literalis; dividimus enim libros in capita, capita in clausulas sive versus (ɔ: periodos), clausulas in sententias, sententias in verba, verba in syllabas, syllabas in literas. Verum tamen literæ non sunt naturâ individuæ: nam litera est vox, vox est aër aut aëre formatum quid. Sive vero vox aër est, sive aëre formatum quid, suis partibus

---

a) "Vox est aër spiritu verberatus", Isidori Orig. Lib. 2, c. 19. — b) Quoniam apud Grammaticum Diomedem occurrit "*vox scriptilis*" et "*vox confusa est inscriptilis*", fieri potest, ut hic Grammaticus auctori ad manum fuerit. Diomedis de oratione, partibus orationis et vario Rhetorum genere, Libri 3, editi sunt a Putschio (J. A. Fabricii Bibl. Latina T. 3, p. 397, Lips. 1774). — c) *nàm]* forte rectius vertam "*definitio*". Respexit auctor Aristotelis τὸν τοῦ ἀνθρώπου ὁρισμὸν, de Poëtica c. 20, quam eandem definitionem adfert Isidor. Orig. Lib. 2, c. 29: "homo est animal rationale, mortale, sensus disciplinæque capax". — d) Sic et Isidor. Orig. Lib. 13, c. 2, de atomis in litera: "nam orationem dividit in verba, verba autem in syllabas, syllabas autem in literas. Litera, pars minima, atomus est, nec dividi potest".

líkamligt *ok*[1] allir líkamir eru samansettir, en jafn lutr verðr af jöfnu efni at gerast, sem hold af holdi. En svå sem í náttúruligum líkamum eru nokkurir þeir lutir, er kallast einfaldir, sem fjórar höfuðskepnur: eldr ok jörð, vötn ok lopt, ok kallast þessir lutir eigi einfaldir af því at þeir sè úskiptiligir, heldr af því, at hverr þeirra hlutr er jafn sínu[2] öllu, sem lítill gneisti hefir jafna náttúru hinu mesta báli; svå eru ok stafir úskiptiligir í misjöfnu efni, eða í þá luti, sem úlíkir eru; því at *a* ok aðrir raddarstafir hafa stundum skam*mt* hljóð, en stundum lángt, ok ef þeir hafa lángt hljóð, þá hafa þeir två tíma jamlánga. Philosophi kölluðu stafi *elementa*, þat eru höfuðskepnur, af því at svå sem líkamir eru skapaðir af fjórum höfuðskepnum, svå gjöra ok stafir samansettir alla staflega rödd, svå sem nokkurskonar líkama; þvíat rödd tekr eyru, ok hefir þrenna mælíng, sem allt þat er líkamligt er, þat er hæð upp ok ofan, ok breidd til vinstri handar ok hægri, ok lengd fyrir ok eptir; því at rödd má öllum megin heyrast. Samstöfur hafa hæð í hljóðagrein, en breidd í anda, lengd í tíma; því at hver samstafa er annathvårt hvöss eða þúng eða umbeygilig: hvöss hljóðsgrein, sú er fram færð með höldnu hljóði, sem þessi samstafa: *hvat;* þúng hljóðsgrein, er *af*[3] lítillátu hljóði hefst, ok dregst niðr í hið lægra hljóð, sem hin fyrsta samstafa í þessu nafni: *háreysti.* Umbeygilig hljóðsgrein er sú, er hefst af lítillátu hljóði, ok þenst upp sem hvöss hljóðsgrein, sem þetta nafn: *raust.* Hver samstafa hefir ok framflutníng annathvårt

[1]) *ex 748 et 757 additum; om. W.* — [2]) *sic W, 748, 757;* hinu, *Rask. ex conjectura.* — [3]) *om. in W.*

composita est, ut aër, qui corporeus est, omnia enim corpora sunt composita; necesse vero est, similis res ex simili materia fiat, ut caro ex carne. Ut autem in corporibus naturalibus sunt quædam res, quæ simplices vocantur, qualia sunt elementa, ignis, terra, aqua, aër, quæ res non ideo simplices dicuntur, quod sint individuæ, sed quod quælibet pars earum eadem sit ac suum totum, quemadmodum parva scintilla ejusdem naturæ est atque maxima flamma: sic et literæ sunt individuæ in materia dissimili, id est, in res dissimiles dividi non possunt; nam *a* ceteræque vocales jam brevem, jam longam quantitatem habent, quæ si longam quantitatem habeant, duas moras æque longas habent. Philosophi literas vocarunt *elementa*, eo quod, ut corpora ex quatuor elementis formata sunt, sic literæ compositæ omnem vocem literalem, veluti corpus aliquod, efficiunt. Nam vox aures pellit, ternamque mensuram, ut omnia, quæ corporea sunt, habet, hoc est, altitudinem sursum deorsum, latitudinem a sinistra et dextra, longitudinem antrorsum et retrorsum; vox enim ab omnibus partibus percipi potest. Syllabæ altitudinem habent in accentu, latitudinem in spiritu, longitudinem in quantitate. Nam quæque syllaba aut est acuta, aut gravis, aut circumflexa. Accentus acutus est, qui (celeriter) profertur sono contento, ut hæc syllaba: *hvat* (quid). Accentus gravis, qui a submisso sono incipiens in sonum magis submissum descendit, ut prima syllaba hujus nominis: *háreysti* (vociferatio). Accentus circumflexus est, qui a sono submisso incipiens sursum adtollitur, ut accentus acutus, ut hoc nomen: *raust* (vox). Quæque syllaba etiam

lina eðr snarpa, ok er sá andi hèr kallaðr ræríng framflutníngar samstöfu. Með snörpum anda verðr sú samstafa framfærð, sem hin fyrri samstafa þessa nafns: *þurrum*[1]; með linum anda flytjast samstöfur þessar: *lángan tíma.* Hver samstafa er annathvårt löng eða skömm, ok *er*[2] skömm samstafa skjótt framflutt ok hefir eina stund, sem fyrri samstafa í þessu nafni: *Ari;* löng samstafa er seinliga framflutt, ok hefir tvær stundir, sem hin fyrri samstafa í þessu nafni: *Hati*[3], ok er tími eða stund kallat dvöl, mælandi frammflutníng raddar.

3. Stafr hefir þrenn[4] tilfelli: nafn, figúru, veldi eða mátt. Stafanöfn eru sextán í danskri[5] túngu, í þá líking sem Grikkir höfðu *forðum*[6] daga, en þó eru merkíngar þeirra myklu fleiri. Priscianus segir, at hverr raddarstafr hafi tvö eðr fleiri hljóð[7]; svå sem *á*, ef þat er skammt, hefir fernar[8] hljóðsgreinir: hvassa hljóðsgrein fyrir utan áblásníng *h*, sem hèr: *Ari;* hvassa með áblásníng *h*, sem hèr: *hafi;* en þúnga hljóðsgrein *hafandi.* Lángt *á* hefir sex hljóð: ef þat hefir áblásníng *h*, þá hefir þat annathvårt hvassa hljóðsgrein, eða þúnga, eða umbeygiliga, [sem hèr ...[9]. Slíkt hið sama ef þat hefir eigi áblásníng, ljóðar þat[10] sem[11]

---

1) þurvir, *757.* — 2) *add. ex 748, 757.* — 3) *sic 748;* hare, *757; W sine lacuna omittit, sed serior manus, fortasse Joh. Olav. Grunnavicensis, margini adscripsit: "alii* hafi". — 4) þriú, *757;* iij, *748.* — 5) norænni, *748.* — 6) *add. ex 748.* — 7) hafe þriú hljóð eða fleire, *757;* hafa x hljóð æ. flæiri, *748. Quippe cum singulæ vocales denos inveniantur habentes sonos, vel plures, Prisc. Libr. I, ed. Putsch. 539.* — 8) fiórar, *757;* iiij, *748.* — 9) *748 nullam lacunam habet, inscriptionem addens:* um áblásníng h. — 10) *748, 757;* þar, *minus recte, W.* — 11) iij læiðir sæm, *748;* á þriá vega suo sem, *757.*

habet pronuntiationem aut lenem aut asperam, qui spiritus hoc loco appellatur motus pronuntiationis syllabæ. Spiritu aspero profertur syllaba, velut prior syllaba hujus nominis: *þurrum* (sicco); spiritu leni efferuntur hæ syllabæ: *lángan tíma* (longum tempus). Quæque syllaba aut longa est aut brevis; syllaba brevis cito pronuntiatur et unum tempus habet, ut prior syllaba hujus nominis: *Ari* (Arius, aquila); syllaba longa tarde profertur, et habet duo tempora, ut prior syllaba hujus nominis: *Hati*. Tempus est mora, pronuntiationem vocis metiens.

3. Literæ tria sunt accidentia, NOMEN, FIGURA, POTESTAS sive VIS. In lingua Danica nomina literarum sunt sedecim[a], quot Græci olim usi fuerant[b], quarum tamen multo plures sunt significationes. Priscianus testatur, cuique vocali duos aut plures esse sonos; quemadmodum *á*, si breve est, quatuor habet soni variationes: accentum acutum, sine adspiratione *h*, ut hic, *Ari;* acutum cum adspiratione *h*, ut hic, *hafi;* gravem vero accentum in *hafandi*. Longum *á* habet sex sonos: si præcedat adspiratio *h*, habet accentum aut acutum aut gravem aut circumflexum, ut hic .... Similiter si nulla præcedat adspiratio, sonum habet, ut in his (nominibus), *áre*, *áranna*, *ára*.

---

a) vide *Gislii Brynjulvi f. Periculum Runologicum*, Havn. 1823, p. 83-85; *R. K. Rasks Samlede Afhandlinger*, Havn. 1836, Vol. 2 p. 295-8. — b) vide *Ausführliche griechische Grammatik von A. Matthiä*, Leipzig 1825, 1. Theil p. 21; cfr. Priscian. Libr. 1. 1. c. 512: apud antiquissimos Græcorum non plus quam sedecim erant literæ, quibus ab illis acceptis Latini antiquitatem seruauerunt perpetuam.

þessi: *áre*, *áranna*, *ára*. Slíkt hið sama má ok greina aðra raddarstafi: *i* ok *u* hafa því fleiri greinir, at þeir eru stundum samhljóðendr, sem í þessum nöfnum: *jarl*, *vitr*, [ok heitir *v*[1]. Í norænu stafrofi eru fimm hljóðsstafir, svâ: úr ᚢ, óss ᚬ, íss ᛁ, ár ᛅ, [ýr ᛦ[2], ok er íss stundum settr fyrir *e*, [ok er þá stúnginn[3], svâ sem aleph eða joth setjast fyrir tveim raddarstöfum *i* ebresku máli. ᚢ er af því fyrst sett, að þat ljóðar í[4] vörrum; ᚬ þarnæst, hann hljóðar í munni; ᛁ stendr þar næst, ok ljóðar í ofanverðum barka, [en í neðanverðum barka[5], sem *e*, ef hann er pontaðr[6]; þarnæst er ᛅ[7] skipat, því at hann hljóðar í brjósti; ᛦ[8] er tekit af ebreskum stöfum. En latínumenn skipuðu stöfunum gagnstaðliga þessum, sem hèr er greint: settu þeir *a* fyrst, því at þat er næst hinu neðsta raddartóli, er vèr köllum lúngu, ok þat má fyrst skilja í bernsligri raust. En ᚢ er af því fyrst skipat, at þat er fremzt ok næst[9] sjálfu efni raddarinnar[10], er vèr hyggjum at loptið megi kalla, ok hafa af því hvârirtveggju meistarar vel ok náttúrlega skipat stöfunum í sínu máli. Raddarstafir þessir hefjast allir af sínu ljóði, en leggjast í samljóðendr [*reið* ok *sól*[11]. Samhljóðendr eru ellifu[12] í rúna máli; fimm, þeir er

1) *a* [, ok er þá v venð kallat i noreenv máli, *748; a [omitt. 757, qui reliqua hujus capitis omittit.* — 2) *a [add. ex 748.* — 3) *sic emend. pro lectione codicis W:* stvndvm; *a* [, þá ær hann ær stvnginn, *748.* — 4) framanverðum, *add. 748.* — 5) *a [om. W, sed addita sunt ex 748.* — 6) *a* [, en í neðanverðum barka, ef hann er pvnktaðr, ok lióðar þá sem e, *748.* — 7) *sic 748;* a, *W.* — 8) *sic 748;* h., *W.* — 9) *sic 748;* mest, *W.* — 10) at því, *add. 748.* — 11) *a* [ᚱ ok ᛋ, *748 (supra lineam:* reið, sól), *addens inscriptionem:* vm samhlióðendr. — 12) *sic 748;* xıı, *W.*

Eodem modo ceteræ vocales distingui possunt: *i* et *u* eo plures habent variationes, quod interdum consonantes sunt, ut in his nominibus: *jarl*, *vitr*: tumque *v* dicitur *(vend* in lingua Norvegica s. Septemtrionali). In alphabeto Norvegico sunt quinque vocales, sic: *úr* ᚢ, *óss* ᚮ, *iss* ᛁ, *ár* ᛅ, (*ýr* ᛦ); ex quibus *iss (i)* interdum ponitur pro *e*, quando punctatum est (ɔ: ᛂ), quemadmodum *aleph* aut *joth* pro duabus vocalibus ponuntur in lingua Hebraica. ᚢ ideo primum ponitur, quod in labiis (primoribus) sonat; deinde ᚮ, quod in ore sonat; huic proximum stat ᛁ, quod in superiori gutture sonat, punctatum vero in inferiori gutture sonat ut *e*; dein collocatur ᛅ, eo quod in pectore sonat; ᛦ desumtum est ex literis Hebraicis. Verum Latini contra quam hoc loco demonstratum est literas disposuerunt, primo loco *a* ponentes, eo quod id proximum est infimo vocis instrumento, quod vocamus pulmones, qui sonus primo animadverti potest in voce puerili. Sed ᚢ ideo primo positum est, quod primum est proximumque ipsi vocis elemento, quod aërem dici posse arbitramur; qua re utriusque alphabeti auctores literas bene et naturæ convenienter disposuerunt. Hæ omnes vocales a proprio sono incipiunt, desinentes in consonantes *reid* et *sol* (*r* et *s*). In alphabeto Runico[a] undecim sunt consonantes, quarum quinque, quæ ad vocales prope accedunt, a doctis hominibus semivocales appel-

---

[a]) vide P. Vidalini de linguæ septentrionalis appellatione *dönsk túnga*, Skýríngar yfir Fornyrdi lögbókar þeirrar, er Jónsbók kallast, samdar af Páli lögmanni Vidalín, Reykjavík 1849, I. deild, p. 125-142; Gunl. Ormst. S. ed. Havn. 1775, p. 288-290.

nálægir *eru*[1] raddarstöfum, eru kallaðir hálfraddarstafir [af fróðum[2] mönnum[3], þvíat þeir hafa meiri líkíng raddarstafa ok merkiligri hljóð en aðrir samhljóðendr, þat er ᚱ, ᚿ, ᛘ, ᛚ, ᚠ; [kalla sumir menn með þessum stöfum teljandi *s*[4] í latínu[5] stafrofi, því at hann hefir sitt hljóð af raddarstaf, sem aðrir þesskyns samhljóðendr. Priscianus segir eigi ráða mega stafsins merkíng, hvårt hans nafn hefst af raddarstaf eða af eiginligu hljóði[6], sem marka má í þessu stafrofi, ok mörgum öðrum, er náliga hefjast allir stafir af sínu ljóði hvårtveggja, raddarstafir ok samljóðendr, ok halda fullkomliga sínum merkíngum. Í þessu[7] eru fimm stafir, þeir er vèr köllum dumba stafi, þat eru ᚼ[8], ᚦ, ᚴ, ᛐ, ᛒ, ok eru þessir stafir ei af því dumbar kallaðir, at þeir hafi ekki hljóð, heldr af því, at þeir hafa lítið hljóð hjá raddarstöfum, í þá líkíng sem sá maðr er kallaðr eingisháttar af góðri ætt, er lítt er mentr[9] hjá sínum göfgum frændum.

4. [10] Annat tilfelli stafs er fígúra, ok er þat mynd eða vöxtr stafanna, svå gjörr sem hèr er ritað. Þriðja tilfelli stafs er máttr, ok er þat sjálf frammflutníng stafa ok merkíng þeirra; fyrir þann sama

---

1) *add. ex 748; om. W.* — 2) *sic dedimus;* af vfróðum, *indoctis, W, quod perperam scriptum esse videtur; Rask conjecit:* ıı (báðum) fróðum. — 3) *a [,* af ǫðrvm mönnvm, *748.* — 4) *hanc literam ex conjectura addidimus, quod etiam auctoritate fragmenti 748 nititur, ubi* ᛋ (sól) *inter literas mox allatas numeratur.* — 5) *a [:* ær af svmvm mönnvm með þæssvm stöfvm taliðr í latinv, *748.* — 6) *sic dedimus, 748 secuti, ubi legitur:* eða eiginligv lioði; *W legit:* eða af æiginligvm. — 7) stafrofi, *add. 748.* — 8) *sic jam dedit Raskius;* ᚴ *in W, cui serior*

lantur, eo quod majorem cum vocalibus similitudinem sonosque significantiores, quam ceteræ consonantes, habent: hæ sunt ᚱ, ᚿ, ᛘ, ᛚ, ᚠ; quibus literis nonnulli adnumerandum censent *s* in Latino alphabeto, eo quod sonum suum a vocali, ut ceteræ ejusmodi consonantes, incipiat[a]. Priscianus dicit, sive nomen literæ a vocali, sive a proprio sono incipiat, de potestate ejus inde concludi non posse, quemadmodum judicari potest ex hoc alphabeto, multisque aliis, in quibus omnes fere literæ, tam vocales, quam consonantes, a sono proprio incipiunt, suasque potestates perfecte retinent. In hoc (alphabeto) sunt quinque literæ, quas vocamus literas mutas, quales sunt ᚼ, ᚦ, ᚴ, ᛏ, ᛒ, quæ literæ non ideo mutæ vocantur, quod soni expertes sint, sed quod exiguum habeant sonum, ratione vocalium habita, quemadmodum vir, bona familia oriundus, qui minorem quam ampli cognati sui dignitatem adeptus sit, nullius pretii esse existimatur.

4. Alterum literæ accidens est FIGURA, quæ est forma sive character literarum, ita expressa, ut modo scriptum est. Tertium literæ accidens est POTESTAS, quæ est ipsa literarum pronuntiatio et significatio; qua eadem

manus (J. O. Grunnav.) literam g *superscripsit, sequentibus vero:* d, k, t, b; ᚴ *prave 748.* — [9]) mannaðr, *748.* — [10]) um tilfelli stafs, *add. 748. Hic iterum incipit 757.*

[a]) Isidor. Orig. Lib. I. cap. 3: "Semivocales dictæ, eo quod quiddam semisonum de vocalibus habeant; ab *e* quippe vocali incipiunt et desinunt in naturalem sonum, ut *f, l, m.*" Prisc. I. 3, 8 hæc ex Servio attulit: "Semivocales sunt septem, quæ ita proferuntur, ut inchoent ab *e* litera, et desinant in naturalem sonum, ut *ef, el, em, en, er, es*" (cfr. Ramshorn, *lat. Gramm.* p. 1).

mátt stafanna eru fundin nöfn þeirra ok figúrur. Sumir meistarar kalla [skipan hið fjórða[1] tilfelli stafs, en þat kallaði[2] Priscianus einn part, þann er mætti stafsins heyrir[3]. Þessa stafi ok þeirra merkíngar compíleraði minn herra Valldimar Danakonúngr[4] með skjótu orðtaki á þessa lund: *sprengd manns hök flyði tvvi*[5] *boll*, ᛍᚴᚱᛂᚿᚵᛑ ᛘᛆᚿᚿᛋ ᚼᛆᚴ ᚠᛚᛦᚦᛁ ᛏᚢᚢᛁ ᛒᛆᛚᛚ[6]. Hèr er *sól* fyrst skipat[7] fyrir *s* latínustaf, ok ζ girðzkan staf, ok köllum vèr þat *knèsól*, [ok svâ er gört: ᛍ[8], en *z* hefir náttúrliga í sèr tveggja stafa [hljóð, *t* ok *s*, eða *ð* ok *s*, ok *er* af því hvârgi stafr *x* ok *z* ritaðr

---

[1]) *sic 748, 757;* hið fiórða skipanar, *W.* — [2]) kallar, *757.* — [3]) *Isidor. Orig. Lib. I. c. 4:* "unicuique autem literæ tria accidunt, NOMEN, quomodo vocetur: FIGURA, quo charactere signetur: POTESTAS, quæ vocalis, quæ consonans habeatur. A quibusdam et ORDO adjicitur, quæ præcedat, quæ sequatur, ut *a* prior sit, sequens *b*". *Loci Prisciani, qui hic allegantur:* Accidit igitur literæ nomen, figura, potestas — *et deinde:* Quidam etiam addunt ordinem, sed est pars potestatis literarum, *vide Priscian. Lib. I. edition. Putsch. 540.* — *Reliqua hujus capitis omittit 757.* — [4]) *Supra dictum est, Olavum Thordi filium in Dania apud regem Valdemarum II. versatum esse; sed quo tempore, non adeo liquidum est. Celeb. F. Johannæus in Hist. Eccl. Island. Tom. I. p. 208 adserit, eum anno 1236 in Norvegiam et inde in Daniam ad Valdemarum Victoriosum transiisse et sub eo aliquamdiu meruisse, sed anno 1240 in Norvegia prælio Osloensi interfuisse; in Islandiam reducem Prætoris munus gessisse annis 1248 et 1252. Idem repetitur in* Grönl. hist. Mindesmærker *I. 30. not. 1., nempe, eum in aula Valdemaris II. per quinquennium (1236-1240) se continuisse, Prætoremque fuisse annis 1248 et 1252. Ex historia adparet, Olavum Thordi filium, qui anno 1224 adolescens vocatur (Sturl. Lib. 4. p. 82), Hvammi, villa patris, in toparchia Dalensi, sedem habuisse, variisque implicitum rebus politicis a partibus patrui, Snorrii Sturlæi, stetisse, annis 1227, 1228, 1234, 1235;*

potestate nomina et figuræ earum inventæ sunt. Quidam magistri quartum literæ accidens ORDINEM appellant, quem Priscianus partem ad potestatem literæ pertinentem vocavit. Has literas earumque significationes Dominus meus Valdemar, Danorum rex, brevi compendio sic complexus est: *sprengd manns hök flyði tvvi boll*, ᛍᛕᚱᛅᚿᚵᛏ ᛘᛆᚿᚿᛌ ᚼᛂᛦ ᚠᛚᛦᚦᛁ ᛏᚢᚢᛁ ᛒᛂᛚᛚ. Hic *sól* primo loco ponitur, pro latina litera *s* et græca ζ, quem SOLEM GENICULATUM *(knèsól)* dicimus, quando sic formatur ᛌ; *z* vero naturaliter in se duarum literarum sonum habet, *t* et *s*, aut *ð* et *s*; quare

---

vere anni 1236, auctore Snorrio Sturlæo, Hvammo Borgam ad habitandum concessisse (Sturl. 5. 183), ibique hiemem 1236-7 egisse (ibid.). Anno 1237 patri morienti (10. Apr., Necrolog.) præsentem adfuisse Eyræ in Alptafiordo, partemque hereditatis accepisse (Sturl. 5, 188); eodem anno, turbis inter Sturlam Sighvati et Snorrium Sturlæum in apertum bellum erumpentibus, post prælium Bæense, unacum Snorrio Sturlæo in Norvegiam trajecisse (Sturl. 6, 194, 196; Fms. 9, 436) et Nidrosiæ hiemem 1237-8 transegisse (Sturl. 6, 196; Fms. 9, 453); Vere anni 1239 Nidrosiæ apud Skulium ducem fuisse (Sturl. 6, 232), proximeque insequenti æstate carmen de nave prætoria ducis, Laugfriadago dicta, composuisse (Fms. 9, 457). Anno 1240 Nidrosiæ apud regem Hakonem fuisse, strophamque de prælio Lakensi pepigisse (Fms. 9, 494), quo non improbabile fit, eum regis castra secutum prælio Osloensi (die Saturni hebdomadis paschalis, Fms. 9, 511, i. e. die 21. Aprilis 1240) interfuisse. Secundum ea, quæ jam dicta sunt, nullum tempus invenio, quo Olavus apud Valdemarem II., D. R., commorari potuerit, nisi anno 1238-9, et 1240 post prælium Osloense, a 21. Aprilis usque ad 28. Martii 1241, quo die rex Valdemar II. mortuus est (Necrolog.). — [5]) topi, *748.* — [6]) ᛁᚴᛅᚿᚵᛏ ᛘᛆᚿᚿᛌ ᚼᛂ ᚠᛚᚯᚦᛁ ᛏᛂᚢᛁ ᛒᛂᛚᛚ, *748, ubi in primo verbo aut* ᚱ *omissum est, aut* τὸ ᚴ *figuram* τοῦ biarkan *et* reið *sustinct.* — [7]) ok bæði sætt, *add. 748.* — [8]) *a [:* æf hon ær svâ gær: ᛌ, *748.*

í rúna máli[1] eða í fornu latínustafrofi; nú eru þeir stafir af því í stafrof settir, at skjótara þikkir at rita[2] heldr einn staf en två. Þar næst stendr ᛒ[3], ok er *bjarkan* [svå, at[4] þat stendr fyrir *b*[5] latínustaf; ok hefir sá rúnastafr två dumba stafi í sèr, þá er [þat hljóðar fyrir[6]. En af því eru belgir opnir gjörfir á bjarkani[7], þá er þat hljóðar fyrir *p*, at þat skal meirr sundrloknum vörrum nefna en *b*. Þar næst stendr ᚱ fyrir *r* latínustaf, ok er einn af þeim, er hálfraddarstafir eru kallaðir. Þar næst stendr ᚼ[8], ok hljóðar fyrir tveim raddarstöfum: ᚼ ok ᛁ[9], ok kalla Girkir þann staf diptongum, þat er tvíhljóðr á norrænu[10], ok eru fjórir diptongi í latínu stafrofi, en í rúnum fimm. Diptongus er samanlímíng tveggja raddarstafa í einni samstöfu, þeirra er báðir halda afli sínu. Þessir eru límíngarstafir í rúnum: ᚼ fyrir *ae*, ᚢ[11] fyrir *au*[12], [ᚼ| fyrir *e* ok *i*[13], ok er sá diptongus ekki í latínu; [ᛄ fyrir *ey*[14]; ǂ fyrir [*e* ok *o*[15]; *œ*[16] er hinn fjórði diptongus í latínu, ok er hann eigi í rúnum. Sumir raddarstafir eru fyrir skipaðir í samlímíngu, sem *a* ok *e*,

---

1) *a* [: lióð ð ok s æða t ok s, svâ sæm x hæfir tveggia stafa lióð, c ok s æða g. s., ok ær því hvargi þeirra stafa rit aðr í rvnvm, *748.* — 2) eptir *add. W, sed cum 748 omittimus.* — 3) ᛕ, *748.* — 4) á þá læið ritit, æf, *748.* — 5) p, *748.* — 6) *a* [, vlíkir ærv í lióði, *748.* — 7) ᛕ, *748.* — 8) *sic 748;* e, *W.* — 9) ᛄ, *748.* — 10) norena tvngv, *748.* — 11) *sic 748;* ᚢ *tantum W.* — 12) æ, *748.* — 13) *a* [ᛄ| fyrir ei, *748.* — 14) *sic a [748;* æy, *nec pl., W.* — 15) *a* [eo (ǫ *supra lineam*), *748.* — 16) *sic ex conjectura positum, nam W et 748* ꝛ (ok) *scribunt, quod pravum est; vocalis latina* œ *in alphabeto runico non exstat, neque in ullis ante memoratis alphabetis islandicis, in quibus tantum mentio fit diphthongi* e͡o (*non* o͡e), *quæ con-*

neutra litera, neque *x* neque *z*, in Runico aut prisco Latino alphabeto usurpatur. Sed hæ literæ ideo in alphabetum receptæ sunt, quod expeditius videatur, unam quam duas literas scribere. Proximum sequitur ᛒ, ***bjarkan***, quod pro latino *b* ponitur, qui character runicus duas in se habet literas mutas, quarum sonum repræsentat. Ideo vero partes semicirculares Bjarkanis patulæ factæ sunt, quando pro *p* sonat, quod labiis patentioribus pronuntiandum est, quam *b*. Deinde ᚱ pro latina litera *r* ponitur, quæ una est ex iis, quæ semivocales appellantur. Huic proximum stat ᛆ, quod pro duabus vocalibus ᛆ et ᛁ sonat, quam literam Græci vocant *δίφθογγον*, id est lingua Norvegica ***tvihljóðr*** (bisonus). In alphabeto Latino quatuor sunt diphthongi[a], in runico quinque. Diphthongus est duarum vocalium, quarum utraque vim suam retineat, in unam syllabam conglutinatio. Hæ sunt in alphabeto runico vocales conglutinatæ: ᛆ pro *ae;* ᚤ pro *au;* ᛆᛁ pro *e* et *i*, quæ diphthongus non est in sermone latino[b]; ᚯ pro *ey;* ǂ pro *e* et *o;* *œ* in latino sermone quarta diphthongus est, quæ in runis non exstat. Quædam vocales in conglutinando præponuntur, ut *a* et *e*,

flata alias formas adsumsit, ut ex superioribus adparet, et ex scribendi modo diversarum membranarum perspicuum fit.

a) "Sunt diphthongi, quibus nunc utimur, quatuor, *ae*, *au*, *eu*, *oe*", Prisc. I. 9, 50, ed. Putsch. 561. (Ramshorn. *Practische lat. Gramm., Leipzig* 1832, p. 1. not.). Isidori Orig. Lib. I. c. 15: "Diphthongæ syllabæ — ex his apud nos veras esse scimus quatuor, *ae*, *oe*, *au*, *eu*; *ei* vero apud majores tantummodo celebrata fuit". — b) "*ei* diphthongo nunc non utimur, sed loco ejus in græcis nominibus *e* vel *i* productas ponimus", Priscian. I. 9, 54, ed. Putsch. 563. (Ramshorn l. c. p. 2. not.); adde notam præced.

en sumir eru eptir skipaðir, sem *e* ok *i*, *o* ok *u*; ok eru þeir raddarstafir náttúruliga fyrir skipaðir í samanlímíngum, er [nálægt hljóð hafa[1] hinu innsta raddartóli mannsins, en hinir eptir settir, er nærri standa í hljóðsgrein efni[2] raddarinnar, sem *a* fyrir *e*[3] ok *v*, [en *e* fyrir[4] *o* ok *u*[5], af[6] því at þat hljóð er grannara, er nær brjóstinu stendr ok fyrr stendr[7], en hitt digrara, er framarr skapast[8], ok meira hefir rúm; er ok hægra þat hljóð fyrir at setja í samlímíng, er fyrr skapast, en[9] hitt eptir, er síðarr[10] formerast. Á latínu er diptongus fyrir þrennar sakir fundinn: fyrir hljóðfegrð ok sundrgrein ok samansetníng, en í norænu fyrir tvennar sakir: fyrir grein ok hljóðfegrð. Fyrir greinar sakir er diptongus fundinn í norrænu, sem í þessum nöfnum: *mer* ok *ser*[11], at greina þau frá fornöfnum *ser* ok *mer*, ok öðrum þvílikum; en fyrir hljóðsfegrð er diptongus fundinn, sem hèr: *løkr*, *øgr*, þvíat fegra þikkir hljóða hefdr en *lækr*, *ægr*. Þarnæst stendr ᛚ, ok er hon af þeim, er hálfraddarstafir heita. Þarnæst stendr ᚴ, ok er þat fyrir två samhljóðendr, *k* ok *g*. Þarnæst er ᛑ stúnginn, ok stendr fyrir *d* latínustaf. Að slíkum hætti eru allir rúnastafir settir í þessum orðskviðum, ok munum vèr þat eigi framarr greina, þvíat eigi er nauðsynligt. Því eru þessir fjórir rúnastafir settir fyrir två samhljóðendr, at þeir samhljóðendr hafa líkara hljóð en aðrir, svå sem *g* ok *k*, *s* ok *z*, *b* ok *p*, *d* ok *t*.

---

1) nálægra hafa lióð, *748.* — 2) *add. ex 748* (s. lopti, *supra lineam); om. W.* — 3) *sic 748;* a, *W.* — 4) e ok, *add. W, non recte.* — 5) *sic W.* — 6) *a [om. 748.* — 7) tekz, *748.* — 8) enn hitt ær eptir er síðarr formæraz, *add. 748.* — 9) *hoc loco unum folium deest in fragm. membr. 748.* — 10) *in*

quædam postponuntur, ut *e* et *i*, *o* et *u*. Eæ vocales naturæ convenienter in conglutinando præponuntur, quæ sonum habent intimo vocis humanæ instrumento proximum: illæ postponuntur, quæ in distinctione soni propius accedunt ad elementum vocis, ut *a* præponitur τῷ *e* et *v*, *e* vero τῷ *o* et *u* (i. e. *y*), eo quod is sonus est tenuior, qui pectori propior est et prius effertur, ille crassior, qui loco anteriori formatur et ampliori spatio gaudet; atque in conglutinatione vocalium is sonus facilius præponitur, qui prior formatur, ille facilius postponitur, qui serius. In latino sermone diphthongus tribus de causis inventa est, euphoniæ, distinctionis et compositionis causa; in lingua vero Norvegica duabus de causis, distinctionis et euphoniæ causa. Distinctionis causa diphthongus inventa est in lingua Norvegica, ut in his nominibus, *mer* (virgo) et *ser* (mare), ut distinguantur a pronominibus *ser* (sibi) et *mer* (mihi[11]), et id genus aliis. Euphoniæ causa diphthongus inventa est, ut hic, *løkr* (rivus), *øgr* (terribilis), quæ dulcius sonare existimantur, quam *lækr*, *ægr*. Deinde sequitur ᛚ, quod unum est ex iis, quæ semivocales vocantur. Deinde sequitur ᚴ, quod duarum consonantium, *k* et *g*, vicem sustinet. Sequitur ᛏ punctatum, quod pro latina litera *d* ponitur. Eodem modo omnes literæ runicæ in his formulis ponuntur, quam rem non amplius describemus, non enim est necessarium. Ideo hæ quatuor literæ runicæ ponuntur pro duabus consonantibus, quod his consonantibus sonus (inter se) similior est, quam ceteris, velut *g* et *k*, *s* et *z*, *b* et *p*, *d* et *t*.

W errore librarii sine lacuna omissum; Rask. emendavit: er formeraz scinna. — [11]) *i. e.* mær — sær.

5. Samstafa er samfyllilig[1] stafasetníng, með einum anda ok einni hljóðsgrein, ósundrgreiniliga samansett ok frammfærð[2]. Samstafa hefir fjögr tilfelli: staf eðr tölu, andi ok tíð ok hljóðsgrein; þvíat hver samstafa hefir stafa[3] tölu, einn staf eða fleiri, [ok hefir eingi samstafa í latínu fleiri en sex[4], en í norrænu megu [eigi standa fleiri í einni samstöfu en átta eða níu[5], sem: *spǫnnzkr*[6] ok *strennzkr*[7]. Í latínu standa tveir samhljóðendr hið flesta fyrir raddarstaf, en þrír eptir; en í norrænu megu standa þrír samhljóðendr fyrir raddarstaf en fimm eptir, sem skilja má í þeim nöfnum, er fyrr eru rituð. Þessar samstöfur gera mesta fegrð í skáldskap, ef einn raddarstafr er í tveim samstöfum ok hinir sömu [eptir settir[8], sem hèr: *snarpr*, *garpr*, ok köllum vèr þat aðalhendíng; en ef sinn raddarstafr er í hvârri samstöfu, en allir einir samhljóðendr eptir, sem hèr: *vaskr*, *röskr*; þat köllum vèr skothendíng. Þessar hendíngar þikkja þá bezt falla, ef tvær samstöfur eru í hvârri sögn, ok hinn sami sè raddarstafr í fyrri samstöfu[9], ok svâ samhljóðendr þeir sem fylgja, en [öll ein en síðarri samstafa[10], sem hèr: *aller*,

---

1) *sic 757;* samfyllig, *W.* — 2) "syllaba est comprehensio literarum consequens, sub uno accentu et uno spiritu prolata". *Prisc. libr. II, ed. Putsch. 565.* — 3) *sic 757;* skamma, *W.* — 4) *a* [, eingi samst. hefir fleire stafe enn VI í latínumále, *757;* "non plus quam ad sex literas procedere syllaba potest in Latino sermone". *Prisc. l. c.* — 5) *sic jam Rask. dedit;* XII, *W;* *a* [, standa VII eða IX í einne samstöfu, *757.* — 6) spenskr, *757.* — 7) strendzkr, *757.* — 8) *a* [stafir eptir, *757.* — 9) huerrar sagnar, *add. 757.* — 10) *a* [, hin síðarre samstafa huerrar sagnar sè öll iöfn við sik, *757.*

5. Syllaba est connexa literarum positio, uno cum spiritu unoque accentu, inseparabiliter composita et pronuntiata. Syllaba quatuor habet accidentia: LITERAM sive numerum, SPIRITUM, TEMPUS et ACCENTUM. Nimirum quævis syllaba habet numerum, unam literam aut plures, nullaque syllaba in latino sermone plures habet literas, quam sex: in lingua vero Norvegica plures in una syllaba stare non possunt, quam octo aut novem[a], ut *spǫnnzkr* (Hispanicus), *strennzkr* (Strandensis). In sermone latino duæ ad summum consonantes vocali præponuntur, tres postponuntur; sed in sermone Norvegico tres consonantes vocalem præcedere, quinque consequi possunt, ut ex nominibus supra scriptis intelligi licet. Hæ syllabæ maximam pulchritudinem ad poësin adferunt, si eadem vocalis binis syllabis inest, eædemque literæ consequentes, ut hic: *snarpr* (acer), *garpr* (vir); quas dicimus syllabas harmonicas plenas. Si vero in utraque syllaba diversæ sunt vocales, omnes vero eædem subsequentes, ut hic: *vaskr* (fortis), *röskr* (strenuus): has semiplenas vocamus syllabas harmonicas. Quæ syllabæ harmonicæ optime cadere existimantur, si utrumque vocabulum duabus syllabis constat, quarum priori eadem vocalis eædemque consequentes consonantes sint, posterior vero syllaba una eademque sit, ut hoc

---

[a]) Est in numero literarum h. l. aliqua repugnantia; videtur Auctor priori loco literam *z* pro duplici, loco posteriori pro simplici habuisse, sive, quod eodem redit, in priori loco etymologiam, in posteriori pronuntiationem secutus videtur. Pro etymologica ratione stare videntur formæ, quales *menndskr*, Fms. 10, 329.

snialler, ok eru [þessar hendíngar víða settar[1] í latínu-skáldskap, sem þetta:

Ante chaos virginum indigeste molis[2]
adhuc yle gravida fetu magne prolis[3].

þessar [sömu hendíngar[4] eru ok settar í norrænu-skáldskap, í þeim hætti, er vèr köllum Runhendu, sem Snorri kvað:

Orms er glatt galla
með gumna spjalla[5].

Latínu-klerkar hafa ok þessa hendíng í versum, er þeir kalla *consonancia*, ok skal [hinn sami raddarstafr vera í efstu[6] samstöfu hvârrartveggju sagnar, sem hèr: *estas*, *terras*. þessar hendíngar er lítt geymt í norrænum skáldskap, þegar er fleiri samstöfur eru í einni sögn en ein.

6. Annat tilfelli samstöfu er tíð; þvíat hver samstafa hefir annathvârt eina tíð eðr tvær, svâ sem Priscianus segir, at sumar samstöfur hafa hálfa aðra stund eða hálfa þriðju stund, en sumar þrjár[7]. Skam*ma* stund hefir sú samstafa, er raddarstafr hennar er náttúruliga skammr, ok komi eigi tveir samhljóðendr eptir, sem[8] *ari*, *api;* hálfa aðra stund hefir sú samstafa, er vera má hvârt er vill, löng eða skömm, sem fyrri samstafa[9]:

---

1) *sic a [757;* hendíngvm diktvð ritin, *W.* — 2) moles, *757.* — 3) proles, *757.* — 4) *a [*, samhendíngar, *757*, *vix recte, sec. Clavim metricam Snorrii.* — 5) *ex Clave metrica Snorrii, str. 83, Tom. I. p. 700.* — 6) *a [*, vera hinn s. raddarstafr hinnar efri, *757.* — 7) "Tempus unum vel duo: vel etiam, ut quibusdam placet, unum semis, et duo semis, et tria". *Prisc. libr. II. 572.* — 8) þessi nöfn, *add. 757.* — 9) í þersum orðum, *add. 757.*

loco: ***aller***, ***snialler***. Tales syllabæ harmonicæ in carminibus latinis sæpe occurrunt, uti hoc loco:

Ante chaos virginum indigestæ molis
adhuc yle gravida fetu magnæ prolis[a].

Tales syllabæ harmonicæ in poësi Norvegica (in carminibus poëtarum septemtrionalium) usurpantur, in variatione metrica, quam dicimus *runhenda* (homœoteleuta), ut Snorrius cecinit:

Per noxam serpentis magna
apud amicum virorum est lætitia.

Docti quoque viri latini eas syllabas harmonicas in versibus adhibent, quas dicunt CONSONANTIAS, secundum quas in ultima syllaba utriusque vocabuli eadem vocalis esse debet, ut in his: ÆSTAS, TERRAS. Quæ syllabarum harmonicarum ratio parum observatur in poësi Norvegica, quando uni vocabulo plures syllabæ insunt, quam una[b].

6. Alterum syllabæ accidens est TEMPUS; nam quæque syllaba aut unum aut duo tempora habet, sive, ut Priscianus docet, quædam syllabæ unam moram semis, aliæ duas semis, aliæ tres moras habent. Brevem quantitatem habet syllaba, cujus vocalis natura brevis est, duabus consonantibus vocalem non consequentibus, ut (hæc nomina): *ari* (aquila), *api* (simia). Unam semis moram habet syllaba, quæ utrum velis, longa an brevis, esse potest, ut prior syllaba (horum

---

a) Unde hi versus desumti sint, nescio. Quoad formam Auctor imitatus esse videtur Ovid. Metamorph. I, 7. et Virg. Æn. I, 274. *Yle* = hyle, ὕλη? — b) i. e. Observatur in monosyllabis, non in polysyllabis.

hvatra, *spakra*. [Tvær stundir hefir sú samstafa[1] . . . . . .[2]. Hálfa þriðju stund hefir sú samstafa, er einn samhljóðandi kemr eptir raddarstaf náttúrliga lángan: *hjól*, *sól*. Þrjár stundir hefir sú samstafa, er tveir samhljóðendr standa eptir lángan raddarstaf, [sem hèr: *bjórs*, *stórs*[3]. En þó setja núverandi klerkar í versagjörð allar samstöfur annathvårt einnar stundar eða tveggja.

7. Þriðja tilfelli er andi[4]; þvíat hver samstafa hefir annathvårt linan anda eða snarpan. Andi er kallat ræríng framflutníngar samstöfu. Snarpan anda hefir sú samstafa, er með digrum anda er frammflutt, sem þessar sagnir: *hraustr*, *horskr*, ok þær aðrar, er áblásníngar nóti er í upphafi skipaðr. *H* er kallaðr merkíng eðr nóti áblásníngar; þvíat hann er eingi stafr [fyri sik fullkominn[5], hvårki samhljóðandi nè raddarstafr. Linan anda hafa þær samstöfur, er eingi áblásníngarnóti er í upphafi settr, [sem hèr: *jörð* ok *armr*[6]. En þó þikkir betr sama í norrænum[7] skáldskap, at annathvårt hafi áblásníng [höfutstafir ok svå stuðlar[8] þeirra eða eingi þeirra.

8. Fjórða tilfelli samstöfu er hljóðsgrein, ok er hljóðsgrein hèr kölluð rekilig[9] hljóman raddarinnar [í merkiligri[10] framfæring. Hver samstafa hefir, [sem

---

1) *a [omitt. 757.* — 2) *Redi ad finem § 2.* — 3) *a [omitt. 757.* — 4) rödd, *757.* — 5) *a* [fullkominn fyrir sik, *757.* — 6) *a [omitt. 757.* — 7) norrênu, *757.* — 8) *sic [757;* báðir stafir ok hljóðstafr, *W.* — 9) reglulegh, *757.* — 10) *a* [ok merkileg, *757.*

verborum): *hvatra* (celerium), *spakra* (sapientium). Duas moras habet syllaba ...... Duas semis moras habet syllaba, in qua una consonans vocalem natura longum consequitur, (ut hic:) *hjól* (rota), *sól* (sol). Tres moras habet syllaba, in qua duæ consonantes vocalem longam excipiunt, ut hic: *biórs* (zythi), *stórs* (magni). Verum tamen viri docti hodierni temporis in versibus faciendis omnibus syllabis unam aut duas moras adtribuunt.

7. Tertium (syllabæ) accidens est SPIRITUS; nam quæque syllaba spiritum habet aut lenem aut asperum. Spiritus (hoc loco) dicitur motus pronuntiationis syllabæ. Spiritum asperum habet syllaba, crasso spiritu prolata, ut hæc verba, *hraustr*, *horskr*, ceteraque, quibus nota adspirationis præfigitur. *H* appellatur signum (nota) adspirationis, est enim per se nulla perfecta syllaba, neque consonans, neque vocalis[a]. Lenem spiritum habent syllabæ, quibus nulla præfigitur nota adspirationis, ut hic: *iörð* (terra), et *armr* (brachium). Convenientius tamen in poësi septemtrionali existimatur, ut aut utraque litera serva hisque respondens litera princeps adspirationem habeant, aut nullæ earum.

8. Quartum syllabæ accidens est ACCENTUS. Accentus autem hoc loco dicitur accuratus vocis sonus, significanti pronuntiationi conjunctus. Quæque syllaba,

---

a) *Isidori Orig. libr. I, c. 4:* "*H* autem litera pro sola aspiratione adjecta est postea. Unde et a plerisque aspiratio putatur esse, non litera; quæ proinde aspirationis nota dicitur, quia vocem elevat". — *Prisc. libr. 1. ed. Putsch. 543–4:* "*H* vero aspirationis est nota, et nihil aliud habet literæ nisi figuram, et quod in versu scribitur inter alias literas. Neque enim vocalis nec consonans esse potest".

Priscianus segir[1], annathvårt hvassa hljóðsgrein eða þúnga, eða umbeygiliga[2]. Sú samstafa hefir hvassa hljóðsgrein, er hefst af litlu hljóði ok endist í hvassara hljóð, sem þessar samstöfur: *var*, *þar*, ok er hon svå merkð (´)[3]. Þúnga hljóðsgrein hefir[4] sú samstafa, er hefst af litlu hljóði ok endist í lægra hljóð, sem [þessar samstöfur enar fyrri[5]: *hára*, *sára*, ok er sjá hljóðsgrein svå nóteruð[6] (`)[7]. [Umbeygiliga hljóðsgrein hefir sú samstafa, er hefst af litlu hljóði ok dregst upp í hvassara hljóð, en niðr at lyktum í lægra, sem þessar samstöfur: *árs*, *sárs*[8], ok er sú hljóðsgrein svå nóteruð (^)[9]. Hljóðsgrein merkir hæð stafligrar raddar, en andi digrleik hennar, sem skilja má, at hvern raddarstaf verðr at nefna meirr með sundrloknum munni, ef áblásníng fylgir. Tíðar tilfelli merkir lengð samstafligrar raddar, sem fyrr var sagt. En með því, at þesskonar greinir heyra lítt nor*r*ænu skáldskap at flestra manna ætlan, þá tala ek þar um ekki fleira að sinni.

9. Sögn er hinn minnsti lutr samanlaðins[10] máls, ok er hon [lutr kallaðr einn[11] af því máli, er fullkomið sen hefir[12], en sú sögn [eða sá lutr[13] er af alþýðu rúmliga[14] kallaðr orð. Aristótiles en*n* spaki kallar två parta málsgreinar: nafn ok orð, þvíat þeir

[1]) *a* [*omitt. 757.* — [2]) "Tenor acutus, vel gravis, vel circumflexus, in dictione tenor certus, absque ea dictione incertus non potest tamen sine eo esse". *Prisc. l. c. 572.* — [3]) *sic in 757 signatur, in W autem:* ͻ. — [4]) hefuir, *757.* — [5]) *a* [hin fyrre samstafa í þessum nöfnum, *757.* — [6]) merkt, *757.* — [7]) *sic 757; in W signatur* ᵜ. — [8]) fárs, *757.* — [9]) *signum in W et 757 est* ᵕ. — [10]) samsettz, *757.* — [11]) *a* [köllut einn

auctore Prisciano, aut habet accentum acutum, aut gravem, aut circumflexum. Acuto accentu gaudet syllaba, ab exiguo sono orsa et in sonum acutiorem desinens, ut hæ syllabæ: *var* (erat), *þar* (ibi); qui accentus sic notatur (´). Gravi accentu gaudet syllaba, quæ ab exiguo sono incipiens in submissiorem sonum desinit, ut priores syllabæ horum nominum: *hára* (crinium), *sára* (vulnerum); qui accentus sic notatur (`). Accentum circumflexum habet syllaba, quæ ab exiguo sono incipiens in sonum acutiorem adtollitur, et postremo in sonum humiliorem descendit, ut hæ syllabæ: *árs* (anni), *sárs* (vulneris); qui accentus sic notatur (^). Accentus significat altitudinem vocis literalis (syllabicæ), spiritus vero crassitudinem ejus, quemadmodum facile intelligi licet, quamque literam, accedente adspiratione, ore patentiori pronuntiandam esse. Accidens temporis significat longitudinem vocis syllabicæ, ut antea dictum est (§ 2). Quæ distinctiones quum, ut plurimi homines existimant, parum momenti habeant ad poësin septemtrionalem, plura de hac re disserere in præsenti supersedeo.

9. VOCABULUM est minima pars coustructi sermonis, appellaturque pars una orationis, perfectam enuntiationem continentis. Quod vocabulum sive pars vulgo late dicitur verbum. Aristoteles ille sapiens ait, duas esse partes orationis, NOMEN et VERBUM, quippe quæ inter se con-

---

lutr, *757.* — [12]) "Dictio est pars minima orationis constructæ, i. e. in ordine compositæ. Pars autem, quantum ad totum intelligendum, i. e. ad totius sensus intellectum". *Prisc. libr. II. 573.* — [13]) *a* [*om. 757.* — [14]) *om. 757.*

gjöra meðal sín samtengðir[1] fullkomna málsgrein, sem hèr: *maðr rennr*[2]; en meistari Priscianus telr átta parta málsgreinar, þessa: nafn ok fornafn, orð ok viðrorð, hlutekníng, samtengíng[3], fyrirsetníng ok meðalorpníng, ok greinir hann glöggliga náttúru hvers þeirra. Nafn[4] er lutr málsgreinar, sá er veitir eiginligan eðr sameiginligan hvíligleik hverjum líkama[5], [hann er æztr[6] allra sagna; þvíat þat er svå sem efni eða grundvöllr[7] alls máls. Þarnæst er orð[8], er skrýðir ok formerar nafnið, svå sem [mynd efni, þvíat[9] þat skýrir tilfelli nafns, gjörð eða píníng[10]. [11]Fornafn er sett í stað nafns, sem hleytismaðr[12] fyrir meistara, ok merkir þrjár persónur, en nafn merkir eina[13]. Viðrorð fegrir ok [endir orð[14] í þá líkíng, sem viðleggjanlig nöfn gjöra við undirstöðlig[15] nöfn, sem hèr: *sterkr maðr berst raustlegha*[16]. Hlutekníng er fráskilið orði í því, at hon merkir föll ok kyn, sem nafn, en í því skilst hon frá nafni, at hon merkir gjörð eða píníng, ok hefir ýmsar

---

1) samtengðar, *mend.*, *W.* — 2) *sic 757;* reinn, *W. Locus Prisc. libr. II. 574:* "Oratio est ordinatio dictionum, congruam sententiam perfectamque demonstrans. Partes igitur orationis sunt secundum dialecticos duæ, nomen et verbum, quia hæ solæ, etiam per se conjunctæ, plenam faciunt orationem". — 3) samsetning, *757.* — 4) *sic manu Arnæ Magnæi in margine codicis W correctum, et 757;* hann, *W.* — 5) hlut eða líkam, *757.* — "Nomen est pars orationis, qua unicuique subjectorum corporum seu rerum communem vel propriam qualitatem distribuit". *Prisc. libr. II. 577, ubi etiam sequentes libri, III-VII., de nomine agunt.* — 6) *a* [nafn er êzt, *757.* — 7) *hoc loco iterum incipit fragm. 748.* — 8) *De verbo tractat Prisciani liber VIII., IX. et X.* — 9) *a* [*sic 748, 757;* myndir, *W.* — 10) *sic 748, 757;* pungt, *W*, *sed supra lineam* pining, *manu recenti (Joh. Olav.).* — 11) *Pronomen verbo præmittit 757, sed contra ordinem Prisciani.* — 12) læytismaðr, *748.* — 13) "Pronomen est pars orationis, quæ

juncta perfectam sententiam faciant, ut hic: HOMO CURRIT[a]. Sed magister Priscianus octo partes orationis adfert: NOMEN, PRONOMEN, VERBUM, ADVERBIUM, PARTICIPIUM, CONJUNCTIONEM, PRÆPOSITIONEM et INTERJECTIONEM, quarum singularum indolem exacte describit. NOMEN est ea pars orationis, quæ cuique rei propriam aut communem qualitatem adtribuit, estque princeps vocabulorum, quum sit velut materia et fundamentum omnis sermonis. Deinde est VERBUM, quod ornat et figurat nomen, velut forma materiam, illustrat enim nominis accidentia, actionem vel passionem. PRONOMEN ponitur loco nominis, ut vicarius vice magistri, tresque personas significat, quum nomen significet unam. ADVERBIUM ornat et definit verbum, quemadmodum nomina adjectiva faciunt nominibus substantivis, ut hic: VIR ROBUSTUS PUGNAT FORTITER. PARTICIPIUM a verbo discedit in eo, quod casus et genera significat, ut nomen, sed in eo a nomine discedit, quod significat actionem aut passionem, diversaque tempora habet,

---

pro nomine proprio uniuscujusque accipitur, personasque finitas recipit — Personæ pronominum sunt tres, prima, secunda, tertia", *Priscianus libr. XII. 933, 940; de hac parte orationis agit Prisciani liber XII. et XIII.* — [14]) endimarkar orðit, *748, 757.* — [15]) undirstaðleg, *757;* vndirstæðilig, *748.* — [16]) "Adverbium est pars orationis indeclinabilis, cujus significatio verbis adjicitur. Hoc enim perficit adverbium, verbis additum, quod adjectiva nomina appellativis nominibus adjuncta, ut: prudens homo prudenter agit, felix vir feliciter vivit". *Prisc. libr. XV. 1003.*

[a]) *Isidori Orig. libr. I. c. 6. init.:* "Partes orationis primus Aristoteles duas tradidit, *nomen* et *verbum*. Deinde Donatus octo definivit. Sed omnes ad illa duo principalia referuntur, h. e. ad nomen et verbum, quæ significant personam et actum". *Idem libro II. c. 27. ex libro Aristotelis* περὶ ἑρμηνειῶν *affert exemplum elocutionis affirmativæ:* HOMO CURRIT.

stundir, sem orð[1]. Samtengíng knýtir saman nöfn eða aðra parta ok sjálfar málsgreinir[2], sem hèr er kveðit:

Hríngr ok Dagr að[3] þíngi[4].

Fyrirsetníng er eiginlig til at þjóna föllum nafnsins[5], sem hèr: til borgar, *á*[6] skipi. Meðalorpníng[7] sýnir hugþokka manns, ok er hon jafnan frá skilð[8] öðrum pörtum, sem hèr: *vei! hai!*

b. MÁLSKRÚÐS-FRÆÐI[9].

10. Donatus[10] kennir í fyrri bók sinni náttúru allra parta þeirra er hafa þarf í rèttu latínumáli, ok má eingi maðr fullkomliga vel skilja ok mæla þá túngu, nema hann kunni þessa bók. Aðra bók gjörði hann um löstu málsins, þá er verða kunnu í latínumáli ok þeim skáldskap, ok að lyktum um skrúð þat ok fegrendi[11]

---

[1]) "Participium autem jure separatur a verbo, quod et casus habet, quibus caret verbum, et genera, ad similitudinem nominum, nec modos habet, quos continet verbum", *Prisc. libr. II. 575.* — "Participium est igitur pars orationis, quæ pro verbo accipitur, ex quo et derivatur naturaliter, genus et casum habens ad similitudinem nominis, et accidentia verbo, absque discretione personarum et modorum" *ib. libr. XI. 914, qui liber totus de hac parte orationis agit.* — [2]) "Conjunctio est pars orationis indeclinabilis, conjunctiva aliarum partium orationis, quibus consignificat, vim vel ordinationem demonstrans". *Priscianus libr. XVI. 1025, in quo libro hæc pars orationis tractatur.* — [3]) á, *757.* — [4]) *Hic versus desumtus est ex strophis, quas Thormodus Kolbrunæ-poëta post pugnam Stiklastadensem moribundus cecinit, quarum quinque in codice Delagardiano Upsaliensi Nro VIII, membranaceo, seculo XIV ineunte vel antea scripto, Historiæ Olavi sancti, Regis Norvegiæ, insertæ sunt, quatuor vero Historiæ Thormodi et Thorgeiri, quæ et* Fóstbræðra saga *dicitur, secundum codicem Haukianum (A. Magn. Nr. 544. 4.). Quum autem hæc stropha in editionibus*

ut verbum. CONJUNCTIO copulat nomina ceterasque partes, item ipsas sententias, ut in hoc versu:

Ringus et Dagus in conventu.

PRÆPOSITIONIS proprium munus est, ut casibus nominis serviat, verbi causa: *ad* urbem, *in* navi. INTERJECTIO ostendit animi affectionem hominis, semperque a ceteris partibus orationis separatur, verbi causa: *væ! ha!*

b. FIGURÆ ORATIONIS.

10. Donatus in priori, quem scripsit, libro indolem omnium (orationis) partium, quibus in recto sermone latino opus est, descripsit; neque potest quisquam hanc linguam perfecte intelligere et loqui, nisi hunc librum teneat. Alium librum fecit de vitiis, quæ in sermone latino et in poësi latina fieri possunt, et postremo de

---

Historiæ Olavi sancti non inveniatur, hic integram dare voluimus:

secundum codicem Delagardianum:	*secundum codicem Haukianum:*
Haralldr sa ek at væl varðezc	Haralldr var bitr at beriaz
vigræifr með Olæivi,	böðreifr með Oleifi
þar gecc hara hiorva	þar gekk harðra *[hjörva]*
Ringr ok Dagr á þíngi:	Hringr ok Dagr at þingi:
reðo þæir und rauðar	reðvz þeir vnd ravðar
rander prútt at standa,	randir prvtt at standa,
fecc bænþiðurs blakkr	fekk benðiðvn blakkan
biorr, doglingar fiorer.	biór, döglingar flórir.

[5]) *de hac parte orationis agit Priscianus in libro XIV.* — [6]) af, *748, 757.* — [7]) *cfr. Priscian. libr. XV. in fine.* — [8]) fráskilit, *748.* — [9]) *Hoc loco W vacuum locum inscriptioni et literæ initiali reliquit. Fragm. 748 inscriptionis loco habet:* Kenningar Donati, *i. e. institutiones Donati; inscriptio a Raskio inventa:* fígúrur í ræðunni. — [10]) *fragm. 757 hoc caput omittit.* — [11]) *sic 748;* fagrendi, *W.*

er verða má í sögnum ok málsgreinum[1]. Því ritaði hann um löstu málsins, at sá einn má mæla eða yrkja fagrliga, er veit bæði lof ok löst í[2] málinu, sem mælt er: *malum non vitatur nisi cognitum:* Eigi má [allan löst[3] varast, nema hann sè fyrri kendr[4]. Í þessi bók má gjörla skilja, at öll er ein [málslistin, sú[5], er rómverskir spekíngar námu í Athenisborg á Griklandi, ok sneru síðan í latínumál, ok sá [hljóðaháttr ok skáldskapar[6], er Óðinn ok aðrir Asíemenn fluttu norðr híngat, [þá er þeir bygðu[7] norðrhálfu heimsins, ok kendu mönnum þesskonar list á sína túngu, svå sem þeir höfðu skipat ok numið í sjálfu Asíalandi, þar sem mestr var fegrð[8] ok ríkdómr ok fróðleikr veraldarennar.

11. Barbarismus er kallaðr einn lastapollr málsgreinar í alþýðumáli, en sá er í skáldskap kallaðr Metaplasmus[9]. [10]Barbarismus fèkk af því nafn, at þá er rómverskir höfðíngjar höfðu unnið náliga alla veröld undir sína tign, tóku þeir únga menn af öllum þjóðum, ok fluttu þá í Róm, ok kendu þeim mæla[11] rómverska

---

1) *Ælius Donatus, Grammaticus, floruit circa annum 323. Hujus scripta, quorum quidem h. l. ratio habetur, sunt: Ælii Donati ars, de literis syllabisque, pedibus et tonis, de octo partibus orationis: de barbarismo, solæcismo, schematibus, et tropis. Edita sunt a Putschio in Grammaticis Veteribus, Hanov. 1605, 4to (cfr. Fabric. Biblioth. Lat. Tom. III. p. 406-7). Cum his etiam comparavimus Isidori Hispalensis Episcopi Originum sive Etymologiarum Libros, editos in Auctoribus linguæ latinæ a Dionysio Gothofredo anno 1595.* — 2) á, *748.* — 3) *a* [illan, *748.* — 4) *Hæc sententia proverbio islandico sic subtilius exprimitur:* eigi má víti varast, nema víti. — 5) *a* [, listin, skalldskapr sá, *748.* — 6) *a* [lióðaháttr æða

luminibus et ornamentis verborum et sententiarum. Ideo de vitiis sermonis scripsit, quod is demum pulchre loqui et versus facere potest, qui et virtutem et vitium sermonis cognoscat. Nam *malum*, ut ajunt, *non vitatur nisi cognitum.* Ex quo libro intelligi potest, artem dicendi, quam Romani oratores Athenis in Græcia didicerant et postea in sermonem latinum converterant, unam eandemque esse atque illam consonantiæ variationisque metricæ rationem, quam Odin ceterique Asiani huc in partes boreales transtulerunt, quum septemtrionalem orbis terrarum partem incolentes hanc artem sua lingua homines docuerunt, prouti eam in ipsa terra Asia, ubi summa in terris fuit pulchritudo (gloria), potentia et scientia, instituerant et didicerant.

11. Barbarismus dicitur vitiosa quædam pars sermonis vulgaris, qui in poësi vocatur Metaplasmus. Barbarismus ex eo nomen accepit, quod, quum principes Romani, toto fere orbe terrarum sub potestatem redacto, viros juvenes omnium nationum captos Romamque transportatos Romanam linguam loqui docuissent,

---

skalldskapr, *748.* — [7]) *a* [í, *748.* — [8]) frægð, *748.* — [9]) "Barbarismus est una pars orationis vitiosa in communi sermone. In poëmate Metaplasmus", *Donatus de Barbarismo ed. Putsch. col. 1767; cfr. Flavii Sosipatri Charisii institutionum Grammaticarum libr. IV., ap. Putsch. col. 237, ubi fere iisdem ac apud Donatum verbis de barbarismo disputatur.* — "Barbarismus est verbum corrupta litera vel sono enuntiatum; — item quando in prosa vitium fit sermonis, barbarismus vocatur, quando in metro, metaplasmus dicitur", *Isidori Orig. libr. I. c. 31.* — [10]) *quæ sequuntur de origine barbarismi om. 757, neque hæc apud Donatum inveniuntur.* — [11]) at tala, *748.*

túngu, þá drógu margir únæmir menn latínu eptir sínu eiginligu máli, ok spilltu svâ túngunni, kölluðu Rómverjar þann málslöst Barbarismum, þvíat þeir nefndu allar þjóðir Barbaros, utan Girki og Latínumenn. Barbari voru kallaðir fyrst af löngu skeggi ok saurgum[1] búnaði þær þjóðir, er bygðu á háfum fjöllum ok þykkum skógum; þvíat svâ sem ásjóna þeirra ok búnaðr var úfagrligr[2] hjá hæversku ok hirðbúnaði [Rómverja, slíkt sama var ok orðtak þeirra ótogit hjá málsgreinum[3] latínuspekínga[4]. En því vildu Rómverjar at allar þjóðir næmi þeirra túngu, at þá væri kunnari þeirra tign, ok þó at ríkin skiptist, er stundir liði, mætti allt fólk vita, at þeirra forellri hefði Rómverjum þjónat[5]. Barbarismus verðr á[6] tvær leiðir: í máls framflutníng ok í letri[7]. Hann hefir fjórar kynkvíslir: viðlagníng[8] ok aftekníng, skiptíng ok umsnúníng. Þat má verða í einum staf ok samstöfu ok tilferlun[9] samstöfu: stund ok hljóðsgrein ok áblásníng. Barbarismus er með öllu flýjandi í alþýðligu máli, en[10] í skáldskap er hann stundum leyfðr fyrir sakir skrauz[11] eða nauðsynja[12]. Um aftekníng[13] stafs verðr barbarismus, sem Egill kvað[14]:

---

1) liótvm, *748*. — 2) ófægiligr, *748*. — 3) *a [sic ex 748, in W incuriâ librarii omissum.* — 4) látínu snillínga, *748*. — 5) *Hac de re sic breviter Isid. Orig. libr. I. c. 31:* "Appellatus dum latinæ orationis autem barbarismus a barbaris gentibus, integritatem nescirent. Unaquæque enim gens, facta Romanorum cum suis operibus, vitia quoque et verborum et morum Romam transmisit". — 6) *add. ex 748, 757; omitt. W.* — 7) "Barbarismus fit duobus modis, pronuntiatione et scripto", *Donat. l. c.; Isid. fere iisdem verbis:* "Barbarismus autem fit scripto et pronuntiatione". — 8) viðrlagníng, *748, 757*. — 9) *sic W;* tilfellum, *748, 757*. — 10) *hæc ita Donatus l. c.:* "his bipertitis quatuor species supponuntur: adjectio, detractio, immutatio, transmutatio; literæ, syllabæ,

complures homines indociles sermonem latinum ad indolem linguæ vernaculæ traductum corruperunt, quod vitium sermonis Romani Barbarismum vocaverunt; omnes enim nationes, exceptis Græcis et Latinis, Barbaros appellaverunt. Nationes, altos montes et densas sylvas incolentes, primo appellatæ sunt Barbari, a longa barba et sordido amictu; quorum ut facies et vestitus, comparata cum urbanitate et aulico habitu Romanorum, deformia erant, ita et sermo fuit incomtus, ratione habita eloquentiæ oratorum latinorum. Ceterum eam ob causam Romani in id incubuerunt, ut omnes nationes linguam latinam discerent, ut ipsorum amplitudo (potentia) eo notior esset, utque regnis procedente tempore divisis omnes nationes scire possent, majores suos Romanis serviisse. Barbarismus duobus modis fit, in pronuntiatione sermonis et in scriptione. Quatuor species habet: ADJECTIONEM, ABSCISSIONEM, MUTATIONEM, TRANSPOSITIONEM; quæ locum habent in una litera et syllaba, et accidentibus syllabæ, quantitate, accentu et adspiratione. Barbarismus in vulgari sermone omnino fugiendus est, in poësi vero interdum cum ornamenti tum necessitatis causa concessus. In abscissione literæ (apocope) fit Barbarismus, ut Egil cecinit:

---

temporis, toni, adspirationis". *Isid. ita:* "scripto quatuor modis, si quis in verbo literam vel syllabam adjiciat, mutet, transmutet vel minuat: pronuntiatione autem fit in temporibus, tonis, adspirationibus". — [10]) *sic 757;* ænn, *id., 748;* ok, *W.* — [11]) skrúðs, *748;* fegrðar, *757.* — [12]) *in W scriptum* navzynia. — [13]) *sic 748, 757, recte, ut ipsa mox explicatio monstrat:* hèr er af tekinn hinn síðarsti stafr; viðrlagning, *W.* — [14]) *pertinet stropha ad encomium in Arinbjörnem, compositum anno 961 vel 962, vide Vitam Egilis Skallagr. cap. 81. ed. Hafn. 1809 p. 668.*

Erumk[1] auðskæf[2]
ómunlokri
magar þóris
mærðar efni,
vinar míns,
þvíat[3] valig[4] liggja
tven ok þren[5]
á túngu mèr.

Hèr er af tekinn [hinn síðarsti[6] stafr í [tveim nöfnum[7] fyrir fegrðar sakir, þvíat þá þikkir betr hljóða þessar samstöfur í kviðuhætti, at þær hafi umbeygiliga grein heldr en hvassa; þrjár eru samstöfur í vísuorði, ok má því kalla[8] at hèr sè barbarismus í hljóðsgreina skipti. Í aftekníng samstöfu verðr barbarismus, sem kvað Hárekr í þjóttu:

Ráðið hefig at ríða
Rínleygs hèðan mínum[9].

[Hèr er sett Rín fyrir Rínar[10], þvíat ofmargar verða ella samstöfur í vísuorði[11]. Um viðrlagníng stafs[12] verðr barbarismus, sem kvað Auðun illskælda:

Maðr skyldi þó moldar
megja hverr of þegja,

---

1) ærvmz, *id.*, *748.* — 2) *sic 748*, Arinbj. drápa *16*, *quæ forma præferenda esse videtur, ut adj. verbale compositum a* skafa, *ut* hæfr *ab* hafa, græfr *a* grafa; avðskiæfð, *W*, *quæ forma pertineret ad* skæfa (= skafa), *quod an usquam occurrat incertum est.* — 3) *sic*, þt̄, *W*; þau er, *quæ*, Arinbj. drápa, *sed non recte G. Magnæus Cod. Wormianum hanc lectionem præferre contendit.* — 4) valit, *748, 757, i. e. delectæ, eximiæ.* — 5) *sic 748 et quædam alia scripta exemplaria;* tvenn ok þrenn, *W.* — 6) *a* [*om. 748.* — 7) *a* [þessvm orðvm tvenn ok þrenn, *748.* — 8) *sic 748, 757; excidit in W;* skilia *supplevit Rask.* —

Sunt mihi perpolitu faciles
sermonis runcinâ
laudum materiæ
Thorere nati,
amici mei,
quia ingentes jacent,
binæ ac ternæ,
in lingua mea.

Hoc loco ultima litera duorum vocabulorum *(tvenn* et *þrenn)* euphoniæ causa abcisa est; nam in hac variatione metrica, ubi tres syllabæ versum faciunt, hæ syllabæ melius sonare existimantur, si potius accentum circumflexum quam acutum habeant, ut dici possit barbarismus hoc loco fieri in permutatione accentuum. In abscissione syllabæ fit Barbarismus, ut cecinit Harekus Thjottensis:

Constitui hinc meo
vehi, rhenanæ flammæ.

Hoc loco *rín* ponitur pro *rinar*, aliter enim versus strophæ justo plures syllabas habebit. Adjecta litera fit Barbarismus, ut Ödun Illskælda (malus poëta) cecinit:

Quisque homo utique deberet
silentium servare posse, etsi

---

[9]) *sic et 748;* mina, *757. Integra stropha, ex qua hi duo versus desumti sunt, occurrit in* Hkr. OH. *c. 168, 1;* Fornm. S. *4, 371; cfr.* Fornm. S. *12, 90 ad hunc l. et* Scr. hist. Island. *4, 339.* — [10]) *a [ex 757 et 748 (qui om.* sett*) desumta, in W omissa sunt.* — [11]) "Per detractionem literæ (fiunt Barbarismi) sic, ut: *infantibu paruis* pro infantibus. Syllabæ, ut: *salmentum* pro salsamentum. Temporis, ut: *unius ob noxam, et furias Aiacis Oilei,* pro unius", *Donat. l. c.* — [12]) *sic 748, 757;* samstǫfv, *minus recte, W.*

kenniseiðs[1] þó at kynni
kleppdögg Hárs löggvar.

Hèr er sett *megja* fyrir *mega*, ok aukit einum staf, ok gjör löng samstafa af skammri, þvíat ella helzt[2] eigi rètt kveðandi í vísuorði. Um viðlagníng samstöfu verðr barbarismus, sem Glúmr kvað[3]:

En ek veit, at hefir heitið
hans bróðir mèr góðu,
sèr of slíkt til þeirra
seggfjölð, hvaðartveggi.

Hèr er *hvaðartveggi* sett fyrir *hvârtveggi*, til þess að kvedandi haldist í vísuorði[4]. Um stafaskipti verðr barbarismus, sem Arnórr kvað:

Sumar hvern frekum erni.

Hèr er *hvern* sett fyrir *hvert*, til þess að kveðandi[5] haldist[6], ok má hèr kalla bæði stafa skipti ok samstöfu. Í stafasnúníng verðr barbarismus, sem hèr:

Reið Brynhildar bróðir
bort, sá er hug ei[7] skorti.

Hèr er *bort* sett fyrir *brott*, ok skipt svâ[8] stöfum at *r* stendr næst *t*, til þess að hendíngar sè jafn háfar, [ok er þetta svâ í einum [sama staf ok[9] samstöfu[10]. Um stundar viðlagníng verðr barbarismus, sem kvað Eilífr Guðrúnarson:

---

1) *sic 748, 757;* kenni meiðs, *W.* — 2) *sic* (helldz, hellzt) *748, 757;* hlaðaz, *W.* — 3) *vide* Hkr. OTr. *cap. 17, it.* Hkr. *Tom. VI. ad h. l.;* Fornm. S. *I, 92 et 12, 34 ad h. l., cfr.* Scr. hist. Island. *I, 111.* — 4) "Per adjectionem literæ fiunt Barbarismi sic, ut: *Relliquias Danaum, atque immitis Achilli,* quum reliquias dicere debeamus. Syllabæ, ut: *Nos abisse rati, et vento petiisse Mycenas*, pro: abiisse. Temporis, ut: *Italiam fato profugus,*

cognovisset latices vasis Haviani,
a terrestris pulveris pisciculo derivatos.

Hoc loco *megia* ponitur pro *mega*, inserta una litera, brevique syllaba in longam mutata, quum alias recta versus consonantia non servetur. Adjecta syllaba fit Barbarismus, ut Glumus cecinit:

At scio utrumque ejus fratrem
multa mihi benignissime esse
pollicitum. Magna multitudo
hominum ad eosdem eodem nomine respicit.

Hoc loco *hvaðartveggi* ponitur pro *hvártveggi*, ut justus syllabarum numerus in versu strophæ servetur. Literis permutandis fit Barbarismus, quemadmodum Arnor cecinit:

Quamque æstatem avidæ aquilæ.

Hoc loco *hvern* ponitur pro *hvert*, ut syllabæ harmonicæ plenæ (in metro collatato) serventur, ut hoc loco permutatio et literarum et syllabarum locum habere dici posset. Transponendis literis fit Barbarismus, ut hoc loco:

Brynhildæ frater, cui non defuit
animositas, equo avectus est.

Hoc loco *bort* ponitur pro *brott*, literæque ita transponuntur, ut *r* proxime præcedat *t*, ut syllabæ harmonicæ pares sint; sic hæc transpositio non solum ad unam literam, sed et ad syllabam pertinet. Augenda quantitate Barbarismus fit, ut cecinit Eilivus Gudrunæ filius:

Lavinaque venit, quum Italiam, correpte prima litera dicere debeamus", *Donat l. c.* — 5) hending, *748*; hendingar, *757*. — 6) í dróttkvęðvm hætti, *add. 748, 757*. — 7) nè, *748, 757*. — 8) *add. 748, 757; om. W.* — 9) *a* [, staf sæm í, *748*. — 10) *a priori* [*om. 757*.

Våru vötn[1] ok mýrar,
verðr hitt at þau skerða,
svell var áðr um alla,
ól[2] torráðin, hóla.

Hann kallar torráðin [ól vǫndǫl[3], ok gjörir lánga þessa samstöfu ǫl[4], til þess að hendíngar sè jafnháfar. Um stundar afdrátt verðr barbarismus, sem hèr:

Svanr þyrr[5] beint til benja
blóðs vindara róðri.

Vindara er sett fyrir *vind-ára* róðri, þat er flugr. þessi samstafa er skömm gjör fyrir fegrðar sakir, þvíat þá hljóðar betr. þar er[6] ok sú skáldskapargrein, er opt þikkir vel koma ok menn kalla ofljóst[7]. Um hljóðsgreinaskipti verðr barbarismus, sem Einarr kvað:

Víst erumk hermd á hesti,
hefir fljóð ef vill, góðan.

Hèr skal annat af ráða en mælt er, ok er bæði breytt með máli ok sundrtekníngum, ok hljóðsgreinum, ok skal svå skilja: *víst erumk hermd á hesti*, legg ek á jó reiðiþokka góðan. Hèr er máli skipt, ok

---

1) *in W legi potest* vǒnd *et* vǒtn, *ita ut unum in alterum a librario mutatum sit;* vǫnd, *748;* vǒn̄d, *757; fortasse librarii in ipsa stropha syllabam* vönd (*in* vöndul) *quæsiverunt.* — 2) *sic 748, 757;* ol, *W.* — 3) *a [W divisim scribit:* ǫl vǫnd ǫl; ól vǫndvl, *748;* ól vöndöl, *757;* öl vötn, *Rask. ex conject. non recte.* — 4) *i. e.* ǫl = ól, öl, ul. — 5) þyr, *757.* — 6) *sic 748, 757; excidit in W.* — 7) *cum antecedentibus hæc apud Donatum conferri merentur:* "Per immutationem literæ sic, ut: *Olli* pro illi. Syllabæ, ut: *pernucies* pro pernicies. Temporis, ut: *fervere Leucaten auroque effulgere fluctus*, quum fervere sit secundæ conjugationis et producte dici debeat. — Per transmutationem literæ sic, ut: *Euandre*, pro Euander. Syllabæ, ut:

Omnes colles et paludes,
quas ante glacies obduxerat,
ab aquis inundabantur; quo
fieri potest, ut hæ copiam feni minuant.

Appellat (poëta) *vǫndǫl* (manipulum) *torráðin ǫl*, syllabamque *ǫl* longam facit, ut syllabæ harmonicæ pares sint. Deminuenda quantitate Barbarismus fit, uti hoc loco:

Cycnus sanguinis aëriorum remorum
agitatione rectà ad vulnera advolat.

Hoc loco *vindara* ponitur pro *vindára* i. e. alarum. Hæc syllaba *(ar)* euphoniæ ergo brevis facta est, sic enim melius sonat. Hic quoque locum habet ea species dictionis poëticæ, quæ sæpe magno usui esse putatur, quæ dicitur ÆQUIVOCATIO. Mutandis accentibus fit Barbarismus, ut Einar cecinit:

Vist erumk hermd á hesti,
hefir fljóð ef vill, góðan[a].

Hoc loco verbis propositis alius sensus subjiciendus est; nam hic variatio pronuntiationis et distinctionum et accentuum obscuritatem adfert. Verba sic resolvenda sunt: *víst erumk hermd á hesti* (sane mihi est animus hostilis in equum) idem est ac si dixeris *legg ek á jó reiðiþokka góðan* (applico in equum animum magnopere iratum). Hic pronuntiatio mutatur, verbaque sic

---

displicina pro disciplina. Temporis, ut si quis *deos* producta priore syllaba et correpta posteriore pronuntiet".

a) Hi versus ab auctore in seqq. satis illustrantur. Historia desideratur. Nudus sensus horum duorum versuum est: Joreidam intimo amore prosequor.

skal svâ púnkta ok sundr taka: *legg ek á Jóreiði þokka góðan;* hèr er seni skipt. *Hefir fljóð, ef vill:* konu má ná; hèr er máli skipt. *Konu Mána;* hèr er seni skipt ok hljóðsgreinum. *Má, ná,* [hèr er hvârtveggi hljóðsgrein umbeygilig. *Máná*[1], hèr er hvöss hljóðsgrein yfir báðum samstöfum, ok er hèr bæði skipt hljóðsgreinum ok aftekníng hljóðsgreinar; þvíat hvöss hljóðsgrein er gjör af umbeygiligri, ok tekin svâ af þúng hljóðsgrein. Um viðrlagníng hljóðsgreinar verðr barbarismus, sem Skraut-Oddr kvað:

Ef væri Bil báru
brunnins logs, sú er unnum,
opt gjöri ek orðaskipti
einrænliga, á bænum[2].

Hèr er *bæ-num*[3] sett fyrir *bæn-um*[4]. Enn um viðrlagníng áblásníngar verðr barbarismus, sem Starkaðr gamli kvað:

þann hefi ek manna
menzkra fundit
hríngheyjandi[5]!
hrammaztan at afli.

Hèr er *hrammaztan* sett fyri *rammaztan* [at kveðandi haldist í Bálkarlagi[6]. Um aftekníng áblásníngar verðr barbarismus, sem hèr:

Lofðúngr[7] gekk at Lakkar,
[laut herr í gras[8], snerru.

---

[1]) *a [add. ex 748, 757; om. W.* — [2]) *sic W.* — [3]) bę̂nvm, *W;* bænvm, *748;* bênum, *757.* — [4]) bęnvm, *W;* bênvm, *748;* bę̂num, *757. De barbarismis, qui per tonum fiunt, hæc tantum Donatus, l. c.:* "Toni quoque similiter per has quatuor species commutantur: nam et ipsi adjiciuntur, immutantur, transmutantur, quorum exempla ultro se offerent, si quis inquirat". — [5]) hrínghreytanda,

distinguenda et resolvenda sunt: *legg ek á Jóreiði þokka góðan* (affectum animi ad Joreidam applico); hic sensus mutatur. *Hefir flióð, ef vill* (habetur femina, si quis velit) idem est ac si dixeris *konu má ná* (femina potest obtineri); hic pronuntiatio mutatur. *Konu Mána* (uxorem Manii): hic sensus et accentus mutantur. *Mâ nâ* (potest obtineri): hic uterque accentus circumflexus est; *Máná* (Manii): hic accentus acutus utrique syllabæ supraponitur; sicque hoc loco et accentus mutantur et demuntur, nam ex accentu circumflexo factus est acutus, atque ita gravis accentus eliditur. Amplificando accentu fit barbarismus, ut Skraut-Oddus (Oddus Elegans) cecinit:

Si Diva ardentis flammæ
marinæ, quam amamus
(sæpe verborum vices ex proprio
ingenio facio) in villa adesset.

Hoc loco *bœ-num* ponitur pro *bœn-um*. Addenda adspiratione barbarismus fit, ut Starkadus Priscus (grandævus) cecinit:

Eum ego hominum, humana
natura præditorum,
annuli adquisitor, inveni
virium magnitudine excellentissimum.

Hoc loco *hrammaztan* ponitur pro *rammaztan*, ut consonantia servetur in variatione Balkica. Demenda adspiratione fit barbarismus, ut hoc loco:

Res progressus est ad Lakkæ
(milites humi cecidere) tumultum.

757, 748. — [6]) *a [om. 748.* — [7]) *sic 748, 757;* lofðvng, *W.* — [8]) *sic 748;* laut herr í gram, *757;* land (lð) herr i grafnerro, *W.*

Lakkar er sett fyrir *Hlakkar*, at kveðandi haldist[1]. Enn verðr barbarismus á fleiri vega, ok eru þær figúrur svá kallaðar: *Mytacismus*[2], *Lapdacismus*, *Jotacismus*. þessar figúrur verða um úfagra samansetníng stafanna, ok eigna sumir þessa löstu soloecismo[3]. þessar figúrur tóku nafn af eiginligu nafni *cismus*[4], þat er brugðníng eða spell. Mytacismus[5] er þat, ef samtengíng sagna verðr af optligri samanlostníng *m*[6], sem hèr: *Geima mœrum heimi*, ok köllum vèr þat gjört[7] á stál, ef á meðal verðr hendínga. Lapdacismus er þat, ef tvau *ll*[8] setjast fyri einu, eða einn raddarstafr standi milli tveggja *ll*[9], sem hèr[10]:

---

1) "Totidem modis etiam aspiratione deprehenditur Barbarismus, quem quidam scripto, quidam pronuntiationi judicant adscribendum, propter h scilicet, quam alii literam, alii adspirationis notam putant", *Donat. l. c. 1768.* — 2) *sic dedimus (græce:* μυταχισμὸς*); in W literæ* TA *h. l. non cernuntur, sed scriptio fuisse videtur* Mœcacismus; Moytacismus, *748, 757, quæ scriptio conflata esse potest ex duabus formis:* Motacismus (μωταχισμὸς) *et* Mytacismus, *nam litera græca* μῦ *ab Ionibus dicta fuit* μῶ *(Sorani Thesaurus, Lips. 1726, lit.* M, *et Passovii Lex. Græc. lit.* μῦ*). Forma apud Donatum est* Metacismus, *apud Isidorum* Motacismus, *ex quibus simili modo conflata esse potest forma Wormiani* Moecacismus *(pro* Moctacismus). "Fit barbarismus per Motacismos, Jotacismos et Labdacismos", *Isid. Orig. Libr. I. c. 31; cfr. infra p. 110 not. 3.* — 3) þvíat þat verðr (þêr verða, *757*) í flæirvm sǫgnvm ænn í æinni, *add. 748, 757.* — 4) *Forte Auctor hanc vocem (quam puto esse terminationem formativam a græco* -χισμὸς, *a form. verbali* -χίζω) *derivarit a* CÆDO, *quum in sequentibus eam per* DIRUPTIONEM *sive* DISSECTIONEM explicet. — 5) Moecacismus, *W;* Moytacismus, *748, 757.* — 6) *sic dedimus pro lectione W:* æins stafs; m. æinss stafs, *748, ubi duæ lectiones conflatæ,* samanlostning. m., *et* samanl. eins stafs, *(collisio* τοῦ m, *et collisio unius literæ), quarum priorem veriorem esse nomen figuræ* (μυταχισμὸς) *demonstrat.* — 7) dregit, *748, 757.* — 8) *sic 748, 757;* v *prave W, quod Rask. jam emendavit.* — 9) v *etiam h. l. W.* —

Hic *Lakkar* ponitur pro *Hlakkar*, ut consonantia servetur. Præterea Barbarismus pluribus modis fit, quæ figuræ sic appellantur: MYTACISMUS, LABDACISMUS, JOTACISMUS. Hæ figuræ fiunt minus elegante literarum conjunctione, quæ vitia (quum in pluribus vocabulis, quam uno, fiant) a quibusdam Solœcismo adscribuntur. Quæ figuræ nomen sortitæ sunt a proprio (peculiari?) nomine CISMUS i. e. mutatio sive violatio. MYTACISMUS est, si conjunctio vocabulorum fit per crebram collisionem literæ *m*, ut hic: *Geima mœrum heimi;* quæ collisio si syllabas harmonicas intercedat, dicimus *gjört (dregit) á stál* (embolisma). Labdacismus est, si duo *l* pro uno ponuntur, aut si una vocalis duo *l* intercedit, ut hoc loco:

---

[10]) ***Hi versus desumti sunt ex Vita Björnis Hitdalensium athletæ, quæ sec. exscriptum chartaceum, quod mihi est, sic habet in c.16:*** "Þess er nú getit, at hlutr sá fannz í hafnarmarki Þórðar, er þó eigi vinveitligri þótti: þat voro karlar tveir, oc hafði annarr hatt blán á höfði, þeir stóðu lútir, oc horfði annarr eptir öðrum. Þat þótti illr fundr, oc mælto menn, at hvârkis lutr væri góþr, þeirra er þar stóþo, oc enn verri þess, er fyrir stóþ. Þá qvaþ Biörn víso: Standa stýrilundar | staþar .... | glícr er geira sækir | gunnsterkr af (*al.* at) því verki | Stendr af stála lundi | styrr Þorödi (*al.* Þóroddi) fyrri ...... Þórði þótti ill sú tiltekia oc hneysa, at níþ var reist í landi hans", ***etc. (cfr. Nord. Oldskr. V, 33).*** Þorrọði ***h. l. aut est mendum pro*** Þorrọðr, ***aut est forma aperta pro clausa, quæ haud raro inter se permutantur.*** Þorrọðr ***vero idem est quod*** Þórðr ***(quod inde contractum vel per syncopen formatum opinor), h. l. Thordus Kolbeinis f. Hitarnesensis, insignis poëta. Eadem forma*** Þorrаðr ***pro*** Þórðr ***infra occurrit sub Diæresis; de qua forma lege adnotata a G. Magnæo, Vita Egilis, p. 596. not. s, ubi sine causa nomen Thorrödi inauditum esse dicitur; nam præter duo modo allata exempla occurrunt formæ*** Þorravðr, Þoroðr, Þorræðr (= Þórðr), ***Fms. 5, 122. not. 11, recte pro depravata lectione*** þorðendr.

Stendr af stála lundi
styrr, þórröði[1] fyrri.

Jotacismus er þat, ef *i*[2] samhljóðandi stendr eptir *i*[3] raddarstaf[4], eða millum tveggja raddarstafa, sem hèr[5]:

Háði[6] jarl þar er áðan
eingi mann und ranni.

Ok sem kvað Ólafr Leggsson:

Freyju[7] ángan[8] leygjar[9].

Enn telr Donatus þann löst með barbarismo, ef tveir raddarstafir jamlángir standast hið næsta í tveim samstöfum, sem hèr:

Þorði Iðja orða.

Þann löst kallar hann *collisiones*, ef *m* stendr millum tveggja raddarstafa, sem Eyvindr kvað[10]:

Bárum Ullr um alla
ímunlauks á hauka.

Þat kallar hann ok hinn sama löst, ef önnur samstafa í niðrlagi orðs er jöfn eða lík upphafi því er eptir kemr, sem Einarr kvað:

Harðan þrýtr[11] á hvítum
harm Sólborgar armi[12].

Svå ok ef tveir[13] samhljóðendr rennast ímóti í tveim samstöfum, sem hèr:

---

1) Þorrêðe, *757;* Þorraði hinn, *748.* — 2) *sic 748;* æinn, *prave, W.* — 3) *sic 748; om. W, 757.* — 4) eða eptir annan raddarstaf, *add. W, 748, sed cum 757 omittendum esse videtur.* — 5) *hi versus desumti sunt ex* Hkr. OTr. *cap. 28 str. 2; cfr.* Hkr. *Tom. VI. ad h. l., item* Fornm. S. *I, 132, 2 et* Fornm. S. *12 ad h. l.; cfr.* Scr. Hist. Isl. *I, 155.* — 6) *sic 748, 757;* hafði, *metro minus aptum, W, subintellige* hjörlautar hyrjar þing, *pugnam, ex v. 3. et 4.* — 7) *in W* Fræyiv;

Proficiscitur ab luco chalybum
pugna. Thorrodo ante constituto.

Jotacismus est, si consonans *i* (i. e. *j*) post vocalem aut inter duas vocales ponitur, ut hic:

Commisit dynasta eo loco (pugnam),
ubi antea nullus homo sub æde.

Et quemadmodum Olavus Leggi filius cecinit:

Deliciæ Freyæ, ignis.

Præterea Donatus id vitium barbarismo adnumerat, si duæ vocales pari longitudine (quantitate) invicem juxta ponuntur in duabus syllabis, ut hic:

Ausus est Idii verborum.

Collisiones id vitium appellat (Donatus), si *m* duabus vocalibus interponitur, ut Eyvindus cecinit:

Portavimus, Ulle, per totam,
ligni prœliaris in accipitrum.

Eidem vitio adnumerat, si altera syllaba in fine vocabuli par sit aut similis initio vocis sequentis, ut Einar cecinit:

Durus cessat in candido
dolor Solborgæ brachio.

Item, si duæ consonantes in duabus syllabis inter se concurrunt, ut hoc loco:

Freyia, *757.* — [8]) *sic 748, 757;* angann, *id. W.* — [9]) *sic 748, 757;* læyiar, *id., W. Ceterum nullus sensus ex hoc versu elici potest, quum historia desideretur, reliquique versus desint; neque liquet, utrum* ángan Freyiu *explicandum sit, maritus Freyæ, Odus, an construendum* ánganleygr Freyiu, *Freyæ delectabilis ignis (amor? monile Brisingicum?).* — [10]) *vide I, 398.* — [11]) *sic 757, rectius, ut puto;* þytr, *W.* — [12]) *hic in syllabis* ar *"collisionis" exemplum datur.* — [13]) snarpir, *748, 757.*

Hèr liggja brot beggja
brúðr! strykvinna[1] súða.

Ok sem þetta:

Hèr fregna nú hygnir
hjörflaug bríms draugar[2].

þessa löstu telr Donatus[3] af því *með*[4] barbarismo, að þeir verða í einni samstöfu, þóat stærri sagnir spillist af því[5].

12. *Soloecismus* er löstr í samansettu máli, gjörr í móti reglu rèttra málsgreina; ok verðr soloecismus í tveim pörtum eða fleirum, en barbarismus í einni sögn[6], sem fyrr er ritað. Soloecismus fèkk nafn af borg þeirri, er Soloe var köllut, en nú heitir Pompejopolis[7]. þeirrar borgar lýðr fór til Athenas í Girkland, at nema þar mál, ok þá spilltu þeir

---

1) *"collisiones" h. l. incidunt in duas postremas et tres primas consonantes vocabulorum* brúðr strykvinna. — 2) *hic "collisiones" fiunt in vocibus* bríms draugar. — 3) *Donatus ita breviter:* "Fiunt etiam barbarismi per hiatus. Sunt etiam malæ compositiones, id est κακοσυνθετα, quæ vitia nonnulli barbarismos putant, in quibus sunt: metacismi, labdacismi, jotacismi, hiatus, collisiones, et omnia quæ plus æquo, minusve sonantia, ab eruditis auribus respuuntur. Nos cavenda hæc omnia vitia prælocuti, controversiam de nomine pertinacibus relinquimus". — 4) *add. ex 748, 757, nam W omittit.* — 5) *Ex hoc tractatu fragm. 757 plura non habet, mox transiens ad dictionem poëticam, cum hac inscriptione:* Hèr byriaz kenníngar skáldskapar. Skáldskapr er kallaðr skip dverga ok iötna ok Óðins, *etc.* — 6) "Soloecismus est vitium in contextu partium orationis, contra regulam artis grammaticæ factum. Inter soloecismum et barbarismum hoc interest, quod soloecismus discrepantes aut inconsequentes in se dictiones habet, barbarismus autem in singulis verbis fit, scriptis vel pronuntiatis". *Donatus l. c. 1768.* — 7) Pentapolis, *cor-*

Hic jacent fragmina ambarum,
mulier, quassatarum navium.

Item, quemadmodum hoc:

Hic jam cordati gestores gladii
famam audiunt ensium volatûs.

Hæc vitia Donatus eam ob causam barbarismo adnumerat, quod in una syllaba fiant, etsi vocabula majora inde corrumpantur.

12. Soloecismus est vitium sermonis constructi, regulis rectarum sententiarum repugnans. Soloecismus in duabus aut pluribus partibus orationis fit, barbarismus vero in una voce, ut antea scriptum est. Soloecismus nomen sortitus est ab urbe Soloe appellata, quæ nunc dicitur Pompejopolis. Hujus urbis incolæ, quum Athenas in Græciam ad linguam Græcam discendam

---

rupte W, 748. — Hæc, quæ de origine nominis Soloecismi narrantur, apud Donatum non inveniuntur, sed apud Diomedem similia leguntur: "Soloecismus dicitur Græce λόγου αἰκισμὸς, id est, integri sermonis corruptio: vel a civitate Ciliciæ, quæ Soloe olim dicebatur, nunc Pompejopolis vocatur, cujus incolæ, quia sermone corrupto loquebantur, similiter vitiose loquentes apud Athenienses σολοικίζειν dicebantur, unde vitium soloecismum dictum est; latine a quibusdam stribiligo appellatur: vel a Solone, legum auctore, qui indifferenter locutus est", ***Diomedis de Oratione et partibus orationis et vario genere metrorum libri III., libr. II., apud Putsch. col. 448. — Isid. Orig. Lib. I. c. 32:*** "Dictus autem Soloecismus a civibus Cilicibus, qui ex urbe Soloo (i. e. Σόλοι), quæ nunc Pompejopolis appellatur, profecti, cum apud Italos commorantes suam et illorum linguam vitiose inconvenienterque confunderent, Soloecismo nomen dederunt". Sed F. Sorani Thesaurus sub Soloe: "hanc civitatem Solon ædificasse et a suo nomine Solos appellasse dicitur. Athenienses, quos colonos ibi statuerat, ab Attica lingua desciverunt".

hvârritveggjo túngunni með vândum orðadrætti, ok kölluðu Girkir þenna málslöst Soloecismum af borginni *Soloe* ok *cismos*, þat er slita eða sundrskorníng at vâru máli, þvíat sá löstr sleit málsins parta, þá er spilltu tveim túngum. Þat er ok merkjanda, at ófróðir menn ætla jafnan barbarismum vera þat er soloecismus er að rèttu, sem þá, ef nokkur maðr segir frá konu eða karlmanni, ok kallar þar hann er hon skal vera, eða heilsar þar einum er fleiri eru, eða fleirum þar er einn er, ok annat þvílíkt; þvíat hverr sem kallar hann þar er hon skal vera, þá gjörir hann löst í báðum þessum nöfnum. Slíkt hið sama hverr sem heilsar þar mörgum, er einn er, gjörir soloecismum á millum margfallegrar tölu ok einsligrar[1]. Soloecismus verðr annathvârt í máls pörtum eðr í tilfellum partanna[2], ok gjörist þat á fjórar leiðir: viðrlagníng ok aftekníng, skiptíng ok umsnúníng. Svâ sem metaplasmus kallast í skáldskap sá löstr, er barbarismus heitir í alþýðlegu máli, ok þikkir hann stundum fegra skáldskap; svâ hið sama er soloecismus í skáldskap settr fyrir skrúðs sakir, ok er hann þá kallaðr Scema[3].

---

[1]) *hæc apud Donatum ita exponuntur:* "Quanquam multi errant, qui putant etiam in una parte orationis fieri Soloecismum, si aut demonstrantes virum, *hanc* dicamus, aut feminam, *hunc;* aut interrogati, *quo pergamus*, respondeamus, *Romæ;* aut unum resalutantes, *saluete* dicamus, cum utique præcedens demonstratio, vel interrogatio, vel salutatio, vim connexæ orationis obtineat. Multi etiam dubitaverunt, *scala, quadriga, scopa,* soloecismus an barbarismus esset, quum scilicet id genus dictionis barbarismum esse, vel ex ipsius vitii definitione facile possit agnosci". — [2]) "Soloecismus fit duobus modis, aut per partes orationis, aut per accidentia partibus orationis", *Donatus l. c., Isid. Orig. libr. I. c. 32.* —

se contulissent, utramque linguam mala verborum prolatione corruperunt, quod vitium sermonis Græci Soloecismum vocarunt, ab urbe Soloe et cismos[a], i. e. nostra linguâ diruptio sive dissectio; hoc enim vitium, duabus linguis corruptis, partes orationis dirupit. Est etiam notandum, homines indoctos, quod re vera sit Soloecismus, hoc fere Barbarismum putare; veluti si quis, de femina aut viro loquens, ibi ille dicit, ubi illa dicendum esset: aut si quis unum salutat, ubi plures sunt, et id genus alia; nam quicunque ille dicit, quo loco illa dicendum est, is vitium facit (i. e. errat) in utroque hoc nomine: item quicunque plures (multos) salutat, ubi unus est, is Soloecismum facit numeri pluralis et singularis. Soloecismus aut fit in partibus orationis aut in accidentibus partium, quod quatuor modis fit: adjectione, abscissione, permutatione et transpositione. Quemadmodum Metaplasmus appellatur in poësi vitium illud, quod in sermone vulgari dicitur Barbarismus, interdumque poësin ornatiorem reddere existimatur: sic et Soloecismus in poësi ornandi causa adhibitur, tumque Schema appellatur.

---

[3]) *Donat. ap. Putsch. 1770:* "Soloecismus est in prosa oratione, in poëmate schema nominatur". *Isid. Orig. l. c.:* "Soloecismus autem apud poëtas schema dicitur, quoties in versu necessitate metri factus invenitur". *Diomed. libr. I. ap. Putsch. col. 449:* "Ceterum apud poëtas barbarismus metaplasmus dicitur, soloecismus schema nominatur; latinè barbarismus dissonans vocatur, metaplasmus transformatio dicitur, soloecismus imparilitas appellatur, schema figura".

[a]) Rectius F. Sorani Thesaurus sub Soloecismus: "eum temporis progressu Attici in Solis patriam linguam depravassent, σολοικίζειν dicti sunt, atque inde σολοικισμός".

Í málspörtum er soloecismus, þá er annarr partr er settr fyrir öðrum, sem hèr er kveðit:

Hrínglestir gekk hraustan
hverjum kunnr at gunni.

Hèr er þetta nafn: *hraustan* sett fyrir þessu viðrorði: *hraustliga.* Stundum verðr soloecismus, þá er sami partr er úviðrkæmiliga settr, sem Þorleifr[1] jarlsskáld kvað:

Höfðu[2] vèr [í þèr[3] Hákon!
er að hjörrógi drógum[4],
þú rauðt Sköglar skýja
skóð, forustu góða.

Hèr er *i* fyrirsetníng fyrir *af* sett[5]. Atfelli parta eru tólf: hvíligleikr, samjafnan, kyn, tala, mynd, fall, persóna, merkíng, tíð, samokan, máttr, skipan. Í öllum þessum tilfellum verðr soloecismus, en þó man ek fá af þeim rita[6]. Soloecismus verðr í hvíligleik nafna, sem Snorri[7] kvað:

---

[1]) *add. ex 748; om. W.* — [2]) *sic 748;* höfðum, *id., W.* — [3]) *a [sic 748 et W infra;* þá er, *h. l., W.* — [4]) drógvmz, *748.* — [5]) *cum antecedentibus hæc apud Donatum conferri merentur:* "Per partes orationis fiunt Soloecismi, cum alia pro alia ponitur, ut: *torvumque repente clamat*, pro *torve*, nomen pro adverbio, positum est. Fit etiam in eadem parte orationis hoc vitium, tum ipsa pro se non in loco, neque ut convenit ponitur, ut: *cui tantum de te licuit, mihi fama suprema*, pro *in te;* et: *apud amicum eo*, pro: *ad* amicum, et: *intro sum*, pro *intus* sum, et: *foris exeo*, pro *foras*". — [6]) "Per accidentia partibus orationis tot modis fiunt Soloecismi quot sunt accidentia partibus orationis, sed ex his propter compendium exempli causa perpauca monstrabimus", *Donat. l. c. 1769.* — "Per accidentia fit (soloecismus), id est, per ea, quæ accidunt partibus orationis, utputa per qualitates, genera, numeros, figuram, casus. Per ista igitur omnia fiunt Soloecismi, sicut Donatus exposuit", *Isid. Orig. libr. I. c. 32.* —

In partibus orationis fit Soloecismus, quum alia pars orationis pro alia ponitur, ut in his versibus:

Fractor annuli fortiter processit
omnibus notus in prœlium.

Hoc loco nomen *hraustan* ponitur pro adverbio *hraustliga*. Interdum Soloecismus fit, quum eadem orationis pars inconvenienter adhibetur, quemadmodum Thorleivus Dynastæ poëta[a] cecinit:

Habuimus in te, Hakon,
quum ad tumultum gladii processimus,
tu rubefecisti Skögulæ nubium
noxas, egregium præsidium.

Hoc loco præpositio *i* (in) ponitur pro *af* (ab, ex). Accidentia partium sunt duodecim: QUALITAS, COMPARATIO, GENUS, NUMERUS, FORMA, CASUS, PERSONA, SIGNIFICATIO, TEMPUS, CONJUGATIO, POTESTAS, CONSTRUCTIO, in quibus omnibus accidentibus quum Soloecismus fiat, pauca tamen ex his describam. In qualitate nominum Soloecismus fit, ut Snorrius cecinit:

"Et cum accidentia partium orationis immutant, qualitatem, genera, numerum, figuram, personas, ordines, tempora, significationes", *Charis. libr. IV., apud Putsch. 240.* — "Soloecismus fit modis generalibus decem et quatuor, aut, ut quidam, quindecim: immutatione generum, tam nominis quam pronominis, casuum, numerorum, personarum, temporum, per qualitatem verborum, per modos verborum, per adverbia, per præpositiones, per gradus collationis, per geminationem abnuendi, per accentus, per ordinis immutationes", *Diomed. libr. II., ap. Putsch. 447.* — [1]) *forte hi versus facti sunt anno 1209-10, qua hieme episcopus Gudmundus Arii filius, post prœlium Holis factum, Reykholti apud Snorronem Sturlæum commoratus est (Hist. Sturl. libr. 4. p. 10-13).*

[a]) Intelligitur Thorleivus Asgeiris Rödfeldi filius, de quo narratiunculam vide *Fms.* 3, 89, it. *Isl. S.* Havn. 1843. p. 208 et Hist. Svarfdalensium.

Byskup, heyr á bæran
bragþátt, göfugs máttar!

Hèr er sameiginligt nafn, byskup, sett fyrir eiginligu nafni Guðmundar[1]. Í samjamnan verðr Soloecismus, sem hèr:

Rann hræddari hranna
hyrbrjótr frá styr ljótum.

Hèr er samjafnanligt nafn, hræddari, skipat fyrir hræddr, settlegu nafni[2]. Um kynjaskipti verðr Soloecismus, sem í Hafliðamálum[3]:

Rístu [nú, Fála[4],
farðu í búð hinnig;
[þó er málsgengi[5] mikit.

Hèr er hvârginligt kyn sett fyrir karlmannligu kyni[6]. Í talnaskipti verðr Soloecismus, sem Arnórr[7] kvað:

Yppa ráðumst yðru kappi
Jóta gramr í kvæði fljótu.

Hèr er margfallig tala sett fyrir einfaldligri. Í fallaskipti verðr Soloecismus, sem hèr:

Því hefig heitið mey mætri
[mest nema hamlan bresti[8].

Hèr er rægiligt fall sett fyrir gæfilegu falli, ok köllum

---

1) "Per qualitates nominum fiunt soloecismi, sicut: *Hauriat hunc oculis ignem crudelis ab alto, Dardanus*, pro *Dardanius*, proprium pro appellativo posuit; per genera, sicut: *validi silices* et *amaræ cortices*, et *collus collaria caret;* per numeros, sicut: *pars in frusta secant, verubusque trementia figunt*, pro *secat*". *Donat. l. c.* — 2) "Per comparationes, sicut: *respondit Juno Saturnia sancta dearum*, pro *sanctissima*". *Donat. l. c.* — 3) *forte respiciantur lites inter Haflidium Maris, et Thorgilsem Oddii in comitiis generalibus anno 1120, vide Hist. Sturl.* —

Episcope, virtute eximia prædite,
aures præbe carmini, digno proferri.

Hoc loco nomen commune, episcopus, ponitur pro nomine proprio Gudmundi. In comparatione Soloecismus fit, ut in his:

Timidior cucurrit marini
ignis fractor a fœdo prœlio.

Hic nomen comparativi gradus, *hræddari* (timidior), ponitur pro nomine gradus POSITIVI, *hræddr* (timidus). In enallage GENERIS fit Soloecismus, ut in melesi Hallidii:

Surge nunc, Fala,
i in tabernam illuc;
sanequam graves lites cooriuntur.

Hoc loco neutrum genus ponitur pro masculino. In enallage NUMERORUM fit Soloecismus, ut Arnor cecinit:

Extollere adgredior vestram contentionem
Cimbrorum princeps, in celeri carmine.

Hic numerus PLURALIS ponitur pro SINGULARI. In enallage CASUUM fit Soloecismus, ut hoc loco:

Id pollicitus sum præstanti virgini,
nisi maximum impedimentum interveniat.

Hoc loco casus ACCUSATIVUS ponitur pro casu DATIVO[a];

---

[4]) *a [sic 748;* tvifala, *W.* — [5]) *a [sic 748;* þv *ert* mal-fengi, *W.* — [6]) *puto auctorem id sibi voluisse, h. l.* málsgengi, *neutr., poni pro* málsgángr, *mascul., turbæ litium.* — [7]) *ex encomio in Magnum Bonum, R. N., vide Fornm. S. 6, 196, 1.* — [8]) *a [om. 748. — Hos eosdem versus respicit auctor infra in* "apocope".

[a]) i. e. forma apocopata *mey*, quæ cum accusativo congruit, ponitur pro *meyiu*.

vèr þenna löst *orðkólf*[1]. Í tíðaskipti[2] verðr Soloecismus, sem Þjóðólfr kvað[3]:

[Leiða lángar[4] dauða
limar illa mik´ stillis;
bárut menn hinn mæra
Magnús í gröf fúsir.

Í persónaskipti verðr Soloecismus, sem kvað Halldórr skvaldri[5]:

Orkit Ála serkjar
[elfestir þrek[6] mestum;
ætt berr grams of grimma
gagnprúðr Sigurðr magni.

Hèr er annarr fjórðúngr mæltr til annarrar persónu, ok köllum vèr þat *viðmælt*, en annarr fjórðúngr segir frâ hinni þriðju persónu, ok köllum vèr þat *hliðmælt*[7]. Að slíkum hætti verðr Soloecismus í öðrum föllum[8] partanna[9].

13. Með barbarismo ok soloecismo eru taldir tíu lestir, þeir er svâ eru kallaðir: Acirologia, Cacenfaton[10], Pleonasmos, Perisologia[11], Macrologia, Tavtologia[12], Eclipsis, Tapinosis, Cacosinteton[13],

---

1) "Per casus, sicut: *urbem, quam statuo, vestra est, subducite naves*, pro: *urbs, quam statuo*", *Donat. l. c.* — 2) "Per tempora, ut: *immeritam visum superis, ceciditque superbum — Ilium, et omnis humo fumat Neptunia Troja*, pro: *cecidit et fumavit*", *Donat. l. c.* — 3) *Hæc semistropha, quæ alibi non occurrit, pertinere videtur ad epicedium Magni Boni, N. R.* — 4) *a* [*sic 748;* leiðar langir, *W;* leiðir lángar, *conjec. Rask.* — 5) *Puto ex encomio Haldoris Skvaldrii in peregrinationem Sigurdi Hierosolymipetæ* (Fornm. S. *8, 207*), *ex qua aliquot strophæ et semistrophæ occurrunt in* Fms. *7.* — 6) *a* [*sic 748;* elfestis þik, *W.* — 7) "Per personas, sicut: *Danai, qui parent*

quod vitium appellamus *orðkólf* (apocopen). In enallage TEMPORUM fit Soloecismus, ut Thiodolvus cecinit:

Gravis dolor ex morte regis
conceptus me acriter urit.
Haud cupidi homines celebrem
illum Magnum ad sepulchrum tulerunt.

In enallage PERSONARUM fit Soloecismus, ut cecinit Haldor Skvaldrius:

Tu, qui stabilem reddis procellam
tunicæ piraticæ, viribus plurimum
polles. Sigurdus, victoria decorus, feroces
piratarum familias vi debellat.

Hic alter strophæ quadrans dirigitur ad secundam personam, quod dicimus *viðmælt* (orationem directam), alter quadrans loquitur tertiam personam, quod dicimus *hliðmælt* (indirectam). Eadem ratione Soloecismus fit in ceteris partium accidentibus.

13. Barbarismo et Soloecismo adnumerantur decem vitia, quæ sic appellantur: ACYROLOGIA, CACEMPHATON, PLEONASMUS, PERISSOLOGIA, MACROLOGIA, TAUTOLOGIA, ELLIPSIS, TAPINOSIS, CACOSYNTHETON, AMPHIBOLOGIA.

Atridis, quam primum arma sumite, **pro:** ***qui paretis", Donat. l. c.*** **— [8]) tilfællvm,** ***748.*** **— [9])** ***Donatus addit exempla Soloecismi:*** **per modos verborum — per significationes — per adverbia — per præpositiones — per conjunctiones,** ***quæ si exemplis jam ab auctore nostro allatis addamus, duodecim, quæ enumeravit, accidentia habemus. Donatus addit*** **(Putsch. 1770): "Fiunt præterea soloecismi pluribus modis, quos reprehendendo potius, quam imitando, possumus adnotare". — [10])** ***sic 748, et jam emendavit Raskius pro:*** **Catenfaton,** ***W.*** **— [11]) Perysologia,** ***748.*** **— [12]) Tantologia,** ***perperam, W, 748.*** **— [13])** ***sic dedimus;*** **Cathosinteton,** ***W.***

Amphibologia[1]. Acirologia er úeiginlig setníng orðs, sem hèr er kveðit:

Vætti ek harms, nema hitta
höfuðgulls náim Fullu.

Hèr kallast[2] skáldit *vætta*[3] harmsins, þess er hann kvíddi, ok er þetta orð: *ek vætti*, gagnstaðlega sett, þvíat þat er náttúra mannsins, at vætta fagnaðar, en kvíða við harmi[4]. Þessi löstr heyrir barbarismo, þvíat hann[5] verðr í einni sögn; en því heyrir hann soloecismo, at hann verðr í málsgrein milli þessa orða tveggja: *væntir* ok *kviðir*.

Cacenphaton er köllut ófögr framflutníng stafanna eða samstafna í einu orði eða fleirum[6], sem áðr er ritað; þá er sú samstafa er fyrst sett [í enu síðarra[7] orði, er síðarst var áðr, eða [hinn sami raddarstafr[8], ok svâ þeir er eptir koma í báðum samstöfum, sem Sighvatr kvað[9]:

Fór or Vík á vâri.

---

[1]) *Donatus l. c.:* ·"De caeteris vitiis: Cum barbarismo et soloecismo vitia x nominantur, hoc modo: ἀκυρολογία, κακέφατον, πλεονασμός, μακρολογία, περισσολογία, ταυτολογία, ἔκλειψις, ταπείνωσις, κακοσύνθετον, ἀμφιβολογία", *cfr.* Charis. *libr. IV., apud Putsch. 242;* Diomedes *(apud Putsch.* 444*) præter vitia jam enumerata addit:* αἴνιγμα, αἰσχρολογία et κακοζηλία. — [2]) *sic 748;* kallar, *W.* — [3]) *sic* (vetta) *748;* vętt, *W.* — [4]) "ἀκυρολογία est impropria dictio, ut: *hunc ego si potui tantum sperare dolorem; sperare* enim dixit pro *timere*", *Donat. l. c.* — "Acyrologia, non propria dictio, ut: *liceat sperare timenti*", *Isid. Orig. libr. I. c. 33.* — [5]) *sic 748;* þat, *W.* — [6]) *Isid. l. c.* "Cacemphaton, dictio obscoena vel incomposite sonans". — *Donatus l. c.* "κακέφατον est obscoena enuntiatio, vel in composita dictione vel in uno verbo, ut: *corpora fundat humo, et numerum cum navibus æquet;* et: *arrige aures Pamphile*". — [7]) *a* [, í cinv, *748.* —

Acyrologia (ἀκυρολογία) est impropria verbi positio, ut in his versibus:

Spero dolorem, nisi contingat nobis
Divam aurei capitis ornamenti convenire.

Hoc loco dicit poëta sperari a se dolorem, quem (re vera) timuit; poniturque hoc verbum *ek vætti* (spero) contrariè: fert enim natura hominis, ut gaudia speret, dolorem metuat. Hoc vitium ad Barbarismum pertinet, eo quod in uno vocabulo fit; ideo vero ad Soloecismum, quod in sententia fit ratione habita horum duorum verborum, sperat et timet.

Cacemphaton (κακέφατον) dicitur injucunda pronuntiatio literarum aut syllabarum in uno vocabulo aut pluribus, ut supra scriptum est[a], quando syllaba, quæ ultima fuit in versu priori, prima collocatur in versu posteriori, aut eadem vocalis itemque literæ proxime sequentes in utraque syllaba, ut Sighvatus cecinit:

E Vika profectus est tempore verno.

---

[8]) *a* [, hlióðstafr, *748*. — [9]) *Hoc initium est versuum Nesiacorum, quos poëta Sighvatus Thordi filius fecit de prælio ante Nesias, quo rex Olavus Sanctus dynastam Sveinem Hakonis filium debellavit, anno 1014, teste Fagrskinna, quæ sic habet:* Sighvatr hefr svâ Nesiavísur:

Fór or Vík á vare
vâlævst konungr austan
þeir kníðo blo baðer
borð en iarl com norðan.

i. e. konúngr fór vâlavst á vare austan or Vík, en iarl com norðan, þeir kníðo báðir blo borð, *haud dubie rex verno tempore ab oriente e Vika profectus est, dynasta vero ab septemtrione; horum uterque cæruleas (navium) tabulas urguebat.*

a) vide supra p. 107.

þat heyrir mjök þessum lesti, ef sá er niðrlagsstafr í einni sögn, er fyrstr er skipaðr í því orði er eptir kemr, sem Snorri kvað[1]:

Skjaldbraks Skylja[2] mildum
skipreiðu mèr heiða.

þenna löst köllum vèr *þreskǫlld.* þat er Cacenphaton, ef maðr eignar úviðrkvæmiliga öðrum lut þat sem annarr á, sem hèr:

Skíð gekk framm at flæði
flóðs í hreggi óðu.

Hèr er kallat at skip gengi, en þat er eiginligt mönnum eða kvikendum. Sá löstr heyrir Cacenphaton, er vèr köllum *nykr'at* eða *finngálknat*[3], ok verðr þat mest í nýgjörfingum, sem hèr:

Hríngtælir gaf Hálu
hlýrsólar mèr dýra;
oss kom Hrund til handa
hræpolls, drifin golli;
sút þá er Herjans hattar ....

Hèr er exin kölluð í öðrum helmíngi *tröllkona skjaldar* eða *valkyrja*, en í[4] öðrum helmíngi *sút hjálmsins*, ok er svå skipt líkneskjum á hinum sama lut, sem nykr[5] skiptist á margar leiðir.

---

[1]) *Vide* Háttalyk. *str. 28, Tom. I, 638.* — [2]) *Cacemphaton h. l. fit in litera* s *in his vocibus.* — [3]) *sic fere 748* (finngalgknat); finngalkat, *W; hic locus cacemphati allatus et translatus est in Glossario Njalæ, sub voce* finngalkn. — [4]) *add. ex 748.* — [5]) nykrin, *748.*

Ad hoc vitium fere pertinet, si litera finalis vocabuli alicujus prima ponitur in voce proxime sequenti, ut Snorrius cecinit:

> Principi, fragoris scutarii liberali,
> præfecturam maritimam mihi, eximium.

Hoc vitium appellamus *þreskǫlld* (offendiculum). Est et Cacemphaton, si quis alii inconvenienter adtribuit, quod alii convenit, ut hic:

> Xylosolea pelagi, furente vento
> acta, per mare prorsum ibat.

Hic navis ire dicitur, quod hominibus aut animantibus proprium est. Pertinet ad Cacemphaton vitium, quod nos vocamus *nykrat* (hippopotami instar variabile) aut *finngálknat* (sphingis instar variabile), id quod maxime accidit in tropis figuratis, ut hoc loco:

> Annuli consumtor mihi dedit
> GIGANTIDEM CLYPEI pretiosam.
> Nobis pervenit in manus
> auro perfusa BELLONA CRUORIS.
> Quum DOLOR ODINII PILEI ....

In hujus strophæ altero hemistichio securis appellatur GIGANTIS aut BELLONA CLYPEI, in altero autem DOLOR GALEÆ; atque sic mutantur ejusdem rei species, quemadmodum hippopotamus multis modis transformatur[a].

---

a) De *nykr* vide Lex. Myth. p. 438, 748-9; *Isl. S.*, Havn. 1843, p. 93, not. 16. Apud Norvegos *Nyk*, ut Proteus repræsentatur (*Rahbeks danske Læsebog*, Havn. 1818, p. 173). De *Finngalkn* vide *Fornaldar S.* 2, 243. 244; 3, 473.

Pleonasmus er hègómlig viðlagníng orðanna, um þat fram, sem fullu máli heyrir[1], sem Kolbeinn kvað[2]:

Mundi mèr fyrir stundu
mikit orðalag þikkja
um eldgrenni[3] unnar
eyrum slíkt at heyra.

Þetta nafn *eyrum* þarf eigi til [fulls máls[4]; þvíat ekki vit manns heyrir nema eyru.

Perisologia er hègómlig viðrlagníng orðanna, þeirra er ekki merkíngar afl hafa með því máli sem upp er tekit[5]:

Þat hefi ek sagt
er sjálfr vissag;
duldr fer ek hins,
er drengr þegir[6].

Hèr þarf eigi hið síðarra mál, þvíat þat má skilja, ef maðr segir þat sem hann veit, at hann þegir yfir því er hann veit eigi.

Macrologia er köllut[7] lángt sen, þat sem tekr únytsamlega luti til þess máls, sem skáldit talar[8]; er þessi fígúra víða sett í öndverðum kvæðum, sem Arnórr kvað í Magnússdrápu[9]:

---

1) "πλεονασμός est adjectio verbi supervacui ad plenam significationem, ut: *ad quem sic roseo Thaumantias ore locuta est*", *Donat. l. c.* — "Pleonasmos adjectio unius verbi supervacua", *Isid. Orig. libr. I. c. 33.* — 2) *forte pertineat ad eos versus, quos de episcopo Gudmundo Bono fecit Kolbein Tumii filius, quorum tres habet vita Gudmundi, secundum cod. membr. bibl. Holm. Island. Fol. Nr. 5.* — 3) ælgrenni, *748, forte verissima lectio* (elg-rennir unnar, *incitator navis, vir).* — 4) fullrar merkingar, *748.* — 5) "περισσολογία est supervacua verborum

PLEONASMUS (πλεονασμός) est inanis verborum adjectio, ad plenam sententiam superflua, ut Kolbein cecinit:

Mirum mihi paullo ante
visum esset, si sermones
tales auribus audivissem
de consumtore ignis æquorei.

Hoc nomine, *eyrum* (auribus), non opus est ad plenam sententiam; nullus enim sensus hominis audit, præter aures.

PERISSOLOGIA (περισσολογία) est inanis adjectio verborum, quæ ad inchoatam sententiam nullam adferunt vim significationis, (ut in his versibus):

Id dixi,
quod ipse novi;
ignarus sum ejus,
de quo vir tacet.

Hic posterior sententia est; intelligi enim potest, eum, qui aperuerit quæ noverit, tacere ea, quæ nesciat.

MACROLOGIA (μακρολογία) dicitur longa sententia, res non necessarias adferens ad eam sententiam, quam poëta loquitur. Quæ figura in principio multorum carminum adhibitur, quemadmodum Arnor cecinit in Magniade:

---

adjectio, sine ulla vi rerum, ut: *Ibant qua poterant, qua non poterant non ibant*". *Donatus l. c.* — "Perissologia, adjectio plurimorum verborum supervacua", *Isidori libr. I. c. 33.* — [6]) *historia et auctor horum versuum ignoratur.* — [7]) kallað, *748.* — [8]) "μακρολογία est longa sententia, res non necessarias comprehendens, ut: *Legati, non impetrata pace retro, unde venerunt, domum reversi sunt*". *Donatus l. c.* — "Macrologia, longiloquium, res non necessarias comprehendens", *Isid. l. c.* — [9]) *ex encomio in Magnum Bonum, N. R., scripto.*

Seinkun verðr[1], þá er hlæbarðs[2] hánka
hnikar[3] ár hin ljóta bára.

Hèr segir hann frá hrakförum sínum, en þat heyrir ekki konúngs lofi. Þessi figúra verðr ok, ef maðr talar þörfum fleira um hinn sama lut, sem Guðbrandr kvað í Svölum[4]:

Upp setr[5] mökk hinn mikla
móðfjalls[6]; veröld alla[7].

Tavtologia er þat, ef hin sama sögn er optarr tekin en til heyrir, eða [hin sama[8] merkíng[9], sem kvað Sneglu-Halli[10]:

Svå lèt und sig
seggja-drottinn
lönd öll lagin,
liðs oddviti.

Hèr eru tvennar konúngs kenníngar til hins sama máls, þat köllum vèr ofkennt.

Eclipsis[11] er þrot[12] nauðsunlegrar[13] sagnar, þeirrar er hafa þarf í fullu máli[14], sem hèr[15]:

Fór hvatráðr
hilmi at finna

---

1) varð, *748.* — 2) hlæbarð, *748.* — 3) *sic ex conjectura;* hnika, *W, 748;* hvika, *conjec. Rask.* — 4) Svölv, *748.* — 5) uppsætr, *id., 748.* — 6) móðfjall, *mons animi, pectus.* — 7) *ex his duobus versibus nullus certus sensus elici potest, quum ceteri desint, neque de ratione aut argumento hujus carminis quidquam constet.* — 8) *a [add. ex 748; om. W.* — 9) "ταυτολογία est ejusdem dicti repetitio vitiosa, ut: egomet ipse". *Donat. l. c.* — "Tautologia est eloquium iteratum". *Isid. l. c.* — 10) *De eo vide* Fms. *6, 360. sequ., item de carmine, ab eo in Haraldum Sigurdi filium, R. N., scripto, ex quo hæc forsitan*

Impedimentum intervenit, quum fœda illa unda
reprimit ministrum ursi funium.

Hic poëta loquitur infausta itinera sua, id quod non pertinet ad laudes regias. Eadem figura intervenit, si quis plura quam opus sint de eadem re loquatur, quemadmodum cecinit Gudbrandus in Svalis:

Adscendit ingens illa caligo
montis animi. totum mundum.

Tautologia (ταὐτολογία) est, si eadem dictio aut significatio sæpius, quam convenit, iteratur, ut cecinit Sneglu-Hallius:

Sic dominus virorum,
antesignanus militum,
omnia territoria
sibi subjecit.

Hic duæ regis denominationes in eadem sententia adhibentur, quod vocamus *ofkent* (denominationem superfluam).

Ellipsis (ἔλλειψις) est defectus alicujus necessarii vocabuli, quo ad plenam sententiam opus est, ut hic:

Ivit consilio celer
ad regem conveniendum,

---

desumta sint, ibid. 365, 369. — [11]) *sic 748;* Eclifsis, *W.* — [12]) skortr, *748.* — [13]) navzvnlegrar, *W.* — [14]) "ἔχλειψις est defectus quidam necessariæ dictionis, quem desiderat præcisa sententia, ut: *Hæc secum: me ne incepto desistere victam?* Deest enim: loquebatur". *Donat. l. c. 1771.* — "Eclipsis est defectus dictionis, in quo necessaria verba desunt". *Isid. l. c.* — [15]) *hos versus Sneglu-Hallio adscribendos puto, uti proxime antecedentes, eodem quippe metri genere compositos.*

áðr siklíngr
til sættar gekk.

Hèr skortir konúngs nafn eða kenníng til fulls máls[1].

Tapinosis er mínkan mikils lutar í máli, þat[2] er sen auðsýnir annat en af skal ráða[3], sem Þjóðólfr kvað:

Snart við sæþráð kyrtat
sík; lá blær á díki.

[Hann setr *sæ* eða *haf* fyrir þau lítil vötn sem eru á landi[4].

Cacosinteton[5] er lastafull samansetníng sagnanna[6], sem kvað Guðlaugr:

Hrökk at Haugabrekku
hótz meirr en til gátum
fyrir [hjörgæði hríðar[7]
Halldór í bug skjalldi.

Hèr er ófagrlega saman skipað sögnunum í þriðja vísuorði.

---

[1]) *h. l. addit 748:* Sæm her ær quedit:

Sá er af Íslandi
arði barði.

Her skortir sjóvar nafn til fyllrar merkíngar. *i. e. Quemadmodum hi versus habent:*

Ille, qui ab Islandia
prorâ aravit (ɔ: mare).

Hoc loco maris appellatio deest ad plenam significationem. — [2]) þá, *quum*, 748. — [3]) "ταπείνωσις est humilitas magnæ rei, non id agente sententia quod demonstrat, ut: *Includunt cæco lateri, penitusque cavernas Ingentes, uterumque armato milite complent.* Id est, multæ legiones armatorum militum impleverunt cavernas. Et: *Dulichias vexasse rates et gurgite in alto.*

antequam rex ad pacis
conditiones descendit.

Hic nomen regis aut denominatio deest ad plenam sententiam.

Tapinosis (ταπείνωσις) est magnæ rei extenuatio in sermone, ubi sententia alium, quam re vera subest, sensum præ se fert, ut Thjodolvus cecinit:

Aqua filum maris leniter
tetigit; aura lacui incubuit.

Ponit *mare* sive *altum* pro parvis lacubus, qui in terra sunt.

Cacosyntheton (κακοσύνθετον) est vitiosa compositio vocabulorum, ut Gudlögus cecinit:

Haldor Högabrekkæ, cavo se clypeo
protegens, magis aliquanto, quam eramus
suspicati, gradum retulit, pulsus
ab incitatore gladialis procellæ.

Hoc loco vocabula versus tertii minus eleganter componuntur.

Et: *Pelidæ stomachum cedere nescii*". *Donat. l. c.* — *Servius, ad Virg. Æn. I. 118:* "Tapinosis est magnæ rei humilis expositio". *Isid. Orig. l. c.:* "Tapinosis est humilitas, statum magnæ rei dictis infirmans". — 4) *a* [: Hèr er sík eða díki sætt fyrir sæ eða haf, þar sæm lítil votn ærv á landi, *hoc loco lacuna vel lacus, quæ exiguæ aquæ in terra sunt, ponuntur pro mari vel pelago, 748.* — 5) *W h. l.* cachosinteton. — 6) "κακοσύνθετον est vitiosa compositio dictionum, ut: *Omne ævum ferro teritur, versaque juvencum. — Terga fatigamus hasta, nec tarda senectus*". *Donat. l. c.* — "cacosyntheton, vitiosa compositio", *Isid. l. c.* — 7) *a* [*ex conjectura restitutum;* hæyrgæði hríðar, *748;* hyrboði hríða, *W.*

Amphibologia er efanleikr sagnarinnar, ok verðr þat á margar leiðir[1]: stundum um rægilig föll, sem hèr:

Hermenn gátum hinnig
hugstinnan gram vinna[2].

Hèr er efanligt, hvårt hermenn vinna konúng eða konúngr hermenn, ok skiptir því samanhlaðníng orðanna. Stundum verðr þessi fígúra um sundrtekníng orðanna[3], sem hèr:

Þat er orðslægjum[4] eigi
aldrbót konúngs skaldi.

Hèr skiptir þat málinu, hvårt *eigi* er skipað til þess máls, er fyrir ferr, eða heyrir þat þeim orðum, er eptir koma. Stundum verðr sjá fígúra svå, at eitt orð hefir fleiri merkíngar[5], sem kvað Ólafr:

Kænn njóti vel vænnar
vinr minn konu sinnar,
víst er-að dapr um[6] drósar
drengr, ok eigi lengi.

Hèr er úvíst um þessa sögn *eigi*, hvårt þat er viðrorð úeiginligt[7] eða orð eiginligt. At slíkum hætti er

---

1) "ἀμφιβολογία est ambiguitas dictionis, quæ fit aut per casum accusativum, ut si quis dicat: *Audio secutorem retiarium occidisse;* aut per commune verbum, ut si quis dicat: *criminatur Cato, vadatur Tullius*, nec addat quem, vel a quo. Per distinctionem, ut: *vidi statuam auream hastam tenentem.* Fit et per homonyma, ut si quis *aciem* dicat, et non addat *oculorum*, *exercitus*, an *ferri.* Fit præterea pluribus modis, quos percensere omnes, ne nimis longum sit, non oportet". *Donatus l. c.* — "*Amphibologia,* ambigua dictio; quæ fit aut per casum accusativum, ut illud responsum Apollinis ad Pyrrhum: *Ajo te, Æacida, Romanos vincere posse*". *Isid. l. c., cfr. Charis. instit. gramm. libr. IV. ap. Putsch. 243.* —

Amphibologia (ἀμφιβολογία) est ambiguitas dictionis, quæ multis modis fit: interdum per casus accusativos, ut hoc loco:

Viros bellicosos opinati sumus illic
acrem animi regem vincere.

Hic dubium est, virine bellicosi regem, an rex viros bellicosos vincant, cujus amphiboliæ causa est verborum constructio. Interdum hæc figura fit per distinctionem verborum, ut hic:

In dictis vafro minime
id regis poëtæ solatio est.

Hic sensus in eo vertitur, utrum *eigi* (minime) ad præcedentem sententiam referatur, an ad verba sequentia pertineat. Interdum hæc figura incidit, aliquo vocabulo plures significatus habente, ut in his versibus Olavi:

Prudens bene fruatur venusta
amicus meus uxore sua
(certe non sollicitus est de feminis
juvenis) et retineat diu.

Hic incertum est, utrum hoc vocabulum *eigi* sit adverbium improprium (negativum), an verbum proprium. Eodem modo sæpe in carminibus poëtarum, adhibitis

---

[2]) *Puto hos versus ab Olavo compositos esse ad exemplum illius: Ajo, te, Æacida etc., vide not. 1.* — [3]) "Fit et amphibologia per incertam distinctionem", *Isid. l. c.* — [4]) *sic 748, quod ob metrum hic susceptum est, sed vox* orðslægjum *pertinet ad versum aliquem deperditum;* vssǫrgvm, *W.* — [5]) *Isid. Orig. I. 33:* "Fit et per homonymiam, quando uno nomine multa significantur: ut acies, et non addas aut ferri, aut oculorum, aut militum". — [6]) *sic 748;* af, *W.* — [7]) næitilict, *negativum, 748.*

víða sett í skáldskap þat orð, er ýmsar hefir merkíngar, ok fólgið svâ málit, sem kvað Hallar-Steinn[1]:

Hólmleggjar viðr hilmir
hríng-sköglar mik þöglan.

Hèr kallar hann dverg *lit*, ok svâ fegrð konunnar.

Alleotheta[2] er þat, ef skipt er tölum eða föllum eða kynjum, sem fyrr er ritað í Solœcismo. Þessar figúrur flestar fylgja meirr Solœcismo en Barbarismo, þvíat þær verða meirr í máli en í einni sögn.

14. Metaplasmus er framskapan[3] nokkurrar rèttrar ræðu í aðra mynd, fyrir nauðsynja sakir eða fegrðar; hann hefir fjórtán kynkvíslir[4]:

Prothesis er viðlagníng stafs eða samstöfu í upphafi orðs[5], sem Egill kvað:

Vröngu[6]. varar[7] gúngnis.
varar[8] lúngs. of[9] stúnginn.

Hèr er við lagt *v* í þessu nafni *vröngu*[10], til þess at

[1]) *vide* Nordens gamle Digtekunst, *p. 95*, Njalæ *vers. lat. p. 595 not.*, Scr. hist. Island., *3*, *225*. — [2]) *sic 748;* allcothera, *perperam W; hæc figura nec apud Donatum, neque Isidorum occurrit, neque apud grammaticos, qui in collectione Putschiana locum habent, invenitur.* — [3]) *sic 748;* fra skapari, *W;* forskapari, *conjcc. Rask.* — [4]) "De metaplasmo. Metaplasmus est transformatio quædam recti solutique sermonis, in alteram speciem metri, ornatus, necessitatisve causa. Hujus species sunt XIV: πρόσθεσις, ἐπένθεσις, παραγωγή, ἀφαίρεσις, συγκοπή, ἀποκοπή, ἔκτασις, συστολή, διαίρεσις, συναίρεσις, συναλοιφή, ἔκθλιψις, ἀντίθεσις, μετάθεσις". *Donatus l. c.* — *Isidori Orig. I. 34:* "Metaplasmus, Græca lingua, Latine dicitur transformatio; qui fit in uno verbo propter metri necessitatem et licentiam poëtarum". — [5]) "πρόσθεσις est appositio quædam ad principium dictionis literæ aut syllabæ, ut *gnato* pro nato, et *tetulit* pro tulit". *Donat. l. c.* —

vocabulis variæ significationis, sensus sententiæ obscurus redditur, ut cecinit Hallarstein:

Me taciturnum reddit ossis
insularis rex annuli Skögulæ.

Hic nanum vocat *lit* [a], itemque venustatem feminæ.

Allœotheta (ἀλλοίοθετα) sunt, si mutantur numeri aut casus aut genera, ut antea scriptum est in Solœcismo. Pleræque harum figurarum magis Solœcismum, quam Barbarismum, sequuntur, fiunt enim magis in sententiis, quam in singulis dictionibus.

14. Metaplasmus (μεταπλασμός) est transformatio alicujus rectæ orationis in aliam figuram, propter necessitatem aut ornatus causa. Cujus quatuordecim species sunt:

Prosthesis (πρόσθεσις) est appositio literæ vel syllabæ in principio dictionis, ut Egil cecinit:

Pravo . labia hastæ .
pelagici equi . trajectus [b].

Hic appositum est *v* in hoc nomine *vröngu*, ut literæ

"Prothesis, appositio in principio verbi", *Isidori Orig. I. 34.* — [6]) vrvngv, *748.* — [7]) varrar, *748.* — [8]) varrar, *748.* — [9]) vm, *748.* — [10]) vrvngv, *748.*

a) Scilicet *litr* significat et nanum et colorem, adeoque et venustatem. — b) Hos versus adduxit et transtulit G. Magnæus in Vita Egilis, p. 580. not. *z*, sic vertens: "distorta labia gladii | in equo portus (nave) superfixum". Non dubium esse potest, quin *vröngu* sit aut dat. sing. neutr. adj. in determ., aut gen., dat. vel acc. sing. fem. gen., vel denique omnes casus plur. numeri adjectivi determinati *vrangr (= rángr*, dan. *vrang)*, pravus. Sed ex his verbis, ut jacent, nullus sensus, qui certus sit, elici potest, quum versus, quo singula verba sunt referenda, desiderentur.

rèttir sè stuðlar í dróttkvæðum hætti. Um viðrlagníng samstöfu verðr prothesis, sem hèr:

Út rèð Íngólfr leita
ógnreifr[1] með Hjörleifi[2].

Hèr er samstafa lögð við þetta nafn *Leifr*, ok lengt nafnið fyrir atburðar[3] sakir hreysti hans.

Auferesis er gagnstaðlig Prothesi[4], hon tekr af staf eða samstöfu í upphafi orðs, sem at *v* sè aftekit í þessu nafni *[vrúngu*, því at þýðerskir menn ok danskir hafa *v* fyrir *r* í þessu nafni[5] ok mörgum öðrum, ok þat hyggjum vèr fornt mál vera; en nú er þat kallat *vindandin forna* í skáldskap, því at þat er nú ekki haft í norænu máli.

Sincopa tekr á braut staf eða samstöfu or miðju orði[6], sem kvað Bragi gamli[7]:

þars er lofðar líta
lúng vavaðar gúngnis.

Hèr er ein samstafa gjör af tveim, ok tekinn or *e* raddarstafr, ok sett svâ *þars* fyrir *þar es*[8], þetta köllum vèr *bragarmál* í skáldskap.

Epenthesis er gagnstaðlig Sincope, því at hon leggr við staf eða samstöfu í miðju orði[9], sem Kórmakr kvað:

---

[1]) *sic 748;* ǫngreifr, *W.* — [2]) *sic 748;* Óleifi, *W.* — [3]) *omitt. 748.* — [4]) "ἀφαίρεσις est ablatio de principio dictionis literæ aut syllabæ, contraria Prosthesi, ut: *mitte*, pro omitte, et *temno*, pro contemno". *Donat. l. c. 1772.* — [5]) *a [add. 748; et verosimile est, cum, qui Cod. W exaravit, ab uno vocabulo* nafni *ad alterum transiliisse.* — [6]) "συγκοπή est ablatio de media dictione, contraria epenthesi, ut *audacter*, pro audaciter, *commorat*, pro commoverat". *Donatus l. c.* — "Syncope, abscisio de medio". *Isid. Orig. I. c. 34.* — [7]) *Hos versus ad*

metricæ servæ sibi constent in metro collatato. Syllabâ præponenda fit Prothesis, ut hic:

Excurrere Ingolvus adgressus est
prælio hilaris unacum Hjörleivo.

Hic syllaba præponitur nomini (proprio) *Leifr*, nomenque ob exhibitam ab eo fortitudinem prolongatur.

Aphæresis (ἀφαίρεσις), quæ Prothesi contraria est, in principio vocabuli literam aut syllabam aufert, veluti quum *v* aufertur in hoc nomine *vrúngu*, Germani enim et Dani *v* ante *r* in hoc nomine multisque aliis adhibent, quod prisco sermoni conveniens esse arbitramur; nunc vero in poësi appellatur *vindandi*[a] vetus, quoniam hodie non adhibitur in lingua septemtrionali.

Syncope (συγκοπή) literam aut syllabam ex medio vocis aufert, ut cecinit Bragius Priscus:

Ibi est, ut viri conspiciant
navem hastæ vibratoris.

Hic una syllaba ex duabus facta est, exemta vocali *e*, positumque *þars* pro *þar es;* quod in poësi vocamus *bragarmál.*

Epenthesis (ἐπένθεσις) Syncopæ contraria est, apponit enim literam aut syllabam in medio, ut Kormakus cecinit:

---

encomium Ragnaris pertinere putat N. M. Petersen *in* Danmarks Historie i Hedenold, *1, 318.* — [8]) *sic 748;* er, *W.* — [9]) ἐπένθεσις est appositio ad mediam dictionem literæ aut syllabæ, ut: *relliquiis*, pro reliquiis, *induperator*, pro imperator. Hanc alii Epenthesin, alii Parenthesin dicunt". *Donat. l. c.* — "Epenthesis, appositio in medio". *Isid. I. 34.*

a) i. e. figura, qua *v* vocabulis præfigitur, a *vend*, litera *u* pro consonante *(v)* adhibita.

þvíat málvinu minnar
mildr þorketill vildi[1].

Hèr er *þorketill* settr fyrir þorkell, ok aukit tveim stöfum nafnit, en einni samstöfu, til þess at kveðandi haldist.

Paragoge leggr við staf [eða samstöfu[2] í enda orðs[3], sem Arnórr kvað[4]:

[Kljúfa lèt ek í kaupför dúfu[5]
knarra minn við borðin stinnu.

Hèr er viðlagt einn stafr eða samstafa í þessu orði *knarra*, at kveðandi haldist.

Apocope er gagnstaðlig þessi fígúru, hon tekr or einn staf eða samstöfu í enda orðs[6], sem hèr:

Því hefig heitið mey mætri[7].

Þat köllum vèr *orðkólf* í skáldskap.

Sistola gjörir lánga samstöfu skamma[8], sem fyrr er ritat:

blóðs vindara róðri[9].

---

1) villdir, *748.* — 2) *a [omitt. 748.* — 3) "παραγωγή est appositio quædam ad finem dictionis literæ aut syllabæ, ut *mage* pro magis, et *potestur* pro potest. Hanc alii προςπαράληψιν appellant". *Donatus l. c.* — "Paragoge, appositio in fine". *Isid. Orig. I. 34.* — 4) *forte pertineant hi versus ad Encomium de Magno Bono, N. R., cfr. supra Macrologiam p. 124-126.* — 5) *a [ex 748 sumtum;* klífa let ek í kofur drifu, *W*, *ubi* τὸ kofvr *aut fortasse secundum pronuntiationem depravatum est, ex* kavpför, *quod fere sonat ut* kaufför, *aut etiam* kofur-drífa *significare possit procellam nivosam vehementem, et quasi aculeatam, cfr. versus sub Macrologia allatos (p. 126), qui fortasse cum his cohæreant.* — 6) "ἀποκοπή est ablatio de fine dictionis literæ aut syllabæ, Paragogæ contraria, ut *Achilli* pro Achillis, et *potes* pro potest". *Donatus l. c.* — "Apocope, ab-

Nam amicæ meæ
liberalis Thorketil voluit[a].

Hic *Þorketill* ponitur pro Þorkell, nomenque sic duabus literis, una vero syllaba, augetur, ut consonantia (i. e. justus syllabarum numerus) servetur.

Paragoge (παραγωγή) in fine vocabuli literam aut syllabam apponit, ut Arnor cecinit:

Feci navem meam firmis tabulis
secare undam in itinere mercatorio.

Hic una litera sive syllaba in voce *knarra* apponitur[b], ut consonantia servetur.

Apocope (ἀποκοπή) contraria est huic figuræ, unam literam aut syllabam de fine vocis abscindens, ut hic:

Id pollicitus sum præstanti virgini.

Quod in poësi vocamus *orðkólf* (truncum vocis, vocem truncatam).

Systole (συστολή) longam syllabam brevem facit, ut antea scriptum est:

blóðs vindara róðri.

---

scisio de fine". *Isid. Orig. l. c.* — [7]) *vide supra in solœcismo, in enallage casuum, p. 116.* — [8]) "συστολή est correptio contra naturam verbi, contraria Ectasi, ut: *Cum subito assurgens fluctu nimbosus Orion*, quum *Orion* producta dici debeat". *Donat. l. c.* — "Systole, correptio contra naturam". *Isid. l. c.* — [9]) *vide supra, p. 102.*

a) Hi versus respiciunt amores Kormaki et Steingerdæ, Thorkelis Tungensis filiæ, de quibus Vita Kormaki, ubi hi versus non occurrunt. Gen. *málvinu minnar* pendet a subst. aliquo in versibus, qui desiderantur. — b) Re vera intelligendum est, vocem dilatatam et formæ apertæ, *knarri*, h. l. usurpari pro forma clausa, *knörr*.

Ektasis[1] er gagnstaðlig Sistole, hon gjörir skamma samstöfu lánga[2], sem hèr:

ól[3] torráðin hóla[4].

Þessi figúra hefir margar kynkvíslir í versum, en í skáldskap finnst hon sjaldan, nema ofljóst sè ort.

Dieresis[5] gjörir tvær samstöfur af einni[6], sem Björn kvað[7]:

Nú læt ek þar[8], þrjóti,
þórröðr[9]! vinun[10] óra.

Hèr eru tvær samstöfur gjörfar af einni, *Þórðr*, til þess at kveðandi haldist.

Sineresis er gagnstaðlig Dieresi[11], ok gjörir eina samstöfu af tveim[12], sem Sigvatr kvað[13]:

Vask til Róms í háska.

Hèr er *vask* fyrir *vas*[14] *ek*, at hendíngar sè jafnháfar.

Sinalimphe tekr or annan raddarstaf, ef tveir standast hið næsta í tveim samstöfum[15], [sem hèr[16]:

Hves ef ek hleyp at krúsi[17].

---

1) *sic dedimus;* Epitasis, *W*, *748*. *Alias eadem figura vocatur Diastole* (διαστολή). — 2) "ἔκτασις est extensio syllabæ contra naturam verbi, ut: *Italiam fato profugus*, quum *Italia* correpte dici debeat". *Donatus l. c.* — "Ectasis productio contra naturam". *Isidorus l. c.* — 3) *sic, cum accentu h. l. W.* — 4) *vide supra p. 102.* — 5) *sic 748;* Bietesis, *perperam, W.* — 6) "διαίρεσις est discissio syllabæ unius in duas facta, ut est: *olli respondit rex Albai longai*, pro eo quod est: Albæ longæ". *Donatus l.* c. — "Diæresis, discissio unius syllabæ in duas". *Isid. l. c.* — 7) *ex* Kormaks saga, *c. 13.* — 8) *sic cod. membr. A. Magn. 132 Fol. in vita Kormaki;* at þar, *748;* at þer, *W.* — 9) Þorraðr, *748;* Þóroðr, *Korm. s.* — 10) *in W* vinv̄ *scriptum;* vinon, *id.*, *Korm. s.;* vini, *748.* — 11) Dietesi, *h. l. W.* — 12) "συναίρεσις est conglutinatio duarum syllabarum in unam facta, contraria Diæresi, ut *Phæton*, pro Phaeton, *æripedem* cervam,

Ektasis (ἔκτασις) est contraria Systolæ, brevem syllabam faciens longam, ut hic:

ól torráðin hóla.

Hæc figura multas habet species in versibus (latinis), in poësi vero (septemtrionali) raro invenitur, nisi res per æquivocationem exprimatur.

Diæresis (διαίρεσις) duas syllabas ex una facit, ut Biörn[a] cecinit:

Consumtori. Nunc igitur nostræ,
Thorröde, amicitiæ renuntio.

Hic duæ syllabæ ex una *Þórðr* factæ sunt, ut consonantia servetur.

Synæresis (συναίρεσις) est contraria Diæresi, faciens unam syllabam ex duabus, ut Sigvatus cecinit:

Fui Romæ in periculo.

Hic *vask* ponitur pro *vas ek*, ut syllabæ harmonicæ invicem pares sint.

Synalœphe (συναλοιφή), si duæ vocales proxime constant in duabus syllabis, alteram eximit, ut hic:

Quomodo sit, si ad crucem accurro.

---

pro aeripedem". *Donatus l. c.* — *Apud Isidorum* Episynalœphe (ἐπισυναλοιφή) "conglutinatio duarum in unam". — [13]) *ex* Hkr. *Hist. Magni Boni, c. 9, str. 6;* Fornm. s. *5, 123, 2.* — [14]) *sic 748;* var, *W.* — [15]) "συναλοιφή est per interceptionem concurrentium vocalium lubrica quædam lenisque collisio, ut: *Atque ea diversa penitus dum parte geruntur.* Hæc a quibusdam Synæresis nuncupatur". *Donatus l. c.* — "Synaloephe, collisio vocalium adjuncta vocalibus". *Isid. I. 34.* — [16]) *a* [sæm í bivgvm vísum, *748, in versibus supplicibus (poenitentialibus).* — [17]) *ex aliquo sacro carmine, forte in honorem sanctæ Crucis.*

[a]) i. e. Bersius Monomacha *(Hólmgaungu-Bersi);* nam *Biörn* et *Bersi*, quoad sensum, fere sunt synonyma.

Hèr er or tekit annat *e* í þessi sögn *hves*, ok gjör ein samstafa af tveim, til þess at skothendíngar sè jamháfar. [þar er ok ein samstafa ger[1] af tveim pörtum, orði ok viðrorði, ok er þat solœcismus.

Eclipsis[2] tekr or *m*, ef þat stendr síðarst í orði, svå at raddarstafr komi eptir[3], ok *er*[4] sú fígúra mjök í versum, en ekki finnum vèr hana í norrænum skáldskap.

Antitesis setr annan staf fyrir öðrum[5], sem Sighvatr kvað[6]:

Dánar drot*t*ni[7] mínum
dögn[8] of sent[9] at hendi.

Hèr er [*n* sett[10] fyrir *r* í þessu nafni *dögn*[11].

Metatesis skiptir stöfum[12], sem fyrr er ritat í þeim orðum:

Bort sá er hug nè skorti[13].

[Hèr er skipt stöfum, ok sett *r* fyrri en *t*, at kveðandi haldist[14].

15. Scema lexeos heyrir svå til solœcismum sem metaplasmus *til*[15] barbarismum í því öllu er til lasta veit, en þó er Scema miklu meirr í leyfi sett[16], þvíat hon´ þikkir fegra skáldskap. *Scema* heitir á

---

1) *a [sic 748;* Sinalimpho, *nec plura, W.* — 2) *a sic W;* Elipsis, *748.* — 3) "ἔκθλιψις est consonantium cum vocalibus aspere concurrentium quædam difficilis ac dura collisio, ut: *Multum ille et terris jactatus et alto*". *Donat. l. c.* — "Eclipsis, collisio consonantium cum voçalibus, ut: *Multum ille et terris jactatus et alto*". *Isid. l. c.* — 4) *add. ex 748.* — 5) "ἀντίθεσις est literæ pro litera positio, ut *olli* pro illi". *Donat. l. c.* — "Antithesis, contraria positio literæ pro alia litera". *Isid. l. c.* — 6) *Puto, ex epicedio in Olavum sanctum, N. R.* — 7) *sic 748;* drottñ, *W.* —

Hic exemtum est alterum *e* ex hoc vocabulo ***hves***, et ex duabus una syllaba facta, ut syllabæ harmonicæ impares inter se constent. Ibidem una syllaba facta est ex duabus orationis partibus, verbo et adverbio, quod Solœcismus est.

Ecthlipsis (ἔκθλιψις) elidit *m*, si in postrema voce stet, vocali proxime consequente; quam figuram, sæpius in versibus (latinis) occurrentem, non reperimus in carminibus poëtarum septemtrionalium.

Antithesis (ἀντίθεσις) ponit aliam literam pro alia, ut Sigvatus cecinit:

Dies fatalis, Domino meo
in manum missa.

Hic *n* positum est pro *r* in hoc nomine *dögn*.

Metathesis (μετάθεσις) transponit literas, ut antea scriptum est, in his verbis:

Bort sá er hug nè skorti.

Hic literæ transponuntur, et *r* literæ *t* præponitur, ut consonantia servetur.

15. Schema lexeos (σχῆμα λέξεως) sic pertinet ad Solœcismum, ut Metaplasmus ad Barbarismum in omnibus, quæ ad vitia adtinent. Schema tamen multo magis in licito ponitur, quippe quod ornamentum adferre

---

[8]) *sic dedimus; in W scriptum esse videtur* dǫgv; dægn, *748.* — [9]) sæint, *748.* — [10]) *a [sic 748;* sett v, *W.* — [11]) *emend.;* dǫgv, *W;* dægn, *748.* — [12]) "μετάθεσις est translatio literarum in alienum locum, nulla tamen ex dictione sublata, ut *Euandre*, pro Euander, *Thymbre*, pro Thymber". *Donat. l. c. 1773.* — "Metathesis, transpositio literæ". *Isid. l. c.* — [13]) *vide supra p. 100.* — [14]) *a [add. ex 748.* — [15]) *add. ex 748.* — [16]) settr, *W.*

girzku en *skrúð* á norrænu, *lexis*[1] er *ræða*, ok er Scema lexeos nefnd svå sem skrúð máls eða ræðu. Scema hefir XVII[2] kynkvíslir[3]:

PROLEMSIS er uppnumníng margfaldlegra luta, þeirra er síðarr eru einfaldlega greindir[4], sem hèr:

Flugu hrafnar tveir
af Hnikars öxlum:
Huginn til hánga,
en á hræ Muninn.

Hèr er þetta orð *flugu* margfalliga sett í hinum fyrrum vísuorðum, en þat[5] ríkir tvau einslig nöfn í hinum síðarrum vísuorðum, ok skal svå upp taka málit: Tveir hrafnar flugu af öxlum Hnikars[6]: Huginn flaug til hánga, en Muninn til hræs.

ZEUMA er þat, er eitt orð stýrir mörgum nöfnum[7], sem hèr:

Krossfestum sè Kristi
kunnr vegr ok lof unnið,
megn ok máttr sem tignar[8]
mest vald, þat er fers[9] aldri.

---

1) *sic 748;* lexeos; *W.* — 2) *sic ex Donat., neque auctor ipse plures enumerat;* XVIII, *W, 748.* — 3) "DE SCHEMATIBUS. Schemata lexeos sunt et dianœas: sed schemata dianœas ad oratores pertinent, ad grammaticos lexeos: quæ cum multa sint, ex omnibus necessaria fere sunt XVII, quorum hæc sunt nomina: πρόληψις, ζεῦγμα, ὑπόζευξις, σύλληψις, ἀναδίπλωσις, ἀναφορά, ἐπανάληψις, ἐπίζευξις, παρονομασία, σχέσις ὀνομάτων, παροίμιον, ὁμοιόπτωτον, ὁμοιοτέλευτον, πολύπτωτον, εἱρμος, πολυσύνδετον, διάλυτον", *Donatus l. c. col. 1773.* — 4) "πρόληψις est præsumptio rerum ordine secutarum, ut: *Interea reges ingenti mole Latinus*, etc.". *Donat. l. c.* — "Prolepsis est præsumptio, ubi ea, quæ sequi

poësi existimetur. Schema græce dicitur, *skruð* (ornatus) norvegice; lexis est oratio, unde schema lexeos dicitur quasi ornatus sermonis vel orationis. Schema duodeviginti species habet.

Prolepsis (*πρόληψις*) est præoccupatio rerum plurali numero, quæ postea singulari numero distinguuntur, uti hoc loco:

Evolabant duo corvi
ex humeris Hnikaris:
Hugin ad suspensos,
Munin vero ad cadavera.

Hoc loco verbum *flugu* (volabant) in primis duobus versibus plurali numero ponitur, in duobus vero posterioribus duo nomina singularia dominantur; quæ sententia sic resolvenda est: Duo corvi evolabant ex humeris Hnikaris: Hugin volavit ad suspensos, Munin vero ad cadaver.

Zeugma (*ζεῦγμα*) est, quando unum verbum multa nomina regit, ut hic:

Laudibus celebretur crucifixi
Christi honor et gloria,
vis et potestas, ut et majestatis
summum imperium, quod nunquam perit.

---

dicunt (debent?), anteponuntur", *Isid. I. 35.* — [5]) *sic 748;* þar, *W.* — [6]) *sic 748;* Hnikar, *W.* — [7]) "ζεῦγμα est unius verbi conclusio, diversis clausulis apte conjuncta, ut: *Trojugena interpres divum, qui numina Phoebi, | Qui tripodas, Clarii laurus, qui sydera sentis*". *Donat. l. c.* — "Zeugma est clausula, cum plures sensus uno verbo clauduntur", *Isid. ibid.* — [8]) *sic 748;* tignir, *W.* — [9]) *sic 748;* fremzt, *W.*

Silemsis bindr újafnar klausur saman með einu orði[1], sem hèr:

Jarls hefir hann ágæti,
en öðlíngs kosti,
konúngs kappgirni,
kynni landreka.

þat er ok hin sama fígúra, ef margfalligt orð stýrir einsligu nafni, þat[2] er samansafnanligt[3] er kallat, sem hèr:

Herr búast[4] hvárir[5] til snerru.

Herr eru margir menn, þeir er til orrostu búast. þessi fígúra finnst sjaldan í norrænum kveðskap. þat er ok Silemsis, ef einn lutr hins sama kyns sezt fyrir mörgum lutum, sem kvað Glúmr[6]:

Brandr fær logs ok landa
lands[7] Eiríki banda.

Hèr er *brandr* settr fyrir mörgum sverðum, þeim er konúngi fengu ríki ok fè.

Ypozevsis gefr mörg orð einni persónu[8], sem hèr:

Haldi hríngtöpuðr!
hæfi ok varðveiti
styrki[9] ok staðfesti
stýrir himinríkis.

---

1) "σύλληψις est dissimilium clausularum per unum verbum conglutinata conceptio, ut: *Posthabita coluisse Samo, hic illius arma, | hic currus fuit, hoc regnum dea gentibus esse.* Hoc schema late patet, ut fieri soleat et per partes orationis et per accidentia partibus". *Donat. l. c.* — "Syllepsis est in dissimilibus clausulis, aut pluralis dictio singulari verbo finita, aut singularis dictio plurali verbo expleta. — Fit autem non solum per partes orationis, sed et per accidentia partibus orationis, v. c. ubi pro multis unus et pro uno multi ponuntur", *Isid. I. 35.* — 2) þvi, *748.* — 3) *sic W, 748.* — 4) bióz, *748.* — 5) hratt, *748.* —

Syllepsis (σύλληψις) dissimiles clausulas uno verbo copulat, ut hoc loco:

Dynastæ habet præstantiam,
principis virtutes,
regis contentionem,
indolem terripotentis.

Eadem figura est, si verbum pluralis numeri regit nomen quod dicitur collectivum singularis numeri, ut hoc loco:

Exercitus comparant se utrique ad pugnam.

Herr (exercitus) est multi homines, qui se ad prœlium parant. Hæc figura raro in carminibus poëtarum septemtrionalium invenitur. Est et Syllepsis, si una res ejusdem generis pro multis rebus ponitur, ut Glumus cecinit:

Ensis adquirit Eiriko
terram æquoreumque lumen.

Hic *ensis*[a] ponitur pro multis gladiis, qui regi regnum et opes adquirebant.

Hypozeuxis (ὑπόζευξις) multa verba uni personæ adtribuit, ut hic:

Obtineat annuli consumtor!
evehat et custodiat,
roboret et confirmet
rector regni cœlestis.

---

6) ***Puto ex aliquo encomio Glumi Geirii filii in Eirikum Hakonis filium.*** — 7) **land, *748.*** — 8) **"ὑπόζευξις est figura superiori contraria, ubi diversa singulis clausulis subjunguntur, ut: *Regem adit, et regi memorat nomenque genusque*". *Donat. l. c.* — "Hypozeuxis est figura superiori contraria, ubi in singulis sensibus propria unicuique clausula est". *Isid. I. 35.*** — 9) ***sic 748;* styrk, *W.***

a) **vertens *brandr* per ensem, sequor Isid. Orig. lib. 18. c. 6, "Ensis ferrum tantum dicitur, gladius vero totus".**

Anadiplosis er tvífaldan eins orðs, sem þá er vers eða vísa hefst með þeirri sögn, sem fyrirfaranda vers eða vísa leggst[1], sem Snorri kvað[2]:

Stórt ræðr hann, en hjarta
hvetr, buðlúnga setri.
Setr of vísa vitran.

þetta köllum vèr *drögur*.

Anafora gefr hið sama nafn ok upphaf mörgum klausum ok málsgreinum[3], sem hèr[4]:

Hverr fremr hildi barra?
hverr er mælíngum ferri?
hverr á höpp að stærri?
hverr kann auð at þverra?

[Hèr er eitt upphaf at mörgum klausum[5].

Epanalemsis[6] gjörir allt eitt upphaf ok niðrlag vers ok vísu[7], sem hèr:

Konúngr kappgjarn,
kostum betri,
allri þjóð
[allframr konúngr[8].

---

1) "ἀναδίπλωσις est congeminatio dictionis ex ultimo loco præcedentis versus, et principio sequentis, ut: *Urbs Etrusca solo sequitur pulcherrimus Astur, Astur equo fidens, et versicoloribus armis*". *Donat. l. c.* — "Anadiplosis est, quando ab eodem verbo, quo prior versus finivit, sequens versus incipit". *Isid. I. 35.* — 2) *vide* Háttatal, *15, 16* (I. 620.). — 3) "ἀναφορά est relatio ejusdem verbi per principia versuum plurimorum, ut: *Nate meæ vires, mea magna potentia solus, Nate patris summi, qui tela Typhoëa temnis*". *Donat. col. 1773-74.* — "Anaphora est repetitio ejusdem verbi per principia versuum plurimorum". *Isid. Orig. I. 35.* — 4) *vide* Háttatal, *40* (I. 652.). — 5) *a [ex*

Anadiplosis (ἀναδίπλωσις) est iteratio unius vocabuli, veluti quum versus aut stropha incipit ab ea voce, in quam præcedens versus aut stropha desinebat, ut Snorrius cecinit:

(Magnas res adgreditur, animus vero
eum impellit) — regiam sedem.
Ponit circa prudentem regem.

Hoc appellamus *drögur*.

Anaphora (ἀναφορά) idem principium dat multis clausulis ac sententiis, ut hic:

Quis committit pugnam fortius?
quis parcipromis remotior?
quis majore utitur fortuna?
quis divitias (sic) erogare novit?

Hic unum principium est multis clausulis [a].

Epanalepsis (ἐπανάληψις) idem principium eundemque exitum facit versus et strophæ, ut hic:

Rex contentiosus,
virtutibus præstantior,
universo populo
magnopere amatus rex.

---

748 desumtum. — [6]) *sic dedimus, secundum formas* Prolemsis, *etc.;* Eparalensis, *W;* Eparalæmsis, *748.* — [7]) "ἐπανάληψις est verbi in principio versus positi in ejusdem fine repetitio, ut: *Ante etiam sceptrum Dictæi regis et ante*". *Donat. col. 1774.* — "Epanalepsis est sermonis in principio versus positi, ejusdem in fine replicatio". *Isid. l. c.* — [8]) *a [sic 748;* alframr, *nec plura, W.*

[a]) Isid. I. 35 unam schematum speciem addit, his verbis: "Epanaphora (ἐπαναφορά) est in uno versu per principia sensuum ejusdem verbi repetitio, ut: *Te nemus Angitiæ, vitrea te Focinus unda, Te liquidi flevere lacus*".

Epizeusis[1] er tvífaldan eins orðs[2], samansett[3], sem hèr:

[Hlýð, hlýð, konúngr,
hróðri þessum!

þessi fígúra er jafnan sett, þá er maðr talr með ákefð nökkura luti.

Paronomasia setr saman líkar raddar, þær er újafnt merkja[4], sem hèr er kveðit[5]:

Heldr vill hilmir
herja en erja.

þetta köllum vèr aðalhendíngar í skáldskap, ok taka[6] af þessi fígúru upphaf þeir hættir, er með hendíngum eru saman settir, ok breytist þat á marga vega, sem finnast má í því háttatali er Snorri hefir ort.

Paromeon[7] er þat, er mörg orð hafa einn upphafsstaf[8], sem hèr:

Sterkum stilli
styrjar væni[9].

þessi fígúra er mjök höfð í málsnildarlist, er ***Retorika***[10] heitir, ok er hon upphaf til þeirrar kveðendi, er saman heldr norrænum kveðskap, sem naglar skipi, er smiðr

---

1) *sic 748;* Epicensis, *W.* — 2) "ἐπίξευξις est ejusdem verbi in eodem versu, sine aliqua dilatione congeminatio, ut: *Me me adsum, qui feci, in me convertite ferrum*". *Donat. l. c.* — "Epizeusis in uno sensu congeminatio verbi". *Isid. l. c.* — 3) *forte legendum*, í sama seni, *in eadem sententia, nam Isidorus h. l. habet:* "in uno sensu". — 4) "παρονομασία est quotiescunque de nomine aliud efficitur nomen, veluti quædam denominatio, ut: *Nam inceptio est amentium, haud amantium*". *Donat. l.* c. — "Paronomasia est in significatione diversa pæne dictio ipsa, ut: *Abire an obire te convenit*, i. e. exulem fieri, an mori". *Isid. l. c.* — 5) *a [ex 748 desumtum, sed in W haud dubie in-*

Epizeuxis (ἐπίζευξις) est unius verbi congeminatio in eadem sententia, ut hic:

Audi, audi, rex,
hoc encomium!

Hæc figura fere adhiberi solet, quum quis magna animi vehementia loquitur aliquid.

Paronomasia (παρονομασία) similes voces, dissimili significatione, colligit, ut in his versibus:

Potius vult rex
belligerare quam arare.

Hoc in poësi vocamus syllabas harmonicas plenas; ex qua figura variationes metricæ, quæ syllabas harmonicas continent, originem duxerunt, quæ syllabæ multis modis variari possunt, ut inveniri potest in recensu illo variationum metricarum, quem Snorrius composuit.

Paromœon (παρόμοιον) est, quum multa vocabula eandem habent literam initialem, ut hoc loco:

Robusto regi
pugnæ exspectatio.

Hæc figura admodum usitata est in arte dicendi, quæ Rhetorica vocatur; eademque principium est illius consonantiæ, quæ poësin septemtrionalem continet, veluti

---

curia librarii omissum. — [6]) *sic 748;* tóku, *W.* — [7]) *sic dedimus;* Paranomeon, *W, 748.* — [8]) "παροίμιον est cum ab eisdem literis diversa verba sumuntur, ut: *O Tite tute Tati tibi tanta tyranne tulisti*". *Donat. l. c.* — "Paromœon est multitudo verborum ex una litera inchoantium, quale est apud Ennium: *O Tite tute Tati, etc. Isid. l. c.* — [9]) *Historia deest. Simile est* Hkr. *Harald. pulchric. cap. 19. str. 3.* — [10]) *sic dedimus;* Rethorika, *W, 748.*

gjörir, ok ferr sundrlaust ella borð frá borði; svâ heldr ok þessi fígúra saman kveðendi í skáldskap, með stöfum þeim er stuðlar heita ok höfuðstafir. Hin fyrri fígúra gjörir fegrð með hljóðsgreinum í skáldskap, svâ sem fellíng skipsborða, en þó eru fastir viðir saman negldir at eigi sè felldir, sem kveðendi helzt í hendíngarlausum háttum.

Scesis onomaton[1] gjörir margar klausur með jöfnum[2] föllum saman hlaðnar[3], sem hèr:

Hlíf gnast við hlíf,
hjörr við mæki,
egg lèk við egg,
þar er jöfurr barðist.

Omeoptoton[4] heldr saman alla klausu með hinu sama falli[5], sem hèr:

Harða, hvatfæra,
hrausta, vígtama,
snarpa, snarráða,
sá gat ferð[6] ræsir.

Omeoteleuton[7] heldr saman margar raddir undir [enum sama enda[8], sem hèr:

Band gaf oss með endum
Ilmr lýskála bála.

---

[1]) Seesisonamaton, *W*; Sesinonomaton, *748*. — [2]) *sic 748*; viofnum, *W*. — [3]) "σχέσις ὀνομάτων est multitudo nominum conjunctorum quodam ambitu copulandi, ut: *Marsa manus, Peligna cohors festina virum vis*". *Donat. l. c.* — "Schesis onomaton, multitudo nominum conjunctorum quodam ambitu copulata". *Isid. Orig. I. 35.* — [4]) *sic dedimus;* omotopton, *W*, *748*. — [5]) "ὁμοιόπτωτον est cum in similes casus exeunt verba diversa, ut: *Mærentes, flentes, lachrymantes, commiserantes*". *Donat. l. c.* — "Homoptoton est, cum plurima nomina per unum casum

clavi navem a fabro factam, quæ aliter singulis inter se tabulis laxatis dissolveretur: sic et hæc figura in poësi consonantiam continet ope literarum, quæ dicuntur servæ ac principes. Prior figura (ɔ: Paronomasia) ornamentum poësi adfert varietate sonorum, ut coassatio tabularum navalium (navem speciosiorem reddit). Sed quemadmodum ligna clavis compacta firmiter inter se cohærent, etsi non coassata sint, sic consonantia servatur in variationibus metricis, quæ syllabis harmonicis careant.

Schesis onomaton (σχέσις ὀνομάτων) facit multas clausulas paribus casibus constructas, ut hoc loco:

Clypeus increpuit clypeo,
gladius macheræ,
acies adlusit aciei,
ubi rex pugnavit.

Omœoptoton (ὁμοιόπτωτον) totam clausulam eodem casu continet, ut hic:

Duros, veloces,
fortes, pugnis adsvetos,
acres, consilio celeres,
tam præstantes aulicos rex nactus est.

Omoteleuton (ὁμοτέλευτον) multas voces eidem terminationi subjectas continet, ut hic:

Vinculum dedit nobis cum extremitatibus
Bellona flammarum æquorearum.

---

denunciantur". *Isid. ibid.* — [6]) *sic W (Rask. edit. prave:* frið); hirð, *748.* — [7]) *sic dedimus;* omolemiton, *W;* omoleimton, *748.* — [8]) *a [sic 748;* enu sama, *W.* "ὁμοιοτέλευτον est cum similiter dictiones plurimæ finiuntur, ut: *Eos reduci, quam relinqui, devehi quam deseri malui". Donat. l. c.* — "Homoteleuton *est*, cum uno modo verba plurima finiuntur". *Isid. ibid.*

þat köllum vèr riðhendan hátt. Hin sama fígúra er í þessum[1] hætti, sem Snorri kvað[2]:

Ræsir glæsir
Rökkva dökkva
[hvítum rítum
hreina reina[3].

Poliptoton[4] er sundrdregin klausa um ýmislig föll hins sama nafns[5], sem Hallfröðr kvað[6]:

Eitt er sverð þat er sverða
sverðauðgan mik gerði.

Irmos[7] gjörir lánga samanhlaðníng[8] orðanna í einni málsgrein[9], sem Egill kvað[10]:

þat er órètt,
ef[11] orpið hefir[12]
á má-skeið
mörgu gagni
[ramriðinn[13]
Rökkva stóði
vellvönuðr,
því er veitti mèr.

Hèr gengr eitt mál um alla vísuna[14].

---

[1]) hinum nýia, *748.* — [2]) *vide* Háttatal, *73* (I. 688). — [3]) *a [ex 748; in W omissa.* — [4]) *sic dedimus;* polintiton, *W;* polintethon, *748.* — [5]) "πολύπτωτον est multitudo casuum varietate distincta, ut: *Litora litoribus contraria, fluctibus undas imprecor, arma armis, pugnent ipsique nepotes". Donat. l. c.* — "Polyptoton est, cum diversis casibus sententia variatur". *Isid. I. 35.* — [6]) *vide* Hkr. OTr. *c. 90.*, Fms. *2, 56.* — [7]) *sic dedimus;* Irismos, *W;* Yrismos, *748.* — [8]) *sic 748;* samanblandñg, *W.* — [9]) "εἱρμός est series orationis, tenorem suum usque ad ultimum servans, ut: *Principio cœlum ac terras,*

Hoc vocamus VARIATIONEM SYLLABARUM HARMONICARUM VICINARUM. Eadem figura est in variatione illa (nova), a Snorrio composita:

Rex nigras maclides
semitarum piraticarum
candidis clypeis
splendide ornat.

POLYPTOTON (πολύπτωτον) est sententia, per diversos casus ejusdem nominis variata, ut Hallfrödus cecinit:

Unus est gladius ille gladiorum,
qui me gladiis divitem fecit.

IRMOS (εἱρμός) longam verborum constructionem facit in una sententia, ut Egil cecinit:

Rectum non est,
si in lari stadium
auri adtenuator,
firmo vectus
regis maritimi
equitio, projecit
multa commoda,
quæ mihi præbuit.

Hic una sententia per totam stropham continuatur.

---

camposque liquentes, Lucentemque globum lunæ, Titaniaque astra spiritus intus alit". *Donat. l. c.* — "HIRMOS est sententia continuatæ orationis, tenorem suum usque ad ultimum servans". *Isid. l. c.* — [10]) *vide carmen* Arinbjarnardrápa, *str. 13.;* Egils saga, *p. 664.* — [11]) *sic 748;* er, *W.* — [12]) *sic 748;* hefr, *W.* — [13]) *sic 748, in W fere ut* ra or riðin, *quod legendum erit* raŋriðin. — [14]) *Isid. I. 35. de exemplo Virgiliano:* "hinc enim in longum vadit sensus".

Polisindeton[1] heldr mörgum orðum saman með hinni sömu samtengíng[2], sem kveðit er í Grímnismálum[3]:

> Saðr ok Svipall
> ok Sann-getall[4].

Dialiton samlagar mörg nöfn utan samtengíng[5]:

> Ekkill, Eitill, Skekkill,
> Emmir, Gestill, Remmir,
> Heiti, Hækíngr, Meiti,
> Heimi, Mýsíngr, Beimi,
> Randverr[6], Róði, Mundill,
> Rökkvi, Sölsi[7], Nökkvi,
> Hemíngr, Hagbarðr, Glammi,
> Haki, Beimuni, Rakni.

Hèr eru mörg nöfn, en ekki *ok* í milli. Hin sama fígúra er þat, er *klauf* er kallat, ef tvær sannkenníngar[8] hæfa[9] einum lut, svâ at eigi sè *ok* í millum sett, sem Máni kvað[10]:

> Hvat muntu hafs á otri
> hengiligr með drengjum
> karl, þvíat kraptr þinn förlast,
> kinngrár mega vinna?

---

1) *sic Rask. jam emendavit;* Polinsiteton, *W;* Polisintheton, *748.* — 2) "πολυσύνδετον est multis nexa conjunctionibus dictio, ut: *Demissum lapsi per funem Athamasque, Thoasque, Pelidesque Neoptolemus primusque Machaon". Donat. l. c.* — "Polysyntheton (o: πολυσύνδετον, minus accurate) est dictio, multis concatenata conjunctionibus". *Isid. l. c.* — 3) Grímnismál, *str. 46.* — 4) þessi nöfn öll bindr "ok" saman, *add. 748.* — 5) "διάλυτον sive ἀσύνδετον est figura superiori contraria, carens conjunctionibus, ut: *Diripiantque rates, alii navalibus ite, ferte citi flammas, date vela, impellite remos". Donat. col. 1774-75.* — "Dialyton

Polysyndeton (πολυσύνδετον) eadem conjunctione multa vocabula continet, ut in his versibus ex Sermonibus Grimneris:

Sadus et Svipal
et Sanngetal.

Dialyton (διάλυτον) multa nomina sine conjunctione comparat:

Ekkil, Eitil, Skekkil,
Emmer, Gestil, Remmer,
Heitius, Hökingus, Meitius,
Heimius, Mysingus, Beimius,
Randver, Rodius, Mundil,
Rökkvius, Sölsius, Nökkvius,
Hemingus, Hagbardus, Glammius,
Hakius, Beimunius, Raknius[a].

Hic multa sunt nomina, nullo *ok* (et) copulata. Eadem figura est, quam dicimus *klauf* (asyndeton), si duo epitheta, nullo *ok* (et) interposito, ad eandem rem pertinent, ut Manius cecinit:

Quid tu, senex, effeto corpore,
pallidis genis, cujus vires
langvescere cœperint, efficere poteris
intér juvenes in lutra æquorea?

---

vel asyntheton (rectius asyndeton, ἀσύνδετον) figura est, quæ e contrario sine conjunctionibus solute ae simpliciter effertur". *Isid. I. 35.* — [6]) *sic* (Rannvær), *748;* Randor, *W.* — [7]) Gylvir, *748.* — [8]) *sic 748;* samkenningar, *W.* — [9]) heyra, *748.* — [10]) *vide Tom. I. 444.*

a) Hoc versu memoriali viginti quatuor nomina archipiratarum sive regulorum maritimorum continentur. Hinc concludi potest de antiquitate versuum memorialium, supra allatorum, Tom. I. p. 546-593.

[þetta köllum vèr *klauf*, en *svipa* heitir þat[1], ef fleiri sannkenníngar[2] heyra einum lut[3], sem hèr:

Áðr djúphugaðr drepi,
dólga, rammr með hamri,
gegn á græðis vagna
gagnsæll faðir Magna.

16. Tropus er framfæríng sagnar af eiginligri merkíng til óeiginligrar merkíngar, með nokkurri líkíng fyrir fegrðar sakir eða nauðsynja. Um þessa trópa greindu spekíngar sínar ræður fyrir alþýðu orðtaki. Tropus er skiptr í þrettán[4] kynkvíslir, þær er svâ heita: Metaphora, Catachresis, Metalepsis[5], Metonimia[6], Antonomasia[7], Epiteton[8], Sinecdoche[9], Onomatopeion[10], Perifrasis[11], Yperbaton, Yperbola, Allegoria, Omejosis[12]. Sú er grein með þeim figúrum er Donatus hefir sett: Barbarismus ok Metaplasmus verðr í einni sögn um stafaskipti eðr samstafna, ok þeirra tilfelli. Scema hefir ýmsar myndir orða ok skilnínga, þat er leiðendi tók í brott, ok skýrra málit. En trópar þessir eru frammfæríng náttúruligra

1) *a [sic 748;* þat köllum ver suiðu, *W; in margine vero manus recentior scripsit* "Svipa". — 2) *sic 748;* sākeñingr, *W.* — 3) ok læst, *add. 748.* — 4) *sic 748;* xviii, *W.* — 5) *sic dedimus;* Metalensis, *W;* methalæmpsis, *748.* — 6) *sic dedimus;* metanomia, *W;* methanomia, *748, in quo post hanc vocem unum folium deest.* — 7) *sic jam conjecit Raskius;* anthonomia, *W.* — 8) *sic dedimus;* epitrepon, *W.* — 9) Sinodocc, *W.* — 10) Omothopeion, *W.* — 11) Peripraeis, *W.* — 12) *sic dedimus;* omozeussis, *W.* — *Hæc ita apud Donatum exponuntur:* "De tropis. Tropus est dictio translata a propria significatione, ad non propriam similitudinem, ornatus, necessitatisve causa. Sunt autem tropi xiii: μεταφορά, κατάχρησις,

Hoc appellamus *klauf*, id vero vocatur *svipa* (polyasyndeton), si multa epitheta ad unam rem pertinent, ut hic:

> Antequam ingentis animi,
> robustus, clarus, victoria beatus
> pater Magnii malleum incussit
> in hostes curruum æquoris[a].

16. Tropus est translatio dictionis a significatione propria ad impropriam, cum similitudine aliqua, ornatus aut necessitatis causa. Per hos tropos oratores orationes suas a vulgari sermone distinguebant. Tropus in tredecim species dispescitur, quarum hæc sunt nomina: Metaphora, Catachresis, Metalepsis, Metonymia, Antonomasia, Epitheton, Synecdoche, Onomatopœon, Periphrasis, Hyperbaton, Hyperbole, Allegoria, Omœosis. Inter figuras a Donato propositas hoc discriminis interest: Barbarismus et Metaplasmus in singulis dictionibus fiunt, per mutationem literarum aut syllabarum, hisque accidentia. Schema habet varias verborum et sententiarum formas, quæ tædium auferunt, eloquium ornant. Hi vero Tropi sunt

---

μετάληψις, μετωνυμία, ἀντονομασία, ἐπίθετον, συνεκδοχή, ὀνοματοποιΐα, περίφρασις, ὑπέρβατον, ὑπερβολή, ἀλληγορία, ὁμοίωσις". *Donat. l. c. col. 1775. — Isid. Orig. Lib. I. c. 36:* "Tropos Græco nomine Grammatici vocant, qui Latine modi locutionum interpretantur. Fiunt autem a propria significatione ad non propriam similitudinem. Quorum omnium nomina difficillimum est annotare, sed ex omnibus Donatus tredecim usui tradendos conscripsit".

[a]) Isidorus 20 species Schematum adfert, supradictis 18 addens Antitheton et Hypallagen, quæ figuræ ab auctore quarti tractatus infra additæ sunt.

sagna ok sena, er varðveita ýmisligt yfirbragð pentaðra málsgreina. Í trópum skal þrjá luti hugsa ok varðveita: fyrst frammfæríng sagnarinnar til a*nn*arligrar merkíngar, þar næst úeiginlig samjafnan tveggja luta, en í þriðja stað skal hugsa nauzun eða fegrð er trópinn gjörir.

Metaphora er frammfæríng orða eða luta í aðra merkíng; hon verðr á fjórar leiðir[1]: Af andligum lut til andligs lutar, sem hèr:

En skinnbjarta skortir,
skapið kannast mèr svanna,
dýr er hon hætt at hvåru,
hálmein Njórun steina.

Hèr er *dýr* köllut konan, er þar frammfæríng úeiginligs lutar, konunnar, í annarliga merkíng, sem dýrið er. Úeiginlig[2] líkíng er þat millum dýrs ok konu, þvíat dýrit er skynlaust[3] kvikendi, en maðrinn skynsamligt. Fyrir fegrðar sakir þótti skáldinu betr fara málið, ok úberari verða löstrinn, at kalla margláta konu heldr dýr, en greina sèrhvern lut, þann er hon gjörði úmannlega. Með þeim hætti eru þær kenníngar,

---

1) *De hoc tropo ita Donatus l. c.:* "μεταφορά est rerum verborumque translatio. Hæc fit modis quatuor: ab animali ad animale. ab animali ad inanimale. ab inanimali ad inanimale. ab inanimali ad animale. Ab animali ad animale, ut: *Typhin aurigam celeres fecere carinæ*, nam et auriga et gubernator animam habent. Ab inanimali ad inanimale, ut: *Ut pelagus tenuere rates, nec jam amplius ulla*, nam et rates et naves animam non habent. Ab animali ad animale, ut: *Atlantis cinctum adsidue cui nubibus atris, Piniferum caput et vento quassatur et imbre*, nam ut hæc animalis sunt, ita mons animam non habet, cui membra animantium adscribuntur. Ab inanimali ad animale, ut: *Aut si*

translationes propriarum vocum et sensuum, servantes variam speciem floridarum sententiarum. In Tropis tria sunt animadvertenda et tenenda: primo, translatio vocabuli ad alienum significatum; deinde, impropria comparatio duarum rerum; tertio loco animadvertenda est necessitas et ornamentum tropi.

METAPHORA (μεταφορά) est translatio verborum et rerum in alium significatum. Ea quatuor modis fit. AB ANIMALI AD ANIMALE, ut hic:

Sed cutem lucidæ deest
(notum mihi est ingenium feminæ)
(illa, utut est, periculosa est bestia)
stipulæ noxa Divæ lapillorum.

Hoc loco femina vocatur bestia, quæ translatio est rei impropriæ, mulieris, in significatum alienum, nempe animal. Hæc impropria similitudo est inter animal et feminam: nam bestia est animal ratione carens, homo ratione præditum. Ornatus causså poëtæ visa est oratio melius procedere, vitiumque non tam manifestum fieri, si lascivam mulierem potius appellasset bestiam, quam si singula ab ea indigne patrata enumerasset. Eadem

---

fama movet, si tantum pectore robor Concipis, et si adeo dotalis regia cordi est, nam ut robur animam non habet, sic Turnus, cui hæc dicuntur, animam habet. Scire autem debemus, Metaphoras alias esse reciprocas, alias partis unius". — *Isid. I. 36:* "Metaphora est verbi alicujus usurpata translatio". — "Metaphora autem aut PARTIS UNIUS est, ut *Fluctuare segetes*, non potes dicere *segetare fluctus:* aut ANTISTROPHA est, id est, reciproca, ut remigium alarum; nam et alæ navium et alarum remigia dicuntur". — [2]) *Hoc et sequentia in cod. W usque ad stropham:* Skorða var i föt færð, *alia manu, sed coæva, exarata sunt.* — [3]) syndlaust, *W*, *perperam.*

er vèr köllum sannkenníngar[1] í skáldskap, at kalla manninn Ása heitum, ok kenna svå til våpna eðr skipa, eðr nokkurn Ása annars nafni, ok kenna þá við eign sína nokkura, sem Eyvindr kvað[2]:

Farma-Týs
fjörvi næmðu[3]
jarðráðendr
á Oglóe.

Hèr er *Farma-Týr* Óðinn kallaðr. Svå eru ok jötnar ok dvergar kallaðir menn eðr konúngar bjarga eðr steina, sem Skraut-Oddr kvað:

Böls mun-at bör at dylja
berg-þórs. nösum órum.

þessi er optast svå sett í norrænum skáldskap, at þeir lutir er frammfærast eru ken*n*dir við nokkur tilfelli sín. En þó finnst hvårtveggja, sem þar, er hverr konúngr er kallaðr Ýngvi eðr þengill ok annat þvílíkt, fyrir tignar sakir fornkonúnga; en í latínu er metaphora svå optast sett, at frammfærðir lutir eru úken*n*dir, en þó finnst hvårtveggja, sem Ovidius segir[4]:

Tiphis et Automedon dicar amoris ego.

Hann kallar *kerrugæti* eðr stýrimann ástar. Af andligum lut til úandligs verðr Metaphora, sem at kalla hest eðr dýr sævar eðr skipreiða, ok annat því*lí*kt, sem Markús kvað[5]:

Björn óð fram á fornar
flóðs hafskipa slóðir[6].

---

[1]) *sic W; legendum puto* mannkenníngar. — [2]) *vide Tom. I. p. 234, 452.* — [3]) næmði, *h. l. W.* — [4]) *Ovid. de arte amandi Libr. I. 8.* — [5]) *vide Tom. I. p. 442.* — [6]) *sic l. c.;* gloðir, *W.*

ratio est denominationum, quas in poësi vocamus PERSONALES, quando vir appellatur nominibus Asarum, et ab armis aut navibus denominatur; aut quum aliquis Asarum alterius nomine appellatur, et ab re aliqua, quam ipse possideat, denominatur, ut Eyvindus cecinit:

Onerum Tyris,
vita privarunt
terræ rectores
Ogloæ.

Quo loco Odin appellatur ONERUM TYR. Sic et gigantes et nani appellantur homines aut reges montium aut saxorum, quemadmodum Skraut-Oddus cecinit:

Non est quod malum celetur divus
Thoris montani. naribus nostris.

Hæc (figura) ita plerumque in poësi septemtrionali adhibitur, ut res translatæ ab aliquibus rebus accidentibus denominentur. Sed utriusque tamen invenitur exemplum, ut quum rex appellatur Yngvius aut Thengil, aut talibus nominibus, propter priscorum regum celebritatem. In latino autem sermone Metaphora sic plerumque usurpatur, ut res translatæ denominationibus non circumscribantur, quanquam utriusque rationis exemplum reperitur, ut ait Ovidius:

Tiphys et Automedon dicar amoris ego.

Ubi intelligit aurigam aut gubernatorem amoris. AB ANIMALI AD INANIMALE Metaphora fit, ut quum (navis) appellatur equus aut animal maris aut armamentorum navalium, aut id genus alia, quemadmodum Marcus cecinit:

Ursus pelagi procedebat in antiquas
navium oceano aptarum semitas.

Hèr er *sævar-björn* skipit kallat. Af úandlegum lut til úandligs[1] verðr Metaphora, sem þá er skip er kallat skíð sævar eða vatna, en sverð beðja eða gata heinar:

Einstigi mèr heinar.

Af úandligum lut til andligs verðr Metaphora, sem at kalla konu skorðu eða þóptu gulls eða gersema, ok annat þvílíkt, sem Ormr Steinþórsson kvað[2]:

Skorða var í föt færð
fjarðbeins afarhrein[3].

Með þessum fígúrum eru saman settar allar kenníngar í norrænum skáldskap, ok hon er mjök svå upphaf til skáldskaparmáls. Metaphora er stundum aptrbeiðilig en stundum eigi: þá er Metaphora aptrbeiðilig, ef hvern lut má færa til annars, þat er líkíng er á milli, sem at kalla sjóinn jörð skipa eða fiska eða sækonúnga, sem Þjóðólfr kvað:

Höfuðbaðm,
þar er heiðsæi
á Fjörnis
fjöllum drýgði.

En kalla jörð *sæ dýra*, sem Markús kvað:

Hjartfærra veit harri
hreinvazta sik baztan.

Hèr er jörð köllut *vaztir*, en í fyrri vísu var hafit kallat fjöll sækonúngs.

---

1) *sic legendum;* andligs, *perp.*, *W.* — 2) *vide Tom. I. p. 410.* — 3) *sic l. c. codd.*, anar teins (*prave ex* avar reins), *h. l. W.*

Hic navis appellatur URSUS MARIS. AB INANIMALI AD INANIMALE fit Metaphora, ut quum navis appellatur xylosolea maris aut fluminum, gladius vero culcita aut semita cotis:

Tramitem mihi cotis[a].

AB INANIMALI AD ANIMALE fit Metaphora, verbi causa quum femina appellatur destina aut transenna auri aut rerum pretiosarum aut similium, ut cecinit Ormus Steinthoris filius:

Destina ossis æquorei vestibus
valde puris induta fuit.

His figuris omnes denominationes poësios septemtrionalis compositæ sunt, estque hæc figura pæne principium dictionis poëticæ. Metaphora interdum reciproca est, interdum non. Tum Metaphora est reciproca, si res, inter quas similitudo locum habet, reduci inter se possunt, verbi causa, quum mare appellatur TERRA navium aut piscium aut regulorum maritimorum, quemadmodum Thiodolvus cecinit:

Principalem progeniem,
ubi auri sationem
in Fjörneris
montibus exercuit.

terra vero appellatur MARE animalium, ut Marcus cecinit:

Cervis tritorum maclidis æquorum
princeps se novit optimum.

Hic terra vocatur ÆQUORA, in superiori autem stropha mare appellabatur MONTES reguli maritimi (Fjörneris).

a) Historia ignoratur. Puto sensum esse: (princeps) mihi gladium donavit.

Catachresis er köllut umdráttr annarligs nafns[1], sem hèr[2]:

. . . .

[fyrir[3] járni, ok er þar í milli framfæríng ok óeiginlig líkíng. Þessi háttr má sannast svâ, at gerr lutr setist fyrir efni sínu, sem mjöl fyrir korni, ok er sú hin fimta grein metonimie[4], sem Þjóðólfr kvað:

Lèt hræteina hveiti
hrynja gramr or brynju:
vill at vexti belli
valbygg Haraldr Yggjar.

Hèr er hveiti sett fyrir korni. Hinn setti háttr metonimie[5]

---

1) "καταχρησις est usurpatio nominis alieni, ut parricidam dicimus qui occiderit fratrem; et piscinam, quæ pisces non habet, hæc enim nisi extrinsecus sumerent, suum vocabulum non haberent". *Donat. l. c.* — "Catachresis est alienæ rei nomen appositum; et eo a metaphora differt, quod illa vocabulum habenti largitur aliud: hæc, quia non habet proprium, alieno utitur: ut *Faciemque simillima lauro;* et: *Nunc una ambæ junctisque feruntur Frontibus* et *longa sulcant vada salsa carina;* Dum facies et frons tantum animalium et hominum sint. Quod nomen si poëta non apposuisset navi, quid proprium eidem parti diceret non haberet". *Isid. I. 36.* — 2) *Hoc loco in W (quamquam nullum lacunæ signum inveniatur) desiderantur:* a) *exempla Catachreseos;* b) *Metalepsis;* c) *quatuor prima exempla Metonymiæ. Ex Fragm. 748 supplevimus duo postrema exempla Metonymiæ, Antonomasiam et Epitheton.* — 3) *Hic iterum incipit 748, in quinto exemplo Metonymiæ. De Metalepsi ita Donatus l. c. disseruit:* "μετάληψις est dictio gradatim pergens ad id quod ostendit, ut: *Sed pater omnipotens speluncis abdidit atris, Post aliquod mea regna vident mirabor aristas*". — *Isidorus vero l. c.:* "Metalepsis, tropus a præcedente indicans quod sequitur: Inque manus cartæ nodosaque venit arundo. Nam per manum verba, per arundinem literæ significatæ sunt". — *De Metonymia sic apud Donatum:*

Catachresis (*κατάχρησις*) est circumductio alieni nominis, ut hoc loco:

. . . .

pro ferro, quo loco intercedit translatio et impropria similitudo. Hæc ratio ita exponi potest, rem factam poni pro materia, unde facta sit, ut farinam pro frumento; quæ quinta est species Metonymiæ, quemadmodum Thiodolvus cecinit:

Fecit rex triticum cadaverinorum
tigillorum e lorica decidere;
vult Haraldus, ut incrementa
capiat ingens Yggi hordeum.

Hic triticum pro frumento ponitur. Sexta species Meto-

"μετωνυμία est dictio quædam, veluti transnominatio; hujus multæ sunt species. Aut enim per id quod continet, id quod continetur ostendit, ut: *nunc pateras libate Jovi.* Aut contra, ut: *Crateras magnos statuunt et vina coronant.* Aut per inventorem id quod inventum est, ut: *sine Cerere et Libero friget Venus.* Aut contra, ut: *vinum precamur nam hic deus præsens adest.* Hæc exempli causa posita addiscentibus sunt, reliqua demonstrabit lectio". *Donat. col. 1776. — De Metonymia ita Isidorus l. c.:* "Metonymia est transnominatio ab alia significatione ad aliam proximitatem translata. Fit autem multis modis: aut enim PER ID QUOD CONTINET, ID QUOD CONTINETUR ostendit, ut *theatra plaudunt*, dum homines plaudant; aut PER ID QUOD CONTINETUR, ID QUOD CONTINET: ut *Jam proximus ardet Ucalegon*, dum non ille, sed domus ejus arderet. Item PER INVENTOREM ID QUOD INVENTUM EST (*Ceres* pro pane, *Liber* pro vino, *Venus* pro libidine, *Vulcanus* pro igne): PER INVENTUM INVENTOREM (*vinum* pro Libero): PER EFFICIENTEM ID QUOD EFFICITUR, sicut *Pigrum frigus*, quod pigros homines faciat: et *timor pallidus*, eo quod pallidos homines reddat; PER ID QUOD EFFICITUR EFFICIENS, ut *Spumantia frena*, quum utique non ipsa faciant spumas, sed equus, qui ea gerit, spumis conspergat infusis". — [4–5]) *sic dedimus;* Metanomie, *748.*

er þat, at setja eptirkomanda lut fyrir því sem fyrri verðr, sem hèr:

Braut stökk bauga neytir
bleikr frá sverða leiki.

Hèr er bleikr kallaðr ræddr, þvíat bliknan kemr eptir ræzlu, sem roði eptir skömm, ok er framfæring máls milli bleiks ok óttafulls, en óeiginlig líkíng, þvíat bliknan heyrir til líkams, en ræzla til andar.

Antonomasia setr sameiginlikt nafn fyrir eiginligu nafni, ok verðr þat á þrjár leiðir: af önd ok líkam, ok fyrir utan önd ok líkam[1]; af önd, sem hèr:

Áðr grim*m*hugaðr gengi
af grjót-Móða dauðum.

Hèr er grim*m*hugaðr settr fyrir þór; þar er óeiginlig (líkíng), þvíat margir menn aðrir en þórr voro grim*m*hugaðir. Af líkam verðr Antonomasia, sem hèr:

Hár rauð hvassa geira,
hneig þjóð í gras, blóði.

Hèr er Hár kallaðr konúngrinn, ok er þar óeiginlig líkíng milli þessa nafns Hár ok eiginligs nafns Ríngs konúngs. Fyrir utan önd ok líkam verðr Antonomasia, sem hèr:

Nè dýrs of far fleiri
flein-Móða segig óðar,
mælum slíkt við sælan:
sittu heill konúngr! deili.

---

[1]) "ἀντονομασία est significatio vice nominis posita, quæ fit modis tribus, ab animo, a corpore, extrinsecus. Ab animo, ut: *Magnanimusque Anchisiades et pondus et ipsa.* A corporo, ut: *Ipse arduus.* Extrinsecus, ut: *Infelix puer atque impar congressus Achilli*". *Donat. l. c.* — *Isid. Orig. I. 36.*: "Antonomasia est pro nomine, id est vice nominis, posita, ut *Maia*

nymiæ est, quum consequens ponitur pro antecedente, ut hic:

> Aufugit annulorum usor
> pallidus a ludo gladiorum.

Hic timidus vocatur pallidus, nam pallor timorem sequitur, ut rubor pudorem; et est translatio sententiæ inter pallidum et timidum, sed impropria similitudo, pallor enim ad corpus, timor ad animum pertinet.

Antonomasia (ἀντονομασία) ponit nomen commune pro nomine proprio, et tribus modis fit: ab animo, et corpore, et extra animum et corpus; ab animo, ut hic:

> Antequam feroci animo præditus
> a mortuo Deo montano abscedebat.

Hic "feroci animo præditus" ponitur pro Thore; quæ impropria similitudo est, plures enim homines, quam Thor, fuere animo feroce præditi. A corpore fit Antonomasia, ut hic:

> Celsus rubefecit acutas hastas
> (homines humi ceciderunt) sangvine.

Hic rex vocatur "celsus", impropria similitudine inter hoc nomen "celsus" et proprium nomen regis. Ringi. Extra animum et corpus Antonomasia fit, ut hoc loco:

> Non ego plures notas eximii
> spiculorum Divi in carmine
> profero. Rex, salvus sedeas.
> Talia verba ad beatum facio.

---

genitus pro Mercurio. Qui tropus fit tribus modis: AB ANIMO, ut *Magnanimusque Anchisiades*; A CORPORE, ut *Ipse arduus*; EXTRINSECUS, ut: *Infelix puer atque impar congressus Achilli*".

Hèr er sæll settr fyrir nafni konúngs, ok er svâ óeiginlig líkíng, en sæla kemr af tilfellum, ok er hèr hvârki eiginlig önd nè líkam. Þessa fígúru köllum vèr njarðarvött í skáldskap, ok er hon þó eigi með leyfum talit.

Epiteton er fyrir sett sögn, tilfellilig[1] eiginligu nafni, ok verðr hon af önd ok líkam, ok fyrir utan önd ok líkam[2]. Af önd, sem Snorri kvað[3]:

Dáðrökkum veldr dauða
dreng[4] ofrhugaðr þengill.

Af líkam enn, sem Snorri kvað[5]:

Hamdökkum fær Hlakkar
hauk munnroða aukinn.

Fyrir utan önd ok líkam verðr Epiteton á þrjá vega: af gerð, sem hèr:

Ok stórhöggr
stillir þrænda.

Af stað, sem hèr[6]:

[7]Sótti reiðr at ráðum,
rann engi því manna,
þrályndi fèk*k*st þrændum,
þrænskr jarl, konúng sænskan.

---

[1]) *sic dedimus;* tilfelling, *mend.*, *748.* — [2]) "ἐπίϑετον est super posita dictio cum proprio nomine. Nam ἀντονομασία vicem nominis sustinet, Epitheton nunquam est sine nomine, ut: *Hos mihi prædixit luctus non dira Celæno. Italides quas ipsa decus sibi diua Camilla.* Fit etiam Epitheton modis tribus: ab animo, a corpore, extrinsecus. His duobus tropis vel vituperamus aliquem, vel ostendimus, vel ornamus". *Donat. l. c.* — [3]) *vide* Háttatal *str. 5., Tom. I. 604.* — [4]) *sic dedimus;* drengr, *748.* — [5]) *vide* Háttatal *l. c.* — [6]) *ex* Hkr. OTr. *cap. 57. str. 2.;* Fms. *I. 232 et* Fms. *12. ad h. l.; cfr.* Ser. Hist. Isl. *I. 259.* — [7]) *Hic*

Hic fortunatus ponitur pro nomine regis, impropria quidem similitudine, nam beatitudo, ab accidentibus profecta, neque animo neque corpori propria est. Hanc figuram in poësi appellamus *njardarvött* (spongiam), quæ tamen figura licentiæ poëticæ non adnumeratur.

Epitheton (ἐπίθετον) est vocabulum præpositum, nomini proprio accidens[a], fitque animo et corpore, et extra animum et corpus. Animo, ut Snorrius cecinit:

Rex, animositate præstans, militi
virtute promto facessit necem.

Item corpore, ut Snorrius cecinit:

Oris ruborem auget accipitri
Bellonæ, nigris indumentis prædito.

Extra animum et corpus Epitheton tribus modis fit; facto, ut hic:

Atque imperator Thrandorum,
graves ictus inferens.

Loco, ut hic:

Iratus Thrandicus dynasta regem
Svecicum consilii ergo adiit;
ideo nemo virorum aufugit.
Thrandos incessit pertinacia.

---

iterum W sequimur, qui hoc exemplum ad Catachresin male retulit, haud dubie propter neglectam a librario lacunam unius folii in codice quem exscripsit.

a) Sic verti sec. conjecturam. Sed fieri potest, ut locus sanus non sit, nam Isid. Orig. I. 36. sic habet: "Epitheton, supra positum nomen, præponitur enim proprio nomini". Unde forsitan in textu legendum sit: *Epiteton er yfirsett sögn, fyrirsett eiginligu nafni.* Quanquam Isidorus l. c. nimis anguste, sec. originationem ex ἐπί, supra et τίθημι, pono, Epithetum definivit per "nomen supra positum".

Af atburð verðr Epiteton, sem hèr[1]:

Í herská
hilmis ríki.

Í öllum þessum háttum er úeiginlig[2] líking millum viðleggjanligs nafns ok undirstöðuligs ok þikkir sú figúra mest prýða skáldskap; þat köllum vèr sannkenning.

Sinecdoche[3] er merking sú eða tropus, (er) má fylla skilníng, þótt hon merki minnr eðr meirr[4]. Stundum setr hon allt þar sem hlut skal merkja af því öllu, sem Leiðólfr kvað:

Mörðr[5] bar gull or garði
grams þess, er verðúng framði.

Hèr er gull sett fyrir hríngi, þeim er konúngr gaf honum. Stundum setr Sinecdoche[6] lut fyrir öllu, því er hon vill merkja, sem hèr:

Kjölr brunn[7] klökkr á fölvar
krapthár meginbárur.

Hèr er *kjölr* settr fyrir öllu skipi. Í hvârumtveggja hætti þessum er úeiginlig líking; þvíat allt er jafnan sett saman af sínum lut, þat er skipta má.

Onomatopeion[8] er nafn, sem gjört *er*[9] af hljóði[10], sem hèr:

---

1) *an hi versus desumti sint ex encomio in Arinbjörnem, ut putat Raskius, incertum est, nam in hujus encomii str. 11. legitur:* í herskáss hilmis garði, *in aula bellicosi regis.* — 2) *sic 748;* eiginlig, *W.* — 3) *sic dedimus;* Sinodoche, *W, 748.* — 4) "συνεκδοχή est significatio pleni intellectus capax, cum plus minusve pronunciat; aut enim a parte totum ostendit, ut: *Haud aliter puppesque tuæ pubesque tuorum. Ipsius ante oculos ingens a vertice pontus. In puppem ferit, excutitur pronusque magister. Gramineas alii fontemque ignemque ferebant*". *Donat. l. c.* — "Synecdoche est conceptio, cum a parte

Ab evento fit Epitheton, ut hic:

In bellis infesto
regis imperio.

In his omnibus exemplis est impropria similitudo inter nomen adjectivum et substantivum. Atque hæc figura, quam vocamus *sannkenning* (veram descriptionem), maximum poësi ornamentum adferre existimatur.

Synecdoche (συνεκδοχή) est significatio sive tropus, qui plenum sensum reddere potest, etsi plus minusve significet. Interdum totum ponit, ubi pars totius intelligenda est, ut Leidolvus cecinit:

Mördus aurum abstulit secum ex aula
regis illius, qui satellites ornavit.

Hic aurum ponitur pro annulo, quo eum rex donaverat. Interdum Synecdoche ponit partem pro toto, quod intellectum vult, ut hoc loco:

Flexibilis carina ruit per pallidos,
prævalidos fluctus decumanos.

Hic carina pro tota navi ponitur. In hoc utroque exemplo impropria comparatio est, nam semper omne, quod dividi potest, ex partibus suis compositum est.

Onomatopœon (ὀνοματοποιόν) est nomen ex voce factum, ut hoc loco:

---

totum, vel a toto pars intelligitur. Eo enim et per speciem genus et per genus species demonstratur, sed species pars est, genus autem totum". *Isid. I. 36.* — [5]) *sic W;* Niörðr, *748, forte rectius.* — [6]) *emend.;* Sinodoche, *W, 748.* — [7]) brunar, *id., 748.* — [8]) *ex emend. Raskii pro:* Omotopeion, *W, 748.* — [9]) *excidit in W.* — [10]) "ὀνοματοποιΐα est nomen de sono factum ut: *tinnitus æris, clangor tubarum*". *Donat. l. c.* — "Onomatopœia, nomen fictum ad imitandum sonum vocis confusæ, ut stridor valvarum, mugitus boum, balatus ovium". *Isid. I. 36.*

Fram þraukuðu fákar
fjórir senn und[1] henni;
þó gat þeim en háva[2]
þrumgöll[3] hlaðit öllum.

Hèr er framfæríng af hljóði til málsins, ok úeigin*lig* líkíng milli klukku ok hljóðs.

Perifrasis[4] er umkríngíngarmál, þat er verðr fyrir skrauts sakir í lofligri ræðu, en lastmæli til þess at orðtak sè mæliligra[5], sem Egill kvað[6]:

Vark árvakr,
bark orð saman
með málþjóns
meginverkum[7],
hlóð ek lofköst
þann er lengi stendr
óbrotgjarn[8]
í bragar túni.

Hann kallar *málþjón* túnguna. Hèr er úeiginlig líkíng millum þjóns ok túngu, þvíat hon er lutr mannsins.

Yperbola er yfirgánga sannleiks, um þat fram sem trúanligt er[9], sem hèr[10]:

---

1) *sic 748;* undir, *W.* — 2) *sic 748, quod melius metro convenit;* þunga, *W.* — 3) þrymgall, *id., 748.* — 4) *sic 748;* periprasis, *W.* — 5) *sic (scriptum* męlilægra), *748;* makligra, *W.* — "περίφρασις est circumlocutio, quæ fit aut ornandæ rei causa, quæ pulchra est, aut vitandæ, quæ turpis est, ut: *Et jam prima novo spargebat lumine terras, Tithoni croceum linquens aurora cubile". Donat. l. c.* — "Periphrasis est circumloquium, dum res una plurimis verbis significatur, ut *Auras vitales carpit* (h. l. vivit). Hic autem tropus geminus est. — 6) *ultima stropha encomii in Arinbjörn, vide* Egils saga *ed. 1809 p. 684-85 et ibid. not. 70, 71, 72.* — 7) morginverkum, *748.* — 8) *sic* Egils saga, *et sic in W olim legit Joh. Ol. Grunnav., nunc vero incertum est, an*

Prorsum se ægre movebant una
quatuor equi, illam portantes.
Quos tamen omnes ingens illa, alto
clangore sonabilis, dejicere potuit.

Hic translatio fit a sono ad significatum, et impropria comparatio inter campanam et sonum.

Periphrasis (περίφρασις) est circumlocutio, quæ ornatûs causa fit in oratione ad laudem composita, in vituperatione vero, ut dictio auribus gratior fiat, quemadmodum Egil cecinit:

Mane vigilabam,
verba congerebam,
cum sermonis ministri
operosis laboribus.
Exstruxi laudis cumulum,
qui diu stabit
dissolvi nescius
in carminis area.

Adpellat linguam sermonis ministrum; hic est impropria comparatio inter ministrum et linguam, quæ pars hominis est.

Hyperbole (ὑπερβολή) est trajectio veritatis, ultra quam credibile est, ut hoc loco:

---

r *sive* l *ibi scriptum fuerit;* ibrottgiarn, *748.* — [9]) "ὑπερβολή est fidem dictio excedens, augendi minuendive causa. Augendi: *Nive candidior.* Minuendi: *Tardior testudine*". *Donat. l. c. col. 1777.* — "Hyperbole est excelsitas fidem excedens ultra quam credendum est, ut *Sidera verberat unda,* et *Terram inter fluctus aperit.* Hoc enim modo ultra fidem aliquid augetur, nec tamen a tramite significandæ veritatis erratur, ut voluntas loquentis non fallentis appareat". *Isid. I. 36.* — [10]) *Stropha eadem occurrit supra Tom. I. 500.*

Hrauð í himin upp glóðum
hafs, gekk sær af afli,
borð hygg ek at ský skerði[1],
skaut Ránar vegr Mána.

Hèr er úeiginlig[2] líkíng milli möru elds ok náttúruligs loga.

Yperbaton er nokkur yfirstigníng orðanna, sú er hætti bregðr, hon hefir fimm kynkvíslir: Isterologia, Anastrophe, Parenthesis, Tmesis[3], Sinchisis[4].

Isterologia er skipt [í skilníng[5] orðanna ok svâ skilníng þeirra, sem hèr[6]:

Brjánn fèll ok hèlt velli.

Hèr er skipt málsgreinum, ok sett sú fyrri[7] er síðarr skal vera, ok verðr frammfæríng í milli þeirra ok újöfn líkíng milli parta ok málsgreina.

Sinchisis[8] er alla leið samansteypð[9], sem hèr:

[Oss fremi[10] hinn, er himna,
heimstýrir, skóp dýra.

Hèr er þat mál [síðarr sett er fyrr[11] skal vera; þvíat sá heimstýrir, er himna skapaði, fremr oss nú hversdaglega.

---

[1]) *sic h. l. W*; skęrði, *748*. — [2]) *sic 748*; veigin, *W*. — [3]) *sic dedimus*; Themesis, *W*; Temesis, *748*. — [4]) *sic dedimus*; Sineresis, *W*, *748*. — "ὑπέρβατον est transcensio quædam verborum ordinem turbans, cujus species sunt quinque: ὑστερολογία, ἀναστροφή, παρένθεσις, τμῆσις, σύγχυσις". *Donatus l. c. col. 1776-77*. — "Hyperbaton est transcensio, cum verbum aut sententia commutatur. Hujus species quinque sunt: Anastrophe, Hysteron proteron, Parenthesis, Tmesis, Synthesis". *Isidorus I. 36*. — [5]) *a* [, skilníng *om.* í, *748*; skilníng *plenis literis utroque loco*, *748*; skilñg, *utroque loco*, *W*. — [6]) *vide Historiam Njalis*, *cap. 158*, *str. ult.* — [7]) fyr, *748*. —

Prunæ pelagi in cœlum effundebantur
sursum, mare violenter grassabatur.
Puto nubes a prora violari,
sinus Ranæ lunam tollit.

Hic est impropria comparatio inter ignem fatuum et flammam naturalem.

Hyperbaton (ὑπέρβατον) est trajectio verborum, a justa ratione discedens. Hujus species quinque sunt: Hysterologia, Anastrophe, Parenthesis, Tmesis, Synchysis.

Hysterologia (ὑστερολογία) est permutatio in distinctione et sensu verborum, ut hic:

Brian cecidit et arena potitus est.

Hic sententiæ permutantur, priorque ponitur, quæ posterior esse debuit, translatioque fit inter eas, et inæqualis comparatio inter partes et sententias.

Synchysis (συγχύσις) est oratio omni ex parte confusa, ut hic:

Adjuvet nos ille, qui cœlos
mundi rector creavit eximios.

Hoc loco vocabulum, quod prius esse debuerat, posteriori loco positum est: nam ille rector mundi, qui cœlos creavit, nos quotidie beneficiis ornat.

---

[8]) *emend.*; Sintesis, *W*; Sinthæsis, *748*. — [9]) stæypt reða, *748*. — "σύγχυσις est hyperbaton ex omni parte confusum, ut: *Tris Notus abreptas in saxa latentia torquet. Saxa vocant Itali, mediis quæ in fluctibus aras.* Est enim hic ordo: Tres abreptas Notus in saxa torquet, quæ saxa, in mediis fluctibus latentia, Itali aras vocant". *Donat. l. c. col. 1777.* — "Synthesis est, ubi ex omni parte confusa sunt verba". *Isid. I. 36.* — [10]) *a [sic 748*; fremi oss, *W.* — [11]) *a [sic 748*; fyʀ er siðaʀ, *W.*

Tmesis[1] slítr í sundr eitt orð, ok setr annan part [í milli[2], sem hèr:

Ekl vara[3] ógn á Stiklar
óblíð stöðum síðan.

Anastropha[4] er umsnúin orða skipan, sem Sighvatr kvað[5]:

[Hætt er[6] þat, er allir ætla,
áðr skal við því ráða,
hárir menn[7], er[8] ek heyri,
hót, skjöldúngi móti.

Hann setr þessa fyrirsetníng *móti* eptir þat fall er hon skal fyrir standa.

Parentesis er meðalsett málsgrein at skipt*u* seni[9], sem Einarr kvað[10]:

Eins má orð[11] ok bænir,
alls kjósanda hins ljósa
mjök er fróðr sá er getr góða
guðs þrenníng, mèr kenna.

Hèr er annat mál milli sett, ok til leiðar fært[12], en síðan lyktað hinu fyrra máli. Þessi fígúra er jafnan

---

1) *emend.*; Temesis, *W.*; Themesis, *748.* — 2) *add. ex 748, in W omissum.* — "τμῆσις est unius compositi aut simplicis verbi sectio, una dictione vel pluribus interjectis, ut: *Talis Hyperboreo septem subjecta trioni*, pro septentrioni; *Et saxo cere comminuit brum.* Et: *Massili portant juvenes ad litora tanas*". *Donat. l. c.* — "Tmesis est sectio unius nominis per interpositionem verborum". *Isid. I. 36.* — 3) var, *748.* — 4) *sic 748*; anatropa, *W.* — "ἀναστροφή est verborum tantum ordo præposterus, ut: *Carthago Italiam contra Tiberinaque longe*, pro: contra Italiam". *Donat. l. c.* — "Anastrophe, verborum ordo præposterus". *Isid. I. 36.* — 5) *vide carmen dictum* Bersöglis

TMESIS (τμῆσις) unum vocabulum divellit, aliamque partem interponit, ut hoc loco:

Parum non fuit pugna Stikla-
stadensis immitis deinde.

ANASTROPHE (ἀναστροφή) est constructio verborum præpostera, ut Sighvatus cecinit:

Periculosum est, quod omnes viri senes,
quemadmodum audio, regi sese
opponere statuerunt; ei rei in antecessum
aliquo occurrendum consilio est.

Poëta hanc præpositionem *móti* (contra) casui, cui præponenda erat, postponit.

PARENTHESIS (παρένθεσις) est interposita diviso sensu sententia, quemadmodum Einar cecinit:

Pariter verba et preces
(is valde sapiens est, qui bonam
trinitatem candidi, omnipotentis
Dei percipit) edoceri possum.

Hoc loco alia sententia interponitur et ad finem perducitur, quo facto prior sententia concluditur. Hæc figura semper adhibetur in variatione metrica, quam

---

visur *in* Hkr. *Magni Boni hist. c. 17 str. 8;* Fms. *5, 130, 4; 6, 43, 2.* — [6]) *sic* Hkr.; het, *W;* hættr, *748.* — [7]) *sic 748;* mer, *W.* — [8]) *sic* Hkr.; en, *W, 748.* — [9]) "παρένθεσις est interposita ratiocinatio diversæ sententiæ, ut: *Æneas, neque enim patrius consistere mentem Passus amor, rapidum ad naves præmittit Achaten". Donat. l. c.* — "PARENTHESIS, ubi interponimus sententiam nostram, qua ex medio remota integer sensus perdurat". *Isid. I. 36.* — [10]) *ex carmine* Geisli *(Radius) str. 1., in* Hkr. *et* Fms. *Vol. V.* — [11]) ὀδ, *poësin, 748.* — [12]) *sic 748, in W omnino detritum.*

sett í þeim hætti, er vèr köllum *stælt* eða *álagsháttt.*

Allegoria er trópr, sá er annat merkir en mælt er, sem Sveinn kvað:

þar kemr, [lýngs en[1] löngum
lind vandi mik strindar
leika leyni síka
lævi, á til sævar.

þat skal svå skilja, at hann lyktar svå því efni, er hann vildi í kvæðinu hafa, sem áin kemr til sævar. þat er úeigin*lig* líking milli árinnar ok kvæðissins. Allegoria hefir sjö kynkvíslir: Ironiam, Antifrasim, Karientismos, Enigmam, Paremiam[2], Sarcasmos, Astismos[3].

Ironia[4] gjörir gagnstaðligt mál því[5] er hon vill merkja[6], sem í Kúgadrápu[7]:

Meginreddir 'ro menn við Kúga;
meiri ertu hverjum þeirra.

Hèr er úeiginlig framfæríng ok líking, þvíat lof er með[8] háði sett. þessi fígúra er opt sett í skáldskap.

---

[1]) *a [sic 748;* langs að, *W.* — [2]) *sic dedimus;* paranomiam, *W;* Paronomia, *748.* — [3]) *emend.;* antismos, *W, 748.* — "ἀλληγορία est tropus, quo aliud significatur quam dicitur, ut: *Et jam tempus equum fumantia soluere colla*, hoc est: carmen finiri. Hujus species multæ sunt: εἰρωνεία, ἀντίφρασις, αἴνιγμα, χαριεντισμός, παροιμία, σαρκασμός, ἀστεϊσμός". *Donat. col. 1777.* — "Allegoria est alieniloquium, aliud enim sonat, aliud intelligitur. Hujus tropi (Allegoriæ) plures sunt species, ex quibus eminent septem: Ironia, Antiphrasis, Ænigma, Charientismos, Parœmia, Sarcasmos, Astismos". *Isid. Orig. I. 36.* — [4]) *sic 748;* Ironiam, *W.* — [5]) *sic 748;* þat, *W.* — [6]) "εἰρωνεία est tropus

vocamus *stælt* (mesembolema) vel *álagshátt* (variationem supplementorum).

Allegoria (ἀλληγορία) est tropus, quo aliud significatur, aliud intelligitur, ut Svein cecinit:

Ibi amnis in mare devenit.
Tilia vero telluris piscium,
in ericeto delitescentium, sæpe
me furtivis ludis adsvefecit.

Quod sic intelligendum est, eum (poëtam) argumentum, quod carmini subjecerat, ita concludere, ut amnis in mare deveniat. Quæ impropria est inter amnem et carmen similitudo. Allegoria septem habet species: Ironiam, Antiphrasin, Charientismum, Ænigma, Parœmiam, Sarcasmum, Asteismum.

Ironia (εἰρωνεία) sententiam rei significatæ contrariam reddit, ut in encomio Kugiano:

Homines Kugium vehementer metuunt;
tu quemlibet eorum potentia superas.

Hic impropria translatio et comparatio est; encomium enim ad contumeliam est compositum. Hæc figura sæpe in poësi adhibetur.

---

per contrarium quod conatur ostendens, ut: *Egregiam vero laudem et spolia ampla refertis* etc. Hanc nisi grauitas pronunciationis adiuvet, confiteri videtur, quod negare videtur". *Donat. col. 1777-78.* — "Ironia est sententia per pronuntiationem contrarium habens intellectum". *Isid. l. c.* — [7]) *Hoc carmen satyricum factum esse videtur cum allusione ad Kugium, de quo* Orkn. s. *cap. 66. De forma* reddirro (= reddir ero) *conferri potest Fms. 10, 421. lin. 7, ubi in prosa est* verrom (*pro* ver 'rom, vèr erom), *nos sumus.* — [8]) fyrir, *748.*

Antifrasis er svâ sem Ironia í einu orði; þvíat hon dregr nafn af gagnstaðligum lut[1], sem Sveinn kvað:

Hlès dættr. á við blèsu.

Hèr er sjór kallaðr *Hlèr*, því at hann hlýr allra minnst[2].

Enigma er myrkt sen um leynda líkíng lutanna[3], sem hèr er kveðit[4]:

Fara ek sá
foldar moldbúa[5],
á sat naðr[6] á ná.

Þesskonar fígúru köllum vèr *gátu*, ok er hon jafnan sett í skáldskap.

Kariëntismos er þat, ef úfögr nöfn talast granlega[7], sem Egill kvað[8]:

Vals hefi[9] ek vafur[10] helsis,
vâfallr[11] em[12] ek skalla[13];
blautr erumz[14] bergis fótar
borr[15], en hlust er þorrin.

---

1) "ἀντίφρασις est unius verbi ironia, ut *bellum*, hoc est, minime bellum. *Lucus*, quod minime luceat. *Parcæ*, quod minime parcant". *Donat. l. c. col. 1778.* — "Antiphrasis est sermo e contrario intelligendus, ut lucus, quia caret luce per nimiam nemorum umbram, ... et Parcæ et Eumenides, i. e. Furiæ, quod nulli parcant vel benefaciant", *Isid. l. c.;* idem Parcas a non parcendo, lucum a non lucendo derivat, *Orig. Lib. 8. c. 11 sub fin., Lib. 14. c. 8.* — 2) minzt, *748;* minniz, *W.* — 3) "αἴνιγμα est obscura sententia per occultam similitudinem rerum, ut: *Mater me genuit, eadem mox gignitur ex me*, cum significat, aquam in glaciem converti, et ex eadem rursus effluere". *Donat. l. c.* — "Enigma est quæstio obscura, quæ difficile intelligitur nisi aperiatur". *Isid. Orig. I. 36.* — 4) *vide* Hervarar saga ok Heiðreks konúngs *in* Fornaldar sögur Norðrl. *I. 472, 2.* — 5) *h. l. de cadavere equino.* — 6) *sic W, i. e. serpens, quod h. l. de aquila explicatur;* nár, *748.* —

ANTIPHRASIS (ἀτίφρασις) est quasi Ironia in una voce; nomen enim trahit a re contraria, ut Svein cecinit:

Hleris filiæ. navem adflarunt[a].

Hoc loco mare dicitur *Hler*, quod omnium minime calefaciat.

ÆNIGMA (αἴνιγμα) est sensus obscurus abstrusæ rerum similitudinis, ut in his versibus:

Ferri videbam
terrestris pulveris incolam,
insedit natrix cadaveri.

Hujusmodi figura, quam vocamus *gátu* (conjecturam), sæpe numero in poësi occurrit.

CHARIENTISMUS (χαριέντισμος) est, quum nomina minus pulchra (honesta) lenius proferuntur, ut Egil cecinit:

Lento gressu utor, quali præpeditus
equus; periculose sum caducus.
Molle mihi est rupis pedariæ
lignum, sed auditus defecit.

---

[7]) *sic W;* grandligarr, *748.* — "χαριεντισμός est tropus, quo dura dictu gratius proferuntur, ut, cum interrogantibus nobis, *Num quis nos quæsierit*, responderetur, *Bona fortuna*, exinde intelligetur neminem nos quæsisse". *Donat. l. c.* — "CHARIENTISMOS est tropus, quo dura dictu gratius proferuntur". *Isid. l. c.* — [8]) *vide* Egils saga *c. 89, p. 756-8.* — [9]) em, *748.* — [10]) vávar, *748.* — [11]) *sic 748;* valfallz, *W.* — [12]) *sic* Egils s.; eñ, *W*, *748.* — [13]) *sic 748;* kalla, *W.* — [14]) *sic* Egils s.; em ek, *W*, *748.* — [15]) *sic 748;* berr, *W.*

[a]) Adduxi hunc locum in Antiq. Americ. p. 267. *Hles dœttr*, i. e. undæ, quod utrum nominativus, an accus. h. l. sit, decernere non audeo; nam potuit subjectum verbi *blésu* (o: venti, tempestates) in versibus deperditis esse.

Paremia[1] er orðskviðr, sá er vel þikkir sama hlutum ok tíma, sem hèr:

"Er-a hlums[2] vant, [sögðu refar[3], drógu hörpu á ísi". Þat er mælt til þeirra manna, er láta stórliga, en megu lítið; þar er framfæríng ok úeiginlig líkíng milli manns ok hörpu[4].

Sarcasmos er hatrsfull ok úvinulig spottan[5], sem hèr:

Að kom gángandi,
þar er jöfrar börðust,
hèlt hann[6] upp höfði:
hèr er þèr[7] skattr, súlltan!

Sarcasmos gjörir annat yfirbragð máls en í[8] merkíng.

Astismos[9] má allt mál heita, þat er þermlast alþýðu orðtaki ok er skrýtt hirðligri málsnild[10], sem Egill kvað[11]:

Þat er úrètt
ef[12] orpit hefir

---

1) *sic dedimus;* Paranomia, *W, 748.* — 2) *alias:* hlunns. — 3) *a* [qvað refr, *748.* — 4) "παροιμία est accommodatum rebus temporibusque proverbium, ut: *Adversus stimulum calces;* et: *Lupus in fabula*". *Donat. l. c.* — "Paroemia est rebus et temporibus accommodatum proverbium". *Isid. Orig. I. 36.* — 5) "σαρκασμός est plena odio hostilisque irrisio, ut: *En agros et quam bello Trojane petisti Hesperiam metire jacens*". *Donat. l. c.* — "Sarcasmos est hostilis irrisio cum amaritudine". *Isid. l. c.* — 6) *om. 748.* — 7) *om. 748.* — 8) *om. 748.* — 9) *sic dedimus;* Atismos, *W;* Antismos, *748.* — 10) ἀστεϊσμός est tropus multiplex numerosæque virtutis. Namque ἀστεϊσμός putatur quicquid simplicitate rustica carot, et faceta satis urbanitate expolitum est, ut illud: *Qui Bauium non odit, amet tua carmina Meui Atque idem vulpes iungat, et mulgeat hircos*". *Donat.*

Parœmia (παροιμία) est proverbium, quod rebus et tempori bene convenire existimatur, ut hoc loco:

"Non est scrutulâ opus, inquiebant vulpes,
(quæ) traxerunt concham in glacie";

quod in eos dicitur, qui, quum parum valeant, superbe se gerunt; quæ translatio et impropria comparatio est inter hominem et concham.

Sarcasmus (σαρκασμός) est odiosa hostilisque irrisio, ut hic:

Ambulans advenit,
quo loco reges pugnabant,
elatoque capite: ecce tibi
(inquit) tributum, Sultane[a]!

Sarcasmus aliam speciem orationis, aliam significationem præfert.

Asteismus (ἀστεϊσμός) dici potest omnis oratio, quæ a vulgari loquendi usu recedit et aulica (urbana) eloquentia condita est, ut Egil cecinit:

Rectum non est,
si projecit

---

l. c. — "Astysmus huic (Sarcasmo) contrarius est, id est, urbanitas sine iracundia". *Isid. I. 36.* — [11]) *vide supra p. 152.* — [12]) *sic 748;* er, *W.*

a) Historia ignoratur. *Súltan*, Sultanus, h. l. est præfectus militum, dux, prætor, et de rege usurpatur, quemadmodum Sighvatus vocem Gallicam *sennior* (seigneur, dominus) de rege usurpat. Nomen Sultani, ut tituli imperatoris, primus dicitur suscepisse Orchanus Osmanni filius, dux Turcarum, qui regnavit ab anno 1326. Sed nomen Sultani, ut domini, præfecti, ducis, in regna septemtrionalia per commercia cum Arabibus et Mauris et per peregrinationes religiosas longo ante tempore introduci potuit.

á máskeið
mörgu gagni.

Hann kallar þvílíkt sem á sæ sè kastat fènu, ef[1] hann launar [ei með góðvilja vinum sínum[2]; þat er frammfæríng ok úeiginlig líkíng milli manns ok sjófar.

Omejosis[3] er auðsýníng eins lutar [ok um líkíng[4] annars lutar[5], þess er meirr er kunnigr; hon hefir þrjár kynkvíslir: Icon, Parabola, Paradigma[6].

Icon er samjafnan tveggja persóna eða þeirra tilfella[7], sem Snorri kvað[8]:

Herfánga bauð Hríngi
hjaldr einsköpuðr[9] galdra,
Gautr hvatti þó[10] þrautar[11]
þann, ok Hilditanni[12];
oflengi veldr Ýngva
úsætt, en vel mætti
herstefnandi[13] hafna
hans dóm[14], völundr rómu.

Hèr er úeiginlig líkíng milli Óðins ok nokkurs illgjarns manns.

---

[1]) *sic 748;* er, *W.* — [2]) *a* [eigi vin sínvm góðvilia, *748.* — [3]) *sic dedimus;* Omazevsis, *W;* Omozevsis, *748; i. e.* Homœozeuxis, *quæ inter tropos enumeratur apud Diomedem Libr. II. (ap. Putsch. col. 450), ubi in explicatione (col. 459)* ὁμοιωσιν *adfert.* — [4]) *s.* umlíking. — [5]) *a [om. 748.* — [6]) "ὁμοίωσις est minus notæ rei per similitudinem ejus, quæ magis nota est, demonstratio; hujus species sunt tres: εἰκών, παραβολή, παράδειγμα". *Donat. l. c.* — "ὁμήωσις (rectius ὁμοίωσις) est, quæ latine interpretatur similitudo, per quam minus notæ rei per similitudinem ejus, quæ magis nota est, panditur demonstratio. Hujus species sunt tres: icon, parabolo, paradigma, id est, comparatio, exemplum". *Isid. l. c.* — [7]) "εἰκών est personarum inter se,

in lari stadium
multa commoda.

Dicit, pecuniam veluti in mare projectam esse, si amicis suis officia benevole non rependat. Quæ translatio et impropria comparatio est inter hominem et mare.

Omœosis (ὁμοίωσις) est demonstratio unius rei per similitudinem alius rei magis notæ. Cujus tres species sunt: Icon, Parabola, Paradigma.

Icon (εἰκών) est comparatio duarum personarum aut iis accidentium, quemadmodum Snorrius cecinit:

Unicus ille arbiter luctarum militarium
Ringum invitavit ad sonoram pugnam
(hunc certe Gautus ad laborem impulit
suscipiendum) atque Hildetannum.
(Ita hic) artifex belli nimium diu
discordias commovet principum;
sed convocator exercitus haud sine
ratione judicium ejus aversabitur.

Hic est impropria similitudo inter Odinem et aliquem malevolum hominem.

---

vel eorum quæ personis accidunt, comparatio, ut: *Os humerosque deo similis, namque ipsa decoram*". *Donat. l. c.* — "Icon est imago, cum figuram rei ex simili genere conamur exprimere". *Isid. l. c.* — [8]) *vide* Hkr. *hist. Hak. Senioris c. 194 et* Hkr. *Tom. VI. ad h. l.; it.* Fms. *9, 455 et* Fms. *12 ad h. l., it.* Scr. Hist. Isl. *9, 353. Composita est hæc stropha hieme 1238-39.* — [9]) *sic W, 748.* — [10]) þrym, *748.* — [11]) þreyta, *748.* — [12]) *sic 748*, Hkr. *et var. lect.* Fms., *a forma* Hilditannr, *id. qu.* Hilditanni *et* Hilditönn, *cognomen Haraldi, D. R.;* Hilditannar, *W.* — [13]) her stofnandi, *748.* — [14]) *sic 748;* dómr, *W.*

PARABOLA er samjafnan tveggja luta í újöfnu kyni[1], sem kvað Nikoláss ábóti:

Tveir hygg ek at ber bæri
beitnárúngar heitnu[2],
stund era[3] lífs, á landi,
löng, meðal sín á stöngu;
þat kníðu ber báðir,
bergr oss trúa, á[4] krossi
svå hefvir aldin guð goldit
gyðíngr ok heiðíngi.

Hèr er vårum herra Jesú[5] Kristó jafnat til vínbers þess, er sendimenn gyðínga [báru af Jórsalalandi[6], þá er þeir voru á eyðimörk, en krossinum til stángar þeirrar, er þeir báru á berit. Hèr er framfæríng ok úeiginlig líkíng millum tveggja luta með misjöfnu kyni[7]: guðs sonar ok vínbers; en svå sem vínberit gefr hinn hæsta drykk til viðrlífis mönnum, svå gefr guðs son andligt líf öllum þeim er rètttrúaðir eru, í úthellíng síns blóðs, þess er[8] snýst or[9] vatni ok víni at hverri rèttsúnginni messu. Tveir menn, þeir er berit báru, merkja tvennar þjóðir, er at voru píníngu guðs sonar, gyðíngar ok heiðnir menn, ok er þar Ikon[10] millum jafnra kynja.

---

1) "παραβολή est rerum genere dissimilium comparatio, ut: *Qualis mugitus fugit cum saucius aram Taurus, et incertam excussit cervice securim*". *Donat. l. c.* — "Parabola est comparatio ex dissimilibus rebus". *Isid. I. 36.* — 2) *sic 748;* hettin, *mend.*, *W.* — 3) ær, *748.* — 4) *om. 748.* — 5) *in codd. scriptum* ıH̄u. — 6) *a [sic 748;* af Jórsala landi fundu, *W.* — 7) *sic 748;* efni, *W.* — 8) hversdagliga, *add. 748.* — 9) af, *748.* — 10) *sic 748;* ꝛ kona, *perper.*, *W.*

Parabola ($\pi\alpha\varrho\alpha\beta o\lambda\acute{\eta}$) est comparatio rerum dissimilis generis, quemadmodum cecinit Abbas Nicolaus[a]:

Puto, duos homines inter se
baccas in pertica portavisse
in terra promissa;
hora vitæ longa non est.
Eam frugiferæ arboris baccam
utrique calcarunt, Judæus
Ethnicusque. Sic Deus in cruce
pœnas pependit. Fides nos salvificat.

Hoc loco Dominus noster Jesus Christus comparatur cum uva illa, quam missi ab Judæis in deserto versantibus ex terra Hierosolymitana portarunt, crux vero cum pertica, qua portarunt uvam. Hic translatio et impropria similitudo est inter duas res diversi generis, Filium Dei et uvam. Sed quemadmodum uva præstantissimum potum in hominum alimentum præbet, sic Filius Dei vitam spiritualem omnibus recte credentibus dat, per effusionem sangvinis sui, qui quaque missa rite administrata ex aqua et vino transfiguratur. Duo viri, qui uvam portarunt, duas nationes significant, Judæos et Ethnicos, qui cruciatui Filii Dei interfuerunt; ubi Icon est inter æqualia genera.

---

a) De hoc Nicolao, abbate monasterii Thveraensis in Islandia boreali, qui obiit 1160, vide Hist. eccl. Isl. Tom. 4. p. 41: "Nicolaus, non incelebris poëta, carmen enim in laudem Johannis Evangelistæ pepigit, cujus quædam strophæ, teste celeb. A. Magnæo, ad calcem Vitæ Johannis Apostoli, islandice scriptæ, hucusque superfuerunt". Adde celeb. E. C. Werlaufii Symbolas ad geogr. medii ævi, p. 1, ubi hic noster locus citatur.

PARADIGMA samjafnar fyrst nokkura luti, ok síðan greinir hon þá líkíng[1], sem hèr:

Vöndr er María myndut
meins en[2] eplit hreina
endr at Jesse kindar
alls græðari kallast.

Hèr er greind sú samjafnan, sem áðr er upp tekin milli þess vandar, er Áron bar, ok laufgaðist með ávexti, ok Maríu drotníngar, er fæddi guðs son umfram mannligt eðli. Hnotin merkir guðs son, ok gjörir þar fagrar greinir. Þessi fígúra er mjök í skáldskap ok spakmæli, þau er vitrir menn hafva forðum samansett[3].

---

1) "παράδειγμα est enarratio exempli hortantis, aut deterrentis, ut: *Antenor potuit mediis elapsus Achivis Illyricos penetrare sinus, atque intima tutus.* Deterrentis, ut: *At non sic Phrygius penetrat Lacedæmona pastor, Ledæamque Helenam Troianas vexit ad urbes*". *Donat. col. 1779, qui finis est libri ejus de barbarismo, schematibus et tropis.* — "PARADIGMA est exemplum dicti vel facti alicujus, aut ex simili aut ex dissimili genere, conveniens ei quam proponimus rei. Similitudo autem tribus modis fit: a pari, a majore ad minus, a minore ad majus". *Isid. I. 36.* — 2) *sic 748;* sem, *quemadmodum, W.* — 3) *hic explicit hic tractatus in 748, in quo statim sequitur tractatus de appellationibus poëticis:* Skálldskapr er kallaðr skip dverga ok iǫtna

Paradigma (παράδειγμα) primo res quasdam inter se comparat, deindeque eas similitudine distinguit, ut hoc loco:

Maria virgæ adsimilatur, contra
vero sanator omnium malorum
appellatur purum
pomum Jessæ progeniei.

Hic distinguitur comparatio ante proposita inter virgam, ab Arone gestatam fructuque frondentem, et reginam Mariam, quæ Filium Dei citra humanam naturam peperit. Pomum significat Filium Dei, pulchrasque variationes allegoricas adfert. Hæ figuræ in poësi admodum usitantur, item in sapienter dictis (gnomis), quæ viri sapientes olim composuerunt.

---

ok Óðins etc., *cfr. Tom. I. p. 216-224, 230-252, præmissa inscriptione, literis rubris exarata, quæ præcedentem tractatum de Barbarismo, Soloecismo et Tropis Olavo Thordi filio, dicto Hvítaskáld, adscribit, his verbis:* hær ær lykt þeim lut bókar, ær Ólafr Þórðarson hæfir samansett ok vpphefr skalldskaparmal ok kænníngar, æptir því sæm fyri fundið var i kvæðvm höfut skallda ok Snori hæfir siþan saman færa látið; *cfr. supra p. 62 not. 1 ad initium tractatus tertii, et ipsum fragmentum 748, quod suo loco inter additamenta integrum dabimus, et præterea Eddam Sæmundianam ed. Haun. 1787 Tom. I. Vitam Sæmundi multiscii p. xviii, not. 77.*

IV [1].

1 [2]. PROSTHESEOS PARALAGE [3] verðr þá er önnur *prepositio* stendr þar er önnur ætti viðrkæmiliga at vera, sem Þorleifr kvað [4]:

Höfðu vèr í þèr Hákon!
er at hjörþíngi gengum
(þú rauðt Sköglar skýja
skóð) forostu góða.

Hèr er *í* sett úviðkæmiliga [5], svá sem þeir hefði *í* Hákoni forostu góða, þá sem þeir höfðu *af* honum; verðr ok þessi fígúra hvervitna þar, sem um fyrirsetníng er skipt.

2. LITOTES [6] verðr á þrjár leiðir, stundum merkir hon framarr en skilníng orðanna stendr til, sem Eiríkr viðsjá kvað [7]:

---

[1]) *Auctorem Tractatûs quarti, qui figuris orationis nescio unde collectis Tractatum Olavi Albipoëtæ (quem bis nomine citat) supplevit et auxit, longo post tempore vixisse, multa sunt quæ credibile faciant:* 1) *stropha (ed. Raskii p. 337, str. 2), quæ significat, templum aliquod principale, regnante Hakone, fulmine deflagrasse; quo haud dubie significatur incendium templi cathedralis Skalholtensis, anno 1309, regnante Hakone Magni filio, dicto Haleggo, de cœlo tacti et flammis absumto (Vita episc. Arnii Thorlacidæ, p. 124: Hist. eccl. Isl. Tom. 2. p. 57).* 2) *stropha (ed. Raskii p. 345, str. 3), qua quatuor Norvegiæ reges ordine recensentur, nempe: Hakon Senior (regn. 1217-1263), ejusdem filius Magnus, Legum emendator (1263-1280), hujusque duo filii, Eirikus Cleri-osor (R. N. 1280-1299) et frater in imperio successor (ɔ: Hakon Haleggus, R. N. 1299-1319).* 3) *stropha (ed. Raskii p. 338, str. 1), quæ graves continet querelas de perversitate morum et contumacia erga leges, quæ respicere videntur tempus imperii Magni Eiriki filii, dicti Smekk (1319-1365) circa medium seculi XIV. Præter hæc observare licet:* a) *Quum Olavus Albipoëta in 121 stropharum laciniis nonnisi 5 loca adduxerit*

IV.

1. Prostheseos parallage (προσθέσεως παραλλαγή) fit, quum alia præpositio ponitur, quo loco alia convenienter esse deberet, quemadmodum Thorleivus cecinit:

> Habuimus in te, Hakon, quum
> procedebamus in gladii conventum
> (tu rubefecisti Skögulæ nubium
> noxas), præsidium bonum.

Hic *i* inconvenienter positum est, ut si in Hakone bonum præsidium habuissent, quod ab eo habuerunt. Quæ figura ubique fit, ubi præpositiones permutantur.

2. Litotes tribus modis fit: interdum plus significat, quam intellectus verborum secum fert, quemadmodum Eirikus *viðsjá* (cautela, Cato) cecinit:

---

ex carminibus sacris petita: auctor tractatus quarti inter 62 stropharum fragmenta adducit duodetriginta ex carminibus sacris desumta, præter tres versus memoriales argumenti orthographici; ex quibus haud pauca novum ac recentiorem colorem produnt. b) *his adde præcepta,* RECENTIORIBUS *poëtis data (ed. Raskii p. 344), quod commune habet cum auctore præfationis tractatuum Grammaticorum (ibid. p. 273-5); quare hos eundem auctorem esse puto (forte Bergum Sokkii filium, qui ob. 1350, sec.* Arbækur Islands, *auctore Espolino, I. 81.).* — [2]) *in codice W inscriptioni et literæ initiali vacuus locus relictus est.* — [3]) *sic dedimus;* Protheseos paraloge, *W.* — "προσθέσεων παραλλαγή est, cum alia quam quæ debet præpositio ponitur, ut: *Cui tantum de te licuit?* pro: in te". *Diomedes* "de Metaplasmo" *in Libr. II., apud Putsch. col. 438. — Hanc figuram, nullo certo nomine insignitam, Olavus* hvitaskáld *supra tetigit, in Soloecismo, vide p. 114.* — [4]) *vide supra p. 114.* — [5]) *sic emend.;* viðkiæmiliga, *W.* — [6]) *sic Raskius conjecit pro* Liptota *(W), qu.* λεπτότης. — [7]) *cfr.* Heiðarvíga saga, Íslend. sögur *II. B.* (1817) *p. 390.*

Styrr lèt snart[1] ok Snorri
sverðþíng háð[2] verða,
þá[3] er geirnirðir[4] gjörðu
Gíslúngum[5] lut þúngan;
enn [var eigi[6] minna
ættskarð, þat er hjó Barði.

Ok skal svå skilja, at þat ættskarð, er Barði gerði, var meira en hitt, er áðr er greint. Stundum er Litotes[7] útþanníng orðanna, sú er allt merkir, þar er sumt er talit, sem hèr:

Sprúngu eigi öngar
út or bæjum sútir,
þvíat hyrr á havvi[8]
heitr gekk fira sveitum[9].

Hèr er sagt, at *eigi öngir* menn rynni af bæjum þar sem *allir* runnu[10]. Sumstaðar merkir *eigi eingi* nökkurn eða mikinn, sem hèr:

Fíngr vann eigi engan
eins með vatni hreinu
guðs á virðum víða
vinníng at því sinni.

Hèr er *eigi eingi* settr fyri nokkurum eða miklum vinníngi. Stundum standa tvær neitíngar fyri einni játan, sem hèr:

Ek veit at ní neitar
nytju lǫgs, því er flytja,

---

[1]) snarr, *Heiðarvíga saga l. c.* — [2]) háit, *Heiðarv. s.* — [3]) þar, *Heiðarv. s.* — [4]) *sic emend.; in W* geirniðir *scriptum, quod Raskius leviter mutavit in* geirviðir; gnýverðir *et mox*

Acrem gladii conventum
egerunt Styr ac Snorrius,
quum hastarum gestores Gislungis
iniquas conditiones tulerunt.
Sed non minus erat illud familiæ
damnum, quod Bardius cædendo facessivit.

Quod sic intelligendum est, familiæ damnum, a Bardio illatum, majus fuisse, quam quod antea significatum erat. Interdum Litotes est extensio verborum, totum significans, ubi pars recensita est, ut hoc loco:

Non exsiluere nullæ
e prædiis catervæ,
calidus enim ignis in capita
hominum multitudinis grassabatur.

Hoc loco dicuntur nulli homines non excurrisse e prædiis, quum omnes currerent. Est ubi "NON NULLUS" significet aliquantum aut magnum, ut hoc loco:

Digitus unius Dei
multis locis eo tempore
non nullam victoriam de
hominibus aquâ pura reportavit.

Hic NON NULLA victoria ponitur pro aliquanta vel magna. Interdum duæ negationes pro una affirmatione ponuntur, ut hic:

Scio, Bellonam luminis amnici
non negaturam Luco flammæ

---

gerðu, *Heiðarv. s.* — 5) Gislúnga, *Heiðarv. s.* — 6) *a* [varð eigi en, *Heiðarv. s.* — 7) Liptota, *W.* — 8) *sic W.* — 9) *sic ex conjectura;* sveiti, *W.* — 10) *ex emend.;* rynni, *W.*

meiðar geirþíngs glaðir[1]
Gunnr fjarðloga runni.

Hèr segir skáldit, at konan, sú er manni játaðist fyrir flutníng förunauta sinna, neitaði ní.

3. Topographia[2] er þat, ef skáldit segir frá stað þeim er tíðindin gerðust, þau er hann vill frá segja, sem hèr[3]:

Fríð stóð í bygð breðri[4]
borg Patera[5], sorgum[6]
mest áðr lýðr frá losta
lut gættr í bý fættist.

Hennar fóstsystir er *Bethgraphia*; er frá húsi er sagt:

Leygs svelgr en etr eigi
júgtanni lið manna,

---

1) *a Raskio jam ex conjectura additum; in W sine lacuna omissum.* — 2) *W scribit* Tophographia. — 3) *Hanc semistropham desumtam esse puto ex Encomio Sancti Nicolai antiquiore, ex quo infra in Ecbasi duæ semistrophæ adferuntur. Nam extat Encomium de S. Nicolao recentius, metro collatato octosyllabo* (hrynhenda) *compositum, sub titulo:* Nichulássdrápa Halls prests *(forte Halli, abbatis monasterii Thveraensis, 1385-1393, Hist. eccl. Isl. 4, 46, vel etiam presbyteri Halli Øgmundi filii, qui carmina:* Gimsteinn *sive* Krossdrápa, Náð, Michaelsflokkr, Mariuvísur *et plura composuit, et testante Arna Magnæo post annum 1400 floruit). Ex quo Encomio recentiori adferam ea, quæ huic loco lucem adferre puto:*

Str. 7. Í Patera borg með stoðum ok strætum
stóð þann tíð með blóma viðum
erkistóll, sá um má yrkja,
allvænn staðr, er Mirrea kallast.
Lifðu nú, sem lögunum hæfði
listug hjón, ok þágu af Kristi
getnað þann, sem guð ber vitni,
göfugligan með lífi fögru.

sinuum, quod hilares thalli
hastarum conventus proponunt.

Hoc loco ait poëta, feminam, quæ se viro intercedentibus comitibus despondebat, non negavisse (non dixisse non).

3. Topographia (τοπογραφία) est, si poëta locum, ubi res ab eo exponendæ gestæ sunt, describit, ut hoc loco:

Pulchra stetit lato in territorio
urbs Patara, antequam numerus
incolarum, ab impura libidinis conditione
liberatorum, in oppido maxime minuebatur.

Hujus sodalis est Bethgraphia[a], descriptio domus:

Ursus ignis (domestici) deglutit,
non comedit, hominum cœtum.

Str. 8. Sem kviðug var af kviknuðu jóði,
kemr þat undr á nokkri stundu
yfir staðinn ok fólk með stórligum voða,
stendr borgin düpur af sorgum.
Inn í staðinn skjótt nam skríða
skæðr höggormr með bölvað æði,
hugði sèr at hafa þar bygðir
er hæð var mest, svo liti hann flesta.

Str. 9. sequitur descriptio Basilisci.

Str. 10. Hver megi sjá, eða hver megi heyra,
hve mörg hundruð deyja mundu
manna, áðr en meistarinn svinni,
mildr drottinn, lækna vildi, *etc.*

[4]) *sic W; i. e.* breiðri. — [5]) *i. e. Patara, urbs Lyciæ.* — [6]) *i. e.* sǫrgum, saurgum.

[a]) Vox conflata ex hebraica בַּיִת, domus, et græco γράφω, quam frustra quæsivi.

gánga menn or munni
margreptum fletvargi.

Hèr talar skáldit af smíð hússins.

Cosmographia er þat, er skáldit segir frá heimsins skipan, skapan, stöðu eða hætti eða setníngu, sem hèr:

Allr lýtr heimr und[1] hylli
heilags friðar deilis.

Cronographia er þat, ef sagt er á hverjum tíma tíðindin gerðust, þau er hann vill frá segja, sem hèr[2]:

Sjálfráði dó síðan
sólar fróns at nóni
sá er hèkk, en dag dökti,
döglíngr á járnnöglum[3].

Svá er ok hin sama fígúra, þó at skáldit segi hvat samtíða er eða hverir höfðíngjar löndum stýra, sem hèr[4]:

Hákon rèð fyrir hauðri
handsterkr, þar er guð merkti
refsiþátt hinn rètta
rángri þjóð at[5] ángri:
laust með eldíng æstri
allvirkr höfutkirkju
himnagarðs ok hjörðum[6]
hirðir glæpsku firðum.

---

[1]) *in W scriptum est* vnð, *qu.* undir, *quæ lectio metri causa sequior est.* — [2]) *sic suppl., nam in W excidisse videtur.* — [3]) *Hæc semistropha in ed. Raskiana in textum suscepta est supra in* skáldskaparmál *cap. 52 (ed. Rask. p. 169 str. 8) ex*

Homines ex rostro lupi sedilium,
multis asseribus contignati, procedunt.

Hic poëta fabricam domus describit.

Cosmographia (κοσμογραφία) est, quum poëta mundi ordinem, creationem, situm, rationem aut positionem describit, ut hoc loco:

Totus mundus se supplex submittit
gratiæ sancti pacis distributoris.

Chronographia (χρονογραφία) est, quum tempus significatur, quo res a poëta exponendæ gestæ fuerint, ut hic:

Sua sponte mortuus est deinde
hora tertia pomeridiana rex
campi solaris, qui clavis ferreis
pependit, dies vero obscurata est.

Eadem figura est, quum poëta narrat, quæ res eodem tempore gestæ sint, aut qui principes terris imperent, ut hoc loco:

Manu fortis Hakon terræ
imperavit, quum Deus notavit
justam illam scuticam:
ad puniendam pravam gentem
et contumaciam sceleratorum hominum,
omnipotens custos cœlestis
aulæ templum principale
concitato fulmine percussit.

---

codd. G. et St., cfr. Tom. I. p. 451 not. 22. — [4]) *de historia sequentis strophæ vide supra p. 190 not. 1.* — [5]) *sic ex conjectura;* af, *W.* — [6]) *malui* hörðum, *duris, pertinacibus.*

4. Ypallage verðr þat, er sá er kallaðr þolandi, sem at rèttu er gjörandi, eða sá gjörandi, sem at rèttu er þolandi[1], sem hèr[2]:

Framan unnu gram gunnar
gramnis[3] seiðs framir[4] meiðar;
biðu Jótar lið ljótan
laga gángs daga strángra[5]:
lofag sjaldan hóf haldit,
hatast dygð, hratast lygðir,
tregs halda vegs valdar
veginn arf megindjarfir.

Hèr er arfrinn veginn kallaðr, sá er maðr var frá veginn, sá er með rèttu hèlt, er þeir tóku er hann drápu, ok í öðrum stað er sama figúra:

Mari sendu vers vinda
veitendr góins leita[6].

Hèr er sagt, at vindarnir væri sendir skipinu, þar sem at rèttu var skipit sent vindunum, þat er at skilja út sett í þeirra vald eða stjórn, ok í öðrum stað segist svâ:

Blès um hvâpta hása
höfut skrípamanns pípa.

Hèr er pípan köllut blása, sú sem í var blásit, ok

---

[1]) *Hanc figuram adfert Isidorus, Orig. I. 35, in Schematibus:* "Hypallage est, quotiescunque per contrarium verba intelliguntur, ut: *Dare classibus austros*, cum ventis naves demus, non navibus ventos". — [2]) *vide J. Olav.* Nordens gamle Digtek. *p. 61, ubi Olavius hanc stropham transtulit et in glossario illustravit; magna cum verisimilitudine putavit hos versus respicere gravem illam annonæ difficultatem, quæ cædem Knuti sancti, anno 1086 patratam, sub Olavo Sveinis f., R. D., subsecuta sit* (Fms. *XI. 294*). — [3]) *sic Olavius, ad metrum*

4. Hypallage (ὑπαλλαγή) fit, quum is, qui re vera faciens est, patiens, et qui re vera patiens est, faciens appellatur, ut hic:

> Pugnæ periti gestores ignis
> scutarii devicerunt regem, in jure
> exsequendo severum. Cimbri acerbam
> temporum iniquitatem experti sunt.
> Raro laudo modum servatum:
> virtus odio habetur: mendacia deprehenduntur:
> possessores parci honoris, valde audaces,
> cæsam hæreditatem (vi) retinent.

Hic hæreditas cæsa dicitur, quæ interfecto legitimo possessore erepta et a percussoribus occupata fuit. Alio loco eadem figura est:

> Præbitores collium serpentinorum
> equo pelagi ventos miserunt.

Hoc loco dicuntur venti navigio esse missi, quum re vera navis esset ventis missa, i. e. horum arbitrio sive potestati exposita. Alioque loco sic est:

> Per rauca capitis palata
> flabat tibia histrionis.

Hic tibia, quæ inflata est, flare dicitur. Hæc figura

---

accommodatius, pro grafins *sive potius* grafnis (= gramnis), *quod in W exstat.* — [4]) tamir, *Olavius, quod et magis placet, propter* framan, *quod jam occurrit in primo versu.* — [5]) *Olavius haud dubie secundum conjecturam legit:* liðljóta stránga daga, *parum proficua, calamitosa tempora, a* liðljótr, *tetri auxilii, parum proficuus. Secundum lectionem codicis W* ljótr liðr, *foedus nodus, h. l. metaphorice sumitur de gravi difficultate.* — [6]) *Hoc exemplum formatum esse videtur secundum illud Latinum: "Dare classibus austros", vide supra p. 198 not. 1.*

þikkir hon jafnan ljót figúra, þó at hon finnist í skáldskap sett, fyrir sakir skrúðs eða nauzynja.

5. Prosopopeia[1] er ísetníng nýrrar persónu, ok verðr á þrjár leiðir: Sú er hin fyrsta, ef skáldit segir at lífligr lutr tali til líflauss lutar, sem hèr:

Grund taktu, bölvi blandin,
bót fyrir glæpsku ljóta,
þèr mun óhlýðni ærin,
Ísland! búa píslir:
þú mátt úfrið óttast
óþýð[2], nema vel hlýðit
fold þeim er sverðum sjaldan,
siðir breytist hèr, neyta[3].

Hèr talar skáldit nefndri figúru, eggjandi undirmenn at hlýða vel forstjórum sínum, ok nefnir landit í stað þeirra er þat byggja. Frá líflausum til lífligs lutar, sem hèr:

Vatn kalla mik,
vil ek efla þik
hoddveitir, frams
hauðrfjörnis grams:
ek hreinsa allt,
ek vermi kalt,
ek birti sjón,
ek bæti tjón.

Hèr er sagt, at ölmusugjöfin kalli sik vatn Krists, ok telr upp dygðir sínar, eggjandi manninn til mildinnar;

---

[1]) Prosopophia, *perperam, W omnibus locis.* — [2]) *sic ex conjectura;* óþýðr, *W.* — [3]) *de historia hujus strophæ vide supra p. 190 not. 1.*

semper deformis habetur, etsi in poësi ornatus aut necessitatis causa usurpetur.

5. Prosopopœia (προσωποποιΐα) est interpositio novæ personæ, tribusque modis fit: primo, quum poëta dicit (facit) rem animatam alloqui rem inanimatam, ut hoc loco:

Terra, malis imbuta, lue
pœnas turpium scelerum!
Tibi nimia contumacia
calamitates, Islandia, adferet.
Terra pervicax, timendum tibi est
bellum, nisi probe morem geras eis,
gladiis qui raro utuntur.
Hic mores mutandi sunt.

Hic poëta, figuram memoratam adhibens, subditos hortatur, ut præsidibus bene morem gerant, terram compellans loco terram incolentium. A re inanimata ad animatam, ut hoc loco:

Aquam me vocant
regis cœlestis.
Auri præbitor,
te confirmabo.
Ego omnia purgo,
ego frigida calfacio,
ego visum clarum reddo,
ego damnum reparo.

Hoc loco eleemosyna dicitur se appellare aquam Christi, virtutesque suas enumerat, hominem ad benignitatem hortans. Nam sicut aqua ignem corporeum exstinguit,

því at svâ sem vatnit slök*k*vir líkamlegan eld, slíkt hið sama slökkvir ölmosan synda bruna ok þvær á þá leið sál, sem vatnit búkinn. Frá líflausum lut verðr prosopopeia[1] til líflauss lutar, sem segir í Barruk, at sjór ok skógr bjuggust í grend ok vildi hvârr annan upp taka, af því ljóp sandr í sjóinn, ok eyddi svâ hans yfirgáng, en logi brendi upp allan skóginn; hèr er svâ um kveðit:

Grænn kvað viðr á víði,
varð skrjúpr í því, djúpan,
út mân ek rýma reitu[2]
ríkis míns af þínu:
betr samir bolr með skrauti
blóms, en unnir tómar;
skóg man ek upp yfir ægi
ángrlestan rótfesta.

Vâtr kvað marr á móti:
mân ek vald yfir þèr halda,
skal hrís um lög ljósan,
lamit rót er þá, fljóta:
sandr luktaði sundum
sjór fèkk af stað ekki
en sterk*r* um böl bjarkar
bani hvers viðar gandi.

Skógr merkir Júða, en sjór Chaldeos; þjóðir þær, sem eyddu ríki Chaldeorum, merkja sand, en guðspjallig kenníng[3] eldinn, sú er í stað kom lögmáls Júða.

---

1) *sic emend.;* prosopoph'a, *W.* — 2) *ex conjectura, nam in W hæc vox nunc omnino est detrita; priores legerunt* reyti. — 3) *ex conjectura additum;* gvðzpiallig *tantum W.*

eodem modo eleemosyna æstum peccatorum exstinguit lavatque animum, quemadmodum aqua corpus[a]. Ab re inanimata fit Prosopopœia ad rem inanimatam, quemadmodum in Barucho (libro Baruchi) mare sylvaque in vicinia habitantes dicuntur alteri alteros occupare voluisse; unde factum est, ut arena in mare proruens æstum pelagi represserit, flamma vero totam sylvam combusserit. Qua de re hi versus compositi sunt:

Viridis sylva allocuta est mare
profundum, fragosa voce resonante:
fines imperii mei latius
proferam, parte tui ademta;
melius decet stirps arboris cum ornatu
floris, quam steriles undæ:
plantatam sylvam supra æquor
noxa adfectum elevabo.

Humidum mare contra dixit:
ego in te potestatem usurpabo;
frutices, elisis radicibus,
per lucidos latices natabunt.
Arena freta interclusit:
mare nihil loci nactum est:
robustus vero interfector cujusque ligni
circa truncum arboris grassabatur.

Sylva significat Judæos, mare Chaldæos, arena nationes, quæ regnum Chaldæorum deleverunt, ignis (doctrinam) evangelicam, quæ legi Judæorum succedebat.

---

a) cfr. Jus eccl. Novum, cap. 13. de Eleemosynis.

6. Apostropha er sú figúra, ef maðr talar til fráveranda manns, svâ sem við hjáveranda mann, ok setr sitt nafn í fyrstu skilníngu at rèttu, en þess í annarri, er hann talar til; en þó finnst öðruvíss gort, sem Snorri kvað:

Eyjólfi ber þú elfar
úlfseðjandi kveðju
heim, þá er honum sómi
heyra bezt með eyrum:
þvíat skilmildra skálda
skörúngmann lofag örfan;
hann lifi sælstr und sólu
sannauðigra manna!

Þessi Eyólfr var Brúnason, skáld einkar gott ok búþegn góðr, en eigi fèríkr. Sama figúra er ok, ef maðr talar til heilagra manna, sem Ólafr[1] kvað:

Þèr fremist því með tíri,
þú ert næst guði hæstum.

Ok í öðrum stað[2]:

Teitr gefr Thómas ýtum
trúarbót fyrir sið ljótan.

Er þessi figúra jafnan sett í brèfum, er menn sendast í millum, eða þeim prologis bóka, er einhverjum eru ætlaðar til rèttíngar eðr framburðar.

---

[1]) *Hic Olavus, Leggi an Thordi filius fuerit, nescio. Videntur sequentes versus desumti esse ex Encomio in S. Thomam (puto Cantuariensem, cfr. Vita Rafnis Sveinbjörnis filii, str. 2), hic autem decantari laudes St. Mariæ.* — [2]) *vide notam præcedentem.*

6. Apostrophe (ἀποστροφή) est figura, qua quis absentem, velut præsentem, adloquitur, suum nomen in prima persona, ubi oportet, illius, quem adloquitur, in secunda ponens. Quanquam aliter factum invenias, quemadmodum Snorrius cecinit:

> Saturator lupi, Eyolvo Albensi
> domum perfer salutem,
> quam auribus audire
> eum optime deceat.
> Laudo enim hunc liberalem virum,
> ingeniosorum poëtarum principem;
> vivat ille hominum vere divitum
> sub sole fortunatissimus.

Hic Eyolvus fuit Brunii filius, poëta in primis eximius, vir liberalis, sed non dives pecuniæ[a]. Eadem figura est, si quis sanctos homines adloquitur, ut Olavus cecinit:

> Tibi ideo unacum gloria augeatur,
> tu summo deo proxima es.

Et alio loco:

> Hilaris Thomas hominibus dat
> fidei incrementum pro turpi more.

Hæc figura sæpissime usurpatur in epistolis, quas homines inter se mittunt, aut in prologis librorum, qui aliis dedicantur, emendandi aut commendandi causa.

---

a) De hoc Eyolvo Brunii f. nihil mihi constat. Eodem Eyolvo auctore Edda Lövasina unam semistropham adfert, quæ sic se habet verbo tenus, sec. Exscriptum, quod habeo: *"Kallaðr er fótrinn sigla oc rá ok kennt fótar heiti, lær, kne, kálfa. Svo quað Eyólfr Brúnason: Kaupir ár ne eyri | allrífum skal hlífa | orðrackr ylia sneckiur | austri rásir flaustra"*.

7. Endiadis er sú fígúra, er tveir sundrlausir lutir eru merktir fyrir einn úskiptiligan lut, eðr einn úskiptiligr lutr er settr fyrir tveim skiptiligum lutum, ok er hon undir dregin samfestíng laussa luta ok leysíng fastra luta, sem hèr:

Skálm[1] vann ok[2] hjalt hilmi
hoddbeiðundum reiðan.

Hèr er úskiptiligr lutr, sverðit, merkt fyrir skálm ok hjalt, sundrlausa luti, ok enn segir svå[3]:

þýddist karlinn klædda
kona mín, ok þörf sína;
ek sá karl ok klæði
koma inn í því sinni.

Hèr er klæddr maðr settr fyrir sjálfum sèr ok þeim klæðum, er hann gaf konunni at fá sinn vilja, ok í annat sinn er sagt, at sèr hvårt kom inn, karl ok klæði, þar sem klæddr maðr kom inn, ok heitir sú Endiadis sundrlaus, er fastir lutir eru settir í stað laussa luta; en sú Endiadis heitir samföst, er lausir lutir eru settir í stað fastra luta, svå sem hèr má skilja á þessum dæmum, er hèr standa áðr ritin.

8. Ekbasis[4] er afgánga efnissins, þá er skáldit reikar afvegis, sem Bragi skáld gjörði, þá er hann setti í þá drápu, er hann orti um Ragnar konúng, þær vísur, er segja um fall Sörla ok Handis, sona Jónakrs konúngs ok Guðrúnar Gjukadóttur, er þeir

---

[1]) *sic dedimus;* Skäm, *W.* — [2]) *ex conjectura;* ef, *W.* — [3]) *sequentis strophæ historia ignoratur.* — [4]) *sic Raskius emendavit;* Ebasis, *W.*

7. Endiadis (ἓν διὰ δυοῖν) est figura, qua duæ res disjunctæ pro una indivisa significantur, aut una res indivisa pro duabus divisis; cui figuræ subjecta est compactio rerum solutarum et solutio rerum compactarum, ut hoc loco:

Lamina capulusque regem
auri petitoribus iratum reddidit.

Hoc loco res indivisa, gladius, significatur per laminam et capulum, res divisas. Et adhuc sic:

Uxor mea animum adjecit
ad virum vestitum suamque cupiditatem.
Vidi virum et vestimenta
intro ingredi eo tempore.

Hic vir vestitus ponitur pro se ipso et vestibus, quas feminæ dedit, ut voto suo potiretur; iterumque dicuntur singulatim ingredi vir ac vestes, quum vir vestitus ingressus sit. Endiadis, qua res conjunctæ ponuntur loco disjunctarum, disjuncta dicitur; qua vero res disjunctæ ponuntur loco conjunctarum, conjuncta dicitur, ut ex exemplis supra scriptis intelligi potest.

8. Ecbasis (ἔκβασις) est digressus a materia, quum poëta exspatiatur, quod fecit Bragius poëta[a], quum encomio intercalato, quod in regem Ragnarem scripsit, versus inseruit de cæde Sörlii et Hamderis, regis Jonakeris et Gudrunæ Gjukiadis filiorum, qui a

---

a) Hoc non fecisse poëtam, sed varias picturas in clypeo sibi a rege Ragnare dato repræsentatas historice descripsisse, nostra ætate primus luculenter demonstravit Celeb. F. Magnusenius (vide Lex. Mythol. p. 885 not. *).

fèllu fyrir mönnum Erminreks konúngs, ok er sjá vísa ein af þeim[1]:

Knátti[2] örr við illan
Erminrekr at vakna
með dreyrfár dróttir
draum í sverða flaumi;
rósta varð í ranni
Randves höfutniðja
þá er hrafnbláir[3] hefndu
harma Erps of[4] barmar[5].

Stundum verðr E*k*basis, þá er skáldit tekr stef af öðru efni en kveðit er, sem *í* Nikolássdrápu, er stefit er af guðligri þrenníngu, sem hèr[6]:

Öll þíng boða engla
eining í þrenníngu
órofnuðu jafnan
alls grams lofi framda.

Stundum verðr E*k*basis af því, at skáldit tekr dæmi þeim lutum, sem hann vill frægja eða úfrægja, af öðrum frásögnum. Svâ er ok í sama kvæði Nicholao dæmi tekin af hinum sæla Jóhanne Baptista, at auka hans virðíng, sem í þessi vísu[7]:

Jón laut í höll hreinum
hjarta sals hins bjarta

---

[1]) *Vide Tom. I. p. 370-372.* — [2]) *sic l. c. codd.;* knátt, *h. l. W.* — [3]) *sic l. c. codd. msc.;* hrafnblám, *h. l. W.* — [4]) *sic l. c. codd.;* ꝫ (ok), *h. l. W.* — [5]) *sic l. c. codd.;* barma, *h. l. W.* — [6]) *ex carmine antiquiore de sancto Nicolao, episcopo Mirrensi in Lycia, regnante imperatore Heraclio, vide*

satellitibus regis Ermenreki oppugnati ceciderunt, quorum versuum hic unus est:

Alacer Ermenrekus una cum
aulicis sanguine perfusis
insomnio excitatus est
in tumultu gladiorum.
Tumultus exstitit in domo
Randveris primarii parentis,
quum corvorum instar lividi fratres
Erpi injurias (illatas) ulciscebantur.

Interdum Ecbasis fit, quum poëta argumentum versuum intercalarium aliunde quam ab ipso encomio arcessit, ut in Encomio Nicolai, cujus versus intercalares a laudibus divinæ Trinitatis sumuntur, verbi causa:

Omnes Angelorum cœtus
unitatem in trinitate
colendam declarant, inviolata
semper laude regis universi.

Interdum Ecbasis fit, quod poëta ex aliis narrationibus exempla sumit ad illustrandas res, quas laudare aut vituperare velit. Sic et in eodem carmine Nicolao laudando exemplum sumitur ex beato illo Johanne Baptista, ut honor ejus augeatur, ut in hac stropha:

Johannes purum regum
principem supplex adoravit

---

supra p. 194-5 not. 3. — Legenda de eo habetur in historia Lombardica fol. 5-6, impressa per mandata Antonii Koburger, Nurenbergæ anno salutis 1481 (palæotypa). — 7) *ex encomio Sancti Nicolai antiquiore, ut semistropha proxime antecedens.*

meyjar mannviz frægrar
mildíngi bragnínga[1].

Ok leiðir skáldit þar lof Jóhannis svâ til enda, at þaðan af aukist lof heilags Nicholai. Slíkt hit sama má ok þessi fígúra vera í lastmælum, at illr maðr er kallaðr annarr Júdas, eða dæmi tekin til nokkurs ills manns at auka hans níð. Eru þessir lutir eða hættir E*k*basis — sá, er Bragi lofaði frændr Áslaugar í Ragnarsdrápu, at hans virðíng sýndist meiri en áðr var hon, ok hin*n*, at setja stef í jarteina-kvæði heilagra manna af sjálfum guði, til þess at sýna vinnara allra tákna ok samvinnara sinna vina, svâ ok at birta annan helgan mann með annars dæmum, eða lasta annan illan mann með annars illri endrminníng fyrir nauzun eða skynsemi skrauz eða lastmælis — vel leyfiligir[2], en ónýtar[3] efnis afgöngur eru með öllu flýjandi.

9. Emphasis setr undirstaðligan lut fyrir hræriligum lut, sem þá er vèr merkjum nokkut tilfelli mannsins fyrir sjálfum honum, sem at nefna glæpinn fyrir glæpamanninum, eða vizkuna fyrir vitrínginum, ok gengr þessi fígúra um alla þessa vísu:

---

[1]) *Encomium recentius de Nicolao, auctore Hallo sacerdote, hunc locum respexisse videtur, sic habens:*

in str. 14: Sú fagnaðar grein mun firðum sýnazt
fyllazt enn um guðz vin þenna,
at burðartíð hafi allík orðit
einni list ok Jóns Baptista.

Item in str. 16: Sè nýan son Zacharie,
sè brennanda lampa þenna,
sè hèr frúinnar fríðan annan
frumgetinn son Elizabethar.

in aula lucidi cordis palatii
virginis, sapientia excellentis.

Ubi poëta laudem Johannis ita ad finem perducit, ut inde laus Sancti Nicolai augeatur. Eodem modo hæc figura adhiberi potest in carminibus probrosis, quum malus aliquis homo adpellatur alter Judas, aut mali cujusdam hominis exemplum adcommodatur ad infamiam ejus augendam. Hæ species sive modi Ecbasios, tam is, quo Bragius in encomio Ragnariano cognatos Aslögæ laudavit, ut honor ejus (Ragnaris) major quam antea existimaretur, quam ille, quo argumentum versuum intercalarium in carminibus de Sanctorum miraculis a laude ipsius Dei repetitur, ut effector omnium miraculorum et cooperator amicorum suorum clarius repræsentetur, item ille, quo alius vir Sanctus exemplo alius illustratur, aut alius vir malus mala alius commemoratione vituperatur, necessitatis aut ornandi aut vituperandi causa, admodum liciti sunt, sed inutiles ab argumento digressus omnino sunt fugiendi.

9. Emphasis (ἔμφασις) ponit rem substantialem pro re mobili, ut quum aliquid homini accidens pro ipso homine significamus, v. c. nominantes facinus pro facinoroso, sapientiam pro sapiente. Quæ figura totam sequentem stropham occupat:

Hinn fyrri var svo fylldr af æru,
friði helgaðr í móður kviði,
með fíngri sín ok fróðri túngu,
fyrirrennari guðz nafn kennir.

[2]) *sic dedimus*; leyfilig^w, *W.* — [3]) onyt^w, *W.*

Píndr er stuldr þar er standa
(stafnreiðar) hímleiða
víða Vínga meiðar
(viðir!) hjá torgi miðju;
morð eru hjólum hörðum
hegnd, þau er illa gegndu,
þar er rètt vísar[1] ræsir
rómsæll[2] skipun dóma.

Hèr er stuldrinn kallaðr píndr, ok morðin hegnd, þar sem morðínginn er hegndr ok þjófrinn. Sumir menn kalla Emphasem þat, er vâpn er kallat með því verki sem af því gjörist, sem Þorleifr kvað[3]:

Hefik[4] í hendi
til höfuðs gjörva
beinbrot Búa,
böl Sigvalda,
vâ víkínga,
vörn Hákonar;
sjá skal verða,
ef vèr lifum,
eikikylfan
úþörf Dönum.

Hèr er kylfan kend eðr merkt með þeim tilfellum sem af henni máttu gjörast, ok hefir ýmsar líkíngar í einni vísu, ok kallar Ólafr[5] þat finngálknat, er líkum er skipt á einum lut í enni sömu vísu, ok berr bezt at hinn sami háttr sè haldinn um alla vísu, allra helzt einstaka vísum, en eigi hæfir sá háttr í stórkvæðum.

---

[1]) rettvisar, *conjunctim*, *W.* — [2]) *ex conjectura*; romsæl, *W.* — [3]) *vide* Fornm. s. *11, 130*; Scr. hist. Island. *Vol. XI, 111.* — [4]) *sic* Fornm. s.; hefvir, *W.* — [5]) *vide supra pag. 62, not. 1.*

Rhedæ prorariæ thalli! castigatur
furtum, ubi stant immotæ
multis locis Vingii arbores
juxta medium forum.
Cædes furtivæ, quæ decent male,
duris puniuntur rotis,
ubi rex fama beatus recte,
ostendit rationem judiciorum.

Hic furtum dicitur castigari et cædes furtivæ puniri, quum percussor et fur puniatur. Sunt qui Emphasin appellant, quando telum per opus ab eo effectum describitur, quemadmodum Thorleivus cecinit:

Manu teneo
in necem paratam
ossifragam Buii,
cladem Sigvaldii,
noxam piratarum,
tutelam Hakonis.
Hæc Danis erit,
si vivemus,
clava quernea
exitiabilis.

Hic clava denominatur sive describitur per accidentia, quæ ab ea proficisci potuerant, variasque in una stropha habet similitudines; id quod Olavus appellat SPHINGIS INSTAR VARIABILE (*finngálknat*), quando icones ejusdem rei in eadem stropha variantur, quum optime conveniat, eandem rationem servari per totam stropham, præsertim in monostrophis; ea autem ratio in carminibus majoribus non convenit.

10. Epexegesis[1] er skýríng eða glöggvari greiníng fyrirfarandi luta, sem Eylífr kvað[2]:

Báru mæt ámóti
málmþíngs viðir pálma,
sveit hrauð, seggja bæti,
sorg, er hann kom til borgar;
svå laðar siklíngr skýja
sín[3] hjarta til bjartir
þá[4] er fyrða gram færa
fögr verk með trú sterkri.

Er þessi fígúra köllut af alþýðu *glósa*, ok er sú grein þar í millum, at þessi fígúra Epexegesis[5] glósar eða skýrir sanna frásögn, svå sem hinn ágæti Salomon merkir vårn herra, en musterið heilaga kristni. En ***Icona***[6] setr framm två luti af líku efni; en ***Parabola*** setr framm úlíka luti, svå sem þat at kalla þenna heim *akr*, *þyrn* auðæfin, *fuglana* djöfla, með líkíng, en ei með sannleik. *Paradigma* dregr saman lík dæmi, ok skýrir hon sjálf þat er hon talar áðr með fígúru ok eiginligri undirstöðu. Epexegesis[7] hefir fleiri kynkvíslir í latínu; þvíat hon skýrir eigi at eins umliðna luti, heldr ok eptirkomandi luti, sem í bók ***Bóetii***, en eigi finn ek þat í norrænu-skáldskap.

11. Euphonia er gagnstaðlig Cacenphaton, ok verðr hon á margar leiðir; þvíat hvervitna þar sem

---

[1]) *sic conjecit Rask.;* exflexegesis, *W.* — [2]) *hanc stropham construxit, transtulit et illustravit S. Thorlacius in Antiqu. Bor. Observ. miscell. Spec. 7. p. 200-205.* — [3]) *sic Thorl.;* sins, *W.* — [4]) *sic Thorl.;* þeir, *W.* — [5]) exflexigesis, *W.* — [6]) *in W fere ut* icoria *scriptum.* — [7]) exflexigesis, *W.*

10. EPEXEGESIS (ἐπεξήγησις) est explanatio sive distinctior explicatio rerum antecedentium, quemadmodum Eylivus cecinit:

Metallici conventûs thalli ferebant
palmas obviam emendatori
hominum, ad urbem tendenti;
eximius cœtus dolorem abjecit.
Sic rex nubium eos ad se
invitat, qui candido corde
pulchra opera cum firma
fide principi hominum offerunt.

Hæc figura vulgo appellatur GLOSSA (interpretatio), sed id discriminis interest, quod hæc figura, EPEXEGESIS, veram narrationem interpretatur vel illustrat, ut excellens ille Salomon Dominum nostrum significat, templum vero sanctam ecclesiam; ICON duas res similis argumenti proponit; PARABOLA res dissimiles, ut quum hic mundus vocatur AGER, divitiæ SENTES, diaboli AVES, cum similitudine, non cum veritate; PARADIGMA similia exempla colligit, et quod antea figurate et proprio argumento proposuit, ipsa illustrat. Epexegesios apud Latinos plura sunt genera, non enim solum res præteritas, sed etiam futuras illustrat, ut in libro Boethii[a]; sed hæc genera non invenio in carminibus poëtarum septemtrionalium.

11. EUPHONIA (εὐφωνία) est contraria Cacemphato, multisque modis fit. Nam ubicunque Cacemphaton in-

a) ANICIUS MANLIUS SEVERINUS BOETHIUS, Romanus, anno 524 a Theodorico Gothorum rege supremo supplicio affectus, libros quinque de Consolatione Philosophiæ in carcere conscripsit.

Cacenphaton er flýtt, fyrir skynsemi, at forðast ljótt atkvæði, þá gengr þar inn Euphonia, ok standa þær greinir [full ... frammi[1], þar sem fyrrnefnd figúra er framm sett. Ólafr[2] segir ok: Euphonia verðr þar sem[3] ... límíngarstafir eru skiptir í þá stafi, sem fegra hljóða, sem í þessum nöfnum *lækr* ok *ægr*, þvíat *æ* þikkir hvarvitna lýta mál, nema þar sem skynsemi má fyrir gjalda, at þau orð, sem þat[4] stendr í, dreifast af þeim orðum, sem *á* stendr í, sem hèr segir:

Því veldr ár at ærir
akr búmanna spakra;
æra verðr með árum
undan dólga fundi;
ræða gengr af ráða
runa systur[5] ólystug;
órar dregr at ærum[6]
ýtum skemda flýtir.

Ok enn segir svå:

Œli[7] telst þat, er óln
ósnotran mann gotnar;
ælir vatn, þar[8] er álar
allstrángir fram hallast;
heitir lær[9] á læru[10],
læríngar kenníngar;

---

[1]) *spatium circiter quatuor literarum detritum est in membrana W.* — [2]) *vide supra p. 62 not. 1.* — [3]) *hic spatium duarum literarum in W detritum est.* — [4]) *sic emend.;* þar, *W.* — [5]) *sic W,* = systir. — [6]) *i. e.* œrum, *ab* órar; *nam auctorem distinguere velle* æ *et* œ *aperte declarat scriptio* ø

honestæ dictionis fugiendæ gratia vitatur, succedit Euphonia; quæ species supra satis expositæ sunt[a], ubi ante dicta figura proposita fuit. Dicit quoque Olavus, Euphoniam fieri, sicubi vocales compositæ in eas literas mutentur, quæ pulchrius sonent, ut in his nominibus: *lækr* et *ægr; æ* enim ubique sermoni vitium adferre putatur, nisi ubi ratio reddi potest, voces, in quibus occurrat, derivari a vocabulis, quæ *á* habeant, ut sequentia docent:

Bonitas annonæ causa est, quod ager
prudentium œconomorum fertilis est.
Remis est remigandum, ut
congressus hostium vitetur.
Subaus porci soror
invita discedit a porco.
Contumeliam inferens deliris
hominibus vesaniam adfert.

Atque adhuc sic:

Fatuus dicitur homo, qui
insipiens a viris educatur.
Cum murmure defertur aqua,
ubi rapidi gurgites proclinantur.
Dicuntur alaudæ in limosis,
disciplinæ (vero) institutiones.

---

in stropha sequenti. — [7]) *i. e.* auli; Øle, *id.*, *W.* — [8]) þat, *ut videtur, W.* — [9]) *accipio pro* lør, *pl. a* ló. — [10]) *i. e.* léru = leiru.

[a]) Respici puto, quæ de Cacemphato supra proposita sunt, vide p. 120-122.

kallast mær[1] á Mæri[2],
mæríng[3] ef gjöf tærist.
Hætta verðr á hættu,
hætíng ef böl rætir[4];
ást er nær at næra[5];
nú er vær konan færi;
skeind[6] tekr æðr en æðast[7],
æði[8] deyr þá er blœðir[9].

12. Lepos er þat, ef rík persóna er merkt með margfaldri tölu, ok er þat þá kurteisi, ef sá hefir ráðuneyti, er til er talat, sem Arnórr kvað[10]:

Yppa ráðum yðru kappi,
Jóta gramr, í kvæði fljótu.

Hèr er konúngsins persóna margföldut, en ekki heyrir þat at tala svå til úbreyttra manna, ok ef öðruvíss er gjört, þá verðr þat soloecismus, sem fyrr segir.

13. Antitosis er umskipti talna eða falla ok tíma með settu endimarki um fallaskipti, sem hèr:

þá er ek leyfi mey mjófa,
mær er þín, fyrir vild sína,
Hörn mælti þat horna
hjörþíngs við bör krínginn.

Hèr er rægiligt fall sett fyrir nefniligu falli. Um talnaskipti verðr Antitosis, sem hèr:

---

1) mẹr, *scribit h l. W.* — 2) *puto hic distingui* æ *et* œ *in* mær *et* Mœri *(provincia Norv.).* — 3) *i. e.* mæríngr, *abjecto* r. — 4) *hæc per* œ *scribenda:* hœtíng *ab* hóta, rœtir *a* rót. — 5) *possunt distingui h. l.* nær, *propius* (ná-), *et* nœra (*Norv.* nöre = nœra, *dan.* nære). — 6) *in W legi potest et* skeind *et* skemd. — 7) *i. e.* œðast, *(ab* óðr, *adj.).* — 8) *ex conjectura;* æðr, *W.* — 9) *ex*

Appellatur virgo in Mæria,
vir munificus, si donum erogatur.
Periculum adeundum est,
si minæ calamitatem adferunt.
Magis convenit, amorem nutrire.
Nunc nimis paucæ sunt placidæ mulieres.
Vulnerata anas mollisima furere incipit,
sed furor, misso sanguine, defervescit.

12. Lepos (λέπος) est, quum potentium virorum personæ numero plurali distinguuntur, quod urbanitatis gratia fit, si is, qui compellatur, consiliarios habet, quemadmodum Arnor cecinit:

Extollere adgredior vestram contentionem
Cimbrorum rex, in celeri carmine.

Hic persona regis multiplicatur; sed non convenit, viros privatæ conditionis ita adloqui. Si aliter fit, Solœcismus est, ut supra[a] dictum est.

13. Antiptosis (ἀντίπτωσις) est permutatio numerorum aut casuum et temporum, certo constituto termino. Per enallagen casuum, ut hic:

Quum laudo teneram virginem
(virgo tua est) pro sua benevolentia.
Diva cornuum id locuta est ad
peritum Divum gladialis conventûs.

Hic casus accusativus[b] ponitur pro casu nominativo. Per enallagen numerorum fit Antiptosis, ut hoc loco:

---

conjectura; br .... *(cetera detrita), W; Rask. conjecit* brædaz, *quod vix intelligi potest hoc contextu.* — [10]) *cfr. supra p. 116.*

[a]) vide p. 111 sqq. — [b]) Puto, auctorem τὸ *mær* accepisse pro acc. τοῦ *mey;* sed contra est.

Sveit fylla ein alla
alls framm jóa glamma.

Hèr stendr þetta nafn *sveit* sem margfallt nafn, stýrt af margföldu orði fylla. Um tímaskipti standa nóg dæmi í Soloecismo, en ekki er nýjum skáldum fallit at líkja eptir slíkum lutum, er til þess eru at eins sett at skilja fornskálda verka.

14. ANTITETON[1] verðr, ef hin síðastu orð svara hinum fyrstum, ok verðr hon á svâ margar leiðir, sem orðum fær skipt í vísu, svâ at regla sè haldin undir rèttri kveðandi, ok standa þessir hættir mest í því sem stælt er kveðit, eða lánglokum, sem hèr[2]:

Hákon ræðr með heiðan
(hefir drengja vinr fengit,
lönd verr buðlúngr brandi
breiðfeld, mikit veldi;
rógleiks náir ríki
remmi-týr at stýra,
öld fagnar því, eignu[3])
orðróm konúngdómi.

Hèr gegnir þessi orð saman: ***Hákon ræðr konúngdómi***, er fyrst standa ok síðast, ok er þessi regla lèttust af fyrr sagðri fígúru, er Antiteton heitir. Sú er önnur hennar *species*, ef máli lýkr á þenna hátt

---

[1]) *Isid. Orig. Lib. I. c. 35:* "ANTITHETON est, ubi contraria contrariis opponuntur et sententiæ pulchritudinem reddunt, ut illud: *Frigida pugnabant calidis, humentia siccis, Mollia cum duris, sine pondere habentia pondus*". — [2]) *vide* Háttatal *str. 14, Tom. I. 618.* — [3]) *sic correctum;* eignū, *W.*

Quum cœtus unus impleant
omnes prorsum equos piratæ.

Hic ponitur nomen "Cœtus" ut nomen pluralis numeri, quod regitur a verbo pluralis numeri "impleant". De enallage temporum satis exemplorum proponitur in Soloecismo[a]; sed recentioribus poëtis non convenit, talia imitari exempla, quæ tantum ad intelligenda priscorum poëtarum carmina proposita sunt.

14. Antitheton (ἀντίθετον) fit, quum versus postremi primis respóndent, cujus tot sunt variationes, quod modis versus strophæ variari possunt, servata justa harmoniæ metricæ ratione; qui modi maxime occurrunt in variatione, quæ mesembolema aut macrymma dicitur, ut hoc loco:

Hakon præest cum illustri
[virorum amicus nactus est
magnum imperium: rex
latas defendit terras gladio:
exasperatori prœlii contigit
proprio imperare regno:
ea re populus lætatur]
fama regiæ dignitati.

Hic cohærent verba: "Hakon regiæ dignitati præest", quæ primo et postremo loco ponuntur; quæ ratio facillima est in figura ante memorata, quæ Antitheton dicitur. Altera ejus species est, quum sententia hoc modo in

---

a) supra pag. 119. unum tantum exemplum adfertur temporum enallages; unde fieri potest, ut aliquis Grammaticorum Latinorum h. l. intelligatur.

í vísuhelmíngi, ok sè tvau mál í vísuhelmíngi[1], sem hèr[2]:

Hákon veldr ok höldum
(harðráðum guð jarðar
tiggja lèr með tíri)
teitr þjóðkonúngs heiti;
vald á víðrar foldar
(vindræfrs jöfurr gæfu
öðlíngi skóp úngum)
örlyndr skati gjörla.

þetta heitir stælt, ok er þat hinn fegrsti háttr. Sú er hin þriðja *species*, er fleiri mál gánga um eina vísu en tvau ok lýkst mál í síðastum orðum, sem hèr er kveðit:

Ólafr kunni blóthus brenna.
bráðan hitti Magnús váða..
Harald frágum vèr hjörleiks mildan...
hans arfi tók nú við starfa:
dróttar vinr fèkk helverk hættan.
...hníga rètt á enskri slèttu.
..sóttum píndr þá er örl[ög átt]ust[3].
.ágætt fall sá er hlaut til vallar.

Hèr er hið fjórða ok hið fimta vísuorð [sèr um[4] mál, hið þriðja ok hið sjötta vísuorð er sèr um mál, ok eru fjögur heil mál í þessi vísu, sem nú var talt. Sú er hin fjórða *species* hinnar sömu fígúru, ef tvau mál gánga jamframm um vísu, ok lýkst mál í helmíngi,

---

[1]) *sic emend.*; vísuorði, *W*. — [2]) *vide* Háttatal, *str. 12. (I, 616)*. — [3]) *Hæc quæ uncis inclusa sunt, in W legi non*

semistropha concluditur, ita ut singulis semistrophis binæ sententiæ insint, ut hoc loco:

Hakon regit et viros
[imperioso deus terram
regi tribuit cum gloria]
hilaris monarchæ nomen.
Imperium tenet latæ terræ
[ventosæ cameræ rex fortunam
principi destinavit juveni]
generosus imperator omnino.

Hoc dicitur MESEMBOLION, quæ pulcherrima variatio est. Tertia species est, quum plures sententiæ, quam duæ, stropham occupant, postremis versibus sententiam concludentibus, ut in sequentibus:

Olavus ethnica fana combussit.
Magnus in subitum periculum incidit..
Audivimus Haraldum bellicosum...
Ejus filius nunc negotia suscepit:
populi amicus morbum vitæ periculosum cepit.
... occumbere in Anglica terra.
.. morbis cruciatus, quum bella gerebantur.
. ille qui egregio casu humi cecidit.

Hic versus quartus et quintus sententiam conjunctim efficiunt, versus tertius et sextus per se constituunt sententiam; sicque quatuor integræ sententiæ huic strophæ, quæ modo allata est, insunt. Quarta species ejusdem figuræ est, quum duæ sententiæ pariter per stropham procedunt, quarum singulæ in semistropha

possunt. áttuz, *exscr. J. Grunnavic.;* áttjuz, *quod habet ed. Raskii, mendum est.* — [4]) *a [in W detrita.*

en þó eitt efni um alla með hinum sömum tveim málum, sem hèr:

Haki, Kraki
hoddum, broddum
særði, mærði
seggi, leggi;
veitir, neitir[1]
vella, pella
báli, stáli
beittist, heittist.

Hèr er hið fyrsta ok hið síðasta orð í fjórðúngi saman, ok annat ok hið þriðja; en mál öll lúkast í helmíngum. Þessa vísu má ok kalla Antiteton[2], er fjögur mál gánga um alla vísu, ok [eru um[3] mál saman hin fyrstu vísuorð í báðum helmíngum, ok önnur slík, ok hin þriðju, ok með einum hætti hin fjórðu:

Mætr Hákon vann..
en Magnúss fann...
Hjörr Eiríks hèkk....
hans bróðir gekk.....
..lángfeðra láð;
...lögvizku ráð.
....á rítar slóð,
.....at refsa þjóð.

Þessa vísu þarf skamt at færa til hins fyrra háttar:

Mætr Hákon vann..
en Magnús fann...

---

[1]) *sic W*, = neytir. — [2]) *i. e.* Antitheton, *ex conjecturâ;* anatecor, *W.* — [3]) *a [in W detrita.*

concluduntur, iisdem tamen duabus sententiis idem argumentum per totam stropham continuantibus, ut hic:

Hakius, KRAKIUS
DIVITIIS, cuspidibus
vulneravit, ORNAVIT
VIROS, crura.
Præbitor, USURPATOR
AURI, cimeliorum
flamma, CHALYBE
PUNCTUS EST, ustus est.

Hic verbum cujusque quadrantis primum et postremum cohærent, item secundum et tertium; singulæ vero sententiæ intra semistropham concluduntur. Antitheton[a] quoque appellari potest sequens stropha, in qua quatuor sententiæ per totam stropham procedunt, primis versibus utriusque quadrantis sententiam sociâ opera efficientibus, itemque alteris et tertiis, eodemque modo quartis:

Excellens Hakon sibi subjecit..
Magnus vero nactus est ...
Gladius Eiriki perpendit ....
Illius frater ivit .....
..terram majorum.
...ingenium juris peritum.
....in area clypei.
.....ad puniendum populum.

Hæc stropha facili negotio ad priorem variationem reduci potest:

Excellens Hakon sibi subjecit..
Magnus vero nactus est ...

a) Antitheti species strophæ abhinc tertiæ a superioribus aliquantum differt, non absimilis noto illi: *"Pastor, arator, eques, pavi, colui, superavi, Capras, rus, hostes, fronde, ligone, manu"*.

Hjörr Eiríks hèkk....
hans bróðir gekk
at refsa þjóð.
....á rítar slóð.
...lögvizku[1] lund.
..lángfeðra grund.
Haki, Kraki,
hamdi, framdi,
geirum, eirum,
gotna, flotna:
hreytir, neytir,
hodda, brodda,
brendist, endist,
báli, stáli.

15. Antipofora[2] er þat, ef maðr svarar þeim lutum sem maðr býst at kæra á hann á þíngi, ok stendr upp, búinn at segja framm sökina, en segir eigi:

þèr get ek, karl, ef þú kærir,
krönk orð búin, forðum
fat ek vârkunnar vinnur,
verðu kyrr ok sit fyrri!
sakir áttu á mèr miklar,
munu nær vera hæri,
þær sem þína aura,
þat er hættiligt, fætta.

---

1) *sic Raskius pro* lǫgvizlv, *qu. h. W.* — 2) *sic ex conjectura dedimus; Raskius conjecerat* ἀντεπιφορά. — "Anthypophora, objectio, oppositio, quum tacite occurrimus rationi". *Quint. 9, 2. 3.*

Gladius Eiriki pependit ....
Illius frater ivit
ad puniendum populum.
.... in clypei area.
... mentem juris peritam.
.. terram majorum.
Hakius, Krakius,
domuit, beavit,
gladiis, pace,
viros, cives.
Projector, usurpator,
auri, cuspidum,
ussit se, obiit,
incendio, chalybe.

15. Anthypophora (ἀνθυποφορά) est, quum quis objectiones, quas alteri in comitiis intendere parat, proponit, surgitque paratus ad agendam causam, neque tamen agit:

Auguror, homo, si accusas, tibi
parata fore mala verba (olim
inveniebam ignoscentiæ opera)[a];
placidus sis et potius conside!
Magna adversus me crimina habes,
graviora vero fere erunt
quæ tuas imminuent pecunias;
ea res periculo non caret.

---

a) Puto sensum esse: antequam huic causæ sum implicitus, facilis ad ignoscendum fui.

16. Antanaclasis[1] er þat, ef maðr setr tvenna skilnínga gagnstaðliga með einum orðum, sem hèr:

Mætum stend ek at móti
mansveigjanda eigi,
rís ek við Ránar eisu
runni, flærðar kunnum:
því heit ek víst, at veita
vígs drengiligt gengi;
þèr heit ek mest at móti
meginstrángliga at gánga.

Hèr er þessi fígúra tvítekin ok sýnd í báðum vísuhelmíngum.

17. Antimachesis[2] verðr, ef maðr snýr svå sem með orðum myrkrar skilníngar, sem hèr er ritat:

Sveit lifvir ill til átu
annlaust þokumanna,
en klaustrsbúi kristinn
kalds[3], at lífit haldist.

Þokumenn eru þeir kallaðir, er alla penninga sína neyta upp í ofáti ok ofdrykkju, ok bera þeir þat nafn sakir snápskapar síns, þvíat þeir sjá eigi satt ljós rèttrar framferðar, [ok lifa at eins til þess at eta, sem í sitjandi myrkvastofu þoku. En siðlátir menn eta eigi meira en svå mikit, at þeir láti eigi af at lifa, ok þikkir þessi fígúra mjög skaðsamlig[4].

---

[1]) *sic ex conjectura; Raskius conjecerat* ἀντίτασις; Aclacassis, *W.* — *Isid. Orig. 2, 21:* "Antanaclasis est, quæ eodem verbo contrarium exprimit sensum". *Adde Quint. 9, 3. 68.* — [2]) *sic conjecit Rask.;* Antimechisa, *W.* — *Videtur prava lectio esse pro* Antimetabole (ἀντιμεταβολή), *quæ apud Isidorum Antanaclasin excipit, Orig. Lib. 2, 21:* "Antimetabole est conversio

16. Antanaclasis (ἀντανάκλασις) est, quum quis duas sententias iisdem verbis proponit, ut hic:

Excellenti non resisto
equorum domitori:
insurgo contra favillæ marinæ
thallum, astutiâ notum.
Id certe polliceor, me strenuam
in prœlio operam navaturum:
inprimis promitto, me adversum te
quam vehementissime iturum.

Hoc loco hæc figura bis in utraque semistrophâ repetitur et repræsentatur.

17. Antimachesis (ἀντιμάχησις) fit, quum quis (sensum) quasi convertit per verba obscuri intellectus, ut hic scriptum est:

Malus cœtus nebulonum
secure vivit gulæ ergo,
christianus vero incola frigidi
monasterii, ut vita servetur.

Nebulones vocantur, qui omnes suas pecunias intemperantiâ cibi et potûs consumunt; quod nomen gerunt propter stultitiam; non enim vident lucem rectæ rationis, qui tantum edendi causa vivant, quasi in nebula carceris sedentes (quasi in tenebroso carcere inclusi): homines vero bene morati non plus edunt, quam ne vivere desinant. Quæ figura perquam vitiosa existimatur.

---

verborum, quæ ordine mutato contrarium efficit sensum: *Non ut edam, vivo, sed ut vivam, edo"; quod exemplum sequentibus versibus exprimi videtur.* — ἀντιμετάβολην inter schemata διανοίας *adfert Charisius apud Putsch. col. 254.* — [3]) *in W scriptum* kallz. — [4]) *Hæc a Iom. II*ꝫ, *at exhibet eorum loco:* þetta *(i. e. denominatio* þokumenn, *cfr. I. 531-2, 558-60)* heyrir til manna kenníngum.

18. Aposiopesis[1] er viljanlig þrotnan máls, sakir hrygðar eða úþykkju, sem hèr er kveðit:

Eigi er vân at ek vâga
viljag hyrjar þilju
eiga orða gnóga,
em ek reiðr, konu leiðast
þá[2] er mèr enn frá færum
forðum bænar orðum,
sitja verðr ok sýta
sik brúðr hin óprúða.

Hèr eru viljanliga or vísunni þessor orð, sakir reiði þokka: *Ek vil*, ok í öðrum stað: *kastaði*, ok skal svâ upp taka: Eigi er vân at ek vilja, þvíat ek em reiðr, eiga þá konu orðmarga, er mèr kastaði, þá er ek bað hennar; leiðast vil ek hana, þó at nú vili hon eiga mik, siti hon ok sýti, at skilja: sína heimsku. þessi [fígúra stendr í guðs orðum, þeim er hann talar til Júða fyrir fígúru, undir nafni Hjerúsalem-borgar.

19. Euphemismos er gott umskipti stafa í orðinu, sem Davíð setti *exúltat* fyrir *exaltat*, sem stendr í þessi vísu:

þat söng ok í gröf genginn
grundu huldr til stundar
enn með iðran sannri
öðlíngr til refsíngar:
hugþekka mun hlakka,

---

[1]) de Aposiopesi, *Isid. 2, 21; cfr. Quint. 9, 2. 54.* — [2]) *sic ex conjectura dedimus, vide sequentem auctoris commentarium;* þar, *W.*

18. Aposiopesis (ἀποσιώπησις) est voluntarius defectus orationis propter tristitiam aut iram, ut in his versibus:

Non exspectari potest, velle me
loquaculam illam ducere marini
ignis spondam; sum etiamnum
iratus. Aversari (volo) feminam,
quæ me quondam (rejecit)
a prolatis verbis precantibus.
Inhonesta illa mulier sedere
et se ipsa dolere cogitur.

Hic ex industria, animi ira commoti causa, e stropha ejiciuntur hæc verba, *ek vil* (volo), et alio loco ***kastaði*** (rejecit), nam verba sic in ordinem redigenda sunt: non spes est, ut velim (nam iratus sum) ducere loquaculam illam feminam, quæ me rejecit, quando eam ambivi: aversari volo eam, etsi nunc mihi nubere velit: sedeat illa et doleat se, i. e. stultitiâ sua. Hæc figura occurrit in verbis dei, quibus Judæos figurate adloquitur sub nomine urbis Hierosolymorum.

19. Euphemismus (εὐφημισμός) est commoda verbi literarum permutatio, quemadmodum David posuit exultat pro exaltat, quod in hac stropha exprimitur:

Princeps, humo contectus
in sepulchro, ad pœnam vero
profectus ad tempus, hæc
cecinit vera cum pœnitentia:
Clementissime lunæ moderator,

hróðr slúng lof, túnga[1],
mána vald hinn mildi,
mín rèttvísi þína.

Hèr er sagt, at túngan hlakki yfir rèttvísi guðs, þar sem hitt væri alþýðligra, at segja, at hann hæfi upp guðs orð[2] með túngunni, en þetta umskipti var gört til þess at setja þat orð, er meira þótti vert, í stað hins minna.

20. Simtosis[3] er úskapligt umskipti talna eða skilnínga, sem hèr er kveðit[4]:

Víngarðr hafði ölgefn orðit,
unda vargs, sú er nú eru margar,
neytir skili þann krók, með kæti,
kvensku heft, ok láti eptir;
fyrðum dugir at ósiðr orða
(oss vægðu guð!) jafnan lægðist
vâra þó hann í vatni skíru
verka sekt ok píslar merki.

Hèr er bæði skipt tölum ok skilníngum, ok er þessi fígúra með öllu ekki í vana dragandi, þó at persónum finnist skipt í salltara ok öðrum heilögum bókum.

21. Anepimonon[5] segir eða hefir[6] stórar sögur með fám orðum, sem hèr:

Berast lèt frá mey mætri
mætr foldsala gætir;

---

[1]) *in W conjunctim scriptum* hroðrslvng loftvnga, *quæ audacter divisi; nam etsi scirem exstare vocem compositam* loftvnga, *non tamen memini dari formam adjectivam* hróðrslvngr *pro* hróðrslvnginn, *præconiorum peritus.* — [2]) *sic W.* — [3]) *ex conjectura;* sineptesis, *W.* — [4]) *Prioris semistrophæ constructio*

lingua mea exultabit
tua animo cara justitia.
Præconium laudem divulgavit.

Hic lingua dicitur EXULTARE justitiâ Dei, quum vulgatius homo diceretur laudem Dei linguâ EXALTARE. Sed hæc permutatio facta est, ut vox majoris pretii visa pro minore poneretur.

20. SYMPTOSIS (σύμπτωσις) est inconveniens permutatio numerorum aut sententiarum, ut in his versibus:

Cerevisiæ diva, cujus similes nunc complures
existunt, muliebri indole impedita, cum lætitia
facta erat vinea. Usurpator lupi vulnerarii
eum errorem intelligat et remittat.
Homines semper decet, malum deponi
morem verborum. Parce, deus, nobis.
Ille culpam nostram, factis contractam,
limpida aqua et signo cruciatûs abluit.

Hic et numeri et sententiæ mutantur. Hæc autem figura nullo modo in consuetudinem adducenda est, etsi enallage personarum in Psalterio (hymnis Davidis) aut aliis sacris libris reperiatur.

21. ANEPIMONON (ἀνεπιμόνον) magnas res gestas paucis verbis narrat aut exponit, ut hic:

Fecit se nasci ab eximia virgine
eximius custos terrestrium lacunarium.

---

et interpretatio incerta est. Duos postremos versus transtulit Joh. Olavius in Synt. de Bapt. p. 42, ubi píslar merki, *signum passionis, per sanguinem Christi explicatur.* — [5]) *sic ex conjectura dedimus;* Onopomenon, *W.* — [6]) *ex conjectura; in W literæ* h.. ſir *tantummodo cerni possunt.*

umsníðníng tók auðnu
einn veitandi hreinnar:
áðr, skatna vann[1] vatni
vatnskírn jöfurs batnat[2],
fastandi bar freistni
friðar kennari þrenna.
Píndr reis upp með anda
ángrleystu herfángi
hlýrna gramr til himna
heim sótti guð drottinn;
sendi ástar anda
allshirðandi virðum;
sá kemr drótt at dæma
dauða lífs á hauðri.

Hèr er ávarp Theologie fært í tvær dróttkvæðar vísur. Þessi sama fígúra kallast öðru nafni *Brachilogia* ok hefir sömu[3] upprás nafns ok hin fyrri. Sumir meistarar segja, at *climax*[4] sè hennar *species*, sú er um jafnar gráður leiðir hverja málsgrein af annarri[5], sem hèr:

Hugsan flýtir lystíng ljóta,
lystíng fæðir samþykt skæða,
samþykt fæðir synd ok nauðir,
synd spenr á sik illa venju,

---

[1]) *ex conjectura;* vanr, *W.* — [2]) *i. e. aqua baptismo Christi consecrata est. Quæ sententia illustratur Colloquio Gudmundi Episcopi et Thoreris Archiepiscopi, str. 10, quæ sic habet:* Jórðan varð, þá er skjöldúng skírði | skíran Jón, sá er hjálpar hónum, | blezut endr ok geisla grundar, | grandalauss af helgum anda. | Þessi dýrð hefir vötn at vissu | vísa drottins gjörvöll prísat; | finnaz þau með sigri sönnum | sönnuz orð til

Solus ille puræ fortunæ
præbitor circumcisionem accepit.
Baptismus aquaticus hominum regis
meliorem conditionem aquæ paraverat,
antequam pacis doctor triplicem
tentationem esuriens sustinuit.
 Cruciatus cœlorum rex ad cœlos
unacum captivitate spirituum,
cruciatibus liberata, adscendit;
Deum Dominum visum ivit.
Misit amoris spiritum
universi custos hominibus.
Idem vivus veniet in terram
ad mortuos homines judicandos.

Hic summa Theologiæ duabus strophis collatato metro includitur. Hæc eadem figura alio nomine BRACHYLOGIA appellatur, eandemque ac prior originem nominis habet. Quidam magistri dicunt, ejus speciem esse CLIMACEM, qui æquali gradatione unam sententiam ex altera deducit, ut hoc loco:

Cogitatio maturat fœdam cupiditatem,
cupiditas parit noxium consensum,
consensus parit peccatum et pœnas,
peccatum malam consvetudinem induit,

---

liknar mönnum. — [3]) *in W omissum.* — [4]) *in W scriptum* dvnax, *sed A. Magn. veram lectionem* climax *in margine adnotavit.* — [5]) *Isid. Orig. 2, 21:* "CLIMAX est gradatio, cum ab eo verbo, quo sensus superior terminatur, inferior incipit, ac dehinc quasi per gradus dicendi ordo servatur. Hanc figuram nonnulli CATENAM appellant".

ill venja dregr nauzun nóga,
nauðsyn leiðir sál í dauða,
dauði spillir æði öllu
andar lífs með beisku grandi.

22. Omophasis[1] glósar myrkan lut með öðrum jammyrkum lut eðr myrkara, sem hèr:

Sæll er sènn í milli
siðvendis kvikenda
mána ranns af mönnum
mildíngr sá er barst híngat:
eðr þá er djúp at djúpi
dorgtúns niða borgar
um hljóðraufar hávar
hátt samþykkit vátta.

Hèr eru orð Abbacuch spámanns, þau er hann segir guð drottinn sènn milli siðvendis kvikenda, ok í þenna heim komanda, sett í hinn fyrra vísuhelmíng, en glósa yfir sett, sú er Davíð segir: undirdjúp vatnanna kalla á annat undirdjúp um þær himinborur, sem *katarakte* kallast, ok opnuðust er Nóaflóð drekti öllum heimi, utan þeim mönnum sem í örkinni voru. En til þess at þenna myrkleik megi skilja, segir Augustínus, at spámaðrinn sá fyrir at guð mundi holdgast, ok var sènn milli tveggja kvikenda, uxa ok asna, er merkja Júða ok heiðíngja, í milli Moysi ok Helie í myndskiptíng[2] vårs herra á fjallinu, ok milli tveggja *latrona* með sèr krossfestum, ok at lyktum millum tveggja lögmála: ok þessi tvau lögmál, eð forna ok hið nýja,

---

[1]) *sic ex conjectura;* Emophasis, *W.* — [2]) *ex conjectura;* mynd skiptíngar, *W.*

mala consvetudo satis magnam adfert necessitatem,
necessitas animam in mortem ducit,
mors omnem naturam animi
corrumpit, animi cum acerba noxa.

22. Omophasis (ὁμόφασις) rem obscuram alia re æque obscura aut obscuriore explanat, ut hoc loco:

Beatus imperator cameræ lunaris,
qui hunc in mundum editus est,
conspectus est ab hominibus
inter animantia moralitatis.
Vel quando gurgites æquorei
per alta vocalia foramina
altisonum consensum significant
arcis lunaris gurgitibus.

Hic verba Abbacuchi prophetæ, quibus dicit Deum Dominum apparuisse inter animantia moralitatis et in hunc mundum venisse, in priori strophæ quadrante posita sunt, addita interpretatione, qua David dicit abyssum aquarum alium abyssum inclamare per cœlestia illa foramina, quæ catarractæ dicuntur, quæque reclusæ sunt, quum diluvium Noachi totum mundum submersit, exceptis hominibus in arca versantibus. Quæ obscuritas ut intelligi possit, Augustinus dicit, prævidisse prophetam fore ut deus incarnaretur, eumque visum fuisse inter duo animalia, bovem et asinum, qui Judæos et Ethnicos significant, inter Moysen et Heliam in transformatione Domini nostri in monte, et inter duos latrones cum ipso crucifixos, et denique inter duas leges; quas duas leges, veterem novamque, papa Leo Eloquens

kallar Leó pávi hinn málsnjalli tvenn vatnadjúp, þau er annat er yfir himnum en annat undir himnum, ok Davíð segir, at ákallast með röddum *kataraktarum*, þat er himinraufanna, þeirra sem vötnin sendu til jarðar í flóðinu Nóa, ok merkja þær höfuðfeðr ok spámenn, postola ok prèdikara, þá er himnesk vötn heilagrar prèdikanar senda á jörðina, til þess at fyrirkoma guðs úvinum, þat er löstum ok lýtum, ok at döggva hjörtu rètttrúaðra manna með regni heilsamrar kenníngar; ok er þá at sönnu sènn sjálfr sannleikrinn, þat er sjálfr guð, milli kvikenda siðvendis, er hið forna lögmál frammsagt forðum af þeim feðrum, sem voru fyrir híngatburð guðs sonar svå sem af himni runnin vötn, er fram eru borin milli manna þeirra, sem siðvönd kvikendi ætti at vera í heilagri kirkju, ok samþykkjanda nýju lögmáli fagrliga framm flutt ok útskýrð með guðspjallegri kenníng ok af postoligum röksemdum fyrir prèdikara nýss lögmáls. Birtist þá fullkomit samþykki lögmálanna, þat er þau hafa sín á milli, ef framm eru bornar spásögur heilagra feðra um getnat ok híngatburð, prèdikan, pínsl ok dauða, upprisu, uppstigníng vårs herra, ok ástgjöf heilags anda, ok hinn efzta dóm ok eylíft líf, er í móti berast vitni af nýju lögmáli, at nær öll þessi stórmerki eru framm komin, en þau sem úorðin eru munu án ifa framm koma.

23. Epimone[1] er sú fígúra, er hit sama orð er optarr en um sinn sett[2], annat tveggja til þess, at uruggligar megi skiljast þat sem flutt er, sem víða

[1]) *sic dedimus*; Epimenon, *W.* — [2]) "Epimone (ἐπιμονή), *perseverantia, figura quæ et* Epizeuxis (ἐπίζευξις) *dicitur, quæ*

appellat duos abyssos aquarum, quorum alter est supra, alter infra cœlos, quos David ait inter se inclamare vocibus catarractarum, hoc est, foraminum cœlestium, quæ aquas ad terram in diluvio Noachi transmiserunt; quæ significant patriarchas, prophetas, apostolos et prædicatores, qui aquas cœlestes sanctæ doctrinæ in terram mittunt ad delendos hostes Dei, i. e. perversitates et vitia, cordaque hominum recte credentium pluviâ salutaris doctrinæ roranda; tumque re vera ipsa veritas visa est, i. e. ipse Deus inter animantia moralitatis, quum lex vetus olim promulgata fuit a patribus illis, qui ante filii Dei his in terris nativitatem fuerunt instar aquarum cœlitus defluentium, quæ inter homines, qui animantia honestatis studiosa esse deberent in sancta ecclesia, prolatæ, consentiente nova lege pulchre promulgatæ et doctrina evangelica argumentisque apostolicis per novæ legis prædicatores explanatæ sunt. Tunc perfectus apparet qui leges intercedit consensus, quum proferuntur vaticinia sanctorum patrum de conceptione, nativitate, prædicatione, cruciatu et morte, resurrectione et adscensione Domini nostri, de donis Spiritus Sancti, de extremo judicio et vita æterna, quibus occurrunt testimonia novæ legis, hæc omnia fere miracula jam eventu esse comprobata, quorum quæ nondum sunt perfecta, sine dubio rata erunt.

23. Epimone (ἐπιμονή) est figura, qua idem verbum sæpius una vice ponitur, aut eo consilio, ut, quæ pronuntientur, eo indubitatius possint intelligi,

---

ejusdem dictionis sine intervallo geminatio est, secundum Diomedem, ut Virg. Æn. 9, 428: 4, 660 (Fabri Thes.).

má finna í *theologia*, ella er hið sama orð fyrir fegrðar sakir optar sett, sem í dunhendu eðr iðurmæltum hætti; verðr þat stundum í upphafi, sem í greppaminni, en stundum í miðju eða í enda, ok má þat kalla háttaföll eptir fornum skáldskapar hætti; en sá má nýta er vill, ok líkja, en hinn únýta er þat vill. Í[1] upphafi, sem hèr:

Ek em synda bót
ok sæmdar hót,
ek birti sál,
ek bæti mál.

Í miðju, sem hèr:

Þar er ekki illt
ok ekki villt,
fæst ekki öngt
ok ekki þröngt.

Í enda, sem hèr:

Þar er úmælt vald
ok ágætt vald,
þar er algért vald
ok eylíft vald.

Þessi fígúra sýnist í upphafi ok í enda, sem hèr:

Ek bleza þik,
ek bið fyrir þik,
ek fæ fyrir þik,
ek frelsa þik.

24. Omopatia[2] er sú fígúra, ef tveir lutir eru svå bunnir[3] ok samþykkir, at þat megi segjast annarr gjöra

[1]) *sic dedimus;* eñ i vpphafi, *W.* — [2]) *sic ex conjectura dedimus;* Antopazia, *W.* — [3]) *i. e.* bundnir.

cujus exempla passim in theologicis occurrunt, aut idem verbum venustatis causa sæpius ponitur, ut in anadiplosi aut in variatione consonantiæ identicæ tertiatæ; quod interdum in initio fit, ut in memoriali poëtico, interdum in medio aut in fine; quod neglectio legum metricarum potest appellari secundum priscam versificationem; quam figuram si quis velit usurpare et imitari, licet, si quis repudiare velit, integrum est. In initio, ut hic:

Ego sum peccatorum emendatio
et honoris accessio,
ego illustro animum,
ego causam meliorem reddo.

In medio, ut hic:

Ibi nihil est mali,
et nihil erronei,
existit nihil coarctati
et nihil angusti.

In fine, ut hic:

Ibi est immensa potestas
et eximia potestas,
ibi est perfecta potestas
et æterna potestas.

Hæc figura et in principio et in fine repræsentatur in his versibus:

Ego benedico te,
ego oro pro te,
ego impetro pro te,
ego libero te.

24. Homopathia (ὁμοπαθεία) est figura, qua duæ res tam sunt colligatæ et concordes, ut altera

sem annarr gjörir, á þá lund sem túnga er köllut samþykk hjarta[1].

Máni skínn af mæni[2]
moldar hofs um foldir
alla stund meðan endist
æfi lands ok sævar:
veit ek fèlaga fljótum
fróns prýði vel þjóna,
þeim vitu eigi ýtar
auðit lífs nè dauða.

Hèr er túnglinu kent embætti sólarinnar, at skína jafnliga á jörðina, fyrir því er þat hefvir ekki ljós af sèr, heldr af sólinni, ok er dökt þeim megin, sem frá henni horfir, en albjart þat er at henni horfir; en þá sýnist þat hálft bjart er þat hefvir svå lángt gengit frá sólinni eða á svå lángt til hennar, at þat sè þá í suðri eða norðri, er hon er í austri eða vestri.

25. Antropus patos er sú fígúra, er þat er kent guðdóminum sem manndómsins er, sem þat, at hann standi, siti, gángi, reiðist, gleðist, elski, sýti; sem hèr er kveðit:

Adam sá þann allt í heimi
orði skóp í göngu forðum;
þenna kendi Stephanus standa
stórum vitr ok spámenn sitja.

---

[1]) *Sequens stropha Einari Skulii filio auctori adscribitur in codice msc. chart., in Vetere Collectione Regia Nr. 2368,*

dici possit facere, quod altera faciat, quem in modum lingua dicitur cordi consentire.

Luna splendet de vertice
terrestris cameræ per campos
omni tempore, dum durat
ætas terræ marisque.
Scio, pulchritudinem celeri
terræ socio bene inservire;
cui homines neque vitam,
neque mortem destinatam norunt.

Hic lunæ adscribitur solis officium, terram perpetuo lumine collustrandi. Luna enim, quæ lumen non sibi ipsa, sed soli acceptum referat, aversam ab eo partem obscuram, adversam totam lumine collustratam habet. Tum dimidia pars ejus collustratur, quum aut a sole tantum recessit aut ei tam adpropinquavit, ut plagam meridianam aut borealem teneat, sole in plaga orientali aut occidentali constituto.

25. Anthropopathia (ἀνθρωποπάθεια) est figura, qua divinæ naturæ adscribuntur quæ sunt humanitatis, v. c. stare, sedere, incedere, irasci, lætari, amare, dolere, ut in his versibus:

Adamus olim eum incedentem vidit,
qui omnia, quæ in mundo sunt, verbo creavit.
Eundem Stephanus perquam sapiens
stantem, prophetæ sedentem viderunt.

---

forma 4ti, *addente h. l.* "sem kvað Einar Skúlason". — [2]) *sic ex conjectura*; mæðv, *W*; *Gunn. Pauli correxerat* mæri.

Reiði tala hans bækr sem blíðu
brögnum jafnt sem hrygð ok fögnuð,
ástargnótt með öðrum háttum
ýta kyns, þeim er guddóm lýta.

En staðligar hræríngar ok líkamligt tilfelli megu með figúru, en eigi með sannleik til guðs talast, ok er þá sem guð gángi frá oss er vèr göngum frá honum, fyrir afbrigð hans boðorða, en til vår þá er vèr krjúpum til hans með iðran, undir hans miskunn. Staða hans er vår staða í góðu, eða búið fulltíng í nauzynjum. Seta hans er dæmíng um fólksins verðleika, þvíat dómarans er at sitja. Reiði hans er refsíng sú, er hann leggr á illvirki mannfólksins. Gleði hans er gæzka vår. Svefn hans er kallaðr þat, er vèr sofum með svefni dauðligra synda, ok vaknan hans er þat, er vèr vöknum við *sjálfa* oss. Sýtíng hans er þat, ef hann gefr oss at sýta ill verk vår. Ást hans er þat, er hann gefr oss at elska sik; svå at þarfyrir gefi hann oss þá giptu, at vèr hjálpimst fyrir hans miskunn. Hefvir sjá figúra nafn tekit af ***Antropos***, girzku nafni, því sem maðr er á våra túngu, ok ***pasis***, þat er setníng, svå sem vèr setjum guði man*n*liga reglu um hræríng ok aðra luti, svå sem þeir villumenn er ***Antropomorfite***[1] heita, er guði ætla mannliga limu, sakir einfeldi eða fátækleiks eiginligs skilníngs, ok skilja eigi at guð er óskiptiligr ok óbrugðligr, hvervitna nálægr, eigi með staðligri nálægð heldr með almætti einum saman.

---

[1]) *sic dedimus;* antropoformite, *W.*

Libri tam iram ejus, quam comitatem loquuntur
hominibus, amoris copiam, æque atque dolorem,
ac gaudium cum ceteris modis, propriis
humano generi, divinitate vero indignis.

Sed motus locales et corpori accidentia figuratè possunt, non verè de Deo dici; nam tum Deus dici potest a nobis discedere, quum nos præceptis ejus violandis ab eo discedimus: ad nos, quum pœnitentiam agentes eum supplices adimus ejusque fidei nos submittimus. Ejus status est noster status in virtute aut paratum auxilium in adversis. Ejus sessio est judicatio meritorum humanorum; nam sedere judicis est. Ejus ira est pœna, quam malis hominum facinoribus irrogat. Ejus gaudium est bonitas nostra. Ejus somnus dicitur, quum nos sopimus somno mortalium peccatorum; ejusque evigilatio est, quum nosmetipsi ad meliorem frugem redimus. Tristitia ejus est, si det nobis male factis nostris dolere; amor ejus est, quum nobis dat, ut ipsum amemus, ut ideo nobis eam fortunam concedat, ut ejus beneficio salvemur. Quæ figura nomen sortita est a græco nomine ἄνθρωπος, quod nostra lingua hominem sonat, et *pasis*, i. e. positio[a], quasi Deo humanam ponamus regulam de motu aliisque rebus, quod faciunt hæretici, Anthropomorphitæ dicti, qui propter simplicitatem aut proprii intellectus inopiam Deo humana membra tribuunt, non intelligentes, Deum esse indivisibilem et immutabilem, ubique præsentem, non locali præsentia, sed sola omnipotentia.

---

a) Hoc loco confunduntur lat. *positio* et græc. πάθος.

26. Sinatrismos[1] er sú figúra, er lof eða lestir eru samanlesnir í einum kapituló ok klausu eða versi í latínu, en með einni vísu eða með fleirum í norænu, sem hèr:

Abels lofar æfvi
ómeinsemi hreina;
öld lofar Enoch mildan
einkend siðavendni;
Nóe lofast öflugs æfvi
ágætu hreinlæti;
Seem lofar fært til fremðar
fórnar hald um aldir.

Trúa lofar Abrams ævi;
Ysach lofar vísan
vân; lofar Jacobs einum
ástsemd hugar fremdum.
Skýrr lofar Jósephs æfvi
úrskurðr fyrirburða.
Guðs lofar ætt ok æfi
Aróns göfug þjónan.

Móysen lofar ljósan
lagamál hið brennfagra,
þik lofar allt[2] með öllu,
alls heims jöfurr, heima.

Slíkt sama er þessi figúra samanlestr lasta.

---

[1]) *sic dedimus;* simatrismos, *W.* — *Aliquid simile habet figura* ἀθροισμός *apud Isid., Orig. 2, 21:* "ἀθροισμός plures sensus breviter expeditos in unum locum coacervat, et cum quadam

26. Synathrismos ($\sigma\upsilon\nu\alpha\vartheta\rho o\iota\sigma\mu\acute{o}\varsigma$) est figura, qua laudes aut vitia uno capite et clausula sive versu collecta sunt in sermone latino, una autem stropha aut pluribus in sermone septemtrionali, ut hoc loco:

Abelis ætatem candidam
commendat innocentia.
Morum integritas, omnibus hominibus
nota, liberalem Enochum laudat.
Ætas robusti Noachi
egregia castitate laudatur.
Sacrificii celebrata observatio
Semum perpetuis laudibus effert.
Fides laudat Abrami ætatem.
Sapientem Isaacum laudat
spes. Amabilitas Jacobi singularem
animi præstantiam pollicetur.
Perspicua interpretatio portentorum
ætatem Josephi celebrat.
Excellens Aronis ministerium
et vita populum Dei commendat.
Splendidum Moysen laudat
illa flammis conspicua lex.
Te, universi mundi rex, laudant
omnes homines cum rerum universitate.

Eodem ipso modo hæc figura est vitiorum collectio.

festinatione decurrit". *De synathroismo vide Quint. 8, 4. 28.* — [2]) *sic ex conjectura;* allr, *W.*

27. Erothema[1] er sú figúra, er opt er spurt af hinum sama lut ok andsvarat eptir sama hætti, sem hèr:

Hverr deyr? hjarðar stýrir;
hví? fyrir sauða lífi;
hversu? hèkk á krossi;
hvar? þar er Lazarus jarðast;
hvenær? helzt at nóni;
hverir knúðu að? Júðar;
hverr nýtr? heiðni bötnuð;
hvat geldr? djöfuls veldi.

Hèr eru sextán mál í vísu, ok er jafnan spurt ok svarat í vísuorði. Má ok þessi sama figúra vera með minnr þröngdum spurníngum:

Hverr fèll? Hörða stillir;
hvar? þar er karlfólk barðist;
hvenær? hneig at nóni;
hver var sök? öfund vöknuð;
hverr vá? Kálfr hèlt darri;
hverir bændu[2] slíks? þrændir;
hvat nýtr? heilsa bötnut;
hvat sýtir? fira lýti.

---

[1]) *sic dedimus;* therethema, *W.* — *Apud Isid. (2, 21) vocatur* Exoche. — [2]) *W scribit* bendv.

27. Erotema (ἐρώτημα) est figura, qua eadem de re sæpius quæritur, et ad eandem eodem modo respondetur, ut hoc loco:

Quis moritur? Rector gregis.
Cur? propter vitam ovium.
Quomodo? Pependit in cruce.
Ubi? Quo loco Lazarus humatur.
Quando? Hora maxime tertia.
Quinam id urgebant? Judæi.
Quis fruitur? Ethnicismus emendatus.
Cui nocetur? Diaboli potestati[a].

Hujus strophæ, quæ sedecim enuntiationibus constat, singulis versibus quæstio et responsum inest. Sed hæc eadem figura quæstionibus minus angustis repræsentari potest:

Quis cecidit? Hördorum imperator.
Ubi? quo loco viri prœliabantur.
Quando? Hora tertia pomeridiana occubuit.
Quæ causa fuit? Invidia excitata.
Quis telum intentavit? Kalvus hastam tenuit.
Quinam talia optabant? Thrandi.
Quid fruitur? Sanitas restituta.
Quid dolet? Hominum vitia.

---

a) Constructio per se patet. Eadem figura occurrit in carmine Lilio, str. 62.

ADDITAMENTA.

I. SNORRA EDDA,

SECUNDUM CODICEM UPSALIENSEM[1].

Bok þessi heitir edda. hana hevir saman setta snorri sturlo sonr eptir þeim hætti sem her er skipat. er fyrst fra asvm ok ymi. þar næst skalldskapar mal ok heiti margra hlvta. Siþaz hatta tal er snorri hevir ort vm Hakon konvng ok skvla hertvga[2].

2. 1. ALMATTIGR GVÐ skapaþi himin ok iorð ok alla hlvti er þeim fylgia. ok siþaz menn[3]. er ettirnar ero fra komnar Adam ok evo. ok dreifþvz ættirnar vm heiminn siþan. En er fra liþo stvndir viafnaþiz folkit. Svmir vorv goþir. Svmir lifþo eptir girndvm sinvm. Fyrir þat var drekt heiminvm nema.þeim er meðr noa vorv i avrkinni. eptir þat bygþiz enn verolldin af þeim. en allr fjolþinn afræktiz þa gvþ. en hverr mvndi þa segia fra gvðs stor merkivm er þeir tyndo gvþs nafni. en þat var viþaz vm verolldina er folkit villtiz. en þo veitti gvþ monnom iarþligar giptir

---

[1]) *Numeri in margine notati numerum paginarum Tomi prioris significant.* — [2]) *Hæc inscriptio literis rubris in codice scripta est. Ceterum notandum est, quod omnes rubricæ codicis manu ipsius librarii scriptæ sunt.* — [3]) *in codice* meŋ *scriptum, quam literam, quæ sæpissime in codice occurrit, per* nn *dedimus.*

fe ok sælo ok speki at skilia iarþliga hlvti. ok greinir þær er sia matti loptz ok iarþar. Þat vndroþvz þeir er iorþin ok dyr havfþv saman natvro i svmvm hlvtvm sva olikt sem þat var. þat er eitt er iorþin er græn i hám fjalltindvm ok sprettr þar vpp vatn ok þvrfti þar eigi lengra at grafa en í divpvm dal. Sva er ok dyr eðr fvglar at iamlangt er til bloþs i havfþi sem i fotvm. Avnnr natvra er sv iarþarinnar at a hverio ari uex a henni gras ok blom. ok a sama ari fellr þat. Sva ok dyr eðr fvglar at þvi vex har eða fiaþrar ok fellr a hverio ári. Þat er en þriþia natvra iarþarinnar at hon er opnvð þa grær gras a þeirri molldo er efst er a iorþvnni. Þeir þyddo biorg ok steina moti tonnvm ok beinvm. Sva skilþo þeir af þesso at iorþin veri kvik ok hefþi lif með noekvrvm hætti. er hon fæddi oll kvikvendi ok eignaþez allt þat er do. Þangat til hennar tolþv þeir ættir sinar. sa þeir þat at oiafn var gangr himintvngla. Svm gengv lengra en svm. þat 6.
grvnaþi þa at nockvrr mvndi þeim styra. ok mvndi sa vera rikr. ok ætloþv hann mvndo verit hava fyrri en himintvnglin. ætloþv hann raþa mvndo skini solar ok dogg iarþar ok vindvm ok stormi. en eigi visso þeir hverr hann var. en þvi trvþo þeir at hann ræþr ollvm hlvtvm. ok til þess at þeir mætti mvna. þa gafo þeir avllvm hlvtvm nafn með ser ok siþan hevir atrvnaþr breyzt a marga vega sem menn skiptvz. eðr tvngr greindvz en allt skilþo þeir iarþliga þviat eigi hofþv þeir andliga gipt ok trvþo at allt veri af noekvro efni skapat eðr smiþat.

hverso greind er verolldin i þria staþi[1]. 10.

2. Verolldin verþr greind i þriar halfor. einn hlvtr var fra svþri til vestrs. ok vm mið iarþar sia. Sa heitir affrika. enn syþri hlvtr er heitr sva at þar brennr af solo. Annarr hlvtr er fra vestri til norþrs ok inn til hafs. heitir evropa eðr enea. en nerþri hlvtr er þar kalldr ok vex eigi gras ok eigi ma byggia. fra norþri vm avstr halfona til

[1]) *literis rubris.*

svþrs heitir asia. J þeim hlvta veralldarinnar er oll fegrþ ok eignir gvll ok gimsteinar þar er mið verolldin. ok sva sem þar er betra en i oþrvm stoþvm sva er þar ok mannfolkit meirr tignat en i oþrvm stoþvm at spekt ok afli fegrþ ok ollvm kostvm. þar var sett roma borg er ver kavllvm troio. J troio vorv XII konvngdomar ok einn yvir avllvm oþrvm þar vorv XII havfvþtvngr. konvngr het menon hann atti dottvr priamus konvngs troiam. Sonr þeirra het tror er ver kollvm þor. þa var hann XII vetra er hann hafþi fvllt afl sitt. þa lypti hann af iorþv x biarnstokvm senn. hann sigraþi marga berserki senn ok dyr eðr dreka. J norþr halfo heimsins fann hann spa konv eina er Sibil het. en ver kollvm sif. engi vissi ætt hennar. Sonr þeirra het lorriþi hans sonr vingiþorr. hans sonr vingener. hans sonr moða. hans sonr mage. hans sonr sefsmeg. hans sonr beðvig. hans sonr atra. er ver kollvm annan. hans sonr Itrman. hans sonr eremoð hans sonr skialldvn er ver kollvm skiolld. hans sonr biaf er ver kavllvm bavr. hans sonr iat hans sonr gvðolfr. hans sonr finnr. hans sonr frialafr er ver kavllvm friðleif. hans sonr vodden er ver kavllvm oþin.

fra þvi er oþinn kom a norðr lond[1].

24. 3. Þessi oþinn hafþi mikinn spadom. kona hans het frigida er ver kavllvm frigg. hann fystiz norþr i heim með mikinn her ok stormiklo fe ok hvar sem þeir forv þotti mikils vm þa vert ok likari goþvm en monnvm. Þeir komv i saxland ok eignaþiz oþinn þar viþa landit. ok þar setti hann til landz gezlo III syni sina. Vegdreg reþ firir avstr saxlandi. Annarr sonr hans het beldeg er ver kollvm balldr. hann atti vestr fál þat riki er sva heitir. Þriþi sonr hans het sigi. hans sonr rerir faþir volsvngs er volsvngar ero fra komnir. þeir reþo fyrir fracklandi. Fra ollvm þeim ero storar ættir komnar. Þa for oþinn i reiþgota land ok eignaþiz þat ok setti þar son sinn skiolld. favþr friðleifs

[1]) *literis rubris.*

er skiolldvngar ero fra komnir. Þat heitir nv iotland er þeir kavlloþv reiþgota land.

fra þvi er oþinn kom i sviþioþ ok gaf sonvm sinvm riki[1].

4. Ðaþan for oþinn i sviþioð. þar var sa konvngr er gylfi het. ok er hann fretti til asia manna er æsir vorv kallaþir for hann i moti þeim ok bavþ þeim i sitt riki en sa timi fylgþi ferþ þeirra hvar sem þeir dvolþvz i londvm.
þa var þar ár ok friþr. ok trvþo menn at þeir veri þess 28.
raþandi. þvi at rikis menn sa þa olika flestvm mönnvm oþrvm at fegrð ok viti. þar þotti oþni fagrir vellir ok landz kostir goþir. ok kavs ser þar borgar staþ sem nv heita sigtvn. skipaþi þar havfþingia i þa liking sem i troio. Vorv settir XII havfþingiar at dæma landz log. Siþan for oþinn norþr þar til er sior tok við honvm. Sa er hann ætlaþi at lægi vm oll lond. ok setti þar son sinn til rikis er semingr het. en nv heitir noregr. ok telia noregs konvngar ok sva iarlar þangat ættir sinar. Með oþni for yngvi er konvngr var i sviþioþv eptir hann ok ynglingar ero fra komnir. þeir æsirnir toko ser qvanfavng þar innan lanz ok vrþo þær ættir fiolmennar. vm saxland ok vm norþr halfona. þeirra tvnga ein geck vm þessi lond.
ok þat skilia menn at þeir hava norþr hingat haft tvngvna 30.
j noreg ok danmerk sviþioð ok saxland.

her hefr gylva ginning fra þvi er gylfi sotti heim alfavþr i asgarþ með fiolkvngi. ok fra villo asa. ok fra spvrningo Gylva[2].

5. Gylver var maðr vitr ok hvgsaþi þat er allir lyþir 32.
lofvþo þa ok allir hlvtir gengv at vilia þeirra. hvart þat mvndi af eþli þeirra vera eða mvndi gvþmavgnin vallda þvi. hann for til asgarþz ok bra a sik gamals manz liki. en æsirnir voro þvi visari at þeir sa ferþ hans ok giorþv
i mǫti sionhverfingar. þa sa hann hava holl. þak hennar 34.
vorv þokt gylldvm skiolldvm sem span þak. sva segir þioðolfr.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

A baki leto blikia Svolnis salnæfrar
barþir voro grioti segir hyggiandi.

Gylvir sa mann i hallar dyrvm er lek at handsavxvm. ok voro VII senn a lopti. Sa spvrþi hann fyrri at nafni. hann nefndiz gangleri ok kominn af rifils stigvm. ok spyr hverr hollina atti. hann segir at sa var konvngr þeirra ok mvn ek fylgia þer at sia hann. þar sa hann margar hallir ok morg golf ok margt folk. Svmir drvcko en svmir
36. leko. þa mælti gangleri er honvm þotti þar margt otrvligt.

Skatnar allir þvi at ovist er vita
aþr ne gangim framm hvar ovinir sitia
vm skygnaz skoli. a fletivm fyrir.

hann sa þriv hasæti ok hvert vpp af oþro ok sato þar maðr i hverio. þa spvrþi hann hvert nafn havfþingia þeirra veri. Sa sagþi er hann leiddi inn. Sa er i neþzta sæti sitr er konvngr ok heitir hár ok þar næst iafnhár. en sa er efstr er heitir þriði. hann spyrr Ganglera hvat fleira veri eyrinda en heimill er matr ok dryckr. Gangleri segir at fyrst vill hann spyria ef nockvrr er froþr maðr inni. hár segir at hann komi eigi heill vt ef hann er froþari. ok

stattv framm meþan þv fregn.
sitia skal sa er segir.

fra spvrningo Ganglera[1].

6. Gangleri hof sva sitt mal. hverr er eztr eða ellztr með goþvm. har segir. sa heitir alfavðr at varo mali. en
38. i asgarþi hefir hann XII navfn. Alfavþr. heriann. nikaðr. nikvþr. fiolnir. oski. omi. Riflindi. sviþvrr. sviþrer. viþrir. falkr. Þa svarar Gangleri. hvar er sa Gvð eþa hvat ma hann eða hvat hevir hann vnnit til frama. har svarar. livir hann vm alldr ok stiornar ollv riki sino storvm hlvtvm ok smam. Þa svarar iafnhár. hann smiþaþi himin ok iorþ ok lopt. Þa mælti þriþi. hitt er meira er hann

[1]) *literis rubris, deinde vox* Ganglera *alia manu recentiori atramento superscripta.*

smiþaþi himin ok iorþ at hann smiþaþi mann ok gaf honvm ond að lifa. þo skal likamr fvna. ok skvlo þa allir bva með honvm rettsiþaþir. þar sem heitir gimle. en vandir menn fara til heliar. ok þaþan i niflheim niþr i nivnda heim. Þa segir Gangleri. hvat hafþiz hann aþr at en himin ok iorþ voro skavpvð. Þa svarar hár. þa var hann með hrimþvssvm. Gangleri segir. hvat var vpphaf eða hverso hofz hann. har segir. Sva segir i volv spa.

Ar var allda
þar er ecki var
vara sandr ne sior
ne svalar vndir.
Jorþ fanz eigi
ne vpphiminn
gap var ginnvnga
en gras hvergi. 40.

Þa svarar iafnhar. þat var morgvm vetrvm fyrri en iorþ var skopvt er niflheimr var gerr. ok i honvm miþivm liggr brvðr sa er hergelmir heitir. ok þaþan falla þær ár er sva heita. kvol. gvndro. fiorm. fimbvlþvl. sliþr ok hriþr sylgr ok ylgr. viðleiptr. Gioll er næst helgrindvm. Þa segir þriþi.

her segir fra mvspellz heimi ok fra svrti[1].

7. Fyst var þo mvspellz heimr sa er sva heitir. hann er lioss ok heitr ok ofært er þar vtlendvm monnvm. Svrtr ræþr þar fyrir ok sitr a heims enda. hann hevir loganda sverþ i hendi. ok i enda veralldar mvn hann koma ok sigra oll goþin ok brenna heiminn með elldi. Sva segir i volo spa.

Svartr ferr svnnan
með sviga levi
skinn af sverþi
sol valtiva
griotbiorg gnata
en gvþar hrata
traþa halir helvega
en himinn klofnar. 42.

Gangleri segir. hverso skipaþiz aþr en ættirnar yrþi ok avkaþiz mannfolkit. Þa segir har.

her segir er gvþin skopvþo ymi iotvn[1].

8. Ar þær er heita elivagar ero sva langt komnar fra vppsprettvnvm at eitr kvikan sv er þar fylgþi harþnaþi

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

sem sindr i afli. þat varþ iss ok nam hann staþar ok rann eigi. þa hielldi yvir þannog ok þat er af stoþ eitrino fravs ok iok hvert hrimið yvir annat allt i ginnvnga gap. Þa mælti Jafnhár. Ginnvnga gap þat er vissi til norðr ættar fylltiz með þvnga ok havfvgleik með rimi ok is ok inn fra vr ok gvstr. enn syþri hlvtr ginnvnga gaps lettiz moti sivm ok gneistvm er flvgo or mvspellz heimi. Þa segir þriþi. Sva sem kallt stoþ or niflheimi ok grimt. sva var allt þat er vissi namvnda mvspells heimi heitt ok liost. en ginnvngagap var lett sem lopt vindlavst. ok þa er blærinn hitans mætti hrimino sva at braðnaþi ok dravp af. ok með krapti þeim er styrþi varþ manz likindi a. sa het ymir. en hrimþvssar kalla hann avrgelmi ok þaþan
44. ero þeirra ættir sem her segir.

ero volvvr allar fra vilmeiþi
fra victolfi iotnar allir
vettir allar fra ymi komnir.

ok enn segir sva at or elivagvm stvckv eitr dropar ok voxtr vindz. ok varþ iotvnn or. þær einar ættir koma saman. Þa mælti Gangleri. hvernig vxo ættir þaþan eða trvi þer hann gvþ vera. Þa svarar iafnhár. eigi trvvm ver hann gvþ illr var hann ok hans ættmenn þat ero hrimþvssar.
46. ok er hann svaf feck hann sveita ok vndir vinstri hendi hans ox maðr ok kona. ok annarr fotr hans gat son við oþrvm ok þaþan komv ættir. Þa mælti Gangleri. hvar bygþi ymer eða við hvað lifþi hann. har svarar.

fra þvi er skopvð var kyrin avðvmla[1].

9. Næst var þat er hrim dravp at þar varð af kyrin avþvmla. fiorar miolkar rvnno or spenvm hennar ok fæddi hon ymi. en kyrin fæddez er hon sleikti hrimsteina er salltir vorv. ok enn fyrsta dag er hon sleikti kom or manz hár annan dag havfvð en þriþia allr maðr er bvri het favþr bors er atti beyzlo. dottvr bavlþorns iotvns. þav atto

[1]) *literis rubris a prima manu, deinde manu recentiori atramento superscriptum:* vr kyrın audūla.

.iij. sono. Oþin vili ve ok þat ætlvm ver segir har at sa oþinn ok hans breþr mvno vera styrandi heims ok iarþar. ok þar er sia eptir herann er ver vitvm nv mestan vera.

fra þvi er synir bvrs drapv ymi[1].

10. Synir bvrs drapo ymi ok hliop or honvm þat 48.
bloþ at þeir drekto með þvi allri ætt hrimþvssa. nema einn komz vndan með sino hyski. þann kalla iotnar bergelme. hann for a lvþr sinn ok hellzt þar ok þaþan ero komnar hrimþvssa ættir.

orofi vetra — þat ek fyrst vm man
aþr iorþ veri vm skopvþ — at froþa iotvnn
þa var bergelmer borinn. — a var lvþr vm lagiþr.

þa mælti Gangleri hvat havfþoz þa bvrs synir at er þv trvir Gvð vera. har segir. eigi er þat litið þeir flvtto ymi i mitt ginnvngagap. ok gerþv af honvm iorð. af bloþi hans sæ ok votn. biorg af beinvm griot af tavnnvm ok af þeim beinvm er borin voro ok af bloþino er or saronvm rann. þa gerþo þeir sia þann er þeir festo iorþina i. Siþan tokv þeir havsinn ok gerþo or himinn. ok setto yvir iorþina með .iiij. skavtvm. ok vndir hvert horn setto þeir dverg. 50.
avstr(a) vestra norþra svþra. Þa tokv þeir sivr or mvspellz heime ok setto i mitt ginnvnga gap ovan ok neþan a himininn at lysa iorþina. Þeir gafo staþi ollvm elldingvm. Þaþan af voro dægr greind ok ara tal. Sva segir.

Sol þat ne vissi — hvat hann megins atti.
hvar hon sali atti. — stiornvr þat ne visso
mani þat ne vissi — hvar þær staþi atto.

þa mælti Gangleri. Mikil merki ero þetta ok mikil smiþ. har svarar. kringlott er iorþ ok liggr vm enn divpi sær. ok með þeim strondvm gafo þeir bygþ iotnvm. en fyrir innan a iorþina gerþo þeir borg fyrir ofriþi iotna vm hverfis iorþina. ok hofþv þar til brar ymis ok kollvþv 52.
borgina miðgarþ. þeir kavstoþv heilanvm i loptið ok gerþv af skyin. sva sem her segir.

---

[1]) *a [literis rubris.*

or ymis holldi
var iorþ vm skopvþ.
en or sveita sior.
[biorg or beinvm
baþmr or hari
en or havsi himinn[1].

en or hans bram
gerþv bliþ regin
miðgarþ manna sonvm.
ok or hans heila
voro þav in harþmoðgv
sky oll vm skopvt.

bors synir skopvþv ask ok emlv[1].

11. Þa er þeir gengv með siovar strondo bors synir fvndo þeir tre .ij. ok skopoþv af mann gaf inn fyrsti ond. .ij. lif. .iij. heyrn ok syn ok het maþr askr en konan emla. ox þaþan af mannkindin er bygþ var gefin vndir miðgarþi. Siþan gerþo þeir i miþivm heimi asgarþ. þar bygþi oþinn
54. ok ettir þeirra er varar ættir ero fra komnir. Enn segir har. þar er einn staþr er hliþskialf heitir ok er alfavþr sezt þar i hasæti ser hann vm heim allan ok hvers manz athæfi. kona hans er frigg fiorgvnz dottir. ok af þeirri ætt er asa ætt er bygþi asgarþ inn forna ok er þat goþkvnnig ætt. þvi heitir hann alfavþr at hann er faþir allra gvþanna. Jorþin var dottir hans. ok var þeirra son asa þorr.

fra nora iotni ok nott dottvr hans[2].

12. Nori iotvnn bygþi fyrst iotvnheima. dottir hans var nott. hon var svort. hon giptiz naglfara sonr þeirra het avþr. Siþan var hon gipt onar ok var iorþ þeirra dottir. hana atti doglingr. ok var dagr sonr þeirra. hann
56. var fagr sem faþir hans. Þa tok alfavþr nott ok dag ok setti a himin ok gaf þeim .ij. hesta ok kerrvr ok riþa þav vmhverfis iorþina. Nott riþr hrimfaxa hann davggvir iorþina með męldropvm sinvm. dagr á skinfaxa. ok lysir lopt ok iorþ af faxi hans. Mundilferi atti .ij. born. máni het sonr hans en sol dottir. ok atti hana glornir. Goþin reiddvz þvi ofdrambi er þav heto sva. ok setto þav vpp a himin ok draga þav kerro solar þeirrar er goþin hafa skapað af þeirri siv er flavg or mvspellz heimi. Máni.

---

[1]) *a* [b'. or. b. b. or. h. en or. h. h., *U.* — [2]) *literis rubris.*

tok born .ij. af iorþv bil ok hivka er þav foro fra brvnni. þeim er byggver heitir. Sárinn het sægr en simvl stongin. Viðfiþr het faþir barnanna. þav born fylgia mána sem sia má af iorþvnni. Þa mælti gangleri. Skiott ferr solin sem 58.
hon se hrædd. Þa svarar hár. Nær gengr sa er hana leiþer. vlfar .ij. gera þat skoll ok hatti hroþvitnis son. Þa mælti Gangleri. hver er ætt vlfanna. har segir. Gygr ein byr fyrir avstan miðgarþ i skogi þeim er iarnviðr heitir. ok sva heita þær trollkonr er þar byggia. Gamla trollkona er moþir margra iotna ok allir i vargs likivm. Þaþan kom mána garmr. hann fylltiz með fiorvi feigra manna ok gleypir tvnglit en stockvir bloþi himinn. Þa tynir sol skini sinv. sva sem her segir.

Avstr byr in arma
i iarnviþi.
ok fæþir þar
fenris kindær.
verþr af þeim ollvm
ima nockvr
tvngls tregari
i trollz hami.

fylliz fiorvi
feigra manna
ryþr ragna/siot
ravþvm dreyra.
svort verþa solskin
vm svmor eptir
verþr oll va. ly. 60.
v. einn ok h.

þa spyrr Gangleri hver er leiþ til himins af iorþv.
her segir fra bifravst[1].

13. Har segir hlæiandi. eigi er nv froþliga spvrt. er eigi þat sagt er goþin gerþv brv af iorþv til himins er heitir bifravst. hana mvntv seð hava. kann vera at þv kallir hana regnboga. hon er með .iij. litvm ok miok sterk. ok ger með mikilli list. meiri en aþrar smiþir. en sva sterk sem hon er. þa mvn hon brotna þa er mvspellz megir fara at riþa hana. ok svima hestar þeirra yvir storar ár sva koma þeir framm ferþinni. þa segir Gangleri. eigi þottv mer goþin gera hana af trvnaþi er hon skal brotna ok megi þav þo gera sem þav vilia. þa segir har. eigi erv goþin a mælis verþ at þessi smið. goþ brv er bifravst. 62.

[1]) *literis rubris.*

en engi hlvtr er sa i þessvm heimi er ser megi treystaz þa er mvspellz megir heria. Gangleri segir. hvat haſþiz alſavþr þa at er gerr var asgarþr. har segir. J vpphafi setti hann stiornar menn i sæti ok beiddi þa at dæma orlog manna. ok raþa domrinn var þar sem heitir iþa vollr i miþri borginni. þat er it fyrsta þeirra verk at gera hof þat er sæti þeirra .xij. standa i. nema þat sæti er alſavþr atti. Þat hvs er bezt gert a iorðo ok mest. Allt er þat vtan ok innan sem gvll eit se. J þeim sal kalla menn glaðheim. Annan sal gerþv þeir er horgr var i er gyþior atto ok var hann allgott hvs ok fagvrt hann kalla menn vind gloþ. Þar næst smiþoþv þeir hvs er þeir logþo afl i. ok þar til smiþoþo þeir hamar ok tong ok steþia ok þaþan af oll tol onnr. ok þvi næst smiþoþv þeir malm stein ok tre. ok sva gnogliga þann malm er gvll heitir. at oll borþgogn ok reiþigogn havſþv þeir af gvlli. ok er sv avlld kollvð gvllalldr. aþr en spilliz af tilkvamo qvennanna. þær komv or iotvnheimvm. Þar nest settvz gvð vpp i sæti sin. ok retto doma sina. ok mintvz hvaþan dvergarnir havſþv kviknaþ i molldv niþri i iorþvnni. Sva sem maðkar i holldi. dvergarnir havſþv skapaz fyrst ok tekit kviknan
64. i holldi ymis ok voro þa maðkar. ok af atkvæþi gvþanna vrþo þeir vitandi mannvitz ok hafa manzliki. ok hva þo i iorþv ok i steinvm. Moþsognir var ættztr þeirra ok annarr dvrinn. Sva segir i volv spa.

Þa gengv [regin avll
a rok stolá
ginn heilvg goþ
ok vm þat gettvz
hverr[1] skylldi dverga
drott vm spekia

or brimi bloðgv
ok bláms leggivm.
Þeir mannlikvn
morg vm gerþv
dvergar i iorþv
sem þeim dyrinn kendi.

---

[1]) *a* [v. a. s. g. h. g. ꝫ. v̄. þ. g'. h'. *abbreviate, U.* — *In margine alia manu, aliquantum recentiori:* þa gengv reghin oll a raukstola ginnheilug goð ꝫ vm þat gietvz at. s.

Ok segir þeim nofn þeirra:

Nyi. niþi.	onni (oinn?). mioþvitnir.
norðri. Svþri.	viggr. ok gandalfr.
avstri. vestri.	vindalfr. þorinn.
alþiofr. dvalinn.	fili. kili.
nain.	fvndinn. valiþior.
niningr. dain.	þorinn. vitr. ok litr.
bivor. bavrr.	nyraþr 66.
bambavrr. nori.	reckr raþsviþr.
orr. annarr.	

Þessir ero dvergar ok bva i steinvm. enn enir fyrri i molldo.

dramir. dolgþvari.	ðori. ori.
hár. hvgstari.	ðvfr. andvari.
hleiþolfr. gloni.	heptifili.

hár segir. en þessir komv fra svarnis havgi til avrvanga. a iorv vollv. ok þaþan er kominn lovarr. en þessi ero nofn þeirra.

Skirvir. virvir.	eikinskialli. 68.
skafiþr. ai.	falr. frosti.
alfr. yngvi.	fiðr. Ginar.

Þa spyrr Gangleri.

her segir fra helgi staþ gvþanna[1].

14. Hvað er havfvð staþr eða helgi staðr gvþanna. har svarar. þat er at aski ygdrasils. Þa skvlo goþin eiga doma sina hvern dag. Þa mælti Gangleri. hvat er at segia fra þeim staþ. Jafn har segir. Askrinn er allra tria mestr ok beztr. limar hans dreifaz vm heim allan ok standa yvir himni. þriar rætr tresins hallda þvi vpp. ok standa avar breitt. ein er með asvm. onnr með hrimþvssvm. þar sem forþvm var ginnvnga gap. Þriþia stendr yvir niflheim ok vndir þeirri rot er hvergelmir. en nidhógr gnagar neþan rotina. en vndir þeirri rot er til hrimþvssa horfir er mimis brvnnr er spekt ok manvit er i folgit. ok heitir sa mimir

[1]) *literis rubris.*

er a brvnninn. hann er fvllr af visendvm fyrir þvi at hann dreckr or brvnninvm or giallar horni. þa kom alfavþr ok beiddiz eins dryckiar af brvnninvm. en hann lagþi avga
70. sitt i veð. sva segir i volv spa.

Allt veit ek oþinn
hvar þv avga falt
i þeim envm mæra
mimis brvnni
dreckr mioð mimir
morgin hverian
af veþi valsfavþr
viti þer enn eða hvat.

Þriþia rot asksins stendr a himnvm. ok vndir þeirri rót er vrþar brvnnr. þar eiga goþin domstaþ. hvern dag riþa æsir þar vpp vm bifravst. Hon heitir ok asa brv. þessi ero nofn hestanna asa. Sleipnir er beztr. hann a oþinn. hann hevir. viij. fætr. Annarr glaþr .iij. gyllir .iiij. skeiþbrimir .v. slintoppr .vj. simr .vij. Gils .viij. falofnir .ix.[1] Gvllfoppr .x. lettfeti. balldrs hestr var brendr með honvm. en þor gengr at domi. ok veþr [þar at[2] er sva heita:

kormt ok ormt
ok kerlavgar .ij.
72. þær skal þorr vaþa
hvern dag
er hann dæma ferr
at askæ ygdrasils.
þvi at asbrv
brennr oll loga.
en heilog votn floa.

þa mælti Gangleri. brennr elldr yvir bifravst. har segir. þar er þv ser i regnboganvm ravtt er elldr brennandi vpp a himin. þa mvndi ganga bergrisar bifravst ef ollvm veri ferþ at er fara villdi. Margir staþir ero a himni fagrir. ok er þar allt gvþlig vernd fyrir. þar stendr staþr einn vndir askinvm við brvnninn ok or þeim sal koma .iij. meyiar er sva heita Vðr. verþandi skvlld. þer meyiar skapa monnvm alldr. Þat kollv ver nornir. en ero fleiri nornir þær er koma til hvers barns er fætt er. at skapa alldr. þær ero goþkynþar. en aþrar alfa ættar. en enar þriþio dverga ættar. Sva sem her segir.

---

[1]) x. *prave U.* — [2]) *sic U, prave ex:* þær ár.

Svndr bornar
hygg ek nornir vera
eigvt þær ætt saman.
Svmar ero askyndar.
svmar alfkyndar.
svmar ero dætr dvalins.

Þa mælti Gangleri. ef nornir raþa orlogvm manna þa skipta þær geysi misiafut svmir hava gott lif ok rikvligt. en svmir hava litið len ok lof. Svmir langt lif svmir skamt. har 74.
segir. goþar meyiar ok vel ætaþar skapa goþan alldr. en þeir menn er fyrir oskavpvm verþa þa vallda þvi illar nornir. Þa mælti Gangleri. hvat er at segia fleira fra askinvm. hár segir. Margt er þar af at segia.

fra aske ygdrasils[1].

15. Avrn einn sitr a limvm asksins ok er hann margsvitandi. en millvm avgna honvm sitr havkr sa er heitir veðrlavfnir. Jkorni sa er heitir ratakostr. rennr vpp ok niðr eptir askinvm ok berr avfvndar orþ millvm arnarins ok niþhavgs. en fiorir hirtir renna i limvm asksins ok bita bast. þeir heita sva. daninn. dvalinn. dyneyr. dyraþror. en sva margir ormar ero i hvergelmi með niþhavgi. at engi tvnga ma telia.. sva sem her segir.

Askr ygdrasils
drygir erviþi
meira en menn vm viti
hiortr bitr neþan
en a hliþv fvnar
skerþir niþhavgr neþan.

Ok enn segir her sva.

Ormar fleiri liggia
vndir aski ygdrasils
en þat vm hyggi hverr
osvinnra apa.
Goin ok moin
þeir ero grafvitnis liþar
Grabakr ok grafvolldvþr.
ofnir ok svafnir
hygg ek at æ mvni
meiðs kostvm ma. 76.

Þat er enn sagt at nornir þær er byggia við vrþar brvnn taka hvern dag vatn or brvnninvm ok avrinn með þann er liggr vm brvnninn ok avsa vpp yvir askinn. til þess at eigi skvlo limar hans fvna eða trena. en þat vatn er sva heilagt at allir er þar koma ero sva hvitir sem hinna

[1]) *literis rubris.*

sv er skiall heitir er liggr innan vm eggskvrmsl. Sva sem her segir.

Ask veit ek standa
heitir ygdrasill
har borinn heilagr
hvita avri.

Þaþan koma davggvar
þær i dali falla
stendr yvir grein
vrþar brvnni.

Sv davgg er þaþan af kemr kalla menn bvnangs fall ok þaþan af fæþaz byflvgr. Fvglar .ij. fæþaz i vrþar brvnni er svanir heita. ok af þeim fvglvm hefir þat fvglakyn komið er sva heitir siþan.

her segir fra alfheimvm[1].

78. 16. Þa mælir Gangleri. Mikil tiþindi kantv segia af honvm. hvað er þar fleira havfvþstaþa. en at vrþar brvnni. har segir. Margir staþir ero þar gofvgligir. Sa er þar staþr er kallaðr er alfheimar þar byggvir folk þat er lios alfar heita. en davckalfar hva niþri undir iorþv ok ero þeir olikir synvm ok enn olikari reyndvm. lios alfar ero hvitari en sol synvm. en davkalfar svartari en bik. Þar er ok sa staðr er breiþa blik heitir. ok engi er þar fegri staðr. þar er ok sa staþr er glitnir heitir. ok ero veggir hans ok steðr allar af ravþo gvlli ok þak hans er af gvlli. þar er sa staþr er himinbiorg heita. sa stendr a himins enda við brvar sporð þar er bifravst kemr til himins. Þar er enn mikill staþr er vala skialf heitir þann gerþv [gvþin] ok þavkto skiro silfri. Þar er ok hliðskialf i þeim sal þat hasæti er sva heitir. þa er alfavþr sitr i þvi hasæti ser hann vm heim allan. A svnnan verþvm heims enda er sa staðr er allra er fægrstr. ok biartari en solin. er gimle heitir. hann skal standa þa er himin ok iorþ fyrir faraz. ok byggva þann staþ rettlatir menn vm alldir allda. Sva segir i volv spa.

80. Sal veit ek standa
solv fegra
gvlli þaktan
a gimle

þar skvlo dyggvar
drottir byggia
ok vm alldr daga
ynþis niota.

[1]) *literis rubris.*

Þa mælti Gangleri. hverr gietir þess staþar þa er svarta logi brennir himin ok iorþ. Har segir. Sva er sagt at annarr himinn se svþr ok vpp fra þessvm. ok heitir sa heimr viþblainn. en hinn þriþi se vpp fra þeim ok heltir sa avndlangr. ok a þeim himni hyggio ver þenna stað vera. en liosalfar einir hyggio ver at nv byggi/þa staþi. Þa mælti Gangleri.

her segir fra nofnvm oþins ok riki[1].

17. Hverir ero æsir þeir er monnvm er skyllt at 82.
trva á. har svarar. tolf ero æsir goþkvnnigir. þa mælti jafnhár. Eigi ero asynior ohelgari. ok eigi mego þær minna. þa mælti þriþi. oþinn er æztr ok ellztr asanna. hann ræþr ollvm hlvtvm ok sva sem onnr goþin ero mattvg. þa þiona honvm oll sva sem born favþr. en frigg kona hans veit ok orlog manna. þott hon segi engar spar sem 84.
sagt er at oþinn sialfr mælti við þann as er loki er nefndr.

Ærr ertv nv orþinn orlog manna.
ok avrviti frigg hygg ek at þav viti
hvi floptir þv loptr [þvi at henni sjalfgi segir[2].

Oþinn heitir alfaþir þvi at hann er faþir allra goþanna. hann heitir ok valfoþr þvi at hans oska synir ero allir þeir er i val falla þeim skipar hann valholl. ok vingolf ok heita þeir þa einheriar. hann heiter ok hanga gvþ ok happa gvþ ok farma gvþ. ok enn nefniz hann a fleira vega þa er hann var kominn til geirraþar konvngs segir hann sva.

Hetvmz grimr. herteitr. hnikarr.
ok gangleri. bileygr. baleygr.
heriann. hialmberi. bolverkr. fiolnir. 86.
þeckr. þriþi. grimnir. glapsviþr. fiolsviþr.
þvþrvþr. siþhottr. siþskeggr.
helblindi. hár. sigfoðr. atriþr. hnikvþr.
saþr. svipall. alfoþr. farma tyr.
sanngetall. oski. omi.

[1]) *literis rubris.* — [2]) *a [sic prave U pro:* þo at hon sjalfgi segi, *cfr. mox supra:* þott hon segi engar spar.

iafnhar. bibliudi. kialarr. viþvrr.
gelldnir. harbarþr. þror. gavtr.
sviþvrr. sviþrir. ialkr. ialkr. veratyr[1].

þa mælti Gangleri. Geysi morg nofn hafi þer gefit honvm.
ok þat veit trv min at þat mvn vera mikill froþleikr. sa
er kann skyn ok dæmi hverir atbvrþir orþit hafa til hvers
þessa nafns. har segir. Mikil skynsemi er at rifia þat
vandliga vpp enn þo er þat skiotaz at segia at flest heiti
hafa verit gefin af þeim a(t)bvrþvm at sva margar ero greinir
88. tvngua i verolldinni. þa þickiaz allir[2] þioþir þvrfa at breyta
nafni hans til sinnar tvngo til bæna ferlis sialfvm ser. en
svmir atbvrþir til þessa heita hava gerzt i ferþvm hans ok
er þat fært i frasagnir. ok mvntv eigi mega froþr maðr heita
ef þv skalt eigi kv̄nna at segia fra þessvm stortiþindvm.
Gangleri segir. hver ero nofn annarra goþanna eða asanna.
eða hvat hafa þeir gert til frama. har segir.

her segir fra þor ok riki hans ok bilskirni[3].

18. Þorr er þeirra framarst sa er kallaðr er asa þorr eða avko þorr. hann er sterkastr asa ok allra gvþanna. ok manna. hann a þar riki er þrvangr heitir en havll hans heitir bilskirnir. i þeim sal ero .v. hvndroþ golfa. ok .xl. þat er hvs mest sva at menn viti. sva segir i grimnis malvm.

Fim hvndrvþ golfa
ok fioratvgo.
sva hygg ek bilskirni með bogvm.
ránna þeirra
er ek ræfr vita
mins[4] veit ek mest magar.

---

[1]) *In margine manus recentior, eadem ac supra p. 260, hæc addidit nomina Odinis:* Yggr. þundr. vackr. skilfingr. viniorr (vimorr?). hroptatyr. gautr. veratyr. svolnir. rognir. heriaföðr. hvatráðr. hroptr. hueðrungr. grimr. gauti. vingnir. valfoðr. gizvr. brvni. fengr. þrot(t)r. niotr. suafil. arnhofði. ginnarr. sigmvndr. frariðr. suafnir. — [2]) *sic U, corr.* allar. — [3]) *literis rubris, manu recentiori atramento superinscriptum.* — [4]) t *manu recentiori* (minst) *prave additum.*

Þorr a hafra .ij. ok reiþ eina. sva heita hafrarnir. tangniostr 90.
ok tangrisnir. Þorr ekr i reiþinni þa er hann ferri iotvnheima
en hafrarnir draga reiþina. þvi heitir hann avko þorr. hann
a ok þria[1] kostgripi. einn er hamarinn miolnir er hrimþvssar
ok bergrisar kenna er a lopt kemr. ok er þat eigi vndarligt
þvi at þar meþ hevir hann lamþan margan havs a feþrvm
þeirra ok frendvm. Annan grip a hann beztan megin giarþir
ok er hann spenner þeim vm sik vex honvm asmegin halfv.
Þriþia grip a hann þann er mikill gripr er i. þat er iarn-
greipr. Þeirra ma hann eigi missa við hamar skaptiþ. En
engi er sva frægr at telia kvnni hans stormerki. en segia
kann ek þer morg tiþindi at dveliaz mvn dagr aþr en sagt
er allt þat er ek veit. Þa mælti Gangleri. spyria vil ek
at fleirvm svnvm hans. har svarar. Annarr sonr hans er
balldr inn goþi. ok er fra honvm gott at segia. hann er
beztr ok hann lofa allir. hann er sva fagr a litvm ok sva
biartr at lysir af honvm. ok eitt gras er sva hvitt at iafnaþ
er við bra balldrs. þat er allra grasa hvitaz. ok þar eptir
mattv marka fegrþ hans bæþi a har ok a likam. hann er
hvitaztr asa ok fegrst talaþr ok liknsamastr. en sv natvra
fylgir honvm at eigi ma halldaz domr hans. hann byggvir
þann staþ er breiþa blik heitir ok fyrr er nefndr. hann er 92.
a himni i þeim staþ ma eigi ohreint vera. Sva sem her
segir.

breiþa blik heitir a þvi landi
þar er balldr hevir er ek liggia veit
ser vm gerva sali. fæsta fæing stavi.

Enn þriþi ass er sa er niorþr heitir. hann byr þar sem
heitir noa tvn hann ræþr þar fyrir gavngo vindz. ok stiller
sio ok vind ok elld. a hann skal heita til sæfara ok veiþa.
hann er sva avþigr eða fesæll at hann ma gefa þeim land
ok lavsa fe er hann vill. a hann skal til þess heita.
Eigi er niorðr asa ættar. hann var vpp fæddr i vana heimi.
En vanir gisloþv hann gvþvm ok tokv i moti þann er hænir

---

[1]) *in membr. primum* tva *deinde in* þria *mutatum.*

het. | þat varþ at sætt með gvþvm ok vavnvm. Niorþr atti þa kono er skaþi heitir. dottir þiaza iotvns. hon villdi hava bvstaþ þann er faþir hennar hefir át. Þat er a fiollvm nockvrvm þar er heitir þrvþheimr. en niorþr vill vera nær sǽ. Þav sættaz a þat at þav skvlo vera
94. .ix. nætr i þrvþheimi en .iij. i noa tvnvm. en er niorþr kom aptr til noatvna af fiallino. þa qvað hann þetta.

Leiþ ervmz fioll · vlfa þytr
varkaþa ek lengi hia. mer þotti illr vera
nætr einar nio. hia savngvi svana.

Þa qvað skaþi.

Sofa ek maki sa mik vekr
sævar beþivm á er af viþi kemr.
fvgls[1] iarmi fyrir. morgin hvern mar.

Þa for skaþi vpp a fiall ok bygþi a þrvþheimi ok ferr hon miok með boga ok skiþvm ok skytr dyr. hon heitir ondvr gvþ eða ondvr dis. sva segir.

Þrvþheimr heitir en nv skaþi byggvir
þar nv þiazi byr skir brvþr gvma
sa enn matki iotvnn. fornar toptir foþr.

fra bornvm niarþar[2].

96. 19. Niorþr i noatvnvm gat siþan .ij. born. het annat freyr er einn er agetaztr með gvþvm. hann ræþr fyrir regni ok skini solar. ok þar með iarþar avexti. A hann er gott at heita til ars ok friþar. hann ræþr friþi ok fesælo manna. Annat barn hans er freyia. hon er agetozt af asynivm. hon á þann bæ a himnvm er folvang heitir ok hvar sem hon riþr til vigs a hon halfan val allan en halfann oþinn. sva segir.

Folkvangr heitir halvan val hon kyss
en þar freyia ræðr hvern dag
kosta beztvm sal. en halfan oþinn á.

Sessvarnir heitir ok salr hennar. en er hon riþr þa ekr hon a kavttvm sinvm. ok sitr i reiþ. hon er nakvæmvst

---

[1]) fvlgs, *lapsu calami*, *U.* — [2]) *literis rubris.*

monnvm til a heita ok af hennar nafni er þat tignar nafn er rikis konor ero kallaþar frvr. henne likaþi vel mansavngr a hana er gott at heita til asta. Þa mælti Gangleri. Miklir þieki mer þessir fyrir ser æsirnir. ok eigi er vndr at mikill kraptr fylgi yþr er þer skvlot kvnna skyn gvþanna. ok vita hvern biþia skal hvers hlvtar eða hverrar bænar eða ero fleiri gvþin. har svarar.

hversv biþia skal asinn ty braga ok heimdall[1].

20. Þa er enn ass er tyr heitir. hann er diarfaztr 98.
ok breythvgaðr[2]. ok hann ræþr miok sigri i orrostvm. A hann er gott at heita breysti monnvm. Þat er orþtak at sa er tyhravstr er vmframm er aþra. ok þat er eitt mark vm hravstleik hans ok diarfleik þa er æsir lockvþo fenris vlf til þess at leggia a hann fiotvrinn gleifne. þa trvþi hann þeim eigi at þeir mvndi leysa hann fyrr en þeir logþv honvm at veþi hond tys i mvnn hans. en er æsirnir villdo eigi leysa hann þa beit hann af hondina þar sem nv heitir vlfliþr ok er hann einhendr. hann er sva vitr at þat er ok mælt at sa se tyrspakr. en ecki er hann kallaþr sættir manna. bragi er einn assinn. hann er agetr at speki ok mest at malsnilld ok orþfimi. hann kann mest af skalldskap. ok af honvm er bragr kallaþr skalldskaprinn. ok af hans nafni er sa kallaþr bragar maðr. karla eða qvenna. er orþsnilld hevir framarr en aþrir. kona braga heitir iþvn. hon varþveitir i eski sinv epli þav er gvþin skvlo a bita þa er þav elldaz ok verþa þa allir vngir ok sva mvn verþa til ragna ravckrs. Þa segir Gangleri. Allmikit þieki mer gvþin eiga vndir gezlo iþvnnar eða trvnaþi. þa mælti har 100.
ok hlo við. Nær lagþi þat ofæro eino sinni. kvnna mvn ek þar af at segia. en þv skalt nv heyra fleiri nofn gvþanna. heimdallr heitir einn hann er kallaþr inn hviti ass. hann er mikill ok heilagr. hann baro at syni nio meyiar. ok allar systr. hann heitir ok hialmskiþi ok gvllintanni. tenn

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *sic U, haud dubie prave ex* bezt hvgaðr.

hans voro af gvlli hestr hans heitir gvlltoppr. hann byr þar sem heitir himinbiorg við bifravst. hann er vorþr gvþa ok sitr þar við heims enda at géta brvar fyrir bergrisvm. hann þarf minna svefn en fvgl. hann ser iamt vm nott sem vm dag hvndrað rasta fra ser. hann heyrir ok þat er gras vex a iorþvnni ok vll a savþvm ok allt þat er lætr. hann hevir lvþr þann er heitir giallar horn ok heyrir blastr hans i heima alla. Sva segir.

himinbiorg heitir vorþvm gvþa.
en þar [heimddallr byr[1] dreckr i vęro ranni
kveþa vallda vevm glaþr en goþa mioþ.

102. ok enn segir i sialfvm heimdallar galldri.

Nio em ek ix. em ek
meygia mavgr systra sonr.

havþr heitir enn einn assinn. hann er blindr. ærit er hann sterkr. en vilia mvndi goþin ok menninir at þenna asinn þyrfti eigi at nefna. þvi at hans handa verk mvno lengi havfð at minnvm. Viþarr heitir inn þavgli ass. hann hevir sko þyckan. næst þvi er hann sterkr sem þorr. af honvm hava goðin mikit travst i allar þravtir. Ali eða vali heitir einn son oþins ok rindar. hann er diarfr i orrostvm ok miok hagskeytr. Vllr heitir einn son sifiar. stivpsonr þors. hann er bogmaðr sva goþr ok skiþfærr sva vel at engi ma við hann keppa. hann er fagr aliti ok hann hevir hermanz atgervi a hann er gott at heita i einvigivm. Forseti heitir sonr balldrs ok navnno nefs dottvr. hann a þann sal a himni er glitnir heitir. en allir er til hans koma með saka vendræþi þa fara allir sattir a brott. Sa er domstaþr beztr með goþvm ok monnvm:

Glitnir heitir salr en þar forsæti bygvir
104. hann[2] er [gvlli stvddr [flestan dag[4].
ok silfri sama[3] ok svefr allar sakar.

---

[1]) *a* [*sic U; corr.* Heimdal. — [2]) *in U scriptum* hans. —
[3]) *a* [g' s. & silfri s., *U.* — [4]) *a* [f. d., *tantum*, *U.*

her segir fra asa loka[1].

21. Sa er einn talþr með asvm er svmir kalla rog bera asanna eða frvmqveþa flærþar ok vamm allra gvþa ok manna. sa er nefndr loki eða loptr. son farbavta iotvns. Moþir hans heitir lavfey eða nal. bræþr hans heita byleiptr ok helblindi. loki er friþr ok fagr synvm. illr i skaplyndi miok fiolbreytinn at háttvm. hann hevir þa speki miok vm framm aþra menn er slægþ heitir ok velar til allra hlvta. hann kom asvm iafnan i fvllt vendræþi. ok opt leysti hann þeirra vendreþi með velvm. kona hans het sigvn. sonr hans het nari eða narfi. Enn atti loki fleiri born. Angrboða heitir gygr i iotvnheimvm. við henni gat loki .iij. born. eitt er fenris vlfr. annat er iormvngandr þat er miþgarþz ormrinn. þriþia er hel. En er þessi .iij. systkin born loka fæddvz vpp i iotvnheimvm ok gvþin ravkto til spadoma at af þessvm bornvm mvndi þeim mikit vhapp standa. ok þotti ollvm illz af ván fyrst af moþernino en verra af favþrnvm. Þa sendi alfaþir gvþin eptir bornvnvm ok let fera ser. ok er þav komv til hans. þa kastaþi hann orminvm i inn divpa sæ. er liggr vm lond oll. ok ox sa 106.
ormr sva at hann liggr vm lond oll. i miþio havi ok bitr i sporþ ser. hel kastaþi hann i niflheim ok gaf henni valld yvir nio heimvm. at hon skylldi skipta vistvm með þeim er til hennar koma. en þat ero sottdavþir menn ok elli davþir. hon a þar mikla bolstaþi ok ero garþar hennar forkvnnliga havir en grindr storar. Elivðnir heitir salr hennar. hvngr diskr. svlltr knifr. ganglati þrell. ganglоþ ambatt. fallanda forað grind. þolmoþnir þreskolldr er inn gengr. kavr sæing. blikiand bavl ar salr hennar eða tialld. hon er bla half. enn half með havrvndar lit. þvi er hon avþkend. ok helldr gnvpleit ok grimlig.

fra fenris vlfi ok asvm[2].

22. Vlfinn fæddo æsirnir heima. ok hafþi tyr einn til

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris, atramento superinducto.*

diorfvng at gefa honvm mat. en gvþin sa hve mikit hann ox hvern dag ok allar spar savgþo at hann mvndi vera lagþr til skaþa þeim. þa fengo æsirnir þat raþ at þeir gerþv fiotr allsterkan er þeir kolloþv lęþing ok baro hann til vlfsins ok baþo hann reyna afl sitt viþr fiotvrinn. en vlfi þotti ser þat ecki ofrefli. ok let þa fara með sem þeir villdo. en it fyrsta sinn er hann spyrndi við. brotnaþi fiotvrrinn ok leystiz hann sva or leþingi. þvi næst gerþv æsirnir annan fiotr halfo sterkara er þeir kolloþv droma
108. ok baþo vlfinn reyna enn þenna fiotr. ok tolþv hann verþa mvndo agetan af afli ef slik storsmiþi mætti eigi hallda honvm. en vlfrinn hvgsaþi at þessi fiotvrr var sterkr miok. ok þat með at honvm hefir vaxit afl siþan er hann bravt læþing. kom þat i hvg at hann mvndi verþa at leggia sik i hættv ef hann skal frægr verþa. ok lætr leggia a sik fiotvrinn. ok er ęsirnir tavllþvz bvnir. þa hristi vlfrinn sik ok lavst fiotrinvm a iorþina ok knvþiz at fast. spyrnir at fast ok bravt fiotvrinn sva at fiarri kom niþr. hlvtirnir. sva drap hann sik or droma. þat er siþan orþtak at leysi or læþingi eða drepi or droma. þa er einnhverr hlvtr er akafliga sottr. Eptir þat ottvþvz æsirnir at þeir mvndi eigi fa bvndit hann. þa sendi alfoþr þann mann er skirnir het i svartalfa heim til dverga noekvrra ok let gera fiotvr þann er gleipnir heitir. hann var giorr af .vj. hlvt(v)m. Af dyn kattarins. ok af skeggi konvnnar. Af rotvm biargsins ok sinvm biarnarins. af anda fisksins ok af raka fvglsins.
110. en þo at þv vitir eigi aþr þessi tiþindi. þa mattv nv finna her skiott savnn dæmi at eigi er logit. at þer mvnvð seð hava at konan hevir eigi skegg. ok engi dynr verþr af hlavpi kattarins ok eigi ero rætr vndir biargi. ok þat veit trva min at iamsatt er þat allt er ek hevi sagt þer. þott þeir se svmir hlvtir er þv mátt eigi reyna. Þa mælti Gangleri. Þetta ma ek at viso sia er nv segir þv fra ok þv hevir nv til dæma tekit. en hvernig varþ fiotvrrinn smiþaþr. har segir. Þat kann ek þer vel at segia. Fiotvrr var slettr ok blavtr sem si(l)ki ræma. en sva travstr ok

sterkr sem nv mattv heyra. þa er fiotvrrinn var færþr asvm. þa þoekvþv þeir vel sendi manninvm sitt eyrindi. þa foro æsirnir vt i vatn þat er amsvarnir heitir i holm þann er lyngvi er kallaþr. ok kolloþv með ser vlfinn. syndo honvm silki bandit ok baþo hann slita. koþv vera mvndo nockvro travstara en likindi þotto a vera fyrir digrleiks sakir. ok selldi hverr oþrvm ok treysti með handaflino ok slitnaþi eigi. en þo kvoþv þeir vlfinn mvndo slita. þa svarar vlfrinn. Sva lizt mer a þenna dregil sem enga frægþ mega ek af hliota þo at ek slita i svndr sva miott band. en ef þat er gert með list eða vel þott band syniz litiþ. þa kemr eigi band a mina fætr. þa svaroþv ęsir at hann mvndi skiott í svndr slita sva miott silki band er hann hafþi skiott i svndr brotiþ sterka iarnfiotra. en ef þv fær eigi skiott i svndr brotiþ. þa mvntv ecki hrætt fa gvþin skvlo ver 112.
þa leysa þik. Vlfrinn svarar. ef þer bindit mik. sva at ek fæ eigi leyst mik. skil ek at ek mvn seint taka af yþr lavsn. em ek vfvss at lata þat band a mina leggi. en helldr en þer fryit mer hvgar. þa retti einn hverr yþarr hond sina i mvnn mer at veþi. at þetta se falslavst gert. en hverr asanna sa til annars ok þottv nv vera tvó vendræþi ok villdi engi sina hond framm selia. fyrri en tyr let fram ena hægri hond sina. ok let i mvnn vlfinvm. Þa tokv þeir festina or fiotrinvm er gellgia heitir. ok drapo henni i gegnvm hello mikla sv heitir gioll. ok festv[1] hellvna langt i iorþ niþr. Þa tokv þeir enn mikinn stein er þviti heitir ok skvto honvm en lengra niþr. ok hofþv hann fyrir festar hæl. Þa er æsirnir sa at vlfrinn var bvndinn með fvllo ok er hann spyrndi við þa harþnaþi bandit. ok þvi harþara er hann bravzt vm. þvi skarpara var bandit. Þa hlogv allir nema tyr hann let hond sina. Vlfrinn gapti akafliga. ok villdi bita þa. ok fekz vm miok. Þeir skvto i mvnn honvm sverþi noekvro. nema hiolltin við neþra kioptinn. en inn efra gominn bloþrefillinn. þat er gomsparri

[1]) festv̄, *U.*

hans. hann greniar illiliga ok slefa renn or mvnni hans.
þat er a sv er vam heitir. þar liggr hann til ragna ravckrs.
114. þa mælti Gangleri. Fvrþo illa barna eign gat loki. en avll
þessi systkin ero mikil fyrir ser. en fyrir hvi drapo æsirnir
eigi vlfinn er þeim er illz af honvm van. har segir. Sva
mikils virþo gvþin ve sin ok griþa staþi at eigi villdo
þav savrga þa með bloþi vlfsins þot sva segþi sparnar
fyrir at hann mvndi verþa at bana oþni. Gangleri mælti.

fra asynivm[1].

23. Hveriar ero asynior. har segir. Frigg er æzt.
hon a þann sal er fensalir heita. ok er hann allvegligr.
Onnr er saga hon byr a seckva beck. eir hon er læknir
með asvm. Gefion heitir ein. henni þiona þær er meyiar
andaz. Fylla hon er mær ok ferr lavst har hennar ok gvll-
band vm havfvð ok berr eski friggiar. ok gietir skoklæþa
hennar ok veit leynd raþ með henni. Freygia er tignvst
með frigg. hon giptiz þeim manni er oþr het. dottir þeirra
er hnoss. hon giptiz þeim manni er oer het. hon var sva
favgr at af hennar nafni ero þeir hlvtir hnossir kallaþir er
gersimar ero. Oþr for abrott laugar leiþir. en freyia grætr
eptir. tar hennar ero ravþt gvll. Freyia a morg nofn en
sv savk er til þess at hon gaf ser morg nofn er hon kom
með ymsvm þioþvm at leita Oþrs. hon heitir Marþavll
ok hæn Gefn syr. Freyia atti ok brisinga men. hon er
116. ok kollvð vana dis. Siofn hon gerir miok til at snva hvgvm
manna til asta qvenna. ok karla. ok af hennar nafni er
elskvginn kallaþr siofni. Lofn hon er gott til a heita ok
milld. ok hon fær leyfi til samgangs manna með alfoþr
eða frigg þo at aþr se bannat. af hennar nafni er lof
kallaþr. Vavr hon hlyþir a eiþa manna ok einka mal er
menn veita sin i millvm karlar ok konr. þvi heita þav
malvarar. Vavr er vitr ok spvrvl sva at ecki ma hana
leyna. Þat er orþtak at kona verþi vavr. Syn hon gętir
dyra i hollinni ok lykr fyrir þeim er eigi skvlo inn ganga.

---

[1]) *literis rubris.*

hon er sett til varnar a þingvm fyrir þav mal er maðr vill osanna. þvi er þat orþtak at syn er fyrir sett. þa er maðr neitir. Hlin hon er sett til gezlo þeim monnvm er frigg vill forþa við haska nockorvm. Þaþan af er þat orþtak at sa hleinir er forþaz. Snotra er vitr ok lat prvþ af hennar heiti er kollvð snotr kona eða karllmaðr. Gna hana sendir frigg i ymsa staþi at eyrindvm sinvm. hon a hest þann er rennr lopt ok log ok heitir hofvarpnir. 118.
þat var eitt sinn er hon reiþ at vanr nockvrr sa hana ok ferþ hennar er hon reiþ i loptino. hann mælti.

hvat þar flygr
eða hvat þar ferr
eða hvat at lopti liþr.

hon svarar.

eigi ek flyg a hofvarpni
þo ek ferk þeim er hatt strykr
þo ek at lopti liþ gack vm garþ vorv.

Af gnar nafni er þat mælt at þat gnæfar er hatt ferr. Sol ok bil ero með asvm ok ero þær aþrar er þiona i valhollv. bera dryck ok geta borþbvnaþar ok olgagna. Sva heita þær i grimnis malvm.

hrist ok mist gioll ok geira havþ
vil ek at mer horn beri. ok randgriþr ok raþgriþr 120.
Skegolld ok Skavgvl ok reginleif
hilldr ok þrvþr þær bera einherivm ol.
hlavck ok herfiotra

Þessar heita valkyrior. Þær sendir Oþinn til orosto. Þær kiosa feiga menn ok raþa sigri. Gvþr ok rosta ok norn en yngsta er skvlld heitir riþa iafnan at kiosa val ok raþa vigvm. Jorþ moþir þors ok rindr moþir vala ero talþar með asynivm.

freyrr feck gerþar[1].

24. Gymir het maðr en kona hans avrboþa. hann var bergrisa ættar. dottir þeirra var gerþr allra qvenna vænst. Þat var einn dag at freyr geck i hliþskialf ok sa

[1]) *literis rubris.*

vm heim allan. ok er hann leit i norþr ætt þa sa hann a einvm bæ mikit hvs. ok þar geek kona vt ok lysti af hari hennar bæþi lopt ok log ok sva hefndi honvm þat mikil læti er hann settiz i þat at[1] helga sæti at hann geek brot fvllr af harmi. ok eeki svaf hann er hann kom heim ok þeir skirnir hittvz. Þa for skirnir at hitta gerþi ok kom saman astum þeirra. hann feek skirni i hendr sverþ
124. sitt. en hann hafþi þa eeki sverþ er þeir beli hittvz. en drepa matti hann bela með hnefa sinvm. en verra er honvm þa er hann missir sverzins er mvspellz megir heria ok hann berst við þa. Þa segir Gangleri.

fra vist ok dryck með asvm[2].

25. Hvat hevir oþinn at fa sva mavrgo folki. sem þar er ef allir vapndavþir menn koma til hans. har segir. þar er mikit fiolmenni ok mvn þo eigi ofmikit þiekia þa er vlfrinn kemr. en alldri er sva mikit fiolmenni at eigi ma endaz flesk þat er sæhrimnir heitir hann er soþinn hvern dag ok heill at aptni. en fair mvno þetta kvnna at segia þer. Andrimner heitir steikarinn en elldrimnir ketillinn. sem her segir.

126. Andrimnir lætr fleska bezt
i elldrimni en þat fair vito
særimni soþinn. við hvat einheriar alazt.

Þa mælti Gangleri. hvart hevir oþinn þat sama borþhalld sem einheriar. har segir. þa vist er stendr a hans borþi gefr hann tveim vlfvm er hann á. ok sva heita. geri ok freki. en enga vist þarf hann. Vin er honvm bæþi matr ok dryekr. sem her segir.

Gera ok freka en við vin eitt
seþr gvnntanigr vapngaffiþr
hroþigr heria feþr. oþinn æ livir.

hrafnar sitia tveir a avxlvm hans ok segia honvm oll tiþindi i eyro hans þav er þeir sia eða heyra. Þeir heita sva. hvginn ok mvninn. Þa sendir oþinn i dagan at

[1]) *sic U mendose pro:* it. — [2]) *literis rubris, atramento manu recentiori superinducto.*

flivga vm heima alla ok koma aptr vm dagverþ. þvi heitir hann hrafna gvþ. sem her segir.

hvginn ok mvninn   vnz ek hvginn
flivga hvern dag   at hann aptr kemr
iormvngrvnd yvir.   þo siamz ek meir vm mvninn. 128.

Þa segir Gangleri. hvat hava einheriar at dryek er þeim endiz iamgnogliga sem vistin. eða er þar vatn drvckit. har segir. vndarliga spyrþv at Alfoþr mvndi bioþa til sin konvngvm eða jorlvm ok mvndi hann geva þeim vatn at dreeka. Margr kemr sa til valhallar er dyrt mvndi þiekiaz kavpa vatzdryckinn ef eigi veri betra fagnaðar þangat at vitia. Sa er aþr þolir sar ok sviþa. til banans. Geit sv er heiðrvn heitir stendr vppi a valholl ok bitr barr af limvm tres þess er leraþr[1] heitir. en or spenvm hennar rennr miolk er hon fyllir með skaptkeriþ. Þær ero sva miklár[2] at allir einheriar verþa fvlldrvcknir af. Þa segir Gangleri. haglig geit er þat. Goþr viþr mvn þat vera er hon bitr af. Þa segir har. Meira er vert vm hiortinn takþyrni. er stendr a valhavll ok bitr af limvm þessa tres. en af hornvm hans verþr sva mikill drogi at niðr kemr i hvergelmi. ok þaþan falla þær ár er sva heita. sið. við. sækin. ækin. svoll. gvndro. fiorni. fimbvlþvl. gipvl. giopvl[3]. 130.
gomol. geirvmvl[4]. Þessar falla vm asa bvgþir. Þessar ero enn nefndar. fyri. vinþoll. holl. grað. gvndro. navtt. reytt. navnn. hravnn. vina veglvn. þioþnvma[5]. Þa segir

---

[1]) *in U* leraþf *scriptum, etenim codices antiquissimi literam* r *sæpe formant ut* — ꞅ. — [2]) *sic U, quasi antecesserit* mjólkár. — [3]) *sive* giofvl. — [4]) *hæc in margine addidit manus recentior:* sliðr ok drið(?) sylgr ok ylgr vigleiptr ok giol. — [5]) *Hic signum notavit et in margine adscripsit manus eadem recentior:* Þessi ero enn a heiti. yn. v'þr (Vþr). einstíga. elfr. auðskiolf. afration (= Apardjon). aron. rín. ran. ravmelfr. vogn. hnipul. vaun. veðla. valskiolf. valín. vilatiemd. safelfri. (saxelfr). stauma. rennanndi. dynfara. dyna. Mynd. moða. Morn. níð. nepr. nil. nilvs. geira. glít. gnafa. gloð. gautelfr. ganges. freka. tedda. tífr. temps. bra. loða. luma. vimvr. trofn. humra. þefía. ala. leira. skuta. tanais.

Gangleri. Mikit hvs mvn valhavll vera. ok þrongt fyrir dyrvm. Þa segir har.

Fim hvndrvð dyra
ok fiora tvgo
sva hygg ek a valhavllo vera.
viij. hvndrvt einheria
ganga or einvm dyrvm
þa er þeir ganga við vitni at vega.

Þa segir Gangleri. Mikit fiolmenni er i valhollv eða hvat (er) skemton einheria. þa er þeir drecka eigi. har segir.
132. þa er þeir hava klæzt ganga þeir i garþinn vt ok beriaz ok fellir hverr annan. þat er leikr þeirra. ok at dagverþi riþa þeir til valhallar. ok dryckio sem her segir.

Aller einheriar val þeir kiosa
oþins tvnvm i. ok riþa vigi fra
havggvaz hvern dag sitia meirr vm sattir saman.

Gangleri segir. hvaþan kemr vindr hann er sterkr hann hrærer stor hof ok leysir elld. engi ma hann sia þvi er hann vndarliga skapaþr. har segir. A norþan verþvm heimsenda sitr iotvnninn hræsvelgr í arnarham. ok er hann beinir flvg stendr vindr vndan vængivm hans. sem her segir.

hræsvelgr heitir iotvnn af hans vængivm
hann sitr a himins enda kveþa vind standa
iotvnn i arnar hám alla menn yvir.

ok enn segir.

Askr ygdrasils bifravst brva.
er æztr viþa en bragi skallda
en skiðblaðnir skipa. habrok havka,
oþinn asa en hvnda garmr.
en ioa sleipnir

Gangleri segir. hvaþan kom hestrinn sleipnir. har segir.

fra þvi er loki gat sleipni við svaþilfera[1].

134. 26. Smiþr nockvrr kom til asa ok bavþ at gera þeim

[1]) *literis rubris; quatuor vocabula posteriora atramento superinducto.*

borg a þrim misservm þa er vrvgg veri fyrir bergrisvm. en hann mælti til kavps at eiga freyio ok hava vill hann sol ok mána. Þa ræddo æsirnir at ef noekvrr hlvtr veri vangerr at borginni svmar dag inn fvrsta. þa skylldi hann af kavpino. ok engi maðr skylldi honvm liþ veita. hann beiddiz at hava liþ af hesti sinvm svaþilfera. ok olli þvi tillagi loki. hann gerþi borgina ok dro til griot vm nætr a hestinvm. vndr þotti asvnvm hve stor biorg hann færþi til. halfo meira gerþi hestrinn en smiþrinn. en at kavpino voro sterk vitni. þvi at iotvnninn þottiz griþa lavss með asvm ef iotvnninn veri þar er þorr kemi heim. en hann var farinn i avstr veg at beria troll. borgin var sterk ok ha sva at eigi matti a þat leita. en er .iij. dagar voro eptir smiþarinnar þa settvz gvþin i sæti sin. ok spvrþi hverr annann hverr þvi reþi at gipta freyio i iotvnheima 136.
eða spilla loptino ef himininn davktez ef sol eða tvngl veri i brott tekin ok gevit iotnvm. en þat kom nv asamt með þeim at loki þotti raþit hava. leto hann verþan illz davþdaga. ef eigi hitti hann raþ til at smiþrinn veri af kavpino ok veittv nv loka atgavngo. en er hann varþ hreddr svarþi hann eið at hann mvndi sva til haga at smiþrinn veri af kavpino. hvat sem hann kostaþi til. en er smiþrinn ok eptir griotino með hestinvm svaþilfera. þa hliop or skogi merr noekvrr ein samt ok hrein ok hvein við. en hestrinn kendi hvart hrossit var ok ærþiz ok sleit i svndr reipin. ok hliop til merarinnar. en hon til skogar vndan. ok smiþrinn eptir ok vill taka hestinn. en hrossin hlavpa alla nottina ok dvelst smiþin þa nott. ok eptir vm daginn varþ ecki sva smiþat sem fyrri. en er hann ser at eigi ma smiþat verþa. færþiz hann i iotvn moþ. en er æsirnir sa þat. var eigi þyrmt eiþvnvm ok nefndo þor. ok þegar kom hann ok færþi a lopt hamarinn. ok gvlldo þa smiþar kavpit. ok lavst hann ihel ok sendo i niflheim. en loki hafþi þa favr til svaþilfera. at hann 138.
bar fyl. þat var gratt at lit ok hafþi .viij. fætr sa hestr var beztr með gvþvm ok monnvm. sva segir i volv spa.

[þa gengv regin avll
a rok stola
gin heilog Gvþ.
ok vm þat gettvz[1]
hverr hefþi lopt
levi blandit.
eða ætt iotvns
osk mey gefna.

Agengvst eiþar
orþ ok særi
mal oll meginlik
er a meþal foro.
þorr einn þar vá
þrvnginn moþi
hann sialldan sitr
er hann slikt of fregn.

Þa spyrr Gangleri. hvat er sagt fra skiþblaþni er hann bezt skipa. har segir. hann er beztr ok hagligaztr en naglfari er mestr. þat eiga mvspellz megir. dvergar nockvrir gerþo skiþblaþni ok gafo freyio. hann er sva mikill. at allir[2] mega skipa hann meðr herbvnaþi ok hevir byr þegar segl er dregit vpp hvert er fara vill. en ef eigi skal honvm a sæ fara. þa er hann gerr af sva morgvm hlvtvm at hann ma vefia saman ok hafa i pvngi sinvm. Þa segir Gangleri. Gott skip er skiþblaþnir. en fiolkyngi mvn við vera havfþ aþr sva veri gert. Gangleri segir enn.

her þegir þriþi[3].

27. Hvart hevir þorr hvergi þar komit at honvm veri ofrefli fyrir fiolkyngi savkvm. har segir. Fair mvno fra þvi segia kvnna. en margt hevir honvm harþfert þott en þott nockvrr hlvtr havi sva rammr orþit at hann fengi eigi sigrað þa er eigi skyllt at segia fra þvi at morg ero dæmi til þess ok þvi ero allir skylldir at trva at hann er matkaztr. Þa mælti Gangleri. Sva lizt mer at þess hlvtar mvna ek spvrt hava er engi er til or at leysa. þa svarar jafnhar. heyrt hofvm ver sagt fra þvi er oss þickir otrvligt. en nær sitr sa er veit. ok mvntv þvi trva at hann mvn eigi livga nv it fvrsta sinn er alldrigi ló fyrri. Þa svarar Gangleri. her hlyþi ek svorvm þessa mals. har segir.

---

[1]) *a* [þ. g'. e. a. a. r. ſ. gin h. Gvþ. ʒ. v. þ. g., *U.* — [2]) *supplendum haud dubie:* æsir. — [3]) *literis rubris.*

her hefr sogv þors ok vtgarþa loka[1].

28. Þat er þa vpphaf at avko þorr for með hafra 142.
sina. ok meðr honvm loki ok koma at qvelldi til eins bonda. tok þorr hafrana ok skar. ok vorv þeir flegnir ok bornir til ketils. ok er soþit var settiz þorr til matar ok havð bonda til nottvrþar. ok bavrnvm hans. son hans het þialfi en ravska dottir. þa lagþi þorr hafrstavkvrnar vtar fra elldi ok mælti at bavrnin skylldo kasta beinonvm a stavkvrnar. Þialfi son bonda lavst lærlegg hafrsins með knifi sinvm. ok spretti til mergiar. Þorr var þar vm nottina ok i ottv stoþ hann vpp ok klæddiz. tok miolni ok bra vpp ok vigþi hafrstavkvrnar. stoþv hafrarnir vpp ok var annarr halltr eptra fæti. Þorr fann þat. let bonda eða hiv hans eigi mvndo hava skynsamliga með farit beinvnvm let brotinn legg hafrsins. bondinn varþ hræddr er þor let siga brvnina fyrir avgvn. en þat er hann sa til avgnanna hvgþiz hann falla mvndo fyrir sionvnvm einvm
samann. hann herþi hendrnar at hamar skaptino sva at 144.
hvitnvþo knvarnir. bondi ok hiv hans baþo ser friþar ok bvþv bætr þær er hann villdi. ok er hann sa hræzlo þeirra mikla geck af honvm moþrinn. ok tok af bonda born hans þialfa ok ravsko. ok þionvþv þav honvm siþan. hann let þa eptir hafra sina. ok for i iotvnheima. ok allt til hafsins ok svam yvir þat it divpa haf ok er hann kom til lanz þa geck hann vpp ok með honvm þialfi ok ravskva ok loki. ok er þav vorv litla hriþ farin varþ mork stor fyrir þeim gengv daginn til myrkrs. þialfi var manna skiotaztr. hann bar kyl oþins[2] þors. en til vista var eigi gott. þa er myrkt var leitoþv þeir ser nattstaþar. ok fvndo skala nockvrn i morkinni mikinn vorv dyrr a enda ok iambreiþar skalanvm. þar voro þeir vm nottina. en vm miþnætti varþ landskialpti mikill ok geck iorþin vndir þeim skyckivm. ok skalf hvsit.

---

[1]) *literis rubris scripta, sed excepto primo vocabulo atramento superscripta.* — [2]) *sic U, prave inserens vocabulum:* oþins.

þa stoþ þorr vpp ok het a felaga sina ok leitvþvz fyrir ok fvndo afhvs til hægri handar a miþivm skalanvm. ok foro þangat settiz þorr i dyrnar. en þav[1] vorv innar fra honvm ok hrædd miok. en þorr hellt hamarskaptino. ok hvgþi at veria sik. þa heyrþo þeir ym mikinn ok gny. ok er komit var at dogvn kom þorr vt. ok sa mann hvila.
146. i skoginvm skamt fra ser ok var eigi litill ok hravt sterkliga. ok þottiz þorr skilia. hvat latvm verit mvn hava vm nottina. hann spennir sik megingiorþvm ok ox honvm asmegin. ok i þvi bili vaknar sa maðr. Stoþ vpp skiott. þa varþ þor bilt at sla meðr hamrinvm. ok spvrþi hann at nafni. en hann nefndiz skrymir. en eigi þarf ek at spyria at þv ert asa þorr eða hevir þv dregit a brott hanzka minn. Seiliz þa skrymir til ok tok hanzkann. ser þorr at þat hafþi verit vm nottina skalinn. en afhvsit var þvmlvngrinn hanzkans. Skrymir spvrþi ef þorr villdi at þeir færi allir saman. en þorr iatti þvi. Þa tok skrymir ok leysti nest baggann ok bioz at eta enn þorr i oþrvm staþ ok hans menn. Þa bavþ skrymir at þeir legþi i einn staþ baggana ok legþi a bak ser. ok sva gerþo þeir. ok nv leggr skrymir a bak ser ok stigr helldr storvm. ok at qvelldi leitaþi hann nattstaþar vndir eik einni. þa mælti skrymir til þors at hann vill leggiaz niþr vndir eikina at sofa en þeir taki nest baggann ok bvi til matar ser. þvi næst sofnar skrymir ok hravst[2] fast. en þorr tok nest baggann ok vill leysa. ok otrvligt er þat at segia at engan
148. knvt feck hann leyst. ok er hann ser þat. gripr hann hamarinn ok lystr i havfvþ skrymi. hann vaknar ok spyrr hvart lavps blaþ felli i havfvð honvm eða hvart þeir se mettir. Þorr let at þeir mvndi sofa vndir annarri eik. At miþri nott heyrir þorr at skrymir hrytr. þa tekr þorr hamarrin ok lystr i havfvð honvm i miþian hvirfilinn ok savck hamarrinn. þa vaknar skrymir ok spyrr hvart fell

[1]) *emendatum ex:* þorr. — [2]) *sic U mend. pro* hravt.

axkorn i havfvþ mer eða hvart vakir þv þorr. hann lezt
vera vaknaþr. Nv ætlar þorr at sla hann þriþia sinni.
reiþir vpp hamarinn af avllo afli ok lystr a þvnnvangan
er vpp vissi. Sockr hamarrinn at skaptino. en skrymir
sezt vpp ok strykr vm vangann ok ennit. ok mælti. hvart
nivno fvglar vera noekvrir i treno yvir mer. Mer þotti 150.
sem fioðr nockvr felli af treno i havfvþ mer. ok spvrþi.
hvart vakir þv þorr mal mvn vera vpp at standa ok klæþaz.
Þer eigit nv ecki langt til borgar er vtgarþr[1] heitir en
ek hevi heyrt kvis yþart at yþr þickir ek helldr mikill
maðr. en sia megv þer þar stærri menn. Ræþ ek yþr
heillt latiþ ecki mikit yvir yþr. illa mvn þat þolat slikvm
kogvr sveinvm eða hverfit aptr ok er yþr sa betri. ella
stefni þer i avstr ætt ef þer vilið til borgarinnar. en ek
a norþr leiþ. tekr nest baggann leggr a bak ser ok snyr
a skoginn. ok er eigi getiþ at æsirnir biþi hann heilan
fara. Þeir ganga til miðgarþz. ok sia borg standa a
vollvm nockvrrvm ok setto hnacka a bak ser aþr þeir
fengi yfir seþ. Grind var fyrir borgar hliþi. Þorr feck
eigi vpp komit ok smvgo millvm svalanna[2]. þeir sa havll
mikla gengo inn. ok sa þar ærit stora menn. þeir qvoddo 152.
vtgarþa loka er þeir komv fyrir hasæti. hann leit til þeirra
seint ok glotti við tavnn ok mælti. Seint er vm langan
veg at spyria savnn tiþindi er svein stavli ein(n) er orþinn
at avko þor. en meiri mvntv en mer lizt eða viþ hverivm
iþrottvm ero þer bvnir felagar. engi mvn sa með oss vera
er eigi kvnni nockvrvrar[3] iþrotir. loki segir. engi mvn sa
her innan hirþar er skiotara mvni eta en ek. þa svarar
vtgarþa loki. Jþrott er þetta ef þv efnir ok reyna skal
þetta. Hann kallar a beckinn a þann man er logi er
nefndr ok biðr hann freista sin moti loka. þa var tekit
trog eitt mikit ok sett a hallar golfit fvllt af slatri. ok
settiz loki at oþrvm enda en logi at oþrvm megin ok át

---

[1]) *sic in membrana emendatum ex:* miþgarþr. — [2]) *sic U; pro* spalanna. — [3]) *sic U mend. pro* nockvrar.

hvartveggi sem tiþaz ok mættuz i miþio trogino. hafþi loki etiþ slatr allt af beinvm en logi hafþi etiþ slatr allt ok beinin ok sva trogit ok vann logi leikinn. Þa spvrþi vtgarþaloki. hvat sa enn vngi maðr kynni leika. Þialfi segir at hann mvn freista at renna skeiþ við einhvern hirþmann hans. hann svarar þat er goþ iþrott. ok let hann vel bvinn at skiotleik ef hann skal þessa iþrott vinna.
154. ok freista skal. gengr hann vt a gott s(k)eiþ. kallar til sin sveinstavla nockvrn. er hvgi het. ok baþ hann renna við hann fyrsta skeiþ. ok er hvgi þvi framarr at hann snyzt aptr i moti honvm at skeiþsenda. þa mælti vtgarþaloki þvrfa mvntv at leggia þik meirr framm. en þo hava her komit ecki ofliotari menn. Þa taka þeir annat skeiþ ok er hvgi kemr til skeiþs enda snerizt hann aptr. ok er þa langt kolfskot til þialfa. Þa mælti vtgarþaloki. vel þicki mer þialfi renna. en eigi trvi ek honvm nv at hann vinni leikinn. en nv mvn reyna er þeir renna it þriðia skeiþit. ok nv er hvgi er kominn til skeiþsenda er þialfi eigi kominn a mitt skeiþ. Nv er þetta reynt. Þa mælti vtgarþaloki hvat iþrott kantv þorr. mvntv vera fyrir þeim. sva mikit sem menn hafa gert vm þin stor virki. hann svaraþi. at hellzt vill hann þreyta dryckio við nockvrn mann hans. vtgarðaloki segir. at þat ma vel vera. gengr i hollina.
156. ok biþr taka vitis horn er hirþmenn ero vanir af at drecka. hann synir þor ok segir at þat þiekir vel drvekit at drecka af i eino. en svmir drecka i tveimr. en engi sva vesall at eigi drecki af i þrimr. Þor syniz hornit eigi mikit ok þo miok langt. hann var þyrstr miok. setr a mvnn ser ok svalg storvm. ok ætlar at hann skal eigi lvta optarr i hornit. ok er hann þravt eyrindi ok ser i hornit at nv er litlo minna i en aðr. þa segir vtgarþaloki. vel er drvckit en eigi til mikit. mvnda ek eigi trva ef mer veri sagt fra asa þor at hann drycki eigi meira. þv mvnt drecka oþrv sinni. Þorr svaraþi engv setr hornit a mvnn ser ok ætlar af at drecka. þreytir a dryckiona sem honvm vanz til eyrindi. ok enn ser hann at stikillinn hornsins vill

eigi vpp ok ser i ok ætlar nv minna hava þorrit en it fyrra sinn er nv gott beranda borþ a hornino. þa svarar vtgarþa loki. hvat er nv þorr mvntv nv eigi þorr spara þer til eins dryckiar meira en þer mvn hægst vera. Sva lizt mer ef þv skalt drecka inn þriþia dryckinn sem þessi 158.
mvn mestr ætlaþr vera. en ecki mattv her heita sva mikill maþr sem æsir kalla þik ef þv gerir eigi meira af þer vm aþra hlvti. þa varþ þor reiþr miok. setr hornit a mvnn ser ok þreytir mest. Ok er hann leit i hornit. þa hafþi lengst a gengit. en er hann ser þat gefr hann vpp ok vill eigi drecka lengr. Þa mælti vtgarþaloki. Avþsætt er þat at mattr þinn er ecki mikill. villtv leika fleira. Þorr segir. Freista mvn ek enn vm fleiræ leika en vndarligt mvndi mer þickia ef ek veri heima með asvm ef slikir dryckir veri þar litlir kallaþir. en hvat leik vili þer bioþa. Þa svarar vtgarþaloki. Þat er vngra sveina at hefia vpp af iorþv katt minn. en eigi mvnda ek slikt kvnna at mæla við asaþor ef ek hefþa eigi seþ at hann er minni maðr en mer er sagt. Þa hliop framm kattr grar a hallar golfit mikill helldr. Þorr tok hendinni vndir kviþinn niþr ok lypti vpp. en kattrinn beygþi kenginn ok sva sem hann retti vpp hondina lypti kat(t)rinn einvm fætinvm. Þa mælti vtgarþa loki. Sva for sem mik varþi. kattrinn er helldr mikill. en þv ert lagr ok litill. Þorr segir. sva litill sem ek em. Þa gangi til einn hverr yþarr at faz viðr mik. nv er ek em reiþr. Vtgarþaloki segir ok litaz 160.
vm. eigi se ek her þann mann at eigi mvn litilræþi i þickia at glima við þik. kalli bigat kerlingo fostro mina. ok fazt þv við hana fellt hevir hon stærri sveina ok þa er mer litaz hvergi osterkligri en þv. ecki er þar af annat sagt en þvi harþara er þorr knyzt at þvi fastara stoþ hon. Þa tok kerling at leita til bragþa. Þorr varþ lavss a fotvm ok vorv sviptingar harþar. ok fell þorr a kne oþrvm fæti. ok þa bað vtgarþaloki þav hætta ok let hann eigi fleirvm þvrfa at bioþa fang. ok voro þeir þar vm' nottina. enn vm morginninn bivggoz æsirnir abrott. ok leiddi hann

þa a gavto. ok spvrþi hvernveg þor þætti favr sin orþin.
162. þorr segir at þeir mvndi kalla hann litinn mann. Þa segir vtgarþaloki. Nv skal segia þer it sanna er þv ert kominn vt af borginni. eigi hefþir þv komit i hana ef ek hefþa vitaþ þik sva mikils hattar sem þv ert. en sionhverfingar vorv gervar fyrst a skoginvm. ok kom ek fyrst til fvndar við yþr. ok er þv villdir leysa nest baggann var hann bvndinn meþr gresiarni. en þv fant eigi hvar vpp var at lvka. þa lavst þv mik með hamri þinvm þrysvar sinnvm. ok var it fyrsta minzt ok þo sva mikit at mer mvndi vnnit hava at fvllo ef á hefþi komit. en þar er þv sátt hia havll minni setberg. ok þar i ofan þria dalæ ferskeytta. ok einn divpaztan þat vorv hamarspor þin. Setbergino bra ek fyrir havggin. en loki þreytti leik við elld vm atið. en þialfi tok hlavp við hvginn. ok matti hann eigi ok engi
164. annarr þat viðr hann þreyta. þat var þo mest vndr er þv drakt af hornino er annarr endir var i ægi. þvi ero orþnar fiorvrnar. en þar lyptir þv vpp miðgarþz orminvm er þo[1] tokt kottenn. en þa hræddvz allir er þat sá er þv lyptir einvm fætinvm a kettinvm. en þv fekzt þar við elli er þv hvgþizt við kerlingvna eiga. henni hevir engi a kne komit. en þer komit mik eigi optarr heim at sækia. Þa bregþr þorr vpp hamrinvm. ok nv ser hann hvergi
166. vtgarþaloka. ok eigi helldr borgina.

her segir fra þvi er þorr for at draga miðgarþs orminn[2].

29. Eptir þenna a(t)bvrþ snyrr þorr heimleiþiss. ætlar nv at hitta miðgarþsorminn. ok kom til iotvns nockvrs er eymir er nefndr. en vm morgininn bioz iotvnn at fara til fiskiar. Þorr vill fara með honvm. en iotvnn let ecki gagn
168. mvndo at kavgr sveini þeim. mvn þik kala ef ek sit lengi ok vtarla a miþvm sem ek em vanr. Þorr reiddiz honvm miok ok kvaþ þat eigi vist. ok spvrþi hvat þeir skylldi hafa at beitvm. eymir bað hann fa ser beitor. þorr tok vxann er heitir himinrioþr er eymir atti ok sleit af havfvþit.

---

1) *U mend. pro:* þv. — 2) *literis rubris.*

ok settiz i avstr rvm ok þotti eymi hann helldr roa mikit. ok let þa komna a þær vaster sem hann var vanr ok baþ þa eigi roa lengra. Þorr lezt villdo enn miklo lengra roa. eymir qvað þat hætt við miþgarþzorminn. Þorr vill roa. eymir varþ okatr. þorr greiddi vaþinn. ok let koma a vxa havfvþit a avngvlinn ok for til grvnz. miþgarþz ormrinn 170.
beit a avnglinvm. ok kom i gominn. en ormrinn bra við fast sva at baþir hnefar þors skvllo við borþino. þa ferþiz þorr i asmegin. spyrndi við fast sva at hann hliop baþvm fotvm igegnvm skipborþit ok spyrndi við grvnni. dro þa at ser orminn. ok vpp viðr borþino. en engi hevir sa seþ enar ogrligsto synir er eigi hevir þat er þorr hvesti avgvn a orminn. en hann starþi neþan a moti ok bles eitrino. Jotvnninn varþ litverpr er hann sa orminn. ok særinn fell inn nockvt. en er þorr greip hamarinn. falmaþi iotvnninn til agnsaxins ok hio við borþino vaþ þors. en ormr savck i sæinn. en þorr kastaþi hamrinvm. ok lavst við eyra iotninvm sva at hann steyptiz at borþino. ok lavst af honvm havfoþit við haon[1]... en þorr oþ til lanz. Þa mælti Gangleri. Mikit afrek var þetta. har svaraþi.

fra liflati balldrs ok for hermoðs til heliar[2].

30. Meira var hitt vert. er balldr enn goþa dreymþi 172.
hættligt. ok sagþi asvm frigg beiddi honvm griþa at eigi grandaþi honvm elldr ne iarn ne votn. malmr ne steinar ne viþir sottir ne dyr. fvglar ne eitrormar. ok er þetta var gert. var þat skemtan balldrs at hann stoþ vpp a þingvm. skylldo svmir skiota at honvm en svmir havggva. svmir gryta. hann sakaþi ecki. en er loki sa þat likaþi honvm illa. Geck til fensala til friggiar til fensala[3]. ok bra ser i kono liki. spyrr frigg ef hann vissi hvat menn hofþvz at a þingino. hann sagþi at allir skvto at balldri

---

[1]) *deest una tantum litera et fortasse siglum quasi* haonvm (hrönnum *s.* hrönnunum?) — [2]) *literis rubris.* — [3]) *sic manifesto errore librarii repetuntur verba:* til fensala, *quæ priore loco delenda sunt.*

en hann sakar ecki. Þa mælti frigg. eigi mvno vapn ne
viþir bana balldri eiþa hefi ek af ollvm tekit. þa mælti
konan. hafa allir hlvtir eiþa vnnit at eira balldri. frigg
svaraþi. viþar teinvngr einn vex fyrir vestan valholl er
heitir mistilteinn. sa þotti mer vngr at krefia eiþsins. þa
174. hverfr konan. en loki gengr til ok tekr mistilteininn ok slitr
vpp með rotvm. gengr til þingsins. en havþr stoþ vtarliga
i mannhringinvm er hann var blindr. þa mælti loki við
hann. hvi skytr þv eigi at balldri. hann svarar. þvi at
ek se ecki. ok þat annat at ek em vapnlavss loki mælti.
Gerþv i liking annarra manna ok veit honvm atsokn. ek
mvn visa þer til hans. skiot þv at honvm vendi þessvm
havðr tok mistilteininn ok skavt i gegnvm balldr. ok var
þat mest ohappa skot með gvþvm ok monnvm. Nv sa
hverr til annars. ok allir með grimmvm hvg til þess er
gert hafþi en engi matti þar hefna i griþa staþnvm. Allir
baro illa harminn en oþinn verst. var þar gratr fyrir mal.
þa spvrþi frigg hverr sa veri með asvm er eignaz villdi
astir hennar. ok riþa a helvega at ná balldri meðr vtlavsn.
176. hermoðr son oþins for ok reiþ sleipni. balldr var lagðr
i skipit hringhorna ok ætloþv gvþin fram at setia með bal
gerð. ok tokz þat eigi fyrri. en hyrroken kom til. hon
reiþ vargi ok vargar[1] voro at tavmvm. ok nv fengo eigi
berserkir halldit tavmonvm. hon dro framm skipit ok at
fyrsta viðbragþi hravt skipit or hlvnnonvm. þa villdi þorr
liosta hana. en gvþin banna þat. lik balldr(s) var borit a
balit. Nanna nefs dottir sprack er hon fra. Þorr vigþi
balit með miolni. ok hann spyrndi dvergnvm litt a balit.
þar[2] voro þa oll gvþin. Freyr sat i kerro ok var þar
beittr fyrir golltrinn gvllin bvsti eða sligrvtanni. Heim-
dallr reið gvlltopp. en freyio[3] ok kavttvm sinvm. þar
178. vorv ok hrimþvssar. Oþinn lagþi a balit dravpni ok hest
balldrs með ollvm reiþa. hermoþr reið nio nætr til giallar

[1]) *in margine multo recentiori manu:* hoggonman. — [2]) *in U* þr̄, *qu.* þeir, *scriptum.* — [3]) *sic U mend. pro* freyia.

ár. ok a gvlli blaþna brv. Moþgvþr getti brvarinnar. ok hon mælti. Fyrra dag reiþ balldr her með fimm .c. manna. en eigi glymr miþr vndir þer einvm. þa reiþ hann at helgrindvm ok sa þar broþr sinn. hann bar framm boþ sin. En sv ein var van vm brott kvamo hans ef allir hlvtir grata hann með asvm kyckvir ok davþir. en ella halldiz með
helio. balldr feck honvm bringinn dravpni. en nanna sendi 180.
frigg falld. en fvllo fingr gvll. þa for hermoðr aptr i asgarþ ok segir tiþinde. þa baþv gvþin alla hlvti grata balldr or helio. Menn ok kyqvindi iorþ ok steina. tre ok allr malmr greto balldr sem þv mvnt seþ hafa at þessir hlvtir grata allir i frosti ok hita. Þat er sagt at gvþin finna gygi i helli nockvrvm er þavkt nefndiz. biþia hana grata sem allt annat balldr or helio. hon svarar.

Þavkt mvn grata kyks eða davþs.
þvrrvm tarvm halldi hel
balldrs helfarar þvi er hevir.

Þar var loki ravnar. þa er gvþin visso þat vorv þav reið 182.
loka. ok fal hann sik a falli nockvro. ok vorv fiorar dyrr a hvsi hans. at hann sæi i allar ættir. en vm daga var hann i franangs forsi i laxs liki. honvm kom i hvg at æsirnir mvndi setia vel fyrir hann. tok siþan lingarnit ok reiþ mavskva sem net er gert. þa sa hann æsi þangat fara. Oþinn hafþi seþ hann or hliþskialf. loki hliop i ána. en kastaþi netino a elldinn. kvaser geck inn fyrstr er vitraztr var. þa skilþi hann at þetta mvndi vel til fiska. ok gerþv eptir favlskanvm er netiþ brann. Fara i forsinn ok hellt þorr oþrvm netzhalsi. en allir æsir oþrvm. En loki lagþiz millvm steina tveggia. ok drogv þeir netið yvir hann framm. Fara oþro sinni. ok binda sva þvngt við at eigi matti vndir fara. þa for loki fyrir netino. ok er skamt var til siofar hleypr hann yvir vpp þinvlinn ok rennir vpp j forsinn. Nv sia æsirnir hvar hann for skipta nv liþino i tva staþi.
þorr veðr eptir miþri ainni ok fara sva vt til siovar. ok 184.
er loki ser lifs haska a sæinn at fara. þa hleypr hann yvir netið. en þorr greip hann havndvm en hann rendi

i havndvm honvm ok nam hondin staðar við sporþinn. ok er fyrir þa savk laxinn aptr mior. loki var nv tekinn griþa lavss ok færðr i helli nockvrn. ok tokv hellor .iij. ok settv a enda lvstv a ravf a hverri. þa vorv teknir synir loka vali ok nari. ok brvgðo vala i vargs liki ok reif hann i svndr nara. Þa tokv æsir þarma hans. ok bvndo loka með yvir .iij. eggsteina. Stoþ einn vndir herþvm. Annarr vndir lendvm þriþi vndir knesbotvm. ok vrþo bavndin at iarni. Skaði festi eitrorm yvir andlit honvm. en sigvn hellt mvnlavg vndir eitr dropana. ok slær vt eitrino. ok þa drypr i andlit honvm er fvll er mvnlavgin ok kippiz hann þa sva hart við at iorð skelfr. þar liggr hann til ragna ravekrs.

fra fimbvlvetri ok ragnaravckrvmm[1].

186. 31. Hvað segir þv fra fimbvlvetri. segir Gangleri. har segir. drifr þa snior or avllvm attvm. þa ero frost mikil ok vindar. ecki nytr solar. þeir vetr fara .iij. saman. en ecki svmar i milli. en aðr ganga aþrir .iij. vetr þeir er vm alla verolld ero orrostor dreipaz[2] niþr fyrir agirni ok engi þyrmir feþr ne syni i manndrapvm eða sifivm. sva segir.

bræþr mvno beriaz
ok at bavnvm verþa.
mvnv systrvngar
sifivm spilla.
hart er i heimi
hordomr mikill.

skeggolld skalmolld
skilldir klofna.
vindolld. vargolld
vndz verolld steypiz
mvn enn[3] maðr
oþrvm þyrma.

Vlfrenn gleypir solina ok er mein synt monnvm. þa gleypir
188. annarr vlfrinn tvnglit. stiornr hverfa. jorþin skelfr. biorg ok viþir losna or iorþvnni ok hrynia fiotrar ok bavnd brotna. þa verþr fenris vlfrinn lavss. þa geysiz hafið a landit þvi at miðgarþz ormrinn snyz í iotvn heima. þa losnar skipit naglfaræ er gert er or noglvm davþra manna. þvi skal maðr eigi deyia með oskornvm noglvm. at sa eykr mikil efni til skipsins naglfara er gvþin villdo at

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) = drepaz (?). — [3]) *sic* (eŋ) *pro:* engi.

seint yrþi gert. ok sva menninir. en i þessvm sæfar gangi flytr naglfaræ. hrymr styrir honvm. Fenris vlfr ferr með gapanda mvnninn. ok er inn neþri keptr með iorþv en inn efri með himni. Gapa mvndi hann meira ef rvmit veri til. Miþgarþz ormrinn blæss eitri. ok aþra hliþ vppi yvir honvm þa klofnar himinninn ok i þessvm gny riþa mvspellz megir. Svrtr riþr fyrst. fyrir honvm ok eptir er elldr brennandi. Sverþ hans er sva biart sem sol. en þa er þeir riþa brotnar bifravst. Mvspellz megir riþa a vollinn vigriþinn. Fenris vlfr ok miðgarþz ormrinn. þar 190.
er ok loki ok hrymr með honvm. loka fylgia ok hellornar. Mvspellz megir hava einir ser fylking ok er sv biort. Vollrinn vigriþinn er .c. rasta viðr a hvernig. heimdallr blæss i giallar horn ok vekr vpp oll gvþin til þingsins. Oþinn riþr til mimis brvnz. ok tekr af mimi rað fyrir ser. þa skelfr askr ygdrasils ok engi hlvtr er þa otta lavss a himni ok a iorþv. Æsir herklæþaz til þingsins ok allir einheriar koma a vollinn. Oþinn riþr með gvllhialminn fyrstr. ok hevir geirinn gvngni i hendi. ok stefnir a moti fenris vlfinvm. þorr berst við miðgarþzorminn. Freyr moti svrti ok fellr hann er hann hevir eigi sverþit goþa. hvndrinn garmr er þa lavss fra gnipa lvndi ok berst við ty ok hevir hvartveggi bana. Þorr drepr miðgarþzorminn ok stigr framm niv fet vm eitr ormsins. Vlfrinn gleypir oþin ok er þat hans bani. þa snyr viþarr framm 192.
ok stigr oþrvm fæti i neþra kept. hann hevir þann sko er allan alldr hevir verit til samnað. þat ero biorar er menn taka or skom sinvm fyrir tám ok hæli. þvi skaltv þeim biorvm a brott kasta. sa maðr er at þvi vill hyggia. at koma ąsvm at liþi. Anarri hendi tekr hann enn efra kept hans. ok rifr i svndr gin hans ok verþr þat vlfsins bani. loki berst við heimdall. ok verþr hvarr annars bani. Þa slavngvir svrtr elldi yvir iorþina ok brennir heiminn allann. sem her segir.

hátt bles heimdallr
horn er a lopti.

mælir oþinn
við mimis havfvþ.

198. skelfr ygdrasils
askr standandi
ymr it alna tre
æsir erv a þingi.
hvat er með asvm
hvat með asynivm.
stynia dvergar
fyrir steins dyrvm.
viti þer enn eða hvat.
Sol mvn sortna
sigrfolldinnar.
hverfa af himni
heiþar stiornr.
geisar eimi
ok alldrnari.
leikr hár hiti
viðr himin sialfan.

Gangleri segir. hvat verþr þa eptir er brendr er heimrinn ok davþ goþin avll ok menn. har segir. hverr skal þa bva i nockvrvm heime. þa segir þriþi. Margar ero vistir goþar ok margar illar. bezt er at vera a gimle meðr svrti. ok gott er til dryckiar i brimle eða þar sem heitir sindri.
200. þar byggia goþir menn. A nastrondvm er mikill salr ok illr. dyrr horfa norþr. hann er ofinn af orma hryggivm. en orma havfvð hanga inn vm glvggana. ok blasa þeir eitri. sva at ár falla af. ok vaþa þeir menn þær er ero eiþrofar ok morþvargar. sem her segir.

Sal veit ek standa
solo fiarri
nástravndvm á
norþr horfa dyrr.
Falla eitr dropar
inn vm liora.
Sa er vndinn salr
orma hryggivm.
Skolv þar vaþa
þvnga stravma
menn meinsvarar
ok morþingiar.

J hvergelmi er verst
þar kvelr niþhavgr
nai framgengna.

Þa segir Gangleri. hvart lifa þa nockvr gvþin eða er þa nockvr iorþin eða himinninn. har segir. vpp skytr iorþvnni or sænvm. ok er hon græn. ok osanir akrar. viþarr ok
202. vali lifa ok svartalogi hevir eigi grandat þeim. ok byggva þeir a eiþa velli þar sem fyrrvm var asgarþr. ok þar komv synir þors magni ok moþi. ok hava þar miolni. þar kemr balldr ok havþr fra heliar. Talaz við ok minnaz

a rvnar sinar. ræþa vm tiþindi miðgarþz orm ok fenris vlf. þa finna þeir i grasino gvlltavflor er æsir hava átt.

Viþarr ok vali
byggia ve gvþa
þa er sloknar
svarta logi.

Moþi ok magni
skvlo miollni hava
vignigs synir
at vigroþi.

en i holldi mimis leynaz meyiar i svartaloga:

lif ok lifþræser
er þar leynaz meyiar
i mimis holldi

morgin davggva þær. 204
ok þar vm alldr alaz.

Solin hevir dottr getið eigi ofegri en sik ok ferr hon leið hennar.

eina dottr
berr alfravþvll
aþr henni fenrir fari.

sv mvn renna
eða riþa
regin bravtir mær.

Nv er gangleri heyrir þetta þa verþr gnyr mikill ok er
hann a slettvm velli. ok er æsirnir heyra þetta sagt gafo 206
þeir ser þessl nofn asanna. at þa er langar stvndir liþi efaþiz menn ecki at allir veri einir þeir æsir er nv er fra sagt ok þessir æsir er nv voro. ok var avko þorr kallaðr asa þorr.

fra heimboþi asa með ægi[1].

32. Þesser æsir þago heimboþ at ægi i hles ey.
Aþr hafþi oþinn honvm heim boþit. Vm qvelldit let 208
oþinn bera sverð i hollina ok lysti þar af sem logvm biortvm. Þorr var þar. niorþr. freyr. tyr. heimdallr. bragi. viþarr vali. vllr. hænir. forseti. loki. Asynior. slik. frigg. freyia. gefion. iþvnn. gerþvr. sigvn. scolld. nanna. bragi sægir ægi fra morgvm tiþindvm. Oþinn loki ok henir forv vm fiall. fvndo avxna flock. taka eit navtið ok snva til seyþiss. rivfa tysvar seyþinn ok var eigi soþit. þa sa þeir avrn yvir ser ok lezt hann vallda at eigi var soþit.
gefit mer fylli ok mvn soþit. Þeir iata þvi. hann lætr sigaz 210

[1]) *literis rubris.*

a scyþinn. tok annat vxa lærit ok bogvna baþa. loki þreif vpp stavng ok lavst a bak erninvm. en hann bra ser vpp við hoggit ok flygr. stavngin var favst við bak erninvm. en hendr loka vorv fastar við annan stangar enda. Avrninn flygr sva at fætr lǫka namo niþri við iorþv ok grioti. en hendr hvgþi hann slitna mvndo or axlar liþvm ok biþr friþar. Avrninn lezt hann eigi mvndo lavsan lata nema iþvnn kemi þar með epli sin. loki vill þetta. ok ferr brott með eiþi[1]. hann teygir hana eptir eplonvm ok biþr hana hava sin epli. ok hon for. þar kom þiazi iotvnn
212. i arnar ham ok flavg með hana i þrvþheim. Æsir gerþvz æfrir miok. ok spvrþo hvar iþvnn veri. en er þeir visso var loka heitiþ bana nema hann feri eptir henni meðr valsham freyio. hann kom til þiaza iotvns er hann var roinn a sæ. loki bra henni i hnotar liki. ok flavg með hana. Þiazi tok arnar ham ok flavg eptir þeim. en er æsir sa hvar valrinn flo. þa tokv þeir byrþi af lokar spanvm ok slogv elldi i. Avrninn feck eigi stavþvat sik at flvginv. ok lavst elldi i fiþrit. ok drapv þeir iotvnninn fyrir innan asgrindr. en skaþi dottir hans tok avll her vapn ok vill hefna hans. en þeir bvþo henni at kiosa mann at fotvm af liþi þeirra. hon sa eins manz fætr fagra.
214. hon mælti þa. þenna kys ek fatt mvn liott a balldri. en þat var niorþr. en þat varþ at sætt at æsir skylldo hlæia hana. en hon hvgþi at þat mætti engi gera. loki batt ser geitar skegg vndir hreþiarnar ok leto þav ymsi eptir ok skrækti hvartveggia hátt. þa let hann fallaz i kne skaþa ok þa hlo hon. þa var sætt ger með þeim. Oþinn gerþi þat til favþr bota við skaþa at hann tok avgvn þiaza. ok kastaþi a himininn ok gerþi af stiornr. Avþvalldi het faþir þiaza. en er synir avþvallda tokv arf tok hverr mvnnfylli af gvlli. er nv gvllit kallat mvntal iotna. en i skalldskap mal þeirra.

---

[1]) *sic prave pro:* iðvnni.

her segir fra þvi at æsir sato at heimboþi at ægis ok hann spvrþi braga hvaþan af kom skalldskaprinn. fra þvi er qvasir var skapaþr. her hefir miok setning skalldskapar[1].

33. Eger spyrr. hvaþan af kom skalldskaprinn. 216.
Bragi svarar. Gvþin havfþo o sætt við vani. ok gerþv friþstefno. ok gengo til kers eins ok spytto i hraka sinvm ok skavpvþo or mann er heitir kvaser. hann leysti or ollvm hlvtvm. ok er hann kom til dverganna falas ok galas. kollvþo þeir hann a einmæli. ok drapo hann. leto renna bloþ hans i tvav ker. ok einn ketil er oþrerir heitir. en kerin heita son ok boþn. þeir blondoþv við hvnangi við bloþit ok heitir þat þa mioþr. ok sa er af dreckr verðr skalld ok fræþa maðr. dvergarnir savgþo at þeir hefþi tapaz i manviti. dvergarnir bvþo til sin iotni þeim er gillingr het. ok bvþo honvm a sio at roa ok hvelfþv skipi vndir honvm. þat spvrþi svttvngr svn hans. ok 218.
flytr dvergana i flæþi sker. þeir bioþa mioþinn i favþr bætr. Svttvngr hirþir hann i hnitbiorgvm ok til gezlu gvnlavþo dottvr sina. þvi heitir skallskaprinn kvasis bloð. eða sonar eða farskostr dverganna. fyrir þvi at sa mioþr flvtti þeim fiorlavsn or skerino. eða svttvnga mioþr. eða hnitbiarga lavgr. Ægerr spyrr. hverso komz oþinn at miþinvm. bragi segir. hann for þar sem voro nio þrælar ok slogv hey. hann bavþ at bryna lia þeirra. 220.
hann tok hein or pvssi sinvm ok gafv þeir við havfvð sin. Siþan bra hverr lianvm a hals[2] oþrvm. þa kom oþinn[3] til bavga ok nefndiz bolverkr. bavgi lezt eigi hava vel halldit hvskorlvm sinvm. han bavþ at taka vpp einn verk þeirra nio. ok hava til einn dryck af svttvnga miþi. hann lezt raþ eiga a miþinvm en svttvngr vill einn hava. bolverkr vann vm svmarit nio manna verk. en at vetri vill hann kavpið. fara þa til svttvngs. ok beiþa hann

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *sic in Codice emendatum ex* havfvþ. — [3]) *in membr. bis scriptum.*

miaþarins. hann syniar. þeir forv ok tekr bolverkr nafarinn
222. roða. ok borar hnitbiorg meðr. ok þa brazt hann i orms liki ok skreiþ nafars ravfina. ok hvilldi hia gvnnloþv .iij. nætr. ok drack .iij. drycki af miþinvm. ok var hann þa vppi allr sitt .....[1] or hverio kerino. hann braz þa i arnar ham ok flavg. en svttvngr i annan arnar ham ok flavg eptir honvm. Æsir settv vt i garþinn ker sin. Oþinn spytti miþinvm i kerin. en svmvm repti hann aptr. er honvm varþ nær faræt ok hava þat skalldfifl. ok heitir arnar leir. en svttvnga mioðr þeir er yrkia kvnna.

her segir hverso skilia skal skalldskap[2].

230. 34. Þui heitir skalldskaprinn fengr oþins. ok fvndr ok drvckr ok giof. þa mælti ægir. hve morg ero kyn skalldskaparins. bragi segir. Tvenn mal ok háttr. Ægir spyrr. hvat heitir mal skalldskaparins. bragi segir. Tvent kent ok okent. Ægir segir. hvat er kent. bragi segir. at taka heiti af verkvm mannz. eða annarra hlvta. eða af þvi er hann þolir oþrvm. eða af ætt noekvrri. Ægir segir. hver dæmi ero til þess. bragi segir. At kalla oþin favþr þors balldrs eða bezlo. eða annarra barna sinna. eða ver friggiar. iarþar. gvnnlaþar. rindar. eða eiganda valhallar. eða styranda gvþanna asgarþz eða hliþskialfar. sleipnis. eða geirsins. oskmeyia. einheria. sigrs valfallz. Gervandi himins ok iarþar solar. kalla hann alldin gavt hapta gvþ hanga gvþ. Farma gvþ Sigtyr. en þat er at segia vngvm skalldvm er girnaz at nema skalldskapar mal. ok heyia ser orþfiolþa með fornvm heitvm eða skilia þat er hvlit er ort þa skili hann þessa bok til skemtanar. en ecki er at gleyma. eða osanna þessar frasagnir eða taka or skalldskapnvm fornar kenningar er havfvþ skalldin hava ser lika latið. en eigi skvlo cristnir menn trva ne a sannaz at sva havi verit.

---

[1]) *una tantum vox deleta est.* — [2]) *literis rubris.*

Saga þors ok hrvngnis[1].

35. Nv skal segia af hverio þær kenningar ero er 270.
aþr ero dæmi savgþ. sva sagþi bragi. at þorr var farinn
i avstr veg at beria troll. en oþinn reiþ sleipni i iotvn-
heima. ok kom til iotvns þess er hrvngnir het. hrvngnir
spyrr hvat manna sa se er riðr lopt ok log með gvll-
hialminn sagþi at hann atti fvrþo goþan hest. oþinn segir
at þar fyrir vill hann veþia havfþi sina[2] at engi hestr skal
iafngoþr með iotnvm. hrvngnir segir at sa er goþr hestr.
en hava lezt hann mvndo miklo sterkara hest. sa heitir
gvllfaxi. hrvngnir varþ reiþr oþni. hleypr nv vpp a hest
sinn ok hyggr at taka oþin. ok lavna honvm ofryrþi sin.
Oþinn hleypir sva mikinn fyrir at hann var a avþro leiti
fyrir. en hrvngnir hafþi sva mikinn moð at eigi fann hann
hvar hann for fyrri en hann kom inn vm asgrindr. en er
hann kom at hallar dyrvm bvþv æsir honvm til dryekio.
hann geek i hollina baþ fa ser at dreeka. vorv teknar þær
skalir er þorr var vanr at dreeka af. ok svelgr hrvngnir
af hverri. ok nv geriz hann drvekinn skorti þar eigi stor
orþ. hann lezt mvndo taka vpp valhavll ok fera i iotvn-
heima en savekva asgarþi ok drepa gvþin oll nema freyio.
ok sif. þær vill hann hava með ser. Freyia ein þorir at
skenkia honvm. ok dreeka lezt hann mvndo allt avl asa. 272.
en er asvm leiddvz ofryrþi hans. þa nefna þeir þor. ok
þvi næst kemr þorr i hollina ok hevir a lopti hamarinn.
ok var allreiþr ok spvrþi hverr þvi reþi er iotvnn hvndviss
skal þar dreeka. eða hverr selldi hrvngni grið at vera i
val hollv. eða hvi freyia skal skenkia honvm sem at gilldi
asa. þa svarar hrvngnir. ok leit eigi vinar avgvm til þors
segir at oþinn bavþ honvm ok lezt vera a hans griþvm.
þa segir þorr at þess boþs skal hann giallda aþr hann
komi vt. hrvngnir segir at asa þor er þat litill frami at
drepa hann vapnlavsan. hitt er meiri ravn ef hann þorir
at beriaz við mik at landa mæri a griotvna gerþi. ok

[1]) *literis rubris.* — [2]) *sic pro:* sinv.

hevir þat verit mikil folska er ek let heima eptir skiolld minn ok hein. en ef ek hefþa her vapn min þa skylldi nv reyna holmgavngo. en at oþrvm kosti legg ek þer við niþingskap ef þv villt drepa mik vapnlavsan. þorr vill fyrir engan mvn bila at koma til einvigis er honvm var holmr skoraþr þviat engi hafþi honvm þat fyrri veitt. For þa hrvngnir brott leið sina. ok hleypti akafliga til þess er hann kom heim vm nottina. ok varþ hans ferþ allfræg með iotnvm. ok er at stefno degi kom millvm þeirra þors. þottvz iotnar hava mikit i abyrgþ hvarr sigr fengi. þeim var illz van af þor ef hrvngnir leti fyrir. þvi at hann var sterkastr. þa gerþo iotnar mann á griotvna garþe af leiri .ix. rasta hafan ok þriggia rasta breiþr vndir
274. hondina. en ecki fengo þeir hiarta sva mikit at honvm dygþi eða hæfþi fyrri en þeir toko or meri nockvrri. ok varþ honvm þat ecki stavþvgt þa er þorr kom. hrvngnir atti hiarta þat er gert var af havrþvm steine. ok tindott með þrimr hornvm. sem siþan er gert risto bragþ þat er hrvngnis hiarta heitir. Af steini var ok havfvð hrvngnis. skiolldr hans var ok giorr or steinvm ok viþvm. ok þyckr. hann hafþi skiolldinn fyrir ser. hann stoþ a griotvna gavrþvm ok beið þors. en hein hafþi hann fyrir vapn ok reiddi vm avxl. ok var ecki dælligr. A aþra hliþ honvm stoþ leirmaðrinn er nefndr er mavckr kalfi. ok var hann allhræddr. Sva er sagt at hann méé þa er hann sa þor. Þorr for til holmstefnvnnar ok þialfi. þa rann þialfi framm þar sem hrvngnir stoþ ok mællti til hans. þv stendr o varliga iotvnn. hevir fyrir þer skiolldinn. en þorr hevir seþ þik ok ferr hann et neþra i iorþv ok mvn koma neþan at þer. þa skavt hann skilldinvm vndir fætr ser ok stoþ á. en tvihendi heinina. þvi næst sa hann elldingar ok heyrþi þrvmr storar. sa hann þa þor i ásmoþi. for hann akafliga ok reiddi hamarinn. ok kastaþi vm langa leiþ til hrvngnis. hrvngnir færir vpp heinina baþvm havndvm ok kastar i moti. mætir hon hamrinvm a flvgi ok brotnar heinin i svndr. fell annarr hlvtr a iorþ ok ero þar af hein-

biorg oll. en annarr hlvtr brast i havſþi þor sva at hann
fell framm a iorþ. hamarrenn miollnir kom i mitt havfvþit
hrvngni. ok lamþiz havssinn i sman mola. ok fell hann 276.
framm yvir þor sva at fotr hans la a halsi þor. en þialfi
va at mavckr kalfa ok fell hann viðr litinn orþztir. þa
geck þialfi at þor. ok skylldi taka fot hrvngnis af halsi
þor. ok feck hvergi valldit. þa gengv til allir æsir. ok
fengo eigi valldit. þa kom til magni son þors ok iarnsoxv.
hann var þa þrinættr. hann kastaþi fæti hrvngnis af halsi
þor. ok mælti. Se þar liotan harm faþir at ek skyllda
sva at koma. ek hvgþa at iotvn þenna mvnda ek hava
lostið i hel með hnefa minvm ef ek hefþa fyrri fvnnit hann.
þa stoþ þorr vpp ok fagnaþi vel syni sinvm ok sagþi at
hann mvndi verþa mikill maðr fyrir ser. ok vil ek gefa
þer hestinn gvllfaxa er hrvngnir hevir átt. þa mælti oþinn
segir at þorr gerir rangt er hann gaf þann enn goþa hest
gygiar syni. þorr for heim til þrvþvanga ok stoþ heinar
brotiþ i havſþi honvm. þa kom til volva sv er groa heitir.
kona avrvallda ens frękna. hon gol galldra sina yvir honvm
til þess er heinin losnaþi. en er þorr fann þat at honvm
þotti van at a brott mvndi nazt heinin. þa villdi hann
lavna groo lækningina. ok gera hana fegna. hann segir
henni þav tiþindi at hann hafþi vaþit norþr yvir elivaga
ok borit meis a baki ser norþan ok i avrvandil norþan or
iotvn heimvm. ok þat til iartegna at ein tá hans hafþi
staþit niþr or meisinvm. ok var sv frerin sva at hann
bravt af. ok kastaþi a himin ok gerþi af stiorno þa er 278.
nv heitir avrvan tá. Þor segir at eigi mvndi langt til at
avrvandill mvndi norþan koma. Groa varþ sva fegin at
hon mvnþi enga galldra. ok varþ heinin eigi lavs ok stendr
hon enn þar i havſþi þor. eptir þessi savgo hefir ort
þioþolfr enn hvinverski i havst lavng. þa mælti ægir.
Mikill þicki mer hrvngnir fyrir ser. Vann þorr nockvt
meira þrekvirki þa er hann atti viðr troll. þa segir bragi.

fra geirroþ iotni ok þor[1].

284. 36. Mikillar frasagnar er þat vert er þorr for til geirraþar garþa. þa hafþi hann ecki hamarinn miolni. eða megingiarþar. eða iarngreiprnar ok olli þvi loki. hann for með þor. þvi at loka hafþi þat hent er hann flavg með valshamı friggiar at skemta ser [at hann[2] flavg i geirraþar garþa. ok sa þar holl mikla ok settiz þar á. ok sa inn i glvgginn. geirroþr sa i moti honvm ok mælti at taka skylldi fvglinn ok fera honvm. en sendi maðr komz navþiliga vpp a hollina. ok þotti loka gott er hann komz navþoliga til hans. ok ætlaþi ser stvnd vm at flivga eigi fyrri en hann hefþi farit aþr allt torleiþit. ok er maðrinn sotti at honvm beindi hann flvginn ok spyrndi við fast. ok ero þa fætrnir fastir. var loki tekinn ok færþr geirroþi. en er hann sa avgo hans. þa grvnaþi hann at maðr mvndi vera. ok baþ hann svara. en loki svaraþi engv. þa læsti
286. hann loka i kisto sinni ok svellti hann .iij. manvþr. en þa er hann tok hann or kistvnni ok beiddi hann orþa ok spvrþi hverr hann veri. hann sagþi. ok til fiorlavsnar ser vann hann geirroþi þess eiþa at hann kęmi þor i geirraþargarþa. sva at hann hefþi hvarki hamarinn ne iarngreiprnar ne megingiarþar. Þorr kom til gistingar til gygiar er griþr heitir. hon var moþir viþars ens þavgla. hon segir þor satt fra geirroþi. at hann er it mesta troll ok hvndviss iotvnn ok illr viþr eignar. hon leþi honvm megin giarþa ok iarn greipa er hon atti. ok staf sinn er griþar vollr heitir. þa kom þorr til ar þeirrar er vimvr heitir allra á mest. þa spenti hann sik megingiorþvm. ok stvddiz forstreymis við griþar vol. en loki hellt vndir megingiarþar. ok þa er þorr kom a miþia ana. ox ain sva at bravt vm herþar þor. þa qvaþ þorr.

Vaxat þv vimr
allz mik þik vaþa tiþir
iotna garþa i.
veiztv en ef þv vex
at þa vex mer asmegin
iamhatt vpp sem himinn.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *a [bis in membr. scriptum.*

þa ser þorr vppi i glivfrvnvm at gialp dottir geirraþar
stoþ þar tveim megin arinnar ok gerþi hon ar voxtinn.
þa tok þorr vpp or ainni einn steinn mikinn ok kastaþi
ok mælti sva at at osi skal astefna. e.[1] misti hann ok i 288.
þvi bar hann at landi. ok feck tekit risrvnn einn ok steig
sva or ainni. og þvi er þat orþtak at reynir er biorg þors.
en er þorr kom til geirraþar. þa var þeim visat fyrst i
gesta hvs til herbyrgis. ok var einn stoll at sitia á. ok
sat þorr þar. þa varþ hann þess varr. at stollinn for
vndir honvm vpp vndir rafit. Þorr stingr þa stafnvm
griþar veli vpp vndir rafit. ok let sigaz a stolinn fast.
þa varþ skrækr mikill ok fylgþi brestr. þar hafþi verit
vndir stolinvm dætr geirraþar gialp ok gneip. ok hafþi
hann brotiþ hrygginn i þeim baþvm. þa qvaþ þorr.

Eino neytta ek — þa er gialp ok gneip
allz megins — dætr geirraþar
iotna gavrþvm i. — villdo hefia mik til himins.

þa lætr Geirroþr kalla þor inn i hollina til leika við sik. þar
vorv elldar storir eptir endilangri holl. en er þorr kom
gagnvart Geirroþi þa tok Geirroþr meðr tong iarnsiv gloandi
ok kastar at þor. en þorr i moti með iarngreiponvm ok
færþi a lopt iarnsivna. en geirroþr hliop vndir svlo sina
at forþa ser. þorr færþi a lopt sivna ok lavst igegnvm
iarnsvlona ok i Gegnvm geirroþ. Gegnvm vegginn ok sva
i gegnvm iorþina fyrir vtan hollina. Eptir þessi savgo 290.
hevir ort eilifr gvþrvnar son i þors drapo[2].

---

[1]) *sic U abbreviate; eigi?*

[2]) *Hic prætermittimus quatuor Codicis folia, quippe huc non pertinentia, continent enim 1) recensum veterum poëtarum septentrionalium; 2) genealogiam Sturlungorum; 3) recensum nomophylacum Islandorum, usque ad Snorronem Sturlæum.*

her hefr skalldskapar mal ok heiti margra hlvta[1].

37. Hverso skal kenna skalldskapinn. sva at kalla kvasis bloþ. eða dverga dryckio. eða fylli. eða margs-
224. konar lavg oþræris. eða boþnar. eða sonar. eða farskostr dverga. Svttvnga mioþ. eða lavg nitbiarga. fengr eða fvndr oþins. dryckr hans ok giof ok dryckr asanna.

fra þvi eptir hverivm heitvm skalldin hafa kveþit[2].

38. Enn skal lata heyra dæmin hvernig skalldin hafa ser latið lika at yrkia eptir þessvm heitvm ok kenningvm. Sva sem segir arnorr jarla skalld. at oþinn heiti alfoþr.

232. Nv hyck sliþr hvgaþs segia
siþlætr mer striþvm
þytr alfavþrs ytvm
iarls kosta brim hrosta.

her kallaþi hann skalldskapinn hrosta brim alfavþr. havarþr hallti qvað sva.

Nv er iodravgvm ægis
arnar flavg vm havga.
hygg ek a heimboþ þiggi
hanga gvþs afvangi.

Sva qvað viga glvmr.

latið herr með havtto
hanga tys at ganga
þotti þeim at hætta
þeckiligt fyrir brecko.

Sva qvaþ refr.

Opt kemr iarþar leiptra
er balldr hniginn skalldi.
hollr at helgvm fvllvm
hrafn a sar með stafni.

Sva qvað eyvindr skalldaspillir.

Ok sigraþ hinn — hroka bior
er svonvm veitti — haddingia.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

Farma tys iarþ raþendr 234.
fiorvi næmþv a ágloe.
Sva qvað glvmr geira son.
Þar vorv .þrafna hyriar
þeim styrþo gvþ beina
sialfr i sæki alfi.
sigtyr atals dyra.
Sva qvað eyvindr.
Gavndvl ok skogvl
sendi gavta tyr
at kiosa vm konvnga.
hvarr yngva ættar
skylldi með oþni fara
ok i valhollv vera.
Sva qvað vlfr vgga son.
Riþvm at vilgi viþo.
viþfrægr en man liþa.
hropta tyr vm hapta
hroþr mal sonar bali.
Sva qvað þioþolfr hvinverski.
. . . . [1]
Sva qvaþ hallfravðr.
Sannyrþvm spenr sverþa
snarþiggiandi viggian.
barhoddaþa byriar
biþqvan vnd sik þriþia.
her ero þav dæmi at iorþ er kollvþ kona oþins i skalldskap.
Sva qvað eyvindr.
hermoþr ok bragi
qvaþ hropta tyr
gangit i gegn grami.

---

[1]) *quatuor fere versuum vacuum spatium in membrana relictum est.*

Sva qvað cormakr.

eykr með enni dvki.
iarþ/ lvtr ðia fiarþar
breyti hvnn sa er bejnan
bindr seið ykr til rindar.

238. Sva qvað steinþorr.

Forngervom a ek fyrþvm.
farms gvnnlaþar arma.
horna fors at hrosa.
hlitstyggs ok þo litlvm.

Sva qvað egill skvla son.

blota ek eigi af þvi
broþr vilis.
goþ iarþar
at ek giarn sia
þo hefir mimis vinr
mer vm fengit
bolva bêtr
er ek betra telk.
gafvmzt iþrott
vlfs vm baggi
vigi vanr
vámmi firþa.

240. her er hann kallaðr goð iarþar ok mimis vinr ok vlfs baggi.

Sva qvað Refr.

...r eigo ver veigar
valgavtr salar bravtar.
fars hrannmara fannar.
framr valldr rámmar giallda.

Sva qvað einarr skalaglamm.

hliota mvn ek en heitir
hertys vm þat fryio.
fyrir avrðeysi at avsa
avstr vm gnoþar flavsta.

Sva qvað vlfr vgga son.

kostigr riþr at kesti.
kyngoþr þeim er goþ hloþo.
hrafnfreistaþar hesti
heimdallr at mavg fallinn.

Sva segir i eiriks malvm.

hvat er þat dravma oþinn
er ek hvgþvmz fyrir dag risa

valholl ryþia
fyrir vegno folki.
vektað ek einheria
bæþa ek vpp risa
becki at stra
borþker at leyþra. 240.
valkyrior vin bera
sem visi kęmi.

Sva qvað eormakr.

Allgilldan biþ ek alldar.
allvalld vm mer hallda.
yss bifvangi yngva
vngr for hrokr með gvngni[1].

Sva qvað þorvalldr.

Sagþi hitt er hvgþi
hliþskialfar gramr sialfvm.
hlifar styggs þar er havggnir
hareks liþar varo.

Sva qvað bragi.

þat erom synt er snimma
sonr alfavþrs villdi.
afls við vri þaktan 244.
iarþar reist vm freista.

Sva qvað einarr skalaglamm.

þvi at fiolkostigr flesto
feþr ræþr við son bezlo.
tekit hefi ek morþr til mærþar
mæringr en þv fera.

Sva qvað þorvalldr blavndoscalld.

Nv hefi ek margt   hvkar bærs
i miþi greipar   hvrar arfa.

her segir hverso skalldin hava kent skalldskapinn[2].

39. Her skal heyra hverneg skalldin hava kent skalldskapinn eptir þeim heitvm er aþr ero ritvð. sva sem her.

---

[1]) gv̄ni, *U.* — [2]) *literis rubris.*

At kalla kvasis dreyra. eða dverga skip. mioþ iotna. mioþ svtvnga. mioþ oþins ok asa. favþr giolld iotna. logr oðręris. ok sonar ok boþnar. ok lavgr hnitbiarga. fengr ok fvndr ok farmr ok giof oþins. sva sem her er qveþit er orti einarr.

hvgstorar biþ ek heyra.
heyr iarll kvasis dreyra.
246. folldar vorþ ok fyrþa.
fiarþleggiar brim dreggiar.

ok enn qvað einarr.

vllar gengr vm alla
ask song þess er hot magnar
birkis bavþvar serkiar
bergs grymila dverga.

sva qvað ormr steinþors son.

At veri hvrs biors.
brikar ok mitt lik.
reekar nemi davþs dryck
dvalins i einn sal.

ok sem refr qvað.

Griot alldar tel ek gilldi
geþreinar þorsteini.
ber..æra glymr bara.
biþ ek lyþa kyn hlyþa.

Sva qvað egill.

bvþvmz hilmir lavþ
nv a ek hroþrs vm kvoþ.
ber ek oþins mioþ
a engla bioþ.

248. Sva qvað Glvmr geira son.

hlyþi hapta beiþiss.
hefr milldinga gilld.
þvi biþivm ver þavgnar
þegna tion at fregnvm.

Sva qvað eyvindr.

Vilra ek hlioþ   meþan gillingr
at hars liþi.   giolldvm yppir.

meþan hans ætt galga grams
i hverlegi. til goþa telivm.

Sva qvað einarr scalaglamm.

eisar vargr fyrir visa.
verk rognis mer hogna.
þytr oðræris allda.
alldr hafs við fles galldra.

Sva qvað einarr[1] Guðrvnar son.

Verþi þer en iarþar. 250.
æs gert vm kon mæran.
a sæfreinio sonar.
sað vingiofvm baþir.

sva qvað volvsteinn.

heyr mimis vinr minar.
mer er fvndr gefinn þvndar.
við goma sker glymia.
glavmbers egill stravma.

Sva qvað ormr steinþors son.

Seggir þvrfot ala vgg.
engo sny ek i viþvrs feng.
haþi kvnnvm hroþr smiþ.
haga vm minn brag.

Sva qvað vlfr vgga son.

hialldr gegnis tel ek hilldar.
herreifvm oleifi.
hann vil ek at giof grimnis.
geþfiarþar la qveþia.

Skalldskapr er kallaðr siar. eþa lavgr oþræris aþr mioþrinn veri giorr. ok þar gerþiz hann i katlinvm. ok er hann fyrir 252.
þvi kallaþr hverlavgr oþins. Sva qvað eyvindr.

meþan hans ætt galga grams
i hverlegi. til goþa tellvm.

---

[1]) *hic librarius unam semistropham omisisse videtur, ab Einare compositam, et hoc modo mendose nomen scripsisse, quum sequens stropha auctorem habeat Eilifum Gudrunæ filium.*

en er kallaðr skalldskaprinn far eða liþ dverganna. liþ heitir avl. lið heitir skip. sva er tekit til dæmanna at. skalldskaprinn er nv kallaþr fyrir þvi skip dverganna. sva sem her segir.

bæþi er til broþr
berg iarls ok skip dverga
solar vind at senda
seinfyrnd gavto eina.

fra kenningo þors[1].

40. Hvernig skal kenna þor. sva at kalla son oþins ok iarþar. favþr magna ok moþa ok þrvþar. ver sifiar. stivpfavþr vllar. styranda ok eiganda miolnis ok megingiarþa. ok bilskirnes. verianda asgarþz ok miþgarþz dolg. ok bana iotna. ok trollqvenna. veganda hrvngnis ok geirraþar ok þrivallda. drotten þialfa ok ravsko. Fostra vingnis ok loro. sva qvað bragi skalld.

Vaþr la viþris arfa
vilgislaer ne raktez
254. á eynæfis an...
iormvngandr at sandi.

Sva qvað olvir.

æstiz allra landa
vmgerþ ok sonr iarþar.

sva qvað eylifr.

Reiþr stoþ ravsko broþir.
va gagn faþir magna.
skalf eigi þors ne þialfa
þrottar steinn við otta.

Sva qvað eysteinn vallda son.

Leit a brattar bravtir
bavgs hvassligvm avgvm.
æstiz orþ at flavsti
yggs bvþ faþir þrvþar.

[1]) *literis rubris.*

sva qvað eysteinn.
Sinn bio sifiar rvni
snarla framm meþr karli
hornstravm getvm hrimnis
hræfa veiþar færi.
Sva qvað bragi. 256.
hamri fork i hægri
havnd þa er allra landa.
eigi avflvg bara
endi seiþs vm kendi.
Sva qvað Gamli.
þa er gramr hinn er svik samþit
snart bilskirni hiarta.
grvndar fisk með grandi
glivfr skelivngs mvn rivfa.
Sva qvað þorbiorn disarskalld.
Þorr hevir yggs með arvm
asgarþ af þrek varþan.
sva qvað bragi.
ok borþroins barþa
bravtar þvengr enn lioti
a havs þrengiv hrvngnis
harþgéþr neþan starþe.
Sva qvað eilifr.
þreyngvir gein við þvngvm
þangs ravþbita tangar.
kvelld rvnninna qvenna. 258.
kvnnlegs alin mvnni.
sva qvað vlfr vgga son.
þiock voxnvm qvez þickia
þiklings firir miklvm.
hafra mæs at hofgvm
hætting megin drætti.
ok enn þetta.
Fvllavflvgr let feller
fiall gavtz hnefa skialla.

ramt mein var þat reyni
reyrar leggs við eyra.
Viþgenrir lavst vimrar
vaðs af fravmvm naþri.
hlvsta grvnn við hravnnvm
hlavt innan sva minnvm.

her er hann kallaþr iotvnn vimrar vaþs. A heitir vimvr er þorr oþ yvir þar er hann sotti til geirraþar garþa. Sva qvað vetrliþi skalld.

leggi bravztv leiknar
lamþir þrivallda.
steyptir starkaþe.
stettv vm gialf davþa.

260. sva qvað þorbiorn disar skalld.

ball i keilo kolli
kallandi bravztv alla.
aþr draptv lit ok loþa.
leztv dreyra bvs eyro.
heptvþ hangan kepto
hyr rærin do fyrri
þo var meirr en mæra
svivor nvmin livi.

fra kenningo balldrs[1].

41. Hverneg skal kenna balldr. sva at kalla hann son oþins. ok friggiar. ver navnno. favþr forseta. eiganda hringhorna ok dravpnis dolg haþar ok heliar sinna. Grata goþ. Vlfr vgga son hevir kveþit eptir savgo balldrs langa hriþ i hvsdrapo.

fra kenningo niarþar[2].

42. Hverso skal kenna niorþ. sva at kalla hann vana goþ. eða vana niþ. eða van favþr freys ok freyio. fegiafa. d.

fra kenningo freys[3].

262. 43. Hvernig skal kenna frey. Sva at kalla hann son niarþar broþr freyo ok vana gvð ok vana niþ ok van. ok

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.*

argoþ. ok fegafa gvþ. Freyr er kallaþr belia dolgr. Sva qvað eyvindr skalldaspillir.

þa er ofræstr belia dolgr
iarla bagi. byggia villdi.

hann er eigandi skiþblaþnis ok galltar þess er gvllin bvsti heitir. Sva sem her er sagt.

Jvallda synir 264.
gengo i ardaga
skiþblaþni at skapa.
skipa bezt
skirvm frey
nytvm niarþar bvr.

sva sem segir vlfr vgga son.

Riþr a bavrg til borgar
bavþfroþr sonr oþins.
freyr ok folkvm styrir
fyrstr envm gvlli bysta.

hann heitir ok sligrogtanni.

fra kenningo heimdallz[1].

44. Hvernveg skal kenna heimdall. sva at kalla hann son .ix. mæþra. eða vorþ goþa sem fyrr er sagt. eða hvita as. men sæki freyio. vm þat er kveþit i heimdallar galldri. ok er siþan kallat havfvþ mavtvþr heimdallar. Sverþit heitir manz mavtoþr. heimdallr er eigandi gvlltopps. hann er tilsækir vaga scers ok singa steins. þa er hann deilldi til brisinga mens við loka. hann heitir ok vindgler. Vlfr vgga son qvaþ i hvsdrapo 266.
langa stvnd eptir þessi frasogn. ok er þess þar getiþ at þeir vorv i sela liki. hann er ok son oþins.

fra kenningo tys ok braga[2].

45. Hverninn skal kenna ty. sva at kalla hann hinn einhenda as ok vlfs fostra viga goþ. son oþins. hvernig skal kenna braga. sva at kalla hann ver iþvnnar. frvmsmiþ bragar ok enn siþskeggia as. ok af hans nafni er sa kallaþr skeggbragi er mikit skegg hevir son oþins.

1) *literis rubris.* — 2) *literis rubris.*

fra kenningo viþars ok vala[1].

46. Hverso skal kenna viþar. sva at kalla hann inn þavgla as. eiganda iarnskos. dolg ok bana fenris vlfs. hefni as gvþanna. byggi as. favþr topta[2] ok son oþins broþr asanna. hvernig skal kenna vala. sva at kalla hann son oþins ok rindar. stivpson friggiar. broþr asanna hefni as ...[3] ok balldrs. ok dolg haþar ok bana hans. byggianda favþr tvna.

kendr havþr ok vllr[4].

47. Hvernveg skal kenna havþ. sva at kalla hann blinda as balldrs bana. skiotanda mistilteins. son oþins. heliar sinna vana dolg. Hvernig skal kenna vll. sva at kalla son sifiar. stivp son þors avndvr as. boga as. veiþi as. skialldar as.

fra kenningo hænis ok loka[5].

268. 48. Hverninn skal kenna hæni. sva at kalla hann Sessa eða sinna eða mala oþins. ok enn skiota as. ok enn langa·for. ok avr konvng. hverso skal kenna loka. kalla hann son farbavta ok lavfeyiar ok nalar. broþr byleifz ok helblinda. faþir vanar gandz þat er fenris vlfr ok iormvngandz þat er miðgarþz ormr. ok heliar. ok nara. ok ala ok frenda ok favþr broþr var sina ok sessa oþins ok asa. ok kisto skrvþ geirraþar. þiofr iotna hafs. ok brisinga mens. ok iþvnnar epla. sleipnis frenda. ver sigvnar. gaða dolg. harskaþa[6] sifiar. bavlva smiþ. hinn slægi ass. rægiandi. ok velandi gvþanna. raþbani balldrs. hinn bvni ass þræto dolgr heimdallar ok skaþa.

kend frigg ok freyia[7].

304. 49. Hverneg skal kenna frigg sva at kalla hana dottr fiorgvns. ommo oþins. moþr balldrs elio iarþar ok rindar

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *in codice primum* toppa *scriptum; deinde* p *in* t *mutatum esse videtur.* — [3]) *hic unius vocabuli vacuum spatium relictum est.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *literis rubris.* — [6]) *litera* s *inter* r *et* k *recentiore manu interposita est.* — [7]) *literis rubris.*

ok gvnnlaþar ok griðar[1]. hvernig skal kenna freyio. kalla hana dottr niarþar. systr freys kona oþs[2]. moþir hnossar. eigandi valfallz ok sessvmnis ok fressa ok brisinga mens. vana goþ. vana dis. hit grat fagra goþ. Sva skal kenna aþrar asynior ok nefna annarrar nafni. ok kenna við eign eða verk sin eða ættir.

fra kenningo iþvnnar[3].

50. Hverso skal kenna iþvnni sva at kalla hana kono braga. ok getandi eplanna. ok eplin elli lyf asanna. hon er ok ranfengr þiaza. Asa er rett at kalla einnhvern annars nafni ok kenna við verk sin eða ætt.

hverso kenna skal himininn[4].

51. Hverso skal kenna himininn sva at kalla hann ~~316.~~ 314
ymis havs. ok þar af iotvns havs. ok erviþi. eða byrþi dverganna. eða hialm vestra ok avstra svþra norþra. land solar ok tvngls. ok himintvngla vapna ok veþra. hialmr eða hvs loptz ok iarþar ok solar. Sva qvaþ Arnorr jarlla scalld.

engr skiolldvngr sitr alldri
iammilldr a viþ skilldan.
þess varþ grams vnd gavmlvm
gnog ravsn ymis havsi.

ok enn qvaþ hann.

biort verþr sol at svartri
sockr folld i mar davckvan.
brestr erviþi avstra.
allr glymr siar vnd fiollvm.

Sva qvaþ bavþvarr ballti.

Allz engi varþ inga.
vndir solar grvndo
bavþvarr hvatr ne betri
bræþr landreki æþri.

---

[1]) *tres primæ literæ primum aliter scriptæ, deinde in* gri *mutatæ sunt; in margine adscriptum est* gerþr. — [2]) *primum* oþins *scriptum, deinde literæ* in *obliteratæ sunt.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.*

Sva qvaþ þioþolfr hvinnverski.
Ok at isarnleiki.
iarþar sonr en dvlþi.
moþr svall meila bloþi
mana vegr vnd hanvm.
318. Sva qvaþ ormr barreyia skalld.
hvegi er dravpnis drogar
disramman spyr ek visa
sa ræþr valldr fyrir velldi
vagnbravtar mer fagnar.
Sva qvaþ bragi.
hinn er varp a viþa
vinda avndvr disar.
yvir manna svt margra
mvnlavg favþr avgvm.
Sva qvaþ steinn herdisar son.
has qveþ ek helgan ræsi
heimtiallz at brag þeima.
mærþ telst framm en fyrþa.
fyrr þvi at hann er dyrri.
Sva qvaþ arnorr.
hialp dyrr konvngr dyrvm
dags grvndar hermvndi.
320. ok enn qvaþ hann.
Sannr stiller hialptv sniollvm
soltiallda rognvalldi.
Sva qvaþ hallvarþr.
knvtr verr iorþ sem itran
allz drottenn sal fialla.
sem arnorr qvaþ.
Mikall vegr þat er misgert þickir.
manvitz froþr ok allt it goþa
tiggi skiptir siþan seggivm
solar hialms at dæmi stoli.

kend iorþin[1].

52. Hverso skal iorþ kenna. sva at kalla hana ymis holld. ok moþr þors. dottr anas. brvþi oþins elio friggiar ok gvnnlaþar ok rindar sværo sifiar. golf ok bavnd veþra hallar. siar dyranna. dottr nattar systr avþs ok dags. sva qvaþ eyvindr scalldaspillir.

Nv er alfravþvll elfar
iotna dolgs vm folginn
rof ero rammrar þioþar
rik i moðr liki.

sva kvaþ hallfravþr.

Raþ lvkvz at sa siþan.
sniallraþr konvngs spialli.
atti einga dottr
anas viðr græna.

sva qvaþ þioþolfr. 322.

vtan bindr við enda.
elivgers[2] glavþvðr hersa.

sva qvaþ hallv'.

þvi hyck fleygianda frægian.
ferr iorð vnd men þverri
itran eina at lata
avþs systr miok travþan.
dolgs hvs hevir daþar siþar
latr staþit fiarri.
endr þa er eliv rindar
omillda tok skylldir.

fra keningo siofar[3].

53. Hvernig skal kenna sæ. sva at kalla hann ymis 324.
bloþ heimsækir gvþanna. ver ranar. favþr ægis. dottir þeirra er sva heita. himin gleva dvfa bloþvg haða hefring. vþr. ran. bylgia. bara. kolga. land ranar ok ægis dætra. skipa. kialar ok stala. svþa. sygio. fiska. isa. sækonvnga

[1]) *literis rubris.* — [2]) elivg's, *U.* — [3]) *literis rubris.*

leiþ. ok bravt. eigi siþr hring eyianna. hvs sanda ok skeria. dorgar land. ok sæfvgla byriar. Sva qvaþ ormr barreyia skalld.

Vtan gnyr a eyri
ymis bloþ fara goþra.

Sva qvaþ Refr. skalld.

Vagþeysta bar vestan.
vætti ek landz fyrir brandi.
hvalmæris skefr hlyra
ha dyr vm log baro.

326. ok enn qvaþ hann.

Færir biorn þar er bara
brestr vnðina festa
opt i ægis kiapta
vr svol ymis volva.

her er sagt at allt er eitt ægir ok hler ok gymer. ok enn qvaþ hann.

Enn snia gnipo sleipnir.
slitr i vindriþinn hvitvm.
ranar ravþvm steini
rvnnit briott or mvnni.

Sva qvaþ einarr skvla son.

harþr hevir avrt fyrir iorþv.
elvindr svana strindar.
blakr lætr i sæ savckva.
snægrvnd skipi hrvndit.

ok enn þetta.

Margr riss en drifr dorgar
dyn stravnd i sviklavndvm.
spend verþa stavg stvndvm
stirþr kipr fira greipvm.

328. Grams bera gyllta spano.
gavfvg ferþ er sv iofra.
skytr blomnfiotvrr heiþa
hrafni sneckio stafna.

ok enn qvaþ hann.
Svndr springr svalra landa
sverþi giorþ fyrir bavndvm.
Sem snæbiorn qvaþ.
hvat kvaþvm hræra griota.
her grimastan skeria.
vt fra iarþar skavti
ey lvþrs niv brvþir.
þær er lvnzs fyrir lavngv
liðmilldr skipa hilldir
bavgskerþir ristr barþi
bol amloþa molo.
her er kallat hafit Amloþa kvern. enn qvaþ einarr skvla son.
viknar ran i raknar
rek savmr flvga stravmi.
dvks hrindr bavl þar er bleiker
bif grvnd a stag r . . .

fra kenningo solar[1].

54. Hvernig skal kenna sol. sva at kalla hana dottr mvndilfeta. systr mana kono glens elldr himins ok lopz. Sva qvaþ skvli þorsteins son.
Glens beþia veþr gy . . .
gvþbliþ vie siþan.
lios kemr gort meðr geislvm
gran . . trs ovan mana.
sva qvaþ einarr skvla son.
hvargi er beita borgar
bar grimmostvm skala
har vm hollvm arvm
heims vafrlogi sveimar.

kendr vindrinn[2].

55. Hvernig skal kenna vind. sva at kalla son forniotz. broþr elldz ok ægis. briotr viþar. Skaþi eða bani eða hvndr

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

eða vargr viþar. eða seglreiþa. Sva qvaþ sveinn i norþr seto drapo.

Tokv fyrst til fivka
forniotz synir liotir.

kendr elldr[1].

332. 56. Hverso skal kenna elld. sva at kalla hann broþr vindz ok ægis. bana ok grand viþar ok hvsa. halfs bana. sol hvsa.

vetrinn[2].

57. Hvernig skal kenna vetr. sva at kalla hann son vindsvals ok bana orma hriþmal. sva qvaþ ormr steinþors son.

Reþ ek þenna mavg manni
vindsvals vnaþ blindvm.

sva qvaþ asgrimr.

Sigbioþr var siþan
seim avrr i þrandheimi
þioþ veit þinar iþnir
þann orms trega sannan.

kent svmar[3].

58. Hvernig skal kenna svmar. at kalla son svasaþar ok likn. Mannlikn ma kalla. sva qvaþ egill skallagrims son.

Vpp skvlvm orvm sverþvm
vlfs tannlitoþr glitra
eigvm daþ at drygia
i dal miscvn[4] fiska.

kendr maðrinn[5].

59. Hverneg skal kenna manninn. hann skal kenna við verk sin. þat er hann veitir eða gerir eða þiggr. hann ma kenna við eigner sinar. þat er hann gefr eða hann á. ok
334. við ættir þær er hann er af kominn. sva þær er af honvm komv. Hverneg skal hann kenna við þessa hlvti. sva at kalla hann vinnanda eða fremianda verka sinna. eða fara

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) dalmisc^{w}, *U.* — [5]) *literis rubris.*

sinna. eþa athafnar viga. eða sæfara. eða skipa. eða vapna. hann er ok reynir vapnanna. ok viðr viganna allt eitt ok vinnanda. Viþr heitir tre. ok reynir heitir tre. Af þessvm heitvm hava skalldin kallat manninn ask. eða hlyn lvnd. eða oþrvm viþa heitvm. karllmann skal kenna ok til viga. eða skipa. eða fiar. Mann er ok rett at kenna til allra asa heita. kent er ok við iotna heiti ok er þat .... haþ eða lastmæli. Vel þickir kent við alfa. kono skal kenna til allz kvenbvnaþar gvllz ok gimsteina avls ok vins. eða annars dryckiar þess er hon gefr. eða selr. sva ok til avlgagna ok allra þeirra hlvta er henni samir at veita eða .... Rett er ok at kenna hana sva at kalla hana selio. eða lág þess er hon miþlar. en selia ok lag þat ero tre. fyrir þvi er kona kend til kenningar ollvm viþar heitvm. en fyrir þvi er kona kend til gimsteina. eða glersteina. þat var i forneskio qvenna bvnaþr er kallat er steina sorvi er þær havfþv a halsi ser. Nv er sva fært til kenningar at konan er kend við stein ok við avll
steins heiti. kona er ok kend við avll asynia heiti. eða 336.
valkyrior. norner. eða diser. kono er rett at kenna við alla athofn sina. eða við eign. eða við ætt.

kent gvllit[1].

60. Hvernig skal kenna gvll sva at kalla þat elld ægis ok bar glasis haddr sifiar havfvð bavnd fvllo. gratr freyio. skvr dravpnis. ok dropa ok regn avgna freyio. Otrgiolld. saþ fyris vallar. havgþak havlga. elldr ægis ok ranar ok allra vatna ok handar ok griot. ok sær handar. froþa miol. Sva segir eyvindr.

Fvllo skein a fiollvm. 346.
fal sol bra vallar.
vllar kiols vm allan
alldr hakonar skalldvm.

[1]) *literis rubris.*

sva qvaþ skvli þorsteins son.

Margr hlavt vm morgin
morþ ellz þar er hlyn felldvm.
freyio tar at fleiri
farbioþr at þvi varvm.

348. Ok enn hefir einarr kveþit sva at freygio kallar hann moþr hnossar. eða kono oþs. sva sem her segir.

eigi þverr fyrir avgna
oþz beþvino roþa.
ræfr eignis sa regni
ramsvel konvngr elli.

her getr þess at freyio ma kalla systr freys. ok enn segir hann.

Nytt bvþvmz niarþar dottvr
nalægt var þat stala.
vel vm brosa ek þvi visa
varn sævar avl barni.

350. her er hon kollvð dottir niarþar. ok enn segir hann.

Gaf sa er eining ofrar
ogn prvþr vana brvþar.
þings vaforloga þravngvir
þrottavflga mer dottir
rikr leiþi mey mękis
mot valldr a beþ skalldi.
gefnar gloþvm drifna
gavt reiks svana bravtar.

her er hon kollvt gefn ok vanabrvþr. ok til allra heita freyio er rett ak kenna ..... ok kalla sva gvllit. Marga lvnd er þeim kenningvm breytt. kallat hagl ok regn. eða el ok dropar. eða skvrer ok forsar avgna hennar. eða kina[1]. eða hlyra. ok bra eða hvarma orþ eða raþ iotna sem fyrr var sagt. Sva qvaþ bragi.

þann atta ek vin verstan
vatzt rodd ok mer beztan

---

[1]) kina, U.

ala vndir kvlo
o . . . þiaþan þriþia.

hann kallar sæinn vazta vndir kvlo en iotvn ala steins en gvll raþ iotvns. Gvll er kallaþ otrgiavlld. eða navþ giolld asanna eða rógmalmr. bol eða bygþ fafnis. eða malmr gnita heiþar eða byrþr grana. ok arfr fafnis. niflvnga skattr. eða arfr kraka saþ. Sva qvaþ eyvindr skalldaspillir. 398.

barvm vllr a alla
imvnlavks a havka
fioll . . fyris valla
fræ hakonar ævi.

Sva qvaþ þioðolfr.

eyss landreki liosv 400.
last varr kraka barri.
a hlæmilldra holldi.
hosk . . . . lfr mer sialfvm.

sva qvaþ skvli þorsteins son.

þa er ręfr vita reifnis
ravþ ek fyrir savl til . . . . .
herfylgnis bar ek havlga
havgþak saman bavga.

. . . . malvm ero tolþ morg gvllz heiti. sva segir þar.

G. . . . . .asti
gladdi hirð sina.
fenio forverki
fafnis miðgarþi
. . . . is glo barri
grana fagrbyrþi.
dravpnis dyrsveita 402.
dvni grafvitnis.

Yti avrr hilmir
alldir við tokv
sifiar svarþfestvm.
svelli dalnavþar.
tregvm otrs giolldvm.
tarvm marþallar.

elldi oronar
iþia glysmalvm.
Gladdi gvnnveitir
gengvm fagrbvnir
þiatza þingskilvm.
þioþir hermargar.
rinar ravþmalmi
rogi niflvnga.
visi hinn vigdiarfi
vakti hann balldr þeygi.

Gvll er kallat elldr handar. eða liþs. eða leggiar. þvi at þat er ravtt. en silfr snior. svell ok hela þvi at þat er hvitt. Meþ sama hætti skal kenna gvll eða silfr til sioþs eða digvls. en hvartveggia gvll ok silfr ma vera griot
404. handa. ok halsgiorþ noekvrs þess er titt var at hava men. hringar ero bæþi gvll ok silfr ef eigi er annan veg breytt. Sva qvaþ þorleifr fagri.

kastar gramr a glæstar
gegn valstavþvar þeg...
..gr visi gefr eiso
armleggs digvl farmi.

Sva qvaþ einarr skala glamm.

liþbravndvm kna landa
landfrækn jofvrr branda.
hycka ek ræsis reeka
rinar griot vm þriota.

Sva qvaþ einarr skvla son.

bloþ e... .iggr bæþi
bergs tveim megin geima.
sioþs a ek savekva striþi
snær ok elldr at mæra.

ok enn qvaþ hann.

dægr þrymr hvert en hiarta
hlyrskilldir ræþr milldvm
heita hlaks vm hvita
hafleygr digvl skafli.

alldri ma fyrir elldi
als hrynbravtar skala
oll vinnr folka fellir 406.
framm ræþi snæ bræþa.

her er gvll kallat snær skalanna. Sva qvaþ þorþr mavra skalld.

Sær a seima ryri
sigþirs latrs at atti.
hravns glaþsendir handa
hermoþr favþr goþan.

kendr maðr[1].

61. Maþr er kallaþr briotr gvllz sem qvaþ otarr.

Goþmennis þarf ek gvnnar.
gvllbriotanda at niota.
her er alme..is inni
.....drott með gram svinnvm.

Sva qvaþ einarr skala glamm.

Gvllsendir lætr grvndar
glaþar þengill her ......
.... m... kna ek hliota
hlio yggs miaþar niota.

en .... sem þorleikr qvaþ.

hirþ viðr grams með gerþvm
gvll vorpvþr ...ila.

sva qvaþ þorvalldr blavndo skalld. 408.

Gullstriþir verpr gloþvm
gefr avþ konvngr rayþan
oþioþar bregþr eyþir
armleggs grana farmi.

kend konan til gvllz[2].

62. Kona er kend til gvllz. kavllvt selia gvllz. sem qvaþ hallar steinn.

Svalteigar mvn selio
salltz viþblindi galltar

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

ravf kastandi rastar
reyr þvengs mvna lengi.

Her ero hvalir kallaþir viþblindi galltar. Viþblindi var iotvnn ok dro hvali vpp i hafi sem fiska. Teigr hvala er sær. ravf sævar er gvll. kona er selia gvllz. þess er hon gefr[1]. Selia heitir tre./ kona er kend við allzkyns tre
410. kvenkend. hon er lág kollvð þess er hon logar. lag heitir tre þat er fellt er i skogi. Sva qvaþ Gvnnlavgr ormstvnga.

Alin var ..gr at rogi
rvnnr olli þ.. ....r
lág var ek avþs at eiga
oðgiarn fira ..rnvm.

kona er kend mork. sva qvaþ hallar steinn.

ek hefi oþ.. .....
avl stafna þer skafna
væn mork skala verki
vandir stef ..narr.. branda.

ok enn sem hann qvaþ.

þv mvnt fvs sem fleiri
flioþs hir.. i bil troþ..
gravn ..r gefo þinni
griotz hiaþninga briotaz.

Sva qvaþ Ormr steinþors son.

Skorþa var i favt færþ
fiarþ beins avar hrein.
nyri song naddfreyr
nisting vm miaþar hrist.

412. Sem hann qvaþ enn.

þvi at hiols hrynbals
hramma þat ek ber framm
billings a bv..ar fvll.
biarkar hefi ek lagit mark.

---

[1]) *in codice primum* gefi *scriptum, deinde recentiore manu in* gefvr *mutatum.*

Avra stendr fyrir orvm
eik favgr bvin leiki.

Sva sem her segir.

Ong reckr skala ockvr
almr dynskvrar malma.
sva bavþ lind i landi
lins hvgreeki dvina.

Maþr er kendr til viþa sem fyrr er ritað. kallaþr reynir vapna. eða viga. ferþa ok athafnar. skipa. ok allz þess er hann ræþr. eða reynir. sva qvaþ vlfr vgga son.

en stirþmalogr starþi
storþar leggs fyrir borþi
.... folka reyni 414.
franleitr ok bles eitri.

ok meiþr. sem .....acr.

Meiþr er mavrgvm æþri
morþreins i dyn fleina
.... borrvm
hiarll sigvrþi jarli.

lvndr. sem qvaþ hallfreþr ..... skalld.

Alþollvm stendr vllar
avstr at miklo travsti.
ræki lvndr hinn riki
randfars brymaþr harri.

þollr ok bvss sem arnorr qvaþ.

Rekr ..ndvrt vár rander
r...bvss saman leggia.
rog skyia hellt rygiar
regni havst nott gegnvm.

Askr. sem qvaþ refr.

Gack i gvlli stockna
giofrifr has drifv.
askr viþ ærinn þroska
eggþeys sæing meyiar.

hlynr. sem her segir.

416. heill kom þv handar svella.
hlynr qvaddi sva brynio.

bavrr. sem Refr qvaþ.

Allz bavþgeþi bioþa
bavrr hygg til þess hiorva
ong stoþvar hefi ek ægi
einraþinn þorsteini.

Stafr. sem qvaþ ottarr svarti.

hellztv þar er hrafn ne svellta
hvatraþr ertv laþi.
ognar stafr fyrir iofrvm
ygr tveim við kyn heima.

þorn. sem qvaþ Arnorr.

hloþ en hala tyþo
hirþmenn ara grænni
avþar þorn fyrir ærno
v.... valkos... vnga.

kend orrostan[1].

63. Hvernveg skal kenna orrosto. Sva at k... ..ðr vapna. eða hlifa. eða oþins ..... pna. eða valkyrio.
418. eða ...konvnga. eða gny. eða glym. Sva qvaþ hornklofi.

haþi gramr þar ....vþv.
geira hregg við seggi
ravþ fnysto ben bloþi
bengavgl at dyn skavglar.

Sva qvaþ eyvindr.

ok sa hallr ha..svan serk
at has veþri hrvngnis bar.

Sva qvaþ bragi.

þotta ek þa er otta.
ar sagt er þat varvm
hefr at hlackar drifo
hyr rvnnar vel gvnnar.

---

[1]) *literis rubris.*

sva qvaþ einarr.

Glym vindi setr gavndlar
gnestr hior taka mestvm
hilldar segl þar er hagli
hravstr þengill drifr strengiar.

sva qvaþ einarr skalaglamm.

Ne sigbiarka serkir
som niþivngvm romo
has við hogna skvrir
hleiþvt fast vm reiþir.

Sem her segir.

odda gnys við eli
oddnetz þinvl setia.

ok enn þetta.

hnigo fiandr at glym gavndlar
grams vnd arnar hramma.

kend vapnu[1].

64. Vapn ok herklæþi skal kenna til orrosto ok til oþins ok valmeygia ok her....... kenna hialm havtt .... eða falld. en brynio serk eða skyrto .... skiolld tialld. en skialld borg er kavllvð havll. eða ræfr veg .... skilldir ero kallaþir ok kendir við her skip. sol. eða tvngl .... eða blik. eða garþr skipsins. skiolldr er kallaþr skip vllar. eða fot.. hrvngnis er hann stoþ a skilldinvm. A fornvm skiolldvm var titt at skrifa ravnd þa er kavllvt er bavgr. ok við þann bavg ero skilldir kendir. havgg vapn sverþ eða exar ero kollvt elldar. bloþs eða benia. Sverþ heita oþins elldar. en geir kalla menn trollqvenna heitvm. ok kenna við bloþ. eða beniar skog. eða eik. en lagvapn ero ... kend til orma. eða fiska. Skotvapn ero miok kend til hagls. eða drifo. eða roto. Ollvm þessvm heitvm. eða kenningvm er marga vega breytt þviat þat er flest ort i lofkvæþvm er þessar kenningar þarf við.

[1]) *literis rubris.*

422. lattið herr með havtto
hanga tys at ganga
þottiþ þeim at hætta
þeckiligt/ fyrir brecko.
Sva qvaþ einarr skala glamm.
hialmfalldinn bavþ hilldi
hialldr avrr ok sigvalldi.
hinn er for i gny gvnnar
gvnndiarfr bvi svnnan.
Roþa serkr sem tindr qvaþ.
þa er hring fain hanga
hryn serk við avrr brynio
hrvþvmz hriþ ..... roþar
rastar varþ at kasta.
hamþ......rta sem hallfreð ....
Olitinn brestr vti
vnd fvrs sy... vls rvnnvm
hart a hamþis skyrtor
hryn gialp egils vapna.
Savrla favt. sem hann qvaþ enn.
þaþan verþa favt fyrþa
fregn ek giorla þat savrla.
424. rioþaz biort i bloþi
hen fvr meils skvrvm.
Sem grettir qvaþ.
helldo hlackar tiallda
hefiendr saman nefivm
hilldar veggs ok hivggvz
hregg nirþir til seggivm.
Roþa refr. sem einarr qvaþ.
eigi þverr fyrir avgna
oþs ..... no roþa
refr eigniz sa regni
ramsvel konvngr elli.
hilldar veggr ... Grettir qvaþ. ok aþr er ritað. Skipsol sem einnarr qvaþ.

leygr ryþr ætt a ægi
olafs skipa solar
ylgr brvnar hvatt ins helga
hrægiorn i spor avrnvm.

hlyr tvngl sem ....
dagr var friþr sa er favgrvm.
fleygendr alimleygiar
a bræ ..... hringa 426.
hlyrtvngli mer þrvngþo.

Garþr skips sem her segir.
sva .....n i gavgnvm
..... inn farinn barþa.
sa var gvnnstærir geira
gv.... hæfr sem .....

Askr vllar sem þioðolfr qvaþ.
Ganga el vm yng..
.... v.
þar er samnaglar siglor
sliþr dvkaþar[1] riþa.

Jlia .... hrvngnis sem qvaþ bragi.
Vilit hrafn ketill heyra
hve hreingroit steini.
þrvþar skal ek þengils
þiofs ilia blað leyfa.

bragi skalld qvaþ .... vm bavginn a skilldinvm.
Nema sva at goþens gegna
giolld bavgnaþrs villdi.
meygiar hiols en ek merkþa
mavg Sigrvnar bavgna.

hann kallaþi skiolldinn hilldar hiol en bavginn ..of hiolsins.

Bavgiorþ. sem hallfreþr qvaþ.
Ravþ liosa ser ræsir 428.
ritr brestr svndr in hvita

[1]) dvkāþar, *U.*

bavgiorþ brodda ferþar
bivgleit i tvav flivga.

Sverþ er oþins elldr sem kormakr qvaþ.

Svall sa er geck með giallan
gavtz elld með styr/belldi
glaþbreþanda griþar.
gvnnr komz rvþr or brvnni.

hialms elldr sem qvaþ vlfr vgga son.

Fvllavflvgr let falla
framm haf sleipni hramma
hilldr en hoptz vm gilldar
hialms elld þa er mar felldo.

brynio elldr sem qvaþ Glvmr geira son.

heim þy....n let hvina
hryn elldr at þeim brynio.
folldar vorþr sa er fyrþvm
fiorn harþan sik varþi.

430. Randar is ok grand hlifa sem einarr qvaþ.

Raþvavndvm þa ek ravþar
randar is at visa.
grand he..t hialms i hendi
hram þey drifinn meyio.

Ox heitir ok trollk.... hlif. sem qvaþ einarr.

Sia mego rett hve refils
riþendr við bra griþar
fiornis fagrt vm skornir
folld viggs dreckar liggia.

Spiot er kallaþr ormr sem Refr qvaþ.

kna ...rk dreki markaðr
minn þar er ytar finna.
æfr a alldar lof...
..... orþz a leika.

Orvar ero kallaþar hagl boga. eða strengiar. eða h..... eþa orosto. sem einarr qvaþ.

brak ravgna skog bogna
barg oþyrmir varga.

hagl or hlackar seglvm
hiors rakliga fiorvi.

Orosta er kavllvð hiað ... nga veðr eða el. en vapn 432.
hiaþninga elldr eða vendir. Orosta er ... oþins sem fyrr
er ritaþ. Sva qvaþ V ...... mr.

Rudd ..... m .. rþar 438.
orð lek a þvi forþvm
með veþr ...... viþris
vand ... mer til handa.

Viþris veþr er orosta .... þit. en menn
stafir sverþzins. her er bæþi .... ok orosta kent ok haft
til kenningar mannzins. ok er þat rekit kallat er sva er
ort. Skiolldr er land vapnanna en vapn ero hagl. eða 440.
regn þess lands ef nygervingar er ort.

fra kenningo skips[1].

65. Hvernig skal kenna skip. Sva at kalla hest.
eða dyr sækonvnga eða sævar. eða skipreiþa. eða byriar.
baro fakr sem hornklofi qvaþ.

hrioþr let hæstrar tiþar
harþr skipa bavrþvm.
baro faks ins bleika
barn vngr a log þrvngit.

Geitis mar sem qvaþ erringar steinn.

En þo at ofriþ svnnan
oll þioð segi skalldi.
hlavþvm geitis mar grioti
glaþir nennvm ver þenna.

her er kallaðr svnddyr.

Sveigia let fyrir sygio 442.
solborþz goti norþan.
gvstr skavt gylva rastar
glavmi svþr ravmi.
en sloþgoti siþan
sæþins fyrir skvt bæþi.

[1]) *literis rubris.*

her er skip kallat solborþz hestr en sær gylva land. sæþins sloþ særinn ok hestr skipit. ok enn lavks hestr. lavkr heitir siglo treit. Sva qvaþ Markvs.

biorn geck framm a fornar
floþs haf skipa sloþir.
skrvþavrþigr bravt skorþv
skers gvnnfiotvrr bersi.

her er skipit kallat rasta biorn ok bersi ok biorn skorþv. Skipit er kallat hreinn. Sva qvaþ hallvarðr sem aþr er ritað. ok hiortr sem qvaþ harralldr konvngr.

444. Sneiþ fyrir sikiley viþa
svþ varvm þa prvþir
brvnt skreiþ vel til vanar
vengis hiortr vnd drengivm.

elgr[1]. sem einarr qvaþ.

bavgs getr með þer þeygi
þyþr drengr vera lengi.
elg bvvm floþs nema fylgi
friþstockvir þer nockvt.

Sem mani qvaþ.

hvat mvntv hafs a akri
hengiligr meðr drengivm
karll þvi at kraptr þinn forlaz
kinngrar mega vinna.

Vargr. sem refr qvaþ.

en hoddvargr hlyddi
hlvnn vitnis skal ek rvnni
hollr til hermþar spialla.
heimvandil þorsteini.

ok oxa er skip kallat. ok skiþ eða vagn. eða reiþ. sva qvaþ eyvindr.

Meita for at moti
miok siþ vm dag skiþe

---

[1]) *primum* elldr *scriptum, deinde recentiore, ut videtur, manu in* ellgr *mutatum.*

vngr með iofnv gengi
vt ver formvm hersis[1].
sva qvaþ styrkarr odda son. 446.
Ok eptir itrom stockvi
ok hogna lið vognvm
hlvnz a heita fannir
hyriar floþs af moþi.
ok sem þorbiorn qvaþ.
hafræþar var hlæþir
hlvnz i skirnar brvnni
hvita kristr sa er hæsta
hoddsviptir feck gipto.

hversv kenna skal krist[2].

66. Hverso skal kenna krist. sva at kalla hann skapara himins ok iarþar engla ok solar. Styranda himinrikis ok engla. konvng himna solar ok iorsala ok iordanar ok gricklanz raþanda postvla ok heilagra manna. Forn skalld hava kent hann við vrþar brvnn ok rom. Sva qvaþ eilifr gvþrvnar son.

Setbergs qveþa sitia
svþr at vrþar brvnni
sva hefir rammr konvngr remþan
roms banda sik lavndvm.
Sva qvaþ skapti þoroddz son.
Mattr er mvnka/drottins
mestr aflar gvð flesto.
kristr skop rikr ok reisti 448.
roms havll verolld alla.
himna konvngr sem markvs qvaþ.
Gramr skop grvnd ok himna
glyggranz sem her dyggvan
einn stillir ma avllv
alldar eristr vm vallda.

[1]) *prior* s *puncto subscripto notata est, quasi legendum sit* heris. — [2]) *literis rubris.*

Sva qvaþ eilifr.

hrocz lytr halgvm crvce.
heims ferþ ok liþ heima.
savnn er enn avll dyrþ avnnr
einn solkonvngr hreinni.

Mario son. sem eilifr qvaþ.

hirþ lytr himna dyrþar
hreinn mario sveini
matt verr milldingr drottar
maþr er hann ok gvþ sannan.

engla konvngr sem eilifr qvaþ.

Mínne er en menn vm hyggi
mætr gvþ vinvm betri
þo er engla gramr ollv
avrr helgari ok dyrri.

450. Jordanar konvngr sem qvaþ sighvatr.

endr reþ engla senda
iordanar gramr fiora
fors þo hans vm hersis
heilagt skop or lopti.

Grickia konvngr. sem arnorr qvaþ.

bænir hefi ek beini
bragna fiallz vm sniallan
grickia vorþ ok garþa
giof lavna ek sva iofri.

Sva qvaþ eilifr kvlna sveinn.

himins dyrþ lofar havlþa
hann er allz konvngr spialli.

her er cristr kallaþr konvngr manna en siþan allz konvngr. en qvaþ einarr skula[1] son.

let sa er landfolks getir
liknbiartr himinriki
vm geypnandi opna
allz heims fyrir gram sniollvm.

[1]) sv.¹, *U.*

her segir fra konvngvm[1].

67. Þar koma saman kenningar. ok verþr sa at skilia er ræþr. af stoþv skalldskaparins vm hvarn kveþit er konvnginn. þvi at rett er at kalla mikla garþz keisara 452.
griekia konvng. ok sva þann konvng er ræþr iorsala landi kenna þann iorsala konvng. sva ok roma borgar konvng. kenna hann roms konvng ok engla konvng þann er englandi ræþr. en sv kenning er aþr var ritoð at kenna crist konvng manna. þa kenning ma eiga hverr konvngr. konvnga alla er rett at kenna sva at kalla þa landraþendr. eða landvorþv. eða landsæki. eða vorþ landfolks. eða hirþstiora. Sva qvaþ eyvindr skallda spillir.

Farma tys iarþraþendr
fiorvi næmþe a ogloe.

Sva qvaþ Glvmr geira son.

hilmir ravþ vnd hialmi
heina lavtr a gavtvm
þar varþ i gny geira
grvndar vorþr vm ſvndinn.

Sem þioþolfr qvaþ.

har skyli hirþar stiori
hvgreifr sonvm leyſa
arf ok oþal torſo 454.
osk min er þat sina.

Sva qvaþ einarr.

Snaks berr folld vm frekno
folkvorþr konvngs orþa
frama telr gipt með gvmnvm
geþsniallr skarar fialli.

Rett er ok þa konvnga er vndir honvm ero skatkonvngar at kalla hann konvng konvnga. keiseri er æztr konvnga ok þar næst sa konvngr er þioðlandi ræþr iaſn i kenningvm ollvm hverr við annan. þar næst ero þeir menn er jarlar heita eþa skattkonvngar. ok ero þeir iaſnir i kenningvm við

[1]) *literis rubris.*

konvnga. nema eigi ma þa kalla þioðkonvnga er skattkonvngar ero. Sva qvaþ Arnorr jarla skalld vm Þorfinn jarl.

Nemi drott vina sotti
snarlyndr konvngr jarla.

Þar næst ero i kenningvm þeir menn er hersar heita. kenna ma þa sem konvnga eða jarla. Sva at kalla þa gvllbriota ok auðmilldinga. eða merkis menn. eða folkstiorar. eða kenna hann oddvita liþsins. eða orosto fyrir þvi at þioð konvngr hverr sa er ræþr fyrir mavrgvm londvm. þessa setr hann landz stiornar menn með ser skatt konvngar ok jarla at dæma landz lavg ok veria land fyrir ofriþi þav lavnd er konvngi ero fiarri. skvlo þeirra domar vera iafn-
456. rettir sem sialfs konvngs. en i eino landi ero morg heroð ok er er þat hattr[1] konvnga at setia þar rettar yvir sva morg heroð sem hann gefr til valldz. ok heita þeir hersar. en lendir menn i danskri tvngo en greifar i saxlandi. en baronar i englandi. þeir skvlo ok vera rettir domarar ok rettir landvarnar menn fyrir þvi riki er þeim er fengit til forraþa. þa skal bera merki fyrir þeim i orosto. ok ero þeir iafnrettir herstiornar menn sem konvngar eða iarlar.

her segir fra havlþvm[2].

68. Þar næst ero þeir menn er havlþar heita þeir menn er rettnefndir ero. þeir bændr er gilldir ero at ættvm ok rettvm. þa ma sva kenna at kalla veitanda fiar ok getanda ok sætti manna. þessar kenningar mego ok eiga konvngar. eða jarlar ok havfþingiar. þeir hava þar með ser þa menn er heita hirþmenn. eða hvskarlar. en lendir menn hava með ser handgengna menn þa er i danmork ok sviþioþ ero kallaþir/hirþmenn. en i noregi ero hvskarlar kallaðir. ok sveria þeir þo eiþa konvngi. hirþmenn konvnga vorv miok hvskarlar kallaþir i fyrnd. Sva qvaþ þorvalldr blavndo skalld.

---

[1]) *librarius primum* hatta *scripsisse, deinde a posteriorem in* r *mutasse videtur.* — [2]) *literis rubris.*

konvngr heill ok sva sniallir
sokn avrr við lof gervan
oð hava menn i mvnni
minn hvskarlar þinir.

Þetta orti haralldr konvngr sigvrþar son. 458.

Fvllavflvgr[1] biþr fylla.
finn ek opt at drifr minna.
hilmis stol a hæla.
hvskarla lið iarli.

hofþingia ma sva kenna at kalla þa indrott eða heiþeng. eða verþvng. Sva qvaþ sigvatr.

Þar fra ek vig at vatni
verþvng iofvrs gerþo
nadda el it nyta
næst tel ek ong en smæstv.

ok enn þetta.

þeygi var sem þessir
þengill a io sprengir.
miok fyrir mala kveþior
mær heiþengv bæri.

heiþſe heitir mali. eða giof er havfþingiar veita. jarlar. eða hersar. hirþmenn ero sva kendir at kalla hann rvnar. eða sessar eða malar. Sva qvaþ hallfreðr. 460.

Gramr rvni lætr glymia
gvnnlikr sa er hvot likar
havgnar hamri slegnar
heiptbraþr vnd sik vaþir.

Sva qvaþ snæbiorn.

Stiorn viðrar lætr styþia
stals doglinga mali
hlemmisverþ við harþri
hvflangan ske þvſo.

[1]) *in margine adscriptum est:* afli.

Sva qvaþ Arnorr.

bera syn vm mik minir
mærþ kendr taka enda
þessvm þengils sessa
þvng mein synir vngir.

konvngs spialli sem hallfreþr qvaþ.

Raþ lvkvzt at sa siþan
sniallraþr konvngs spialli.

Sva skal kenna mann við ætir sinar. sem kormakr qvaþ.

heyri sonr a syrar
sannreynis fen tanna
avrgreipa let ek vppi
ast rin haralldr mina.

462. hann kallaþi jarlinn sannreyni konvngsins en hakon var[1] son Sigurþar jarls. en þioþolfr qvaþ sva.

eykr olafs feþr.
iarnsoxv veþr.
harþræþit hvert.
sva hroþrs er vert.

ok enn.

Sva iarizleifr vm sa.
hvat iofvrr bra
hofs hlyri frams
ens helga grams.

Sva qvaþ Arnorr.

Reþ heita konr hleyti
herþarfr við mik gerva
storr let oss vm orkat
jarls meg at þvi frægþar.

ok enn qvaþ hann vm þorfinn jarl.

bito sverþ en þar þvrði
þvnngiorr yvir mavn svnnan
rognvalldz kind en rander
ramligt folk ins gamla.

---

[1]) *cum membr. læsa sit*, v *tantum cernitur; veri autem simile est*, v[r] *scriptum fuisse*.

ok enn qvaþ hann. 464.

Ættbæti firr itran
allriks en ek biþ liknar
trvrar tiggia dyrvm
torfeinars gvð meinvm.

ok enn qvaþ einarr skala glamm.

Ne ættstvþill ættar
ognherþi mvn verþa.
skylldr em ek hroþri at hallda
hilldi tanz inn milldri.

her segir hverso kend er setning skalldskapar[1].

69. [2]Hvernig er kend setning skalldskaparins. sva at nefna hvern hlvt sem heitir. hver ero okend nofn skalldskaparins. hann heitir bragr ok hroþr mærþ ok lof ok leyſþ. Sva qvaþ bragi gamli þa er hann ok vm skog nockvrn siþ vm qvelld. þa stefiaþi troll a hann ok spvrþi hverr þar færi. hann svarar.

Skalld kalla mik 466.
skap smiþ viðors.
gavkz giaf ravtvð
grepp ohneppan.
vggs avlbera
oþs sparmoþa.
hag smiþ bragar
hvat er skalld nema þat.

Sva qvaþ kormakr.

hroþr geri ek vm mavg mæran
meirr slgvrþr fleira.
happsænis gelld ek hanvm
heiþ sitr þorr i reiþo.

Sva qvaþ þorþr kolbeins son.

Miok let margar sneckior
mærþar avrr sem knorro

---

1) *literis rubris.* — 2) *in margine adscriptum est manu recentiore:* Goþ h. haupt bond. raugn ℨ regin. iolnar díar.

468. oþr vegs skalldi ok skeiþar
skalld hlynr a brim dynia.

Mærþ. sem qvaþ vlfr.

þar kemr a er æri
endr bar ek mærþ a hendi
ofra ek sva til sævar
sverþ regns lofi þegna.

her ok lof kendr skalldskaprinn. Sva qvaþ ormr steinþors son.

ek hefi orþgnott mikla
opt finnvm þat minni
framm tel ek leyfþ fyrir lofþa
lios en ek mvnða kiosa.

vm nofn gvðanna[1].

70. Hverneg ero nofn gvþanna. þav heita bavnd. sem qvaþ eyiolfr daþa skalld.

Dregr land at mvn banda.

ok havpt sem þioþolfr kvaþ.

tormiðlaþr var tifvm
talhrein meþal beina
470. hvat kvað þv hapta snytrir
hialmfalldinn þvi vallda.

Ravgn sem einarr qvaþ.

Ramm avkinn qveþ ek riki
ravgn hakonar magni.

þolnar sem eyvindr qvaþ.

þolnar at en ver gatvm
stillis lof sem steina brv.

diar sem kormakr qvaþ.

eykr með enni dvki
iarðr lvtr diafiarþar
breyti hvnn sa er beinan
bindr seið ykr til rindar.

---

[1]) *literis rubris.*

vm nofn heimsins[1].

71. Þessi nofn heims ero ritvð en eigi hofvm ver fvnnit/i kvæþvm oll þessi. en þessi heiti þicki mer oskyllt at hava nema keþit se til hann heitir himinn hlyrnir heiþ þyrnir leiptr hrioðr viðblainn. hverninn skal kenna himininn. kalla hann ymis havs ok erfiði ok byrþi dverga. hialm avstra. vestra norþra svþra. land solar ok tvngls ok himintvngla vatna. eða veþra. hialm. hvs. loptz ok iarþar.

vm nofn stvndanna[2].

72. Þessi ero nofn stvndanna. avlld. forþvm. alldr. fyrir longv. misseri. vetr. svmar. havst var. manoðr. vika. dagr nott. morginn. aptann. qvelld arla. snemma siþla. J sinn fyrra dag. J not ok iger. stvnd mel. þessi ero heiti nætrinnar i olvis malvm. 510.

Nott heitir með monnvm.
Niola i helio
kollvð er grima með gvþvm.
oldrg kalla iotnar
alfar svefngaman
dvergar dravm.

her segir vm nofn solar ok tvngls[3].

73. Tvngl narinn mvlinn mylinn ny hriþ artali fengari klarr skyndir skialgr skramr. Sol svnna ravþvll eygloa anskip syni[4] fagra hvel liuo skin dvalins leika alfravþvll. hvernig skal kenna sol kalla hana dottr mvndilfeta. systr mana. konv Gles elldr himins ok loptz. 472.

74. Konvngr er nefndr halfdan er inn gamli var kallaðr er allra konvnga var agetaztr. hann gerþi blot mikit at miþivm vetri ok blotaþi til þess at hann lifþi i konvngdæmi sinv .ccc. vetra. en hann feck þav andsvor at hann mvndi eigi lifa meirr en einn mikinn alldr eins manz en engi mvndi kona i ætt hans ne otiginn maþr. hann var 516.

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *vel:* syin.

hermaðr mikill ok for viþa vm avstr vegv. þar drap hann i einvigi þann konvng er Sigtryggr het. hann feck alvrg[1] dottr emvndar konvngs or holmgarþi. þav atto .xviij. sono. ok vorv .ix. senn bornir. þeir heto sva. þengill ræsir. Gramr. Gylfi. hilmir. Jofvrr. tiggi. Skvli. Skylli. harri.
518. þeir ero . . . agetir at i ollvm fræþvm ero navfn þeirra hofþ fyrir tignar nofn sem konvnga nofn eþa jarla. þeir attv engi born ok fellv allir i bardaga. Sva qvaþ Arnorr.

þengill var þegar vngr.
þ . . gerr avrr vigorr.
halldaz bið ek hans alldr
hann tel ek yvir mann.

Sva qvaþ Markvs.

Ræsir let af roþnvm havsi
rinar sol a marfioll skina.

Sva qvaþ egill.

Gramr hevir gerþi havmrvm
grvndar vpp vm hrvndit.

Sva qvaþ eyvindr.

lek við lioðmogv
skylldi land veria
gramr enn glaðveri
stoð vnd gvllhialmi.

Sva qvaþ Glvmr geira son.

hilmir ravþ vnd hialmi
heina lavt a gavtvm.

520. sva qvaþ ottarr.

Jofvrr gefi vpphaf
ofraz mvn konvngs lof.
hátto nemi hann ret
broþrs mins bragar sins.

tiggi sem stvfr qvaþ.

Tireggiaþr hio tiggi
tveim havndvm lið heima

---

[1]) *sic U, rect.* Alvig. (= Álmveig?)

reifr geck herr vnd hlifar
hizi svðr fyrir nizi.

Sva qvaþ hallfreþr.

Skiliðr em ek við skyia
skam olld hevir þvi valldit
vætti ek virþa drottins
villa er mest ok dvl flestvm.

sva qvaþ Markvs.

harra qveþ ek at hroþr gerð dyrri
havklvndaþan dana grvndar.

capitvli[1].

75. Enn attv þav halfdan aþra .ix. sono er sva heto hilldir er hilldingar ero fra komnir. Nemer er niflvngar ero fra komnir. Avþi er oþlingar ero fra komnir. dagr er 522.
doglingar ero fra komnir. þat er ætt halfdanar millda bvþli er af bvþla ætt þat ero bvþlvngar. lofþi var herkonvngr honvm fylgþi þat lið er lofþvngar heto. hans/ættmenn ero kallaþir lofþvngar. þaþan kom eylimi moðr faþir sigrþar fafnis bana. Sigarr þaþan komv siklingar. þat er siggeirs ætt mags volsvngs ok sigars er hefndi hagbarþz. Af hilldinga ætt var kominn haralldr inn granravþi moðr faþir halfdanar svarta. Af niflvnga ætt var gvnnarr konvngr. Af ynglinga ætt var eirikr inn malspaki. Þessar ero konvnga ættir agetar. Fra yngvar ero ynglingar. Fra skilldi i danmerkv ero skiolldingar. Fra volsvngi i frackландi ero volsvngar. Skelfir het einn agetr konvngr. hans ættmenn heto skilvingar. sv kynsloð ero i avstrvegvm. þessar ættir er nv ero nefndar hava menn sett sva i skalldskapinn at hallda oll nofn þessi fyrir tignar nofn. Sem einarr qvaþ.

Fra ek við holm at heyia 524.
hilldingar fram gengv.
lind varþ græn en grona
geirþing vam ... inga.

---

[1]) *literis rubris.*

Sem Grani qvaþ.

doglingr feck at drecka
danskt bloð ara ioði.

sva qvaþ Gamli Gnevaþar skalld.

Avþlingr drap ser vngvm
vngr naglfara a tvngo.
innan borþz ok orþa
aflgerð meþalkafla.

bragningr. sva kvaþ iorvnn.

bragningr ravð i bloþi
beið herr konvngs reiþi.
hvs hlvto opt fyrir eisvm
eþioþar slavg rioþa.

Sva qvaþ einarr.

beit bvþlvngs hiorr
bloð fell a davrr.

526. Sva qvaþ arnorr.

Siglinga venr sneckio
styrir lvtar gramr konr vti.
hann litar herskip innan
hrafns goð er þat bloþe.

Sva qvaþ þioðolfr.

Sva lavk siklings ævi
sniallz at ver ervm allir[1]
skiolldvngr mvn þer annarr alldri
æþri gramr vnd solo fæþaz.

Volsvngr. sva qvaþ arnorr.

Mer reþ at senda
vm svalan ægi
volsvnga niþr
vapn gvllbvit.

Ynglingr. sem arnorr qvaþ.

engi varþ a iorþv
ognbraþr aþr þer naði

---

[1]) *librarius unam vel duas lineas omisisse videtur.*

avstr sa er eyivm vestan
ynglingr vnd sik þryngvi.
Yngvi. sva qvaþ markvss. 528.
Eiriks lof verþr olld at heyra
engi maðr veit fremra þengil.
yngvi hellt við orþztir langan
iofra sessi i verolld þessi.
Siklingr[1]. sem valgarþr qvaþ.
Skilvingr hellztv þar er skvlfo.
skeiþr fyrir land it breiþa.
avþit var þar svþr vm siþer
sikil ey liþi miklo. /

76. Skalld heita greppar ok er rett i skalldskap at kenna sva hvern mann er vill. Reckar voro kallaþir þeir menn er fylgþo halfi konvngi. Af þeirra nafni ero reckar kallaþir hermenn ok er rett at kenna sva alla menn. lofþar heita þeir menn i skalldskap. Skatnar heita þeir menn er fylgþo skata konvngi ok af hans nafni er hverr skati kallaðr er milldr er. braguar heto þeir menn er fylgþo braga konvngi invm gamla. Virþar heita þeir menn er meta mal manna. Fyrþar ok firar. Verar heita landvarnar menn. Vikingar ok flotnar þat ero skipa herr. beimar heto þeir menn er fylgþo beima konvngi. Gvmnar ok gvmar heita folkstiorar 530. sem gvmi heitir i brvþfavr. Gotnar heto þeir menn er fylgþo gota konvngi er gotland er við kent. hann heitir af nafni oþins ok dregit af gavtz nafni. þeir heita drengir er millvm landa fara. þeir konvngs drengir er þeim þiona. eða rikvm monnvm. þeir heita vaskir menn er batnandi ero. Seggir heita ok kniar liþar þat ero fylgþar menn. þegnar havlþa sva heita bændr. lionar heita þeir er vm sættir ganga. *her segir fornofn*[2].

77. Kappar heita ok kempvr Garpar. snillingar. hreysti menn avar menn harþmenni betior. Þessi standa þar i moti

[1]) *sic primum in membrana scriptum, deinde in* Skilfingr *mutatum.* — [2]) *literis rubris.*

at kalla mann blavþan. þirfing. blota mann. skavþ. eða
532. skræfo. vakvamenn[1]. leoska. sleyma. dasi. drokr. dvsilmenni.

hoyrskra manna nofn[2].

78. Avrr maðr heitir milldingr. mæringr. skati þioðskati gvllskiptir. mannballdr. Avþkyvingr. sælkeri. Sinkr heitir maðr ok er sva kallat. hnoggr. gloggr. mælingr. vesalingr. gioflati.

Spekingr. raðvalldr. snyrti maðr. oflati. glæsi maðr. Ravme skrapr. skrockr. skeiðklofi. Flangi. slinni. fiosni. lioþer heitir þræll. kepser. þræll þionn. Avnnvngr. þirr. lyðr heitir landz folk.

Maþr heitir einn hverr. ai ef .ij. ero. þorp ef .iij. ero. fiorir ero favroneyti. Flockr .v. menn. Sveit ef .vj. ero. siav fylla savgn. .viij. fylla a mælis skor. navtar ero nio. tvgr ero .x. ærir ero .xj. togloþ .xij. þyss er xiij. ferþ er .xiiij.| fvndr er þar er .xv. finnaz. Seta ero .xvj. sok
534. ero .xvij. Ærnir þickia ovinir þeim er .xviij. mæta. Neyti ero nitian. drott er tvttvgo. þioð ero .xxx. Folk er .xl. Fylki ero .l. samnaðr .lx. svarfaðr .lxx. alldir .lxxx. herr er .c.

her segir fra viðr kenningvm[3].

79. En ero þær kenningar er menn lata ganga fyrir navfn manna. þat kavllvm ver for nofn manna. þat ero við kenningar at nefna annan hlvt retto nafni ok kalla þann er hann nefnir til þess er hann er eigandi. eþa sva at kalla hann retto nafni þess er hann nefndi favþr hans eða ava. Ai heitir sonr. Arfvni arfi. broþir heitir bloþi. lifri. niðr. nefi. konr. kvndr. kynstafr. niþivngr. ættstvþill. ætbornir Afspringr. heita ok mágar sifivngar. leytamenn. spialli. alldar þopti[4] halfrynis felagi.

---

[1]) vakvam̄, *U.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *librarius, vocum similitudine deceptus, aliqvot verba hic omisisse videtur.*

Heitir dolgr ok andskoti. soekvi. skaþa maðr. 536.
þravngvir. o svipvðr. þessi kollvm ver viðr kenningar.
ok þo at maðr se kendr við bæi sina eþa skip. eþa þat
er nafn á. eþa eign sina. þa er eignar nafn á.

fra sannkenningo[1].

80. Þetta kollvm ver sannkenningar at kalla mann speki mann. ætlanar mann. orþspakan. raðsniallan. Avðmilldingr. vslekinn. gei mann. glæsi mann. þetta ero forn nofn.

fra kvenna nofnvm vkendvm[2].

81. Þessi ero kvenna nofn vkend. vif. brvðr. flioð heita þær konor er miok fara með dramb eða skart. Snotir heita þær er orþnefrar ero. drosir heita þer konr er kyrlatar ero. Svarri ok svarkr þær er mikillatar ero. Ristill heitir sv kona er skorvglynd er. Rygr heitir sv er rikvst er. Feima heitir sv er ofravm er sem vngar meygiar ok þær konor er vdiarfar ero. Sęta heitir sv kona er bondi hennar er af landi farinn. hæll heitir sv kona er bondi hennar er veginn vtan landz. Eckia heitir sv kona er bondi hennar
er andaþr. þær konr elior er einn mann eigo. kona er 538.
kollvð beþia. eða mala ok rvna bonda sins. ok er þat viðkenning.

hverso kenna skal hofvðit[3].

82. Havfvð skal kalla sva at kalla erfiþi hallz. eða manz byrþr land hialms ok hattar ok heila ok/hars ok brvna. svarþar eyrna avgna mvnnz heimdallar sverþ. ok er rett at kenna sverþz heiti ok nefna hvert er vill. ok kenna við eitt hvert nafn heimdallar. havfvð heitir vkent havss hiarnskial collr. Avgo heita sion eða lit. eða viðrlit. þav ma sva kenna at kalla sol tvngl skiolldv. eða gler. eða gimsteina. eða stein. eða bra. eða brvna hvarma. eða ennis. Eyro heita hlvstir. þav ma sva kenna at kalla land eða iarþar heitvm nockvrvm eða mvnn. eða sion. eða avgo heyrnarinnar ef nygervingar ero.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.*

kendr mvðr [1].

83. Mvnn skal sva kenna at kalla land. eða hvs tvngo. eða tanna. eða goma varra. ok ef nygervingar ero.
540. þa kalla menn mvnn skip. en varrar borþ. en [2] tvngo ræþit. eða styrit. tennrnar ero stvndvm kallaþar griot mvnzins. eða goma. tvngo. eða orþa. Tvnga er rettkent sverþzheiti ok kend til mals eða mvnz. Skegg heitir barþ. eða kanpr þat er stendr or vorrvm. Har heitir lavf. haddr þat er konr hava. har er sva kent at kallat skogr. eða viþar heiti nockvro. ok kent til havss. eða havfvðs. en skegg kenna menn við havko ok kinnr eða kverkr. Hjarta heitir negg þat skal sva kenna at kalla korn. eða stein. eða epli. eða hnot. eða myl. ok kenna við briost. eða hvg. kalla ma ok hvs eða berg. eða iorþ hvgarins. briost ma sva kenna at kalla hvs eða garþ. eða hiarta skip anda. eða lifrar. hēmar [3] land hvgar ok mvnz.

her segir enn fra nygervingvm [4].

84. Hvgr heiti sefi. ast. elskvgi. villi. mvnr. hvginn ma sva kenna. at kalla vind trollkvenna. ok rett at nefna hveria er vill. ok sva at nefna iotna. eða kenna þa til kono hans. eða moðr hans eða dottr. hvgr heitir ok geð
542. þeckinn. elivn. nenning. vit. skaplyndi. trygþ hvgr. Hvgr heitir ok geð. þocki. reiþi fiandskapr raþ fár girnd bavl harmtregi. vskap. Grezlskapr lavsvng geþleysi. þvnngeþi. gessinn. harþgeþi. oþverri.

her segir hverso heitir havndin [5].

85. Havnd heitir mynd. armr hrammr. A hendi heitir. avlbogi. armleggr. vlfliþr. fingr greip hreifi. nagl gomr. jaþarr kvikva |voþvi. Afl voþvi. æþar sinar. kavgglar knvi. havnd ma kalla iorþ vapna. eða hlifa. við axla ok erma lofa hreifa. jorþ gvllhringa ok vals ok havks ok allra heita hans. ok i nygervingvm fot axla ok bavg navð.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) e., *U.* — [3]) *sic abbreviate, U.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *literis rubris.*

hverso kendir ero fœtrnir[1].

86. Fot ma kenna. tre ilia rista leista. ma kalla fotinn tre. eða stoþ þessa. við skiþ skva ok brekr ero fætr kendir. A fæti heitir. lær. kne. kalfi. bein. leggr. rist. iarki. jl. ta. við allt þetta ma sva kenna fotinn. kalla hann tre ok kenna við þessa hlvti.

kent malit[2].

87. Mál heitir. orþ. orþtak. snilli. tala. saga. senna. 544.
þræta. þiarka. savngr. galldr. qveþandi. skial. skval. glavmr. þys. þrapt. skalp. dælska. lioþæska. heitir ok ravdd ok hliomr. omvn. þytr. gniavll. gnyr. glymr. þrymr. Rymr brak. svipr. svipan. gangr. Vit heitir speki. Raþ. skilning. skavrvngskapr. heitir vndirhyggia velræþi brigþræþi. heitir ok æþi olvnd. Tvíkend er reiþi. ef maðr er i illvm hvg. Reiþi heitir ok fargervi skips eða hross. Far er ok tvikent. Far er reiþi. Far er skip. Þvilik orþtok hava menn miok til at yrkia folgit.

kendr vargrinn[3].

88. [4]Vargr heitir dyr. ok er rett at kenna við bloþ. 476.
eða hræ. sva at kenna lvnd hans. eigi er rett at kenna við fleiri dyr. Vargr heitir ok vlfr sem Þiodolfr qvaþ.

Gera var gisting byrivþ.
gnogr en vlfr or skogi
sannr freki skal vekia.
Sigvrþr kom norþan.

her er geri kallaðr freki. Sem egill qvaþ

þa er vnd freki
en oddreki
gnvþi hrafni
a havfvþ stafni.

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *in margine manu recentiore:* vlfr imr vitnir. gymir freki. fenrir heidingi hrodnitnir geri. kíni. gotí gilldr. glami gyma ylgr. ylfa.

Vitnir.

Elfr var vnda gialfre
citr kolld roþin heito.
478. vitnis fell með vatni
varmt elldr i-mvnn karmtar.

Ylgr sem Arnorr qvaþ.

Svalg attbogi ylgiar.
ogoþr en var bloþi.
græþir grænn at ravþvm
brandvoxnvm na blandinn.

Vargr sem illvgi qvaþ.

Vargs var mvðr þar er margan
menskerþir stack sverþi
myrk avrriþa markar
minn drottinn rak flótta.

heiþingi sem her segir.

heiþingia sleit hvngri
hár gylþer navt sara.
granar ravþ gramr af eire.
geck vlfr i ben recka.

480. Sem þiodolfr qvaþ.

Oþ en ornv naþi
ims sveit freka heito
geira ylþer navt gylþer
giolfar stoþ i bloþi.

kendr biorn[1].

478. 89. Biorn fetviþr. hvnn. vetrliþi. bersi. fress. ivgtanni. jſivnngr. Glvmr. vilskarfr. bera. jorcykr. frekr. blom. ysonigr.

fra hirti ok hesta nofnvm agietvm[2].

90. Hjortr. motravþnir. dalarr. dallr. daninn. dvalinn. dyraþorr. dyneyrr. eikþyrnir[3].

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *hoc vocabulum scriptum est recentiore manu, quæ etiam in margine addidit:* hvndz h.

hrafn ok slettfeti 480.
hestar agetir.
valr ok lettfeti
var þar. tialldari.
gvlltoppr ok goti.
getið heyrþa ek sota.
mor ok lvngr með mari.
vingr ok stvfr
með skefaxa.
oþen knatti a baki bera.
Silrintoppr ok simr.
sva heyrþa ek faks getiþ.
Gvllfaxi ok ior með gvþvm.
blotoghofi het hestr
er bera qvaþo
vngan at riþa.
Gils ok falofnir.
glęr ok skeiðbrimir
þar var ok gyllis vm getið.

fra hestvm[1].

91. dagr reiþ hrafni. 482.
en dvalinn moðni.
bavð hialmþir.
en haki faxa.
Reið bani belia
bloþvghofa.
en skefaþi
skati haddingia.
vesteinn vali
en vifill stvfa.
Meinþiofr moe.
en mvnnenn vakri.

[1]) *literis rubris.*

Ali hrafni
en til is riþo.
en annarr avstr
vndir aþilsi
284. grár hvarfaþi
geiri vndaþr.
biorn reiþ blacki.
en biar kerti.
atli glavmi.
en aðils slvngni.
havgni havlkni.
en haralldr favlkni.
Gvnnarr gota.
Grana riþr Sigvrþr.
Gamalla avxna heiti
hefi ek giorla fregit.
þeirra ravþs ok hefiss.
Reginn ok hlyrr
himinrioþr ok arfli.
Arfr ok arfvne.

fra orma heitvm[1].

92. Þessi ero orma heiti. Ormr. dreki. fafnir. iormvngandr. naðr. niðhavgr. naþra. linr. Goinn. moinn. Grafvitnir Grábakr. Ófner. Svgrinir.

286. 93. Tveir ero fvglar þeir er eigi þarf annan veg at kenna. en kalla bloð. eða hræ þeirra. þat er hrafn. eða avrn. Alla aþra fvgla karllkenda ma kenna við bloð. sem þioþolfr qvaþ.

bloðorra lætr barri.
bragningr ara fagna.
288. gavtz berr sik a sveita
svans verþ konvngr havrþa.

[1]) *literis rubris.*

Geirsoddvm lætr græþir
[grvnn hvert stika vnnar
hirð þa er hann skal varða
hregams. ara. sævar[1].

[2]Krakr hvginn mvninn. borginnmoþi. Arflognir. artali. holldboði. sva qvaþ einarr skala glamm.

Fiallvondvm gaf fylli
fvllr varþ en spior gvllo.
herstefnandi hravfnvm
hrafn a ylgiar tafni.

sva qvaþ einarr skvla son.

dolgstala kna ek dyrvm
dyr magnandi at styra.
hvgins fermo bregþr harmi
h'nar[3] blik solar garme.

ok enn qvaþ hann.

en við hialldr þar er havlþar
havgþrvtenn svelgr lvta
mvnenn dreckr blod or benivm
bla svartr mvnins hiarta.

Sva qvaþ viga glvmr.

þa er dynfvsar diser
dreyra mas a eyri
braþ feck borginn moþi
bloð skialldaþir stoþvm.

Sva qvaþ skvli þorsteins son.

Mvndi opt þar er vnder
ar flogin gaf ek sara
hlavck i hvndraz flocki
hvitinga mik lita.

---

[1]) *a [U abbreviate:* g. h. st'. h'. þ. h'. s. v̄. h[e]gams. ara. s. — [2]) *in margine manu recentiore additum est:* fugla heiti. hrafn. hornklofi. korpr. kromsi. blæingr bæringr. geri. varinn. viti. litr. ovari ari kiolakan. — [3]) *sic abbreviate, U.*

fra kenningo arnarins[1].

94. Avrn ari gemler hreggskornir geirloþnir hrimnir ymr andhrimner. egþerr. ginarr. vndskornir gallofnir. Sva qvaþ einarr.

Sámleitvm ravþ sveita
sleit avrn gera beito.
fekz arnar matr iarnvm
iarnsoxv gron faxa.

492. sva qvaþ þioþolfr.

Segiondvm flo sagna
snotar vlfr at moti
i gemlis ham gavmlvm.
glamma á fyrir skavmmo.

ok sem her segir.

hreggskornes vil ek handa
haleitan miok vanda.

Sva qvaþ skvli.

Vakiz þar er vellis ekla
viþis aþr ok siþan
grepp heyrir þa goþvm
gallofnis vel spialli.

kendr elldr[2].

506. 95. Elldr sem her segir.

elldr brenn at sva sialldan
sviþr dyggr iofvrr bygþir
blasa ravnn fyrir ræsi
reyk er magnvss kveikir.

logi sem valgarðr qvaþ.

Reykr stoþ en steyptiz
steinoþr logi innan.

Eisa. sem atli qvaþ.

Oxv ok eisvr vaxa
allmorg loga hallar.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

Eimr sem her segir. 508.
brvnnv allvalldz innan[1]
elldr hyck at sal felldi·
eimr skavt. a her hrimi
hialmgerr við nið sialfa.
hyrr. sem arnorr qvaþ.
Eymþit rað við ravma
reiþir eydana meiþir.
heit dvinoþv heina
herr gerþi þa kyrra.
Fvni. sem einarr qvaþ.
Fvni kyndiz fliott.
brvni. sem valgarþr qvaþ.
biartr sveimaþi brvni.
leygr. sem Halldorr qvaþ.
en knattvz þar þeirra
þv vart alldreginn skialldar
leygr þavt vm sio sigri
sviptr gersimvm skipta.

her segir fra bardaga heþins ok havgna[2]. 432.

96. Orrosta er kollvð hiatningia veðr eða el. ok vapn hiaþninga elldar eða vender· En sv saga er til þess at konvngr het havgni. hann atti þa dottr er hilldr het. hanà tok at herfangi heþinn hiarranda son. þa var havgni farinn i konvnga stefno. ok er hann spvrþi at heriat riki hans ok brott tekin dottir hans hilldr. þa for hann með liþi sino at leita heþins ok spvrþi til hans at hann for norðr vndan. ok er hann kom i noreg spvrþi hann at honvm hafþi komit lið or orkneyivm ok er hann kom þar sem heitir há ey þar var fyrir heþinn með sitt lið. þa kom hilldr a fvnd favþr sins. ok bavþ honvm sætt af hendi heþins. en i oþrv lagi segir hon at hann se bvinn 434.
at beriaz ok kveþr hann engrar vægþar eiga van af honvm.

---

[1]) *hujus vocis duæ postremæ literæ* "an" *admodum obscuræ sunt et consulto deletæ esse videntur.* — [2]) *literis rubris.*

hogni svaraþi stvtt dottr sinni ok er hon hitti heþin sagþi hon honvm at faþir hennar vill enga sætt ok bað hann bvaz til bardaga. Ok sva gera þeir ganga vpp a land ok fylkia liþino. kallar heþinn a havgna mag sinn ok bavð honvm sætt ok mikit gvll at botvm. Þa svarar hogni. Of sið bavþtv þetta þviat nv hefi ek sverþit danvleif or sliþrvm dregit er dvergar hava gert. ok manz bani verþr hvert sinn er brvgþit er ok alldri bilar i hoggi ok ecki sár grær þat er þar skeiniz ... þa svarar heþinn. sverþi hælir þv þar en eigi sigri. þat kalla ek .... hollt er drottin hollt er. þa hofv þeir þa orosto er hiaþninga veðr er kallat. ok bavrþvz þann dag allan. At qvelldi forv þeir til skipa. en hilldr geck vm nottina ok vakti vpp með fiolkyngi alla þa menn er vm daginn hofþv fallit. Annan dag gengv konvngar a land ok bavrþvz ok sva allir þeir er fello enn fyrra dag. for sva orostan hvern dag eptir annan at allir menn fello. ok oll vapn er þar lago a vigvelli. þa vrþo at grioti ok sva hlifar. ok er dagaþi stoþv allir vpp enir davþo menn ok bavrþvz. ok ferr sva allt til ragna ravckvrs.

her segir vm kenning gvlls[1].

97. Hvi er gvll kallat barr glasis. eþa lavf hans. j asgarþi er hann sem her segir.

At glasir stendr
með gvlligo lavfi
fyrir sigtyrs savlvm.
Sa er viþr frægr
með gvþvm ok monnvm.

fra velvm dvergsins við loka[2].

340. 98. Hvi er gvll kallat haddr sifiar. en þat bar til þess at loki lavfeyiar son hafþi þat gert til lævisi at klippa har allt af sif. en er þorr varþ varr tok hann loka havndvm ok mvndi lemia hvert bein i honvm aþr hann sverþi þess

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

eiþ at hann[1] skal fa af svarta alfvm at þeir gera hadd af gvlli til handa sifiv þann er sva skal vaxa sem annat har. eptir þat for loki til dverga þeirra er heto jvallda synir. ok gerþv þeir haddinn ok skipit skiþblaþni ok geirinn gvngni. er oþinn a. þa veþiaþi loki havfþi sino við dverginn hvart broþir dvergsins mvndi gert geta iamgoþa gripi sem þessir vorv aþra .iij. ok er þeir komv til smiþio. lagþi dvergrinn i aflinn svinskinn ok bað blasa at ok letta eigi blastrinvm fyrr en hann tæki or þat er hann hafþi i latið aflinn. ok þegar hann var vtgenginn ok hinn bles. þa settiz a hann flvga ein ok kropaþi hann. en hann bles 342.
sem aðr. þar til er smiþrinn kom til ok tok or aflinvm. ok var þat gavlltr ok bvstin or gvlli á. þvi næst lagþi hann i aflinn gvllit ok bað hann blasa þar til er hann kemi til. þa kom flvgan ok settiz a hals honvm ok kropaþi halfo fastara en it fyrra sinn en hann bles þar til er smiþrinn kom ok tok or aflinvm gvllhring er dravpnir heitir. þa lagþi hann iarn i afl. ok bað hann blasa. segir at onytt mvn ef hann lætr falla blastrinn. þa settiz flvgan a millvm avgna honvm ok kropaþi sva at hann sa ecki. þa greip hann til hendi sinni sem skiotaz ok sveipti af ser flvgvna meþan belgrinn lagþiz niþr. þa kom smiþrinn ok sagþi nær hava at onytaz mvndi oll smiþin. i aflinvm. þa tok hann or aflinvm hamar ok feck alla gripina honvm i hendr breþr sinvm. ok bað hann fara til asgarþz með gripina at leysa veþian sina. en er þeir loki baro saman gripina. þa settvz æsir a domstola sina. ok skylldi þat atkveþi standaz er oþinn lagþi a ok þorr ok freyr. þa gaf loki oþni geirinn gvngni. en þor haddinn er sif skylldi hava. en frey skiðblaþne. ok sagþi skyn a ollvm griponvm. at geirrinn man eigi i havggvi stað nema. en haddrinn var þegar holldfastr er hann kom a havfvð sif. en skiðblaðnir hafþi byr hvert er fara skylldi ok segl kom vpp. en matti

[1]) *in membr.* skal, *ita ut hoc vocabulum bis scriptum sit.*

344. vefia/ saman ok hava i pvngi ser ef þat villdi. þa bar dvergrinn saman sina gripi. hann gaf oþne hringinn dravpni. ok sagþi at ena nivndo hveria nott mvndo drivpa af honvm .viij. hringar iafnhavfgir sem hann. en frey gaf hann gavlltinn ok sagþi at hann mvndi renna nott ok dag meira en einn hestr lopt ok lavg. ok aldri verþr sva myrkt af nott at eigi se ærit liost þar sem hann er. sva lysti af bvstinni. Þor gaf hann hamarinn miolni ok sagþi hann liosta mega sva stort sem hann villdi hvat sem fyrir yrþi. at eigi mvndi hann bila. ok ef hann yrpi honvm mvndi hann eigi missa. ok eigi flivga sva langt at eigi mvndi hann sækia heim havnd. ok ef hann villdi mvndi hann vera sva litill at hava matti i serk ser. en litið var forskeptið ok var þat domr þeirra at hamarrinn var beztr gripanna ok mest vorn fyrir hrimþvssvm. ok dæmþv þeir at dvergrinn ætti veþ feit. þa bavð loki at leysa havfvð sitt. en dvergrinn sagþi at þess var engi van. Tak þv mik þa qvað loki. ok hann villdi taka hann þa var hann viz fiarri. loki atti skva þa er hann baro lopt ok lavg. Þa bað hann dvergrinn þor at hann skylldi taka hann. ok hann gerþi sva. þa villdi dvergrinn havggva af havfvð hans. en loki sagþi at hann a havfvðit en eigi halsinn. Þa tok dvergrinn
346. knif ok þveng ok vill rifa saman varrar loka. ok vill stinga ravfar a vorrvnvm. en knifrinn beit eigi a. Þa mælti dvergrinn at betri veri alr broðr hans. ok sva skiott sem hann nefndi. þa kom hann ok hann beit varrarnar. hann rifaþi saman varrar loka. en loki reif or æsonvm. Sa þvengr er mvnnr loka er saman savmaðr með heitir vartari.

fra kenningo gvllz[1].

99. Her heyrer at gvll er kent til havfvð banda fvllo er eyvindr qvaþ.

Fvllo skein a fiollvm
fiallsol bra vallar.
vllar kiols vm allan
alldr hakonar skalldvm.

[1]) *literis rubris.*

loki drap otr son hreiþmars[1].

100. Þat er sagt at æsir foro at kanna heim loki 352.
oþinn hænir. þeir gengv at a noekvrre. ok gengv i fors noekvrn[2]. ok þar var otr einn. ok hafþi tekit lax einn or forsinvm. Þa tok loki vpp stein einn ok kastar at otrinvm. kom i havfvþit. ok hafþi hann þegar bana. loki hrosar veiþi sinni at hann hafþi veitt i eino havggi otr ok lax. tokv þeir otrinn ok laxinn baro eptir ser. komv at bæ noekvrvm gengo inn. þar bio hreiþmarr bondi mikill ok fiolkvnnigr. beiddvz æsir at hava þar nattvrþar dvol eða nattstaþ. ok koþvz hava vistina með ser. ok syndo bonda veiþi sina. Ok er hreiþmarr sa veiþina kallar hann a sono sina regin ok fafni. segir at otvr broþir þeirra var veginn. ok sva hverr þat hefir gert. Nv ganga þeir feþgar at asvm taka þa havndvm ok binda þa. segia at otrinn var son Reiðmars. Æsir bioþa fiorlavsn sva mikla sem Reiþmarr vill. varþ þat at sætt meþ þeim ok binda svardogvm. Þa var otrinn fleginn. tok hreiþmarr otrbelginn ok mællti við þa at þeir skylldi fylla belginn af gvlli ravþo. ok hylia hann allan ok skal þat vera at sætt með þeim. Þa mællti oþinn at loki skylldi fara i svartalfa heim. hann kom til dvergs þess er andvarri heitir. hann var sva marg-kvnnigr at hann var stvndvm fiskr i vatni. loki tok hann havndvm ok lagþi a hann fiorlavsn at hann skylldi greiþa allt 354.
þat gvll er hann atti i steini sinvm. Þa svipti dvergrinn vnder havnd ser einvm litlvm gvllbavg. þat sa loki ok bað hann framm lata bavginn. dvergrinn bað hann eigi taka af ser bavginn ok lezt mega æxla ser fe af bavginvm. loki qvað hann eigi skylldo hava einn peing. ok tok af honvm bavginn ok geck vt. dvergrinn mællti at sa bavgr skylldi verþa at bana hverivm er ætti. loki sagþi at honvm þotti þat vel. ok sagþi þvi halldaz mega þann formala at hann mvndi flytia þeim til handa er hava skylldi. ok þa tæki við.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) noc‡nn, *U.*

hann for i brott ok kom til hreiþmars ok syndi oþni gvllit. en er hann sa bavginn syndiz honvm avar fagr ok tok af feno. hreiþmarr fylldi nv otrbelginn sem mest ma hann. ok setti vpp siþan er fvllr var. þa geck oþinn til ok skylldi hylia belginn með gvllino. ok þa mælir hann við Reiþmar at hann skal til ganga ok sia hvart eigi er hvlþr leit a vandliga ok sa eitt grana hár. ok bað þat hylia. en at oþrvm kosti veri lokit sætt. dregr oþinn nv framm/hringinn ok hvlþi grana harit. ok sagþi at þa var hann lavss fra gialldino. ok er oþinn. hafþi tekit geirinn. en loki skva sina ok þvrfto þa ecki at ottaz. þa mæler oþinn at þat skyli halldaz er andvari hafþi mællt vm at sa bavgr skylldi
356. verþa þess bani er ætti ok þat hellzt siþan. Nv er sagt hvi gvllit heitir otrgiolld eða navðgiolld asanna eða rogmalmr. Nv tok hreiþmarr gvllit at sonargiolldvm. en fafnir ok regins beiddvz af nockvrs i broþr giolld. þeir drapo favþr sinn. Fafnir lagþiz a feit ok varþ at ormi. en reginn for a brott.

fra þvi er hrolfr seri gvllino[1].

293. 101. Hrolfr konvngr var agetr konvngr. af milldi ok freknleik. en þat er eitt mark vm milldi hans at bonda son einn sa er voggr het hann kom i havll hrolfs konvngs. konvngr var vngr grannleitr a voxt. Þa geck voggr at hasætino. ok sa a hann. þa mælti konvngr. hvat villtv mer sveinn er þv ser a mik. voggr svarar. þa er ek var heima var mer sagt at hrolfr konvngr veri mestr maþr a norþr lavndvm. en nv sitr her i hasætino kraki einn litill. ok er sa konvngr kallaðr. Þa svarar konvngr. þv hefir sveinn gefit mer nafn at ek skal heita hrolfr kraki. en þat er titt at giof skal fylgia hverri nafnfesti. Ne se ek þik enga giof hava mer at gefa þa er sæmiliga se. Nv skal sa oþrvm gefa er helldr hevir til. ok tok gvllhring. af hendi ser ok gaf honvm.
394. Þa mælti voggr. Gefþv allra konvnga heilaztr. þess strengi ek heit at verþa þess manz bani er þinn verþr. Þa mælti hrolfr konvngr. litlo verþr voggr feginn.

---

[1]) *literis rubris.*

capitulum[1].

102. Annat mark var þat vm frœknleik hans at konvngr reþ fyrir vppsavlvm er aþils het. hann atti yrso moðr hrolfs konvngs kraka. hann hafþi ofrið við þann konvng er olli het en vpplenzki. þeir bavrþvz a vatz isi þeim er vænir heitir. Aþils sendi orþ hrolfi at hann kemi til liþs við hann. ok het mala ollv liþi hans. þvi er færi með honvm. en konvngr skylldi sialfr eignaz .iij. kostgripi. þa er hann kyri af sviþioð. hrolfr konvngr matti eigi fara. fyrir ofriþi þeim er hann atti við saxa. en þo sendi hann aþilsi kappa sina .xij. J þeirri orosto fell ali konvngr. þa tok aþils af honvm davþvm hialminn hilldi svin/ok hestenn hrafn. Þa beiddvz þeir berserkirnir hrolfs at taka mala sinn .iij. pvnd gvllz hverr þeirra. ok flytia hrolfi kostgripi þa er þeir keri honvm. Þat var hialmrinn hilldigavtr ok brynian finzleif er a hvarigo festi iarn. ok gvllhringinn svia gris er att hofþv langfeþgar aþils. en konvngr varnaþi allra gripa ok eigi gallt hann malann forv berserkir brot ok 396. vnþo illa sinvm hlvt sogþv hrolfi konvngi. hrolfr byr ferþ sina til vppsala. ok kom skipvm sinvm i ána fyri. ok reið til vppsala. ok tolf berserkir hans griþa lavser. Yrsa moþer hans fagnaþi honvm vel ok fylgþi honvm til herbyrgis ok eigi til konvngs hallar. vorv þa gervir elldar fyrir þeim ok gefit avl at drecka. Þa komv menn aþils inn ok baro skið a elldinn. ok gerþv sva mikinn at klæþi manna hrolfs konvngs brvnno af þeim. ok mælto. er þat satt at hrolfr ok kappar hans hava sva mælt at þeir mvndi hvarki flyia elld ne iarn. Þa stoð hrolfr vpp ok mælti. Avkvm ver nv elldana at aþils hvsvm. tok skiolld sinn kastar a elldinn. ok hliop yvir elldinn meþan skiolldrinn brann. konvngr mællti. flyr at sa elld er yvir hleypr. Sva for þa hverr at oþrvm hans manna. Tokv þa er elldana hofþv keykt ok kostvðo a elldinn. Þa kom yrsa drotning moþir hans ok feck hrolfi dyrshorn fvllt af gvlli.

[1]) *literis rubris.*

ok með svia gris. ok bað þa fara til liþs sins. Þeir riþo ofan a fyris voll. þa sa þeir at aþils konvngr reiþ eptir þeim með her sinvm alvapnaþvm ok vill drepa þa. Þa
398. tok hrolfr hendi sinni i hornit ok seri gvllino vm gavtona. en er sviar sa þat hliopv or savþlonvm ok lesa vpp gvllit. en aþils bað þa riþa ok reiþ ok sialfr fremstr. Þa er hrolfr konvngr sa at aþils reiþ nær honvm. tok hann hringinn svia gris. ok kastaþi til aþils ok baþ hann þiggia at giof. Aþils tok með spiozoddinvm ok lavt eptir. Þa leit hrolfr konvngr aptr ok sa at aþils lavt niðr. ok mælti. Svin beygþa ek nv þann er æztr er með svivm. skilia at þesso. þvi er gvllit kallat kraka sað. eða fyris vallar. Sva qvaþ eyvindr skallda spillir.

barvm vllr vm alla
imvnlavks a havka
fiollvm fyris vallar
fræ|hakonar ævi.

sva qvaþ þioþolfr.

Avð sær yso byrþar
indrott iofvrr sinni.
hiartplogaþar havga
bratt akr vala spaka.

ok enn.

400. eyss landreki liosv
latr varr kraka barri
a hlemylldar holldi.
havk kalfar mer sialfvm.

her segir hvi gvll er kallat froþa miol[1].

374. 103. Gvll er kallat miol froþa þvi at froþi konvngr
376. keypti ambattirnar fenio ok menio. ok þa fanz kvernsteinn einn sva mikill i danmorkv at engi feck dregit. en sv nattvra fylgþi at allt miol þat er vndir var malit varþ at gvllit. Ambattirnar fengv dregit steininn. konvngr let þær mala gvll vm hrið. Þa gaf hann þeim eigi meira svefn en

[1]) *literis rubris.*

kveþa matti lioð eitt. Siþan molo þær her a hendr honvm. sa var havfþingi fyrir er mysingi het spekingr mikill.

her segir hvi gvll er kallat havgþak havlga[1].

104. Konvngr het havlgi faþer Þorgerþar havlga 400.
brvþar. þav vorv blotvð ok var havgr gerr at þeim. avnnr flo af gvlli. en onnr af silfri. þriþia af molldv. hava her eptir skalldin qveþit sem fyrr er ritað[2].

blið er mær við moðr
mala dreckr a eckio.
kviþir kerling eiþo
kveðr dottir vel beþiv.
opt finnr ambatt hoptv
æ er frilla grom særo.
kiliar kvæn við elio
kann nipt við snor skipta.

brottv er svarri ok sværa
sveimar rygr ok feima
brvþr er i for með flioþi
fat ek dros ok man kiosa.
þecki ek sprvnd ok spracka.
spari ek við hæl at mæla.
firrvmz ek snot ok svarra
svifr mer lang fra vifi.

Stendr þat er storvm grandar
sterkviþri mer herkiv.
i hnegg verolld hyggio.
hefi ek strið borit viða.
þar kemr enn ef vna
itr villdi bil skalldi
at bliþr grær griþar
glavm vindr i sal þindar.

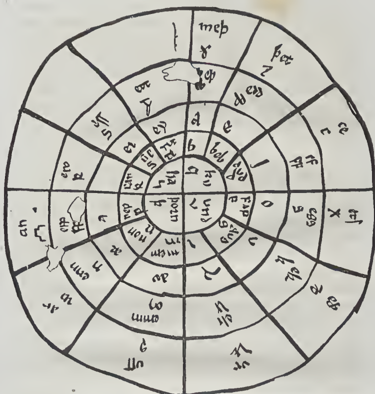
[1]) *literis rubris.* — [2]) *hic tredecim fere lineæ Codicis, inferiorem paginæ partem occupantes, erasæ esse, et in earum locum sequentes strophæ, eadem, qua cetera, manu scriptæ, substitutæ videntur.*

her segir af setningo hatta lyckilsins[1].

105. Hvað er hlioþs grein. þrenn hver. þat er ein grein hljoðs er þytr veðr. eða vatn. eða sær. eða biorg. eða iorþ. eða griot hrynr. Þetta hlioð heitir gnyr ok þrymr ok dvnor ok dynr. sva þat hlioð er malmarnir gera. eða manna þyssinn. þat heitir ok gnyr ok glymr ok hliomr. sva þat ok er viþir brotna. eða vapnen mætaz. Þetta heita brak. eða brestir. eða enn sem aðr er ritað. Allt ero þetta vitlavs hlioð. en her vm framm er þat hlioð er stafina eina skortir til malsins. þat gera horpornar ok enn helldr hin meiri songfærin. en þat heitir songr.

Avnnr hlioðs grein er sv sem fvglarnir gera. eða dyrin ok sækyqvindin. Þat heitir rodd. en þær raddir heita a marga lvnd. Fvglarnir syngia ok gialla ok klaka. ok enn með ymsvm hattvm. ok nofnvm ok kvnnostvm ero greind ymsa vega dyra nofnin ok kvnnv menn skyn hvat kyqvendin þickiaz benda með morgvm sinvm latvm. Sækyqvindin blasa eða gella. Allar þessar radder ero miok skynlavsar at viti flestra manna. En þriþia hlioðs grein er sv sem menninir hava. þat heitir hlioð ok rodd ok mal. Malit geriz af blæstrinvm ok tvngo bragþino við tenn ok goma ok skipan varranna. en hverio orþino fylgir minnit ok vitið. Minnit þarf til þess at mvna atkvæþi orþanna, en vitið ok skilningina til þess at hann mvni at mæla þav orþin er hann vill. Ef maðr fær snilld malsins þa þarf þar til vitiþ ok orðfræþi ok fyrir ætlan ok þat miok at hægt se tvngo bragþit. Ef tennrnar ero skavrþotar. ok missir tvngan þar þat lytir malit. Sva ok ef tvngan er ofmikil þa er malit blest. Nv er hon oflitil þa er sa holgomr. þat kann ok spilla malino ef varrarnar ero eigi heilar. Mvþrinn ok tvngan er leikvollr orþanna. A þeim velli ero reistir stafir þeir er mal allt gera ok hendir malit ymsa sva til at iafna sem horpv strenger eþa ero læster lyklar i simphonie.

[1]) *literis rubris.*

Notandum est, hanc figuram nonnullis vitiis, a librarii incuria vel inscitia profectis, laborare; nam in circulo a centro secundo b *et* beb, *quæ una areola contineri debent, duas occupant,* k *autem desideratur; in quarto circulo* beþ *pro* ebb, *in quinto* meþ *pro* eþ, þet *pro* zet *scriptum est. Sigla denique partim prave explicata partim ipsa depravata sunt, nam* ʷ *per* ar *pro* ra *(hæc enim nota sæpissime* ra, *rarius* ar *aut* va *significat),* ꝯ *per* vss *pro* vs *explicatur. Sigla corrupta* ⟍ψ *et* ┌┘└┐, *per* vr *et* an *explicata, solitarum notarum,* ʾ *vel* ⁊ *et* ‾ *i. e.* er *vel* ir *et* m *vel* n, *locum occupant.*

106. I fyrsta hring ero .iiij. stafir. þa ma til enskis annars nyta en vera fyrir oþrvm stofvm. J oþrvm hring ero stafir .xj. þeir sem heita ᚠ. þ. h. y. h. q[1]. malstafir. hver þeirra ma vera bæþi fyrir ok eptir i malino. en engi þeirra gerir mal af sialfvm ser. b. d. f. g. k. l. m. n. p. r. s. t. en nofn þeirra ero her sett eptir hlioþi þeirra. J þriþia hring ero .xij. stafir er hlioðstafir heita. Þessi grein er þeirra stafa. Fyrst heita stafir ok skal sva rita. a. e. j. o. v. y. Avnnr grein er sv er heita limingar. ok skal sva rita. æ. ꜵ. ꜷ. þessir ero tveir her ero .ij. hlioðstafir saman limþer þvi at þessi stafrinn hevir hvern hlvt af hlioþi hinna. er hann er af gerr. eñ þriþia grein er þat er heita lavsa klofar ok skal sva rita. ey. ei. þessir ero .ij. .... sva rita at rita .ij. stafi obreytta. ok gerr einn af þvi at hann tekr hlioð hinna beggia. en fyrir ritzháttar sakir er þessa stafi óhægt saman at binda. Nv er enn tolfti stafr er skiptingr heitir. þat er i. þat er rettr hlioðstafr ef malstafr er fyrir honvm. ok eptir honvm i samstofvnni. en ef hlioðstafr er næst eptir honvm þa skiptiz hann i malstaf. ok geraz þa af honvm morg fvll orþ. sva sem er ia. eða iorþ. eða iorr. Avnnr skipting hans er þat at hann se lavsa klofi sva sem þeir er aþr ero ritaþir. ok er sva ef malstafr stendr fyrir honvm. en hlioð-stafr næst eptir. sva sem er biorn. eða bior. eða biorg. Þessir stafir einir saman gera morg fvll orð. en skamt mal gera þeir. en ef á gerer heillt orþ. þa mez sva sem þv nefnir yvir. en. i. þat sem fyrir innan. en o. eða v þeir skipta vm orþvnvm. Sva sem er satt. eða vsatt. Menn kalla einn við y. en æ þat er veinvn. en ey heitir þat land sem sior eða vatn fellr vm hverfis. þat er kallat ey. eða æ. er alldri þrytr. hlioðstafir hava ok tvenna grein at þeir se

[1]) *hæ literæ, quæ a margine in textum translatæ videntur, alieno loco sunt, nam, ut ex ipsa figura patet,* þ, h, q *ad primum,* ᚠ *ad secundum,* y *ad tertium circulum pertinet.*

stytter̀. eða dregnir. en ef skyrt skal rita þa skal draga yvir þann stafinn er seint skal leiþa. sem her. Á þvi ári sem ari var fæddr. þat er í míno mínni. Optliga skipta orþa leiþingar ollo mali hvart inn sami hlioþstafr er leiddr seint eða skiott. lofat er þat i ritzhætti at rita af limingvm helldr en af lyckio. en fvllt a. ok er þat sva ę. ǫ. J fiorþa hring ero .xij. stafir sva ritaþir. 𝔅. 𝔇. 𝔉. 𝔊. 𝔎. 𝔏. 𝔐. 𝔑. 𝔓. ℜ. 𝔖. 𝔗. Þessir stafir gera ecki annat en menn vilia hava þa fyrir ritz hattar sakir ok er settr hverr þeirra einn fyrir .ij. malstafi. þvi at svm orþ eða nofn endaz[1]. sva fast atkvæþi at engi malstafr fær einn borit. sva sem er holl. eða fiall. eða cross. eða hross. framm. hramm. nv þarf annat hvart at rita tysvar einn malstaf eða lata ser lika þanneg at rita. J fimta hring ero ritaþir þeir .iij. stafir er kallaþir ero vndir stafir. ð. z. x. þessvm staf ma við engan staf koma nema þat se eptir hlioð staf i hverri samstofv. en .iiij. stafr er c. ok hava svmir menn þann ritzhatt at ....a hann fyrir konvng[2]. en hitt eina er rett hans hlioð at vera sem aþrir vndir stafir i enda samstofv. titlar ero sva ritaþir her sem i oþrvm ritzhætti.

---

[1]) *hic excidisse videtur:* i, *ut legendum sit:* endaz i sva fast *etc.* — [2]) kḡ, *U.*

(a) (e) (y) (o) (ꝩ) (v) (ꞇ) (ę) (ꝺ) (ei) (ey)

b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b	b				
d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d	d				
f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f	f				
g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g	g				

k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k	k
l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l	l
m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m	m
n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n	n
p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p	p
r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r	r
s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s	s
t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t	t
	ð		ð		ð		ð		ð		ð		ð		ð		ð		ð		ð
þ		þ		þ			þ		þ		þ		þ		þ		þ		þ		þ
	z		z			z		z		z		z		z		z		z		z	
v[1]		v		v			v		v		v		v		v		v		v		v
	c		c			c		c		c		c		c		c		c		c	
h		h		h			h		h		h		h		h		h		h		h
	x		x			x		x		x		x		x		x		x		x	
q		q		q			q		q		q		q		q		q		q		q

107. Stafa setning sia sem her er ritoð er sva sett til mals sem lyklar til hlioðs mvsika ok regor fylgia. hlioðstofvm sem þeir lyklvm. Malstafir ero ritaþir með hverri rego bæþi fyrir ok eptir. ok gera þeir mal af hendingvm

---

[1]) *Cod.* y *non superposito puncto, quo* y *a* v *distingui solet.*

þeirri sem þeir .... a við hlioðstafina fyrir eða eptir. kollvm ver þat lykla sem þeir ero i fastir. ok ero þeir her sva settir her sem i spacione sem lyklar i simphonie. ok skal þeim kippa eþa hrinda ok drepa sva rego strengina ok tekr þa þat hlioð sem þv villt haft hava. Þessar hendingar ero meiri en þær sem fyrr ero ritaþar ok hinar minzto þeira sem stafat se til. þvi at her er i hending einn hlioðstafr ok einn malstafr. ok gerir sva margar hendingar sem nv er ritað aþr i stafa setninginni. her standa vm þvert blað .xj. hlioðstafir. en vm endilangt blað .xx. malstafir. ero þeir sva settir sem lyklar i simphonie. en hlioðstafir sem strengir. Malstafir ero .xij. þeir sem bæþi hava hlioþ hvart sem kipt er eða hrvndit lyklinvm. en .viij. þeir er siþarr ero ritaþir hava halft hlioð við hina. Svmir taka hlioð er þv kippir at þer. svmir er þv hrinder fra þer. Þessir hlioðstafir standa vm þvert. a. e. i. o. y[1]. v. ę. ǫ. æ. ei. ey. Þessir ero .xij. malstafir. b. d. f. g. k. l. m. n. p. r. ſ. t. Þessir ero malstafir ok hava halft hlioð við hina. ð. þ. z. y[2]. c. h. x. q[3].

108. Fyrst er drottkvæðr háttr.
lætr sa er hakon heitir.
kendr hattr.
fellr vm fvra stilli.
Rekit.
Vlfs bagga verr ægis.
Sannkent.
Stinn sár þroaz storum.

---

[1]) *Cod.* ẏ, *sine puncto.* — [2]) *Cod.* ẏ. — [3]) *Hic habet U, in duarum paginarum (92-93) inferiore parte, præter alia nullius momenti, eadem, atque ipse textus, manu scripta, etiam duas exorcismi formulas, quæ alia coæva aut paulo recentiore manu exaratæ esse videntur. Hæc omnia ita scripta sunt, ut nulla vocalis adhibeatur, sed in vocalis locum proxima alphabeti consonans substituatur, exempli gr.* dfxtfrb *i. e. dextera.*

tviriþit.

Oð harþa spyr ek eyþa.

Nygervingar.

Sviðr lætr soknar naþra.

oddhent.

hjalms fylli spekr bilmer.
klofinn spyr ek hialm.

Sextan mælt.

vox iþn vellir roþnan.

attmælt.

jorð verr siklingr sverþvm.

Fiorþvnga lok.

yskelfir kann vlfvm
avðmilldr.

Stællt.

hakon velldr ok havlldvm.

hiastællt.

Manndyrþir fa mæþar.

langlokvm.

hakon ræþr með heiþan.

Afleiþingvm.

þeim er grundar grimmo.

drogr.

Setr vm visi vitrau.

Ref hvorf.

Siks gloþar verr sækir.

Avnnr refhvorf.

bloð fremr hlock[1].

en .iij. Refhvorf.

Segl skekr vm hlyn hvglar.
helir hlyr fyrir stali
havit.

Onnr en minni.

lvng fra ek lyþa þengils.

en þriþia.

himin gleva strykr hafar.

---

[1]) *U abbreviate:* h.

Reflıvarfa broþr.
Firrit hond með harra.
dvnhent.
hreintiornvm gleþr horna.
Tilsagt.
Ravst gefr oþlingr astar.
orþz qviþo hattr.
Fvss brytr fylkir eiso.
Alags hattr.
Jskallda [bratt eisv[1]
eik varþ svð en bleika.
Tviskelft.
vanbavgs veiti sendir.
Detthent.
Tvær mvn ek hilmi hyrvm
heimis vistir otvistar.
Draugs háttr[2].
þoll biþ ek hilmis hylli.
hallda græna skiallda.
Bragar hattr.
Stals dyn blacka stockvi
stinngeþs samir minnaz.
Liþhendvm.
el þreifz skarpt vm skvla.
skys snarvinda lindar.
Veggiat.
lifs var ran at ravnvm
reidd sverþ skapat miok ferþvm.
Flagþa lag.
Flavst bio folka treystir
fagr skiolldvzvztvm elldvm.
Þrihent.
hristiz hvatt þa er reistiz.

---

[1]) *sic prima manu; multo autem recentior manus hæc verba obliteravit et in margine adscripsit:* skar ek oldo. —
[2]) *hic primum* þáttr *scriptum videtur, et deinde* þ *in* h *mutatum.*

594. *hattatal er snorri sturlo son orti vm hakon konvng ok skvla hertoga*[1].

109. Hvað ero hættir skalldskaparins. þrennir. hverir. setning. leyfi. fyrirboðning. hvað er setning hatta. Tvenn hver. tala ok grein. hvat kallaz setning hattanna. þrenn hver. Sv er ein tala hve margir hættir hava fvnniz i kvæþvm havfvðskalldanna. onnr er sv hve morg viso orð standa i einv eyriadi ok hverivm hætti. en þriþia er sv hve margar samstofvr ero settar i hvert viso orð i hverivm hætti. Hvat er grein setningar hattanna. Tvenn hver. Mals grein ok hlioðs grein. Stafa setning gerir mal allt. en hlioðgreinir þat at hava samstavfor. langar eða skammar harþar eða linar ok þat er setning hlioþsgreina er ver kollvm hendingar. sem her er kveþit.

drottkvæðr hattr. .i.[2].

110. Lætr sa er hakon heitir.
hann rækir lið bannat.
596. iorð kann frelsa fyrþvm
friðrofs konvngr ofsa.
sialfr ræþr allt ok elfar
einn stillir sa milli
gramr of gipt at fremri
gandvikr iofvrr landi.

her er stafa setning sv er hætti ræþr ok kveþandi gerir. þat ero .xij. stafer i erendi. ok ero þrir settir i hvern fiorþvng. J hverivm fiorþvngi ero tvav viso orð. hverio viso orþi fylgia .vj. samstofr. J oþrv viso orþi er settr sa stafr fyrir i viso orþino er ver kollvm havfvðstaf. sa stafr ræþr kveþandi. en i fyrsta viso orþi mvn sa stafr finnaz tysvar standa fyrir samstofvr þa stafi kollvm ver stvðla. ef havfvþstafr er samhlioþandi þa skvlo stvðlar vera enn sami stafr. sem her er.

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

lætr sa er [hakon heitir
hann rækir lið bannat[1].

en rangt er ef þessir stafir standa fyrir samstofvr optarr eða sialldnarr en sva i fiorþvngi. En ef hlioðstafr er havfvðstafrinn. þa skvlo stvþlar ok vera hlioðstafir ok er þa fegra at sinn hlioðstafr se hverr þeirra. þa ma ok hlyþa at hlioðstafr standi fyrir optarr i fornofnvm eða malsfyllingvm. þeim er sva kveþr at at ek. eða ek. eða sva. en er at. oc. io. af. of. vm. ok er þat leyfi en eigi setning rett./onnr stafa setning er sv er fylgir setning 598.
hlioðs þess er hatt gerir ok kveþandi. skal sv grein i drottkvæþvm hætti sva vera at fiorþvngr viso skal þar saman fara at allri stafa setning ok hlioþa. skal i fyrra viso orþi sva greina þa setning.

jorð kann frelsa fyrþvm.

her er sva iorð fyrð. þa er ein samstafa i hvarri ok fylgir sinn hlioðstafr hvarri ok sva havfvðstafr. en einn stafr hlioðs er i hvaro orþino ok inn samæ malstafr eptir hlioðstaf. Þessa setning[2] hlioðfallz kavllvm ver skothending. En i oþro viso orþi er sva.

friðrofs konvngr ofsa.

sva er her rofs ok ofs. þat er einn hlioðstafr ok sva þeir er eptir fara i baþvm orþonvm. en vpphafstafrinn greinir orþin. þetta heita aþalhendingar. Sva skal hendingar setia i drottkvæþvm hætti at in siþarri hending i hverri visv .... heitir viðrhending. hon skal standa i þeirri samstofv er ein er siþarr. en sv er frvmhending heitir stendr stvndvm i vpphafi orþz. ok kollvm ver þa oddhending. en stvndvm i miþio orþi ok kavllvm ver þa hlvthending. / Þessi er drottkvæþr hattr með þessvm hætti er flest ort þat er vandat er. þessi er vpphaf allra hatta sva sem malrvnir ero fyrir oþrvm rvnvm.

---

[1]) *a* [h. h. h. r. l. b., *U.* — [2]) *sic in membr. correctum ex* hending.

kendr hattr. .ij.[1]

111. Hvað er breytt setning hattanna. tva vega.
600. hverneg er. með mali ok hlioþvm. hverso skal með mali skipta tva vega. hvernenn hallda eða skipa hattonvm. hve skal breyta hattonvm ok hallda sama hætti. sva at kenna eða styþia eða reka eða sannkenna eða yrkia. at nygervingvm. hvat ero kendir hættir. sva sem þetta.

Fellr vm fvra stilli
flein braks limvaka.
hamþis favng þar er hringvm
hylr ættstvþill skylia.
hollt felr hilldi gellti
heila lios en deilir
gvllz i gelmis stalli.
gvnnseið skorvngr reiþir.

her ero oll heiti kend i þessi viso. en hendingar ok orþa lengð ok stafa skipti skvlo fara sem fyrr var ritað. kenningar ero með þrenno moti greindar. Fyrst heita kenningar. Annat tvikent þriþia rekit. Þat er kenning at kalla fleinbrak orostona. þat er tvikent at kalla fleinbraks fvr sverþit. en þa er rekit ef lengra er.

rekit. .iij.[2]

112. Vlfs baga verr ægis
itr hals hatti mala
602. sett ero borð yvir bratta
brvns mims vinar rvno.
orms vaþa kann eiþo
allvalldr gavfvgr hallda
menstilli mattv moðr
mellv dolgs til elli.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

Sannkent. .iiij.[1].

113. Hvat ero sannkenningar. sva sem þetta.

Stinn sar þroaz storvm
sterk egg fromvm seggivm
hvast skerr hlifar travstar
oþs drengr gavfvgr þengill.
hrein sverþ litar harþa.
hverr drengr gavfvgr þengill.
itr mvn fvraz vndrvm
vnir hiartr snorv hiarta.

þat er sannkenning at styþia sva orþit meðr rettv efni at kalla stinn sar. þviat havfvg ero stor sar. en rett er mælt at þroiz. Avnnr sannkenning er sv at sarin þroaz storvm. Nv er eitt viso orþ ok tvær sannkenningar. Nv ferr sva með sama hætti vnz avll er vppi visan. ok ero her sextan 604.
sannkenningar. syndar i atta viso orþvm. en þo fegra þat miok i kveþandi at eigi se iammiok eptir þeim farit. sannkenningar hava þrenna grein. heitir ein stvðning. onnr sannkenning. þriþia tviriþit.

tviriþit. .v.[2].

114. Oþharþa spyr ek eyþa
egg fvllhvotvm seggivm
daþravckvm velldr davþa
drengr ofrhvgaðr þengill.
ham davckvm fær hlackar
havk mvndriþa avkin
veghrossin spyr ek visa
valld ogn þorinn skialldar.

her fylgir stvðning hverri sannkenning. sem eggin er kollvð oþhavrþ en fvllhvatir menn. þat er sannkenning havrþ egg en hvatir menn. þat er stvðning er annat sannanar orð fylgir sannkenningo.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

606. *nygervingar. .vj.*[1]

115. Sviþr lætr soknar naðra
slíþr bravt iofvrr skriða
opt ferr rox or rettvm
ramsnakr fetil hamsi.
spenner[2] sverþa senno
sveita beks at leita
orm þyr vals at varmri
viggioll sefa stigo.

þat erv nygervingar at kalla sverþit ok kenna rett. en kalla sliþrar gavtr hans. en fetlana ok vmgerþ hams hans. þat helldr til natvra hans ormsins at hann skriþr or hamsi ok til vatz. þvi er sva at hann ferr at leita bloðs beckiar ok skriþr hvgar stigv. þat ero briost manna. þa ero nygervingar vel kveþnar at þat mal er vpp er tekit halldiz vm alla visona. en ef sverþit er ormr kallat. en siðan fiskr eðr vondr eðr annan veg breytt. þat kalla menn nykrað ok þickir þat spilla. Nv er drottkvæþr hattr með fimm greinvm ok er þo enn sami hattr rettr ok obrvgþinn ok er optliga þessar greinir samar. eða allar i einni viso
608. ok er þat rettr kenningar avka orþa fiolþa. Sannkenningar fylla ok fegra mal. Nygervingar syna kvnnosto ok orðfimi. Þat er leyfi hattanna at hafa samstofr seinar eða skiotar. sva at dragiz framm eða aptr or rettri tavlo setningar. ok mego finnaz sva seinar at fimm samstofr se i eino orþi oþro ok eno fiorþa. sem her er.

oddhent. .vij.[3]

116. Hialms fylli spekr hilmer
hvatr vinles skatnar
hann kann hiorvi þvnnvm
hres þioþar vel ræsa.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *hæc vox, cui vacuum spatium relictum fuerat, alio atramento et fortasse alia manu addita est.* — [3]) *literis rubris.*

ygr hilmir lætr eiga
avlld dreyr ſa skiolldv
styrks ryþr stillir hersvm
sterkr iarngra serke.

her ero allar oddhendingar enar ſyrri hendingar ok er þo drottkvæþr hattr at heiti. Nv skal syna sva skiotar samstavſor ok sva settar hveria nær annarri at af þvi eykr lengð orþzins.

Avnnvr oddhending[1].

117. Kloſinn spyr ek hialm ſyrir hilmis
hiarar egg dvga segger
þvi ero helldr þar er skekr skiolldv
skafin sverð litoð ſerþar.
bila mvnaþ gramr þar er gvnnar 610.
gvllar ritr nai lita.
draga þorir hann ſyrir hreinan
hvatan brand þrimv randa.

her er i ſyrsta ok þriþia viso orþi nio samstoſor. en i oþro ok eno ſiorþa siav. her er þat synt hverso ſlestar samstavſor megv vera i viso orði með drottkvæþvm hætti. ok aſ þesso ma þat vita at .viij. ok .vij. megv vel hlyþa. i ſyrsta i þriþia viso orþi. J þessi viso ero allar frvmhendingar hlvtendvm ok dregr þat til at hengia ma orþit at sem ſlestar samstoſr standi ſyrir hendingar. Þat er annat leyſi hattanna at hava i drottkvæþvm hætti eitt orð eða tvav i viso með alavgvm. eða detthent. eða dvnhent. eða skialſhent eða með nockvrvm þeim hætti er eigi spilli kveþandi. Þriðia leyſi er þat at hava aþalhendingar i ſyrsta ok þriþia viso orþi. Fiorþa leyſi er þat at skemma sva samstoſr at gera eina or tveimr ok taka or annarri hlioðstaf. Þat er it ſimta leyſi at skipta tiþvm i viso helmingi. sætta at haſa i drottkvæþvm hætti samhendingar eða hlithendingar. 612. .vij. at hava eitt mals orð i baþvm viso helmingvm ok þikkir þat spilla i einstaka visvm. .viij. at nyta þott sam-

[1]) *literis rubris.*

kvætt verþi við þat er aþr er ort viso orð. eða skemra. .ix. at reka til ennar .v. kenningar. en or ættvm ef lengra er rekit. en þo at þat finniz i forn skallda verkvm. þa latvm ver nv þat ónytt. Tivnda ef viso fylgir drag .... stvþill. ok þo at þat se i siþarra helmingi. ef maðr er nefndr eða kendr i fyrra helmingi þott þa se eigi nafn annan veg. en her. eðr hinn. eðr sa. eðr sia. ellipta er þat at er. eða enn. eða at ma hava optarr i viso helmingi sem refr qvað.

sæll er heinn er hranna
hadyra vel styrir
tiþir eromk vituis vaþa
vingerð vnir sinu.

.xij. er atriþs klavf.

her segir af sextan mæltv[1].

118. Hvat er tiða skipti. þrent hvernig. þat er var. þat er er. þat er verðr. Hver setning fær nofn hattvm ok greina sva tavlo hattanna ena fyrsto. en hallda annarri ok enni þriþio tavlo setningar. þat er sem fyrr var ritað at hafa atta viso orð i eyrindi. ok in þriþia tala at hafa .vj. sam-
614. stofor i viso orþi ok somo setning hendinganna. hattvm er skipt með ymsvm orðtokvm ok er þessi einn hattr er kallaðr er sextan mælt.

Vex iþn vellir roðna
verpr lind þrimo snerpir.
felsk gagn fylkir eignaz
falr hitnar sezsk vitni.
skekr ravnd skilldir hendaz
skelfr askr griþvm raskar
brandr gellr brynior svndraz
braka spiot litaz avrvar.

her ero tvav mal fvllkomin i hverio viso orþi. en orþa lengð ok samstavfor ok hendingar ok stafa skipti sem i drottkvæþvm hætti. Nv er breytt drottkvæþvm hætti. ok enn með mali eino saman.

[1]) *literis rubris.*

attmæltr hattr[1].

119. Jorð verr siklingr sverþvm
svndr rifsa spior vndir.
blind skerr i styr steinþa
stavckr havss af bol lavsvm.
falla folk a velli /
fremr milldr iofvrr hilldi
egg bitr a lim lyti
liggr skavr sniþin hiorvi.

her er mal fvllt i hverio viso orþi. þessi er enn þriði. 616.

Yskelfir kann vlfvm.
allmilldr bva hilldi
lætr gylþis kyn gati
gvnn snarr vnd sik harri.
fær gotna vinr vitni
valbior afar storan
vargr tær or ben bergia
blot dryck ok gron rioða.

her lykr mali i .ij. viso orþvm. Sa er nv skal rita er enn fiorþi þeirra er breyttir ero. en enn fimte at hattvm.

Hakon velldr ok havlldvm
harðraþvm gvð iarþar.
ti....r með tiri
teitr þioðkonvngr heiti
valld a viþrar folldar
vindræfvrs iofvrr gefo
oþlingi skop vngvm
orlyndr skati giorla.

þetta er it fyrsta.

hakon velldr ok havlldvm
teitr þioðkonvngs heiti.

en annat ok it þriðia viso orþ er ser vm mal kallat. 618.

Manndyrþer fær mærþar
mæt olld fira getir.

---

[1]) *literis rubris.*

lætr avðgiafa itrvm
oll stoð ser a fiollvm.
rioþr vendils gatz randa
ræki niorð at sækia
hæf ferþ var sv handa
heim skavt iorð or geima.

her er it fyrsta viso orð ok annat ok it þriðia ser vm mal. ok hefir þo þat mal eina samstavfo með fvllo orþino af éno. en þær fimm samstofor er eptir fara lvka heilo mali. ok skal orðtak við forn minni. Þessi er inn siondi.

Hakon ræþr með heiþan
hevir drengia vinr fengit
land verr bvðlvngr brandi.
breið felld mikit velldi.
rogleiks siair riki
remmi tyr at styra
620. olld fagnar þvi eigno
orþrom konvngdomi.

her hefir vpp mal i eno fyrsta viso orþi en lykr i eno siþarsta. ok ero þav ser vm mal.

Þeim er grvndar grimmo
gialldseiþs ok var falldinn
dratt mvn enn þess atti
aþr hans faþir raþa.
gvnnhettir kna gryto
gramr byr viþ þrek styra.
stort ræþr hann en hiarta
hvetr bvþlvnga setri.

her er inn fyrri viso helmingr leiddr af inni fyrri viso. ok fylgir þat viso orð er afleiþingvm er kallat er siþaz var i enni fyrri viso. þessvm viso helmingi er sva breytt ok er sa viso helmingr eigi ella rettr. at mali.

setr vm visa vitran
vigdrott en þar hniga.
vr dregz við skot skvrvm
skialldborg i gras allder.

vapnrioðr stikar viþa
vell briotr a lavg spiotvm
þravngr at sverþa savngvi 622.
soknharðr þrimv iarþar.

þat mals orð er fyrst i þessi er siþarst var i hinni fyrri. ok er hin siþarri sva dregin af inni fyrri. þat heita drogvr.

her segir vm ref hvorf[1].

120. Þessi hattr er inn tivndi er ver kollvm refhvorf. J þeim hætti skal velia ....n þav orðtok er olikvzt ero at greina. ok hafi þo einnar tiþar fall bæþi orþ ef vel skal vera. Nv er til þessa hattar vant at finna oll orð gagnstaþlig. ok ero her þvi svm orð dregin til hæginda en synt er þat i þessi viso at orðin mvnv finnaz ef vandliga er at leitað. ok mvn þat synaz at flest frvmsmið stendr til bota sem her er kveðit:

Siks gloþar verr sækir
slett skarð ha..i iarþar
hlif granda rekr hendir.
heit kavlld loga avlldo.
fliot valkat skilr fylkir
frið læ roþvls sævar
ran sið ræsir stoðvar
reiþr glaðr fromvm meiþvm.

her er i fyrsta viso orði sva kveþit. siks gloþar. sik er vatn. gloð er elldr. en elldr ok vatn hatar hvart annat. verr ok sækir þat er olikt at veria eða sækia. Annat 624. viso orð er sva. slett skarþ havi iarþar. sær er haf land er iorþ. en þat er eitt fall mælt at sa ferr af hafi til iarþar. Þriþia viso orð er sva. hlif granda rekr hendir. þat er liost refhvorf ok sva rekr hendir. sa flytr brott er rekr. en sa stavþvar er hendir. sva er it fiorða. heit kavlld. þat ero lios orð ok sva loga olldv. logi er elldr. allda er sær. Fimta er sva fliot valkat. fliott er þat er skiott er.

[1]) *literis rubris.*

en valkat þat er seint er. ok sva skilr fylkir. sa skilr er
dreifir. en sa er fylkir er samnar. Sætta orð er sva. frið
læ. friþr er sætt læ þat er vel. Roþvll sævar. Roþvll er
sol ok gengr hon fyrir eld i ollvm kenningvm ok[1] er enn
sem fyrr moti elldi. Siavnda er sva. Ran er þat er osiðr
er. ok sva ræsir stoþvar. sva flytr er ræser en sa helldr
aptr er stoþvar. Atta viso orð er sva. Reiðr glaþr fromvm
meiþvm. Reiðr ok glaðr þat er liost mællt ok sva fromvm.
meiþvm. þat er viafnt at vna monnom frama eða meizla.
her ero synd i þessi viso .xvj. orðtavk svndrgreinilig ok
ero flest ofliost til retz mals at fera. ok skal þa sva vpp
taka. Siks gloð þat er gvll. sækir gvllz er maðr hann
verr skarð iarþar. hafi slett þat ero firþir. sva heitir
626. fylki i noregi. hlif grandi ero vapn kend. loga olldv.
þat er maðr. hann rekr kavlld heit með sverþino þat er
at hegna osiþo. Fliott valkat ma þat kalla er skiotraþit
er. þat skilr hann af ofriþinvm at konvngr heitir fylkir.
Ran sið ræsir stoþvar sævar roþvls fromvm meiþvm.

Avnnr refhvorf[2].

121. Þessi ero onnr viso orð ok ero her halfo feri viso orð þav er refhvorfvm ero sett ok ero þav tvenn i oþrv viso orþi ok ero þvi kollvð en mestv.

Bloþ fremr hlavck at haþiz
helldr slitnar dvl vitni
skiolldr en skatnar fellir
skelf harþr taka varþa
fall latið her hvitan
hollr gramr rekinn framþan.
en tiggia sonr seggivm
svalr brandr dvgir grandar.

---

1) *sic mendose Ú pro* sær, *quare sequentia verba sensu idoneo carent, quo animadverso, manus recens (sec. XVII.) margini adscripsit* vatni, *quod pro* elldi *substituere voluit.* — 2) *literis rubris.*

her ero þav ręfhvorf i oþro visv orþi . helldr ok slitnar dvl vitni . dvl er lavn en vitni savnnvn . en i fiorþa orði er sva. Skelf harþr taka varþa. i setta viso orþi er sva. hollr gramr rekinn framþan. Atta viso orþi er sva. Svalr 628.
brandr. brandr er ellz heiti. dvgir grandar. þetta er ofliost. her ero ok onnr maltok þav er til mals skvlo taka. Sva at kalla bloþ frvmvitni þat er vargr. en i dvl eða kavn slitnar eða rofnar. eða hlavk haþiz þat er orrosta. ok i oþrvm fiorþvngi er sva at harðr skiolldr. en skatnar taka at varþa riki. ok i þriþia fiorþvngi er sva. hollr gramr lætr her framþan fal hvitan rekinn. sa er framiðr er framarr er settr. J fiorþa fiorþvngi er sva at svalr brandr. grandar seggivm. en tiggia son dvgir.

Segl skekr ok hlyn hvglar
hvast drifa skip rastar.
en fell vm gram gylli
grvn divp harra vnna
ne ran við hal hanvm
haf ravst stafar flavstvm
hravnn fyrir hafi þvnnvm.
heil klofnar frið deilo.

her er eitt orþ i hvarvm viso helmingi þat er refhvorfvm er ort ok tvenn i hvarvm sem her er. grvn divphatta vnna. 630.
en i efra helmingi er sva. heil klofnar frið deilo. þessi ero kollvð messo refhvorf ok þo minzt af þessvm.

Heler hlyr fyrir stali
hafit fellr en svifr þelli
ferr dvol firriz harða
framm mot lagar glammi
vindr rekr vaþer bendir
vefr reckr a haf sueckivr
veþr þvrr visa iþnir
varar fysir skip lyþa.

her er eitt refhvorf i hverio viso orþi. ok flest ofliost.

Lvng fra .. lyþa þengils.
la reis of skvt geisa.
en sverð of her herþa
hliop stoþ vm gram bioþa.
þik fær þvngra skeiþa
þravngt rvm skipat lavugvm.
stal lætr styriar deilir
stinn klavck i mar sockva.

her ero refhvorf i oþrv hverio viso orði.

632. Himingleva strykr hafar
hren skilia sæg þilior
logstigo bil lægis
liotr fagr drasill briota.
lyskeims nair lioma
liðr ár of gram bliþvm
vnnr rȩcker kiol klockvan
kolld eisa far geisar.

her ero ein refhvorf i hverivm helmingi.

Firriz havnd med harra
hlvmr liðr vetr at svmri.
en flavst við log lista
long taka hvilld at gavngv.
el mæþir lið lyþa
lett skipaz holl it retta.
en skal of giof gela
gvllz svifr tom en fvlla.

her er i oþro viso orþi ok ino fiorþa þav er gagnstaþlig orð ero. hvart oþro sem refhvorf en standa eigi saman. ok er ein samstafa milli þeirra. ok lvkaz eigi bæþi eina
634. tið. Þessir hættir er nv ero ritnir ero drottkvæþir at hȩtti hendingvm ok orþa lengð. sva sem her er. her ero .vj. samstofor i hverio viso orþi ok aþalhendingar i oþro. ok eno fiorþa. en skothent i fyrsta ok þriþia.

her segir hverso skipta skal hættinvm[1].

122. Hvernig skal skipta drottkvæþvm hætti með hendingvm. eðr orþa lengð sem her er.

hrein tiornvm gleþr horna.
horn nair litt at þorna.
mioðr hegnir boð bragna.
bragningr skipa sagnir
folkhomlv gefr framla.
framlyndr viþvm gamlar[2].
hinn er helldr fyrir skot skiolldv
skiolldvngr hvnangs olldr.

her er þat mals orð fyrst i oþro ok eno fiorða viso orði er siþaz er i fyrsta ok þriðia.

Ræst gaf oþlingr astar
oll virþi ek sva firþvm.
þegn fellir brim bragna
bior forn er þat horna.
mals kann milldingr heilso. 636.
mioþr heitir sva veita
stryks kemr i val veiga
vin kalla ek þat gallda.
Fvss brytr fylkir eiso
fens bregþr hond a venio
ranhegnir gefr rinar
rof spyrr ett at iofrvm.
miok trver ræsir recka
ravn ser giof til lavna.
raþ á lofþvngr lyþa.
lengr vex hverr af gengi.
Jskallda skar ek olldv
eik var svð en bleika
reynd til ræsis fvndar
riks em ek kvnnr at sliko.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) gamlair, *U.*

briotr þa hersis heiti
hatt dvgir sæmþ at vatta
avþs af iarla pryþi
itrs vara slikt til litils.

Her hefr vpp annat ok it fiorþa viso orþ með fvllo orþi ok einni samstofv. ok leiþir orþ af invm fyrra viso helmingi ok orþino. en þær fimm samstofr er þa ero vm mal er eptir
638. ero. Þessi er enn fysti hattr ritaþr þeirra er breyttr se af drottkvæþvm hætti. með fvllo hatta skipti. ok heþan i fra skal nv rita þer greinir er skipt er drottkveþvm hætti ok breytt með hlioþvm ok hendinga skipti. eðr orþa lengð stvndvm við lagt. stvndvm aftekit.

Vannbavgs veiti sendir
vigrakr en giof þakkag
skialldbragz skilia milldvm
skipreþi menn[1] heiþa.
fann næst fylkir vnna
falldvr at giof styra
stalhreins styriar deili
storlæti faer mæta.

her er i fysta ok þriþia viso orþi þat er hattvm skiptir. her standa stvþlar hlioþfyllendr sva nær at ein samstafa er i milli þeirra. þer gera skialfhendar[2]. ok ero in fyrri vpphavf viso orðz. en hendingar standaz sem fyrst. en frvmhending er i þeirri samstofv er næst er enni fyrsto. þa bregz eigi skialfhenda.

640. Tver man ek hilmi hyrvm
heims vistir otvistar.
hlavt ek asamt at sitia
seimgilldi femilldvm.
fvss gaf fylkir hnosser.
fleinstyrir margdyrar.
hollr var hersa stilli.
hatt spenn fiolni ennvm.

¹) m, *U.* — ²) *sic U, pro* skialfhendvr.

her skiptaz hættir i oþro ok fiorþa ok ræþr en fiorþa samstafa hattvm.

Þoll biþ ek hilmis hylli.
hallda/grænna skiallda.
askr beiþ af þvi þroska.
þilio hrvngnis ilia.
vigfolldar mot valþi.
vandar margra landa.
nytr va(r)tv oss til itra
elli dolga fellir.

her er i oþro ok fiorþa viso orþi þat er hattvm skiptir ok ræþr her en þriþia samstafa.

123. Stals dynblacka stockvi 642.
stinngeþs samir minnaz
alms bifsæki avkvm
ygs feng a lof þengils.
oddz blaferla iarli
orbriot ne skal þriota
hars saltvnnvm hrannir
hrærvm odd at skera.

Her skiptir hattvm i oþrv ok þriþia viso orþi. her standa stvðlar sem first ma. en hendingar sva at ein samstafa er i milli. þat greinir hattvna.

el þreifz skarpt vm skvla.
skys snarvinda lindar
egg varþ hvoss i hoggvm
hræs dynbrvnnvm rvnnin
seimþreytir bio sveita 644.
sniallr ilstafna hrafni
valr varþ vnd fot falla
framm þrabarni arnar.

her skiptir hattvm i oþrv ok fiorþa viso orþi standa hendingar nær enda ok lvkaz baþar i einn hlioðstaf ok er betr at samhlioþandi se eptir aþra.

Lifs var'ran at ravnvm
reidd serð skapat miok ferþvm
stong oð þratt at þingi
þioþ sterk liþo fram merki
hravþ vm hilmis broðr
hvoss egg friþar van seggivm.
spiot naþo bla bita
bondmenn hlvto þar renna.

her er hatta skipti i oþrv ok fiorþa viso orþi. ok er þar ein samstafa i sett sva at .ij. ero siþarr ok avkit þvi lengð orþzins.

Flavst bio folka treystir
fagrskiolldvzvstvm elldvm
leið skar bragnings broþir
biartveggivzvstv hreggi.
646. hest rak hilmir rasta
harþsveipaþaztan reipvm.
siar hlavt við þravm þiota.
þvnghvfvzto lvngi.

her skiptir hattvm i oþrv ok fiorþa viso orði. er her avkit samstofv, ok fvllnat orðtak sem framast ma. ok eptir þa samstofv ero þriar samstofor ok er rett drottkvætt ef hon er or tekin.

Reist at vagsbrv vestan
var sima bar fiarri
heitfastr havar rastir
hialmtyr svolo styri.
stockr vóx er bar backa
brims fyrir iorð it grimma.
herfiolð hvfar svolþo
hrannlaþ bondmanna.

her er skialfhent með aþalhending i þriþia viso orþi i hvarvm helmingi. en at oþrv sem drottkvætt. Þenna hátt fann fyrst þorvalldr veili. þa la hann i vtskeri nockvro kominn af skips broti. ok hafþi fatt klęþa en veþr kallt.

þa orti hann kvæþi er kollvt er kviþan skialfhenda. eða drapan steflavsa.

hristiz hvatt þa er reistiz 648.
herfong miok long vestong.
samþi folk en framþi
fvllsterk hringserk grams verk.
hond lek herivm reyndiz
hiorr kalldr allvalldr mannballdr.
egg fra ek breiþa bivggv
bragning fylking stoþ þing.

her ero þrennar aþalhendingar samt i oþro ok hino fiorþa viso orþi ok fylgir samstafa fyrir hveria.

Vann kann virþvm banna.
valld gialld hofvndr alldar
ferþ verþ folka herþi.
fest mest sv er bil lestir.
hatt þratt holþa attar
hravþ avþ iofvrr ravþvm
þat gat þengill skatna
þioð stoð vm gram bioþa.

Her er i fyrsta. ok þriþia viso orþi .ij. aþalhendingar sem i vpphafi. en hin þriðia at hætti við enda.

Farar snarar fylkir byriar. 650.
freka breka lemr a sneckivm.
vaka taka visa reckar
viþar skriþar at þat biþia.
svipa skipa syivr heppnar.
somvm fromvm i byr rommvm.
haka skaka hrannir blockvm.
hliþar miþar vnd kiol niþri.

Ok hialldr reifan hofv°
hoddstiklanda miklir
morðflytir kna mæta
malmskvrar dyn hálmar.
hialldrs þa er hillmir folldar.
hvgfærvm gaf stæri

ogn svellir fær allan
iarlldom gavfvgr soma.

Her skiptir hattvm i fiorþa viso orþi ok leiþir i þvi orþi maltak af fyrra viso helmingi ok dregz þat viso orð með hlioþfyllingvm miok eptir skialfhendo enni nyio.

652. hverr fremr hilldi barra
hverr er mælingvm fyrri.
hverr gerir hopp at stærri
hverr kom avþ at þverra.
velldr hertvgi hialldri
hann er first blikvr manne.
hann a happ at synni.
hann velir blik spannar.

Þessvm hætti er breytt til drottkvæþs.

Velr itrhvgaðr ytvm
otrgiolld iofvrr snotrvm
opt hevir þings fyrir þrongvi
þvngfarmr grana sprvngit
hiors vill rioþr at riþi
reið malmr gnita heiþar
vigs er breytt at hættis
hvatt niflvnga skatti.

Þat ero liþhendvr er inn sami stafr stendr fyrir hendingar. ok er rettr ortr liþhendr hattr at i oþrv ok fiorþa viso orþi se oddhending ok skothending við þær hendingar er i fyrra orþi ero. ok verðr þa einn vpphafsstafr allra þeirra þriggia hendinga.

654. Alravþvm drifr avþi
ognrackar firvm blackar
veit ek hvar vals a reito
verpr hringdropa snerpir.
sniallr lætr a fit falla
fagr regn iofvrr þegnvm
ogn flytir verr ytvm
arm marþallar hvarma.

Her ero aþalhendingar i fyrsta ok þriþia viso orþi. en gett at taka or skothendvm. En er sa hattr er ver kollvm hina minni alhendo. þar ero skothendr i hinv fyrsta viso orþi i baþvm helmingvm. sva sem her segir.

Samþyckiar fremr sockvm
snar balldr hiarar alldir
gvnnbættir kann grotta
glað dript hraþa skipta.
festriþir kna froþa
frið bygg liþi tryggva
fiolviniat hylr fenio
falr melldr alin velldi.

Þa er rett ort in minni alhenda at halldit se viso lengð 656.
saman. En ef ein er skothenda i fvlla alhendo. sva at skothendr se þar svmar eþa allar i viso orþi. þa er þat eigi rett.

Frama skotnar gramr gotnvm
giof sannas ref spannar.
menstiklir venr miklar
manndyrþir innan skyrþar.
herfiolld bera havlldar
hagbals lagar stala
friþaz sialldan við valldi
vanðz svala branda.

Her ero tvennar aþalhendingar i hverio viso orþi. þessi þickir vera vandaztr ok fegrstr ef vel er kveþit. þeirra hatta er kvæþi se af ort. ok er þa fvll alhending ef eigi finnz i. að. ek. en. eþa þav sma orþ er þeim fylgia. nema þav standi i hendingvm. En eigi hava allir menn þat varaz ok er þat þvi eigi rangt. sem qvað klæingr biskvp.

Baþ ek sveit a glaþ geitis
ger er hrið atfor tiþvm
drogvm hest a lavg lesti
liþ flytr en skip nytvm.

658. Letr vndin brot brotna
bragningr fyrir ser hringa
sa tekr fyrir men meina
met orþ of sik fetir
armr kna við blik blikna
brimlands viþvm randa.
þar er havnd at lið liþnar
lysloþar berr gloþir.

her er i fysta viso orþi ok þriþia tvikveþit at einni samstofv ok haft þat til hendinga. ok kollvm ver þvi þetta stamhendt at tvikylpt er til hendingar. ok standa sva hendingar i orþvm sem riþhendr.

Virþandi gefr virþvm
verballiþar skeria.
gleþr vellbroti vellvm
verþvng afar þvngvm.
ytandi fremr yta
avþs sæfvna ravþvm
þar er mætvm gram mæti
marblaks skipendr þacka.

660. her ero þær hendingar er i oþro ok fiorþa viso orþi sva settor[1] sem skothendr i drottkvæþvm hætti.

Seimþverrir gefr seima
seimerr liþi beima
bringmilldan spyr ek hringvm.
hringkenning brott þinga.
havgstockvir fremr havgvm
havg grimmr hiarar dravga
vinnr gvllbroti gvlli
gvll heitr skaþa fvllan.

her er þrim sinnvm haft samhending tysvar i fyrsta ok þriþia viso orþi. en i oþrv ok eno fiorþa er halldit afhending sem i dvnhendvm hætti.

---

[1]) *sic U, pro* settar. *ceterum in hac periodo verbum* erv, *aut fortasse plus, excidit.*

Avþkendar verr avþi
avþtyr boga navþir
þar er avþviþvm avþit
avþs i gvlli ravþo.
heiþmonnvm byr heiþiss
heiþfrækn iofvrr reiþir.
venr heiþfromvþr heiþar
heiþgiof vala leiþar.

Her hallda samhendingar vm alla viso lengþ. ok taka með 662.
aþalhending ina siþarri i oþro ok fiorþa viso orþi.

hialldr remmir tekr hilldi
hringr brestr at giof flesta
hnigr vnd hogna meyiar.
hers valldandi tialld.
heþins malv byr hvilo
hialmlestandi flestvm.
morðavkinn þiggr mæki
mvnd hiaþninga sprvnd.

her er i fyrsta orþi styft ok tekin af sv samstafa er drott-
kvæþvm hætti skal leggia með hending.

Yggs drosar ryfr eisa
ell moðsefa tiolld.
gloþ stockr i haf hlackar
hvgtvns firvm brvn.
geðveggr synir glvgga.
gles dynbrimi hres
hvattr er hyrr at sletta
hialldrs gnaptvrna aldrs.

Her er styft annat ok it fiorþa viso orþi[1].

Herstefnir lætr hrafn 664.
hvngr fvll seþiaz vngr
ilspornar getr orn
alldrlavsaztan havs.

---

[1]) *sic U, pro* orþ.

vilia borg en vargr
vigsara klifr grar.
opt solgit fær ylgr
jofvrr goðr vill sva bloþ.

her ero oll viso orþ styfð. þessir hættir er nv ero ritnir ero greindir i þria staþi. þvi at menn hava ort sva at i einni viso var annarr helmingr styfþr. en annarr tilstyfþr ok ero þat hatta favll. sa er enn þriþi er alstyfþr er. þvi at þar ero oll viso orþ styfþ.

Ser skiolldvngs niþr skvrvm
skopt darraþar lyptaz
hrindr gvnnfara grvndar
glvgg vm freknvm tiggia.
geisa ve fyrir visa
veþr stavng at hlyn gvngnis
styrk ero mot vnd merkivm
hialms vm itrvm hilmi.

Her ero skothendr i ollvm viso orþvm en at oþrv sem drottkvæþr hattr.

666. Stiori venst at stæra
stor verk dvno geira
hallda kann með hilldi
hialldr tyr vnd sik folldv.
harri skilr vnd hverri
hiarranda favt snerro
falla þa til fyllar
fall vargs iorv þollar.

J þessvm hætti ero liðhendr með tvennvm hætti. En aþrar a þa lvnd at ena fyrri hending i fyrsta ok þriþia viso orþi.

hættir fornskallda[1].

124. Nv skal rita þa hattv er fornskalldin hava kveþit ok ero nv setir saman þott þeir hafi ort svmt með hatta

[1]) *literis rubris.*

favllvm. ok ero þessir hættir drottkvæþir kallaþir i fornkvæþvm en svmir finnaz i lavsa visvm. sva sem orti Ragnarr konvngr loþbrok með þessvm hætti.

Skytr at skoglar veþri
en skiolldvngi[1] halldiz
hilldar hleimi drifo 668.
of hvitvm þravm ritar.
en i sævis sveita
at sverðtogi ferþar
ryþr alldar vinr odda
þat er iarlls megin snarla.

her er i fyrsta ok þriþia viso orþi hattleysa. en i oþro ok eno fiorþa aþalhendingar. en havfvðstafrinn stendr sva er kveþandi ræþr i oþro ok eno fiorþa viso orþi. þar er fyrir sett samstafa ein. eða tvær. en at oþro sem drottkvætt.

Hverr sæi iofri ægri
jarll forvitrvm betra[2].
eða giarnara at græþa
glym harþsvelldan skiallda
stendr af stala skvrar
styrr olitill gavti
þa er folks iarþarr follder.
ferr sigmorkvm varþa.

her er i fyrsta ok þriþia viso orþi hattleysa. en i oþro ok eno fiorþa skothent ok riþhent.

Hverr ali bloþi bysta 670.
ben ravþsylgivm ylgiar
nema sva at gramr of gilldi
graþ dog margan vargi.
gefr oddviti vndir
egg nybitnvm vitni

---

[1]) skiolldvgi, *cum* n *super* v *scripto*, *ut videtur*, *U.* — [2]) *sic librarii manu supra lineam; in ipsa vero linea* snarla.

hann er fenris fitiar
fram klo boþnar roþna.

her er i fyrsta viso orþi ok þriþia hattleysa. en i oþro ok eno fiorþa alhendingar ok riþhent[1].

---

[1]) *Postremum Codicis folium magna ex parte vacuum est. Præterea notandum est, plerisque locis, ubi metrorum nomina desiderantur, his vacua spatia in Codice relicta esse.*

II. EDDU-BROT[1].

. . . .
garð ær þat kallað æf længi ær talat vm hit sama æfni
sæm gvðbrandr qvað í svǫlv.

Vpp drægr mǫkk[2] hinn mikla.

Oc allar visvr þær ær eptir fara ærv af æinv æfni allt til
stæfia fram. Snyrða þikkir hælldr bragarbót æn spæll ok
skolo þa standa margir samhlioðændr æptir raddarstaf hinir
sǫmo ok siðarst t. eða r. sæm æinarr qvað.

Ælfr varð vnda gialfri
æitr kolld roðin svæita
vitnis fæll með vatni
varmt ǫldr i mæn karmtar.

Skarbrot ær þat æf avkit ær samstǫfv skamri i fyrsta visv
orði sva at ofegra þikki sæm olafr læggs son qvað.

Skvlar bæzt vnd bali
byrrefrs skǫpvt æfi.

at greina hlioð[3].

Allt ær hlioð þat ær kvikvændis æyrv ma skilia. hlioð
hæfir margar kynkvislir ok verðr hlioð þat sem nattvrliga
megv æyrv greina af samkvamv tvæggia likama. ænn
ǫnnvr hlioðsgrein ær sv ær hæilavg ritning sægir hlioða
andliga hlvti. likamlikt hlioð verðr annat af lifligvm hlvtvm
ænn annat af liflavsvm hlvtvm. Hlioð þat ær hæyriz af
liflavsvm hlvtvm verðr[4] annat af .ij. ræriligvm skæpnvm

[1]) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 748 in quarto.* — [2]) *omnibus locis, ubi* k *geminari solet, membr. habet* ꝁ, *quam literam per* kk *dedimus.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *bis in membrana scriptum.*

ænn annat af vreriligvm annat af samkvamv ræriligra lvta ok oreriligra. Af roriligvm lvtvm verðr lioð sæm af hofvðskæpnvm vindvm ok vatnvm. Af vreriligvm hlvtvm verðr lioð sæm stæinvm. æða malmi. æða strengivm ok verðr þo þæss kyns lioð iafnan af rering nokkvrs likama lifligs. æða vlifligs. Af samkvamv reriligra lvta ok vreriligra verðr lioð sæm þa ær vindr. æða vatn. æða ælldr slær sinv afli við iorð. æða aðra vreriliga lvti. lioð þat ær verðr af liflavsvm lvtvm ær svart (ok) ogreinilikt æptir natvrligri samlioðan þeirri ær philosophi kallvðv mvsieam ok verðr þat lioð hit æfsta ok hit æzta af ræring ringa þeirra .vij. ær sol ok tvngl ok .v. merkistiornvr ganga i þer ær planæte ærv kallaðar ok hæitir þat celestis armonia æða[1] himnæsk lioðagræin. Þessar stiornvr sagði plató hafa lif ok skyn ok vera odavðligar. Greinilikt lioð verðr i liflavsvm lvtvm þat sæm ver kallvm listvlikt lioð sem i malmi ok strengivm ok pípvm ok allz kyns songfærvm. J lifligvm lvtvm ok vitlavsvm verðr lioð sæm viðvm æða gravsvm ok þo af tænging nokkvrs reriligs likama. Af lifandi lvtvm þeim ær sæn hafa verðr annat lioð þat ær rodd hæitir ænn annat þat ær ægi ær rodd sæm fota stapp æða handa klapp ok annat slikt. Rodd ær lioð fram fært af kvikvændis mvnni formærat af .ix. natvrligvm tolvm lvngvm ok barka tvngv ok tveim varrvm ok .iiij. tannvm. Ænn priseianus kallar rodd vera hit grandligsta lopzins havgg ok æiginliga æyrvm skilianlikt. Rodd greiniz a marga væga onnvr rodd ritanlig æn onnvr oritanlig. Vmerkilig ravdd ær sv ær til ængrar merkingar ær þreyngd sæm bvba blictrix. Mærkilig rodd ær onnvr af nattvrv onnvr af sætning. æða sialfvilia. Merkilig rodd af nattvrv ær barna gratr. æða sivkra manna stynr ok annat slikt. Merkilig rodd af sætning ær sv ær framfæriz með sialfvilia mannz sem þetta na. Maðr merkir kvikændi skynsamlikt ok davðlikt.

---

[1]) s (= *sive*), *membr.*

fra stafa skipti ok tima[1].

Stafr er hinn minzti lvtr raddar samansættrar sæm rita ma. Oc ær stafr kallaðr hinn minzti lvtr eða vskiptiligr í þvi sæm hæyrir allri samsætning stafligrar raddar þvi at ver skiptvm bækr i capitvla ænn capitvla i clavsvr. æða vers æn clavsvr i malsgræinir malsgreinir i sagnir. Sagnir i samstǫfvr samstofvr i stafi. Ænn þo ærv æigi stafir natvrliga oskiptiligir þvi at stafr ær ravdd en ravdd ær lopt. æða af lopti formærat. Ænn hvart sæm ravdd ær lopt. æða loptz formeran þa ær hon samansætt með sinvm portvm sæm lopt með þvi at þat ær likamlikt ok allir likamir ærv samansættir ænn iafn lvtr verðr af iǫfnv æfni at gætaz sæm holld af holldi. Ænn sva sæm i natvrligvm likavmvm ærv nǫkkvrir þeir lvtir ær æinfalldir kallaz sæm .iiij. hǫfvð skæpnvr ælldr ok vatn lopt ok iorð ok kallaz þæssir lvtir æigi af þvi æinfalldir at þeir sæ vskiptiligir hælldr af þvi at hverr þeirra lvtr er iafn sinv ǫllv. Sva sæm litill gnæisti hæfir iafna natvrv hinv mæsta báli sva ærv ok stafir oskiptiligir i misiǫfnv æfni æða i þa lvti sæm olikir ærv þvi at a. æða aðrir raddar stafir hafa stvndvm skamt lioð ænn stvndvm langt. Oc ef þeir hafa langt lioð þa hafa þeir .ij. tima. Philosophi kǫllvðv stafi elementa [þat er[2] hǫfvðskepnvr. þvi at sva sæm allir likamir ærv skapaðir af .iiij. hǫfvðskæpnvm sva gera ok stafir saman sættir alla stafliga rodd sva sæm nokkvrs konar likam. þvi at rodd tecr eyrv ok hæfir þrenna mǫling sæm allt þat ær likamlikt er. þat er hæð vpp ok ofan bræidd til vinstri handar ok hæygri ok længd fyrir ok æptir þvi at rodd ma ollvmegin hæyraz. Samstǫfvr hafa hæð i lioðsgrein enn breidd i anda længd i tima þvi at hver samstafa ær annat hvart hvǫss æða þvng æða vmbeylig[3]. hvǫss lioðsgrein ær sv ær skiotliga er fram færð með vpphǫlldnv lioði. sæm þæssi samstafa. hvat. Þvng lioðsgrein ær sv ær af litilatv lioði hæfz ok drægz

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *in membr.:* i. — [3]) *sic membr., pro* vmbeygilig.

niðr i ænn lægra lioð sæm hin fyrsta samstafa i þæssv namni hareysti. Umbæygilig lioðsgrein ær sv ær hæfz af litillatv lioði ok þænz vpp sæm hvǫss lioðsgrein ænn fellr niðr at lyktvm sæm þvng lioðsgrein. sva sæm þetta namn ravstr. hver samstafa hæfir ok framflvtning annat hvart lina. eða snarpa ok ær sa andi her kallaðr rering framflvtningar samstǫfv. Mæð snorpvm annda verðr samstafa fram færð sæm hin fyrri samstafa þæssa nafns. þvrrvm. Mæð linvm anda flytiaz samstofvr sæm þæssar. langan tima. hver samstafa ær annat hvart lǫng. æða skǫmm. ok ær skǫmm samstafa skiott fram flvtt ok hæfir æina stvnd sæm fyrri samstafa i þæssv nafni ari. lǫng samstafa ær sv ær sæinliga ær fram flvtt ok hæfir .ij. stvndir sæm hin fyrri samstafa i þessv nafni. hati. Oc ær timi. æða stvnd kallaðr dvǫl mælandi framflvttrar raddar.

Stafr hæfir .iij. tilfelli. Nafn ok figvrv ok vælldi æða mátt. Stafa nǫfn ærv .xvj. i norænni tvngv i þa liking sæm girkir hofðv forðvm daga. ænn þo ærv merkingar þeirra miklv flæiri þvi at priscianvs segir at hverr [þeirra hafa[1] .x. hlioð. æða flæiri. Sva sæm a æf þat ær skamt hæfir .iiij. lioðsgreinir. hvassa lioðs grein fyrir vtan ablasning h sæm her ari. þvnga lioðs grein ænn fyrir vtan h sæm her ....[2] hvassa lioðs grein með ablasning h sæm her hafi ok þvnga lioðs grein sæm her hafandi. langt a hæfir .vj. lioð æf þat hæfir ablasning h þa berr þat annat hvart hvassa lioðsgrein. æða þvnga. æða vmbæygiliga sæm her ....[3].

Vm ablasning h[4].

Slikt hit sama æf þat hæfir eigi ablasning lioðar þat .iij. læiðir sæm þæssi nǫfn. ári aranna ara. Slikt hit sama ma ok aðra raddar stafi greina. ænn i ok v hafa þvi flæiri lioðsgreinir at þeir ærv stvndvm samlioðændr sæm i þessvm nǫfnvm iarl vitr ok er þa v venð kállat i nórǫnv máli.

---

[1]) *a [supra lineam in membr. scriptum est:* raddar stafr. — [2]) *duorum fere verborum vacuum spatium in membr.* — [3]) *sine lacuna, membr.* — [4]) *literis rubris.*

(J) norenv stafrofi ærv .v. lioðstafir sva kallaðir ᛘr ᚢ oss ᚼ iss ᛁ ár ᛦ ýr ᚯ ok ær iss stvndvm sættr fyrir æ þa ær hann er stvnginn sva sæm alæph æða ioth setiaz fyrir .ij. raddarstǫfvm i ebreskv máli. ᚢ er þvi fyrst sett at þat lióðar i framan verðvm vǫrrvm. ᚼ er þar nest. hann lióðar i mvnni. ᛁ stenndr þar nést. þvi at hann lioðar í ovan verðvm barka. en í neðan verðvm barka ef hann er pv́nctaðr ok lióðar þa sem e. þar nést er ᛦ skipaðr þvi at þat lioðar i briosti. ᚯ ær tekit af ebreskv stǫfvm. Ænn latinv menn skipvðv stǫfvm gagnstaðliga þæssv sem her ær græint. þeir sættv a fyrst þvi at þat lioðar næst hinv næzta toli raddarinnar ær ver kollvm lvngv ok þat ma fyrst skilia i bernsligri ravst. Ænn ᚢ ær þvi fremst skipat at þat ær fremst ok næst sialfv æfni raddarinnar at þvi ær ver hyggivm at loptið mægi kalla ok hafa þvi hvarir tveggiv mæistarar væl ok natvrliga skipat stǫfvnvm i sinv mali. Raddar stafir þæssir hæfiaz allir af sinv lioði ok læggiaz i samlioðendr [ᚱ ok ᚿ [1].

Vm samhlioðendr[2].

Samlioðendr ærv .xj. i rvna mali .v. þeir ær nalægir ærv raddar stǫfvm ærv kallaðir half raddarstafir af ǫðrvm mǫnnvm þvi at þeir hafa mæiri likink raddar stafa ok merkiligri lioð ænn aðrir samlioðendr. þat ær. ᚱ ᚦ ᚿ ᛉ ᛚ ᚠ[3] ær af svmvm mǫnnvm með þæssvm stǫfvm taliðr i latinv stafrófi þvi at hann hæfr sitt lioð af raddarstaf sæm aðrir þæss kyns samlioðendr. Ænn priscianvs sægir æigi mega raða stafsins merking hvart hans nafn hæfz af raddarstaf æða eiginligv lioði sæm marka ma i þessv stafrofi ok mǫrgvm ǫðrvm ær naliga hæfiaz allir stafir af sinv lioði raddar stafir ok samhlioðendr ok hallda þo fvllkomliga sinvm merkingvm. J þæssv stafrofi ærv ok .v. stafir ær ver kollvm dvmba stafi þat ærv ᚠ ᚦ ᚴ ᛏ ᛒ. Oc ærv

[1]) *a [supra lineam:* reið sol. — [2]) *literis rubris.* — [3]) *hic interpungendum videtur et* ᚿ *ita transponendum, ut scribatur:* ᚿ ær af svmvm mǫnnvm *cet.; cfr. pag. 74.*

stafir þæssir æigi þvi dvmbir kallaðir at þeir hafi ækki lioð hælldr þvi at þeir hafa litið lioð hia raddarstǫfvm i þa liking sæm sa maðr ær litils kallaz verðr æða ænskis af goðri átt ær litt ær mannaðr hia sinvm gǫfgvm frendvm.

Vm tilfelli stafs[1].

Annat tilfælli stafs ær figvra þat ær mynd æða voxtr stafanna gerr sæm nv ær ritað. Þriðia tilfelli stafa ær máttr. Oc ær þat sialf framflvtning stafa ok merking þeirra. fyrir þann sama matt stafanna ærv bæði fvndin nǫmn ok figvrvr. Svmir mæistarar kalla skipan hit fiorða tilfelli stafs ænn þat kallar priscianvs æinn part þann ær mætti stafsins hæyrir. Þæssa stafi ok þeirra merkingar compileraði minn herra valldimarr konvngr með skiotv orðtæki a þæssa lvnd. Sprængd mannz hǫk flyði tovi boll. ᛌᚴᛆᚿᚴᛑ ᛘᛅᚿᚿᛌ ✱ᛯ ᚠᛚᛨᚦᛁ ᛏᛆᚡᛁ ᛒᛆᛚᛚ. her ær sol[2] fyrst skipað ok bæði sætt fyrir s latinv staf ok z girzkan staf ok kollvm ver þat knæsól æf hon ær sva gær ᛋ. Ænn z hæfir natvrvliga i sær tveggia stafa lioð. d ok s æða t ok s sva sæm x hæfir tveggia stafa lioð c ok s æða gs. Oc ær þvi hvargi þeirra stafa ritaðr i rvnvm æða i fornv latinv stafrofi. Nv ærv þeir stafir þvi i stafróf sættir at skiotara þikkir at [rita ænn[3] tva. Þar næst stændr K ok ær biarkan a þa læið ritað æf þat stændr fyrir p latinv staf ok hæfir sa rvna stafr tva dvmba stafi i sær þa ær vlikir ærv i lioði. Ænn þvi ærv opnir bælgir gærvir a K þa ær þat lioðar fyrir p at þat scal mæir svndr loknvm vǫrrvm næfna ænn b. Þar næst stændr R fyrir r latinv staf ok ær hann af þeim stǫfvm ær half raddarstafir ærv kallaðir. Þar næst stændr ᛆ. þat lioðar fyrir .ij. raddar stǫfvm ᛆ ok ᚽ ok kalla girkir þann staf diptongon. þat ær tvilioðr a norena tvngv ok ærv .iiij. diptongi i latinv stafrofi ænn .v. i rvnvm. diptongvs ær samanliming .ij. raddar stafa i æinni samstǫfv þeirra ær baðir hallda afli sinv. Þæssir ærv limingar stafir

---

[1] *literis rubris.* — [2] *supra lineam* ᚽ, *membrana.* — [3] *a [supra lineam;* æinn staf.

i rvnvm X fyrir ae ᚢ fyrir av ᚯᛁ fyrir ei ok ær sa diptongvs ekki i latinv. ɸ fyrir ey ǂ fyrir eo[1] ok[2] ær hinn fiorði diptongvs i latinv ok ær hann ækki i rvnvm. Svmir raddar stafir ærv fyrir skipaðir i samanlagningv sæm a ok e. ænn svmir eptir skipaðar[3] sæm e ok i o v ok ærv þeir raddar stafir nattvrliga fyrir skipaðir i samanlimingvm ær nalægra hafa lioð inv inzta raddar toli manzins ænn hinir eptir skipaðir ær nærri standa i lioðs grein efni raddarinnar[4] sæm a fyrir e ok v þvi at þat lioð er grannara ær nærr stændr briostinv ok fyrr tekz ænn hitt digrara ær framarr skapaz ænn hitt er eptir ær siðarr formæraz ok meira hefir rvm er ok hegra þat lioð fyrri at sætia i samanlimingv ær fyrri skapaz enn ....[5].

.... allz mals. Þvi næst ær orð ær skryðir ok formærar nafn sva sæm mynd æfni þvi at þat skyrir tilfelli nafns ok merkir gærð eða pining. fornafn ær sett i stað nafnsins sæm lævtis maðr fyrir mæistara ok merkir þriar personvr ænn nafn mærkir eina. Viðrorð fegrir ok ændimarkar orðit i þa liking sæm viðrlæggianlig nǫfn gera við vndirstæðilig nǫfn sva sæm her. sterkr maðr bers[6] hravstliga. Ivttekning ær fra skilit orði þvi at hon merkir fǫll ok kyn sæm nafn. Ænn i þvi skilz hon fra nafni at hon merkir gerð æða pining ok hæfir ymsar stvndir sæm orð. Samtenging knytir saman nǫfn æða aðra parta æða sialfar mals greinir sæm her.

Ringr ok dagr at þingi.

Fyrirsætning ær æiginlig til at þiona fǫllvm nafnsins sæm her. til borgar af skipi. Mæðalorpning synir hvgþokka manz. Oc er hon iafnan fraskilit ǫðrvnı pǫrtvm sæm her. væı haı.

---

[1]) *supra* "eo" *in membrana scriptum est:* ǫ. — [2]) *cfr. p. 78, not. 16.* — [3]) *sic membrana* (skipad^{r}) *pro* skipaðir. — [4]) *supra lineam:* s. lopti. — [5]) *deest unum folium.* — [6]) *sic membrana pro* berz.

kenningar donati[1].

Donatus kennir i fyrri bok sinni nattvrv parta þeirra allra ær hafa þarf i rettv latinv mali ok ma ængi maðr fvllkomliga vel skilia ok mela þa tvngv næma þæssa bok kvnni. Aðra bok gerði hann vm lavstv þa ær verða kvnnv i latinv mali ok i þeim skalldskap ok at lyktvm vm þat skrvð ok fegrendi ær verða ma i sǫgnvm ok máls greinvm. Þvi ritaði hann vm lavstv þa ær verða mǽga i malinv at sa ma mæla æða yrkia fagrlæka ær hann væit bæði lof ok lavst a malinv sem mælt ær. Malum non vitatur nisi cognitum. Æigi ma illan varaz næma hann sæ fyrri kændr. J þæssi bok ma gerla skilia at ǫll ær æin listin skalldskapr sa ær romverskir spækingar namv i athænis borg a griklandi ok snerv siþan i latinv mal. ok sa lioða háttr æða skalldskapr ær oðinn ok aðrir asia menn flvttv norðr higat i norðr halfv heimsins ok kendi mǫnnvm a sina tvngv þæss konar list sva sæm þeir hǫfðv skipat ok nvmit i sialfv asia landi þar sæm mæst var frægð ok rikdomr ok froðlæikr veralldarinnar.

de barbarismo[2].

Barbarismvs ær kallaðr einn lasta fvllr lvtr mals-greinar i alþyðligri reðv ænn sa ær (i) skalldskap kallaðr metaplasmus. barbarismvs fekk af þvi nafn at þa ær romverskir hǫfðingiar hofðv næliga vnnit alla verǫlldina vndir sina tign tokv þeir vnga menn af ǫllvm þioðvm ok flvttv þa i romam ok kendv þeim at tala romverska tvngv. þa drogv margir vnemir menn latinvna eptir sinv eigin mali ok spilltv sva malinv[3]. kollvðv romveriar þann mals lavst barbarismvm þvi at þeir nefndv allar þioðir barbaros næma girki ok latinv menn. barbari varv kallaðar fyrst af lǫngv skeggi ok liótvm bvnaði þær þioðir ær bygðv a háfvm fiǫllvm ok þykkvm skogvm þvi at sva sæm asiona þeirra

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *supra lineam:* tvngvnni.

ok bvnaðr var ofægiligr hia hæverskv ok hirðbvnaði romveria slikt sama var ok orðtak þeirra otogit hia mals greinvm latinv snillinga. Ænn þvi villdv romveriar at allar þioðir næmi þeirra tvngv at þa veri kvnnari þeirra tign ok þo at rikin skiptiz ær stvndir liði mætti allt folk vita at þeirra forellri hæfði romverivm þionat.

[1]Barbarismvs verðr a .ij. læiðir i framflvtning mals ok i letri. hann hæfir .iiij. kynkvislir viðrlagning ok aftekning skipting ok snvning. Þat ma verða i æinvm staf ok samstǫfv ok i tilfellvm samstǫfvnnar stvnd ok lioðsgrein ok ablasning. barbarismvs er með ǫllv flyiandi i alþyðligv orðtæki. ænn i skalldskap er hann stvndvm læyfðr fyrir sakir skrýðs æða navðsynia. Vm aftekning stafs verðr barbarismvs sæm egill qvað.

Ærvmz avðskef	vinar mins
ǫmvn lokri	þvi at valit ligia
magar þoris	tven ok þren
merðar efni	a tvngv mer.

her ær af tekinn stafr i þessvm orðvm tven ok þren fyrir fegrðar sakir þvi at þa þikkir betr lioða þessar samstǫfvr i hvldv hætti at þer hafi vmbeygiliga lioðs grein helldr ænn hvassa ær .iij. ærv samstǫfvr i visv orði ok ma þvi kalla at her verði barbarismvs i lioðs greina skipti. J aftekning samstǫfv verðr barbarismvs sæm qvað harekr i þiottv.

Raðit hefik at riða
rínleygs heþan mínv.

her er rín fyrir rínar þvi at ofmargar verða ella samstofvr i visv orði. Vm viðrlagning stafs verðr barbarismvs sæm qvað avðvn illskellda.

Maðr skylldi þo molldar
megia hverr of þegia
kenniseiðs þo at kvnni
klepp dǫgg hárs lǫggvar.

her er sett megia fyrir mega ok avkit einvm staf ok ger

[1]) *inscriptio hujus capitis legi non potest.*

sva lǫng samstafa af skamri þvi at ella hęlldz eigi kveðandi rett i visv orði. Vm viðrlagning samstǫfv sæm glvmr qvað.

Ænn ek væit at hefr heitið
hans broðir mer goðv
ser of slikt til þeirra
sæggfiǫld hvaðarrtveggi.

her er hvaðarrtveggi sættr fyrir hvartveggi til þess at kveðandi halldiz i visv orði. Vm stafa skipti verðr barbarismvs sæm arnorr qvað.

Svmar hvern frekvm erni.

her er hvern sett fyrir hvert til þess at hending halldiz i drottkvęðvm hętti ok ma her kalla beði stafs skipti ok samstǫfv. J stafa snvning verðr barbarismvs sem her.

Reið brynhilldar broðir
bort sa er hvg ne skorti.

her er bort sett fyrir brott ok skipt sva stǫfvm at r stændr fyrir til þess at hendingar se iafnháfar ok er þetta sva i einvm staf sæm i samstǫfv. Vm stvndar viðrlagning verðr barbarismvs sem qvað eilifr gvðrvnar son.

Varv vǫnnd ok myrar
verðr hitt at þav skerða
svell var aðr vm alla
ól torraðin hóla.

her kallar torraðin ǫl vǫndvl ok gerir langa þessa samstǫfv ol til þess at hendingar se iafn háfar. Vm stvndar afdrátt verðr barbarismvs sem her.

Svanr þyrr beint til benia
bloðs vindara roðri.

her er vindara sett fyrir vindára roðri. þat er flvgr. Þessi samstafa er skom ger fyrir fegrðar sakir þvi at þa lioðar betr. Þar er ok sv skalldskapar[1] er iafnan þikkir vel koma ok menn kalla oflióst. Vm lioðs greinar skipti verðr barbarismvs sem einarr qvað.

---

[1]) *vocabulum* grein *excidisse videtur.*

Vist ervmz hermd a hesti
hefir flioð ef vill goðan.

her scal annat af raða enn mælt er ok er beði breytt með mali ok svndr tekningvm ok lioðs greinvm ok scal sva skilia. Vist ervmz hermd a hesti. legg ec a ió reiðiþokka. her er mali skipt. enn þat scal sva pvncta ok svndr taka. legg ec a ioreiði þokka goðan. her er seni skipt. Hefir flioð ef vill. konv má ná. her er máli skipt. konv mana. her er seni skipt ok lioðs greinvm. mâ nâ her er hvartveggi lioðs grein vmbeygilig. máná[1]. her er hvǫss lioðs grein yfir baðvm samstǫfvm ok ær her beði skipt lioðs greinvm ok aftekning lioðs greinar þvi at hvǫss lioðsgrein ær gær af vmbæygiligri ok tækin sva af þvng lioðs græin. Vm viðrlagning lioðs greinar verðr barbarismvs sæm skravtoddr qvað.

Ef veri bil barv
brvnnins logs sv ær vnnvm
opt geri ek orða skipti
æinrænliga a bænvm.

her ær bænvm sætt fyrir bênvm. Vm viðrlagning ablasningar verðr barbarismvs. Sem starkaðr qvað.

Þann hæfi ec manna
menzkra fvndit
hringhræytanda
hrammaztan at afli.

her er hrammaztan sæt fyrir rammaztan. Vm aftækning ablasningar verðr barbarismvs sæm her.

lofðvngr gækk at lakkar
lavt herr i gras snerrv.

her ær lakkar sæt fyrir hlakkar at kvæðandi halldiz. Ænn verðr barbarismvs a flæiri væga ok ærv þær figvrvr kallaðar moytacissmvs ok lapdacismvs ok iotacismvs. Þæssar figvrvr verða vm ofagra samansætning stafanna ok æigna

---

[1]) *in membrana:* mán.

svmir þessa lǫstv solœcismo þvi at þat verðr i flæirvm sǫgnvm æнn i æinni. Þæssar figvrvr tokv nafn af æiginligv nafni cismvs þat ær brvgðning æða spell. Moytacismvs ær þat æf samtænging sagna verðr af optligri samanlostning. m. æins stafs sæm her. Gæima mætvm hrima. ok kǫllvm ver þat dregit a stál[1] a milli hændinga verðr. Lapdacismvs er þat æf tvav ll sætiaz fyrir æinv æða einn raddar stafr standi i milli tveggia sæm hær.

stendr af stala lvndi
styrr þorravði hinn fyrri.

Jotacismvs ær þat æf i samlioðandi stendr eptir i raddarstaf eða eptir annan raddarstaf eða milli tveggia raddarstafa sæm her.

Haði iarl þar er aðan
engi mann[2] vnd ranni.

ok sæm olafr legs son qvað.

freyiv angan leygiar.

En donatus telr þan laust með barbarismo ef .ij. raddarstafir iafnlangir standaz hit næsta i tveim samstǫfvm sæm her.

þorði iðia orða.

þetta ærv collisiones[3].

Þann laust kallar donatvs collisiones ef m stendr milli tveggia raddarstafa sæm eyvindr qvað.

barvm ullr um alla
imvn lauks a hauka.

þat kallar hann hinn sama lavst ef ǫnnvr samstafa ær i niðrlagi orðz iǫfn eða lik vpphafi þvi er æptir kemr sæm einnarr qvað.

harðan þytr a hvitum
harm solborgar armi.

Sva ok æf snarpir samlioðændr rennaz moti i tveim samstǫfvm sæm her ær kvæðit.

---

[1]) *excidit* ef. — [2]) m^r, *membrana*. — [3]) *literis rubris*.

her liggia brot bæggia
brvðr strykvinna svða.

ok sæm þetta.

her fregna nv hygnir
hiǫrflavg brimis dravgar.

Þæssa lǫstv telr donatvs þvi með barbarismo at þeir verða i æinni samstǫfv þo at stærri sagnir spilliz af þvi.

her hæfr vpp soloccismum[1].

Soloeeismvs er lavstr i samansættv mali gær i moti reglvm rettra malsgræina ok verðr soloeeismvs i tueim pǫrtvm eða fleirvm. Enn verðr barbarismvs i æinni sǫgn sæm fyrr ær ritat. Soloeismus fekk nafn af borg þeirri ær forðvm var kǫllvð soloe ænn nv hæitir pentapolis. Þeirrar borgar lyðr for til athenis borgar i girklandi at nema þar mal ok þa spilltu hvarirtvæggiu tungunni með vándvm orða drętti ok kollvðv girkir þann mals laust soloeismum af borginni soloe ok cismvs. þat er slita æða svndrskorning at uaru mali þvi at sa laustr sleit malsins parta. þa er spillti tungunum. Þat er ok merkianda at ófróðir menn etla iafnan barbarismum vera þar sæm soloecismus er at rettu sæm þa ær nokkvrr maðr segir fra karlmanni æða konu ok kallar þar hann ær hon scal vera æða hæilsar þar flæirvm ær æinn. ær æða annat slikt þvi at hverr sæm kallar hann þar sæm hon scal vera þa gerir hann lavst i baðvm þæssvm nǫmnvm. Slict hit sama hverr sæm hæilsar þar mǫrgvm ær æinn ær gerir soloecismum milli margfalligrar tǫlv ok æinsligrar. Soloecismvs verðr annathvart i malsins pǫrtvm æða tilfællvm partanna ok geriz þa a .iiij. læiðir viðrlagning ok aftekning skipting ok umsnuning. Sua sæm mætaplasmvs er kallaz i skalldskap sa lavstr ær barbarismvs kallaz i alþyðligv mali. ok þikkir þat stvndvm fægra skalldskap. Slikt hit sama ær soloeeismvs i skalldskap sættr fyrir skrvðs sakir

---

[1]) *literis rubris.*

ok ær hann þa scema kallaðr i skalldskap. J mals pǫrtvm verðr soloecismvs sem þa ær annarr partr ær sættr fyrir ǫðrvm sæm her ær kvæðit.

hringlæstir gækk hravstan
herivm kvnnr at gvnni.

her ær þetta namn ravstan sætt fyrir þæssv visvorði. ravstliga. Stvndvm verðr soloecismvs þa ær hinn sami partr ær oviðrkæmiliga sættr sva sæm þorlæifr iarls skalld qvað.

Hǫfðv ver i þær hacon
ær at hiǫrrógi drogvmz
þv ravtt skǫglar skyia
skoð forystv goða.

Her ær i fyrirsætning fyrir af sætt. Atfælli mals parta ærv .xij. hviliglæikr Samiamnan Kyn Tala Mynd Fall Persona Merking Tid Samǫkǫn Máttr ok skipan. J ǫllvm þæssvm tilfællvm verðr soloecismvs. ænn þo ma æk fa rita. Soloecismvs verðr vm hviligleik nafna sæm snorri qvað.

Byskop hæyr a bæran
bragþátt gǫfvgs máttar.

her er sameiginlikt namn byskop sætt fyrir æiginligv nafni Gvðmvndr. Vm samiafnan verðr soloecismvs sæm her.

Rann hræddari hranna
hyrbriotr fra styr liotvm.

her ær samiafnanlikt nafn hræddan [sætt fyrir hræddr[1] sættligv namni. Vm kyniaskipti verðr soloecismvs sæm i hafliða málvm.

Ristv nv fala
far þv i bygð hinig
þo ær mals gængi mikit.

her ær hvarginlikt kyn sætt fyrir karlmannligv kyni. Vm talnaskipti verðr soloecismvs sæm arnorr[2].

Yppa raðvmz yðro kappi
iota gramr i kvæði fliotv.

---

[1]) *a [in membrana bis scriptum.* — [2]) *excidit verbum:* qvað.

her ær margfallig tala sætt fyrir æinfalldri tǫlv. J falla skipti verðr soloecismvs sæm æ[1] qvað.

þvi hæfik hæitið mæy mætri.

her er rægiliet falli sætt fyrir gæviligv falli ok kǫllv ver þænna lavst orðkolf. J tiða skipti verðr soloecismvs sæm þioðolfr qvað.

læiða langar davða
limar illa mik stillis
barvð menn hinn mæra
Magnvs i grǫf fvsir.

J persona skipti verðr soloecismvs sæm qvað halldorr skvalldri.

Orkit ala særkiar
æl fæstir þræk mæstvm
æ̋tt bæ̋it grams vm goma
gagnprvðr sigvrðr magni.

her ær annarr fiorðvngr viso mælltr til annarrar personv ok kǫllvm ver þat viðmællt. ænn annarr fiorðvngr sægir fra hinni þriðiv personv ok kǫllvm ver þat hliðmællt. At slikvm hætti verðr soloecismvs i ǫðrvm tilfællvm partanna. Með barbarismo ok soloecismo erv taldir .x. læstir þeir ær sva ærv kallaðir. Acirologia Cacenphaton Pleonasmvs Perysologia Maerologia Tantologia[2] Eclipsis Tapinosis Cachosinteton Amphibologia. Acirologia er oeiginlig sætning orðz sæm her ær qveðit.

Vætti ek harms næma hitta
hǫfvð gvllz naim fvllv.

her kallaz skalldit vętta harms þess ær hann kviddi ok ær þetta orð. æk vętti gagnstaðliga sętt þvi at þat ær manzins natvra at vetta fagnaðar enn kviða við harmi. Þessi lavstr heyrir barbarismo þvi at hann verðr i einni sǫgn. ænn þvi hæyrir hann soloecismo at hann verðr i malsgrein milli þessa tveggia orða ventir ok kviðir.

---

[1]) *sic abbreviate, membrana.* — [2]) *sic prave membr. pro* Tautologia.

Cacenphaton ær kǫlloð ofavgr framflvtning stafa eða samstafna i æinv orði eða flæirvm sæm aðr ær ritað þa ær sv samstafa ær fyrst sætt i einv orði er siþarst var aðr æða hlioðstafr ok sva þeir ær eptir koma i baðvm samstǫfvm sæm sighvatr qvað.

for or vik a vári.

þat hæyrir ok miǫk þæssvm lesti æf sa ær niðrlags stafr i æinni sǫgn ær fyrstr ær sættr i þvi orði ær eptir kemr sæm snorri qvað.

Skialldbraks skylia milldvm
skipræiðv mer bæiða.

þænna lavst kǫllvm ver þræskǫlld. Þat ær ok kallað cacenphaton æf maðr æignar oviðrkæmiliga ǫðrvm lvt þat ær annarr a sæm her ær qveðit.

Skið gækk fram at flæði
flóðs i reggi óðv.

her ær kallat at skið gangi ænn þat er eiginlikt mǫnnvm eða kvikendvm. Sa lavstr hæyrir ok cacenphaton ær ver kǫllvm nykrat æða finngalgknat ok verðr þat mæst i nygervingvm sæm her.

'hringtǫlir gaf hálv
hlyrsolar mer dyra
oss kom hrvnd til banda
hrǫpollz drifin golli
sott þa ær berians battar ....[1].

her ær eyxin kǫllvð i ǫðrvm hælmingi trǫllkona skialldar eða valkyria ænn i ǫðrvm hælmingi svt ok ær þar sva skipt liknæskivm a hinvm sama lvt sæm nykrin skiptiz a margar læiðir. Pleonasmos ær hægomlig viðrlagning einnar sagnar yfir þat fram sæm fvllv mali hæyrir sæm kolbæinn qvað.

Mvndi mer fyrir stvndv
mikit orðalag þikkia
æf ælgrænni vnnar
æyrvm slict at hæyra.

---

[1]) *sine lacuna, membrana.*

þetta nafn þarf eigi til fvllrar merkingar þvi at ækki vit manzins hæyrir næma æyrv. Perisologia ær hægomlig viðrlagning orðanna þeirra ær ækki merkingar afl hafa með þvi mali sæm vpp ær tekit sæm her ær qveðit.

þat hæfi ek sagt dvldr fer ek hins
ær sialfr vissag ær drengr þægir.

her þarf ekki hit siðarra mal þvi at þat ma skilia æf hann sægir þat ær hann væit at hann þægir yfir þvi ær hann væit ægi. Macrologia ær kallað langt sæn þat ær tekr onytsamliga hlvti til þess mals ær skalld talar ok ær þessi figura viða sætt i ǫndverðvm kvæðvm sæm arnorr qvað i Magnvs drapu.

Sæinkvn varð þa ær hlæbarð hanka
hnika ár hin liota bára.

her sægir hann fra rakfǫr sinni. ænn þat hæyrir ekki konvngs lofi. Þæssi figvra verðr ok ef maðr talar þǫrfvm flæira vm hinn sama lvt sæm gvðbrandr qvað i svǫlv.

Upp sætr mǫkk hinn mikla
moðfiallz verolld alla.

Tantologia ær þat æf hin sama sǫgn er optarr tekin æn tilhæyrir eða hin sama merking sæm snęglv halli qvað.

sva læt vnd sik lǫnd ǫll lagin
seggia drottinn liðs oddviti.

her erv .ij. kænningar konvngs til hins sama mals. þat kǫllvm ver ofkænnt. Eclipsis ær skortr navðsynligrar sagnar þeirrar ær þarf til fvllz mals sæm her ær qveðit.

for hvatraðr aðr siklingr
hilmi at finna til sættar gækk.

her skortir konvngs nafn eða kenning til fvllz mals sæm her ær qveðit.

sa ær af islandi
arði barði.

her skortir siovar nafn til fvllrar merkingar. Tapinosis ær minnkan mikils lvtar i mali þa ær sæn avðsynir annat ænn af scal raða sæm þioðolfr qvað.

snart við seþráð kyrtat
sík la blǽr a diki.

her ær sík eða diki sætt fyrir sǽ æða haf þav sæm litil vǫtn ærv a landi. Cacosintheton er lastafvll samansætning sagnanna sæm Gvðlavgr qvað.

hravkk' at havga brekkv
hotz mæirr ænn til gotvm
fyrir hæyrgæði hríðar
halldorr i bvg skialldi.

her er ofagrliga samanskipat sǫgnvnvm i þriðia visv orði. Amphibologia ær ævanlæikr sagnarinnar ok verðr þat a margar læiðir stvndum við regilig fǫll sem her er qveðit.

hermenn getu hinnig
hvgstinnan gram vinna.

her ær ævanlikt hvart hermænn vinna konvng æða konvngr hermænn og skiptir þvi samanhlaðning orðanna. Stvndvm verðr þæssi figvra vm svndrtækning orðanna sem her er qveðit.

þat ær orðslægivm æigi
alldr bot konvngs skálldi.

her skiptir þat malinv hvart æigi ær skipat til þess mals ær fyrir stændr æða hæyrir þat þeim orðvm ær æptir fara. Stvndvm verðr þessi figvra sva at eitt orð hefir fleiri merkingar sem olafr qvað.

kénn nioti vel vęnnar
vin minn konv sinnar
vist erat dapr vm drosir
drengr ok æigi længi.

her ær ovist hvart þessi savgn. eigi ær viðrorð neitilict eða orð eiginliet. At slikvm hǽtti ær viða sætt i skalldskap þat nafn er ymsar hefir merkingar ok folgit sva malit sem hallarsteinn qvað.

holmleggiar vinnr hilmir
hringskǫglar mik þǫglan.

her kallar hann dverg lit ok sva fegrð konvnnar. Alleotheta

er þat ef skipt ær tǫlvm eða fǫllvm eða kynvm sem fyrr ær ritat i soloecismo. Þessar figvrvr flæstar fylgia meirr soloecismo helldr enn barbarismo þvi at þęr verða mæirr i mali æon i einni sǫgn.

her erv merktir læstir mætaplasmi[1].

Metaplasmvs ær framskapan nokkvrrar rettrar reðv i aðra mynd fyrir navðsynia sakir eða fegrðar. hann hæfir .xiiij. kynkvislir. Prothesis er viðrlagning stafs eða samstǫfv i vpphafi orz sem egill qvað.

Vrvngv varrar gvngnis
varrar lvngs vm stvnginn.

her er viðlagt v i þesso nafni vrvngv til þæss at rettir se stvðlar i dróttkvæðvm hætti. Vm viðrlagning samstǫfv verðr prothesis sem her.

Vt reð ingólfr læita
ognreifr með hiǫrlæifi.

her ær samstafa lǫgð við þetta nafn læifr ok lengt nafnit fyrir sakir hreysti hans. Aufferesis er gagnstaðlig prothesi ok tekr hon af vpphafi orðz staf eða samstǫfv sæm þa at v se af tekit i þessv nafni vrvngv þvi at þyðerskir menn ok danskir hava v fyrir r i þessv nafni ok mǫrgvm ǫðrvm ok þat hyggivm ver fornt mal vera. ænn nv ær þat kallað vindandin forna i skalldskap þvi at þat ær nv ekki haft i noręnv mali. Sincópa tekr i brott staf eða samstǫfv or miðiv orði sem bragi hinn gamli qvað.

þars sem lofðar líta
lvng vafaðar gvngnis.

her er ger ein samstafa af tveim ok tekinn or e raddarstafr ok sett sva þars fyrir þar es. þetta kǫllvm ver bragarmal i skalldskap. Epentitesis[2] verðr gagnstaðlig sincope þvi at hon leggr við staf eða samstǫfvr i miðiv orði sæm kormakr qvað.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *sic, ut videtur, membrana pro* Epenthesis.

þvi at maluínv minnar
milldr þorketill villdir.

her er þorketill settr fyrir þorkell ok avkit sva tveim stavfvm nafnit. Enn einni samstǫfv til þess at kveðanndi halldiz. Paragoge leggr við einn staf i enda orz sæm arnorr qvað.

klivfa let ee i kavpfavr dvfv
knarra minn við borðin stinnv.

her er viðlagt einn stafr eða samstafa i þessv orði knarra til þæss at kveðanndi halldiz. Apocope er gagnstaðlig þessi figvrv tekr hon af einn staf eða samstǫfv i enda orz sæm her.

þvi hefi ek heitið mæy metri.

þat kǫllvm ver orðkolf i skalldskap. Sistola gerir langa samstǫfv skamma sæm fyrr ær ritað.

Blóðs víndara róðri.

Eptasis[1] ær gagnstaðlik sistole ok gerir skamma samstǫfv langa sæm fyrr ær ritað.

ól torraðin hola.

þæssi figvra hæfir margar kynkvislir i versvm ænn i skalldskap ær hon sialldan næma ofliost sæ ort. Dieresis gerir .ij. samstǫfvr af æinni sæm biǫrn qvað.

Nv læt ee at þar þrioti
þorravðr uini óra.

her ærv .ij. samstǫfvr af æinni samstǫfv þorðr til þæss at kveðandi halldiz. Sineresis ær gagnstaðlig dieresi gerir æina samstǫfv af tvæim sæm sighvatr qvað.

Vase til roms i haska.

her ær sætt vask fyrir vas æk til þæss at hændingar sæ iamnhafar. Sinalimphæ teer af annan raddarstaf æf .ij. raddarstafir standaz hit næsta i tvæim samstǫfvm sæm i bivgvm visvm.

Hvæs æf æk hlæyp at krvsi.

her ær or tækit annat e i þæssi sǫgn hves ok ger æin sam-

---

[1]) *sic membrana pro* Ektasis.

stafa af tvæim til þæss at skothændingar sæ iamnháfar. þar ær ok æin samstafa ger af tvæim pǫrtvm viðrorði ok orði ok ær þat soloecismvs. Elipsis tekr or m æf þat stændr siðarst i orði sva at raddarstafr kemr æptir ok ær sv figvra miǫk i versvm ænn ækki finnvm ver hana i norænvm skálldskap. Antitesis sætr annan staf fyrir ǫðrvm sæm sighvatr qvað.

danar drotni mínvm
dægn of sæint at hendi.

her ær n sætt fyrir r i þæssv nafni dægn. Metethasis[1] skiptir stǫfvm sæm fyrr ær sagt i þæssvm orðvm.

bort sa ær hvg næ skorti.

her ær skipt stǫfvm ok sætt r fyrri enn t at kveðanndi halldiz.

de scemalexeo[2].

Scemalexeos heyrir sva til soloecismvm sæm metaplasmvs til barbarismvm i ǫllv þvi ær til lasta væit. ænn þo ær scema miklv meirr i læyfi sætt þvi at hon þikkir iafnan fegra i skálldskap. Scema ær kǫllvð a girzkv ænn skrýð a norenv læxis ær reða ok ær scemalæxeos nemnd sæm skrýð máls eða rǫðv. Scema hæfir .xviij. kynkvislir. Prolæmsis ær vppnvmning margfalligra lvta þeirra ær siþan ærv æinfalliga græindir sæm her ær qveðit.

flvgv hramnar tvæir hvginn til hanga
af hnikars ǫxlvm ænn a hræ mvninn.

her ær þetta orð flvgv margfalliga sætt i hinvm fyrrvm visv orðvm. ænn þat rikir tvav æinslig navfn i siðarri visv orðvm ok skal sva vpp taka malit. tveir hrafnar flvgv af ǫxlvm hnikars hvginn flavg til hanga ænn mvninn til hrǫs. Zemna[3] ær þat æf æitt orð styrir mǫrgvm nǫfnvm sæm her ær qveðit.

krossfæstvm se kristi
kvnnr vegr ok lof vnnit
megn ok máttr sæm tignar
mest valld þat ær fers aldri.

---

[1]) *sic membrana pro* Metathesis. — [2]) *literis rubris.* — [3]) *sic membrana pro* Zevgma.

þetta orð se styrir ǫllvm þæssvm nǫmnvm. vegr lof megn mattr valld. Semilempsis[1] bindr oiafnar clavsvr saman með æinv orði sæm her.

jarls hæfir hann agæti konvngs kappgirni
ænn ǫðlings kosti kynni landreka.

þat ær ok sama figvra ef margfallikt orð styrir einsligv nafni þvi ær samansamnanlikt ær kallað sæm her ær qveðit.

herr bioz hratt til snærrv.

her ærv margir menn þeir ær til orrvstv bvaz. Þessi figvra finz ok sialldan i noræ̨nvm skalldskap. Þat ær ok semilempsis æf einn lvtr hins sama kyns sæz fyrir mǫrgvm lvtvm sem glvmr qvað.

brandr fęr logs ok landa
land eiriki banda.

her ær brandr sættr fyrir mǫrgvm sverðvm þeim ær konvngi fengv riki ok fæ. Ypozeusis gæfr mǫrg orð æinni personv sæm her.

balldi hringtǫpvðr styrki ok staðfæsti
hæfi ok varðvæiti styrir himinrikis.

Anadiplosis ær tvefalldan eins orðz sæm þa ær vers eða visa hæfz með slikri sǫgn sæm fyrirfaranda vers eða visa lægz sæm snorri qvað.

stort ręðr hann ok hiarta
hvetr bvðlvnga sætri.
Setr of visa vitran.

þetta kǫllvm ver drǫgvr. Anaphora gæfr hit sama vpphaf mǫrgvm klavsvm ok málsgreinvm sem her.

hverr fremr hilldi barra
hverr er melingvm ferri
hverr a hǫpp at stærri
hverr kann avð at þverra.

her ær æitt vpphaf at mǫrgvm clavsvm. Eparalæmsis[2] gerir allt æitt vpphaf ok niðrlag vers eða visv sæm her.

---

[1]) *sic membrana pro* Syllepsis. — [2]) *sic membrana pro* Epanalepsis.

konvngr kappgiarn allri þioð
kostvm bætri allframr konvngr.

Epizeusis ær tvevalldan æins orðz samansætt sæm her.

hlyð hlyð konvngr
hroðri þæssvm.

þæssi figvra er iafnan sætt þa ær maðr talar mæð akæfð nǫkkvra lvti. Paranomasia sætr saman likar raddir þær ær viafnt merkia sæm her ær qveðit.

hælldr vill hilmir
heria ænn æria.

þetta kǫllvm ver aðalhændingar i skálldskap ok taka af þessi figvrv vpphaf þeir hættir ær með hændingvm ærv samansættir ok breytiz þat a marga vega sæm finnaz ma i hatta tali þvi ær snorri hæfir ort. Paranomeon[1] ær þat ef mǫrg orð hafa æinn vpphafsstaf sæm her.

Sterkvm stilli
styriar væni.

Þæssi figvra ær miǫk hǫfð i mals snilldar list ær rethorica hæitir. Oc hon ær vpphaf til kvæðanndi þeirrar ær saman helldr norænvm skalldskap sva sæm naglar hallda skipi saman ær smiðr gerir ok ferr svndrlavst ælla borð fra borði sva hælldr ok þæssi figvra saman kveðandi i skalldskap með stǫfvm þeim ær stvðlar hæita ok hǫfvðstafir. hin fyrri figvra gerir fægrð með lioðs greinvm i skalldskap sva sæm fælling skips borða. ænn þo ærv fastir viðir saman þeir sem negldir ærv at æigi sæ væl fælldir sæm kvæðandi hællz i hændingarlavsvm hattvm. Sesinonomaton[2] gerir margar clavsvr með iǫfnvm fǫllvm samanhlaðnar[3] sæm her.

hlif gnast við hlif egg læk við egg
hiǫrr við[4] meki þar ær iǫfvrr barðiz.

Omotopton[5] hælldr saman alla clavsv með hinv sama falli sæm her er qveðit.

---

[1]) *sic membrana pro* Paromœon. — [2]) *sic pro* schesis onomaton. — [3]) *prave membr.* samanhlaðnir. — [4]) *in membr. bis scriptum.* — [5]) *sic membr. pro* Omœoptoton.

harða hvatfæra snarpa snarraða
hravsta vigtama sa gat hirð ræsir.

Omuleimton[1] hælldr saman margar raddir vndir hinvm sama ænda sem her ær qveðit.

band gaf oss með endvm
ilmr lyskala bala.

þat kǫllvm ver riðhændan hátt. hin sama figvra ær i hinvm nyia hætti sæm snorri qvað.

Ræsir glæsir hvitvm ritvm
rǫkkva dǫkkva hreina reína.

Polintethon[2] ær svnðrdregin clavsa vm ymislig fǫll hins sama fallz sem hallfreðr qvað.

æit ær sverð þat ær sverða
sverðavðgan mik gerði.

Yrismos[3] gerir langa samanhlaðning orðanna i einni mals græin sæm egill qvað.

þat ær orætt ramriðinn
æf orpit hæfir rǫkkva stóði
a maskæið væll vǫnvðr
mǫrgv gagni þvi ær væitti mer.

her gengr æitt mal vm alla visv. Polisintheton helldr mǫrgvm orðvm saman með hinni sǫmv samtenging sæm qveðit ær i grimnis málvm.

Saðr ok svipall
ok sanngætall.

þessi nǫfn ǫll bindr ok saman. Dialiton samlagar mǫrg nǫfn utan samtenging sæm her.

ekkill ettill skekkill rannvǽr roði myndill
eimnir gæstill reimnir rǫkkvi gylvir nǫkkvi
hæiti hǫking meiti hæmingr hagbarðr glammi
heimi mysingr bǽimi haki bæimvni racni.

her ærv mǫrg nǫfn ok ækki ok i milli. hin sama figvra ær

---

[1]) *sic membr. pro* Omœoteleuton. — [2]) *sic pro* Polyptoton. — [3]) *sic pro* Irmos.

þat er ver kǫllvm klavf ef .ij. sannkænningar hæyra æinvm lvt sva at eigi sæ oc i milli sætt sæm mani qvað.

hvat mantv hafs a otri
hængiligr með drengivm
karl þvi at kraptr þinn fǫrlaz
kinngrar mega vinna.

þetta kǫllvm ver klavf. æn svipa hæitir þat æf flæiri sannkænningar heyra einvm lvt ok lavst sæm her.

Aðr dívphvgaðr drépi gegn a grǫðis vagna
dolga ramr með hamri gagnsæll faðir magna.

de tropo et metaphoræ[1].

Tropvs ær framfering einnar sagnar af eiginligri merking til oeiginligrar merkingar með nokkvrri liking fyrir fegrðar sakir eða navðsyniar. Vm þessa trópa greindv spekingar sinar ræðvr fra alþyðligv orðtaki. tropvs ær skiptr i .xiij. kynkvislir þær ær sva hæita. [Methafora. Cathaeresis methalæmpsis methanomia[2] . . . .

. . . .

fyrir iarni ok er þar i milli framfæring ok oeiginlig liking. Þæssi hattr ma sannaz sva at gerr lvtr setiz fyrir efni sinv sem miol fyrir korni ok er sv hin fimta grein metanomie sem Þioðolfr qvað.

Let hrǫteina hveiti vill at vexti belli
hrynia gramr or bryniv valbygg haralldr yggiar.

Her ær hveiti sætt fyrir korni. Hinn setti háttr metanomie ær þat at setia eptirkomanda lvt fyrir þvi sæm fyrri verðr sem her.

Bravt stavkk bavga næytir
blæikr fra sverða leiki.

Her er bleikr kallaðr ræddr þviat bliknan kemr eptir ræzlv sem roði eptir skomm ok ær framfæring mals milli blæiks ok óttafvllz æn oeiginlig liking þviat bliknan hæyrir til

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *deest unum folium; a [sic pro* Metaphora, catachresis, metalepsis, metonymia.

likams æn ræzla til andar. Antonomasia setr sameiginlikt nafn fyrir eiginligv nafni ok verðr þat a þriar læiðir af ǫnd ok likam ok fyrir vtan ǫnd ok likam af avnd sem her.

aðr grimhvgaðr gængi
af griótmoða davðvm.

Her er grimhvgaðr sættr fyrir þor. þar er oeiginlig (liking[1]) þviat margir menn aðrir ænn þorr voro grimhvgaðir. Af likam verðr antonomasia sæm her.

hár ravð hvassa gæira
hnæig þioð i gras blóði.

Her er hár kallaðr konvngrinn ok er þar oeiginlig liking milli þessa nafns hár ok eiginligs nafns rings konvngs. Fyrir vtan ǫnd ok likam verðr Antonomasia. sem her.

Ne dýrs of far flæiri
flæinmoða sægig óðar
mǫlvm slikt við sǫlan
sittv heill konvngr dæili.

her ær sæll sættr fyrir nafni konvngs ok er sva oeiginlig liking ænn sǽla kæmr af tilfællvm ok ær her hvarki æiginlig ǫnd ne likam. Þæssa figvrv kǫllv ver niarðarvǫtt i skalldskap ok ær hon þo eigi með læyfvm talit. Epiteton er fyrir sett sǫgn. tilfelling æiginligv nafni ok verðr hon af ǫnd ok likam ok fyrir vtan ǫnd ok likam. Af ǫnd sem snorri qvað.

Daðrǫkkvm velldr davða
drengr ofrhvgaðr þængill.

Af likam enn sem snorri qvað.

hamdavkkvm fær hlakkar
havk mvnnroða avkinn.

Fyrir vtan ǫnd ok likam verðr epiteton a þria vega. ạf gerð sem her.

Ok stórhavggr
stillir þrǫnda.

---

[1]) *hæc vox excidisse videtur.*

Af stað sem her.

Sótti reiðr at raðvm
rann engi þvi manna
þralyndi fekz þrendvm
þrenskr iarl konvng sænskan.

Af atbvrð verðr epiteton sem her.

J herská
hilmis riki.

J ǫllvm þæssvm[1] ær oeiginlig liking i milli viðleggianligs nafns ok vndirstæðiligs ok þikkir þessi figvra mest pryða skalldskap. Þat kollv ver sannkenningar. Sinodoche[2] er merking sv er taka ma fvlla merking þott hon merki meirr eða minnr. Stvndvm setr hon allt þar sæm lvt skal merkia af þvi ǫllv sem leiðolfr qvað.

Niǫrðr bar gvll or gardi
grams þess ær verðvng framdi.

her er gvll sett fyrir ringi þeim er konvngr gaf honvm. Stvndvm sætr sinodoche hlvt fyrir ǫllv þvi sæm hon vill merkia sæm her ær qveðit.

kiǫlr brvnar klǫkkr a fǫlvar
krapthár megin barvr.

her er kiǫlr settr fyrir ǫllv þvi skipi. J hvarvmtveggia hætti þæssvm ær oeiginlig liking þvi at allt ær iafnan af sinvm lvt samansætt þat ær skipta ma. Omotopeion[3] ær nafn gert af lióði sæm her ær qveðit.

fram þravkvðv fákar
fiórir sænn vnd hænni
þo gat þeim hin hava
þrymgǫll laðit ǫllvm.

her er framfæring af lióði til máls ok liking oæiginlig milli klokkv ok lioðs. Perifrasis ær vmkringingar mal þat ær verðr fyrir skravtz sakir i lofligri rǫðv. ænn lastmæli til þess at orðtak se mǫlilægra sæm egill qvað.

---

[1]) *hic excidit una vox.* — [2]) *sic membr. pro* Synecdoche. — [3]) *sic membr. pro* Onomatopœon.

Var æk arvakr
bar ek orð saman
með malþions
morginverkvm
bloð ek lofkǫst
þann ær længi stendr
ibrottgiarn
i bragar týni.

hann kallar tvngvna malþion. Her er oeiginlig liking milli þions ok tvngv. þvi at hon ær æinn lvtr manzins. Yperbola ær yfirganga sannleiks yfir þat fram sæm trvanlikt er sæm her er qveðit.

hravð i himin vpp gloðvm
hafs gækk siór af afli
borð hygg ek at sky skęrði
skavt ránar vegr mána.

her er oeiginlig liking ok merking milli mǫrv ælldz ok natvrvlegs loga. Yperbaton er nokkvr yfirstigning orðanna sv er hętti bregðr. hon hæfir .v. kynkvislir isterologia anastrophe parenthesis [temesis sineresis[1]. Jsterologia ær skipt skilning orðanna ok sva skilning þeirra sæm her.

briánn fæll ok hellt velli.

Her ær skipt malsgreinvm ok sett sv fyrr er siðarr scal vera ok verðr framfering milli þeirra ok oiǫfn liking milli parta ok málsgræina. Sinthæsis ær alla læið saman stæypt ręða sæm her.

oss fremi hinn er himna
heimstýrir skop dyra.

her er þat mal siðarr sett ær fyrr scal vera þvi at sa heimstyrir er himna skop fremr oss hversdagliga. Themesis slitr i svndr eitt orð ok setr annan part i milli sæm her.

ækl var ogn a stiklar
oblið stǫðvm siþan.

Anastropha er vmsnvin orða skipan sem sighvatr qvað.

hǽtr þat ær allir ætla
aðr scal við þvi raða
hárir menn ænn ek hæyri
hót skiǫlldvngi at moti.

---

[1]) *a [sic membr. pro* tmesis, synchysis.

hann sætr þæssa fyrirsætning eptir þat fall ær hon seal fyrir standa. Parenthesis ær meðal sett mals grein skiptv[1] sæm æinarr qvað.

æins ma óð ok bænir
allz kiosanda hins liosa
miǫk er fróðr sa ær gætr góða
gvðs þrenning mer kenna.

her er annat mal meðal sætt ok til læiðar fært ok siðarr lyktat hinv fyrra máli. Þæssi figvra er iafnan sætt i þeim hætti ær ver kollvm stællt eða alags hátt. Allegoria ær trópr sa ær annat merkir æn mellt er sem svæinn qvað.

þar kemr lyngs en lǫngvm
lind vandi mik strindar
leika leyni síka
lǫvi a til sęvar.

þat seal sva skilia at hann lyktar sva þvi efni ær hann villdi i kveðinv hafa sem ain kemr til sęfar. þat er oeiginlig liking milli arinnar ok kveðissins. Allegoria hefir .vij. kynkvislir. þat er. Jronia. antifrasis. enigma. karientismos. paronomia[2]. sarcasmos. antismos[3]. Jronia gerir gagnstaðliet mal þvi er hon vill merkia. sem i kvga drápv.

Megin hreddir ro menn við kvga
meiri ertv hverivm þeirra.

her er oæiginlig framfæring ok liking þvi at lof ær fyrir háði sætt. Þæssi figvra ær iafnan sætt i skalldskap. Antifrasis er sva sem ironia i einv orði þvi at hon dregr nafn af gagnstaðligvm lvt sem svein(n) qvað.

hlés dætr a við blæsv.

her er sær kallaðr hlær þvi at hann hlyr allra minzt. Enigma ær myrkt sen vm leynda liking lvtanna sem her.

fara ek sa
folldar molldbva
a sat nár a ná.

---

[1]) *hic excidit:* seni. — [2]) *sic pro* parœmia. — [3]) *sic pro* asteismos.

þæskonar figvrv kǫllvm ver gátv ok ær hon iafnan sett i skalldskap. Karientismos er þat ef vfǫgr nǫfn talaz grandligarr sem egill qvað.

Vals em ec vávar helsis blavtr em ec bergis fótar
vafallr enn ek skalla borr ænn hlvst ær þorrin.

Paranomia ær orðz kviðr sa er vel þikkir sama lvtvm ok tíma sem her.

Era hlvms vant qvað refr
dro hǫrpv at ísi.

Þat er mellt til þeirra manna ær láta storliga ok mega lítit. þar er framfæring ok oeiginlig liking milli manz ok hǫrpv. Sarcasmos er hatrsfvll ok ovinvlig spottan sem her er qveðit.

At kom gangandi hellt vpp hǫfði
þar er iǫfrar bǫrðvz her er skattr svlltan.

Sarcasmos gerir annat yfirhragð mals enn merking. Antismos ma kallaz allt mal þat er þermlaz alþyðligv orðtaki ok er skrytt hirðligri malsnilld sem egill qvað.

þat ær orett rammriðinn
ef orpit hæfr rǫkkva stoði
a maskeið vell vanaðr
mǫrgv gagni þvi er veitti mer.

hann kallar slict sem a sio veri kastað fænv æf hann lavnar eigi vin sinvm góðvilia. þar ær framfæring ok oæiginlig liking milli manz ok sævar. Omozevsis er avðsyning æins lvtar. þæss ær mæirr ær kvnnigr. hon hæfir þriar kynkvislir. Jcon Paradígma Parabola. Jcon er samiafnan tveggia persona eða þeirra tilfella sem snorri qvað.

herfanga bavð hringi of lengi velldr yngva
hialldr einskǫpvðr galldra ósætt en vel mætti
gavtr hvatti þrym þreyta herstofnandi hafna
þann ok hillditanni. hans dóm vǫlvndr rómv.

her er oeiginlig liking milli Oðins ok nokkvrs illgiarns manz. Parabola ær samiafnan tveggia lvta i oiǫfnv kyni sem Nicolas aboti qvað.

Tveir hygg ek at her bæri
hæit narvngar hæitnv
stvnd ær lifs a landi
lǫng meðal sin a stǫngv
þat kniðv her baðir
bergr oss trva krossi
sva hæfir alldinn gvð golldit
gyðingr ok hæiðingi.

her er varvm herra iesv kristo iamnat til vinbers þæss ær sendimenn gyðinga bárv af iorsala landi þa ær þeir vorv a eyðimǫrk ænn crossinvm til stangar þeirrar ær þeir bárv berit a. her er framfæring ok oeiginlig liking milli tveggia lvta i misiǫfnv kyni gvðs sonar ok vínbers. ænn sva sem vinberit gefr hinn hǽstą drykk til viðrlifis mǫnnvm sva gæfr gvðs svn andlict lif ǫllvm rettrvęndvm mǫnnvm i vthellingv sins blóðs þæss ær hversdagliga snyz af vini ok vatni at hverri rett svnginni messv. Tveir menn er berit barv merkir tvennar þioðir ær at vorv piningv gvðs svnar. þat erv gyðingar ok hæiðnir menn ok er þar Jcon milli iamnra kynia. Paradigma samiamnar fyrst nokkvra lvti ok siþan greinir hon þa i liking sem her er qveðit.

Vavndr er maria myndvt
meińs enn eplit hreina
endr at iesse kindar
allz grędari kallaz.

Her er greind sv samiafnan er áðr er vpptekin milli vandar þess er aron bar ok lavfgaðiz með avexti ok marie drottningar er feddi gvðs son vm framm mannlikt eðli. Hnotin merkir gvðs son ok gerir þar fagrar greinir. Þessar figvrvr ero miǫk settar i skalldskap ok i spakmęli þav er vitrir menn hafa forðvm samansett.

[Hær ær lykt þeim lvt bokar ær Olafr Þorðarson hæfir samansett ok vpphefr skalldskaparmal ok kænningar æptir

þvi sæm fyri fvndið var i kvæðvm hǫfvtskallda ok Snori hæfir siþan samanfæra latit[1].

Skalldskapr ær kallaðr skip dverga ok iǫtna ok oðins ok fvndr þeirra ok drykkr þeirra ok ær rætt at kenna sva æf vill bæði skip ok drykk sæm annarsstaðar í skalldskap ok æigna þeim. ænn skip ma kalla dyra hæitvm ok fvgla ok hæsta ok kænna við sio ok allt reiði skips ænn kalla hæsta hæitvm æinvm ef við sękonvnga erv kendir. Drykk ma kalla sęvar hæitvm ǫllvm fiarða ok bylgna ok vatna allra ok kænna til þeirra æðá horna æða mvnz æða góma tanna ęða tvngv. Dverga ok iǫtna er rett at kalla þioða hæitvm ǫllvm ok sækonvnga ok sva gram ok visa ok slikvm ǫllvm ok kænna dverga til stæína eða vrða. ænn iǫtna til fialla eða biarga. Steina ma kalla bæin iarðar ok siofar ok vatna ænn hvs dverga ænn grand þeirra hamdis ok sǫrla. Ækki skal kænna þat ær sitt nafn hæfir sia(l)fs ænn kænna allt þat ær annars nafni er nefnd en sinv. Orrostv ma kalla namni nokkvrs hareystis skarksamligs glavm æða hlióm kæna við herklæði æða vapn eða hlifar ok þvi mæirr at þa skal kænna við oðin ęða sækonvnga æf vill. Skiǫlld ma kalla solar hæitvm ok tvngls himins ok skys kalla ma hann ok vægg eða garð bálk ok brík hvrð ok gátt þili ok grind hlęða ok sægl tiǫlld ok ræfil ok eigna iafnan orrvstv eða oðni eða sękonvngvm. Ǫll herklæði ærv fǫt oðins ok sækonvnga. Ǫll havggvapn ma kalla ælldz hæitvm eða annarrar birti leiptr ęða liós kænna við oðin eða orrvstv æða sækonvnga. herklęði eða hrę bæn ęða blóð. Blóð ær kallat sioar hæitvm ok vatna ok kent við hræ æða bæn sár eða vndir. Sio ma kalla garð landa ok mæn band ok bællti lás ok fiǫtvr hring ok boga. kalla ma hann ok hæim sækvikenda ok hvs jǫrð ok gǫtv sækonvnga ok skipa. Ormr sá hæitir miðgarðzormr ær liggr vm ǫll lǫnd vtan þvi ær

[1]) *a [literis rubris, quæ aliquot locis atramento renovatæ sunt et adeo evanidæ, ut lectio plane certa non sit.*

rætt at kænna orma alla sva til landa sæm sió kalla band æða bavg iarðar. Orma ær rætt at kalla fiska hæitvm ok hvala æf þæir ærv kenndir við nokkvt láð við ravn gras æða griót glivfr æða hæiðar. Orma iǫrð ær gvll rekkia þeirra ok gata. Gvll scal kænna æinn væg til handar ok sioar ok til vatna allra kalla ælld ok sól ok tvngl ok stiǫrnv ok kyndil ok kerti dag ok leiptr gæisli ok blik ok alla birti. ænda ma gvll kænna til snǽs ok íss ok kenna þa til handar. bavgr ær fiǫtvrr handar ok hanki ok virgill. Gvll ær korn eða mælldr froða konvngs æn verk ambátta hans tvæggia fæniv ok meniv ænn sáð kraka konvngs ok frǽ fyrisvallar byrðr grana haddr sifiar ænn tár mardallar mal iǫtna. Hríngr het dravpnir hina nivnndv hveria nott dravp af honvm ringr iafn sialægr honvm þvi ær gvll svæiti hans. Havnd ær havka iǫrð ok gata þeirra ok hæstr skip ok stallr. Bavgr hæitir havnd ok mvnd. havnd ær bavl æða navð boga ęða tǫng. Kalla ma hana fót eða lim axlar. Rett er at kalla havndina hæitvm kvikvænda æf þav ærv kænd við avxlina. kalla ma havndina ok tavng axlar. Sva ma ok horn kalla tria hæitvm æf þav ærv kænd við drykkiv æða þat sæm þav vóxv af. horn ok ǫnnvr avlkeravlld ma kalla skip eða hvs allz drykkiar. Jss ær himinn eða hvs sióar ok allra vatna ok hialmr þeirra. Hvndr ær vargr eða travll beina. Þæss travll ær allt sæm þat ma fara. fæ ær travll foðrs sins ænn ælldr þess ær hann æyðir ok viðar griot ok ryð iarna vǫtn iarðar ok ælldz regn eða skin snæs ok isa hriðir hiarðar. Nott ær angr æða sótt allra fvgla. Snær ær sott orma ok vætr. Vætr ær nott biarnar ænn svmar ær dagr hans. Hæstar travllkvenna ærv vargar ænn tavmar þeirra ærv ormar. Drykkr varga ær dreyri. Havkar ok rafnar ærv hræfvglar ok sva ærnir. Rætt ær aðra fvgla að nefna til ok æigna oðni eða kænna við orrǫstv eða hræ eða blóð. Hvern karlmann ma kalla fæiti æða bræði hræfvgla ok varga sva ilrioð þeirra eða gómlitvt. karla ma ok kallą triahæitvm karlkændvm ok

oðins ok allra asa hvart sæm vill lofa eða lasta ok kænna við herklæði eða vapn hlifar eða orrvstv skip eða gvll. Ænn ef illa scal kænna þa ma hann kalla allra illra kvikvænda nǫfnvm karlkændra ok iǫtna ok kænna til fæðzlv nokkvrrar kalla ma hann þa ok grenni svina ok allz fænaðar sva hvnda. kalla ma hann ok konvnga hæitvm ok kænna við nokkvrskonar verkfæri eða þat annat ær hann ær styranndi kalla læsti ok þverri allz gagns. Konv ær rætt at kalla triahæitvm kvænkændvm sva ok asyniv hæitvm ok æyia ok landa kvęnkændra sva orrvstv hæitvm sva konvnga hæitvm gram æða ræsi ok slikvm ǫllvm ok kænna iafnan við gvll eða glys þeirra sva við ǫlkerǫlld ok drykkiv kænna við sio ok stæin ef vill. Rægin heita goð hæiðin bǫnd ok rǫgn kalla ma konv þeirra hæitvm ok kænna. ænn ef illa scal þa ær hon kænd við hvætvætna hervelekt þat ær hon ær styrandi þvmal ok svæipv hryðv ok hlándavsv skioðv ok skræppv allra odaða. þæss bæðia ær kona hver sem hana á. Hár manz ma kalla viðar hæitvm ǫllvm ok gras þæss ær a iǫrðv væx kenna við svǫrð æða hvirvil æða hnakka eða ęnni eða reik eða vanga. Havs mannz ær kallaðr hvs hæila enn grvnd hialma. Æyrv mannz ærv kǫllvð skip æða sialldr kinna eða vanga hæyrn eða hlvst. Æyrv mannz ær kallat hlvstar avga æða sionir. Ævgv mannz ma kalla skiǫlld eða skip eða himintvngla hæitvm eða annarrar birti kænna við bryn æða hvarma kinnr eða brár. Næf mannz ær kallat inni eða skip hors eða hnora. Mvnnr mannz ær kallaðr inni eða skip allz froðlæiks. Sva ær ok briost kallað alldrs ok hvgar ok hiarta ok þæss allz ær innan rifia ær holldgroit. Tænn ærv kallaðar goma griot. Tvnga ær kǫllvt ár æða styri eða vapns hæiti ok kænd til orða eða goma eða tanna. Hiarta ær kallað stæinn eða korn hnot eða epli. en kennt til hvgar. hiarta heitir ok ákarn ok æiskǫlld. Gollorr hæitir þat ær næst ær hiarta mannz. hnætr hæita fylvingar. hæimr ær kallaðr hvs æða kær væðra enn himin ærfiði dverga fiogvrra þeirra ær sva hæita Norðri

Svðri Avstri Væstri. Himin ær kallaðr hialmr æða salr landa ænn bravt himintvngla. Sól ær kǫllvt elldz hæitvm ok kænd til himins. Søgr hæitir sar ænn simvl stǫng bil ok hivki bera hann. þat ær kallat at þav sæ i tvngli.

Or Ymis hólldi
var iǫrð of skopvð
ænn or hans sara svæita siórr
biǫrg or bæinvm
baðmr or hari
himin or havsi hans.
Ænn or hans brám
gerðv blið rægin
miðgarð manna svnom
Ænn or hans hæila
voro þav hin hriðfælldv
sky ǫll of skǫpvt.

Þat ær rett at kalla iǫrð holld ymis ænn sæ bloð hans ænn hæim miðgarð brár hans ænn sky hæila hans. Kvern hæitir grótti ær atti fróði konvngr. hon mól hvetvætna þat ær hann villdi gvll ok frið. Fænia ok mænia hætv ambáttir þær ær mólv. Þá tók mysingr sækonvngr grottv ok let mala hvita sallt a skipvm sinvm þar til ær þav svkkv a petlandz firði. Þar ær svælgr siþan ær sær fællr i avga grottv. þa gnyr sǫr ær hon gnyr ok þa varð siorinn salltr.

fra fenris vlfi[1].

Amsvartnir heitir vatn. enn lyngvi hólmr i vatnínv enn siglitnir holl i holminvm. Æn þviti hæitir hæll ær stændr i holinvm. ænn gniǫll hæitir ravf ær borvð ær a hælinvm. ænn hræða hæitir fæstr ær fenrisvlfr ær bvndinn með ok ær henni drepit i gegnvm ravfina ænn gælgia spyta ær fyrir ær stvngit. Fiǫtvrrinn hæitir glæifnir ær honvm hælldr. Gervir voro tvæir fiǫtrar til hans fyrst þeir dromi ok læðingr ok hællt hvargi. þa var glæifnir siþan gerr or .vj. lvtvm.

---

[1]) *literis rubris.*

or kattardyn
ok or konv skæggi
or fisks anda
ok or fvgla miólk
ór bergs rótvm
ok biarnar sinvm
or þvi var hann glæifnir gerr.

þvi ær þat ækki æptir siþan at þat var þa allt til haft. Ár .ij. falla or mvnni honvm hæitir ǫnnvr van ænn onnvr víl ok ær þvi rætt at kalla vǫtn hráka hans. Ænn giǫlnar hæita granar hans.

fra holga konvngi[1].

Sva ær sagt at konvngr sa ær næfndr havlgi ær háloga land ær við kænnt. hann var faðir þorgerðar hǫlgabrvðar. Þav voro bæði blotvð ok var havgr hǫlga kastaðr ǫnnvr fló af gvlli ok silfri ænn ǫnnvr af molldv. Sva qvað skvli þorstæinsson.

Þa ær rǫfr vita ræifnis
ravð æc fyrir svǫldr til avðar
herfylgins bar æk hǫlga
havgþak saman bavgvm.

J biarkamalvm ærv talit mǫrg gvllz hæiti. Sva sægir þar.

Gramr giǫflazti
gladdi hirð sina
fæniv forverki
fafnis miðgarði
glasis globarri
grana fagrbyrði
dravpnis dyrsvæita
dýni grafvitnis.
Yt(t)i avrr hilmir
alldir við tokv
sifiar svarðfæsti
svælli dalnavðar
tregvm otrs giǫlldvm
tárvm mardallar
elldi ǫlrvnar
iðia glys málvm.
Gladdi gvnnvæitir
gængvm fagrbvnir
þiaza þingskilvm
þioðir hermargar
rínar ravð málmi
rógi niflvnga
vísi hinn vigdiarfi
vakti balldr þægi.

[1]) *literis rubris.*

Gvll ær kallat i kænningvm ælldr handar æða liðar eða leggiar þviat þat ær ravtt æn silfr snior æða svæll æða hála þviat þat ær hvítt. Mæð sama hætti scal ok kænna gvll æða silfr til sióðs æða digvls eða lavðar ænn hvartvæggia gvll ok silfr ma vera griót handar æða halsgerð nokkvrs þess mannz ær títt var at hafa(.) mæn ok hringar ærv bæði gvll ok silfr æf æigi ær annan væg bræytt. sæm Þorlæikr fagri qvað.

Kasta gramr a glęstar
gægn valstǫðvar þægnvm
vngr visi gæfr æisv
armleggs digvl farmi.

oc ænn sem einarr skalaglam qvað.

liðbrǫndvm kna lvndar
landfrækn iǫfvrr granda
hykka æc ræsis rækka
rínar griót of þrióta.

Sva qvað Æinarr Skvlason.

Bloðæisv liggr bæði
brags tvæim mægin gæima
sioðs a ek sǫkkva striði
snær ok ælldr at mæra.
Døgr þrvmir hvert ænn biarta
hlyrskilldir ręðr milldv
hæita blakks of hvitvm
haflæyr digvlskafli
alldri ma fyrir ælldi
áss hrynbravtar skála
ǫll viðr folka fællir
framræði snæ breða.

Her ær gvll kallat ælldr áls hrynbravtar ænn snǽr skalanna.
Sva qvað þorðr mavraskálld.

Sær a sæima ryri
sigðis láttrs at átti
hravns gloðsændir handa
hærmoðr favðvr goðan.

Manna heiti[2].

Maðr ær kallaðr briótr gvllzins sva sæm qvað ottarr svarti.

Góðmænnis þarf æk gvnnar
gloðbriotanda at nióta
her ær alnænnin inni
inndrótt mæð gram svínnvm.

Sva qvað æinarr skalaglam.

Gvllsændir lætr grvndar
glaðr þængill her drængi
hans mæti kna æk hlióta
hliót yggs miaðar niota.

Gvllstriðir sem qvað þorvalldr blǫndv skalld.

Gvllstriðir verpr glóðvm
gæfr avð konvngr ravðan
yþioðar brægðr æyðir
armlæggs grana farmi.

Gvllvǫrpvðr sæm qvað þorlæikr.

Hirð vinnr grams með gerðvm
gvllvǫrpvðr sær holla.

Sva ær ænn sæm qvað þorarinn loftvnga.

Gat ek gvllskata
ger ær logs vm bǫr
gǫtv gvnnvita
graps tǫgdrapv.

konv heiti kend[2].

Kona ær kænd til gvllz kǫllvð sælia gvllz sæm qvað hallarstæinn.

Svalteigar man ec sæliv
sallz viðblinnis galltar
rafkastandi rastar
ræyrþvængs mvna længi.

Her ær hvalr kallaðr viðblinnis gǫlltr. hann var iǫtvnn ok dro hvali i hafi vt sæm fiska. Tæigr hvala ær sǽr.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

ænn rǫf sæfar gvll. Kona ær sælia gvllz þæss ær hon gæfr ok samhæiti við sæliv ær træ ok kona ær kend við allzkonar triahæiti kvænkænd. hvn ær lag kǫllvð þæss ær hon gæfr. lág ær ok tre þat ær fællr i skogi. Sva qvað Gvnnlavgr orms tvnga.

Alin var rygr at rogi
rvnnr olli þvi gvnnar
lag var ek avðs at eiga
oðgiarn fira bǫrnvm.

Kona ær kǫllvð mǫrk. sva qvað hallarstæinn.

Æk hæfi oðar lokri
ǫlstafna bil skafna
væn mǫrk skala verki
vandr stæfknarrar branda.

Ænn sæm stæinn qvað.

Þv mant fvrs sæm flæiri
floðs hirðisif troðvr
gvnn við gæfv þinni
griotz heaðninga briotaz.

Sva qvað Ormr stæinþorsson.

Skorða var i fǫt færð
fiarðbæins afar ræín
nytri slǫng naddfræyr
nisting of miaðar hrist.

Sæm stæinn qvað.

Mæns hava milldrar syn ...
mivkstallz logit allir
sia hǫfvmz vællti stoð stilltan[1]
stravmfylgs at ..... dravmar.

Ænn sæm ormr qvað.

Þvi at hóls hrynbals
hramma þatz ber ek fram
billings a bvrar fvll
hiarkar hæfik lagit mark.

---

[1]) *in membrana primum* vælltan, *deinde* "sti" *super* "væ" *scriptum est.*

Sva ær æn qveðit.

Avra stændr fyrir orvm
eik fagrbvin læiki.

lind sæm her ær qveðit.

Ognrakkr skalat okkvr
almr dynskvrar málma
sva bavð lind i landi
lins hvgrækki dvína.

mannz kænningar[1].

Maðr ær kændr til viða kallaðr ræynir vapna eða viga ferða ok athafnar skipa ok allz þæss ær hann ræðr æða ræynir. Sva qvað vlfr vgga son.

Ænn stirþinvll starði
storðar mæns fyrir borði
fróns á folka ræyni
franlæitr ok blæs æitri.

Mæiðr ok viðr sæm kormakr qvað.

Mæiðr ær mǫrgvm æðri
morðreins i dyn flæina
hiǫrr fyrir hilldibǫrrvm
hiarl sigvrði iarli.

lvndr sæm qvað hallfreðr vendræðaskálld.

Ask þollom stændr vllar
avstr at miklv travsti
rǫki lvndr hinn ríki
rand fárs brvmar hári.

bvs sæm arnorr qvað.

Rǫkr ǫndvert bað randir
reggbvss saman læggia
rog skyia hællt rygiar
regni havstnótt gegnvm.

Askr sæm refr qvað.

Gekk i gvlli stokkna
giǫfrífr hárs drífv

[1]) *literis rubris.*

askr vinnr yfrinn þroska
elfræyr sæing mæyiar.

hlynr sem her ær qveðit.

Hæill kom þv handar sværlla
hlynr kvaddi sva bryniv.

bǫrr sem refr qvað.

Allz bǫðgæði bioða
bǫrr ræðr til þæss hiǫrva
ognstǫðvir hæfik ægi
æinraðinn þorstæini.

Stafr sæm ottarr qvað.

Hællztv þar ær hrafn næ svalltat
hvatraðr ærtv láði
ognar stafr fyrir iǫfrvm
ygr tvæimr við kyn heima.

Þorn sæm arnorr qvað:

Hloð ænn hála tæðv
hirðmenn ara grenni
avðar þorn fyrir ørnv
vngr valkǫstv þvnga.

orrosto heiti [1].

Hvernig skal kænna orrostv. Sva at kalla hana væðr vapna eða hlífa eða oðins eða valkyriv eða herkonvnga eða gny eða glym. Sva qvað hornklofi.

Haði gramr þar ær gnyði
gæira hregg við sæggi
ravð fnystv ben bloði
bengǫgl at dyn skǫglar.

Sva qvað Æyvindr.

Ok sa halr
at hars væðri
hǫsvan serk
hrímgrimnis bar.

Sva qvað bersi.

Þotta æk þa ær ǽri
ar sagt ær þat varvm
hǽfr at blakkar drífv
hyrrvnnvm væl gvnnar.

---

[1]) *literis rubris.*

Sva qvað Æinarr.

Glymiandi lætr gǫndlar
gnæstr biǫrr taka mæstan
hilldar sægl þar ær hagli
hravstr þængill drífr strængiar.

Sva qvað æinarr skálaglamm.

Næ sigbiarkar særkir hárs við hǫgna skvrir
sóm niðivngvm romv hlæðv fast of sæðir.

Sva sæm her sægir.

Odda gnys við ǽsi
oddnæs þinvl sætia.

Ok ænn þetta.

Hnigv fianndr at glym gǫnd(lar)
grams vnd arnar hramma.

vapna kænningar[1].

Vápn ok herklæði scal kænna til orrostv ok til oðins ok til valmæyia ok herkonvnga kalla hialm havtt eða falld enn bryniv særk eða skyrtv. ænn skiǫlld tialld ænn skialldborgin ær kǫllvð hǫll ok ræfr væggr gólf. Skilldir ærv kallaðir ok kændir við herskip. sól eða tvngl eða lavf eða blik eða garðr skipsins. Skiǫlldr ær kallaðr skip vllar eða kænt til fota hrvngnis. A fornvm skiǫlldvm var títt at skrifa rǫnd þa ær bavgr var kallaðr ok ærv við þann bavg skilldir kændir. Hǫggvapn ǫxar æða sværð ær kallat ælldr bloðs æða bænia. Sverð hæita oðins ælldar ænn ǫxar kalla menn trǫllkvænna hæitvm ok kænna við bloð eða bæniar eða skog. Lagvapn ærv kænd til orma eða fiska. Skótvápn ærv miǫc kænd til hagls eða drífv eða rotv. Ǫllvm þæssvm kænningvm ær marga lvnd bræytt þviat þat ær flæst ort i lofkvæðvm ær þæssar kænningar þarf við. Sva qvað Vigaglvmr.

Lattiz herr mæð havttv þottit þeim at hætta
hanga tys at ganga þækkilegt fyrir brækkv.

---

[1]) *literis rubris.*

Sva qvað Æinarr skála glam.

hialmfalldinn bavd hilldi
hialldrǫrr ok sigvalldi
hinn ær fór í gný gæíra
gvnndiarfr bvi svnnan.

Roða særkr sæm tindr qvað.

Þa ær hringfám hanga
hrynsærkr viðvm bryniv
hrvðvz hriðmarar roða
rastar varð at kasta.

Hamdis skyrta sæm hallfrǫðr qvað.

Olitit bræstr vti
vnndvrs frǫmvm rvnnvm
hart a hamdis skyrtvm
hryngráp ægils vapna
þaþan verða fǫr fyrða
frægn æk gærla þat sǫrla
rioðaz biǫrt i bloði
bæn fvr við mæilskvrvm.

Sæm ræfr qvað.

hælldv blakkar tiallda
hæfiændr saman næfivm
hilldarvæggs ok hyggiaz
hræggnirðar til sæggivm.

Roða ræfr sæm Æinarr qvað.

Æigi þverr fyrir avgna
oðs bæð vínv róða
ræfr æignaz sa rægni
rams svæll konvngr ælli.

Skipsól sæm æinarr qvað.

læygr ryðr átt a ægi
olafs skipa sólar.

Hlyrtvngl sæm ræfr qvað.

Dagr varð friðr sa ær favgrv
flæyiændr alm læyiar

i hangfæril hringa
hlyrtvngli mer þrvngv.

Garðr skips sæm hær.

Sva skavt gægn i gægnvm
garð stæinfarinn barða
sa var gnystærir gæira
gvnnar hæfr sæm næfrar.

Askr vllar sæm þioðolfr qvað.

Ganga æl of yngva
vllar skips með fvllv
þar ær samnagla siglvr
sliðrdvkaðir riða.

Jlia blað hrvngnis sæm bragi qvað.

Vilit hrafnkætill hæyra
hve hræingroit stæini
þrvðar skal æc ok þængil
þiofs ilia blað læyfa.

bragi skalld qvað þetta vm bavginn a skilldinvm.

Næma sva at goð hins giallda
gialldbavg navaðs villdi
mæyiar hiols hinn mæri
mǫgr sigvrðar hǫgna.

hann kallar (skiǫlldinn) hilldar hiol ænn bavginn nǫf hiolsins.
bavggiǫrð sæm hallvarðr qvað.

Ravð liósa sær rǽsir
rít brestr svndr hin hvita
bavggiǫrð brodda færðar
bivg rǫnd i tvav fliv́ga.

Sva ær ænn qveðit.

bavgr ær a berv sæmztr
ænn a boga ǫrvar.

Sverð ær oðins ælldr sæm kormakr qvað.

Svall þa ær gækk með giallan
gavtz ælld hinn ær styr bælldi
glaðvæðandi griðar
gvnnr komz vðr or brvnni.

Hialms ælldr sæm qvað vlfr vgga son.
Fvllǫflvg læt fialla
fram haslæipni þramma
hilldr ænn hroptz of gyllðir
hialmælldar mar fælldv.
bryniv ælldr sæm qvað glvmr gæira son.
Hæinþvngan læt hvína
hrynælldz at þat bryniv
folldar vǫrðr sa ær fyrðvm
fiǫrnharðan sik varði.
Randa íss ok grand hlífa sæm æinarr qvað.
Raðvavndvm þa ek ravðra
randa ís at vísa
grand hervm hialms i hændi
hvern þæy drifin freyiv.
Ǫx hæitir trǫllkona hlifa sæm æinarr qvað.
Sia mægv rætt hvæ ræ̋fils
riðændr við hra griðar
fiǫrnis fagrt vm skornir
fiolviggs drækar liggia.
Spiot [hæitir ormr kallat[1] sæm ræfr qvað.
kna myrkdræki markar
minn þar ær ytar finnaz
æ̋fr a alldar lófvm
æikin horz at læika.
Ǫrvar ærv kallaðar hagl boga æða strængiar æða hlifa æða orrostv sæm qvað æinarr skalaglam.
Brakrǫgnir skok bogna
harg oþyrmir varga
hagl þat ær hlakkar sæglvm
hiǫrs rakliga fiǫrvi.
Ok sva qvað hallfreðr.
Ok gæira tó gǫtvar hvngr æyðvndvm hanga
gagls við strængiar hagli hlæðvr iarni sæðar.

---

[1]) *a [sic membr. pro:* hæitir ormr *aut:* er ormr kallat.

Ok eyvindr skalldaspillir qvað.

Lítt kvaðo þik lata
landvọrðr ær brast họrða
bryniv hagl i bænivm
bvgvz álmar gæð fálma.

Orrosta ær kọllvð hæaðninga væðr eða æl. Oc vapn heaðninga ælldr eða vendir. Orrosta ær kọllvð veðr oðins sæm fyrr ær ritat. Sva qvað Vigaglvmr.

Rvdda æc sæm iarlar
orð læk a þvi forðvm
með veðrstọfvm viðris
vandar mer til landa.

Viðris væðr ær her kọllvð orrvsta ænn vọndr vigs sverðit. Ænn menn stafir sverðzins. her ær bæði orrosta ok vapn haft til kænningar mannz. þat ær rækit kallat ær sva ær ort. Skiolldr ær land vapnanna ænn vapn ær regn eða hagl þæss landz æf nygervingvm ær ort.

skips heiti[1].

Hvernig scal skip kænna. Sva at kalla herst æða dyr sækonvnga æða sióar æða skipræiða æða væðrs. Bárv fakr sem hornklofi qvað.

hrioðr læt hǽstrar tiðar
harðraðr skipa bọrðvm
barv fáks hins blæika
barnvngr a lọg þrvngit.

Gæitis marr sæm qvað Ærrinngarstæinn.

Ænn þott ofrið svnnan
ọll þioð sægi skálldi
hlọðvm gæitis mar grióti
glaðir nænnvm ver þænna.

Svæiða hræinn sæm hær ær qveðit.

Svð lọngvm kom sveíða
svndz liðv dyr fra grvndv

---

[1]) *literis rubris.*

sigrakkr sǫlsa bækkiar
svæins mǫgr a travð hræinvm.

Sva qvað hallvarðr.

Svæggia læt fyrir siggiv
solborðz goti norðan
gvstr skavt gylva rastir
glavmi svðr fyrir ravmar
ænn slóðgoti siþan
sæðings fyrir skavt bæði
hæstr óð lavks fyrir lista
lagði kǫrmt ok agðir.

Her ær skip kallat solborðz hæstr ok siór gylva land. Sæðings sloð siorinn og hæstr skipit ok ænn lavks hærstr lavkr hæitir siglv tre. Ok ænn sæm markvss qvað.

Fiarðlinna oð fannir
fast vætrliði rastar
hliop vm hvita gnipvr
hvallandz ivgtanni
biǫrn gækk fram a fornar
flóðs hafskipa slóðir
skvrǫrðigr bravt skorðv
skærs glym fiǫtvr bærsi.

Hær ær skip kallat biǫrn rastar. biǫrn hæitir vætrliði ok ivgtanni. bersi ok biǫrn skorðv ær her kallat. Skip ær ok kallat hræinn. Sva qvað hallfreðr ok aðr ær ritat. Ok hiavrtr sæm qvað haralldr konvngr sigvrðarson.

Snæid fyrir sikil æy viða
svd vorvm þa prvðir
brynt skræið væl til vánar
vængis hiǫrtr vnd drengivm.

Ælgr sæm Æinarr qvað.

bavgs gætr með þer þæygi
þyðr drængr vna længi
ælg hvvm flóðs næma fylgi
frið stǫkkvi þi nokkvt.

Otr sæm máni qvað.

Hvat mantv hafs a otri
hængilægr mæð drængivm
karl þiat kraptr þinn fǫrlaz
kinngrar mæga vinna.

Vargr sæm ræfr qvað.

Ænn hoddvǫnvðr hlyddi
hlvnnvitnis æm ec rvnni
hollr til hermdar spialla
hæinvandil þorstæini.

Skip ær kallat skið eða vagn æða ræið. Sva qvað Æyiolfr daðaskálld.

Mæita fór at móti
miǫk síð vm dag skiði
vngr með iǫfnv gængi
v́t vers frǫmvm hersi.

Sva qvað styrkárr odda son.

Ok æpt itrvm stǫkkvi
ok havgna lið vavgnvm
hlvnnz a hafar fannir
hyriar floðs af moði.

Ok sæm þorbiǫrn qvað.

hafræiðar var hlæði
hlvnz i skirnar brvnni
hvita kristz sa ær hǽsta
hoddsviptir fækk giptv.

hversv var lausnari ær kændr[1].

Hvernig skal Várn Dróttin kænna. Sva at kalla hann skapara himins ok iarðar ængla ok sólar styranda hæims ok himinrikis ok ængla konvng himna ok solar ok ængla ok iorsala ok iordanar ok girklandz raðanda postvla ok hæilagra manna. Fornskálld hafa kænt hann til vrðar brvnnz ok við róm. Sva qvað æilifr gvðrv́nar son.

---

[1]) *literis rubris.*

Sætbergs kvæða sitia
svðr at vrðar brvnni
sa hæfir ramr konvngr ræmdan
róms banda sik lǫndvm.

Sva qvað skapti þoroddz son.

Máttr ær mvnka drottins
mæstr allar gvð flæstv
kristr skóp rikr ok ræisti
roms hǫll værolld alla.

Himna konvngr sæm markvs qvað.

Gramr skop grvnd ok himna
glyggranz sæm her dyggvan
æinn stillir ma ǫllv
alldar kristr of vallda.

Sva qvað Æil(i)fr kvlnasvæinn.

hrotz lýtr hælgvm crvci
hæims ferð ok kyn bæíma
sǫnn ær ænn ǫll dyrð ǫnnvr
æinn solkonvngr ræinni.

Mariu svæinn sæm æilifr qvað.

hirð lýtr himna dýrðar
hræin mariusvæíni
mátt vinnr milldingr drottar
maðr ær hann ok gvð sannan.

Ængla konvngr sæm æilifr qvað.

Máttr ær ænn menn of hyggi
mætr gvðs vinar bætri
þo ær ængla gramr ǫllv
órr hælgari ok dýrri.

Jordanar konvngr sæm sighvatr qvað.

Ændr reð engla senda
iordanar gramr fióra
fors þo hans a hersis
hæilact skopt or lopti.

Girkia konvngr sæm arnorr qvað.

bǽnar hæfik fra bæini
bragna fallz við sniallan
girkia vǫrð ok garða
giǫf lavna æk sva iǫfri.

Sva qvað enn eilifr kvlnasveinn.

Himins dýrð lofar havllda
hann ær allz konvngr stilli.

Hann kallar fyrst crist konvng manna ok i annat sinn allz konvng. Ænn qvað Æinarr skúlason.

Læt sa ær landfolks gǽtir
liknsamr himinriki
vmgæypnandi opna
allz hæims fyrir gram sniǫllvm.

konvnga kænningar skolv her[1].

Þar koma saman kænningar ok verðr sa at skilia af stǫð ær reðr skalldskapinn vm hvarn kvæðit er konvnginn þvi at rett ær at kalla miklagarðz kæisara konvng girkia ok sva þann konvng ær réðr iorsala landi sva ok roms konvng romaborgar kæisara eða engla konvng þann ær fyrir ænglandi rǽðr. Ænn sv kænning ær aðr var ritat at kalla crist konvng manna þa kænning ma æiga hverr konvngr. Konvnga alla ær rætt at kænna sva at kalla þa landraðændr eða landz vǫrðv æða landzsæki eða hirðstiora eða vǫrðv landz fólks. Sva qvað æyvindr skalldaspillir.

farmatys et cetera.

Læita capitula fyrr i bokinni. Sva scal kænna við ęttir sem kormakr qvað.

heyri sonr a syrar et cetera.

skalldskapar kænningar[2].

Hvernig er okend setning skálldskapar. Sva at kalla hvern lvt sem hæitir. hver erv okend nǫfn skalldskapar.

---

1) *literis rubris.* — 2) *literis rubris.*

hann hæitir bragr ok hroðr óðr mærð ok lof. þetta qvað bragi þa ær hann for vm skog nokkvrn sið vm kvelld þa stæfiaði a hann trǫllkona ok spvrði hverr þar færi. hann svarar sva.

Skalld kalla mik
skapsmið viðvrs
gavtz giafravtvð
grepp ohneppan
yggs ǫlbera
oðs skapmoðin
hagsmið bragar
hvat ær skálld nema þat.

Oc sem cǫrmacr qvað.

hroðr gerik vm mǫg mæran
meirr hakonar flæira
haptsæínis vel ek hánvm
hæið sitr þórr i reiðv.

Oc ænn sem qvað þorðr kolbæins son.

Miǫk læt margar snekkivr
mǫrðar ǫrr sem knǫrrv
oðr vex skalldz ok skæida
skialldhlynr a brim dynia.

Mærð sæm qvað vlfr vgga son.

Þar kæmr ár hinn æri
ændr bar ek mærð at hændi
ofra æk sva til siofar
sverðregns lofi þegna.

Her ær lof kallat skalldskapr. Hvernig ærv nǫfn goðanna. þav hæit(a) bavnd sæm qvað eyiolfr daða skalld.

drægr land at mvn banda
Æirikr vnd sik geiri
Veðr milldr ok sæmr hilldi.

Hǫpt sæm qvað þioðolfr hinn hvínverski.

Tormiðlaðr var tívi
talhrein meðal bæína
hvat kveðv hapta snytrir
hialmfalldinn þvi vallda.

Rǫgn sem qvað æinarr skálaglam.

Rammavkinn kveð ek riki
rǫgn hakonar magna.

Jǫlnar sæm æyvindr qvað.

Jǫlna svmbl stillis sem
ænn ver gátvm stæina brý.

díar sem kormacr qvað.

Æykr með ęnni dýki
iarðlvtr dia fiarðar
bæiti hýn sa ær beinir
binndr seið yggr til rindar.

iarðar heiti[1].

Hver erv iarðar hæiti. hon heitir iǫrð sem þioðolfr qvað.

J lætr odda skvrar
opt herðir ger verða
hrings aðr hann of þrǫngvi
hǫrð el vnd sik iǫrðv.

Folld sem ottar qvað.

Folld verr fólkballdr
far ma gramr sva
ǫrnv reifir olæifr
ær framr svia gramr.

Grvnd sæm hallvarðr qvað.

Grvnd liggr vnd bǫr bvndin
bræið holmfiǫtvrs læíðar
hæinlandz hoddvm grandar
havðræitir svǫlvm naðri.

Havðr sæm Æinarr qvað.

Veria havðr með hiǫrvi
hart davglingar hiartir
hialmr springr i olmri
æggrið framir sæggir.

land sæm qvað þorþr kolbæinsson.

Ænn æpt vigs fra væigv
vant ær orð at styr norðan
land eða lęngra stvndv
lagðir svðr til agða.

---

[1]) *literis rubris.*

láð sæm ottarr qvað.

Hællztv þar ær hrafnin næ svalltat
hvatraðr ærtv láði.

hloðyn sæm qvað vǫlvstæinn.

Man æk þat ær orð við orða
ændr myrkdanar sændv
grœnnar grǫfnvm mvnni
gæin hlodyniar bæina.

Frón sæm qvað vlfr vgga son.

Ænn stirþinvll starði
storðar mæns fyrir borði
frons a folka ræyni
franlæitr ok blæs æitri.

Fiǫrgyn sæm her ær qveðit.

Avrgilldis var ær ælldi
áls fiǫrgyniar mala
dyggr sæ hæiðr ok hreggi
hrynbæðs arstæðia.

sióar hæiti[1].

Hver ærv sioar hæiti. hann hæitir marr ægir gymir. hlær haf læið. ver. sallt. lǫgr græðir vágr. Sva qvað arnorr.

Næmi drótt hve sia sótti
snarlyndr konvngr iarla
æigi þravt við ægi
ovægian gram bægia.

Her ær næmndr siár ok sva ægir. Marr sæm qvað hornklofi.

Þa ær vt a mar mætir
mannskæðr lagartanna
ræsi naðr til ravsnar
rak væbravtar nǫkkva.

lǫgr ær her ok næmndr. Sva qvað æinarr.

lavgr þvær flavstz ænn fagrir
floðs vaskar brim gloðvm

[1]) *literis rubris.*

þar ær sior a blið hvára
brynr veðrvitar glymia.

Her ær ok flóð kallat. Sva qvað Ræfr.

Færiz biǫrn þar ær bára
bræstr vndinna fæsta
opt i ægis kiapta
ýrsvǫl gymis vǫlva.

haf sæm hǫllvðr qvað.

Væstr læztv i haf bristir
harðviggs sicvl giarðar
vmbandz allra landa
ís framstafni vísat.

læið sæm her ær qveðit.

Ærvm a læið fra laði
liðnir finnvm skriðnv
avstr sæ æk fiǫll a flavsta
ferli gæisla merlvð.

Marr sæm Æinarr qvað.

Kalldr þvǽr marr vnd milldvm
mart dǽgr viðv svarta
grefr ælsnvin iǫfri
álmsorg manar þiálma.

Ver sæm ægill qvað.

Væstr fer ek vm ver mvnstrandar mar
ænn æk viðris ber sva ær mitt of far.

Sallt sæm arnorr qvað.

Sallt skar hvfi hǽlltvm
hravstr þioðkonvngr avstan
barv brimlogs rýri
brvn væðr at sigtvnvm.

Græðir sæm bǫlverkr qvað.

læiðangr bíottv af laði
lǫgr gækk of skip favgrv
gialfrstóðvm ræistv grǫði
glæstvm ár bit næsta.

Viðir sæm ræfr qvað.

Barðristinn næmr briosti
borðhæimr drasill skorðv
navð þolir viðr ænn viði
verpr inn vm þrǫm stinnan.

Hv́m sæm brænnv niáll qvað.

Sænn iosv ver svanni
.xvj. ænn brim fæxti
dræif a hafskips hv́fa
hv́m i fiórvm rv́mvm.

heiti ęgis dętra[1].

Þessi ærv ænn sioar hæiti sva at rett ær at kænna til skip eða gvll. Rán ær sagt at veri kona ægis sva sæm hær ær kvæðit.

Hravð i himin vpp glóðvm
hafs gækk sior af afli
borð hygg ek at sky skærði
skavt ránar végr mana.

Dǽtr þeirra ægis ok ránar ærv .ix. himinglæfa. dv́fa. bloðvghadda. hæfring vnnr kolga hrǫnn bylgia drǫfn. Æinarr skvla(son) taldi i þæssi visv .vj. nǫfn þeirra.

Ǿsir hvast af hravstvm
himinglæva þyt sęvar
glymrvnnar vex grenni
gǫndlar skvfs ok dv́fa
brædd strýkr blóðvghadda
brimsolgin fællr kólga
hlýr þar ær hæfring stǽrir
haflavðr vm við ravðan.

Hrǫnn sem valgarðr qvað.

lavðr var lagt i beð
lęk sollit haf golli
ænn herskipa hrannir
hǫfvð ogvrlig þógv.

[1]) *literis rubris.*

bylgia sæm ottarr qvað.

Skarvt skǫfnvstyri
skavt sylg hár bylgivr
læk við hv́n a hreíni
hlvnz þat ær drosir spvnnv.

drǫfn sæm ormr qvað.

hrosta drygir hvern kost
havklv́ðrs[1] gæi þrv́ðr
ænn drafnar loga lofn
lǫstv rækir vínfǫst.

bára sæm þorlæikr fagri qvað.

Siar þytr ænn berr bara
biart lavðr a við ravðan
gráns þar ær gvlli bvnvm
gínn hlvnnvisvndr mvnni.

la sæm æinarr qvað.

Næ framlyndir fvndv
fyrr hykkat la kyrðv
þar ær siór a við várv
vini óra fæll storvm.

Fyllr sæm ræfr qvað.

hrynia fiǫll a fyllar
fram æsiz nv glamma
skæið vætrliði skiða
skavtbiǫrn gvsis navta.

boði sæm her ær qveðit.

boði fæll vm mik brálla
bavð hæim með sær gæymi
þa ær ægi lǫð læðis
. . . .[2]

bræki sæm ottarr qvað.

bravt ænn bræki þavt meðr fængv mikit væðr
borð vox viðar morð mio fyrir ofan sio.

---

[1]) havklv́ðrðrs, *mbr.* — [2]) *vacuum spatium versui relictum est.*

Vágr sæm bragi qvað.
Villdit vrøngvm ofra
vágs hyrsændir ægi
ænn miotygil máva
mærar skar fyrir þori.
Svnd sæm æinarr qvað.
Skar æk svð vm svnd
fyrir svnnan lvnd
mín pryddiz mvnd
við milldings fvnd.
Fiǫrðr sæm æinarr qvað.
Næst sæ æk orm a iastar
ítr særki væl merktan
næmi bioðr hve ek fær flęðar
fiáðrbals vm þat máli.
Sægr sæm markvss qvað.
Sǽgs man ec siðr ænn eigi
sa ær illr ær brag spillir
sólar sverri málan
sliðr áls rægin niða.

ælldz hæiti[1].

Hver ærv ælldz hæiti. sva sæm her ær qveðit.
Ælldr brænn at sa sialldan
svíðr dyggr iǫfvrr bygðir
blasa rǫnn fyrir ræsi
ræyk ær magnvs kvæykir.
logi sæm valgarðr qvað.
Snarla skavt or sóti
. . . . [2]
stoðv styfðir siþan
stæinóðr logi gloðvm.
bál sæm hær ær qveðit.
haki var brændr a báli
þar ær brimsloðir oðv.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *vacuum spatium in membr. relictum.*

Glæðr sæm grani qvað.

Glæðr hygg æk gamlar flæðar
gramr elldi sva fælldv.

Æisa sem atli qvað.

Ox ryz æisvr vaxa
allmǫrg loga hallir
hvs brænna gim gæisar
goðmænnit fællr bloði.

her ær ok gim kallat ælldrinn. Æimr sæm her ær qveðit.

brvnnv allvallz inni
ælldr hygg at sal fælldi
æimr skavt a her hrimi
halfger við níð sialfa.

hyrr sæm arrnorr qvað.

Æymdit ráð við ravma
reiðr eydana mæiðir
hæit dvínvðv hæína
hyrr gerði þa kyrra.

Fvni sæm æinarr qvað.

Fvni kyndiz fliótt
ænn flyði skiott
hisingar herr
sa ær hafði verr.

brími sem valgarðr qvað.

brátt svæimaði brími
brvtvz vikingar fikivm
visa styrks of virki
varp sorg a mæy borgar.

læygr sæm halldórr skvalldri qvað.

Ær knattvð þar þeirra
þv vart alldregi skialldar
læygr þavt vm siǫt sigri
sviptr gersimvm skipta.

vargs hæiti[1].

Vargr hæitir dyr. þat ær rætt at kænna bloð æða hræ sva at kalla verð hans æða drykk. Æigi ær rætt at kænna sva við flæiri dyr. Vargr hæitir ok vlfr sæm þioðolfr qvað.

Gæra var gisting ....[2]
gnóg ænn vlfr or skógi
sónr a sár at spænia
sigvrðar kom norðan.

[1]) *literis rubris.* — [2]) *sine lacuna membrana.*

her ær ok kallat gæri. Fræki sæm ægill qvað.

Slæit vnd fræki gnvði hrafni
þat var oddbræki a skæiðar stafni.

Vitnir sæm æinarr qvað.

Ælfr varð vnda giálfri
æitrkǫlld roðin hæitv
vitnis fæll með vatni
varmt ǫldr i men karmtar.

Ylgr sæm arnorr qvað.

Svalg áttbogi ylgiar
ogóðr ænn varð blóði
græðir grænn at ravðvm
grandavknvm na blandinn.

Vargr sæm illvgi qvað.

Vargs var mvnnr þar er margan
mænskerðir stakk sverði
myrk avrriða markar
minn drottinn rak flotta.

Þetta ær ænn vargs hæiti sæm hallr qvað.

Hæiðingia slæit hvngri
hár gyldir navt sara
granar ravð gramr a fænri
gækk vlfr i fæn drækka.

Oc ænn sæm þorðr qvað.

Óð ænn ærnv ....[2]
ims væit fræka hæiti
gæra ǫldra navt gyldir
gialpar stóð i blóði.

fvgla hæiti[1].

Tvæir ærv fvglar þeir ær æigi þarf annan væg at kænna ænn kalla bloð eða hrę drykk þeirra eða verð. þat ær hrafn ok ǫrn. alla aðra fvgla kar(l)kænda ma

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *sine lacuna membr.*

kænna við blóð æða hræ ok ær þa þat nafn ǫrn eða hrafn sæm þioðolfr qvað.

bloðorra lætr barri
bragningr ara fagna
gavtz ryðr sigð i svæita
svans iǫrð konvngr hǫrða.

Sva qvað hann ænn.

Gæirs oddvm lætr græddir
grvnn hvert stika svnnar
hirð þa ær hann scal varða
hrǫgams ara sǫfar.

hrafns hæiti[1].

Þessi ærv hramns nǫfn. krákr mvninn hvginn borginmoði arflognir artali holldboði kramsi korþr kloacan blæingr boringi vari viti liti ovari hornklofi krvmsi. Sva qvað æinarr skálaglam.

Fiallvǫndvm gaf fylli
fyllr varð ænn spiǫr gvllv́
hræstæfnandi hramna
hrafn a ylgiar tafni.

Sva qvað æinarr skvla son.

dolg skára kna dýrvm-
dyr magnandi styra
hvgins fermv brægðr harmi
harmr bliksólar garmi.

Oc ænn sæm hann qvað.

Ænn við hialldr þar ær havlldar
hvgþrvtit svællr lvta
mvninn drækkr bloð or bænivm
blasvartr konvngs hiarta.

Sva qvað vígaglv́mr.

Þa ær dynfvsar dísir
dreyra mæns a æyri

---

[1]) *literis rubris.*

brað fækk borginmoði
blóðs skialldaðir stóðvm.
Sva qvað skvli þorstæins son.
Mvndit hællzt þar ær vndir
árflogni gaf æk sárar
hlǫkk i hvndraðz flokki
hvítinga mic líta.

arnar hæiti[1].

Ǫrn hæitir sva. ari gæmlir hræggskornir ægðr ginnir vndskornir gallopnir gæirloðnir æggþǽr gimarr. Sva qvað æinarr.

Samlæitvm ravð svæita
slæit ǫrn gera bæitvr
fækz arnar matr iarnvm
iarnsǫxvm grǫn faxa.
Ok sæm her.
Ǫrn drækkr vndárn
ylgr fǽr af hrævm sylg
opt ryðr vlfr kæpt
ari gætr verð þar.
Sva qvað þioðolfr.
Sægiǫndvm flo sagna
snotar vlfr at moti
i gæmlis ham gǫmlvm
glamma ó fyrs skǫmmv.
Ok sæm her ær qveðit.
Hreggskornis vil æk handa
halæitan miǫð vanda.
Ok ænn sæm skvli qvað.
Vaki æk þat ær vel læiz æika
viðis áðr ok siþan
greppr hlyðir þvi góðv
gallopnis væl spialli.

---

[1]) *literis rubris.*

orma hæiti[1].

Þæssi ærv orma hǽiti. dræki fafnir jǫrmvngandr Naðr níðhǫggr linnr naðra góinn móinn grafvitnir grabakr ofnir svafnir grimir grǽttir gargan˙ hollr skriði hǫggvavrðr hringr holldvarinn grafningr stæfningr bráinn dalginna iapr frǽningr fránn liðr ormr iapra.

navta hæiti[2].

Navt kyr kálfr yxni þiorr kviga vxi vætrvngr graðvngr.

savða hæiti[3].

Savðr hrv́tr bækri lamb væðr gælldingr ǽr gymbr gæit haðna hafr kið.

svina hæiti[4].

Svin syr gyllta rvni gǫlltr griss grislingr.

hersta hæiti[5].

Þæssir ærv hæstar taldir i þorgrims þvlv

hrafn ok slæipnir
hæstar agætir
valr ok lættfæti
var þar tialldari
gvlltoppr ok góti
gætit hæyrða ek sóta
mǫr ok langr með mari.
Vigg ok skv́fr
var með skæfaði
þægn knátti bakkr bera
saltoppr ok sinarr
sva hæyrða æc fáks vm gætit
gvllfaxi ok iór með góðvm.
bloðvghofi hæt hæstr
ær bera koðv
ǫflgan átriða.
gisl ok falofnir

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *literis rubris.*

glér ok skæiðbrimir
þar var ok gyllis of gætit.

Þæssir hæstar ærv taldir i kalfs vísv.

dagr ræið drǫsli
ænn dvalinn moðni
hialmr háfæta
ænn haki faki
ræið bani bælia
bloðvghófa
ænn skæfaði
skati haddingia.
Væsteinn vali
ænn vifill stv́fi
mæinþiofr mói
morginn vakri
ali hrafni
ær til iss riðv
ænn annarr avstr
vnd aðilsi
gramr hvarfaði
gæiri vndaðr.
Biǫrn ræið blakki
ænn biarr kerti
atli glavmi
ænn aðils slvngni
havgni hǫlkvi
ænn haralldr fǫlkvi
gvnnarr gota
ænn grana sigvrðr
vllr ymissvm
ænn oðinn slæípni.

Arvakr ok alsviðr draga sólina hrimfaxi eða fiǫrsvartnir dregr nottina. skinfaxi eða glaðr daginn.

hæiti lopz ok væðra[1].

Hver ærv hæiti lopz ok væðranna. lopt hæitir ginnvngagap ok mæðalhæimr flvghæimr viðhæímr. Væðr hæitir hrægg byrr glygg hræt giosta vindr vǫnsvðr þiótr gol gráði blær ælræki þoka gǫnsvðr mvgga ohlioðr ganrækr farandi. Sva sægir i alvíss málvm.

Vindr hæitir með mǫnnvm
en vǫnsvðr með goðvm
kalla gnæggivð ginnrægin
æpi iǫtnar
álvar dynfara
hæitir i hæliv blǫmmvðr.

Væðr hæitir ok gvstr.

---

[1]) *literis rubris.*

himins hæiti[1].

Himins hæiti þæssi ær her ærv ritin hǫfvm ver æigi ǫll fvndit i kvæðvm ænn þæssi skalldskapar hæiti sæm ǫnnvr þykki mer oskyllt at hafa i skalldskap næma [aðr finni hann aðr[2] orta i verka hǫfvtskállda. Himinn hlyrnir hæiðornir viðfæðmir andlangr liosfari drifandi. Skatyrnir breggmimir vefmimir læiptr brioðr viðbláinn.

solar hæiti[3].

Sol svnna rǫðvll æygloa alskir syni fagrahvæl likn skin dvalins læika alfrǫðvll ifrrǫðvll Mylin.

tvngls hæiti[4].

Tvngl mani ny nið artali mylinn fængari glámr skyndir skiálgr skarmr.

stvnda hæiti[5].

Ǫlld forðvm alldr fyrir lǫngv ár misseri vætr svmar var havst. Manaðr. vika dagr nótt morginn aptann kvelld arla snæmma Siðla j sinn fyrra dag j næz j gær j morgin Stvnd Mǫl. þæssi ærv ænn hæiti nætrinnar i alvis malvm.

Nott hæitir með mǫnnvm
niǫla með goðvm
kalla grimv ginnrægin
olios iǫtnar
alvar svæfngaman
hæita dværgar dravmniǫrvn.

Fra iafndægri ær havst til þæss ær sol sæz i æyktar stað. þa ær vætr til iafndægris þa ær vár til fardaga. þa ær svmar til iafndægris. Havstmanaðr heitir hinn næsti fyrir vætr. Fyrstr i vætri hæitir gormanaðr þa frærmanaðr þa ær hrvtmanaðr þa ær þorri þa gói þa æinmanaðr þa gavkmánaðr ok sáðtíð ok æggtið þa ær solmanaðr ok sælmanaðr þa heyannir þa kornskvrðar manaðr.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *a [sic membr., bis scripto* aðr, *quorum alterutrum delendum est.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *literis rubris.*

Maðr ær hverr fyrir sær. leita fyrr i bokinni allt til þæss ær stýfr qvað.

Tiræggiaðr hio tiggi
tvæim hǫndvm kyn bæima
ræifr gækk hann vnd hlifar
hizig svðr fyrir nizi.

Sva qvað hallfreðr.

Skilðr æm æk við skylia
skalmǫlld hæfir þvi valldit
vætti ek virða drottins
vil æk[1] mæst ok dvl flæstvm.

Sva qvað Markvss.

Rikr ær harra hnæykir
hælldr gvð iǫfvrs vælldi
sanndyggs vitvt sæggir
svæins bræðr konvng æðra.

fra halfdani ok svnvm hans[2].

Enn attv þav halfdan ok alvig .ix. sonv ær sva hætv. Æinn var hilldir ær hilldingar ærv fra komnir. annarr næfir ær niflvngar ærv fra komnir. iij. avði ær avðlingar ærv fra komnir. iiij. yngvi ær ynlingar ærv fra komnir. v. dagr ær davglingar ærv fra komnir. vj. bragi ær bragningar ærv fra komnir. þat ær ætt halfdanar hins millda. vij. bvðli ær bvðlvngar ærv fra komnir ok af þeirri ætt ær kominn atli ok brynhilldr. viij. lofði hann var herkonvngr mikill. honvm fylgði lið þat ær lofðar vorv kallaðir. hans ættmenn ærv kallaðir lofðvngar. þaþan ær kominn æylimi moðvrfaðir sigvrðar fafnisbana. ix. sigarr ær siklingar ærv fra komnir. þat ær ætt siggæirs ær hængdi hagbarð. af hilldinga (ætt) var kominn haralldr hinn granravði moðvrfaðir halfdanar svarta. af niflvnga ætt var givki. af ǫðlinga ætt kiarr. af ynglinga ætt æirikr hinn málspaki. Þæssar

[1]) *sic membr. pro:* er. — [2]) *literis rubris.*

konvnga ættir ærv miǫk agætar. fra yngva þaþan ærv ynglingar komnir. fra skilldi i danmǫrk þaþan ærv skiǫlldvngar. fra vǫlsvngi i frakklandi þaþan ærv vǫlsvngar. Skælvir hæt ænn herkonvngr ok ær hans ætt kǫllvð skilvingar. sv kynslóð ær i avstrvægvm. Þæssar ættir ær ænn ærv næfndar hafa menn sætt sva i skalldskap at hallda þæssi hæiti ǫll fyrir tignarnǫfn. Sva sæm æinarr qvað.

Fra æk við hólm at hæyia
hilldingar fram gængv
lind varð græn hín grana
gæirþing i tvav springa.

Sva qvað Grani.

dǫglingr fekk at drækka
danskt bloð ara ióði
hirð hygg æk hilmi styrðv
hvgins iol við næs þiólar.

Sva qvað Gamli gnæfaðarskálld.

Øðlingr drap sær vngvm
vngr naglfara a tvngv
innan borz ok orða
aflgerð mæþalkafla.

Sva qvað jorvnn.

Bragningr rę́ð i blóði
bæið herr konvngs ræiði
hvs lvtv opt fyrir æisvm
oþioðar slǫg rioða.

Sva qvað æinarr skvla son.

Bæit bvðlvngs hiǫrr
bloð fæll a davrr.

Sva qvað arnorr.

Siklinka vænr snækkivr
siá lýtar konr úti
hann litar herskip innan
hrafns góð ær þat bloði.

Sva qvað þioðolfr.

Sva lavk siklings ǽfi
sniallz at verróm allir
lofðvngr bæið hinn læyfði
lifs grand i stað vándvm.

lofða konvngi fylgði þat lið ær lofðar vorv kallaðir. Sva qvað Markvss.

Skiǫlldvngr man þer annarr alldri
æðri maðr vnd sólv fæðaz.

Vǫlsǫngr sæm qvað þorkæll hamars skalld.

Mer ræð sænda vǫlsvnga niðr
vm svalan ægi vapn gvllbvit.

Ynglingr sæm qvað ottarr svarti.

Ængi varð a iǫrðv
ognbraðr aðr þer naðvm
avstr sa ær æyivm væstan
ynglingr vnd sik þryngi.

Yngvi þat ær ok konvngs hǽiti sæm Markv́s qvað.

Æiriks lof verðr ǫlld at hæyra
ængi væit ec fremra þængil
yngvi hællt við orztír langan
iǫfra sæss i verǫlld þæssi.

Skilfingr sæm valgarðr qvað.

Skilfingr hællztv þar ær skvlfv
skæiðr fyrir lǫnd hin brǽiðv
avð var svð vm siðir
sikilæy liði miklv.

Sinniórr sæm sighvatr qvað.

Lát avman nv nióta.

ok fyrr ær ritat.

karlmanzligar kænningar[1].

Skalld hæita græppar ok ær rætt i skalldskap at kalla sva hvern mann ær vill. Rækkar vorv kallaðir þeir menn

---

[1]) *literis rubris.*

ær fylgðv halfi konvngi ok af þeirra namni ærv kallaðir hermenn ok ær rætt at kænna sva alla menn. lofðar hæita ok menn i skálldskap sæm fyrr ær ritat. Skatnar vorv þeir menn kallaðir ær fylgðv skata konvngi þeim ær skati hinn milldi var kallaðr. af hans nafni ær skati kallaðr sa ær milldr ær. Bragnar hætv þeir ær fylgdv braga konvngi hinvm gamla. Virðar hæita þeir menn ær męta mal manna fyrðar ok firar. Verar hæita landvarnarmenn hæimar vikingar ok flotnar. þat ær skipaherr sva hætv þeir ær fylgdv hæímvna. Gvnnar æða gvmar hæita þeir menn (er) flokki styra sva sæm gvnni ær kallaðr i brvðfǫr. Gotnar ærv kallaðir af hæiti konvngs þæss ær goti ær næfndr ær gotland ær viðkænt. hann var kallaðr af nafni oðins gavtz þviat gavtland ok gotland var kallat af nafni oðins. ænn sviþioð af nafni sviðvrs. þat ær ok oðins hæiti. J þann tíma var kallat allt mæginland þat ær hann atti reiðgotaland ænn æyiar allar æygota land. þat ær nv kallat dana vælldi ok sviavęlldi. drengir hæita vngir menn bvlǫsir mæþan þeir afla sær fiár ęða orðztir. þeir fardrængir ær milli landa fara. þeir konvngs drængir ok[1] hǫfðingivm þióna. þeir hæita ok drængir ær her þiona rikvm mǫnnvm. drengir hæita vaskir menn ok batnandi. Sæggir ærv ok kallaðir kníar ok liðar. þat ærv fylgdarmenn. þægnar ok havlldar ok hǫldar sva ærv ok bændr kallaðir. lionar hæita þeir menn ær ganga vm sættir manna. þeir ærv ænn ær sva ærv kallaðir. kappar. kæmpvr garpar. snillingar. hræystimenn avarmænni hætivr. þæssi hæiti standa her i mot at kalla mann blavðan. væykan þirving slæyma blota man Skavð Skræfv Skriað vák vám lóra slæyma tæyða dvgga. dirokr dvsilmænni avlmvsa avvirð. Ørr maðr hæitir milldingr mæringr skati þioðskati gvllskati mannballdr sælingr sælkeri avðkyvingr rikmænni. her i mot ær sva kallað. hnǫggvingr glǫggvingr mælingr væsalingr fæniðingr Gioflati. hæitir spækingr raðvalldr. hæitir ovitr maðr. fifl ok afglapi gasi

---

[1]) *sic membr. pro:* er.

ok giunvngr gavrr ok glópr snápr foli ǫrr óðr galinn. Snyrtimaðr oflati drængr glæsimaðr stærtimaðr pryðimaðr. hæitir ok hravmi skrápr skrokkr skæiðklofi flangi slinni fiǫsnir slǫttr slápr drǫttr. Lyðr hæitir landfolk lióðr hæitir þræll ok kæfsir þionn ǫrsvngr þírr.

[1]Maðr hæitir æinn fyrir sær. Tô æf tvæir ærv. þorp æf .iij. ærv. fiórir ærv fǫrvnæyti. flokkr ærv .v. menn. Svæit æf .vj. ærv. Siav fylla sǫgn. átta bæra amælis skǫr. Navtar ærv .ix. dvnn æf .x. ærv. ærir ærv .xj. Togloð æf .xij. ærv. þyss ærv .xiij. færð ærv .xiiij. fvndr ær æf .xv. hittaz. seta ærv .xvj. sokn ærv .xvij. ærnir þikkir ovinir þeim ær .xviij. mætir. Næyti hæfir sa ær .xix. menn. drótt ærv .xx. þioð ærv .xxx. folk ærv .xl. fylki .l. Samnaðr .lx. Svarfaðr .lxx. ǫlld ærv .lxxx. .... [2]. hærr ær .c. Ænn ærv þav hæiti ær menn lata ganga fyri nǫfn manna. þat kǫllvm ver viðkænningar æða sannkænningar æða fornǫfn. Þat ær viðkænningar æða sannkænningar at næfna annan lvt rættv nafni ok kalla þann ær hann vill næfna æiganda eða sva at kalla hann þess ær hann villdi ok næfndi fǫðvr eða ava. ái hæitir hinn þriði. Son hæitir arvi ok arfvni. barn ióð ok mǫgr ærfingi. hæitir ok broðir blóði lifri barmi hlyri. hæitir ok niðr næfi attvngr konr kvnndr frendi kynstafr kynkvisl áttbarmr ættstvðill áttbogi afkvæmi afspringr ofskǫpt. hæita ok mágar sifivngar hleytamenn. hæitir ok vinr raðvnavtr raðgiafi mali rvni spialli alldaþopti æinkili sæssvnavtr sæssi. þopti ær halfrymis fælagi. Hæitir ovin dólgr andskoti fiandi sǫkkvi skaðamaðr banamaðr þrǫngvir sǫkkvir osvifrvðr. Þæssi hæiti kǫllv ver viðkænningar ok sva þo at maðr se kendr við bæ sinn æða skip sitt þat ær nafn a æða æign sina þa ær æinkar nafn ær gefit. þetta kǫllvm ver sannkenningar at kalla manninn spækimann eða etlanar mann orðspæking eða

[1]) *huic capiti rubra inscriptio, quæ legi non potest, præmissa fuisse videtur.* — [2]) *trium vel quatuor verborum vacuum spatium in membr.*

raðspæking raðsnilling avðmilldiug oslækinn gæimann glæsimann þetta ærv fornǫfn.

kvenna hæiti[1].

Thæssi ærv kvænna hæiti okænd i skalldskap víf ok brvðr ok flióð hæita þær konvr ær manni ærv gæfnar. Sprvnd [ok svarri[2] ok svanni hæita þær konvr ær miǫk fara með dramb ok skart. Snotir hæita þær konvr ær orðnæfrar ærv. Drosir hæita þær ær kyrlátar ærv. Svarri ok svarkr þær ær hafaða miklar ærv. Ristill ær kǫllvð sv kona ær skǫrvnglynd ær Rygr sv ær rikvzst ær. Fæima ær sv kǫllvð ær ofrǫm ær sæm mæyiar vngar eða þæ'r ær odiarfiar ærv. Sæ'ta hæitir sv kona ær [skǫrvnglynd ænn[3]] bondi hennar (er) 'af landi farinn. Hæll hæitir sv kona ær bondi hennar ær væginn. Ekkia ær sv kona ær bondi hennar varð sóttdavðr. Mæ'r hæitir fyrst hver ær vng ær. ænn kerlingar ær gamlar ærv. Ænn (erv) þav kvænna hæiti ær til lastmælis ærv ok ma þav finna i kvæðvm þott þat sæ æigi ritat. Þær konvr[4] ær æinn mann æigv. Snǫr hæitir sonar kvæn ænn Sværa vers moðir. hæitir ok moðir amma þriðia ædda. Æiða heitir moðir. Hæitir ok dottir ok barn ok ioð. hæitir ok dottir dis ioðdis. kona ær ok kǫllvð bæðia eða mala bonda síns ok ær þat viðkænning.

hæiti a manni[5].

Hǫfvð hæitir a manni. þat skal sva kænna at kænna þat ærfiði hals eða byrði land hialms ok hattar ok hæila ok hárs ok brvna svarðar æyrna avgna mvnz. hæimdallar sverð ok ær rætt at kænna til sverðz hæita við hvert ær vill ok kænna við æitthvert nafn hæimdallar. Hǫfvð hæitir okænt havss hiarni kianni kollr. avgv hæ'ita sión ok lit æða viðrlit avrmiott. þa ma sva kænna at kalla sol eða tvngl skiǫlldv ok glær æða gimstæina æða stæin bra eða brvna eða ænnis. Æyrv hæita hlvstir ok hæyrn. þav

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *a [sine dubio error librarii.* — [3]) *sic mbr. sine uncis.* — [4]) *excidit:* heita eiivr. — [5]) *literis rubris.*

ma sva kænna at kalla land eða iarðar hæitvm nǫkkvrvm eða mvnn eða rás eða sión eða avgv hæyrnarinnar æf nygervingvm ær ort. Mvnn scal sva kænna at kalla hann land eða hvs tvngv eða tanna orða eða goma varra æða þvilikt. oc æf nygervingar ærv þa kalla menn skip mvnninn ænn varrarnar borðin. Tvnga ræðit æða styri. Tænnar ær stvndvm kallat griot eða sker orða æða tvngv. Tvnga ær opt kǫllvð sverð mals æða mvnz. Sækk[1] barð æða grǫn kampar ær stændr a vǫrrvm. hár hæitir lá. haddr þat ær konvr hafa. skopt hæitir hár. hár ær sva kænt at kalla skog eða viðar hæiti nǫkkvrv kænna til havss eða hiarna eða hǫfvðs. Skægg scal kænna við hǫkv æða kinnr eða kværkr. Hiarta hæitir nægg eiskǫlld gollorr. þat scal sva kænna kalla korn æða stæin æða epli hnot eða mýl eða þvilikt ok kænna við briost æða hvg. kalla ma þat ok hvs æða iǫrð eða bǫrg hvgarins. Briost ma sva kænna kalla hvs eða garð eða skip hiarta annda eða lifrar eða elivnar land hvgar ok minnis. hvgr hæitir sæfi ok siafni vili mvnr ast ælskvgi. hvginn ma sva kænna at kalla hann vind trǫllkvænna ok rætt at kænna til ok næfna hveria ær vill ok sva at næfna iǫtnana eða kænna þa til konv æða dottvr. þæssi nǫfn ærv sær. hvgr hæitir ok gæð ok þokki ælivn þrækr nænning minni vit skap lvnnd trygð. hæitir ok hvgr ræiði fiandskapr vtrygð gæðlæysi þvnngæði gæsni oværi. hǫnd ma kalla mvnd arm lám hramm. A hændi hæitir alnbogi armlæggr vlfliðr liðr fingr græip hreifi nagl gómr iaðarr kvika vǫðvi afl æðar sinar knvi ok kǫglar. hǫnd ma kalla iǫrð vapna æða hlifa við axlar ok ærmar lofa ok hræifa. Gvllhringa iǫrð ok vals ok havks ok allra hans heita ok i nygervingvm fót axlar. bognavð. Faétr ma kalla tre ilia eða rista æða læista æða þvilikt [fænni flæinar bravtir[2] gǫngv fæz. kalla ma fotinn tre æða stoð þæssa. Við skið ok skva ærv fætr kændlr ok brækr. a fæti hæitir lær kalfi

[1]) *sic membr. pro:* skegg. — [2]) *a [sic corrupte membr. pro:* rænniflæina bravtar.

kne bæin læggr rist iarki [ok la[1] il ta. Við allt þætta ma fotinn kænna kalla hann træ ok kalla ra ok siglv fótinn ok kænna við þæssa hlvti. Mál hæitir orð ok orðtak snilli saga sænna tala præta sǫngr galldr kvæðandi skial bifa ok bialldr hial skval glavmr þiarka gyss þrápt skálp hól dælska lioðæska sk(r)af hægomi afgælia. Hæitir ok ravdd liómr rómr omvn þytr gǫll gnyr glymr rymr brak svipr svipvn gangr. Sva scal orrostv kænna við vapn ok hlifar. Vit hæitir spæki minni ætlan hyggiandi rað skilning tǫlvisi langsei bragvinsi[2] orðspeki skǫrungskapr. hæitir vndirhyggia vælræði flaræði brigðræði. læti ær tvænnt. læti hæitir rǫdd æði olvnd. Ræiði ær ok tvikænt. Ræið(i) ær þat æf maðr ær i illvm hvg. Ræiði ær ok fargærv skips eða ross. Fár ær ok tvíkænt. fár ær ræið(i) far ær skip. þvilikt orðtak hafa menn miǫk til þæss at yrkia folgit ok ær þat kallat miǫk ofliost. lið kalla menn a manni ær læggir mætaz lið hæitir skip lið hæitir mannfólk lið hæitir ǫl lið ær þat ok kallat ær maðr væitir ǫðrvm liðsinni. Hlið hæitir a garði ok hlið kalla menn vxa ænn lið kalla menn brækkv. Þæssa(r) græinar ma sætia sva i skálldskap at gera ofliost at vant ær at skilia æf aðra scal hafa græinina ænn aðr þikki til horfa hin fvrri visv orð. Slict hit sama ærv ok mǫrg ǫnnvr orð þav ær margir hlvtir æigv hæitit saman.

hær ærv ritvð hæiti sækonvnga[3].

Atli froði	skækkill ækkill
ali glammi	skævill sǫlvi
bæiti ati	halfr ok hæmlir
ok bæimvni	harecr ok gor
avðmvndr gvðmvndr	hagbarðr haki
atall ok gæstill	hravðnir mæiti.
gæitir gavti	Hiǫrolfr ok hravðvngr
gylvi svæiði.	hǫgni mysingr
Goir æynæfir	hvndingr hvitingr
gavpi ok ændill	hæiti mævill

[1]) *a [sic membr.* (Ꝣ la); *pro* ökli? — [2]) *sic membr. pro* bragðvisi. — [3]) *literis rubris.*

hialmarr moirr
hømir mæfi
roði rakni
rær ok læifi.
Randvǽr rọkkvi
ræifnir leifnir
nævill rẹvill
nóri lyngvi
byrvill kilmvndr
bæimi iorækr
asmvndr þvinnill
yngvi teiti.
Virvill vinnill
vandill sọlvi
gavǽr ok hýnn
givki bvðli
homarr hnæfi
hvrfi svrfi
sækat ek flæiri
sækonvnga.

konvnga hæiti[1].

Man æc havkstallda
hæiti segia
allvalldr fylkir
ok afraki
bragningr ọðlingr
bvðlvngr dọglingr
ọðlingr ok gramr
iọfvrr ok tiggi.
Hilldingr ok harri
ok hertogi
mærinkr hilmir
milldingr ok nor
lofðvngr niflvngr
ok landreki
þængill visi
þioðan konvngr.
Sinniorr siklingr
sióli ræsir
skiọlldvngr skilfingr
skyli ok yngvi
ynglingr ylfingr
ærv nv talit
hofvtskiọlldvnga
hæiti nọkkvr.

dverga hæiti[2].

Tæl æk motsọgni
ok miọklitvt
mið við mvninn
ok miọðvitnir
blin(d)viðr bvrinn
bvmbvr nyi
bivorr blavorr
blainn ok norðri.
Grímr nár niði
niðọttr dvalinn
nainn 'nǽfr næfi
nifængr ok dolgr
nýraðr ok nýr
norðri ok svðri
skavǽr skafiðr
skirvir virvir.
Alþiofr avstri
avrvargr ok dýfr
ae andvarri
ọnn(i) dravpnir

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

dori ok dagfinnr
dvlinn ok onarr
álfr or[1] dællingr
óinn ok dvrnir.
Vindalfr ok vitr
vivir ore
varr gvllmæfill
viðr ok ǫlin
ginnarr ok þrór
gandalf(r) þorinn
þækkr þrar þvlinn
þrasir ok fvllangr.
Fainn fárr fili
fiǫlsviðr glóinn
fiðr bár farli
froste ok tigvæ
hannerr forve
hæptifili
heri hǫgstari
ok hænbvi.
Hlioðolfr kili
hilldingr ok litr
raðspakr lofar
reginn ok liomi
raðsviðr loinn
rekkr ok æitri
iaki æggmoinn
æikinskialldi.

iotna hæiti[2].

Ek man iǫtna
inna hæiti
ymir gangr mimir
iði ok þiazi
hrvngnir hrimnir
hravðnir grimnir
hvæðrvngr hafli
hripstvttr gymir.
harðverkr hrǫkkvir
ok hastigi
hræsvælgr hærkir
ok hrimgrimnir
hymir ok hrimþvrs
hvalr þrigæitir
þrymr þrvðgælmir
þistilbarði.
Gæirrǫðr fvrnir
galarr þrifalldi
fiǫlverkr gæitir
flegr blapþvari
forniotr sprettingr
fialarr stigandi
somr ok svasvðr
svarangr skratti.
Svrtr ok storverkr
sækarlsmvli
skærir skrymir
skærkir salfangr
ǫskrvðr ok svartr
ǫndvðr stvmi
alsvartr avrnir
amr ok skalli.
kǫttr ǫsgrvi
ok alfvarinn
vindsvalr viparr
ok vafþrvðnir

[1]) ok? — [2]) *literis rubris.*

ælldr avrgælmir
ægir rangbæinn
vindr viðblindi
vingnir læifi.
bæinviðr biǫrgolfr
ok brandingi
dvmbr bergælmir
dofri ok miðivngr
nati sǫkmimir
. . . . [1]
ænn ærv æptir
iǫtna hæiti.
æimgæitir vær
imr bringvǫluir
viddi viðgripr
vandill gyllir
grimnir glavmvarr
glamr samendill
vǫrnir haiðgreipr
ok vagnhǫfði.
kyrmir svttvngr
ok kalldgrani
iǫtvnn oglaðnir
ok avrgrimnir
gyllingr gripnir
gvsir ofóti
hlói ganglati
ok hælræginn.
hrosþiofr dvrnir
hvndálfr bavgi
hravðvngr fænrir
hroarr ok niði
. . . . [2].
Nv ærv vpptalit
amatligra
iǫtna hæiti.

trollkvenna hæiti [3].

Skal æk trǫllkvænna
tælia hæiti
griðr ok gnissa
gryla bryia
glvmra gæitla
grima ok bakravf
gvma gæstilia
grottintanna.
Gialp hyrokkin
hængikæpta
gnæip ok gnæpia
gæysa hala
horn ok hrýga
harðgræip forað
hryða hvæðra
ok hǫlga-brýðr.
hrimgerðr hæra
herkia fala
imd iarnsaxa
ima fiǫlvǫr
mavrn iviðia
amgerðr simvl
sivǫr skrikia
svæipinfallda.
Ǫflvgbarða
ok iarnglvmra
imgerðr áma
ok iárnviðia

---

[1]) *sine lacuna membr.* — [2]) *sine lacuna membr.* — [3]) *literis rubris.*

margerðr atla
æisvrfála
læikn mvnnharpa
ok myrkriða.
læirvǫr lióta
ok loðinfingra
kráka varðrvn
ok kiallandi
viglǫð þvrbǫrð
vilivm næfna
rygi siðarst
ok rivingeflv.

oðins nǫfn[1].

Nv scal yppa
oðins nǫfnvm
atriðr avðvn
ok alldafǫðr
Gizvrr kialarr
gavtr viðrímnir
gollorr grimnir
ginnarr hnikvðr.
fiǫlnir dresvarpr
fengr arnhavfði
frariðr alfǫðr
ok farmatyr
herian fiǫlsviðr
hnikarr fornavlver
hróptr hialmberi
hørr fiallgæigvðr.
Grimr gapþrosnir
gangraðr svipall
glapsviðr ganglær
ok ganglæri
hertæitr harbarðr
ok hropta tyr
gæigvðr gǫllnir
ok gæirloðnir.
hlæfǫðr hafi
hagyrkr sviðvðr
siðhǫttr svafnir
sigfǫðr þrasarr
hrani hiarrandi
ok hængikæptr
hrossharsgrani
hriotr tviblinndi.
þroptr herblindi
ok heriafǫðr
hvatmoðr hlæfræyr[2]
hvæðrvngr þriði
gǫllvngr hileygr
ok gæirǫlnir
vafǫðr valfǫðr
vingnir rǫgnir.
Sviðvrr ok skollvalldr
sigavtr viðvrr
sviðrir halæygr
sigþær hrvni
sigmvndr svǫlnir
siðskæg(g)r ok niotr
ǫlgr hiblindi
ok ænnibrattr.
bǫlverkr æylvðr
hrvnn sanngætall
þækkr þvðr ómi
þrvndr ok ofnir

[1]) *literis rubris.* — [2]) *incerta lectio ut fere legi possit* hlæfintyr (hlefreyrr, 757).

vðr iǫlnir vakr
ialkr ok langbarðr
grimr ok loðvngr
gæstvmblindi.
Sigtryggr iǫrmvnr
saðr gvnnblindi

iafnhár oski
iǫlfǫðr ok þrór
yivngr skilvingr
oðinn tveggi
veratyr sigþrór
valgavtr ok yggr.

heiti sona oðins[1].

Bvrir ro oðins
balldr ok mæili
viðarr ok næpr
vali áli
þórr ok hilldolfr
hermoðr siggi
skiǫlldr ok ǫlldnir
ok itræks ioð.
hæimdallr sæmingr
hǫðr ok bragi.

Hæitir atli
ok ænnilangr
þórr æindriði
ok asabragr
biǫrn hlorriði
ok harðvæǫrr
vingþǽr sǫnnvngr
vingþorr ok rymr.

asa heiti[2].

En scal tælia
asa hæiti
þar ær yggr ok þorr
ok yngvifræyr
viðarr ok balldr

vali ok hæimdallr
þa tyr ok niǫrðr
tel ek næst braga
hǫðr forsæti
her ær næst loki.

heiti asynia[3].

Nv scal asynivr
allar næfna
frigg ok fræyia
fvlla ok snotra
gærðr ok gæfivn
gna lofn skaði
iǫrð ok iðvnn
ilmr bil niǫrvn.

Hlín ok nanna
hnoss rindr ok siǫfn
sól ok saga
sigyn ok vǫr
þa ær var ok syn
verðr at næfna
æn þrvðr ok rán
ær þeim næst talit.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.*

Grǽt ok at oði
gvlli fræyia
hæiti ærv hænnar
hǫrn ok þvngra
syr skialf ok gæfn
ok hit sama mardǫll
dætr ærv hennar
hnoss ok gersimi.
Ænn ærv aðrar
oðins mæyiar
hilldr ok gǫndvl
hlǫkk mist skǫgvl .
þa ær hrind ok ...[1]
hrist ok skvlld talit
Nornir hæita
þǽr ær navð skapa
nipr ok disi
nv man ec telia.

kvenna heiti okend[2].

Snót brvðr svanni
svarri sprakki
flioð sprvnd
fæíma ækkia
rygr víf ok drós
ristill hnæita
svarkr drós ok man
mær ok kerling.

manna heiti[3].

Mál er at sægia
manna hæiti
greppar ok gvmnar
gvmar ok drængir
gotnar ok rækkar
græppar[4] seggir
svæit snillingar
ok sælkærar.
bragnar þægnar
bæimar hǫldar
firar ok flotnar
fyrðar havlldar
fǫrvnæyti drótt
flokkr harðmænni
kníar ok kappar
kæmpvr navtar.
Ǫlld ok ærir
ok afarmænni
liðar ok lofðar
lyðr ok sagnir
lioðr oflatar
lionar ok færðir
milldingr ok mæringr
mannballdr spækingr.
þá ær glesimaðr
ok gvllskati
snyrtimenn
ok sælingar
avðkyfingar
ok oflatar
herr ok hælmingr
ok hǫfðingiar.

---

[1]) *sine lacuna membr.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *sic membr. pro* garpar.

Folk ok fylki
fvndr almænningr
ær þrǫng ok þyss
þorp avðskatar
drótt ok syrvar
dvnn pryðimenn
sǫgn ok samnaðr
sæta stærtimenn.
Ænn ærv æptir
alldar hæiti
hirð ok gæstir
ok hvskarlar
inndrott ok hion
æf æk allt sægi
rv́ni ok þopti
ok raðgiafi.
Jnnhysingar
allda þoptar
sæssi ok mali
særlar ok fylgðir
þa ærv fælagar
ok frendr saman
vinir æinkili
verðvng halir.
Ai ok attvngr
avi sonr
faðir broðir barmi
blóði ok lifri
ióð bvrr næfi
ok arfvni
þa ærv blyrar
ok hǫfvtbaðmar.
Niðr hlæytamaðr
niðivngr ok barn
konr ok kynkvisl
kvndr ættbogi
mǫgr málvnavtr
mágr ok spialli
ættbarmr ættslóð
ofskopt ok svæinn.
Sæssvnavtar
ok sifivngar
afspring ær þa
ok ættstvðill
þa ær ráðvnavtr
ok raðgiafi
þionar ok þrælar
þírr ǫnnvngar
værkmenn kæfsir
ok vilmægir.

orrostv hæiti[1].

Þav ærv hæiti
hialldr ok rimma
giǫll gæirahǫð
ok gæirþrivvl
róg ok roma
randgnið ok storð
svipvl ok snerra
sig folkiara.
Sokn morð ok víg
sotti dolg ogn
dynr gnýr tara
drima ímvn

[1]) *literis rubris.*

þa ær orrosta
ok ǫrlygi
hrið ok ætna
herþǫgn þrima.

sverða hæiti[1].

Ek man sægia
sverða hæiti
hiǫrr ok hrotti
hǫgvðr dragvandill
gora gramr gillir
giallarr ok næðanskarðr
sigðr ok snyrtir
sómi skiómi.
Skálkr skerkir stvfr
skrymir lavvi
ǫltir lannbarðr
ok ormþvari
læggbítr kýr gálmr
ok leifnis grand
hærberi hnæitir
ok hafraka.
Lotti hrǫndvðr
lǫgbær mækir
mǫðvðr mvndriði
ok mistiltæinn
málmr þrór ok marr
ok miðfáinn
fætbræiðr grindlogi
ok fiǫrsoðnir.
Vægi læiptr vægarr
valangr ok brandr
verr vifr valnir
vinnbiartr ok kol
askr angrvaðill
æggivm skarpi
svpvðr ok svipaliótr
salgarðr hnæfi.
Hvati hǫfvðhvæssingr
havsamǫlvir
hrævagavtr herbrái
ok holldmimir
bænsægr brigðir
brimarr hvðlognir
skyggþær skryvir
skarði grindlogi.
Mimmvngr fællir
ok malvitnir
tavrar hrævaðr
trani vindþvari
liðnir kvernbítr
liómi hærðir
vitnir yfri
vegialæstir.
Skælkingr fillingr
flæmingr skerðingr
skotningr skilvingr
skǫfnvngr rifivngr
brotningr hvitingr
bæsingr tyrvingr
hækingr ok hringr
hittaz man nættingr.
Logi ok mvndgiallr
langr hvass ok elldr
avrn ok ægir
ok naglfari

[1]) *literis rubris.*

lɪigðir mavrnir
blǽr ok skærðir
hyrr ok hælsingr
hriðir átti.
Fællir fǫlvir
fafnir ravfnir
imnir æimnir
afspringr þinvrr
siglir snyrtir
svælgr skar ok nár
góinn gæstmoinn
[ok gramr[1] brimarr niðhǫggr.

heiti a sverði[2].

Oddr blóðvarta
ok bænknvar
bloðræfill bloðvarp
ok bloðiða
bloðvarta[3] livgfængr
ok bloðhnæfi
iðvarp ok brandr
æggtæinar fólk.
Æmiarr þræmiarr
ok ǫlræða navtr
merki vættrim
ok missifængr
onn ok skafningr
vndir drengingr
vargr kallhamarr[4]
[valbǫrst ok herðr[5].
Sverð ok gælmingr
ok samnagli
hvgró sigrhnoð
hiallt ok tangi
mvnndriði havggstaðr
ok mæðalkafli.

ǫxa hæiti[6].

Ǫx iarðhyrna
skiava ok skæggia
skráma ok gænía
ræginspǫrn gnæfia
ok gygr fala
[snaga ok[7] bvllda
barða viggglǫð
þvæita ok þænia
þa ær arghyrna
hon ær æfst talit
ǫxar hæita.

spioz hæiti[8].

Darr spiot ok myt
dǫf lænz ok vigr
snata flæinn ok svaf
sviða hræmæki
gæirr spiǫr nata
gæfia kæsia
gaflak frakka
gvngnir pæita.

---

[1]) *a* [*Ꞇ* gramr, *membr.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *sic pro* bloðvaka. — [4]) kallhamr, *membr.* — [5]) *a* [*ita supra lineam membr., in ipsa linea:* "ok vættrimar". — [6]) *literis rubris.* — [7]) *a* [*Ꞇ* snaga, *membr.* — [8]) *literis rubris.*

ǫrvar hæiti[1].

Ǫr ær ok akka
oddr hvitmylingr
fænia drifa
flavg dynfara
bǫsl bǫl billda
broddr ok hræmsa
gǫgn flavg ok þrǫs
...... [2] skaptsnór.
Flvgglavð ok flvgsvinn
fiva ok skæyti
gæta scal fænnv
ok gvsis smiðis
iólfs smiði
her ær efst þvra.

boga hæiti[3].

Almr dalr dalbogi
yr ok tviviðr
svæigr glær ok þrymr
.... [4] scal gælmir
ænn kvæð æk hæita
ǫll vapn saman
iarn ǫr ok spiǫr
isarnslǫg.

skialldar heiti[5].

Skiǫlldr þrvnginn salr
skavn salbændingr
bvgnir hlæbarðr
ok bvklari
væ̋ttlimi targa
væðr glaðr ok hlíf
viðblæiknir rít
vigglaðr og lind.
Giallr dǫggskafi
ok gvnnkylir
bǫðlios gryta
ok bǫðskylir
svalinn ok randi
savrnir borði
skvtfingr barði
skírr tvibyrðingr
Yrlygr ok svarmr
æilifnir hæiðr
bavgi fagrblainn
bæra miðfornir.

hialms hæiti[6].

Hroptz hattar scal æk
hæiti sæigia
hialmr gvllfainn
hravr valhrimnir
hallhrimnir skǫlkr
ok hlifandi
fiǫrnir þoki
ok fiskmoinn

---

[1]) *literis rubris, quæ vix legi possunt.* — [2]) *sine lacuna membr.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *sine lacuna membr.* — [5]) *literis rubris.* — [6]) *literis rubris.*

hilldigǫlltr kællir
hærkvmbl ok vælgr
grima ægir
glævær stæfnir.

bryniv hæiti[1].

Brynia kvnd hialmgǫll
hvǫð[2] ok nán
kǫlld finzlæif bǫðfara[3]
þyn syn bloðlæika.

sioar heiti[4].

Sær silægia
sallt ægir haf
lǫgr svnır lægir
lagastafr ok vágr
gialldr gnap [gap[5]] gæimi
gnarr svífr ok marr
sýgr sog sami
svęlgr rǫst ok fiǫrðr.
Gnat vǫr vika
vǫzt hóp ok mið
vatn divp ok kaf
vik tiǫrn ok sik
stormr diki hylr
stravmr lokr ok bækkr
all brvðr kællda
iða fors ok kill.

Svnd ægir vælfærr
sǫni viðir
hríð vær breki
hvn floð ok brim
grędir glyivðr
gymir ok vægir
gniðr ok orór
gialfr fæn snapi.
hæfring allda
hvitingr ok la
hrǫnn ran kolga
ok himinglæfa
drǫfn vðr ok solmn
dvfa bylgia
boði ok bára
bloðvghadda.

á heiti[6].

Giǫll glit gera
glǫð ok valskialf
van við vimvr
ving ok ysa
sið svðr fræka
sækin æinstika
ælf ro ækla
ękin rænnandi.
Þyn rin ok nið
þǫll rimr ysia
dvn ofn dyna
dyn hǫll fara
orvn ok [bro
avðskialg[7] lodda
myn merkriða
mæin ok saxælfr.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) ꝁ hvǫð, *membr.* — [3]) bǫðfª, *membr.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *sic mbr. sine uncis.* — [6]) *literis rubris.* — [7]) *a* [bróavð skialg, *membr.*

Tífr dyrn vina
tæms vind ok strind
mavrn moða þrym
morn ok gavtælfr
alin vðr olga
ok ævfrates
ogn æiðr æimir
ok apardion.

Rǫgn hrǫnn ok rǫnn
ravmælfr hnipvl
hnǫpvl hiǫlmvnla
hvmra vina
vil vin vella
valin sǫmd sǫlin
næpr drǫfn stravma
nís mynd gnapa.

Gilling nilvs
ganges tvędda
lvma ver vóða
læira ok gvnnþró
ið svǫl vægsvinn
yn þioðnvma
fiǫrm strǫnd ok spæ
ok fimbvlþvl.

Nyt hrǫnn ok navð
nǫt sliðr ok hrið
kǫrmt læiptr ok ǫrmt
kerlavgar tvær
gǫmvl sylgr ok yn
ok gæirvimvl
ylgr vǫð ok floð
iorðan ær a læsti.

fiska heiti[1].

Lags ok langa
lysa brosma
birtingr hæingr
bvst ok hrygna
hvmar hrognkælsi
hvæðnir floki
ǫlvnn avrriði
ok andvari.

Silld sæiðr skata
síl ræyðr ok ǫ́gr
skreiðvngr ok sikr
skalgi ok flyðra
fylldingr styria
ok fvðryskill
hamerr stæinbæitr
ok haskærðingr.

Fiǫrsvngr þrǫmmvngr
ok fængrani
hamarr sandhverfa
ok horngæla
marknv́tr glǫmmvngr
ok marþvara
silvngr skælfiskr
sverðfiskr ok lyr.

Þyrsklingr vfsi
þorskr vartari
grvnnvngr gædda
giǫlnir kæila
áll ok karfi
krabbi gæirsil
hár ok gvðlags
hornsil igvll.

---

[1]) *literis rubris.*

hvala hæiti[1].

Hafrhvalr gæirhvalr
ok hafgvfa
hnísa hafstrambr
ok hnyðingar
ræyðr reyðarkálfr
ok ravðkæmbingr
brvvngr rostvngr
ok blæivhvalr.

Norðhvalr ok byrhvalr
nahvalr ok læiptr
skælivngr fiskræki
ok skvtvhvalr
slættibaka skialldhvalr
ok sandlǽgia
hrosshvalr andhvalr
hrafnræyðr ok vǫgn.

skipa hæiti[2].

Nv man ec skyra
of skipa hæiti
ǫrk árakló
askr sæssrvmnir
skæið skvta skip
ok skiðblaðnir
nór naglfari
nǫkkvi ok snækkia.

hringr gnoð freki
hrǫð móðrói
hæmlir barði
ok hylbavti
vglalæðia
ok askvitill
kæna ko̍tla
kati ræið ok skálpr.

Byrðingr bvza
barðkalldr ok hreinn
bakki hǫmlvngr
hælvgbarði
rǫst bátr ok regg
rǫð hringornir
lvng kioll langskip
læifnir barði.

knǫrr kvggr knví
kǽipvll æikia
dræki ælliði
dromvndr ok prámr
fvra vigg galæið
feria skállda
flæy flavst ok þækr
far tiðr ok lið.

hæiti a skipi[3].

Segl skǫr sigla
sviðviss styri
syivr savnfǫr
svð ok skavtræip

stag stafn stiornvið
stvðill ok sicvlgiǫrð
snotra solborð
sess skvtr ok strengr.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris pæne deletis.* — [3]) *literis rubris.*

Sǫx ok stæðingr	vǫllt bæitiáss
svjptingr ok skavt	varta brandar
spíkr siglvtre	bitar bóglina
savmr løkstólpar	bvlkastokkar.
lavkr siglvtoppr	Barð kne byrði
lina eyrv	bællti ok kinnvngr
flavg flavgarskægg	kiǫlr borð kæili
ok farnagli.	ok kiǫlsyia
hvnn húnbora	kraptar kerling
ok hialmvnvǫlr	kler ok þoptvr
hvfr hlyr hrefni	kálræip þrimir
ok halstæfni	klofar ok þilivr.
hævill hals hanki	drængir dragræip
ok hǫfvðbændvr	døla árar
háir hæll hamarr	aktavmar rør
hiálpreíp ok lík.	arinn ok nálar
Rá rakki rif	avrborð kialarhæll
rengr ok hǫmlvr	ok akkeri
vindás vængi	hnakkmiði avstker
vǫndr langnæfivr	ok hvnspønir.

iardar hæiti[1].

Iørð fiørn rófa	hollt háls ok fiǫll
æskia ok hlodyn	hlið ok læiti
gyma sif fiǫrgyn	hóll hæill ok hvilft
grvnd havðr ok rǫnd	hváll ok brekka
folld vangr ok fif	brodalr[2] ok vǫllr
fron hiarl ok barmr	hvamr ok tvnga
land biǫð þrvma	molldflag rimi
láð ok merski.	mór lavt ok saudr.

viðar heiti[3].

Viðr yllir tág	pors mǫrk ǫlviðr
viðir selia	plóma·spíra

---

1) *literis rubris.* — 2) *sic contra metrum, membr.* — 3) *literis rubris.*

biǫrk viðvindill
bæinn fiallrapi
bvss hlynr ok bók
bæinviðr mǫpvrr.
Hasl hæggr hallarr
hagþorn ræynir
rǫ almr ok rót
ræyrr askr fyra
apalldr ǫsp lavrvs
vlfviðr lykkia
æik æinir píll
ælri palmar.
Lind lág ok linnr
lyng skíð pera
þǫll ok þyrnir
þinvr storð ok klvngr
mǫsvrr ok grǫn tvænn
ok marhrisla
ilstri vinviðr
ióstr cipressus.

yxna hæiti[1].

Ec man skyra
fyri skata mængi
allramligra
yxna hæiti
arvǫrðr drióni
ok iǫrmvnrækr
simi fræyr reginn
smiðr æyþvari.
Ravðr ok rækningr
ok rǫkkviliðr
viggi bavtaðr
vingnir stiori
himinbriotr simarr
ok harðfari
kæfir dirnir
kiǫllvrr simvll.
Hliðr stvfr ok litr
hriðr forsimi
arfr iǫrmvni
ok eikismiðr
gnæisti apli
gvllinhorni
avðr kvigr ǫlldvngr
ok ǫrfvni.
Griðvngr olgr gællir
glymr ok hreði
tiðvngr boli
tarfr avrgæfinn
kýr hæitir skiria
kviga ok frenia
ok avðvmbla
hon ær ællzt kva.

hrvtz hæiti[2].

Hrvtr ofrhyrningr
hornvmskali
gvmarr horngloinn
ok gialldhróinn
hvæðrvðr hornglói
hallinskíði
berr hornhróinn
ok hæimdali
bækri miðivngr
blær mǫrðr ok væðr.

---

[1]) *literis rubris fere deletis.* — [2]) *literis rubris.*

hafrs hæiti[1].

Hafr hæitir grimnir	bvkkr grimr taliðr.
ok gæirǫlnir	[geitar hæiti[2] Heiðrvn.
tanngnióstr kiappi	haðna ok kiðlingr
ok tangrisnir	ær ok kolmvla
skæmotr ok brvsi	ok kið saman.

biarnar heiti[3].

Biǫrn bersi blómr	vlfr frekr vilnir
bera ælgviðnir	iorekr mosmi.
blaiaxl isolfr	Fetviðnir hv́nn
ok bræiðvægi	fress vetrliði
bæstingr basi	ivgtanni ialfvðr
ballti hlæbarðr	ifivngr vilskarpr.

hiartar hæiti[4].

Hiǫrtr dvraþrór	dv́næyrr dvalarr
hliðr æikþyrnir	dalarr motroðnir.

galltar hæiti[5].

Gǫlltr valglitnir	rai valbassi
griss irminir	roðr drittroði
svin tarr rvni	þrór viðrir skrvmpr
sæhrimnir bǫrgr	þrǫndr vanningi.

vargs heiti[6].

Ylgr vargr vitnir	gyldir imarr
ilmr skǫll geri	imr ægðir
hati hróðvitnir	ok skolkini.
ok hæiðingi	ænn hæitir sva
freki kinni viðnir	ylgr vargynia
fenrir hlæbarðr	bokn ok ima
goti gilldir glammi	......[7] svimvl.

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *a [literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *literis rubris.* — [6]) *literis rubris.* — [7]) *sine lacuna, membr.*

hæima heiti[1].

Niv ærv hæimar
a hæð talit
væit æk hinn næðzta
sa ær vindbláinn
þa ær heiðornir
ok hregmimir.
Annarr hæitir
andlangr himinn
þat máttv skilia
þriði viðbláinn
viðfæðmi kvæð æk
vera hinn fiorða
hrioðr ok hlyrni
hygg hinn sætta.
Grimr vætmimir
gæt ek nv vera
.viij. himna
vpp vm talda
skatyrnir stændr
skyivm æfri
hann ær vtan
alla hæima.

sólar heiti[2].

Svnna syni
sól fagrahvæl
læiptr hrióðr leika
likskinn rǫðvll
leiptr ifrǫðvll
ok liosfari
drifandi alfrǫðvll
ok dvalins leika.

tungls heiti[3].

Alskir gæisli
ok æyglóa
máni miðgarðr
mvlinn tvngl ok glámr
skyðir æki
skarmr artali
ny skialgr luna
nið fengari.

degra heiti[4].

Dǫgr hyrn ok rǫkr
dies ok lysing
dagr nótt svefngaman
ok dravmniǫrvn
nox nis grima
niol myrkfara
olios dravmvǫr
eimspernim[5].

heiti[6].

Heimr hreggmimir
himinn skatyrnir
viðbláinn andlangr
ok vætrimnir

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *sic in mbr. scriptum, pro:* emisperium = hemisphærium. — [6]) *sic tantum (corr.* heima heiti) *membr. literis rubris.*

ginnír vindbláinn
viðfæðmir brioðr
hlyrnir læiptr [brioðr[1]]
ok hæiðornir.

veðra heiti[2].

Væðr byrr vǫnsvðr
vindr ælreki
glygg blǿr ok gvstr
grap logn þoka
regn vr rota
rið myrkvi æl
fivk fok mvgga
frost kári hregg.

Gǫnsvrr graði
gol ofviðri
giosta grindill
gæla ok olióðr
gnęggivðr gǫnsvðr
gę dynfari
hlǫnnvðr ganrækr
hvsbriótr ok þiótr.

ellz hæiti[3].

Gims hæiti vil æk
greppvm segia
ægis broðir
ok ælreki
ælldr æimr vsli
vði skærkir
hrǫtvðr ok hrotgandr
hrimnir æimi.

Fręki ǫlgr-seti
fæykir ysia
hrǫðvðr ok hǫrvir
harkr forbrænnir
hrapi mylu logi
hripvðr alldrnari
kyndr bal væginn
kveykir ok bvði.

Læygr vafrlogi
linnr ok farri
brandr fýr tvsi
brími nertill
viti eimyria
velann-fasti
fvni hyrr fæðir
fvrr ok eisa.

Brisingr brænna
blossi gnæisti
gnipall glęðr dvni
gæiri tandri
dvnsvðr dini
dvsill ok snęra
nv ær .lx.
seyðis heita.

orma heiti[4].

Scal ek eitr fa
orma telia
óinn ok ofnir

ǫlirr iapra
fvrr flvgdreki
fafnir óri

---

[1]) *sic mbr. sine uncis.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.*

freningr ok áll
feginn ok ornir.
Grafvitnir fánn
goinn holltskriði
grafningr grettir
grabakr trani
grimr ok grafþvængr
gargan æitrvngr
hringr holldvarinn
havgvarðr dræki.
Niðhǫggr náinn
niðr holldvari
langbarðr lýþér
linnr heiðbvi
strykr stæinbvi
stýrir sváfnir
snákr scorpion
snelldingr naðra.
Liðr iapr bráinn
linni stefningr
snillingr viðnir
særfr ok vindvðr
ráðr rabia
reimir seimir
móinn dalginna
ok miðgarðzormr.

hesta heiti[1].

Glaðr glær gyllir
gvllinfaxi
glitnir gvlltoppr
gisl skeiðbrimir
silfrtoppr sinir
slæipnir skæyvðr
goti skinfaxi
grani stvfr ok skær.
Fákr lættfeti
fiǫrsvartnir valr
fængr falofnir
fetmóðr ok lvngr
vakr viglitnir
vindr tialldari
veðr viðir vigg
ok vegdravpnir.
Vegbiartr hǫlkvir
vingskornir rafn
alsviðr álvarr
árvakr drasill
blakkr bǫlþvari
brainn hástigi
marr iór havtvðr
mor iormvni.
Moinn hæstr fiǫtri
móðnir róni
alsvartr apli
askr malfeti
blóðhófr hamskarpr
brvnn hófvarpnir
vigr skinfaxi
virvill hrímfaxi.

havks heiti[2].

Havkr hamdir harmr
hábrók tregi
heiþér heimþér
hrimnir kolginng

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.*

ginnarr gamdir
ok geirloðnir
gǫllvngr ginnvngr
ok gaglhati.
Yrlýgr ymir
vndskornir valr
ifivngr ifli
ifill veðrfǫlnir
forseti viðnir
fiǫrsvngr þrǫmmvngr
ǫlgr mýtari
ęglir savðnir.

hrafns hæiti[1].

Hramn holldbori
hvginn ovęri
blęingr liti
borginmóði
[hornklofi viti
kloakan krakr
drvkr mvninn
coruus geri[2].
Krvmmi krvmsi
korpr boringi
spori artali
ok arflognir.

hana hæiti[3].

Fegringr hani
fialarr ok aslákr.
kokr salgofnir
kambr viðofnir
gylmir gallvs
ok gallina
hǫna keila
habroc kaða.

ara hæiti[4].

Ǫrn gallofnir
ok andhrimnir
hręsvælgr
ok hreggskornir
æggþær kumarr[5]
ari blindviðnir
arnkæll gæmlir
ok aqvila.

fvgla hæiti[6].

Gamr cripr gavkþiorr
gavkr sviplækia
grágás hæimgas
gagl ok hælsingr
gæirfvgl gæitvngr
glęða doðr kvisa
ari nagr arta
álpt már ok havkr.
Óðins hani álka
ǫnd hrossagavkr
hramn hǫns himbrin
hryggiarstykki

---

1) *literis rubris.* — 2) *a [sic membr. contra metrum.* — 3) *literis rubris.* — 4) *literis rubris.* — 5) *sive* kinnarr. — 6) *literis rubris.*

heri hani hæna
ok hilldvri
vfr valr smyrill
vgla skvfir.
Svǫrr storkr svla
svarr skiór sparrhavkr
stelkr spǫrr svala
steindęlfr spiki
skvfr spói sęðingr
skarfr ok svartbakr
skeglingr skiði
skiǫlldvngr pái.
kárn igða kialarfvgl
kráka dvfa
þrǫstr þiðvrr þena
þæisti dvnna
trana tialldr titlingr
tyrðilmvli
lomr lęvirki
ok lęðrblaka.
Laugvę lvndi
lóa fiǫlmóði

fyling loþręll
friggiar ęllda
rindilþvari liri
rivpa fiallrota
iárpe ertla
ok iaðrákárn.
Akri doðka
ęðr ok nætingr
kreppingr floðskítr
kiarfilki[1] spætr
mæisingr yfingr
myrisnípa
rytr hængivakr
rivannskinna.
Hrókr gioðr hægri
ok haftyrðill
brandgás hróðgas
brimorri marr
sendlingr skrytingr
snęfvgl skári
vakr valr dvfa
vallofr stari.

kvenna heiti okend[2].

Þæssi scal kænna
kellv heiti
sága sigyn
sif þrýðr iðvnn
frigg ok bæstla
fvlla ok nanna
gefivn hora[3]
gerðr ok lavfey.

Reið selia strind
rein skorð ok fiǫrn
biǫrk veig ok þǫll
brik þopta gæfn
lág grvnd ok lið
lodda broka
fit norn . . .[4]
folld þirr ok lind.

[1]) *lectio incerta, fors.* kiarfvni. — [2]) *literis rubris.* — [3]) *sic; corr.* Hörn. — [4]) *unum vocabulum deesse videtur.*

Sól fiǫtra spǫng
siǫfn navma rindr
eir þella list
ilmr troða dis
niǫrn vǫr ok fríðr
nipt rán ok bil
likn hlin ok syn
lofn ok gná.

hvgar heiti ok hiarta[1].

Moðr hiarta neg
mvnr hvgr séfi
geð heil siafni
gollorr ok ęlivn.

grylv heiti[2].

Skolli slapparðr
ok skavfali
skollr melrakki
skavfi gryla
ænn er ræfr ok skrǫggr
ǫlldvngr dainn
lavfafettir
fóa hrvnnmigi.

heiti a hendi[3].

Heiti ærv handar
hrammr dýr ok ravkn
greip mvnd ok spǫnn
gavpn ok hreifi
vlfliðr ok fingr
armr leggr ok bógr
lámr hnefi lófi
loppa krvmma.

heiti valkyria[4].

Man ek valkyrivr
viðris nefna
hrist mist heria
hlǫkk gæiravǫr
gǫll hiǫrþrimvl
gvðr herfiǫtvr
skvlld gæirǫnvl
skǫgvl ok randgnið.
Ráðgnið[5] gǫndvl
svipvl gæirskǫgvl
hilldr ok skeggǫlld
hrvnd gæirdrifvl
tanngniðr[6] ok þrvðr
reginleif ok sveið
þǫgn hialmþrimvl
þrima ok skálmǫlld.

kvænna hæiti okænd[7].

Bravt ær svarri ok sęta
sveimar rýgr ok feima
brvðr ær i fǫr með flioði
fat ek drós ok man kiosa

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris.* — [3]) *literis rubris.* — [4]) *literis rubris.* — [5]) *sic; corr.* Ráðgrið. — [6]) *sic mbr.; metrum postulat* ranngniðr (*i. e.* ranngriðr). — [7]) *literis rubris.*

þekki ek sprvnd ok sprakka
sparik við hæl at mela
firrvmz ek snót ok svarra
svífr mer langt fra vifi.
Blið ær mær við moðvr
mála drækkr a ækkiv
kvíðir kerling eiðv
kveðr dottir vel beðiv
opt finnr ambatt hǫptv
ę er frilla grǫm sverv
kiliar kvan ok elia
kann nipt við snǫr skipta.

æyia hæiti[1].

Bokn kǫrmt brísing vikna
brva birar dýn siri
sotr þǫmb selia hitrar
sigg rótt[2] batalldr þiótta
vigr storð vǫrl rǫð lygra
veig fenring tiǫr sæima[3]
hvæðn vað hising friðnar
havð borgvnd smyl torgar.
Brattr er balldrækr þióttv
berr vindr raðar linda
viðgyrðill þytr vǫrðv
velltr fænringar bællti
ygliz vmgerð hvglar
ólmr ær grasili stólmar
flæygir bólmar bavgi
brakar lygrv mæn nakkvat.
Blár ær balldrækr sira
brvgyrðill þvær fyrðvm
svndr springr lygrv lindi
lækv vællt af þrǫm bællti

---

[1]) *literis rubris.* — [2]) *in membr.* tótt. — [3]) *sic membr.; corr.* sænia.

kiol skolar karmtar hælsi
klýfr stiórn sila þiórnar
bǫrð skera gizka girði
grafaz borð i men storðar.

eyia heiti[1].

Ey ǫmd ok ǫrmst
ǫllvm længri
horn hrvnd ok hvgl
herðla ivist
hveðn hrafnista
hising skrofa
mǫn mǫst haslæy
myl stólm batalldr.
Sælia solrǫnn
ok sortvland
sigg ok salaræy
ok . . . . [2]
saga láland
salbiǫrn lęka
skíð strind ok vigr
skólm ok alldi.
Krít kipr lygra
kǫrmt rǫð biarkæy
hæring gylling
hvgró varða
lavga lygra
lag ok gizki
þriðna ok þiótta
þrvma kinn ok hrott.
Nǫs dyn navma
nala nǫrva
fólskn frigg fætilǫr
fænring ok mǫn
bolm bokn ravfa
bǫnn sækk ok vǫrl
alǫst ok storð
iala tiǫr veey.
Avrn il ok rist
ira lodda
solvnd siri
solskæl miǫla
hlæsæy væðræy
hitra frosta
lǫǫnd vikna
lág syllingar.
Fion fiǫlbyria
fríkn ok senia
selvnd ok dimvn
sæla þvmla
vsna sióland
askrǫð ok silld
ála borgvnd
erri torgar.
Hæl røkstr ok falstr
ok hælliskor
asparnir hín
iolvnd ok hanki
marsey sámsæy
mystr ok vingi
hlæsæy hæðins ey
ok hnotirnar.

---

[1]) *literis rubris, atramento posteriori voci superinducto.* — [2]) *vacuum spatium in membr. relictum est.*

fiarða hæiti[1].

Fiǫrðr sogn iali	harðangr stafangr
folld ofoti	hæyiangr ok glavmr
angr harmr tregi	goðmarr harðsær
eitri vefsnir	grenmarr hroði.

saðs hæiti[2].

Akr ax sæði	Grión ok valbygg
ogn barr ok hálmr	groska dvmba
áll efsta kne	hveiti hirsi
eigin skotblað	hialmr skrvf ok miǫl
blað kne ok rót	bendill heslar
bygg rvgr ok sað	bvndin sáðkorn
korn ginhafri	flýr ǫmstr þresi
korki barlak.	frekorn gnioði.

nǫfn ęgis dætra[3].

Drǫfn skylr stál þar er stafni
stravmfylgin þvær bylgia
hæfring brestr enn hristir
himinglefa mar vimrar
hrǫnn dregr grønn or grvnni
gadd svelr bloðvghadda
elg venr vðr ok kólga
egghýfs við glym dýfv.

Hiarta hæitir eiskǫlld. sem qvað illvgi bryndǿla skalld.

Ænn hællt vlfa brynnir
eiskalldi granr beiskv
milldr reð orms vnı elldi
avstr fǫr þaþan gerva.

Þat ær sarkat ær roðit ær sem hallfroðr qvað.

Kvnni gramr at gvnni
gvnnþinga iarnmvnnvm
margr la herr vm hǫggvinn
hollbarkat ra sarkat.

[1]) *literis rubris.* — [2]) *literis rubris, atramento recentiore manu superinducto.* — [3]) *literis rubris.*

her ær hibylvm hæliar[1].

Fra hibylvm heliar. Æliyðnir hæitir salr hennar. Gillingr lykill hennar. hvngr diskr. Svlltr knífr. Affelldr spǫnn. hnipinn akr. Ganglati þræll. Ganglǫt ambátt. viðopnir garðr Giallandi grind. láti láss. Blikianda bǫl hvrð. Brotabavl þreskǫlldr. forað tialld. Fallanda forað forfall kǫr rekkia kǫrbæðr dyna .... [2] hani frostopna kista. vaningi hvndr. hryggr[3] hæstr yglǫð ǫmd.

kleða heiti[4].

Æinhagi (sleða[5]) helfni (vefiar vpphlvtr) tasla (tyglar). fang (kyrtill). Siðerni (serkr). Ripti [s[6]] veipa [s] lina [s]. Skeptingr (hǫfvðdvkr). Motr [h[7]] Meðia [h] vimpill [h] jfingr [h] loðdvkr [h] stafn [h] sveipr [h] jsvngr [h] skvfr [h k] visl [h k]. Dolpr [k] Giarða [i[8]] fallda [k] Skypill [h] veipr [h] færma [f] jótr (iaxl) vǫf (hringar) vartari (þvengr) Jǫln (goð). Bry (troll) æiða (moðir) Nipt (systir) baðmr (viðr) miǫtvðr (bani) Gly (gleði) Slæki drængr Sarkat roðit. Stæinn sindr stæinn Sisisill bivivill bleikr kǫgðir mǫgðir Gyfingr Nagli. Darraðr [i ω] jalfaðr Avrmvlinn eyþolinn [.i k.] Mellingr [i. s.] blindingr þolinmoðr (i kif[9]) friðr. Hnifl vngr Regingaddi farnagli Stagnagli varnagli veralldar nagli. Eymylinn [:i. t:] Samnagli [i. s.] fasthalldr [.i. st] þolinn [ra]. Bloðvarinn (sior). Jǫmǫlinn.

---

[1]) *literis rubris, sine lacuna; legendum fort.* her ær lyst h. h. — [2]) *lacuna unius vocabuli.* — [3]) *supra lineam:* g^e^fętr (gerfætr?), *quasi altera denominatio equi, nisi fortasse ad lacunam referendum sit ut significet:* hani. — [4]) *literis rubris.* — [5]) *vocabula sive literæ, quæ hic uncis includuntur, in membr. supra verba iis respondentia inter lineas scripta sunt.* — [6]) = serkr? — [7]) = höfuðdúkr? — [8]) *sive:* l. — [9]) *i. e.* knif.

III. ORMS-EDDU-BROT[1].

. . . .
. . . . nar hetv þeir menn er fylgðu braga konvngi hinvm gamla. Virðar heita þeir menn er meta maal manna. firar ok verar heita landvarnar menn. Vikingar ok flotnar. þat er skipa herr. heimar heita þeir menn er fylgðv heima konvngi. Gvmnar ok gvmar heita folkstiorar. sem gumi heitir i hrvðfor. Gotnar heita af gota konvngi er gotland er við kent. hann heitir af nafni oðins ok dregit af gavtz nafni. þeir heita drengir er millvm landa fara. þeir konvngs drengir er þeim þiona eða oðrum rikis monnvm. þeir heita vaskir menn er batnandi erv. Seggir heita ok kniar. Liðar erv fylgðarmenn. þegnar ok haulldar þat erv bendr. Lionar heita þeir er vm sættir ganga.

[2]Kappar heita ok kempvr. garpar. snillingar. hreysti menn. harðmenni afarmenni hetivr. þessi erv þar i mot. kalla mann blavðan. þirfing blotamann. skavð eða skræfv. Vak. vam. lok. leymv dœsa drok. dvsilmenni.

Avrr maðr heitir milldingr mæringr. skati. þioðskati. gvllskati mannballdr. avðkyfingr. sælkeri. Rikmenni. Her i mot er sva kallat. hnoggr gloggr. mælingr. smælingr. vesælingr. gioflati þiofr. hvinn. hlenni.

Spekingr ræðvalldr snyrtimaðr oflœti glæsimaðr stertimaðr.

Ravmi skravmi. skrapr. slokr. skrokkr. skeiðklofi. slinni flangi. fiosnir trvðr lokr kyrpingr.

---

[1]) *Fragmentum membranaceum cum codice Wormiano (Arnamagn. Nr. 242, in Folio) conjunctum (= Wb.).* — [2]) *vacuum spatium literæ initiali relictum.*

[1]Sva heita holdar. halr drengr havlldr. þegn. smiðr. breiðr bondi. bvndinskeggi bvi ok boddi brattskeggr.

[2]Kavði fnavði foli fifli flangi. Gassi gokr gromr gogr. gavrr. hriki glopr gopi glonn glanni. slani slappi strvndi smortr stortr. hrokr hrotti. þvmr þriotr þrapr. totr (*s.* tutr?) tangi motti vamr. darbekill. gaði ginnvngr gapþrosnir gvnnvngr. þræla heiti standa i rigs þvlv. lini stafklapr. onnvngr lydda.

[3]Maðr heitir einn hverr. ta ef .ij. erv. þorp ef .iij. erv. iiij. erv forvneyti. flokkr .v. menn. sveit ef .vi. erv. vij. fylla sogn. viij. bera amælis skor. navtar erv .ix. tigr erv .x. ærir erv .xi. tolf er toglod. þyss erv .xiij. ferð erv .xiiij. fvndr er þat er .xv. hittaz. seta erv .xvj. sokn eru .xvij. ærnir þikki vvinir þeim er .xviij. mætir. neyti hefvir saa er .xix. fylgia. drott erv .xx. þegnar erv .xxx. folk erv .xl. fylki erv .l. samnaðr erv .lx. soruar erv .lxx. Ølld erv .lxxx. herr er .c. lyðr heitir landz folk.

[4]Enn erv þav nofn er ver latv ganga fyri nofn manna ok kollvm ver þat viðkenningar eða fornofn manna. Þat erv viðkenningar at nefna einnhvern lvt rettv nafni ok kalla þann er hann vill nefna eiganda eða veitanda eða sækianda þeirra lvta. Sva ok at kenna við ætt sina ok kalla hann fodvr eða afa son eða brodvr þess er hann nefndi. Sva qvað þioðolfr.

Vastv olafs son avstan
efldr a vatnit skeflda.

[5]Ái heitir arfi sonr arfvni arfþegi mogr niðr sefi erfingi konr hefnir bvrr.

[6]Broðir heitir bloði barmi. hnefi hlyri lifri sifr kvndr kynstafr niðivngr ættstuðill ættbaðmr. kyn afkvæmi afspringr.

---

[1]—[6]) *Literis initialibus et rubris spatia vacua relicta sunt.*

[1]Heita ok mǫgar. sifivngar. svilar hleytar spiallandi þopti kompann felagi fostri vinr vandamaðr frændi.

[2]Heitir dolgr andskoti. sokkvi. þrǫngvir. skaðamaðr vsvifrvngr. báági andskoti. vvin. Þetta kǫllum ver sannkenningar at kalla at maðr se hravstr harðr hagr horsk(r) kiænn kvðr rikr rǫskr reiðr rammr raðvgr sniallr snarpr snotr sterkr storuitr vaskr vænn varr vǫlldugr bliðr biartr.

[3]Þetta kǫllvm ver tuiriðit. her fylgir stuðning sannkenningv ef maðr er kallaðr alrǫskr ofrhvgaðr fvllhvatr uegsæll ok aa marga vega er sannkenningvm breytt ok heyia þær mest orða fiǫlða i skalldskapnum ok fegra mest kueðskapinn.

[4]Mann skal kenna við verk sin ǫll þav er hann þiggr eða veitir eða giorir. hann máá kenna til eignar sinnar þeirrar er hann áá eðr gaf. þa skal sva kenna við þessa lvti. kalla hann vinnanda ęða fremianda verka sinna. Mann mǫ kalla viðar heitvm ǫllvm karlkendvm. þat ma sva kenna við þessa lvti. kalla hann vinnanda ęða fremíanda þviat hann vinnr þat er hann giorir ok reynir. Tre er ok viðr ok reynir kallaðr er hǫggr. stofn ęða stafr. fiorr ęða borr dravgr ok kendr til eignar ęða verka. Sva qvað þorðr .s.[5] son.

blakkar stofns at hefna
herðendr i þvi sverða.

Sva qvað asgrimr ions son.

Laðs rvpla fe friðv — sverða sæki niorðv
fornbauga herdravgar — ser veslari heslis.

kallaðir erv menn niorðvngar ęðr narvngar miðivngar ęða strengiandí víga ęðr verka. Sva qvað Sighvatr.

Vndr lǫta þat ytar — skeniorðungvm skorðv
æigi smǫtt er mǫttið — skylauss rǫðull hylia[6].

hvern karlmann máá kalla feiti eða fæði hræfvgla ęða varga. sva ilrioð ęða gomrioð. sva qvað arnorr.

[1—4]) *Literis initialibus et rubris spatia vacua relicta sunt.* — [5]) *sic abbreviate, Wb.* — [6]) *sic prave Wb pro:* hlyia.

Austan komtv með allra mestan
yggíar máárs i þrænskar . . .[1]
fiðrí rioðr en fiandmenn yðra
fœlma qvaðv ægis hialma.

Sva qvað Rǫgnvaldr.

Hvat man ek yðr ęða oðrvm
ulfbrynindvm kynna
heiðz lofa ek hialmi bliðan
háárannz nema guð sannan.

Maðr er kendr flæygir ok ferger heitir ok hreytir mygir ok meiðir sækir ok særir sǫkkvir ok slǫngvir vælir ok veitir ægir ok otti. Sva qvað Arnorr.

Otti kvnnit elgivm hætta
æði veðrs vm skelfðan græði
fengins gvllz ęða fęðit ella
fremztan alldr vnd drifnv tialldi.

þersvm heitvm skal kenna mann til gvllz ęða vapna. Sva qvað olafr leggs son.

Giarn em ek mœls vm mavrnar
mæring þann er blik særir.

Sva qvað snorri sturlv son.

hann áá hǫpp at synni
hann vellir blik spannar.

kenna skal mann heitvm oðins ǫllvm ok allra ása heitvm. vel þikkir kent til œlfa. kent er ok til iǫtna ęða dverga. Sva qvað Gestr.

Gestr hefvir geitis . . . .[2].

. . . .

svarðar ok heyrnar avgna ok mvnnz ok allz þess er œ hǫfði er. Sverð heimdalar er ok rett at nefna sverðs heiti hvert er vill ok kenna til nokkurs heitis heimdallz. Sva qvað biarni .a.[3] son.

---

[1]) *excidit:* bygðir. — [2]) *unum folium deesse videtur.* — [3]) *sic abbreviate, Wb.*

Varð þat er fylkis færðv ger varð heift or hiǫrvi
far verk brá merki. heimdallz viðir seima.

Her er sagt at avgv erv kǫllvt merki brvna. hǫfvt er kent himinn ęða hvs hǫll eða snekkía heila ok allz þess er i hǫfði byr. Sva qvað biarni.

Sva at ydrottvm ááttv rams af reíkar hímní
els rekninga þelar ravð svǫrf ofan gnavða.

Sva qvað skaulld þorir.

Dyr gleifar kom dufa megin skiǫlldungi milldvm
dags ok krisma lagði mæt i hattar stræti.

Sva qvað snorri stvrlv son.

Hollt felr hilldi gellti gvllz i gemlis stalli
heila bęs ok deiler gvnnseið skǫrvngr reiðir.

[1]Avga heitir. lítr. sion viðrlit. þav mau sva kenna kalla sol ok tvngl. skript ęða skiǫlld. lios eðr lopt. gler ęðr gímsteína stein ęðr stiǫrnvr gvll ęðr geisla ok alla birtí ok kenna til brá́ ęðr brv́na hvarma ok ennís. sva qvað Einar skvla (son).

Ok fyrst þeir er lǫg lestv hætt maul var þat heila
leyfðar krǫf or hǫfði himintvngl firar stvngv.

Her er havss kallaðr himinn enn avgv tvngl þess himíns. sva seger i morginsol.

hefka ek opt enn æfi enni leiptr af vnnar
au ek flioðz lofa góða elldspong degi longvm.

Sva qvað egill.

Við þvi tok sǫkk sámleít
enn tirv fylgðv. siðra brv́na.

sva qvað Vlfr vgga son.

Jnn mauni skein ennis ass skavt ægi geislvm
ǫndoz vinar banda orðsæll a men storðar.

Bráár má́ kalla hrís eða gras hvarma ęða avgna. sva qvað olaufr leggș son.

Havg let hvarma skogar
hlaðnorn við mer stiǫrnum.

---

[1]) *Literæ initiali et rubro spatium vacuum relictum est*

[1]Graat eðr táár mꜹ kalla hagl ęða el regn ęða dropa skvrir eða forsar avgna ęða kinna hlyra ęða bra ęða hvarma. sva segir i mariv flokki.

Knattv mǫrg ꜹ mergiar
miǫðkarms fvrv hvarma
hirðsamnaðar himna
hrynregn sali dynía.
Bvsti beggia rista
harmskv́r ofan hvarma
flioðs áá frægia meíða
fiǫlglygs himin tyggia.
vann sv er kiænst er kvenna
kvǫl bannaðar manna
elivn vndir stola
iltvn þvegit hrvna.

[2]Hær heitir lꜹ ok haddr þat er konvr hafva. hꜹr er sva kent at kalla skóg ęða akr ęða gras ęða viðar heiti nokkvrv ok kent til hǫfvðs ęða hvirfils hlyrs ęða vanga. (hn)akka[3] ęða reikar svarðar ęða ennis. sva qvað Snorri stvrlv son.

kom ek inn þar er sat svanni
svanna (v)enstr[4] i ranni
gerðr leysti sv svarðar
svarðakr raðar garði.

Sva qvað broðir ꜹrní.

Skafa sveinar klif krvnv
kveðr eik meðan reikar
bivgr þyrnir hnigr hiarna
hafskiða staf(i)r riða.
þola hlusta kǫl kvistir
kna skalla rá́á falla
ǫlr kringiz vel vanga
venr skarði grǫn skarða[5].

kalla máá ok snío ęða miǫll havss ęða svarðar. sva qvað Einarr.

hrynía let hin hvíta
havs miǫll ofan lavsa
strind avrriða strandar
stallz af[6] . . . . . .

---

[1]—[2]) *Literis init. et rubris spatia vacua relicta sunt.* — [3]—[4]) *folium membranæ h. l. putredine læsum est.* — [5]) *sic Wb; rect.* svarðar. — [6]) *suppl.* skarar fjalli.

IV. EDDU-BROT[1].

Allt er hlioð þat er vm kuikendiss eyra ma skilia. hlioð hefir margar kynkvislir. Nu verðr hlioð allt þat sem eyru megu natturliga greina af samkuomu tveggia likama. Aunnur hlioðs grein er su sem heilôgh ritning segir andliga hlute[2] hlioða. Likamlikt hlioð verðr annat af liflegum hlutum en annat af liflausum hlutum. Þat hlioð sem heyriz af liflegum hlutum verðr annat af hrêriligum hlutum en annat af ohrêrilegum annat af samkvomu hrêriligra hluta ok ohrêrilegra. Af hrêrilegum hlutum verðr hlioð sem af vindum ok vôtnum. af ohrêrilegum hlutum[3] hlioð sem af steinum êða malme êða streingium ok verðr þo þersskyns hlioð iafnan af hrêring nockurs likama liflegs êða oliflegs. af samkvomu hrêrilegra hluta ok ohrêrilegra verðr hlioð sem þa er vindr eða elldr eða vôtn slêrr sinu afle við iôrð eða aðra ohrêrilega hlute. Hlioð þat er verðr af liflausum hlutum er sumt ogreinelekt svo sem vinda gnyrr eða vatna þytr eða reiðar þrumur en sumt hlioð er greinilikt eftir natturlegri samhlióðan þeirri sem philosophi kaulluðu musikam. verðr þat hlióð eð efzta ok eð êzta af hrêring þeirra .vij. hringa er sol ok tungl ok fimm merkisstiôrnur reika vm þêr er planete heitu ok heitir þat hlioð celestis armonia suosem himnesk hlioða grein. Greinelikt hlioð verðr j lif-lausum hlutum þeim sem ver kôllum skemtanar tól sem er j streingium ok pipum ok allzkyns saungfêrum j kluckum ok j ôðrum malme. J liflegum hlutum ok vitlausum verðr

---

1) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 757 in 4to.* — 2) *in margine eadem manu.* — 3) *excidit:* verðr.

hlióð sem j viðum ok j grôsum ok þo af hrêringh noekurss hrêrilegs likama. Af lifande hlutum þeim er skyn hafa verðr annat hlioð þat er rôdd heitir en annat þat sem eigi er rǫdd. sva sem fótastapp êða handaklapp êða annat þuilikt. Rôdd er hlióð framfêrt af kuikuendiss munne formerat af niu natturligvm tolum lungum ok barka tunugu ok tueim vôrrum ok fiornm tônnum. Enn priscianus segir rôdd vera hið granlegzta loptzius hôgg ok einkanliga eyrum skilianlikt. Rôdd greiniz a marga uega. aunnur rôdd er ritanleg en aunnur oritanlegh. Su er oritanlegh sem eigi ma stôfum greina. Ritanleg rôdd er ônnur merkileg en aunnur omerkilegh. Su er omerkileg sem til engrar nytsamlegrar merkingar er sett sem bumbo biecrix. Merkilegh rôdd er aunnur af natturu en aunnur af setning eða sialfuilia. Merkiligh rôdd af natturu er barnagratr êða siukra manna stynr êða annat þuilikt. Merkilegh rôdd af setningu er su er framfêriz af sialfuilia mannzens suo sem þetta na(m). Maðr merkir kuikennde skynsamlegt ok dauðlikt.

[1]Stafr er hinn minnzte hlutr samsettrar raddar sa sem rita ma ok er stafr kallaðr hinn minnzte hlutr j þui sem tilheyrir allre samsetning stafligrar raddar þviat ver skiptum bêkr j kapitula enn kapitula j klausur êða vers en klausur j malsgreinir mals greinir j sagnir sagnir j samstôfur samstôfur j stafe. En þo eru stafir natturliga óskiptilegir þviat stafr er rôdd en rôdd er lopt eðr af lopte formerat. En hvart sem rôdd er lopt êða loptz formeran þa er hon samsett af sinum paurtum suosem loptið með þvi at þat er likamlegt ok aller likamir eru samansetter af sinum paurtum. en jafn hlutr verðr af jôfnu efne at geraz suo sem holld af hollde. Enn svo sem j natturlegum hlutum[2] eru noekurir þeir hlutir sem einfalldir kallaz suo sem fiorar hôfutskepnur elldr ok jôrð vatn ok lopt ok kallaz þessir hlutir eigi af þvi einfalldir at þeir se oskiptilegir helldr af

---

1) *Literæ initiali et rubro vacuum spatium relictum est.* —
2) *sic membr.; rect.* likômum.

þvi at huerss þeirra j. hlutr er iafn sinu ôllu suo sem litill gneiste hefir jafna natturu hinu mesta báále. Suǫ eru ok stafir oskiptilegir j misiôfnu efui. eða j þa hlute sem oliker eru. þviat a eða aðrir raddarstafir hafa stundum skamt hlióð en stundum lanngt ok ef þeir hafa lanngt hlióð þa hafa þeir tuo tima. Philosophi kôlluðu stafena elementa. þat þyðir hôfutskepnur. þviat suo sem aller likamer eru skapaðer af fiórum hôfuðskepnum suo gera ok stafuir samsettir alla stafliga rôdd. suo sem nôcknrskonar likam. þviat rôdd tekr eyru ok hefir þrenna mêliugh suo sem allt annat þat sem likamlikt er. þat er hêð ok leingd ok breidd. Hêð er upp ok ofan. en leingd fyrir ok eftir en breidd er ṭil hêgri hanndar ok vinstri þviat rôddin ma ôllum megin heyraz. Samstôfur hafa hêðir j hlioðsgrein en breidd j annda. en leingd j tima. þuiat huer samstafa er annaðhuort huôss êða þunngh êða vmbeygilegh. Hvôss hlioðsgrein er su sem skiotlega fer framm með upp hôlldnu hlioðe suo sem þessi samstafa huat. þunng hlioðsgrein er su sem hefz af lagu hlioðe ok dregz niðr j enn lêgra hlioð. sem hin fyrsta samstafa þessa nafns. hareyste. vmbeygileg hlioðsgrein er su sem hefz af litillatu hlioðe ok hefr sik upp þaðan j hvassa hlióðs grein en fellr niðr at lyktum j þunga hlioðsgrein svosem þetta nafn. hraustr. Huerr[1] samstafa hefir annathuart j frammflutningh linan annda eða snarpan ok er sa annde her kallaðr hrêringh frammflutningar samstôfu. Með snôrpum annda verðr samstafa framfêrð suo sem hin fyrri samstafa þessa nafns þurvir. Með linum annda flytiaz samstôfur suo sem þessar. langan tima. Hverr samstafa er annathvart lônngh êða skômm ok er skômm samstafa skiótt frammflutt suo sem hin fyrri samstafa j þessu nafne. Are. lônng samstafa er seinliga frammflutt ok hefir tuẹr stundir suo sem hin fyrre samstafa j þessu nafni hare. Stunnd eða tíme er kallaðr duôl mêlande frammflutninngh raddar.

---

[1]) *sic* (Hu'r), *membr.*

[1]Stafr hefir þriu tilfelli Nafn. figuru. ok velldi êða mátt. Suo segir priscianus at huerr raddarstafr hafe þriu hlioð êða fleire suo sem a ef þat er scamt hefir fiórar hlioðsgreinir. huassa hlioðsgrein fyrir utan ablasningh h. suo sem her are. þunga hlioðsgrein en fyrir vtan h. sem her. á. hvassa hlioðsgrein með ablasningh h. sem her. hafe. ok þunnga hlioðsgrein með h. sem her. hafandi. Lanngt a hefuir sex hlioð ef þat hefuir ablasning h þa berr þat annathuart huassa hlioðsgrein êða þunnga êða vmheygiliga. Slikt hið sama ef þat hefir eigi ablasningh hlioðar þat a þria uega. suo sem þesse nôfn. are. aranna. ara. Með þessum hêtti ma ok aðra raddarstafe greina en j ok v hafa þvi fleire hlioðsgreiner at þau eru stundum samhlióðendr suo sem j þessum nôfnum jarl vitr. Annat tilfelle stafs er figura þat er mynd êða vôxtr stafanna. Þriðia tilfelle stafa er mattr þat er sialf frammfêringh stafanna ok merking þeirra. fyrir þann sama mátt stafanna eru bêði fundin nôfn ok figurur. Sumir meistarar kalla skipan hið fiórða tilfelle stafs. en þat kallar priscianus einn part þann sem mêtti stafsins til heyrir.

[2]Samstafa er samfylleligh stafasetningh með einum annda ok einne hlioðsgrein ok sundrgreinilega frammfêrt. Samstafa hefuir fiógur tilfelli staf êða tôlu tið anda ok hlioðsgrein. Huerr samstafa hefir stafa tôlu. einn staf eða fleire. Einge samstafa hefir fleire stafe enn .vi. j latinu male en j norrênu male mega standa .vii. eða .ix. j einne samstôfu sem her spenskr strendzkr. J latinu standa tueir samhlioðendr eð flesta fyrir raddarstafe en þrir eftir. en j norênu meigu standa þrir samhlioðendr fyrir raddarstaf en .v. eftir. sem skilia ma j þeim nôfnum sem fyrr voru rituð. Þessar samstôfur gera mesta fegrð j skalldskap ef einn raddarstafr er j tueim samstôfum. ok hinir sômu stafir eptir. sem her. snarpr garpr ok kôllum ver þat aðalhendingar. En ef sinn raddarstafr er j huerre samstôfu ok aller einir

---

[1]—[2]) *Literis initialibus et rubris spatia vacua relicta sunt.*

samhlioðendr eftir sem her. rôskr vaskr. þat kôllum ver skothendingar. Þessar hendingar þickia þa bezt falla ef tuér samstôfur eru j huerre sôgn ok hinn same raddarstafr j fyrre samstôfu huerrar sagnar ok suo samhlioðendr þeir er fylgia. en hin siðarre samstafa huerrar sagnar se ôll[1] iôfn við sik. suo sem her. aller snialler. ok eru þessar hendingar viða settar j latinu skalldskap sem þetta.

Ante chaos uirginum indigeste moles[2]
adhuc yle grauida fetu magne proles[3].

Þerssar samhendingar eru ok settar j norênu skalldskap j þeim hêtti sem ver kôllum runhendu. sem Snorre kuað.

Orms er glatt galla
við gumna spialla.

Latinu klerkar hafa ok þa hending sem þeir kalla consonantiam ok skal vera hinn same raddarstafr hinnar efri samstôfu huarrar tueggiu sagnar. sem her. estas. terras. Þersarrar henndingar er litt geymt j norrênum skalldskap. þegar fleire eru samstôfur j einne sôgn en ein. Annat tilfelle stafa[4] er tið. þviat huerr samstafa hefir annathuart eina tið êða tuêr. êða suo sem priscianus segir. at sumar samstôfur hafa halfa aðra stund êða halfa þriðiu enn sumar þriar stundir. Skamma stund hefir su samstafa sem raddarstafr hennar er natturliga skammr. ok kome eigi tueir samhlioðendr eptir. sem þessi nôfn. are. ape. Halfa aðra stunnd hefir su samstafa sem vera ma huart er uill lônng eða skômm suo sem furre samstafa j þersum orðum huatra spakra. Halfa þriðiu samstôfu[5] hefir su samstafa er einn samhlioðannde stendr eftir raddarstaf natturliga langan. sem her hiol sol. Þriar stundir hefir su samstafa sem tueir samhlioðendr standa eptir langan raddarstaf en þo setia nuverandi klerkar j uersagerðir annathvart einnar stunndar

---

[1]) *supra lineam.* — [2]) *sic membr. pro:* molis. — [3]) *sic membr. pro:* prolis. — [4]) *sic prave membr. pro:* samstôfu. — [5]) *sic prave membr. pro:* stund.

êða tueggia. Þriðia tilfelli samstôfu er rôdd[1]. þuiat huerr samstafa hefir annathuart linan anda eða snarpan. Annde er her kallaðr hrêring frammflutningar samstôfu. Snarpan anda hefir su samstafa sem með digrum annda er framm-flutt sem þessar sagner. braustr. horskr. êða þêr aðrar sem ablasningar nóte er j upphafe skipaðr. h er kallaðr merking êða nóte ablasningar. þuiat hann er eingi stafr fullkominn fyrir sik. huarke samhlioðande ne raddarstafr. Linan anda hafua þêr samstôfur. sem eingi ablasningar nóte er j upphafi settr. en þo þikkir betr sama j norrênu skalldskap at annat huart hafe ablasning hôfutstafir ok suo stuðlar þeirra êða eingi þeirra.

Fiorða tilfelle samstôfu er hlioðsgrein. Hlioðsgrein er her kôllut reglulegh hlioman raddarennar ok merkileg framm-fêring. Huerr samstafa hefir annathuart huassa hlioðsgrein êða þunnga êða vmbeygiliga. huôss hlioðsgrein hefz af litlu hlioðe ok enndiz j huassara hlioð suo sem her. var. þar. ok er hon suo merkt ´. Þunnga hlioðsgrein hefuir su samstafa er hefz af litlu hlioðe ok endiz j lêgra hlioð. sem hín fyrre samstafa j þessum nôfnum. hara. sara. ok er su hlioðsgrein suo merkt `. Vmbeygileg hlioðsgrein er su samstafa sem hefz af litlu hlioðe ok dregzt upp j huast hlioð en niðr at lyktum j lagt hlioð. suo sem þessar sam-stôfur árs fárs ok er su hlioðsgrein suo noteruð ^. Hlioðs-grein merkir hêð samstafligrar raddar. en annde digrleik hennar suo sem skilia ma at huern raddarstaf verðr at nefna meirr sundrloknum munne ef ablasning fylgir. en tíðar tilfelle merkir sem fyrr er sagt leingd samstafligrar raddar.

[2]Saugn er hinn minnzte hlutr samsettz mals. hon er kôllut einn lutr af þvi male sem fullkomið sen hefuir þessi sôgn er af alþyðu kôlluð orð. Aristotilas[3] hinn spaki segir nafn ok orð vera tuo hlute mals greinar. þuiat nafn ok orð saman ...... teingdir gera fullkomna malsgrein. sem her.

---

[1]) *sic, ut videtur, mbr.; rect.* andi. — [2]) *Literæ init. et rubro vac. spat. relictum est.* — [3]) *sic mbr. pro:* Aristoteles.

maðr rennr. En meistari priscianus telr atta vera parta malsgreinar. nafn. fornafn. orð. viðrorð. hlutţekning. samsetning. fyrirsetning. meðalorpning. hann greinir glôggliga natturu huerss þeirra. Nafn er hlutr malsgreinar sa sem ueitir eiginlegan êða sameiginlegan huiligleik huerium hlut êða likam. Nafn er êzt allra sagna. þuiat þat er svo sem efne eða grundvôllr alls mals. þar nêrst er fornafn suo sem sett j stað nafnsens sem hleytiss maðr fyrir meistara ok merkir þat þriar personur, en nafn merkir eina. þar nerst er orð er skryðer ok formerar nafnet suo sem mynd efne. þviat þat skyrir tilfelle nafnsins j giôrð eða piningh. Viðrorð fegrir ok endimarkar orðet j þa liking sem viðleggianleg nôfn gera[1] vndirstaðleg nôfn. suo sem her. Sterkr maðr berzt hraustliga. Hluttekning er fraskilin orðe. þuiat hon merkir faull ok kyn sem nafn en j þui skilz hon fra nafne at hon merkir gerð eða pining ok hefir ymsar stundir sem orð. Samteingingh knytir saman nôfn êða aðra parta êða sialfar malsgreinir. suo sem her.

Hringr ok dagr a þinge.

Fyrirsetning er eiginleg til þess at þiona ôllum fôllum nafnsens suo sem her. til borgar af skipe. Meðalorpningh synir hugþocka mannzens. ok er hon iafnan fraskild ôðrum pôrtum sem her. vei hai.

[2]Barbarismus er kallaðr einn lastafullr hlutr malsgreinar j alþyðligri rêðu en sa er j skalldskap kallaðr metaplasmus. Barbarismus verðr a tuêr leiðir. j framflutning mals ok letri. hann hefuir fiorar kynkuisler. viðrlagning. ok aftekning. skiptinng ok vmsnuning. Þat ma verða j einum staf ok samstôfu ok j tilfellum samstôfunnar stund ok hlioðsgrein ok ablasning. Barbarismus er með ôllu flyiande j alþyðu orðtæke en j skalldskap er hann stundum leyfðr sakir fegrðar eða nauðsynia. Vm aftekning stafs verðr barbarismus sem eigill kvað.

---

[1]) *excidit:* við. — [2]) *Literæ init. et rubro vac. spatium relictum est.*

Erumk auðskepð vinar mins
ionlocri þviat valit liggia
magar þoriss tven ok þren
mêrðar efne a tungu mer.

Her er aftekinn hinn siðarzti stafr j þessum tueim nôfnum tuen ok þren fyrir fegrðar sakir þviat þa þickir betr hlioða þessar samstôfur j kuiðu hêtti at þêr hafe vmbeygiliga hlioðsgrein helldr en huassa þar sem þriar samstôfur eru j visvorði ok ma þat kalla at her verðe barbarismus j hlioðsgreina skipte. J aftekning samstôfu verðr barbarismus sem kuað Harekr j þiottu.

Raðit hefi ek at riða
rinleygs heðan mína.

Her er sett rin fyrir rinar þviat ofmargar verða ella samstôfur j visu orðe. Um viðrlagning stafs verðr barbarismus sem qvað Auðun illskêllda.

Maðr skyllde þo molldar kenni seiðs þóat kynne
megia huerr of þegia kleppdôggs hars lôgguar.

Her er sett megia fyrir mega ok aukit einum staf ok gerr suo lônng samstafa af skammri þuiat ella hellzt eigi rett kueðande j uisuorðe. Vm viðrlagning samstôfu verðr barbarismus sem glumr kuað.

Enn ueit ek at hefr heitið ser of slikt til þeirra
hans broðir mer goðu seggfiôld huaðartuegge.

Her er huaðartueggi sett fyrir huartueggi til þess at kueðannde halldiz j uisu orðe. Vm stafaskipte verðr barbarismus sem arnorr kuað.

Sumar hûern frekum erne.

Her er sett huern fyrir huert til þess at hendingar halldez j drottkuêðum hêtti ok ma her kalla bêðe stafaskipti ok suo samstôfu. J stafasnuningh verðr barbarismus sem her.

Reið brynhilldar broðir
bort suo at hug ne skorte.

Her er bort sett fyrir brott ok skipt suo stôfum at r stendr fyrir t. til þess at hendingar se jafnhafar. Vm stundar viðrlagning sem eilifr kuað guðrunarson.

Voru vônnd ok myra spell var aðr of alla
verðr hitt at þau skerða ól torraðin hóla.

Hann kallar torraðen ól vǫndôl ok gerir þessa samstôfu lannga ól til þess at hendingar halldiz sua at þêr se iafnhafar. Vm stundar afdratt verðr barbarismus sem her.

Svanr þyr beint til benia
blóðs vindara róðri.

Her er vindara sett fyrir vindára roðre. þessi samstafa er skômm gerr fyrir fegrðar sakir þuiat þa hlioðar betr. Þar er ok su skalldskapargrein er iafnan þickir vel koma ok menn kalla ofliost. Vm hlioðsgreinar skipti verðr barbarismus sem einarr kuað.

Vist erumk hermd a hesti
hefuir flioð ef vill goðan.

Her er annat af at ráða en mêllt er ok er her bêði breytt með mali ok sundrtekningu ok hlioðsgreinum ok skal suo skilia. Vist erumk hermd a hesti legg ek a io reiðe þocka. her er male skipt. þat skal suo punnkta ok j sundr taka. legg ek a ioreiðe þocka goðan. her er seni skipt. Hefir flioð ef vill. konu [má ná[1]. her er male skipt. konu máná. her er seni skipt ok suo hlioðsgreinum. Mà nâ. her er hvartueggi hlioðsgrein vmbeygilig. Má ná. her er huôss hlioðsgrein yfuir baðum samstôfum. ok er her bæði skipt hlioðsgrein ok aftekning hlioðsgreinar. þuiat huôss hlioðsgrein er gerr af vmbeygilegri ok tekin sua af þunng hlioðsgrein. Vm viðrlagning hlioðsgreinar verðr barbarismus sem sk(r)aut oddr kuað.

Ef vêri bil báru
brunnens logs su er vnnum
oppt gere ek oðar skipti
einrênlega a bênum.

Her er bênum sett fyrir bęnum. Vm viðrlagning ablasningar sem starkaðr gamle kuað.

---

[1]) *a* [*conjunctim* (máná), *membr.*

Þann hefi ek manna hringhreytanda
mennzkra funndit hrammastan at afle.

Her er hranmaztan sett fyrir rammaztan til þess at qveðanndi halldiz j balkarlage. Vm aftekning ablasningar verðr barbarismus sem her.

Lofðungr geck at lackar
laut herr i gram[1] snerru.

Her er lackar sett fyrir hlackar at kueðannde halldiz. Enn verðr barbarismus a fleire leiðir ok eru figurur hans suo kallaðar. Moytacismus. lapdacismus. jotacismus. Þessar figurur verða um ofagra samsetning stafanna ok eigna sumir menn þessa lôstu solocismo. þviat þêr verða j fleirum sôgnum en j einne. Þersar figurur taka nafn af eiginlegu nafne eismos þat er brugðning eða spell. Moytacismus er þat ef samteinging sagna verðr af oftlegri samanlostningh. m. eins stafs sem her. Geyma mêrum heima. ok kôllum ver þat dregit a stal ef verðr a meðal hendinga. Lapdacismus er þat er tuô. ll. setiast fyrir einu. eða einn raddarstafr stanndi j meðal tueggia. ll. sem her.

Stendr af stala lunde
styrr þorrêðe fyrri.

Jotacismus er þat. ef einn samhlioðande stendr eftir raddarstaf êða j millum tveggia raddarstafua sem her.

Haði iarl þar er aðan
engi maðr[2] vnnd vanni[3].

ok sem olafr leggs son kuað.

Freyia angan leygiar.

En donatus telr þann lôst með barbarismo ef tueir raddarstafir iamlangir standaz ið nêsta j tueim samstôfum. sem her.

Þorði iðia orða.

Þann lôst kallar donatus collisiones ef m stendr j millum tueggia raddarstafa sem eyvindr kuað.

---

[1]) *sic membr.* (g^w m) *pro:* gras. — [2]) *sic membr.* (m^r), *metrum postulat:* mann. — [3]) *sic pro:* ranni.

Barum ullr um alla
jmunlauks a hauka.

Þat kallar hann hinn sama lôst ef ônnur samstafa er j niðrlagi orðs jôfn êða lik upphafe þvi sem eptir kemr sem einarr kuað.

Harðan þrytr a hvitum
harm solborgar armi.

Suo ok ef snarpir samhlioðendr rennaz j mot j tueim samstôfum. sem her er kueðit.

Her liggia brot beggia
bruðr strykvinna suða.

ok sem þetta.

Her fregna nu hygnir
hiôr flaugs brimis draugar.

Þessa lôstu telr donatus fyrir þvi með barbarismo at þeir verða j einni samstôfu þóat af þeim spillez stêrre sagnir.

Her byriaz kenningar skalldskapar.

[1]Skalldskapr er kallaðr skip dverga ok jôtna ok oðins ok funndr þeirra ok dryekr ok er rett at kenna suo ef vill bêðe skip ok dryek sem annarsstaðar j skalldskap ok eigna þeim. En skip ma kalla dyraheitum ok fugla ok hesta ok kenna við sór[2] ok allan reiða skips en kalla hesta heitum einum ef við sêkonunga er kennt. Dryek ma kalla siafar heitum ôllum ok fiarða. bylgna ok vatna allra ok kenna til horna êða aulkera. munnz êða goma. tanna êða tungu. Duerga ok jôtna er rett at kalla þioðar heitum ôllum ok sêkonunga. ok suo gram ok uisa ok slikum ôllum. ok kenna duerga til steina eða urða. en jôtna til fialla eða biarga. Steina ma kalla bein iarðar ok siofar ok uatna. en hus duerga. en grand þeirra hamdiss ok sôrla. Ecki skal þat kenna sem sialfs sins nafne er nefnt. en þat skal allt kenna sem annars nafne er nefnt en sialfs sins.

---

1) *Literæ init. vac. spat. relictum est.* — 2) *sic membr. pro:* sæ v. sio.

Orrostu ma kalla nafne nôekurs hareystiss skarksamlegs sem glaum êða hliom. ok kenna við herklêðe êða uôpn êða hlifar ok ma þa kenna við oðenn ok sêkonunga ef vill. Skiôlld ma kalla solar heitum ok tungls himins ok skyss. hann ma ok kalla vegg eða garð. balk ok brik hurð ok gatt þile grind ok segl tialld ok refil ok eigna avallt orustu êða oðne êða sêkonungum. Aull herklêði eru faut oðins eða sêkonunga. Aull hôgguopn ma kalla elldz heitum êða annarrar birte sem leiptr éða lios ok kenna við oðenn êða orrostu êða sêkonunga herklêði êða hrê hen êða bloð. Ôll vôpn eru trôll ok vargar ok hunndar herklêða ok hlifua. en laguôpn ma kalla fiska heitum ok orma ok kenna við herklêðe ok hlifar. sár êða bloð. Blóð er kallat siafar heitum ok vatna ok kennt við hrê êða ben. sár êða vnnd. Sio ma kalla garð lannda ok men. bannd ok bellte. lás ok fiôtur. hring ok boga. kalla ma hann ok heim sêkyqvennda hus ok jôrð ok gautu sêkonunga ok skipa. Ormr sa' heitir miðgarðz ormr er liggr vm lônd ôll vtan. þvi er rett at kenna orma alla suo til landa sem sio ok kalla bannd êða baugh iarðar. Orma er rett at kalla fiska heitum ok huala ef þeir eru kenndir við láð viðar[1] êða hraun gras êða griot gliufr eða heiðar. Orma jôrð er gull. reekia þeirra ok gata. Gull skal einnueg kenna til hanndar ok siofar ok til uatna allra kalla elld ok sol tunngl ok stiôrnu. kyndil ok kerti. dag ok leiptr geisla ok blik. ok við alla birte. ennda ma gull kenna til snêss ok jss ok kenna þa til hanndar. Baugr er fiôturr hanndar ok hannki ok virgill. Gull er korn eða melldr froða konungs en verð[2] tueggia ambatta hans feniu ok meniu. en sáð kraka konungs en frê fyrisvalla. byrðr grana haddr sifiar. tar mardallar. mal jôtna. Hringr heitir draupnir fyrir þui at hina niunndu hueria nott draup

---

[1]) *sic* (viðʳ) *membr. pro:* við. — [2]) *sic pro* verk.

af honum annarr hringr jafn hôfugr honum þvi er gull sveite hans. Hônd er hauka jôrð grunnd ok gata þeirra ok hestr. skip ok stallr. heitir hônd ok mynd. hônd er ok bol êða nauð bogi[1] êða tônngh kalla ma hana fót eða lim axlar. Horn ma kalla triaheitum ef þau eru kennd við dryck eða þat sem þau eru af. Horn ok ônnur ôlkerulld ma kalla síafar heitum skip êða hus allz dryckiar. Jss er himin eða hus siafar ok allra vatna ok híalmr þeirra. Hunndr er vargr eða trôll beina. Þers hlutar allz er trôll sem þat ma fyrir fara. Lerr[2] er trôll foðrs en elldr er trôll þers sem hann eyðir. griot ok ryð iarna. vôtn iarðar ok elldz regn êða skin snêss eða jsa. hirðir[3] hiarðar. Nott er angr êða sott fugla. snior er sott orma ok uetr. Vetr er nott biarnar. en sumar er dagr hans. Hestar trôllkuenna eru vargar en taumar þeirra eru ormar. dryckr varga er dreyri. Haukar ok hrafnar eru hrêfuglar ok suo ernir. Rett er at nefna til þess aðra fugla ok eigna oðne êða kenna við orrostu êða hrê eða bloð. Huern karlmann ma kenna feiti êða bræðe hrêfugla ok varga. ilrióð þeirra êða gómlítuð. karlmenn ma ok kalla tria heitum karlkendum ok oðens ok allra asa huart sem uill lofa êða lasta. ok kenna við herkléðe êða vôpn hlifar êða orrostu. skip eða gull. En ef illa skal kenna þa ma hann kalla allra kyquenda nôfnum karlkendra ok jôtna ok kenna til fêzlu nôckurrar. Kalla ma hann ok konunga heitum ok kenna hann við nôckurskonar verkfêre êða annat nôckut það sem hann er styrannde. kalla lesti ok þuerri allz gagns. Konor er rett at kalla triaheitum kuennkendum ok asyniu heitum ok eyia ok launda kuenkendra suo ok orrostu heitum. gram êða rêse ok slikum ôllum ok kenna avallt við gull ok glys þeirra ok við allt þat er þèr eiga j gripum ok við allar hannyrðir þeirra suo ok við ôl kerulld ok dryckiu. kenna ma þèr ok við sía ok steina ef uill.

---

[1]) *sic mend. mbr.; corr.* boga. — [2]) *sic mbr. (fæ = fe, 748).* — [3]) *sic mbr. pro:* hriðir.

Regin heita goð heiðin bönd ok rôgn kalla ma konur ok þeirra heitum ok kenna. En ef illa skal kenna þa er kona kennd við huatuetna herfilikt þat sem hon er styrannde. þnôl ok sueipu. hryðiu ok hlanndausu. skioða ok skreppa allra ódaða. þerss beðia er kona huerr sem hana a. Hár mannz ma kalla viðar heitum ôllum þess sem a iôrðu vex ok kenna við suôrð eða huirfil eða hnacka eða enni eða reik eða vannga. Hauss mannz er kallaðr huss heila. en grunnd hialma. Eyru[1] mannz eru kôlluð skip êða sialldr kinna eða vannga. heyrn eða hlust. Eyru eru ok[2] kôllut hlustar augu eða sion. Augu mannz ma kalla skiôlld eða skip êða himintungla heitum êða annarrar birti ok kenna við brynn êða brár. Nef mannz er kallat jnne êða skíp hors êða hnerra. Munnr mannz er kallaðr jnne eða skip allz froðleiks. Suo er ok briost kallat inne êða skip alldrs ok hugar hiarta ok allz þess er jnnan rifia er holldgroit. Tenn eru kallaðar góma griót. Tunnga er kôlluð ar êða stýri êða vôpna heíti ok kend til orða eða góma eða tanna. Hiarta er kallat steinn êða korn hnot êða epli. ok kennt til hugar. Hiarta heitir ok akarn. Gollôrr heitir þat sem nerst er hiarta mannz. hnetr heíta fyluíngar. Heimr er kallaðr hus eða ker veðra. en himinn erfiðe duerga þeirra fiôgurra er suo heita. Norðre. Suðre. Austre. Vestre. Himin er ok kallaðr híalmr êða salr landa en braut himíntunngla. Sól er kôlluð elldz heitum ok kennd til himins. Sègr heitir sárr en símul stông. bil ok híuki bera hann. þetta er kallat at se j tunngli.

Or ymis hollde
var jôrð of skôput.
en ór hans sára sueíta siarr.
biôrg or beinum
. . . .[3]
himin ór hausi hans.

---

[1]) *sic supra lineam.* — [2]) *supra lineam.* — [3]) *sine lacuna membr.*

en ór hans brám
gerðu blið regin
miðgarð manna sonum.
en or hans heila
voro þau hín hriðfelldu
ský öll of skôput.

Þat er rett at kalla jôrð holld ymiss en sía blóð hans. miðgarð brár hans en sky heila hans. Kuern het grotti er atti froði konungr. hon mol hvatvetna þat er hann villde gull ok sylfr ok aðra hluti. Fenía ok menía hetu ambattir þêr er molu. Mysingr herkonungr tok grottu ok let mala huita sallt a skip sin þartil er þau sucku a pêtlandzfirðe. þar er suelgr siðan þuiat síorr fellr j auga grottu. þa gnyrr siórr er hon gnyrr. ok þa varð siórenn salltr. Amsuartnir heitir uatn en lyngui hólme j vatnenu en síglítner huoll j holminum en þótti heitir hêll er stendr j huolenum. en ginul heitir rauf er boruð er a hêlínum. en hrêða heitir festr er fenrissvlfr er bunndenn með. ok er henni drepit j gegnum raufena. en gelgía heitir spyta su sem fyrir er stungin. Fiôturrenn heitir gle..nir sa sem honum helldr. Tueir fiôtrar voro gerfuir til hans. þeir dróme ok lêðingr ok hellt huarge. þa var gerr gleipnir or sex hlutum.

or kattar dýn.
ok or konu skegge
or fisks annda
ok ór fugla miólk.
or biargs rotum
ok or biarnar sinum
or þui var hann gleipnir gerr.

Þui er þat ecki eftir siðan at þat var þar allt til haft. Ar tuêr falla or munne honum. heitir aunnur vil en aunnur vôn. ok er þat rett at kalla vôtn hraka hans en giôlnar heita granar hans.

kenningar gullz.

[1]Suo er sagt at konungr sa sem reð halogalande er nefndr hôlge. hann var faðir þorgerðar hôlgabruðar. þau voro bêði blotuð ok var haugr hôlga suo kastaðr at þar var aunnur huerr flo af gulle ok sylfri. þat var blotfe. aunnur huerr fló var af molldu ok grióte. Suo kuað skule þorsteinsson.

Þa er rêfr vita reifniss
rauð ek fyrir suôldr til auðar
herfylgins bar ek hôlga
haugþak saman haugum.

J biarkamalum eru talen môrg gullz heite. þar segir suo.

Gramr enn giôflasti
gladdi hirð sína
feniu foruerke
fafniss miðgarðe
glasiss glóbarre
grana fagrbyrðe
draupniss dyrsueita
dune grafvitniss.
Ytti ôrr hilmir
alldir við toku
síafar[2] suarðfestum
suelle dalnauðar
tregum otrsgiôlldum
tarum mardallar
elldi órunnar
iðia glysmalum
Gladde gunnveitir
gengum fagrbvnir
þiaza þíngskilum
. . . . [3]
rínar ryðmalmi
roge niflunnga
visi hinn vigdiarfe
vake balldr þeyge.

Gull er kallat i kenningum elldr handar êða liðar êða leggiar. þuiat þat er rautt. enn sylfr snêrr êða suell êða hela. þuiat þat er huitt. Með sama hêtte skal ok kenna gull til sioðs êða diguls êða lauðar. ok suo sylfr eð sama. En huortueggia gull ok sylfr ma vera griot handar êða halsgerð nockurss þess mannz sem forðum var titt at hafa men. [4]ok hringar eru bêðe sylfr ok gull ef eigi er annan ueg breytt. sem þorleikr fagri kuað.

[1]) *vacuum spatium literæ initiali relictum est.* — [2]) *sic mend. pro:* siflar. — [3]) *sine lacuna membr.* — [4]) *hic excidisse videtur:* men.

Kastar glamr a glêstar
gagn valstôðuar þegnum
unngr uisi gefr eisu
armleggs digul farme.

ok enn sem einarr kuað skálaglamm.

Liðbrôndum[1] kna lunndar
landfrékn iôfurr grannda
hyck at ek rêsiss recka
rinar griot of þriota.

Suo kuað einarr skula son.

Blóðeisu liggr bêðe
brags tueim megin geíma
síoðs á ek stôckua stríðe
snêrr ok elldr at mêra.

ok enn.

Dêgr þrumir huert en hiarta
hlyrskilldir rêðr milldu
heita blacks of huitum
hafley dígulskafle
alldri ma fyrir ellde
áls hrynbrautar skála
ôll við fólkafeller
framrêði snío brêða.

Her er gull kallat elldr[2] hrynbrautar en sylfr snêrr skálanna.
Suo kuað þorðr mauraskalld.

Sêrr á seima ryre
sígðis latrs at atti
hrauns glaðs vndins handa
hermoðr fôður goðan.

Enn vm kenningar skalldskapar.

[3]Nv skal heyra huernueg skálldskapenn skal kenna ok hôfut skállden hafa ser lika látið at yrkia eftir þersum

---

[1]) *hic mbr. inserit:* ligr. — [2]) *excidit:* áls. — [3]) *literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

háttum ok kenningum. Suo sem segir arnórr jarlaskálld. at oðenn héti alfaðir.

[Nu ...[1] sliðr ...[1] segia þrytr alfôður ytum
sið lettir mer striða jarls kostu brim hrosta.

Her kallar hann skalldskapinn hrosta brím alfôðurs. Hannga goð sem hiallti kuað.

Nu er iodrôgum êgiss hygg ek at heimboð þiggi
arnar flaug vm bauga hannga goð af vannge.

Suo kuað víga glumr.

Lattiz herr með hôttu þotti þeim at hêtta
hanngatyrs at gannga þeckilegt fyrir brecku.

Sua kuað refr.

Opt kemr jarðar leiptra hollr af helgu fulle
er balldr hnígenn skalldi hrafna[2] lar mer stafna.

Suo kuað eyvindr skalldaspiller.

Ok sigurð hinn farma týrs
er suônum veitte fiôrfe nêmdu
hroka biôr jarðraðendr
haddingia vals. á óglóe.

Suo kuað glumr geirason.

Þar var þrafna byniar síalfr j sêki alfi
þeim styrðu goð heima sigtýr atals dýra.

Suo kuað enn eyuindr.

Gôndul ok skôgul huerr ynngua êttar
sendir gauta tyr skyllde með oðne fara
at kíosa of konunga ok j valhôll vera.

Suo kuað vlfr vggason.

Riðr at vilgi [bliðu hroptatyr vm huópta
vígfrêgr[3] en mer liða hroðr mál sonar bále.

Suo kuað hallfreðr.

Sannyrðinn spenr suerða
snarr þiggiannde viggiar

---

[1]) *sine lacuna membr.* — [2]) hranna *s.* hramna (hrana) *membr.* — [3]) *a* [*sic contra metrum mbr. pro:* víðu, víðfrêgr.

bar haddaða byriar
[bíf kuon[1] vnnd sik þriðia.

Her er þers getið at jôrð er kôllut kona oðens í skalldskap. Suo kuað eyuinndr.

hermóðr ok bragi
kuað hropta tyr
gangit j gegn grame
þuiat konungr ferr
sa er kappi þiekir
til hallar hinnegh.

Suo kuað steinþórr.

Forngerfan á ek fírnum
farms gunnhlaðar arma
horna fors at hrósa
hlítstyggs ok þó lítlum.

Suo kuað vlfr vgga son.

Þar hyek sígrunne suinnum
sylgs valkyriur fylgía
heilags tafns ok hrafna
hlaut innan suo minnum.

Suo kuað eigill skallagrimsson.

Blóta ek eigi af því
broður viliss
goð iarðar
at ek giarn sía
þo hefir mimmss vinr
mer of feingit
bôlfa bêtr
er ið betra telz.
Gafumz iðrótt
vlfs ok baga
vige vanr
vammi firða.

Her er hann kallaðr goð jarðar ok mimmss vinr ok vlfs bage. Suo kuað refr.

Þer eigum ver veigir
valgêtr salar brautar
fals hrannualar fannar
framr valr ramar giallda.

Suo kuað einarr skalaglamm.

Hlióta mun ek ne hlítir
her tyrs [of þat[3] freyiu
fer[2] aurþeyse at ausa
austr ningaðar flausta.

---

[1]) *a [sic contra metrum mbr. pro:* bið kuon. — [2]) fꝰ, *mbr.;* fyrir? — [3]) *a [in margine eadem manu.*

Suo segir j eireks malum.

Huat er þat dêma | beidda ek upprisa
er hugðumz fyrir dag rísa | bekke at strá
valhôll ryðia | bíorker leyðra
fyrir vegnu folki | valkyriur vin bera
vakta ek einheria | sem viser kêmi.

Suo kuað kórmakr.

Almilldan bið ek alldar
allvalld of mer hallda
yggs bifvangi yngva
vngr fór hroptr með gungni.

Suo kuað þoralfr.

Sagðe hitt er hugðe
hliðskialfar granır sialfum
hlífar styggr þar er hôgnir
huarer magne varu.

Suo kuað eyuindr.

Hinn er surz | farmôgnuðr[1]
or sôckdôlum | fliugande bar.

Suo kuað brage.

Þat erum snemt at snemma
son alldafôðurs uillde
alfs[2] við inne þêfðan
jarðar reist of freista.

Suo kuað einarr.

Þuiat fiôlkostar flestu
flestr rêðr við son beslu
tekit hefir ek morðz til mêrðar
mêringr enþo fêra.

Suo kuað þorvalldr blônduskalld.

Nu hefir ek mart | barar bors
j míðe greipar | vm bura arfua.

---

[1]) *legi potest etiam* framôgnuðr. — [2]) *sic contra metrum mend. pro:* afls.

Enn af þui sama.

[1]Her skal segia huersu skalldin hafa kennt skalldskapenn eftir þessum heitum sem skrifut eru j þeirre frasôgn sem bragi skalld sagðe égi. Þat er at kalla skalldskapinn kuásiss dreyra ok duerga skip. duerga miôð. jôtna miôð. suttunnga miôð. oðinns miôð. aasa miôð. fôðurgiôlld iôtna. lôgr óðreris ok boðnar ok sonar. fullr lôgr hnítbíarga. feíngr ok funndr ok farmr ok giôf oðens. Suo kuað einarr skálaglamm.

Hugstoran bið ek heyra
hyr jarl kuasiss dreyra
folldar vôrð a fyrða
fiarðleggiat brim dreggiat.

Ok enn sem einarr kuað.

Vllar gengr vm alla
asksôgn þers er huôt magnar
byrgiss boðnar sorga
bergs grynne lá duerga.

Suo kuað ormr steinþorsson.

At veri borit biórs
brikar ok mítt lik
reckar nemi dauðs dryck
dualens j einn sal.

Ok sem refr kuað.

Griótalldar térr gilldi bergmêra glymr bara
goðreinar þorsteini bið ek lyða kyn hlyða.

Suo sem eigill kuað.

Buðumz hilme lauð
þar á ek broðrs um kuauð
bar ek oðins miôð
á eingla biôð.

---

[1]) *Literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

Ok sem kuað glúmr geirason.

Hlyði hafra beiðir
hefz milldinga gillde
þui biðium ver þagnar
þegna tíon at fregnum.

Suo kuað eyuinndr.

Vilia ek hlióð
at hárs liðe
meðan gillings
giôlldum yppig
meðan hans êtt
ór huerlegi
galga fars
til goða telium.

Suo kuað einarr skálaglamm.

Eisar vargr fyri[1] visa
verk rôgniss mer hôgna
þytr oðreris allda
alldr hafs við fles galldra.

Ok enn sem hann kuað.

Nu er þat boðnar bára
berg sára têr vára
gerfi i hôll ok hlyði
hlióðfrey iôfurs þióðir.

Suo kuað eilifr guðrunarson.

Verði þer allz orða
oss grêr vm kuón mêrar
á sefreyne sónar
sáð víngiôfum ráða.

Suo kuað vôlu steinn.

Heyr mínsvinar mína
mer er funndr gefinn þunndar
við goma sker glymia
glavmbergs eigill strauma.

Suo kuað ormr steinþórsson.

Seggir þurfu at ala vgg
enngu sny ek j veðrs feíng
haðe kunnum hróðrs smíð
haga um minn brag.

Suo kuað vlfr vggason.

Hoddmilldum têr hilldar
hugreifum oleife
hann vil ek at giôf grimniss
geðfiarðar lá kueðia.

---

[1]) *in membr.* f' (*quasi* fer) *scriptum*, *uti sæpius pro:* fyri.

Skalldskapr er kallaðr síorr eða laugr duerganna fyri þui at kuásiss bloð var lôgr j óðreri aðr miôðrinn veri gerr ok þar gerðiz hann i katlenum oðreri. ok er hann af þui kallaðr huerlôgr oðens suo sem kuað eyuinndr ok aðr er ritat.

Meðan hans êtt galga fars
or huerlegi til goða telium.

Enn er skalldskaprinn kallaðr far eða lið duerganna. lið heitir aul. lið heitir ok skip fyrir þui er skalldskapr kallaðr skip duerga suo sem her segir.

Bêði a ek til bruðar
berghiarlls ok skip duerga
sollenn vinnd at senda
sein fyrnd gôtu eina.

kenningar þors.

[1]Hvernveg skal kenna þór. suo at kalla hann son oðens ok jarðar. faðir magna ok moða ok þruðar. ver sifiar. stiupfaðir vllar. stýrir ok eigannde miôllniss ok megingiarða ok bilskirniss. veriande asgarðz. miðgarðz. dolgr. bane iøtna ok trôllkuenna. vegannde hrunngniss ok geirraðar ok þríuallda. drottinn þialfa ok rôsku. dolgr miðgarðzorms. fostri vingniss ok hlóru.

kenningar balldrs.

[2]Huernueg skal kenna balldr. Suo at kalla hann son oðens ok friggiar. ver naunnu. faðir forseta. eiganndi hrinnghorna ok draupniss. dolgr haðar. heliar sinne. gratz goð.

kenningar niarðar.

[3]Hvernveg skal kenna Níôrð. Suo at kalla hann vagna goð ok vana nið êða van. faðir freyss ok freyiu ok fegiafa goð.

[4]Hvernveg skal kenna frey. Suo at kalla hann son niarðar ok broður freyiu ok enn vanagoð ok vananið. eigandi skiðblaðniss ok gullinnbusta. sliðrugtanni.

[1—4]) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

kenningar heimdallar.

[1]Huernueg skal kenna heimdall. Suo at kalla hann son níu mêðra ok vôrð goða. huíta ás. loka dolg. mensêkir freyiu. Heimdallar [hôfut heitir suerð[2]. þuiat suo er sagt at hann var lostenn mannzhôfðe j gegnum. hann er eigannde gulltopps. ok tilsêkir vága skerss ok singasteins ok víndlerr deiler brisinga mens.

kenningar tyss.

[3]Hvernveg skal kenna tý. Suo at kalla hann einhendan ás ok vlfs fostra. víga goð. son oðens.

kenningar braga.

[4]Hvernveg skal kenna braga. Suo at kalla hann jðunnar ver. frumsmið bragar ok síðskeggia ás ok son oðins.

[5]Huernveg skal kenna viðar. Suo at kalla hann enn þôgla ás. eiganda járnskóss. dolg ok bana fenriss vlfs. hefni ás goðanna. byggui ás fauður tópta. ok son óðins ok broður ásanná.

kenningar vala.

[6]Hvernveg skal kenna vala. Suo at kalla hann son oðens ok rindar. stiupson friggiar. broður asanna. hefni ás balldrs. dolgr haðar ok bane hannz. byggiannde fauður túna.

kenningar haðar.

[7]Hvernveg skal kenna hauð. Suo at kalla hann enn blinda as. balldrs bana. skiótanda mistilteins. son oðens. heliar sinna. vala dólgh.

kenningar vllar.

[8]Hvernveg skal kenna vll. Suo at kalla hann son sifiar ok stiupson þors. aundur ás. boga ás. skialldar ás. veiðe ás.

---

[1]) *literæ init. spat. vac. rel. est.* — [2]) *a [sic membr. pro:* sverð heitir hôfut. — [3 — 8]) *literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

kenningar hênis.

[1]Hvernveg skal kenna hêne. Suo at kalla hann sessa eða sinna eða mala oðens ok hinn skjóta ás ok hinn launga fót ok aurkonung.

kenningar loka.

[2]Hvernveg skal kenna loka. Suo at kalla hann farbauta son ok laufeyiar ok nalar. broður byleifs ok helblinda fauður vanargautz. þat er fennriss vlfr. ok iormunganndz þat er miðgarðzormr ok heliar ok naua. ala frênda ok fauður broður. ver sinna ok sessa oðens ok asa. heimsêki ok kistu skruð geirraðar. þiofr jôtna hafra ok brisinnga mens ok jðunnar epla. sleipniss frênda verr sigyniar. goða dolgr. harskaði sifiar. bôlfa smiðr. enn slêgi áss. rêgiande ok velannde goðanna. raðbani balldrs. enn bunndne áss. þrêtu dólgr heimdallar ok skaða.

kenningar friggiar.

[3]Hvernveg skal kenna frigg. Suo at kalla hana dottur fiôrgyns. konu oðens. moður balldrs. elio jarðar ok rindar ok gunnlaðar ok gerðar. suara nônnu. drottning asa ok asynia. fullu valshams ok fensala.

kenningar freyiu.

[4]Hvernveg skal kenna freyiu. Suo at kalla hana dottur niarðar. systur freyss. konu oðs. moður hnossar. eigande valfallz ok sêhrimniss ok frelsa brisinga mens. vanagoð ok vanadis. hít gratfagra goð. áástagoð.

kenningar sifíar.

[5]Hvernveg skal kenna sif. Suo at kalla hana konu þórs. moður vllar. hit harfagra goð. elia iárnsôxu. moðir þruðar.

kenningar iðunnar.

[6]Hvernveg skal kenna jðunne. Suo at kalla hana konu braga ok gêtannde eplanna. en eplin eru ellilyf ásanna. hon er ok ranfeingr þiassa jôtuns. Suo er rett at kenna

[1—6]) *literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

ása at kalla einn hvern þeirra annars nafne ok kenna við verk sín êða eign êða êttir. Suo eð sama má kenna ásyniur at nefna einhueria þeirra annarar nafne ok kenna við verk sín eða eign eða êttir.

kenningar heimsins[1].

[2]Hvernveg skal kenna himenenn. Suo at kalla hann ymiss haus ok jôtun haus. ok erfiðe eða byrðe duerganna. hialm vestra ok austra suðra ok norðra. lannd solar ok tungls ok himintungla vagna ok veðra. hiálmr eða hus loptz ok iarðar ok solar. Suo kuað arnorr iarlaskalld.

Vngr skiolldungr stígr alldri
jafnmilldr a við skialldar
þerss er grams und gômlum
nóg[3] rausn ymiss hause.

Ok enn sem hann kuað.

Biôrt verðr sól at suartri
sôckr folld j mar dôckuan
brestr erfiði austra
allr glymr siárr a fiôllum.

Suo kuað kolle.

Allz einnge verðr ínga bôðuar huatr ne betri
vnndir solar grundu brêðr landreki êðre.

Suo kuað þioðolfr hinn hvínverski.

Ok at jsíarns leiki moðr suall meiðe blóðe
jarðar son hinn diarfe mána vegr vnd hánum.

Suo kuað ormr barreyiaskalld.

Huegi er drôpniss drôgar
dis ramman spyr ek uisa
sa rêðr valldr fyri vellde
vagns brautar mer fagnar.

Suo kuað brage.

Hinn er varp á viðu yfir manna siôt margra
vinda aundur disar munlôg fauður augum.

---

[1]) *sic mbr.; corr.* himinsins. — [2]) *literæ initiali vacuum spatium relictum est.* — [3]) *sic contra metrum mbr. pro:* gnóg.

Suo kuað markus.

Fiarri hefir at finniz dyrre
flotna vôrðr á elkers botne
hafa leyfir huerr maðr êfi
hringvarpaðan gialfri kringdum.

Suo kuað steinn herdísarson.

Hás kueð ek helgan rêsi
heimtialldz at brag þeima
mêrð telz framm en fyrða
fer[1] þuiat hann er dyrre.

Suo kuað arnorr jarla skalld.

Híalpþu dyrr konungr dyrum
dags grundar hermunde.

Ok enn sem hann kuað.

Sannr stiller hialp þu sniôllum
soltíallda rôgnvallde.

Suo kuað hallvarðr.

Knútr verr jôrð sem itran
allz drottinn sal fialla.

Suo kuað arnorr.

Mikáll vegr þat er misgert þickir
manvitz froðr ok allt hið goða.
tígge skiptir siðan seggium
solar híalms á dême stóle.

kenningar jarðar.

[2]Hvernveg skal kenna jôrð. Suo at kalla hana ymiss holld ok moður þors dottur onars. bruðe oðens. eliu friggiar ok rindar ok gunnlaðar. suêru sifiar. golflok[3] ok botn [veðra. siôrr hallar dyra[4]. dottir náttar. systir auðs ok dags. Suo kuað eyuindr skalldaspiller.

Nu er alfrôðull elfar   ráð eru ramrar þioðar
jôtna dolgs of folginn   rikmagnaðrar 'slikrar.

---

[1]) *mbr.* f', *quod fortasse legendum esset* fyrr. — [2]) *literæ initiali vacuum spatium relictum est.* — [3]) *sic mbr.*; gólf, lok (?) — [4]) *a* [*sic pro:* veðra hallar, sior dyra.

Suo kuað hallfreðr vandrêðaskalld.

Ráð laukz at sa siðan
sniallráðr konungs spíalle
atti ônga dottur
annars viði granna.

Ok enn.

Breiðleita gat bruðe stefnir stôðuar hrafna
baleygs at ser teygða stala riks at malum.

Suo er enn ritað.

Fiarre hefir at finnez dyrre ꝛ cetera.

Suo kuað þioðolfr.

Vtan bindr við enda hreins við hufe rónum
elgvers glôðuðr hersa hafs botne far gotna.

Suo kuað hallfreðr.

Þui hygg fleyiannde frêgían
ferr jôrð vnd menþuerri
itran einn at lata
auðs þerssa miôk trauðan.

Suo kuað þioðolfr.

Dolg líos hefir dasi endr þa er eliu rindar
darrlatr staðit fiarre jmynda tok skynder.

kenningar siofar.

[1]Hvernig skal kenna sio. Suo at kalla hann ymiss bloð. heimsêki goðanna. ver ránar. faðir êgiss dêtra þeirra er suo heita. himin glêfa dufa. bloðughadda. hefring. vðr. hrônn. bylgia. bara. kolga. lannd ránar ok êgiss dêttra ok skipa ok skips heita kialarr stals smiða. syiu. fiska. isa. sêkonunga leið ok brautir êgir. hringr eyia ok lannda ok skeria dorgar lað ok sêfugla ok byriar. Suo kuað ormr barreyiaskalld.

Vtan gnyrr á eyre
ymiss bloð fara goðra.

---

[1]) *literæ initiali vacuum spatium relictum est.*

Suo kuað refr.

Vôg þrysta berr vestan
vêtti ek branndz fyrir lanndi
hualmęne skefr buna
hugdyr ǫf lôg bugu.

Suo kuað sueinn.

Þa er elreifar ófu fals við frost of alnar
êgiss dêtr ok têttu fiarðgarz rokur harðar.

Suo kuað refr.

Fêrir biôrn þar er bara opt j êgiss kiapta
brestr vnndinna festa vtsuôl gymiss vôlfa.

Her er suo sagt at allt er eitt êgir ok hler ok gymir.

Ok enn sem hann kuað.

En siagnipu sleipnir ranar rauðum steine
slítr vínndríðinn huitar runnit briost or munne.

Suo kuað einarr skulason.

Harðr hefir aurt fra iôrðu
eluinndr suana strindar
blackr lêtr j sogh sôckua
snêgrunnd skipe hrundit.

Ok enn sem hann kuað.

Margr ris en drifr dorgar
dynr stônng j suigh lôngum
spennd verða stôg stunndum
stirðr keipr fyrr a greipum.

Ok enn.

Grans[1] bera gullna spanu
gôfug ferð er su jôfre
skytr holmfiôtur heita
hrafne sneckiu stafna.

Ok enn sem hann kuað.

Haust kaulld skottar helldr
holmrônd varar andre.

---

[1]) *s.* grams; grās, *membr.*

Ok enn.

Sunndr sprinngr sualra randa
snêriss giôrð fyrir borðum.

Suo kuað snêbiôrn.

Huatt kueða hrêra grotta
her grimmaztan skeria
vt fyrir jarðar skauti
eyluðrs ix. bruðir.
Þêr er lunngs fyrir lônngu
liðmelldr skipa hliðar
baugskerðir ristr barðe
bol amloða molu.

Suo kuað einarr skulason.

Viknar ramr i rakna
reksaumr fluga straume
dags hrindr bôl þar er bleikir
bif grunda stag rifin.

kenningar solar.

[1]Hvernveg skal kenna sól. Suo at kalla hana dottur mundilfara systur mana konu glens. elldr himins ok loptz. Suo kuað skule þorsteinsson.

Glens beðía venr gyðiur
geðblið j ue siðann
lios kemr gott með gèislum
gransetrs ofan mana.

Suo kuað einarr skulason.

Huergi er beíta borgar — hár of hnossum vorum
bál grimmaztan skála. — heims vôfrloge sueimar.

kenningar vinndar.

[2]Hvernveg skal kenna vinnd. Suo at kalla hann son forníotz bróður êgiss ok elldz. briót viðar. skaðe ok bane. hunndr êða vargr viðar êða segls êða seglreipa. Suo sagðe sueinn j norðrsetu drápu.

[1—2]) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

Tóku fyrst til fiuka
forníots synir liotir.

kenningar elldz.

[1]Hvernveg skal kenna elld. Suo at kalla hann broður vínndz ok ægiss. bana ok grand viðar ok husa halfs bani. sol husanna.

kenningar vetrar.

[2]Hvernueg skal kenna vetr. Suo at kalla hann son víndsuals ok bana orma. ok hríðmal. Suo kuað ormr steinþórsson.

Reð ek þenna mög manne
víndsuals unað blíndum.

Suo kuað asgrimr.

Sígrgêðir var siðan
seimôrr j þrandheimí
þíoð veit þínar iðir
þann orms trega sannan.

[3]Hvernveg skal kenna sumar. Suo at kalla þat son suasaðar ok likn orma ok gróðr mars[4]. Suo kuað eigill skallagrimsson.

Vpp skulum varum suerðum
ulfs tannlituðr glitra
eigum dáð at dryia
j dal miskun fiska.

[5]Hvernveg skal kenna mannenn. Hann skal kenna við verk sitt þat er hann veitir êða þiggr êða gerir. hann ma ok kenna til eignar sinnar þeirrar sem hann á ok suo til þeirrar eignar sem hann gaf êða þá. suo ok við êttir þêr sem hann kom af. ok suo við þêr êttir sem fra honum koma. Hvernveg skal kenna hann við þessa lute. Suo at kalla hann vínnanda êða fremianda eða ...[6] farar[7] sinna

[1—3]) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.* — [4]) *sic* (ms) *mbr.* — [5]) *Literæ init. vac. spat. relict. est.* — [6]) *sine lacuna mbr.* — [7]) *sic* (f ar) *mbr. pro:* fara.

êða athafuar víga êða sêfara eða skipa eða vapna. ok fyrir þui er hann reynir vâpnanna ok viðr víganna. Þat er allt eitt ok vinnande. Viðr heitir tre ok reynir heitir tre. Af þessum heitum hafa skalldin kallat manninn ask êða hlyn lunnd êða ôðrum viðarheitum karlkendum ok kennt til víga êða skípa eða fiar. Mann er ok rett at kenna til allra ása heita. hann er ok kenndr við jôtnaheiti ok er þat flest háð eða lastmêle.

kenningar kuenna.

[1]Konu skal kenna til allz kuennbunaðar. gullz ok gimsteina auls ok víns ok til allz dryckiar þess er hon selr êða gefr suo til ôlgagna ok til allra þeirra hluta er henne samir vel at vinna eða veita. Rett er ok at kenna konu suo at kalla hana seliu êða lág þers sem hon miðlar êða gefr êða veitir. en selia ok lág eru tre, fyrir þui er kona kôllut til kenningar ôllum kuenkendum viðarheitum. en fyrir þa sôk er kona kend til gimsteina êða glersteina at þat var j fyrnd at konur baru þat a halse ser er kallat var steinasôrfi. en þat er nu suo fêrt til kenningar at kona er kennd við ôll steinaheiti. hon er ok kennd við allar asyniur ok valkyriur nornir ok disir. Konu er ok rett at kenna við athôfn sína ok við eign ok við êttir.

capitulum.

[2] Sua segir j bók þeirre sem edda heiter at sa maðr sem êgir het spurðe braga skalld meðal annarra hluta á huersu marga lunnd êser breytte orðtôkum skalldskaparens êða huersu môrg veri kyn hans. en bragi suaraði. Tuenn eru kyn þau er greina allan skalldskapinn. Ægir spyr. Huer tuenn. Bragi suarar. Mal ok hêttir. êgir spyr. Huert maltak er haft til skalldskapar. Brage suarar. þrenn er grein skalldskaparmals. êgir spyr. Huer þrenn. Brage suarar. Su er ein at nefna huern hlut sem heitir. aunnur grein er su sem heitir fornafn ok er

[1]—[2]) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

su grein sua sett at ver kôllum þorr êða oðenn êða ty êða einn huern af asum êða alfum ok huern þeirra sem ek nefnir til þa tek ek með heíti af eígn annars assens. êða get ek hans verka nokkurra þa eignaz hann nafneð en eigi hinn er nefndr var suo sem þat er at ver kôllum sigty êða hanngaty êða farmaty þa er þat oðensheiti ok kôllum ver þat kennt heite. suo ok at kalla reiðarty. Þetta er at segia vnngum skalldum þeim er girnaz at nema mal skalldskapar ok ..efía ser orðafiôlda með fornum heitum êða kunna at skilia þat er myrkt er kueðit ok hulit. En eigi skulu kristnir menn trua a heiðin goð. ok eigi a sannindi þuilikra frasagna ôðruuiss enn suo sem skrifat finnz j fyrsta capitula greíndrar bokar þar sem segir af skipan himins ok jarðar. ok allra hluta er þeim fylgia. þar segir ok af þvi er mannfolkit villtiz sua at j vpphafe heimsbygðarennar kunno faer menn deile a sinum skapara ok miclu fleire hluter eru þeir þar greindir sem trulegir eru ok sannlegir.

kenningar gullz.

[1]Huernveg skal kenna gull. Suo at kalla þat elld êgiss ok barr glasiss. hadd sifiar. hôfutband fullu. grat freyiu. munntal ok orðtak ok rôdd jôtna. dropa êða regn êða skur draupniss êða augna freyiu. otrsgiôlld. nauðgiôlld ásanna ok fyrisvalla. haugþak hôlga. elldr êgiss ok elldr allra vatna. hanndar griot. froða miôl. feniu melldr ok meniu. kraka sáð ok sker eða blik hadda[2].

kenningar manna.

Maðr er kallaðr bríotr gullzens. Suo kuað ottarr svarte.

Goðmennis þarf ek gunnar
gullbríotanda níota
her er alnennen inne
inndrótt með gram suinnum.

---

[1]) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.* — [2]) *sic mbr.; rect.* hadda.

Gullsendir sem kuað einarr skalaglamm.

Gullsendir lêtr grundar
glaðar þeingill her meingi
hans mêtti kná . . . . . .[1]
hlíot yggs miaðar niota.
Liðbrôndum kna lundar
landfrékn jôfurr grannda
hyckað ek rêsiss recka
rínar griot of þríota.

Gullstriðir sem kuað þorualldr.

Gullstriðir verpr glóðum
gefur[2] . . . .

. . . .

. . . . suo at rett er at kenna til skips eða gullz. Ran er sagt at var kona êgiss. suo sem her er kueðit.

Hrauð j himin upp gloðum
hafs geek siárr af afle
borð . . . . sk . . skerðe
skaut ranar uegr mána.

Dêtr þeirra êgiss ok ranar eru níu. himinglêfa dufa bloðughadda hefring. vðr. hrônn. bylgia. drôfn. kolga. Einarr skalaglamm talde . . . . visu. se . . nôfn þeirra.

Êsir huast af hraustum
himinglêfa þyt sêfar
glymrvnnar vex . . . . e
gôndlar . . ufs ok dufa
brêdd strykr bloðughadda
brimsolgin fellr kolga
h . . yr skilr he . . . . . . er
haflauðr of við rauðan.

---

[1]) *sine lacuna mbr.* — [2]) *sic plene scriptum (non* gefr) *in mbr. 757. — Hic unum folium deesse videtur.*

Hrônn sem valgarðr kuað.
Lauðr er lagt j beði
lek sollit . . . .
en herskipa hrannir
hôfut ogurlig þogu.
Bylgia sem ottarr kuað.
Sk . . . . . skôfnu styre
skaut sylgia hár bylgiur
le . . við hun á hrefne
hlunnz þar er d . . . . . nnu.
Drôfn . . . . kuað.
Hrosta drygir huern kost
harðluðrs gêi þruðr
en drafnar loga lofn
lôstu rékir . . . . . ôst.
Bara sem þorleikr fagri kuað.
Siarr þytr en berr bara
biart . . . . . við rauðan
. . . . . s þar er gulle bunum
ginn hlunnr visunndr munne.
La sem einarr kuað.
Ne fr . . . . funduz
fyr hyckat la kyrðu
þar er siar a við voro
vine óra fell storum.
Fyllr sem r . . . .
Hrynia fiôll a fyllar
framm êsiz nu glamma
skreið vetrliðe skíða
skutbiôrn . . . .
Boðe sem her.
Boðe fell of mic braðla
bauð heim með ser geime.
Breki sem . . . .
. . . . . reki þaut
borð uex uiðar morð

mer þar fenngu miðir veð ...
. . . . fyrir ofan sio.
. . . .
. . . . . . orôngum ofra
vôgs hyrsenndir êgi
hinn er miotygil máfa
. . . rar . . . .
. . . . kuað .
. . . . . . k suðum sunnd
fyrir sunnan hruȩnd
min prýddiz munnd
. . . .

Fiôrðr sem enn kuað einarr.
Nêst se ek . . . . a iastar
itr serke vel merkt . .
nem . . . . loðar
fiaðrbáls of þat male.

Sêgr sem markus kuað .
Sêgs man ek siðr en eigi
. . . .
solar suerri mal . .
sliðr als regin niða.

Elldz heite. capitulum.

[1]Hverr eru . . . . eiti elldz sem her er kueðit.
Elldr brennat sa sialldan
suiðr dyggr jôfurr . . ygg . .
. . . . se
reyk er magnus kueykir.

Loge sem valgarðr kuað .
Snarla skaut . . so . . .
. . . . ein . . . . n hre . .
stoðu styfðir siðan
steinoðr loge gloðum.

---

1) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.*

Bal sem her.

Hake var brenndr a bale
. . . . m sl . . . .

Glêðr sem grane kuað.

Glêðr hygg ek gamlar flêðar
gramr elldi suo fellde.

Eisa . . . . kuað.

Ôx ryðz eisvr vaxa
allmiôk loga haller
hus brenna gim geisar
goðmennit . . . . . . e.

Her er ok gim kallat elldrenn. Eimr sem her.

Brunnu alldualldz inne
elldr hygg . . . . . . llde
eimr skau . . . . e
halfgerr við nið síalfua.

Hyr sem arnorr kuað.

. . . . vma
reiðr eyd . . . . ðir
heít duínuðum heína
h. . gerðe þá k . . . .

. . . . kuað.

Fune kyndiz fliott hísingar herr
en flyðe skiott sa er hafðe verr.

. . . . kuað.

Bratt sueimaðe bríme
brutuz vikingar fikium
visa sterks or virki
varp sorg . . . . . borgar.

Leygr sem halldorr skualldre kuað.

Er knattuð þar þeirra
þu vart alldregi skialldar
l . . . . siôt sigri
suipt gersimum skipta.

Vargs heite.

[1]Vargr heitir dyr þat er rett at kenna við bloð eða hrê suo at kalla verð hans êða dryck eigi er rett at kenna suo við fleire dyr. Vargr heitir ok vlfr sem þíoðolfr kuað.

Gera var gisting . . . . .
gnogh en vlfr or skoge.

Hann er ok kallaðr freki sem eigill kuað.

Sleit vnnd freki . . . . . . hrafne
þa er od . . . . ki . . skeiðar stafne.

Vitnir sem einarr kuað.

Elfr var vnnda gialfri
eitrkôlld roð . . . .
vitniss fell með vatne
varmt holld j men karmtar.

Ylgr sem arnorr kuað.

Svalg attbogi ylgiar
. . . . . en varð bloðe
grêðir grênn at rauðum
granndauknum na blandinn.

Vargr sem illugi kuað.

Vargs var munnr þar er margan
men . . . ðir stack suerði
myrk aurriða markar
minn drottinn rak flotta.

Suo kuað hallr.

Heiðinngia sleit hunngri
har gylldir naut sara
granir rauð gramr a fenre
geck vlfr j fen drecka.

Ok enn sem þorðr kuað.

Oð en êrnu naðe gera aulþra naut gylldir
jms sueit freka hueiti gialpar stoð j bloðe.

---

[1]) *Literæ initiali vac. spatium relictum est.*

Hôfðinngia heiti. capitulum.

[1]Halfdan gamle er konungr nefndr hann var allra konunga agêtaztr. hann gerði blot mikit at miðium vetri til þess at hann skyllde lifa j konungdomi sinum .ccc. uetra. En hann feck þau anndsuôr at hann munde ecki meirr lifa enn einn mikinn mannz alldr en þat munde þo vera .ccc. vetra at eingi mundi . . . . hans êtt kona êða otigenn maðr. hann var hermaðr mikill ok for viða um austrvegu. þar drap hann j einvige þann konung er sigtryggr het. hann feck þar þeirrar konu er het alvig en spaka. dottir eymundar konungs . . holmgarðe. þau attu .xviij. sonu ok voro niu senn fêdder. Einn var þengill er kallaðr var manna þeingill. Annarr var rêserr. þriðe gramr fiorðe gylfe fimti hilmir. setti jôfurr. Siaunnde tigge. Atti skule êða skyle. Niunnde harre êða herra. Þesser ix. brêðr vrðu suo agêtir j hernaðe at j ôllum frêðum siðan eru þeirra nôfn halldin fyrir tignar nôfn suo sem konungs nafn êða jarls. þeir áttu einge bôrn ok fellu aller j orrustum. Suo kuað ottarr suarti.

> Þengill var þegar vnngr
> þreks gerr vigôrr
> halldaz bið ek hans alldr
> hann tel[2] ek fyrirmann.

Suo kuað markuss.

> Rêsir let af roðnum hause
> rinar sol a marfiôl skina.

Suo kuað eigill.

> Gramr hefir gerði hômrum
> grunndar upp of hrunndít.

Suo kuað eyuinndr.

> Lek við lioðmôgu gylfe enn glaðvêre
> skyllde land veria stoð vnnd gull . . . . .

---

[1]) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — [2]) *librarius primum* kalla *scripsit, postea delevit et* tel *in marg. addidit.*

. . . . . . enn .
Hilmir rauð i hialma
hregg . . . elkings eggiar.

Suo kuað ottarr .
Jôfurr heyre upphaf
. . . . . z mun k . . . . f
hattu nemi hann rett
hroð . . . . . . bragar sins.

Sem stufr kuað .
Tireggiaðr hio tigge
tueim hôndum kyn heima
re . . . geck hann vnnd hlifar
hizig suðr fyrir nizi.

Suo kuað halluarðr .
Skildr em ek við skylia
skalmôlld hefuir þui valldit
vètti ek virða drottins
vil ek mest ok dul flestum.

Sua kuað markus .
Rikr er harra . . . . kir
helldr guð iôfurs uellde
sanndyggs . . . . . . uð sennir
sueins brêðr konung êðra.

Enn attu þau halfdan konungr ok aluíǵ aðra ix. sonu er suo hetu. Einn het hilldir er hilldinngar eru fra komnir. Annarr n . . . . er niflunngar eru fra komner. þriðe auði er auðlinngar eru fra komner. Fiorðe yngui er ynglinngar . . . . . . nir. Fimmti d . . . . nngar eru fra komnir. setti brage er bra . . . . nngàr eru fra komner. þat er êtt halfdan . . . . llda . Siau . . . . er huðlunngar eru fra komner . ok af þeirre êtt voro þau atle ok brynhilldr . atti l . . ðe h . . . . konungr hanns êttmenn voro kallaðer lofðungar þaðan er kominn eylime moðurfaðir sigurðar fafnissbana . niunde het sigarr . þaðan eru siklinngar komnir . þat er êtt sigars þers er heingðe hagbarð . af hil . . . . . ett var kominn haralldr enn granrauðe

moðurfaðir halfdanar svarta. af niflunnga ętt ....
faðir guðrunar giukadottur. af ǫðlinnga ętt var kiarr. af
ynglinnga ett .... eir .... ake. Þersar eru konunga
ęttir agętaztar. fra skillde j danmörk eru skiolldunngar.
fra vǫlsunge er reð fracklande eru vǫlsunngar komnir.
Skelfir het ..... herkonungr ok er ....
Skil .... su kynsloð er j austruegum. Þerssar ęttir
sem nu hafa nefndar verit hafa menn ....
skap at þeir hafa halldit ǫll þessi heiti fyrir tignarnǫfn.
Suo kuað einarr.

Fra ek ....
..illdingar framm gengu
lind varð grén hin grunna
geir þinng j tuǫ sprinnga.
....
.....inngr feck at drecka
danzkt bloð ara ioðe
hirð hyck h..me sty...
.... þioðar.

Suo kuað gamle gnęfaðarskalld.

Auðlinngr drap ser vngum
vnn..... glf ....u
innan borðz ok orða
aflgerð meðalkafla.

Suo kuað jorun.

Bragninngr ..... bloð..
.... reiðe
hus lutu opt fyrir eisvm
... þioðar slǫg rioða.

Suo kuað .... skuláson.

Beit buðlungs hiǫrr
bloð fell a dǫrr.

Suo kuað arnorr.

Siklinnga uenr sn .....
.. a lutar konr vte

hann litar herskip jnnan
hrafn goð er þat bloðe.

Suo kuað þ . . . .
. . . . lauk siklinngs êſe
siallz at uerrum aller
lofðv . . . . . . hinn leyſðe
liſs . . . . ônndum.

Lofða konunge fylgðe þat lið er lofðar vôru . . . .
Suo kuað arnorr .
Skiô . . . . annarr alldri
êðre gramr vnd solu fêðaz.

Vôlsungr sem kuað þorkell hamarskalld.
. . . . vôlsunga niðr
of svalan êgi vôpn gullbuit.

ynnglinngr sem ottarr kuað .
En . . . .
. . . . braðr aðr þer naðum
austr sa er eyium uestan
ynglingr vnd sik þryng . . .

. . . . heiti sem markus kuað.
Eireks lof verðr aulld at heyra
einge ueit ek fr . . . . . þeingil
yngui hellt við orðztir lanngan
jôfra sess j uerôlld þesse.

Skilfinngr . . . . kuað .
Skilfinngr hellztu þar er skulfu
skeiðr fyrir lônd hin breiðu
auð . . . . ð of sið . . .
sikiley liðe miklu.

Hrêfugla heíte.

[1] Tueir eru þeir fuglar er eigi þarf annan veg at kenna en kalla bloð eða hrê dryck þeirra êða verð. þat er hrafn ok aurn. Alla aðra fugla kallkennda ma kenna við bloð

[1]) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.*

eða hrê ok er þa þat nafn ôrn êða hrafn. Suo kuað þioðolfr.

Bloð . . . . ba . . e
bragningr ara fagna
gautz ryðr sigð j sueita
. . ans jôrð konungr hôrða
. . irs oddum lêtr gr . . . ir
grunn huert stika . . . . . ar
hirð . . . . hann skal verða
hrê . . . . ar.

Hrafns heite.

[1] Þesse eru nôfn hrafns. Krakr. muninn. borginmoðe. arflognir. holldboðe. kraumse. korpr. kuakan. blêingr. vare. vite. litr. ovare. hornklofe. krumme. Suo kuað einarr skalaglamm.

Fialluôndum gaf fylle   hre stefnande . . efna
fullr varð en spiôr gullu   hrafn a ylgiar tafne.

Suo kuað einarr skulason.

Dolgskara kna dyrum
dyrmagnande styra
hugins fermu bregðr harme
harmr bliksolar garme.

Ok enn sem einarr kvað.

Enn við hialldr þar er haulldar
hugþrutið svellr luta
munin dreckr bloð or benium
blasvartr konungs hiarta.

Suo kuað vígaglumr.

Þa er dynfusar diser
dreyra mens a eyre
brað feck borgenmoðe
bloðs skíalldaðer stoðum.

---

[1]) *Literæ initiali vac. spatium relictum est.*

Suo kuað skule þorsteinsson.

Mynd . . . . er milldir
arflogne gaf ek sarar
hlôck j hundraðs flocke
huítinga mik líta.

Arnar heite. capitulum.

[1]Avrn heiter are. gemler. hreggskornir. egðr. ginir. vndskornir. gallofnir. geirloðnir. egldir. gimarr. Suo kuað einarr.

Samleitum rauð sueita
sleit aurn geíra beitur
feckz arnar . . . . . jarnum
jarnsôxum grôn faxa.

Ok enn sem her.

Aurn dreckr vnndjarn
ylgr fêrr af hrêi sylgh.
oppt ryðr ulfr kiapt
are getr verð þar.

Suo kuað þioðolfr.

Segiôndum flo sagna
snotar vlfr at moti
j gemliss ham gômlum
glamma ǽ fyrir skômmu.

Ok enn sem her.

Hreggskorniss vil ek hannda
haleitan miôð vannda.

Ok sem skúle kuað.

Vake ek þat er vel lêzt eika
viðiss aðr ok siðan
greppr hlyðer þa goðu
gallofniss vel spialle.

---

[1]) *Literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

Hôfðingia heite. capitulum.

[1]Maðr heitir hverr fyrir ser. hið fyrsta ok hið êzta heite . . . . keisare. þarnêst konungr. þarnerst jarl. Þersser þrir menn eigu saman nôfn þersi ôll. Allualldr . . . . queðit.

Allvalda kann ek alla
austr ok suðr . . flausta
. . e . s er sonr at reyna
setrs . . . . ram betri.

Her er ok gramr nefndr. þui heitir hann allualldr at hann er einuallde allz rikiss sins. Fylkir sem kuað gizvr svarti.

Fylkir gleðr j folke olafr of viðr elum
flack ok suan hlackar yggs . . . fegin skôglar.

Þui er hann fylkir kallaðr at hann skipar herliðe sinu j fylking. Visi sem ottarr kuað.

Visí tekr vigfreyss alldar hefir allualldr
vist austr munlaust . . . . fr gott lif.

Harre êða herra sem arnorr kuað.

Harri feck j huerri
hiatlandz þrumu branda
greppr vill grams dyrð yppa
gagn sa er . . . . . . r var . . . gna.

Jarl heitir hertuge. suo . . . . konungr kallaðr. þviat hann leiðir her til orrostu. Suo kuað þioðolfr.

. . k hertuga hnyckir
harðfeinngium le . . . . . . a
leyfð her ek hans ór hôfði
haug sky . . daðe a . . . .

Sinnior êða sennior. sem sighuatr . . . .

. . . t auman þu[2] niota
noregs ok gef storum
m . . . . ek suo sêlann
sinnior laga þinna.

---

[1]) *Literæ initiali vac. spat. relict. est.* — [2]) *sic contra metrum; rect.* nu.

Milldinngr sem arnorr kuaδ.

Milldinngr .. ortu of þ...... de
auδít varδ þa flotnum dau...
.....kynndut hlenna þrystir
hyr ...... oma suδr at jome.

Mêriungr sem hallvarδr . . .

Er . . . . ellu molldreks mynde vallde
orδbriótr dònum for . . meriungr en þu . . . . .

Lànndreke sem þioδolfr kuaδ.

.. yss lanndreke líosu
lastvarr kraka barre.

Þui heitir . . . . at hann rekr her vm lônnd annarra konunga . . . hann rekr her a sinu lanndi.

Manna heiti. capitulum.

[1]Skalld heita g . . . . tt j skalldskap at kalla suo huern mann er vill. Reckar . . . . . . llaδir þeir menn er fylgδu halfi konungi ok af þeirra nafne eru suo kallaδir hermenn ok er rett at . . . . alla menn. Lofδar heita ok menn j skalldskap. Skatnar voru kallaδir þeir menn er fylgδu . . . . var kallaδr skati hinn milldi . . . . hans nafne er skati kallaδr huerr er . . . . voru þeir kallaδir sem fylgδu braga . . . . hinum gamla. Virδar heita þeir menn er meta m . . . . ok firar heita ok menn. verar heita landvarnarmenn. beimar. vikingar ok flotnar þat er skipaherr. suo voru þeir menn kallaδir sem fylgδu beímuna konungi. Gunnar êδa gumnar heita flockstiornarmenn. suo sem gume . . kallaδr j bruδfôr. Gotnar eru . . . . . . af heiti konungs þers er goti er nefnndr er gotland er . . . kennt . . . . . . kallaδr af nafne oδens ok dregit af nafne gautz. þuiat gautlannd ok gotland[2] kallat af nafne oδens . . . . íoδ af nafne suiδurs þat er ok oδins heite. J þann tima var kallat

[1]) *Literæ initiali spatium vac. relict. est.* — [2]) *excidit:* var.

allt megin land . . . . . . reiðgotalannd en eygota lannd eyiar allar. þetta er nu kallat dana vellde ok suia vellde. Dreingir heita vngir menn bulausir meðan þeir afla ser fiar ok orðztir. Þeir eru kallaðir fardreingir sem j meðal lannda fara. þeir konungsdreingir er hôfðingium þiona. þeir heita ok dreingir sem þiona rikum mônnum êða bêndum. dreingir heita vaskir menn ok batnannde síns mannzskapar. Seggir eru menn kallaðir. kniar ok liðar . . . u fylgðarmenn. Þegnar ok . . . . . ok . . . . . ar eru bêndr kallaðir. Lionar heita þeir menn er ganga vm sêttir manna j mille. Eru enn þeir . . . . er suo eru kallaðir. kappar. kempur. garpar. snillingar. hreystimenn. avarmenni. hetiur. þerssi heiti . . . . . a her j moti at kalla mann blauðan veykan. þirfinng. blotamann. skauð. skrêfu. skrioð . . . . . . vôm. lôra. sleyma. teyða. dugga. dáse. dirockr. dusilmenni. aulmusa. auvirðe. Aurr maðr heitir milldingr. mêrinngr. skati. gullskati. mannballdr. sêlinngr. sêl . . . . . auðkyfinngr. rikmenni. hôfðinnge. her í mót er suo kallat. hnôggvinngr. glôggvinngr. mêlinngr. vesalinngr. feniðinngr. giôflate. Heitir spekinngr. raðuallldr. heitir óvitr maðr fill[1] ok afglape. gasse. ginnunngr. gaurr ok glopr. snápr. fóle. êrr. oðr galenn. Heitir snyrtimaðr. obláte. dreingr. glêsimaðr. stertimaðr. Heitir ok hraume. skrapr. skrockr. skeiðklofe. flannge. slinne. [slokr drokr[2]. .yðr heitir lanzfolk. líoðr heitir þrêll ok kefser. Þionn aursunngr. þýrr.

Mannatala. capitulum.

[3]Maðr heitir einn huerr fyrir sik. tô[4] ef tueir eru. þorp ef þrir eru. fiorir eru fôruneyte. flockr eru fimm menn. Sueit ef sex eru. Siau fylla sôgn. atta bera amêliss skor. Nautar eru niu. Tunn ef tiu eru. ærir eru ellefu.

---

[1]) *sic mbr.* (= fifl). — [2]) *a [sic in margine eadem manu; vocabula* slottr, drottr, *quæ librarius primum scripsisse videtur, obliterata sunt.* — [3]) *literæ initiali spat. vac. relict. est.* — [4]) *s.* tê.

Toglôð ef xii. eru. þyss ef þrettan eru. ferð eru fiortan. funndr er þat ef fimtan hittaz. Sefa eru sextan. sôkn eru siautian. ærnir þickia ovinir þeim er atian mêtir. Neyti hefir sa sem Nitian hefuir. drott eru tuttughu. þioð eru .xxx. folk eru .xl. fylki eru .l. Sôfnnuðr .lx. suarfaðr .lxx. aulld eru .lxxx. herr er hunndrat.

Sannkenningar manna.

[1]Enn eru þau heite er menn lata ganga fyrir manna nôfn. þat kôllum ver viðkenningar êða sannkenningar êða fornôfn. Þat eru viðkenningar at nefna annan hlut rettu nafne ok kalla þann er hann vill nefna eiganda. êða suo. at kalla hann sem hann heitir ok nefna fauður êða afa. ai. Sonr heitir arfe ok arfvne. barn. jóð. môgr ok erfinge. Heitir ok broðir bloðe. lifri. barme. hlyre. Heitir ok niðr. nefi . . . . unde. kynstafr. kynkuisl. êttbarmr. êttstuðill. êttboge. afkuême. afsprinngr. Heit . . . . bleytissmaðr. Heitir ok vinr. raðunautr. raðgiafe. mali. rune. spialle. alldaþof . . . . kile sessi sessunautr. þ . . . . iss fe . . ge. Heitir ok ovinr. dólgr. anndskoti. fiann . . . . . . ekui. skaðamaðr. banamaðr. þronguir: sôckuir. osuifruðr. Þersse heite kôllum ver viðkenningar. ok suo . . . . . maðr se kenndr við . . . . sinn êða skip sitt þat er nafn a. êða eign sina þa er einka nafn er gefit. Þat kôllum ver sannkenningar at kalla mannenn spekemann. êtlanarmann. . . ðspeking. raðspeking. raðsnilling. auðmillding. oslêkinn. gêimann. glêsimann. Þetta eru fornôfn kôlluð.

. . . . nna heite.

[2]Þess . . . . . kuenn . . . . . . e j skalldskap. vif ok b . . . r ok fl . . . heita þêr konur er manne erv gefnar . . . . . . ok suarre ok suanne heita þêr konur er miôk . . . . með dramb ok skart. Snotir heita þêr konur

[1]—[2]) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

. . . . eru . dróser heita þêr sem litilatar eru . . . . þêr er kyrrlatar eru. Ristill er kòll . . . . . kona er skôrunglynd er. Rygr er su er rík . . . . . . Feima er su kôlluð sem ofraum er. suo sem vnngar . . . . . . êða þêr konur sem odiarfar eru. Sê . . . . su kona er . . . . . hennar er af lannde farenn. Hê . . . . sem bonde hennar er veginn. Eekià er . . . . sem bonde hennar varð so . . . . huerr er vnng er. en kerlinng þa er hon er gômul. En þau kuenna heiti . . . . eru ma finna j kuêðum . þoat þau se her eigi rit . . þêr konur heita eliur sem einn . . . . Snôr heitir sonar kuon. Suêra heitir . . . . . moðir. Heitir . . . moðir. amma. þriðia edda . . . . Heitir ok dottir. barn. joð. Heitir systir dis ok iodis. Kona er kôllut beðía mala . . . . . . bonda síns. ok er þat viðkenning.

Kenningar hôfuðs a manne ok annarra lima.

[1]Hôfuð heitir a manni. þat skal suo kenna at kalla þat erfiðe hals êða . . . . lannd híalms ok hattar . . . . hars ok bruna suarðar eyrna . . . . munnz. Heimdallar suerð. ok er rett at kenna til . . . . z heit . . huerss sem vill ok kenna . . . . heimdallar. Hôfuð heitir okent hauss. hia . . e . kiann . . kollr. Augu heita . . . . aurmíot. þau ma suo kenna at kalla sol êða tungl skiôllldu *ok* gler êða gimsteina . . . . êða . . na êða ennis. Eyru heita hlustir ok heyrn. . . . . suo kenna at . . . . lannd êða jarðar heitum nôckurum êða munn êða raas êða sion êða augu heyrnarinnar ef nygerfingar eru. Munn skal sva . . . . . at kalla huss . eða land tunngu êða tanna êða orða êða goma . . . . ra eða annars þviliks. ok . . . . gar . . . . þa kalla menn skip munnenn en varrarnar borðen. tunn . . . . it êða styre. Tenn

[1]) *Literæ initiali spatium vacuum relictum est.*

êru stundum kallaðar . . . . . êða sker orða êða tunngu. Tunnga er opt . . . . . sverð mals êða munnz. Skegg er kallat barð êða grôn êða kampar. þat er stendr a vôrrum . . . . . Har heitir la en haddr þat er konur hafa. skopt heitir ok hár. hár er suo kennt at kalla skog êða viðar heitum . . . . . . kenna til hauss êða til híarna êða hôfuðs. Skegg skal kenna við hôku êða kinnr êða kverkr. Hiarta heitir negg . . . kôlld gollorr. Þat skal suo kenna at kalla korn êða stein . . . . eplí. hnot êða myl êða þvilikt ok kenna við briost êða hug. kalla ma þat ok hus êða . . . rð . . . . garens. Briost skal sua kenna kalla hus êða garð êða skip hiarta annda ok eliunar êða lifrar lannd . . . . ok munnzens. Hugr heitir sefi. síafní. vile. mu . . ast. elskhuge. hugenn ma suo kenna. at kalla hann vinnd trôllkvenna ok rett er at kenna til suo at nefna hueria sem vill ok . . . . fna jôtna êða kenna þa til konu êða moður êða dottur. Þessi nôfn eru ser. hugr ok geð. þocki. eliun. þrekr. nenning. minne. vit. skap. lunnd. trygð. heitir ok hugr reiðe. fiandskapr. ótrygð. geðleyse. þunngeðe. gessni. óðuere . . . . . d ma kalla munnd. arm . . . . a hende heitir olboge. armleggr. vlfliðr. finngr. greip. hreife. nagl. jaðarr. v . . . . aflêðr. sinar. knue. kauglar. Hônd ma kalla jôrð vâpna êða hlifa. við axlar ok ermar. lofa ok hreifa. gullhringa jôrð ok vals ok hauks ok allra hans heita. ok j nygerfingum fot axlar. bognauð. Fêtr ma kalla tre ilía êða rista êða l . . . . . êða þvilikt. Renni-fleinar brautar gônngu. fez. kalla ma fotinn tre êða stoð. Við skíð ok við skua eru fêtr kenndir ok við brêkr. A fête heitir lêr. kalfe. beín. kne. leggr. rist. jarke. la. jl. ta. Við allt þetta ma fotinn kenna. kalla hann tre ok siglu ok rá. ok kenna hann við þessa hlute. Mal heitir orð ok orðtak. snille. saga. senna. tala. þrêta. sônngr. galldr. kueðande. skial. biue. hialldr ok hial. skuale. glaumr. þíarka. gyss. þrap. skalp. hol. skraf. dêlska.

lióðêska. hegomi. afgilia. Heitir ok rôdd líomr. romr ómun þytr. giôll. gnyrr. glymr. rymr. brak. svipr. svipun. gaungr. Vit heitir speke. rað. skilning. minne. êtlan. hyggíannde. tôluise. langsêi. bragðuise. orðspeke. skôrungskapr. Heitir ok vnndirhyggia. velrêðe. flarêðe. brigðrêðe. Lête er tuikennt. lęti heitir rôdd. ęðr ok olund. Reiðe er tuikennt. reiðe er þat er maðr er j illum hug. Reiðe er ok kallat fargerfe skips êða hross. Far er ok tuikennt. far er reiðe. far er skip. Þvilik orðtêki hafa menn miôk til þers at yrkia folgit. Lið kalla menn þar a manne sem legger mêtaz. Lið heitir skip. lið heitir mannfolk. lið heitir ôl. lið, er þat kallat er maðr ueitir ôðrum manni liðsinne. Hlið heitir a garðe. ok hlið kalla menn oxa. en hlíð brecku. Þerssar greinir ma suo setia j skalldskap at gera ofliost . . . . . unt er at skilia ef aðra skal hafa greinena en . . . . horfa hin fyrre visuorð. Slikt hið sama eru ok môrg ônnur nôfn þau er marger hluter eiga eitt heite saman.

Konunga heite.

[1]Man ek h.... kstall...
heite segia
allualldr fylkir
ok afrake.
bragningr ôðlinngr
buðlunngr dôglinngr
......[2] ok gramr
jôfurr ok tigge.
Hilldinngr harre
ok hertoge
mêrinngr hilmir
milldinngr ok norr
lofðungr niflunngr
ok landreki.
þengill visi
þioðan konungr.
Sinnior siklingr
sk... ræser
skiôlldunngr skilfinngr
skyli ok yngvi.
ylfinngr ok ....[3]
eru nu talen
hôfutskiôlldunnga
heite nôckur.

---

[1]) *Literæ initiali vacuum spatium relictum est.* — [2]) *sine lacuna membr.* — [3]) *sine lacuna membr.*

[Sækonunga heiti[1].

[2]Atle froðe	hialmarr moirr
ale glamme.	. . . .
beiti ati	. . . . racki
ok beimune.	ok rer leiſe[3].
Auðmundr g	Ra . . . . kui
atall ok gestill	reifr leiſnir
geitir gauti.	nêuill rêſill
g . . . . s . . . ðe.	nóre ly . . . . . .
Goir eyneſir	. . . . . . kilmundr
gaupi ok endill	beime jorekr.
. . . kill	asmundr . . . . nnill
. . keſill sôlſe.	yngvi ok teiti.
halfr ok hemler	Virvill ok vinnill
hareer ok gorr	vannd . . . .
hagbarðr hake	gauer ok hunn
hrauðnir meiti.	giuki buðle
. . . olfr . . . . ð	h . . . . hneſi
hôgne mysingr.	hyrſi syrſi.
h . . . . nngr hvitingr	sekað ek . . . . .
heiti mêvill.	sêkonunga.

[Dverga heite[4].

[5]Tel ek motsognir	. . . . . narr niði
. . . .	. . . hôggr dualinn
. . . . . við muninn	nainn nêſr neſi
ok	niſeinngr ok dolgr.
b . . . viðr buinn	nyraðr ok . . . .
bumburr nyi	. . . . re
biuorr bauorr	skauêrr skaſiðr
. . . .	skirſir virſir.

---

[1]) *a [in membr. non nisi:* S . . . . . eiti *cernitur.* — [2]) *Literæ init. vac. spat. relict. est.* — [3]) *legi potest:* kriſe. — [4]) *a [in mbr. non nisi* D . . . . . heite *cernitur.* — [5]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

Alþiofr austri
auruargr ok dvfr.
ae anndvare
. . . . draupner.
duri ok dagf . . . .
dul . . . .
a . , fr ok dellinngr
oinn ok durnir.
Vindalfr ok vitr
. . . . re
varr gôll mêvill
viðr ok ôln . .
. . . arr ok þror
. . . alfr þorenn
þekr þrar þulenn
. . . er ok fullanngr.

Fainn farr fili
. . . . . ðr gloinn.
fiðr . . . . . farle
froste ok tigr[1]
hannarr f . . . .
heptifili
heri hugsta . .
ok horn . . . . . .
Hlioðolfr kili . .
hilldinngr ok litr
raðspakr . . . . . .
reginn ok liome
raðsviðr lo . . . .
re . . . . . . eitri
toki eggmoinn
eikinskiallde.

Jôtna heiti.

[2]Ek man jôtna
jnna . . . . .
. . . . ganngr mimir
jði ok þiazi
hrunngnir hrimnir
. . . .
. . . . . unngr hafle
hripst . . . gymir.
Harðuerer hrôekuir
ok hast . . e.
hrêsvelgr herkir
ok hrimg . . . . .
. . . . inn ok hrimþurss
hvalr ok þrigeirr.

þrymr þruðgelmir
þistilbarðe.
Geirrô . . . . . nir
gala . . . .
fiôluerkr geiter
flêgr hlápþuare.
forniotr sprettingr
fialarr . . . gannde
. . mr ok suasuðr
suaranngr skratti.
Surtr ok storuerkr
sêkarlsmuli.
[skerer ok stêrer
skrymir ok skerkir[4]

[1]) *legi potest:* tirgr. *s.* tiurgr. — [2]) *Literæi nit. spat. vac. relictum est.* — [3]) *sine lacuna membr.* — [4]) *a* [*sic contra metrum, membr.*

sualfanngr ôs . . . ðr
suartr ônduðr stvme.
alsuartr aurnir
amr ok skalle.
Krauttr osgrue
ok alfuarenn
v . . . . viparr
ok vafþruðnir
elldr aurgelmir
êgir ranngbeinn.
vinndr viðbliundi
vingnir leifi . . .
Beinuiðr biôrgolfr
ok branndinnge
dumbr bergelmir
dofri miðiunngr
nati soknmimir
. . . . [1]
Enn eru eptir
jôtna heiti.
Eimgel . . ver
vnnr hringvôlnir.

viddi viðgripr
vanndill gyller.
grimnir glaumvarr
glámr snêðill.
Vornir harðgreipr
ok vagnhôfðe.
kyrmir suttunngr
ok kalldgrane
jôtunn óglaðner
ok aurgrimnir
gillingr gri . . . er
gusir ófóte
Hloi ganglati
ok helreginn
hrossþiofr durnir
hunndolfr bauge.
hrauðunngr fenrir
hroarr ok miðe
. . . . [2]
nu eru upptalin
amatlegra
jôtna heiti.

Trôllqvenna heiti.

[3]Skal ek trôllqvenna
telia heiti.
griðr ok gnissa
gryla bryla.
glumra geitla
grima ok b . . rôf
guma gestilia
grottintanna.

Giálp hyrokinn
hengikíapta.
gneip ok gnepia
geysa hala
horn ok hruga
harðgreip forað
hryðia hueðra
ok hôlgabruðr.

---

[1]) *sine lacuna mbr.* — [2]) *sine lacuna mbr.* — [3]) *Literæ initiali vac. spat. relictum est.*

Hungerðr . . . . .
herkia fala .
imd jarnsaxa
jma fiôlvôr
môrn jviða
ámgerðr simul
siva skrikia
sueipinfallda.
Auflugbarða
ok jarnglumra
jmgerðr ama
ok jarnviðia .

margerðr atla
eipurfala[1]
leikn munnharpa
ok myrkriða.
Leirvôr liota
ok loðínfinngra
kraka varðrun
ok kiallannde
vigglôð þurborð
vilium nefna
rygi siðarzt
ok . . . . nngeflu.

Oðens heiti.

[2]Nv skal yppa
nôfnum oðens .
atriðr auðun
ok alldafeðr .
gizurr kialar
g . . . . viðrmimir
gollor ginnir
gunnar hnikuðr.
Fiôlnir dresvarpr
feingr arnhôfðe.
frariðr alfôðr
ok farmatyrr.
heriann fiôlsuiðr
hnikarr fornolfr
hroptr hiálmbere
hár fiallgeiguðr.
Grimr gapþrosnir
ganngraðr suípall

glapsuiðr gôn . . . er
ok ganngleri
herteitr harbarðr
ok hroptatyr.
geiguðr galldnir
ok geírloðnir.
Hleifruðr háui
hagyrkr suiðuðr.
síðhôttr suafnir
sigfôðr þrasarr.
hramme hiarrande
ok hengikiôptr.
hrossharsgraní
hrioðr tuiblinnde.
Hroptr helblinnde
ok heriansfôðr
huatmoðr hlefreyrr
hveðrunngr þriðe.

---

[1]) *forte legi possit:* eisurfala. — [2]) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.*

gôllunngr bileygr
ok geirôlnir
vôfuðr . . . . . [1]
vingnir ok rôgnir.
Suiðurr ok skollualldr
s . . gautr viðurr
suiðrir baleygr
sigðir bruní
sigmundr sôlner
siðskeggr ok niotr.
ólgr biklinnde
ok ennibrattr.
Bôlverkr eyluðr
brunn sanngetall.
þeckr þuðr omi
þrunndr ok ofnir
vðr jolnir vakr
jalkr ok lanngbarðr
grimr ok lôndunngr
gestumblinnde.
Sigtryggr jôrunndr
saðr gunnblinndi
jafnharr oski
jólfôðr ok þrórr
yrunngr skilfinngr
oðenn tueggi
veratyr sigþrórr
valgautr ok yggr.

Heiti sona oðins.

[2]Burirro oðins
ba . . . . . meili
viðarr ok nefirr
vali a . . .
. . . rr ok hilldolfr
hermóðr siggi
skiôlldr ok ôlnir
ok jtreksjôð.
Heimdallr sêmingr
hau . . . ok br . . .
heitir ali
ok enndilangr
þorr eindriði
ok asabragi.
b . . . . blorr . . .
ok harðveorr.
vinngþorr . . nnunngr
vinngþêrr ok rymr.

Asa heiti. capitulum.

[3]Enn skal telia
asa heiti.
þar er yggr ok þórr
ok ynguifreyrr.
viðarr ok balldr
. . . . ok heimdallr
þa tyr ok niôrðr
tel ek nêst braga
hôðr forseti
her er nêst loki.

[1]) *sine lacuna membr.* — [2—3]) *Literis init. vac. spat. relicta sunt.*

Asyniu heiti.

[1]Nv sk...... iur	gulli freyia
allar nefna.	.. ti......
frigg ok freyia	hôrn ok þunngra.
fulla ok snotra.	syr skialf ok gefn
gerðr ok gefion	ok hið sama mardôll.
gna lofn.....	dętr eru hennar
.. ôrð ok jðunn	hnoss ok gersimi.
jlmr bil niôrvn.	Enn eru aðrar
Hl... ok nanna	oðens meyiar.
hnoss rinnd ok siôfn	hilldr ok gônndul
s... ok saga	....kk mist skôgul.
sigunn ok vôr	þa er hrund ok......
.... var ok...	.... talen.
.... at nefna	Nornir heita
en þruðr ok rán	þêr er nauð skapa
er þeim nêst talen.	nipt ok díse
[Geit ok auðarr[2]	nu mvn ek telia.

Kuenna heite.

[3]Snot..... nni	rygr vif ok dros
suarri sp... ki..	ristill sêta
flioð sprund kona	.. eit........ n.
feíma.....	mêr ok kerlinngh.

Manna heiti.

[4]Mal er at segia	.... ok snillingar
... nna heiti.	ok sêlkerar.
g.... pr ok gumnar	Bragnar þegnar
g..........	heimar hôldar
..... ok reckar	firar ok flotn....
garpar seggir	.... ôldar.

[1]) *Literæ init. vac. spat. relict. est.* — [2]) *a [sic prave membr.; rect.* Grèt ok at óði. — [3]—[4]) *Literis init. spat. vac. relicta sunt.*

foroneyti drott
flockr harðmenne
. . . . ar . . . . ppar
. . . . . ur n . . . ar.
Aulld ok êrir
ok afar . . . .
liðar ok lofðar
lyðr ok sagnir.
lioðr ofl . . . .
lionar ok ferðir
milldinngr mêrinngr
mannballdr . . . kinngr.
Þa er glêsimaðr
ok gullskati
snyrtimaðr
ok sêlkerar
. . . kyfingar
ok oflatar
herr ok helmingr
. . . fðinngiar.
Folk ok fylki
funndr almenningr
nu er þ . . . . ok þyss
þorp auðskatar
drott ok svi . . . .
. . . . pryðimenn
sôgn ok safnaðr
seta stertimenn.
Enn eru eftir
alldar heíti.
hírð ok gestir
ok huss . . . .
jnndrott ok hion
ef ek allt segi.

rune ok þopti
ok raðgiafe.
Jnnhysinngar
alldaþoftar
sessi . . . . .
. . erlar ok . . . gðer
þa eru felagar
ok frêndr saman
vinir einkile
verðunng haler.
Ai . . . .
. . . .
. . . ðir broðir barmi
bíoðí ok lifri.
joð burr nefi
ok arfune.
þa eru hlyrar
. . . .
Niðr hleytamaðr
niðiunngr ok barm . .
konr ok kynkvisl
kunndr . . . . e
môgr malunautr
mágr ok spialle.
êttbarmr êttslóð
ofsko . . ok sveinn.
Sessunôtr
ok sifi . . . . .
afspringr
ok êttstuðill
þa er raðunôtr
ok raðgiafe
. . . . ok þrêlar.
þírr . . nnunngar.

. . . eru verkmenn
þar nerst kefsar
. . . . [1]
ok vilmegir.

Orrustu heiti.

[2]Enn eru heiti
híalldr ok rim . . .
. . . . ll geira hrið
ok geirþriful
róg ok róma
ranndgnið ok storð
svipul ok snêrra
si . . fiôlkara.

Sokn morð ok vig
. . . . [3] dolg ogn ok[4]
dynr gnyr tara
drifa ok jmôn
þa er orrosta
ok ôrlygi
hrið ok etia
herþôgn þríma.

Suerða heiti.

[5]Ek mun segia
suerða heite
hiôrr ok hrotte
hôgguðr dragvandill
groa gramr giller
gialarr ok neðanskarðe
sigðr ok snyrtir
somi ok skiomi.
Skalkr skerkir stufr
skrymir laufi
ockir langbarðr
ok ormþuare.
leggbíti hyrr galmr
ok leifniss gandr.
herberi hneitir
ok hafraka.
Lioti hronduðr
lôgðir mêkir

môð . . ðr mundriðe
ok mistilteinn
malmþorr ok marr
ok miðfainn.
fetbreiðr grinndlogi
ok fiôrsoðnir.
Vegi leiptr vegarr
valanngr ok branndr
ver vigr valnir
vinbiartr ok . . l
askr anngrvanndill
eggiumskarpi
svipuðr svipaliotr
salgarðr hnefe.
Huati hôfuthuessinngr
hausa môluir.
hrêfa gautr herbra . .
ok holldmimir

---

[1]) *sine lacuna membr.* — [2]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — [3]) *sine lacuna membr.* — [4]) ok *delendum est.* — [5]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

bensogr brigðir
brimarr huðlaugnir
skygðir skryð . . .
skarðe ok grinndloge.
Mimungr feller
ok malmvitnir
taurar hrêvaðr
trane . . . . þvare
liðnir kuernbitr
liome herðir
vitnir . . f . .
. . eggia læ . . ir.
Skelkinngr fillinngr
flêminngr skerðinngr
skotningr skiluingr
skôfnungr rifungr.
hvitingr bæsingr
[tyrfingr hêkingr[1]
hittaz mun hringr
ok re . . . ngr.
Logi ok munndgiallr
leggr huass ok elldr.
aurn ok . . . . . .
ok naglfare
hri . . . ir maurnir
hlêrr ok skerðir.
hyrr ok helsinngr
hriðir atti.
Fellir fôluir
fafnir raufnir
. . . mnir eimnir
afspринngr pinurr
siglir snyrtir
suelgr ska . . . . ar
gestmôrenn ok gar
þrimarr niðhôggr.

Heiti a sverði.

[2] Oddr bloðvarta
ok benknuar.
bloðrefill bloðvarp
ok bloði . . .
. . . . . [3] liugfengr
ok bloðhnefi
iðuarp ok brandr
eggteinar folk.
Emiarr[4] þremiarr
ok ôlroðar nautr
merki vettrim
ok missifeingr
ann ok skafningr
undirdregingr.
vargr kallhamarsnautr
valhast ok herðr.
Suerð ok gelmingr
ok samnagle
hugro sigrhnoðir
hiallt ok tanngi
mundriðe hôggstaðr
ok meðalkafle.

---

[1]) *a* [*sic membr. contra solitam literarum metricarum dispositionem:* hækingr tyrfingr. — [2]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — [3]) *sine lacuna mbr.* — [4]) *legi potest:* Eimarr.

Auxar heite.

[1]Avx jarðhyrná
. . . . [2]
skiafa ok skeggia
skrama ok genia
reginspôrn gnefja
ok gygr fala

[snaga ok [3] bulda
barða vigglôð
þueita ok þenia
þa er arghyrna.
hon er efzt talin
auxar heita.

Spiotz heiti.

[4]Daurr spiot ok myt
dôf lennz ok vigr.
snata fleinn ok suaf
suiða hremêki.

geir spiôrr nata
gefia kesia
gaflac fracka
gungnerr peita.

Avrfar heiti.

[5]Avr ok akka
oddr huitmylingr.
fenia drifa
flaug dynfara
bôl billda
broddr ok hremsa.
gôgn flaug ok þrês

. . . . . [6] skaptsnôr
flugglôð ok flugsuinn
fifa ok skeyti
. . . . [7]
ok gusiss smiðe
julfs smiðe
her er efzt þura.

Boga heiti.

[8]Alnir dalr boge
yr ok tuiuiðr.
sueigr glêrr ok þrymr
. . . [9] skalgelmir.

enn kueð ek heita
ôll vopn saman
jarn or ok slog
jsan spiôr.

Skialldar heiti.

[10]Skiôlldr þrunginnsalr
sk . . n sa . benn . .
bugnir hlebarðr
ok buklare.

. . . ttlime targa
veðrglaðr ok hlif
viðbleiknir rit
vigglaðr ok linnd.

---

[1]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — [2]) *sine lacuna mbr.* — [3]) *a* [ok snaga, *mbr. contra metrum.* — [4—5]) *Literis initialibus spat. vac. relict. sunt.* — [6—7]) *sine lacuna mbr.* — [8]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — [9]) *sine lacuna mbr.* — [10]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

Giallr dôggskafe
ok gunnkylir.
bôðlios gryta
ok bôðskyler.
snalinn ok rannde
saurnir borðe
skutþingr barðe
skirr tvibyrðinngr
v . . . . gr ok suarmr
eilifnir h . . . .
boge fagrblaenn
bera miðfiôrner.

Hialms heiti.

[1]Hropz hattar skal ek
heite segia.
hialmr gullfaenn
hramr . . . . [2]
hallhrimnir skalkr
ok hlifandi
fiôrnir þoki
ok fiskmoenn
hilldigaulltr kélir
herkumbl ok velgr
grima ègir
glêfir stefnir.

Brynia heiti.

[3]Brynia kunnd hialmgôll
ok huôð ok nainkôlld
finnleif bloðfara
þyn syn ok bloðleika.

Siofar heiti.

[4]Særr . . . . . ia
sallt ègir haf
lôgr sumr . . gir
lagstafr ok vôgr
gialldr gna . . gap geime
gnarr svifr ok mar
sugr sogsa . . e
snelgr rôst ok fiôrðr.
Sunnd . . . . fêrr
saman viðir
hrið ver breki
hu . . floð ok brim
grêðir ok glyrôðr
gymir ok vegir
g . . . . ok or . .
. . ialfr fen snape.
Gnat vôr . . . . .
vizt hop ok mið
vatn diup ok kaf
vik t . . . . sik
. . . . . r dike hylr
straumr lêkr ok beckr
all bruðr kellda
. . . . . [5] fors ok kill.

---

[1]) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — [2]) *sine lacuna membr.* — [3]—[4]) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — [5]) *sine lacuna membr.*

Hefrinng allda
huitingr ok la
. . . ran kolga
ok himingl . . . .
drôfn vðr ok solmr
dvfa bylgia
boðe ok . . . . .
bloðughadda.

Vatna heite.

[1] Giôll glit gera
. . . . alscialf
vôn við vimur
vinng ok ys . .
sið su᷈r fr . . .
. . . . . einstika
elfro ekla
. . . . de.
. . yn rin ok nið
. . . . . ll r . . . . . ysia
dyn ofn dyna
dynhôll fara
orunn ok bra . . .
. . . . od . .
. . un merkriða
. . . in ok saxelf . .
Tifr dyrn vinna
tems vinn ok strind
môrn . . . . . þrym
. . . ok-g . . . fr.
alin vðr olga
ok eufrates
ogn eiðr eimir
ok avardion.
Rôgn hrônn ok r . . .
raumelfr hniful
hnôp . . . hialmun . . .
humra vina
vil vin vella
valin sêmd s . . . .
ne . . . . strauma
nil mynu . . . gnapa.
. . . . ng . . . . .
ga . . . . tedda
luma uerveða
leira ok gunn . . .
. . . suôl vegs . . . .
yn þioðmuna
fiôrm strônnd ok sp . . .
ok fimbulþul.
Nyt hrônn ok nauð
not sliðr . . . . rið
kôrmt leiftr ok ormr[2]
. . . . ar tuêr
gômul sylgr
ok geirvimul
ylgr vôð ok floð
jorðan er a lesti.

Fiska heiti.

[3]Lax ok langa
lys . . br . . . . a
birtinngr hêngr
bust ok hrygna.

---

[1]) *Literæ init. spat. vac. relictum est.* — [2]) *sic mbr.* — [3]) *Literæ init. spat. vac. relictum est.*

humarr hrognkelse
hueðner floke
olunn avrriðe
ok anndvare.
. . . .
sil reyðr ok ègr
skeiðunngr ok likr
skialgr ok flyðra
fylldingr styria
ok fuð . . . .
h . . . .
ok haskerðinngr.
Fiórsunngr þrônmunngr
ok fengrane.

hamarr sandhuerfa
ok . . . . rn . . . . .
marknvt . . . . nngr
ok marþuara
silunngr skelfiskr
suerðfiskr ok lyrr.
Þ . . klinngr . . .
þorskr vartari
g . . nnunngr g . dda
giol . . . keila.
all ok karfe
krabbi geirsil
harr ok guðlax
hornsil jgull.

Hvala heite.

[1] Hafrhualr geir . . . lr
ok h . . . . . fa
hnisa hafstrambr
ok hnyðingar
reyðr reyðarkalfr
ok rauðkembingr
bruunngr rostunngr
ok blêiu hualr.

Norðhualr byrhualr
. . . hualr ok leiftr
skeliungr fiscreki
ok skutu hualr
slettibaka skiallhualr
ok saundlêgia
hrosshualr andhualr
hrafnreyðr ok vôgn.

Skípa heiti.

[2] Nv mun ek skyra
of skípa heiti.
ôrk araklo
askr sessrymir
skeið skuta skip
ok skiðblaðner
nór naglfare
nôckui ok sneckia.

B . . . ingr buza
barðkalldr ok hreinn
backe humlunngr
helogbarðe.
rôst batr ok regg
roð hrinngorn . .
lunng kioll lanngskip
leifnir karfe.

---

[1] — [2]) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

Hrinngr gnoð freki
hroð moðroí.
hemlir barðe
ok hyl . . ute
ugla leðia
ok askvitull
kôna kotla
kati reið ok skalpr.

Knôrr kuggr knue
keipul eikia.
dreki elliðe
dromundr ok pramr.
fura vigg galeið
feria skallda
fley flaustr ok þekr
far tið ok lið.

Heiti a skipi.

[1]Segl skôr sigla
suiðuis styre.
syíur saumfôr
suð ok skautreip.
stag stafn styri stiornvið
stuðill ok sikulgerð
snotra ok solborð
sess skutr ok streinngr.

Rá racke rif
renngr ok hômlur
vinndáss v . . gi
vôndr langnefiôr
vôllr beiti ass
uarta branndar.
bitar boglina
bulkastockar.

Sôx ok stêðingr
suiptingr ok skaut.
spíkr siglutre
saumr lokstolpar.
laukr siglutoppr
lína . . . . .[2]
flaug flaugarskegg
ok farnagle.

Barð kne bygðe
bellti ok kinnungr.
kiôlr borð keili
ok kiôlsyía
kraptr kerlinng
klêr ok þoptur
kíalreip þrimir
klofar ok þiliur.

Hunn hunbora
ok bialmvôlr
hufr hlyrr hrefni
ok halstefni.
hefill hals hannke
ok hôfutbenndur.
hair hêll hamarr
hjalpreip ok lik.

Dreingir dragreip
dêla arar.
aktaumar rêr
arinn ok nalar
aurborð kialarhêll
ok ackeri.
hnackmiðe austker
ok hunspênir.

---

[1]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — [2]) *sine lacuna mbr.*

Jarðar heiti.

[1] Jôrð fiôrn rufa
eskia ok hlodyn
gyma sif fiôrgyn
grund hauðr ok rônnd
folld vangr ok fif
fron hiarl ok barmr
lanndbioð þruma
láð ok merske.

Hollt hals ok fiôll
hlið ok leiti.
holl heiðr huilmt
huoll ok brecka.
hró dalr ok vôllr
huammr ok tunnga.
molld flag rimi
mórr laut ok sanndr.

Viða heiti.

[2] Viðr vllír tág
víðir selia
pass môrk ôlviðr
plóma spíra.
biôrk viðvindill
basinn fiallrapi.
buss hlynr ok bók
beinviðr môsurr.

Hasl heggr hallarr
hagþorn reynerr
ro almr ok rot
reyrr askr fura.

apalldr ausp laurus
vlfviðr lyekía
eik einir pill
elrirr palmar.

Linnd lag ok linne
lyng skið fura
þôll ok þyrnir
þinur storð ok klunngr
môsurr ok grôn tuenn
ok marhrisla
ilstri vínviðr
jostr cypressus.

Auxna heiti.

[3] Ek mun skyra
skata mennge
allramlegra
ôxna heiti.
arvôrðr dríone
ok jôrmunrekr
sune freyr reginn
smiðr eyþvare.

Rauðr ok rekningr
ok rôckui liðr
vigi bautuðr
vingnir stíore
hriostr simarr
ok harðfari
kêvir digir
. . iôllurr . . . ull.

---

[1]—[3]) *literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

Hliðr stufr . . it
hriðr fors . . e
arſr jôrmun
ok eikismiðr
greisti . . . .
gullinhorne
auðr kuigr ôlldungr
ok orſuni.

Griðunngr ol . . geller
glymr hreði
tiðunngr boli
tarſr aurgefinn.
Kyr heitir skiria
kuiga ok ſrenia
ok auðkumla
hun er ellzt kua.

Hruta heiti.

[1] Hrutr ofrhyrningr
hornin skale
gumarr horngloinn
ok gialldhroenn.

hneðruðr horngloe
hallenskiðe.
bekre miðiungr
blêrr môrðr ok veðr.

Hafra heiti.

[2] Hafr heitir grimnir
ok geirôlnir
tanngiostr kiappe

ok tanngrisner
skêmotr ok bruse
bockr grímr . . . . . .

Geíta heíte.

[3] Heiðrunn haðna
ok kiðlingar

er ok kolm . . a
ok kið . . man.

Biarnar heite.

[4] Biôrn . . . . . . lomr
. . . . elgviðnir
blaiaxl isolſr
ok breið . . ge.
bestinngr basse
basti hlebarðr

vl . . . . . ek . . . .
. . orekr mosmi.
Fetviðnir hunn
ſress vetrliðe
vigtanne jaſoðr
jſrvnngr . . . . karp . .

Hiartar heite.

[5] Hiôrtr dyraþrorr
hlið eikþyrnir

dvnne . . . .
. . alarr motroðnir.

1—5) *Literis initialibus vacua spatia relicta sunt.*

[1]Gaulltr valg . . n .
. . . . . jvimnir
suin tar runi
sêhrimnir borgr
ras valbasse
roðr drittroðe
þrorr vi . . . . pr.
þrônndr vaningi.

Vargs heite.

[2]Ulfr vargr vitnir
. . . . geri
hati hroðuitnir
ok heiðin . . .
. . eki kinnir v . . .
. . enrir hlebarðr
goti gylldir gl . . .
. . . . . jmarr
jm . . . gðir
ok skollkine.
enn heitir
. . gr vargynia
. . . ok jma
. . . . sim . .

Heima heite.

[3]Nju eru heimar
a . . . talet
veit . . hinn neðsta
. . . . bl . . . . .
þa er heiðornir
ok hreggmimir.
annarr heitir
andlanngr himin
þat mattu skilia.
þriðe viðblainn.
viðfeðme kue . . .
vera hinn fiorða.
hrioðr ok hlyrnir
hygg ek enn setta.
. . mir . . ettminir
get ek nu vera
atta himna
upp of . . . . .
skathynir stendr
skyium efri
hann er utan
allra heima.

Solar heite.

[4]Svnna sy . .
sol fagrahvel
leiptr hrioðr leika
blikskin[5] rôðull
leiptr . . . . . . ull
ok liosfare.
drifande alfrôðull
ok dualens leika.

[1—4]) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.* — [5]) *sic membr. contra metrum pro:* liknskin.

Tungls heite.

[1] Alskirr geisle	skyðir ok . . . . . [2]
ok eygl . .	skamr artali
. . . . ne miðgarðr	ny skialgr luna
mulen tunngl . . . . amr	nið fengare.

Dêgra heite.

[3] Dêgr hlyrn ok rôckr	nott nis grima
d . . . ok lys	niol myrkfara
dies nox suefngaman	oli . . . . dr . . . .
ok drômniôrun .	e . . . .

Himins heite.

[4] Heimr hreggmimir	. . . .
himin skatynir	. . . . . ir hrioðr
viðblainn anndlanngr	hlyr leiphrioðr
ok ve	ok heiðornir.

Veðra heite.

[5] Veðr byr v	Gônsurr graðe
vinndr elreke	gol ofviðre.
. . . . gg blêrr ok gustr	giosta grindill
grap þoka hregg	gêla ok ohlioðr
. . . . rota	geig . . . gônsuðr
hrið môrk . . el	. . . dynfare
. . . . ok mugga	hlômm . . . . ganrekr
. . . . hregg.	husbriotr ok þiotr.

Elldz heite.

[6] Gims heiti vil ek	elldr eimr vsle
greppum segia ..	vðe herkir
êgiss broður	hrotuðr ok hrotgarðr
ok elreka	hrimir eime.

---

[1]) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — [2]) *sine lacuna mbr.* — [3]—[6]) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.*

Leygr vôfrloge
linnr ok farre
branndr fyr tusi
brime nerti . .
viti eymyria
velannfasti
fvne hyrr
fêðir eisa.
Freke olgr seti
feykir ysia
hroðugr ok hôrvir
harkr forbrennir
hrape myln loge
hripuðr alldrnare
kyndr bal vêginn
kveyktr ok buse.
Brisinngr brenna
blosse gneisti
gnipall glêðr duni
geire tanndre
dunsuðr . . . . . [1]
dusill ok snêra
nu eru lx.
seyðiss heita.

Orma heiti.

[2]Skal ek eitr fa
orma telia.
ornir ok ofnir
. . lítr japra
fyrr flugdreki
fafner orre
frêninngr allfeg . . .
. . . . . oinn.
Grafvitner fann
goinn holltskriðe
grafningr grettir
grabakr trane
grimr ok grafþueinngr
gargan eitrungr
hrinngr hollvarenn
haugvarðr dreke.
Niðhôggr nainn
niðr holldvare.
lanngbarðr lyðir
linne heiðbue.
. . . . [3]
styrir suafnir
skakr skorpio
snelldnðr naðra.
Liðr japr varenn
linnr stefninngr
snillinngr viðskefr
ok vinduðr
vinningr . . . . [4]
rennir seimir
moenn dalginna
ok miðgarðzormr.

---

[1]) *sine lacuna mbr.* — [2]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.* — [3]—[4]) *sine lacuna membr. (cfr. Nr. 748, Add. II. p. 487).*

Hesta heíti.

[1]Glaðr glêr gyllerr
gulliunfaxe
glitnir gulltoppr
gill[2] skeiðbrimir
silfrtoppr simir
sleipnir slevôðr
goti . . . ufaxe
grane stufr ok skêrr.
Fakr lettfete
fiôrsvartnir valr[3]
feinngr falofnir
fetmoðr ok hrinngr
vakr viglitnir
vinndr tialldare
veðr viðir vigg
ok vegdraupnir.

Vegbiartr hôlkuerr
vígskornir hrafn
alsuiðr afarr
arvakr drasill.
blackr hôlþuari
braenn hastige
marr jór bautuðr
m . . . jormune.
Moenn hestr fiôtri
moðnir roni
alsuartr aple
askr malfeti
bloðhofr hamskarpr
brunn hófvarpnir
vígr skinfaxe
virfill hrímfaxe.

Hauks heiti.

[4]Haukr hamdir harmr
habrok tregi
heiðer hemdir
hrimnir koglinng
gimnar gamdir
ok geirloðnir
golkinngr ginnunngr
ok gaglhati.

Ýrlygr ymir
vundskornir valr
jfivnngr jfill
. . . rfôlnir
forseti viðnir
fiôrsunngr þrômmungr
olgr mutare
ôgler sauðnir.

Hrafns heite.

[5]Hrafn holldhore
huginn overe
blęingr lite
borginmoðe

hornklofe vite
. . . . . [6] kialakan
krakr drukr muninn
kormiss[7] geri

[1]) *Literæ initiali spat. vac. relict. est.* — [2]) *sic supra lineam.* — [3]) *sic inter lineas supra* lettfeti. — [4]—[5]) *Literis init. spatia vacua relicta sunt.* — [6]) *sine lacuna membr.* — [7]) *sic membr.; rect.* korvus.

. . . . [1] krumse	spore artale
korpr boringi	ok arflognir.

Hêsna heite.

[2]Fê . . nngr hane	gylmir gallus
fialarr ok aslakr	ok gallina
kokr salgofnir	hêna keila
kambr viðofnir	habrok skaða.

Arnar heite.

[3]Avrn gallofnir	egðir kinnar
ok anndhimnir	are blinndvitnir
hrêsuelgr	arnkell gelmir
ok hreggskornir	ok aqvila.

[Fugla heite[4].

[5]Gammr gripr gaukþorr	gragas heimgas
gaukr suiplekia	gagl ok hel . . . .

---

[1]) *sine lacuna mbr.* — [2]—[3]) *Literis initialibus spatia vacua relicta sunt.* — [4]) *in margine.* — [5]) *Literæ init. spat. vac. relict. est.*

V. EDDU-BROT[1].

. . . .

. . ldu var iafnfrækn. þviat hann va fafni ok regin ok tok arf eptir þa baþa. Þa svarar brynhildr meira var þat þo vert at gunnar reid vafurlogan[2] en sigurdr þordi eigi. þa hlo guþrun ok mælti ætlar þu at gunnar riþi vofurlogan sa ætla ek at gengi i reckiu hea þer er mer gaf gullbaug þenna. En sa gullbaugr er þu þꝍt at linfe hann er kalladr anduaranautr ok ǽtla ek at eigi sotti gunnar hann ꝍ gnítaheidí. Þa þagnadi Brynhildr ok geck heím. Eptir þat eggiaþi hon gunnar til ok haugna at drepa sigurd. En þviat þeir voro eidsuarar sigurdar þa eggiudu þeir til gutthorm broþur sinn at drepa sigurd ok gutthormr lagdi Sigurd sofanda suerdí i gegnum. En er Sigurdr feck sarít þa greip hann suerdit gram ok kastadi eptir honum sua at sundr sneid manninn i miþiu. Þar do Sigurdr ok sonr hans þreuetr er sigmundr het hann drapu þeir. Eptir þat lagdi brynhildr sik suerdi i gegnum ok var hon brennd med Sigurdi en gunnar ok haugni toku fafnis arf. ok anduaranaut ok reþu lôndum. Eptir sigurþ svein lifdi eptir dottir er aslaug het. hon var uppfædd at heimis i hlymdaulum ok ero þaþan komnar ættir storar. Sva er sakt at sigmundr volsungsson var sva mattugr at hann drack eitr ok sakadi hann ecki. enn sínfiotli ok sigurdr synir hans voro sva hardir ꝍ huþina at þa sakadi eigi eitr þott vtan kuæmi ꝍ þa bera. Atli budla son feck þa guþrunar er Sigurdr

---

[1]) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum Nr. 1eß in Folio.* — [2]) vaf'logan, *membr.*

hafdi atta ok attu þau baurn saman. Atli konungr baud til sin gunnari ok haugna ok þeir foru at heimboþinu ok adr þeir foru heiman falu þeir gullit fafnis arf i anni rín ok hefir[1] gull alldri fundiz siþan. En Atli konungr hafdi þar fyrir mikit lid. ok barþiz vid þa hogna ok gunnaa ok vrdu þeir handteknir. Let hann skera hiarta or haugnr kuikum ok vard þat hans bani. En gunnari let hann kasta i ormgard ok þa var honum feingin leyniliga harpa ok slo hann med tanum þviat hendur hans voro bunnar. En sua lek hann hôrpuna at allir ormarnir sofnudu nema su ein nadra sem rendi at honum ok hio sva fyrir flagbrioskad[2] at hon[3] steypti hôfdinu inn i holit ok hangdi hon a lifrinni þartil er hann do. Hangni ok gunnar ero kallaþir niflungar ok giukunngar fyrir þvi at[4] gull kallat skattr þeirra eþa arfr. Litlu siþar drap guþrun sonu sina ij ok let gora med gulli ok silfri bordker af hausum þeirra. ok þa var gort erfi níflunga. Ad þessi veizlu let guþrun skenkia atla konungi med bordkerum þessum miod ok var blandat vid blodi sueinanna. En hiortu þeirra let hon steikia ok fa konungi at eta enn er þat var gort þa sagdi hon honum med morgum ofôgrum ordum þessi tiþinndi. Eigi skorti þar afeingan dryck sva at folk sofnadí þar sem sat. A þeirri nott geck guþrun til konungs ok med henne sonr hôgna. ok vagn þau at honum þar er hann sat ok vard þat hans bani. Þa skutu þau elldí í hollina ok brann þat allt inní er þar var. Eptir þat snôri hon til siofar ok hliop á sioinn ok villdi dreckia ser en hana rak yfir fiôrdinn ok kom hon þa a þat land er attí ionakr konungr. En er hann sa hana tok hann hana til sin ok feck hennar. þau attu iij sonu þa er sua heíta. Saurli ok erpr ok hamþir þeir voro allir suartir sem hrafn á harslit sem gunnar ok haugni ok adrir níflungar. Þar fæddiz upp suanhildr dottir Sigurdar sueins ok var allra kuenna frægst. Þetta spurdi

[1]) *excidit:* þat. — [2]) *sic membr.* — [3]) h̄, *leß.* — [4]) *sic leß; rect.:* er.

ermenrekr konungr hinn riki hann sendi son sinn randve at biþia hennar til handa ser. Enn er hann kom til ionakrsborgar þa var suanhilldr selld í hendr randve at færa hana ermenrek konungi. Þa sagdi bicki iarl at þat væri betr fallit at randver ætti suanhilldi er hann var vngr ok bædi þau en ermenrekr var gamall. Þetta rad likadi þeim vel hinum vngum mönnum. Þvi næst sagdi bicki jarl konungi þetta. Þa let konungr leida son sinn til galga. Þa tok randver hauk sinn ok ploekadi af fiadrirnar ok bad senda heim fedr sinum ok sidan var hann heingdr. En er ermenrekr konungr sa haukinn þa kom honum í hug hvat hann hafdi gort at sua sem haukrinn var ofleygr ok fiadrlauss sva var ok riki hans ofært er hann var gamall ok sonlaus. Þat var eitt sinn er ermenrekr konungr reid or skogi fra veidum at suanhilldr drotning sat at haddblike þa riþu þeir a hana ok tradu undir fotom til bana. En er þetta spurdi gudrun þa eggiadi hon sonu sina til hefnda eptir suanhildi. Enn er þeir bioggnz til ferdar þa feck hon þeim bryniur ok hialma sua sterka at eigi matti iarn a festa. Hon lagdi rad fyrir þa at þa er þeir kuæmi til ermenreks konungs skylldu þeir ganga vm nott at honum sofanda. Skylldu saurli ok hamdir hauggna af honum hendr ok fætr en erpr hofot. En er þeir koma á leid þa spurdu þeir erp brodur sinn huer liþsemd þeim mundi at honum vera þa er þeir hitti ermenrek konung en hann segir at hann mvn veita þeim þvilikt sem hönd fæti. Þeir segia at þat var allz ecki er fotr studdiz vid hönd. en sva voro þeir reiþir moþur sinni er hon hafdi þa heiptyrdum vtleidt at þeir villdo gora þat er henne þætti verst ok drapu þeir erp broþur sinn. þviat hon vnni honum mest. Litlu sidar þar sem saurli geck skridnaþi hann odrum fæti ok studdi hann sik med hendinni þa mælti hann. Betra væri nu at erpr broþir ockar lifdi þviat veitti nu höndin fætinum. Enn er þeir kvamu til ermenreks konungs of nott þar sem hann suaf þa hiuggu þeir af honum hendr ok fætr ok vid þat vaknadi hann ok kalladi

ꝍ menn sina ok bad þa vaka. Þa mælti hamþir af mundi nu hofudít ef erpr broþir ockar lifdi. Þa stoþu vpp hirdmenn ok sottu at þeim ok fengu eigi med vapnum sott þa. Þa kallar ermenrekr konungr at þa skylldi med grioti beria ok sua var gort. Þar fellu þeir hamdir ok saurli. þa var ok daud aull ætt ok afkuæmí giuka þvi er brynia kollut klædi eþa vaþir hamdis ok saurla. her eptir qvad Bragi skalld.

Knatti adr vid illan
ermenrekr at vakna
med dreyrfar dottur
draum i suerda flaumi
rostu vann í ranní
randvers hofut nidia
þa er hrafnblair hefndu
harma erps vm barmar.

Flaut vm set med sueita
soknar alfs ꝍ golfí
hræfa daugg þar er hauggnar
hendr ok fætr of kenduz
fell í blodi blandin
brunn aulskali runa
þann aleifa landa
laufdí fatt ꝍ hôfdí.

Þar sva at giordu gyrdan
golfhaulkuis sa fylkis
segls naglfara siglur
saums anduanar standa
vrdu snemst ok saurlí
samrada þeir hamdir
halum herdi mylum
hergautz vínum bardir.

Míott let stala stancknir
stydia giuka nidia
flaums þa er fiôruí næma
fogl hilldar mun villdu

ok blaserkiar birkis
ball fagr gauta allir
enni haugg ok eggïar
onakurs sonum launa.
Þat segig fall aı faugrum
flotna randar botní
ræss gafu nid reidar
ragnarr ok fiold sagna.

[1] Þvi er gull kallat miol froda til þess er saga su at skiolldungr het son oþíns er skiolldungar eru fra komnir. Hann hafdi atsetu ok red londum þar er nu heitir danmork en þa het gotland. Skiolldungr atti þann son er fridleifr het er red londum eptir hann. Son fridleifs het frodi hann tok konungdom eptir fedr sinn. J þenna tima red Augustus keisari fyrir romaborgar riki ok lagdi frid vm allan heim ok þa var kristr borinn ok fyrir þvi at frodi var allra konunga rikaztr aı nordrlondum þa var honum kendr fridrinn vm alla danska tungu ok kalla menn þat froþa frid. Engí madr grandadi þa audrum þott hann fyndí fyrir ser broþurbana[2] eþa foþurbana[2] lausan eþa bundin þa var[3] ok eingi þiofr ne ransmadr sua at gullbringr laı iij. vettr vid þiodueg aı ialangrs heidi. Frodi konungr sotti heimbod i suiþiod til þess konungs er fiolnir het. þa keypti hann ambattir ij þær er hetu fenia ok menia þær voro miklar ok sterkar. J þann tima funduz i danmorku kuernsteinar ij sva miklir at engi madr var sva sterkr at dregit gæti. En su nattura fylgdi kuerninnî at þat molz aı er sa mælti fyrir er mol su kvern het grotti. Heingikioptr het sa bondi er froda gaf kuernina. Frodi konungr lett ambattirnar leida til kuernarinnar ok bad þær mala gull ok frid ok sælu froda. En hann gaf þeim eigi

[1]) *Rubro spatium vacuum relictum est.* — [2]) broþ'bana, foþ'bana, *membr.; aliis locis in hoc fragmento siglum* ' *pro litera* r *finali, more recentiorum, usurpatur e. g.* silf' = silfr.

lengri huilld ne suefu en meþan gaukrinn þagdi eþa bliod matti kueda. Þat er sakt at þa kuædi þær bliod þau er kallat er grottasaungr ok er þetta upphaf at.

Nv ero komnar
til konungs husa
framuisar tuær
fenia ok menia
þær ero at froda
fridleifssonar
mattkar meyiar
at mani gioruar.

Ok adr letti kvædínu molu þær her ꜳ hendr froda sva at ꜳ þeirrí nott kom þar sækonungr sa er mysingr het ok drap hann froda ok tok þar herfang mikit. Þa lagdiz frodafridr. Mysíngr hafdi med ser grottakuernina ok sva feniu ok meniu ok bad hann þær mala sallt. En at miþri nott spurdu þær huart mysingi leiddiz eigi sallt hann bad þær mala leingr þær molu litla hrid adr nidr sueku skipín ok var þar eptir suelgr i hafinu er siorrinn fell i kuernar augat. Þa vard siorrinn salltr.

[1]Einn konungr i danmork er nefndr hrolfr kraki hann var agætaztr allra fornkonunga fyrst af milldi ok frækleik. Þat var eitt mark til vm litillæti hans er miok er frægt ordít at eínn litill sueinn ok fatækr er nefndr vôggr hann kom i holl hrolfs konungs þa var konungrinn vngr at alldri ok granuligr áá vôxt. þa geck voggr fyrir konunginn ok sa uppa hann. Konungr spyrr huat villtu mæla sueinn er þu starir áá mik. Vôggr segir. þa er ek var heíma med fedr minum heyrda ek sakt at hrolfr konungr at hleidru veri mestr madr ꜳ nordrlondum. En nu sitr her i hasæti kraki einn litill ok kalla þeir hann konung sínn. Þa suarar hrolfr konungr. þu sueinn hefir gefit mer nafn at ek skal heita hrolfr kraki en þat er titt at giof skal fylgía nafnfestí. Nu[2] ek þig[3] enga giof til hafa mer at gefa at nafnfesti þa at mer se þægilig. Syniz mer þat rad at sꜳ ockar gefi odrum sem helldr hefir til. Tok hrolfr gullhring af hendi ser ok gaf honum þa mælti vôggr

---

[1]) *Rubro vacuum spatium relictum est.* — [2]) *excidit:* sè. — [3]) *sic (non* þik*), leß.*

gef þu allra konunga heilaztr ok þess streingi ek heit at verda þess mannz bana madr er þínn bana madr verdr þa mælti konungr ok hlo vid. Litlu verdr vôggr feginn. Annat mark var at vm hrolf kraka vm frækleik hans at sa konungr red fyrir vppsaulum er adils het. Hann attí yssv moþur hrolfs kraka. Aþils attí osætt vid þann konung er reþ fyrir noregi er ali het. Þeir laugdu orustu stad med ser áá isi vatz þess er væni heitir. Adils konungr sendir ord hrolfi kraka magi sinum at hann kæmi til lidueizlu vid hann ok het mala ollum her hans meþan þeir væri i ferdinni. Enn konungr sealfr skylldi eignaz iij kostgripi þa er hann kiori or suiþiod. Hrolfr konungr matti eigi fara fyrir ofriþi þeim er hann atti vid saxa. en þo sendi hann adilsi konungi berserki sína xv þar var einn baudvar biarki ok hiallti hinn hugprvdi huítserkr hvati vauttr ok vesetí ok þeir bræd(r) beigadr ok suípdagr. J þeirri orosto fell ali konungr ok mikill hlutr lids hans. Þa tok adils konungr af honum daudum hialminn hilldisuín[1] ok hest hans hrafn. Þa beidduz berserkir hrolfs kraka mala sins af aþilsi konungi iij pund gullz huerr þeirra ok vm fram heidduz þeir at færa konungi kostgripi þa er þeir kioru honum til handa. Enn þat var hialmrinn hilldigaulltr ok brynian finnzleif er hvergí festi iarn áá ok gullhringr sa er kalladr var suiagriss er att hôfdu langfedgar aþils. En konungr varnadi allra gripanna ok eigi helldr gallt hann malan. Foru berserkir a brutt ok vndu illa sinum hlut ok sogdu svabuít hrolfi kraka. enn iafnskiott byriadi hann ferd sina til vppsala ok med honum xij berserkir hans ok allir gridalausir. yssa moþir[2] hans fagnaþi honum ok fylgdi þeim til herbergis ok eigi til konungs hallar voro þa goruir elldar storir fyrir þeim ok gefit þeim avl at drecka. Þa komu inn menn adils konungs

[1]) hilldisuín, leß. — [2]) moþ², leß.

ok baru skid ꝍ elldinn ok giordu sva mikínn at brunnu klædin[1] af hrolfi konungi ok mæltu. Suà er sakt at hrolfr kraki ok berserkir hans flyi huarki elld ne iarn. Þa hliop hrolfr konungr vpp ok allir þeir ok mæltu sva.

Aukum ellda
at aþils husum.

Tok konungr þa skiolld sinn ok kastadi ꝍ elldinn ok hliop sva yfir balit ꝍ meþan er skiolldrinn brann ok en mællti hann.

Flyrat sa ellda
er yfir hleypr.

Sva for huerr at odrum hans manna. Toku þeir siþan þa er kynt hofdu elldana ok kostudu þeim a balit þui næst kom þar yssa drottning ok feek hon konungi dyrshorn fullt af gulli ok þarmed hringinn suia gris ok bad þa riþa i brutt skiott til lids sins. Þeir hliopu a hesta sina ok riþu ofan a fyris vollu þa sa þeir at adils konungr reid eptir þeim med her sinn aluapnaþan ok vill drepa þa. Þa tok hrolfr konungr hægri hendi gullit ofan í horním ok sair ꝍ vallt om gautuna. Enn er suiar sꝍ þat þa hliopu þeir or saudlum sinum ok tok huerr slikt er feek enn konungr bad þa rida ok reid sealfr akafliga. Slaunguir het hestr hans ok var allra hesta skiotaztr er med suíum var. Þa sa hrolfr konungr at adils konungr reid nær honum tok hann þa hringinn suia gris ok kastadi til hans ok bad hann þiggia at giof at ser. Adils konungr reid at honum ok tok til hringsins med spíotzoddinum ok rendi uppa falinn þa veik hrolfr konungr aptr ok sꝍ at aþils laut niþr þa mælti hrolfr konungr. Suinbeykt hefig nu þann er rikaztr er med suium sua skilduz þeir. Af þessi sauk er gull kallat sad kraka eþa fyris valla. sva qvad eyvindr skalldaspillir.

Barum vllr vm allan fiollum fyrisvalla
ímun leiks ꝍ hauka frǽ hakonar ǽfi.

---

[1]) klædin, leß.

Sua quad þiodolfr.

Aurd ser yrsa burdar
inndrott iofur sinní
biartplogadan bauga
bratt akr vôlu spakra
eyss landreki liosu
lastvarr kraka barri
a helmilldrar holldi
hauks kalfr mer sealfum.

[1] J biarkamalum hinum fornum eru taulld morg gullz. heiti. sva segir þar.

Gramr hinn gioflazti
gladdi hird sina
feniu foruerki
fafnis miþgardi
glasis globarri
grana fagrbyrdi
draupnis dyrsueita
duni grafuitnis.
Ytti aurr hilmir
alldir vid toku
sifiar suardfestum
suelli dalnauþar
tregum oturs[2] giolldum
tarum mardallar
elldi orunar
idia glysmalum.
Gladdi gunnueitir
gengum fagrbunir
þiaza þingskilum
þioþir hermargar
rinar raudmalum
rogi budlunga
visi hinn vigdiarfi
vardi hann balldr þaugli.

[3]Sva er sakt at konungr sa er haulgi er nefndr red fyrir haulga landi. Hann var faþir þorgerdar. þau voru bædi blotud ok var haugr haulga kastadr annarri flo af gulli eþa silfri enn onnur af molldu ok grioti. þat var blotfeit. Sua qvad skuli þosteinsson.

Þa er rœfruita reifnis
raud[4] fyrir suauldr til audar
fylgnis haug ok haulga
haugþak saman bauga.

Gull er ok kallat í kenningum elldr eþa lios handar eþa leggiar þviat þat er rautt. En silfr er snær eþa suell eþa hela þviat þat er huítt. Med sama hætti skal ok kenna gull eþa silfr til siods eþa diguls eþa hanndar. ok huartueggia silfr ok gull ma vera griot handar eþa halsgiord

---

[1]) *Rubro vacuum spat. relictum est.* — [2]) *sic (non otrs),* 1eβ. — [3]) *Rubro vac. spat. relictum est.* — [4]) *excidit:* ek.

nockurs þess mannz er titt var at hafa men. [1]ok hríngar ero bædi silfr ok gull ef eigi er annan veg greint. sva qvad þorleifr fagri.

Kastar gramr a glæstar
gegn valstodar þegnum
vngr visi gefr eisu
armleggs digulfarmi.

Ok sem qvad einar skalaglamm.

Lidbrondum kna lundar
landfrækn iofur[2] granda
hycka ek ræsis recka
ríuar griot of þriota.

Sua qvad einarr skulason.

Blodeisu gefr bǽdi
biargtueím megín geima.
siods a ek sauckua stridi
snær ok elldr at mǽra.

Ok sem hann qvad.

Dægr þrymr huert en hiarta
hlyrskilldis rædr milldi
heita blacks vm hvítum
hafleygr digulskafli
alldri ma fyrir elldi
als dynbrautar skala
aull vid folka fellis
fram ræda snæ hræda.

Her er gull kallat [snær skaflanna[3]. Sva qvad þordr mauraskalld.

Ser a seima rýri
sigdis latrs [ok atri
hrauner[4] gladsendir handa
hermoþr fauþur goþum.

---

1) *hic excidisse videtur:* men. — 2) iof², *1eß.* — 3) *a [sic 1eß; rect.* eldr áls hrynbrautar (dynbrautar), en silfr snær skálanna. — 4) *a [sic 1eß; rect.* at átti | hrauns.

[1] Madr er kalladr briotr gullzins. Sva qvad ottar suarti.

Godmennis þarf ek gunnar
gullz briotanda niota
her er alnennin inní
inndrott med gram suinnum.

Hann er ok sendir gullzins. Sva qvad einar skalaglamm.

Gullsendir lætr grvndar
gledr þeingill her dreingia
hans mætti kna ek hlyda
hliott ygg miadar niota.

Gulluaurpudr sem qvad þorleikr.

Hird vidr grams vnd gerdum
gullvorpudr ser holla.

Gullstridir sem qvad þorlakr blaunduskalld.

Gullstriþir verpr glodum
grefur[2] aud konungr rauþum
vþiodar bregdr eydir
armleggs grana farmi.

Gullskati sem her er.

Gat ek gvllskata gautu gunnuita
g....[3] leiks of baur graps taugdrapu.

[4] Kona er kollut selia gullz. sem qvad hallarsteinn.

Sualteigar mun seliu
salltz vidblinda galltar
rafkastandi rastar
reyrþueings muna leingi.

Her eru hualir kalladir Vidblinda gelltir. hann var iotunn ok dro huali i hafi vt sem fiska. Teigr huala er sær enn rauf sæfar er gull. En kona er selia gullz þess sem hon gefr ok samheiti seliu er tre sem fyrr var ritad at kona er kend til allzkonar trea heita kuenkendra. Hon

---

[1]) *Rubro spat. vac. relictum est.* — [2]) *sic* (gref[1]) *leß; rect.* gefr (*et mox:* rauþan). — [3]) *h. l. membr. læsa est.* — [4]) *Rubro spatium vac. relictum est.*

er ok kollut lag þess er hon gefr. Lag heitir ok tre þat er fellr í skogi. sem qvad gunnlaugr ormstunga.

Alin var rygr at rogi
runnr olli þvi gunnar
lag var ek auds at eiga
odgiarn fira bornum.

Kona er kollud mork. sem qvad hallarsteinn.

Ek hefí oþar lokri
aulstafna þer skafna
ven mork skala verka
vandr stef knarrar branda.

Troþa sem qvad steinn.

Þu munt furs sem fleirí
flods hirdí sif troda
graunn at gæfu þinní
gríotz hiadnínga briotaz.

Skorda sem qvad ormr steínþors son.

Skorda var i fot færd
fiardbeins afar hreins
nyri saung naddfreyr
nisting vm miaþar hrist.

Stod sem steinar qvad.

Mens hafa melldrar syniar
míukstallz logit allir
sua hôfum vellti stod stilltan
straumtungls at mer draumar.

Biork sem ormr qvad.

Þuiat hols hrynbals
hramma[1] þaz ek ber fram
billings a burar full
biarkar hefig lagit mark.

Eik sem her er.

Aura stendr fyrir orum
eik faugr[2] buin leika.

---

1) hramam, *les*. — 2) faug², *les*.

Lind sem her er.

Ogn rackr skal at ockur[1]
almr dynskurar malma
sva baud lind i landi
lins hugrecki duinar[2].

[3]Madr er kendr til vidar sem fyrr[4]. kalladr reynir vapna eþa viga eþa ferda eþa skípa ok athafnar ok allz þess er hann rædr ok reynir. Sva qvad vlfr vggason.

En stird þinull stardi
stordar leygs fra bordi
frans a folka reyni
franleitr ok bles eitri.

Veidr[5] ok meidr sem kormakr qvad.

Meidr er morgum ædri
mordreins i dyn fleina
hiorr ferr hilldar´borrum
hiarl sigurdi iarli.

Lundr sem hallfredr qvad.

Ask þollum gengr vllar
austr at miklu trausti
ræki lundr hinn ríki
randfars brumadr hari.

Her er þollr nefndr buss. Sva qvad arnorr.

Reykr aundurt bad randar
regg buss saman leggia
rogskyia hellt rygia
regn haust nott í gegnum.

Askr sem refr qvad.

Geck i gulli stockna
giaf rifr has drifu
askr vid ærinn þroska
elfreyr sæing meyiar.

---

[1]) ock'r, *1eβ*. — [2]) *sic 1eβ; rect.* dvina. — [3]) *Rubro vac. spat. relictum est.* — [4]) *excidit:* er ritað. — [5]) *sic 1eβ; rect.* viðr.

Hlynr sem her er.

Heill kom þu handar suella
hlynr kuaddi sva bryniu.

Baurr sem refr quad.

Alls baud auglis galla
aurr rædr til þess hiorua
ognstauduar hefig ǽgi
einradít þorsteíní.

Stafr sem ottarr qvad.

Hellztu þar er hrafn of sualltat
hatradr[1] ertu ládi
ognarstafr . . . .
. . . .[2].

Þorn sem arnorr qvad.

Hlod enn hardla tædu
hirdmenn ara grenni
auþar þorn fyrir aunnum[3]
vngr valkaustu þunga.

Orrostu skal sua kenna at kalla hana vedr vopna eþa hlifa eþa oþins eþa valkyriu eþa herkonunga eþa gny eþa glym sua qvad hornklofi.

Hadi gramr þar er gnídu
geíra hregg vid seggí
raud fnystu ben blodi
bengaugl vid dyn skauglar.

Sua qvad eyuindr.

Ok sa halr — hausuan serk
at hars vedri — hergrimnís har.

Sua qvad bersi.

Þotta ek þa er æri
ar sakt er þat vorum
hæfr at hlackar drifu
hyrr runnum vel kunna.

---

[1]) hatădr, *1eß*. — [2]) *sine lacuna*, *1eß*. — [3]) *sic* (aunū) *1eß* (= aurnum = örnum).

Sua qvad einarr[1].

Glymvínndi lætr gaunlar
gnast hiorr taka mestum
hilldar segl þar er hagli
hraustr þeingill drifr streingiar.

Sva qvad einarr skalaglamm.

Ne sigbiarka serkir
som milldingum romu
hars vid haugna[2] skurir
hlædut fast vm sædit[3].

Ok sem her.

Odda gnyrs vid æsi
oddness þinul setta.

Ok en þetta.

Hnigu fiandr at glym gaunnlar
grams vnd arnar bramma.

[4]Vapn ok herklædi skal kenna til orosto ok oþins ok valmeyia ok herkonunga. Kalla ma hialm hautt eþa falld en bryniu serk eþa skyrtu en skiollt tialld. Ok skialldborg er kôllud haull ok refn[5] eþa veggir eþa golf. Skilldir eru kallaþir ok kendir vid herskip. Sol eþa tungl lauf eþa b(l)ik eþa gard skipsins. Skiǫlldr er kalladr skip vllar eþa kenndr til fota hrungnis er hann stod ꜳ skilldinum. A fornum skiolldum var titt at skrifa ꜳ raund þa er baugr var kalladr ok vid þann baug[6] skiolldrinn kendr. Hauggvapn auxar eþa suerd er kallat elldr blods eþa beína. Suerd heita oþins elldar. En auxar ma kenna trollkuenna heitum ok kenna vid blod eþa beniar skog eþa viþ. lagvapn eru vel kend til orma eþa fiska. Skotvapn ero míok kend til hagls . . . . .[7]. Allum þessum heitum er

---

[1]) einarr, *1eβ.* — [2]) *librarius primum* haugnar *scripsit, deinde delevit* r, *quod adhuc cernitur.* — [3]) *rect.* sæðir. — [4]) *Rubro spatium vacuum relictum est.* — [5]) *sic 1eβ; rect.* ræfr. — [6]) *excidit:* er *s.* var. — [7]) *hoc loco mbr. læsa est.*

a marga lund breytt þat er flest ort i . . . . . . [1] þessar kenningar þarf vid. Sua qvad vigaglumr.

Lattiz her med hôttu
hanga . . . . . [1] ganga
þottit[2] þeim at . . . . . [3]
[þekkiligt fyrir brecku[4].

Sua qvad einar skalaglamm.

Hialmelldum baud hilmi
hialldr aurr med siguallda
hinn er for i gny gunnar
gunndiarfr bui sunnan.

Roda serkr sem tindr qvad.

Þa er hrinfarinn hanga
hrymserks vidum bryniu
hruþuz ridmarer roþa
rastar vard at kasta.

Hamdis skyrta sem hallfreydr qvad.

Vlitid brestr vtí
vnndyrs sumum runnum
hart í hamdis skyrtum
hryngrapn egils vapna.

Saurla faut sem hann qvad.

Þaþan verda faut fyrda
fregn ek giorla þat saurla
rioþaz biork í blodi
benfur fyrir mellskurum.

Sem grettir qvad.

Helldu hlackar tiallda
hefiendr saman nefium
hilldar veggs ok hiogguz
hregguirdir til seggium.

---

[1]) *h. l. mbr. læsa est.* — [2]) þ, *1eβ.* — [3]) *excidit:* hætta. — [4]) *a* [þ f[2] b[e], *1eβ.*

Roda ræfr sem einarr qvad.

Eigi þyrr fyrir augna ræfr eignaz sa regni
ods benuidu[1] roda ramsuellz konungr elli.

Hilldar veggir sem qvad grettir ok adr er ritat. Skipsol. sem einarr qvad.

Leygr ridr ætt at ægi
olafs skipa solar.

Hlyrtungl sem qvad refr.

Dagr var fridr at faugrum
fleygendr alenleygiar
i hangferil hringa
hlyrtungli mer þrungu.

Gardr skips sem her er.

Sua skaut gegnt i gegnum
garþ steinfarinn barda
sá var gnystærir geira
gunnar æfr sem næfrar.

Askr ullar sem her er.

Ganga el vm yngua
vllar skids med fullu
þar er samnagla siglur
slidrdukadar rida.

Ilia blad hrungnis sem bragi qvad.

Vilit hrafnketill heyra
hue [rein gríotinn[2] steini
þurdar[3] skal ek ok þeingill
þiofs ilia blad leyfa.

Bragi skalld qvad sva vm bauginn á skilldinum.

Nema sua at gord vigs giallda
giolld gaugn nafads villdi
meyiar hliods hinn mæri
maugr sigurdar haugna[4].

---

[1]) *sic 1eß; rect.* beðvinu. — [2]) *sic 1eß; rect.* hreingroit. — [3]) *rect.* þrúðar. — [4]) *tota hæc semistropha corrupta est.*

Hann kallar skiolldinn hilldar hiol en bauginn naufinn[1] hiolsins. Baugiord sem halluardr qvad.

Raudlioma ser ræsir baugiord brodda ferdar
rit brestr sundr hin huita b . . . .[2] tuau fliuga.

Sva er en qvedit.

Bogr er ꜹ beru sæmstr
enn a boga avruar.

Su . . . .[2] elldr sem kormakr qvad.

Suall þa er geck med giallan
gautz elld hinn er styr belldi
gladfædandi gridar
grunn komz . . . . . .[2] brunni.

Hialmelldr sem qvad vlfr vggason.

Fullauflug let fialla . . . .[3].

. . . .

el ek solar baul
vil sinn volu
vord nattfa[4]
hleifsuelg himins.
Hvat er troll nema þat.

Hann svarar.

Skalld kalla mik yggs vllbera
skipsmid vidurs ods skapmoda
gautz giafrautut hagsmid bragar.
grepp ohneppin Hvat er skalld nema þat.

Ok sem kormakr qvad.

Hrod gorig vm mavg mæran
meirr sigradar fleina
hapt sænis gallt ek hanum
heid sitr þor i reidum.

---

[1]) *sic leß; rect.* nöf *s.* nöfina. — [2]) *his locis mbr. læsa est.* — [3]) *desunt aliquot folia.* — [4]) *sic leß; rect.* nafjardar. — [5]) *sic leß contra metrum; rect.* fleira.

Sva qvad þordr kolbeinsson.

Miok lætr margar sneckiur
mærdar aurr sem knaurro
adr[1] vex skalldz at skeida
skialld hlynr a brim dynia.

Mærd sem vlfr qvad.

Þar kemr a enn ari
endr bar ek mærd at hendi
ofra ek sva til siofar
sverdregns lofi þegna.

Her er lof kalladr skalldskapr.

[2]Þessi eru naufn godanna þau heita baund sem qvad eyuinnd(r) skalldaspillir.

Dregr laud at mvn banda
eirikr vnd sig[3] geira.

Ok haupt sem þioþolfr qvad hinn hvinverski.

Tormidladr var tifi
tal hreinn meþal beina
hvat kvat þv hapta snytrir
hialmfalldinn þui vallda.

Raugn sem qvad einar[4] skulason.

Rammaukin kvad ek ríki
ravgn hakonar magna.

Þau heita ok regín sem her er.

Sv skal renna
þa er regin deyía
[moþur brautir mær[5].

Jolnar sem eyvinndr qvad.

Jolna sumbl stillis lof
enn vær gatum sem steina brv.

---

[1]) *sic mend. 1eß; rect.* óðr. — [2]) *Rubro spatium vacuum relictum est.* — [3]) *sic (non* sik), *1eß.* — [4]) einr, *1eß.* — [5]) *a* [M̊ b[2]. m., *1eß.*

Díar sem kormakr qvad.

Eykr med enníd́úki
iardhlut dia fiardar
breytí huns sa er beinan
bindr seid yckr til rindar.

[1]Þessi ero naufn himins ritud enn eigi hôfum vær fvndít i kvædum aull þessi heiti. En þessi skalldskapar heiti sem ônnvr þicki mer oskyllt at hafa í ska(ll)dskap nema adr finní hann í verka haufutskalldanna þvilik heiti. Himínn hlyrnir heidþornir hreggmimir andlangr liosfari drifandi skaturner vídfedmer vitmimir hriotr vídblaínn. Sol sunna raudvll[3] eygloa alskirr syni fagra hvel liknskin dvalins leika. Alfraudvll ífrraudvll mylen. Tungl mani ny nid artalí mvlinn fengarí glamr skynnder skialgr skramr.

[2]Jôrd sem þiodolfr qvad.

Jarl lætr odda skurar
opt herdir gior verda
hrings adr hann vm þryngi
haurd el vnd sik iordu.

Folld sem ottar qvad.

Folld verr folkballdr ærnu reiſir oleifr
far mau konungr sua er framr suia granır.

Grvnnd sem haralldr qvad.

Grvnd liggr vnd baur bundin[4]
breid holmfiotrs leidar
heinlandz hoddum grandar
baudr eitr svaulum nadri.

Haudr sem einar[5] qvad.

Veria haudr med hiorvi
hartt davglingar biartír
hialmr springr opt fyrir olmri
egghrid framir seggir.

---

[1]—[2]) *Rubris spatia vacua relicta sunt.* — [3]) *bis, prave membr.* — [4]) bundiɴ, *1eβ.* — [5]) einʳ, *1eβ.*

Land sem þioþolfr[1] qvad kolbeinsson.
En ept vig fra veigvm
vant er ord at styr nordan
land eþa lengra stundu
lagdiz sudr til agda.
Lad sem ottar qvad.
Hellztu þar er hrafn ne suallta
hvatradr ertu ladi
[ognar stafr fyrir jôfrum
ygr tveim vid kyn beima[2].
Hlodyn sem qvad volusteinn.
Man ek þat er iord vid orda
endr mardanar senda
grænnar gravfnum mvnni
grein[3] hlodyniar beina.
Fron sem qvad vlfr vggason.
En stirdþinull stardi
stordar leygs[4] fyrir bordi
frons ꜵ folka reyni
franleitr ok bles eitri.
Hon heitir fiorgvin.
Avrgilldis var ek alldri
als fiorgyniar mala
dyggr se heidr ok breggi
hrynbeds ar stedia.

[5]Vargr heitir dyr. þat er rett at kenna vid blod eþa hræ sva at kalla verd hans eþa dryck. eigi er rett at kenna sva fleiri dyr. vargr heitir ok vlfr sem qvad þioþolfr skalld.

Gera var gisting byriud
gnog en vlfr or skogi
sonr áá sáár at spenía
sigurdar kom nordan.

---

[1]) *sic* (þioþ), *1eß; rect.* þordr. — [2]) *a* [ogn^r st' f. ı. v. t. v'. k. b., *1eß.* — [3]) *sic* (g^e in) *1eß; rect.* gein. — [4]) *nescio an* leggs *legi possit.* — [5]) *Rubro spat. vac. relict. est.*

Her er hann ok gerí kalladr eþa frekí sem egill qvad.

Þa er oddbreki gnvdi hrafni
sleit vndfreki ꜳ hôfutstafní.

Vitnir sem eínar qvad.

Elfr var vnda gialfri
eitr kaulld drifin[1] heitu
vitnis fell í vatni
varmt blod i men karmtar.

Vlfr sem arnorr qvad.

Svalg athogí ylgiar
ogodr enn var blodí
gradugr grǽnn af raudum
granauknum nǽǽ blandínn.

Vargr sem illhugi qvad.

Vargs var mvdr þa er margan
menskerdir stack sverdi
myrk aurrída markar
minn drottínn rak flotta.

Bíorn heitir fiotvitnir hvnn vetrlidí bessi fress iugtanni ífíungr glvmr íolfudr vilkalfr bera iorekr ritr.

[2]Hiortr heitir modraudnir dalarr dainn dyneyr duraþror. þetta er en vargsheiti sem hallr qvad.

Heidíngía sleít hungri
har gylldir naut sara
grana(r) raud gramr ꜳ fenrí
geck vlfr i ben drecka.

Ok enn sem þorþr qvad.

Od enn ǽrnu nadí
vns sueit freka hueítí
gera aulldra naut gyldra[3]
gialpar stod í blodi.

---

[1]) drifin, 1eß. — [2]) *Rubro spat. vacuum relictum est.* — [3]) *sic 1eß; rect.* gyldir.

[1]Þersi ero hesta heiti tauld i þorgrims þulu.

Hrafn ok sleipnir
hestar agætir
valr ok lettfetí
var þar tialldari
gulltoppr ok gotí
getid heyrda ek sota
mar ok lungr med mari.
vígg ok stufr
var med skefadí
þegn mattí blackr bera
silfrtoppr ok synir
sua heyrda ek [þa nefnda
heyrda ek ok[2]] faks getid
gullfaxi ok ior med goþum.
Blodughofi het hestr
er bera kuadu
auflgan atrida
gils ok faliafnir
gler ok skeidbrimir
þar var ok gyllis vm getíd.

Þessir ero enn taldir í alsvinnz malum.

Dagr reid drausli
en dvalínn modní
haulda huatra
en hakí fakí
reid bani belía
blodughofa
enn skeuadi
skatí haddíngia.
Vesteinn vali
en vífill stufi
meínþíof moí
hinn morginvakrí
ali hrafni
til iss ridu.
Enn annar austr
vnd adilsí
grar hvarfadi
geirí undadr.
Bíorn reid blacki
en biarr kerti
atli glaumi
en aþils slaungui
haugní haulkui
en haralldr faulkuí
gunnar gota
en grana sigurdr.

Arvakr ok alsuidr draga solina sem fyrr var ritad. Hrimfaxi ok fiorsvartnir draga nottina. Skinnfaxi eþa gladr fylgia deginum.

Þessi ero yxnaheiti i þorgrims þulu.

Gamalla yxna naufn
hefig giorla talit
þeirra [er[3]] rauds ok hæfrs
rekinn ok kyr
himinhriodr ok atli
arfr ok arfvínír.

---

[1]) *Rubro vac. spat. relict. est; in margine adscriptum est:* equi. — [2]) *sic sine uncis, 1eβ.* — [3]) *sine uncis, 1eβ.*

[1]Þessi ero orma heiti. Drekí fafnir iormungandr nadr nidhauggr linnr nadra goínn moínn grafvitnir grabakr ofrsuafnír grimr. Naut kyr kalfr yxni kuiga vetrungr gridungr bolí. Saudr hrutr bekri ær lamb vedr. Svín griss gyllta runí gaulltr gríss.

Hver ero heiti loptz ok vedranna. Lopt heitir gínnungagap. Meþalheimr fuglheímr vedrheímr. Vedr heitir hregg byrr glymr hret giosta vindr. Sva segir j aluis malum.

Vindr heitir med mônnum
en [med vôfudr[2] med godum
kalla gneggíud gíunregin
æpi íotnar
alfar dynfagra
kalla i heliu hvidud.

Vedr heitir ok gustr.

Tveír ero fuglar þeir at eigi þarf at annan veg at kenna[3] at kalla hlod eþa hræ dryck þeirra eþa verd þat er hrafn ok aurn. Alla adra fugla karlkenda ma kenna vid blod eþa hræ ok er þat þa nafnít aurn eþa hrafn sem þioþolfr qvad.

Blodorra lætr barrí
bragníng ara fagna
gautz berr sigd a sveita
svans aurd konungs haurda
[4]geirs oddum lettr greddír
grvnn hvert stika sunnar
hírd þar er hans skal verda
hrægams ara sæfar.

---

[1]) *Rubro vacuum spatium relictum est.* — [2]) *a [sic leβ, sed supra lineam recentiore manu scriptum est:* vonsuðr; med *est mendum librarii.* — [3]) *excidit:* en. — [4]) *supra lineam additum est:* ok enn.

Þessi eru nôfn hrafns krakr hvginn mvninn borgin mjodi arflognir artalí holldboþi. Sva qvad einar[1] skalaglamm.

Fiallvôndum gaf fyllí
fullr vard en spior gullu
herstefnandi hrofnum
hrafn a ylgiar tafní.

Sva qvad einarr skulason.

Dolgskara kua dyrum
dyrr magnadí styra
hvgíns fermi berr harmí
harmblik solar garmi.

Ok enn sem hann qvad.

Enn vid hialldr þar er havlldar
hvgþrvtínn svelgr[2] lvta
mvnínn dreckr blod or beníum
blasvartr konungs hiarta.

Sva qvad vigaglumr.

Þa er dynfvsar disir
dreyra sals ꝏ eyri
brad feck borginmodi
blodskialldadir stodum

Sva qvad skvli þorsteinsson.

Mvndit efz þar er vndír
arflogní gaf ek sarar
hlauck í hvndrads flockí
huítinga mík líta.

Avrn heitir sva. Ari gemlir hreggskornir egdír gínnar vndskornir gallofnir sem einar qvad.

Samleitnm ravd sveíta
sleít aurn gera beítu
fekz arnar matr ærnum
íarnsauxu nog foxu.

---

[1]) eiнar, 1eß. — [2]) *sic 1eß; rect.* svellr.

Sem ottarr qvad.

Avrn dreckr vndranar[1]
ylgr fær af hræ̋m sylg
opt rydr vlfr kiopt
arí getr verd þar.

Sem þiodolfr qvad.

Segiondum flo sagna
snotar vlfr at moti
i genlis ham gomlum
glamma [vlfr fyrir[2] skommu.

Ok sem her er.

Hregskornum vil ek handa
haleitan miok vanda.

Ok sem skuli qvad.

Vek ek þar er vel hellz ecka
vídis ar ok sidan
greip hlydi þar godu
gall opnis vel spialla.

Sv[3] ero siofar heiti. Hann heitir ægir gymír hler hafleid ver sallt laugr grædír sem arnor qvad ok fyrr er ritad.

Nemí drott hve sæ [sotti
snarlyndr konungr jarla[4].

Her[5] ok nefndr sær ok ægir. Marr sem hornklofi qvad.

Þa er vt a mar meita
mannskædr ladar tanna
ræsi nadr til raustnar
rak vebravtar nauckva.

Laugr[5] ok her nefudr. Sem einarr qvad.

Laugr er flaustz en fagrir
flodaskar brimglodum
þar er sior á́ hlid hvara
hlymr vedrvitar glymia.

---

[1]) *sic prave leß; rect.* vndarn. — [2]) *a [sic mend. leß; rect.* o fyrir. — [3]) *sic prave leß; rect.* Hver. *Rubro spat. vac. relict. est.* — [4]) *a* [s. s. k. j., *leß.* — [5]) *excidit:* er.

Her er ok flod kallat. Sva qvad refr sem fyrr er ritad.

Færiz biorn þar er bara
brestr vndinna festa
opt í ægis kíapta
vtsvavl gymis volva.

Haf sem hallvardr qvad.

Vetr lez þu í haf hristvm
hardvigs suikvl giardar
vmbannz allra landa
is framstafni visat,

Leid sem her er.

Vervm áí leid fyrir ladi
lidnum finnum skridnum
austr se ek folld of flaustri
ferli geisla merlut.

Ok sem egill qvad.

Vestr for ek vm ver
en ek vidris ber
mvnstrandar mar
sva er mitt vm far.

Mar sem einarr qvad.

Kalldr þuærr marr vnd milldum
mart dægr vidu suarta.
Grefr elsuuit iofri
almsorg manar þialma.

Sallt sem arnor qvad.

Sallt skar hufi helltum
hraustr þiodkonungr austan.

Grædir sem haulverkr qvad.

Leidangr hiottu af ladi
laugr geck vm skip faugr
gialfr storum[1] reztu grædi
glæstum ar hit næsta.

---

[1]) *sic contra metrum, leß; rect.* stóðum.

Her er gialfr kallat siorinn. Viþir sem refr qvad.

Bradrístinn[1] nemr briosti
bordheímr drasils skordu
naud þolir vidr hinn[2] vidí
verpr inn vm þraum stinnan.

Hvm sem brennv níall qvad.

Senn vissu vǽr svanni
xvj at brím vexti
dreíf ꝏ hafskips hvfa
hum í fiorum rumum.

[3]Þersi ero enn siofar heítí at rett er at kenna hann til skips eþa gullz. Ran er sakt at heti kona ægis sva sem her er.

Hraud í hímín vpp glodum
hafs geck siorr af aflí
baurd hygg ek at sky skærdu
skaut ranar vegr mana.

Dǽtr þeirra ranar ok ǽgis eru ix ok ero nofn þeirra fyrr rítud. Himinglefa dufa blodughadda hefring vdr hravnn bylgía kolga draufn. Einarr skulason taldi í þessi visu er fyrr er ritud.

Æsir hvast at braustvm
himinglæfa þytr sæfar.

Hraunn sem valgardr qvad.

Laudr var lakt ꝏ bædi
legg[4] sollít haf golli
en berskipum brannír
hôfut ogurlig þógu.

Bylgia sem ottarr suarti qvad.

Skarut skaufnu styrí
skaut sylg har bylgiur
lek vid hun ǽí hreínu
hlunnz þar er drosir spunnu.

---

[1]) *sic leß; rect.* Barðristinn. — [2]) *rect.* en. — [3]) *Rubro spat. vac. relict. est.* — [4]) *sic; rect.* lèk.

Draufn sem ormr qvad.

Hrosta drygir hvern kost
haukludrs gei þrudr
enn drafnar loga lofn
laustv rækír vínfaust.

Bara sem þorleífr fagri qvad.

Sea þytr en berr bara
brytr laud vm vid raudan
grans þar er gulli bunum
grunn hlunnvisundr mvnni.

Láá sem einarr qvad.

Ne framlyndir fundu
fyrr hyckad ek láá kyrra
þar er sior vm vid vara
vini ora fellr storum.

Fullr sem refr qvad.

Hrynia fliott ꝍ fullar
fram ǽsir nu glamma
skreid vetrlidí skida
skaut hiorn gusis nauta:

Bodi sem her er.

Bodi fell ꝍ mig[1] bralla
haud heim med ser geimi.

Breki sem ottar qvad.

Braut en breki þant
bord ǫx vidar mord.

Vargr sem bragi qvad.

Villdit vaungum ofra
vags byrsendir ægi
hinn er miotygil mava
mǫrar skar fyrir þori.

Svnd sem einarr qvad.

Skar ek svdum svnd
fyrir sunnan hrund
mín pryddiz mund
vid milldings fund.

---

[1]) *ita (non* mik), *1eß.*

Fiordr sem einarr qvad.

Æst se ek orma rastar
ítrserki vel merkta
nemi biodr hvi ek fer flædar
fiardbals vm hlyn mala.

Sægr sem markus qvad.

Sægs mun ek sidr en eigi
sa er illr er brag spillir
solar sverrí malan
slidr als regin nidia.

Þersi ero elldz heiti sem her er.

Elldr brenn en sia sannan
svidr dyggr iofurr bygdír
blasa raunn fyrir ræsí
reyk er magnus kueykir.

Logi sem va(l)gardr qvad.

Snarla skaut or soti
sueít of hus ok reykir
stodu stoptir sidan
steinodr logí glodum.

Bál sem her er.

Hakí var brendr áá bali
þar er brimsloþir odu.

Glædr sem graní qvaþ.

Glædr hygg ek glamma slodar
gramr elldi sva felldu.

Eisa sem atli qvad.

Øggs rydz eisur vaxa
allmorg loga hallir
hus brenna gím geísar
godmenním fellr blodí.

Her er gim kalladr elldrinn. Eimr sem her er.

Brunnu allvalldz inní
elldr hygg ek at sal felldí
eimr skaut áá her hrimí
halfgíor vid nid sealfa.

Hyrr sem arnor qvad.

Eímdí rad vid rauma heít dvínudv huna
reídr eydana meidir hyrr gordi þa kyrra.

Viti ok funí sem einar qvad.

Fvni kyndíz skíott hísingar herr
enn flydí drott sáá er hafdi verr.

Brimi sem valgardr qvad.

Biartr sveímadí brimí
brutu víkingar fikium.
vilia styrks af verki
varp sorg a mey borgar.

Leygr sem ballþorr skualldri qvad.

Jer knattvd þar þeirra
þu vart alldregi skialldar
leygr þaut vm siot sigri
sviptr gersemum skipta.

[1] Þersi ero nôfn stvndanna. Aulld fordum alldr fyrir laungu kvelld arla snemma silla í sinn fyrra dag i nez í gær i morgin áár missere vetr svmar váár haust vikur dagr nott morginn aptann stund mel. Þessí ero enn heiti i aluis malum nattarínnar.

Nott heitir med mônnum
enn niola med godum
kalla grimu ginnregín
osorg íottuar
alfar suefngaman
kalla dvergar dravmníorun.

Fra iafndægri er haust til þess er sol setz i eyktar stad þa er vetr til iafndægris. þa er váár til fardaga. þa er sumar til iafndægris. Havstmanvdr heitir hinn næsti fyrir vetr. Fyrsti i vetrí heitir gormanudr þa er frermanudr þa hrvtmanudr þa þorrí þa goi þa eínmanudr þa gavk-

[1]) *Rubro spat. vac. relict. est.*

manudr ok sadtid þa eggtid ok steckfid þa er solmanudr þa selmanudr þa heyia Manudr[1] þa skurdar Manudr[1].

[2]Hver eru manna heiti okendra. Madr er hverr fyrir ser hítt fyrsta ok hítt sidazta. hit æzta heiti mannz er kalladr er madr keisari. þvi næst konungr þa iarl. Þessir menn eigu saman þessi heiti aull. allvalldr sem her er qvedit.

Allvallda kann ek alla
austr ok svdr vm flausta
sveins [ok svdr[3] at reyna
setr hverivm gram betri.

Her er ok gramr kalladr. Þvi heitir hann allvalldr at hann er einvalldi allz rikis sins. Fylkir sem gizur qvad.

Fylkír gledr i folkí
fleinblack ok svan hlackar
olafr vm vidr elum
yggs gaugl fegín skanglar.

Þui er konungr fylkir kalladr at hann skipar i fylkingar herlidi sínu. Visí sem ottarr quad.

Vísi tekr vigfreyrs
víst austr munlaust
alldar hefir allvalldr
oskvíf gott líf.

Harri eþa herra sem arnorr qvad.

Harrí feck i hverri
hialltlandz þrumv hranda
greppr vill grams dyrd yppa
gagn sa er hæstr er bragna.

Hertogi heitir iarl ok er konungr sva kalladr fyrir þui at hann leidir her til orrostu. Sva qvad þiodolfr.

Ok hertoga hneckir
herfengnum let stinga
leyfd ber ek hans or hôfdi
haugs skyndadi augu.

1) Manudr, 1eß. — 2) *Literæ initiali et rubro spat. vac. relict. est.* — 3) *a [sic 1eß; rect.* er sonr.

Sinnior eþa sennior sem sighvatr qvad.
Lat auman nu níota
norex ok gef storum
mal hellt ek nu sem sælan
sinnior laga þínna.
Milldingr sem markus qvad.
Milldingr for vm oþiod elldi
audít vard þa flotnum dauda
hesta kyndut hlenna þrystir
hyriar lioma svdr at romi.
Mæríngr sem halluardr qvad.
Erat vnd iardar hauslu
ordbiartr davnum fordar
molldreks munka velldí
mæringr enn þu næ̋ri.
Landreki sem þiodolfr qvad.
Eyss landreki liosu
lastvarr kraka barri.
sem fyrr er rítad. þuí heitir hann sva at hann rekr her vm land annarra konunga eþa rekr her or sínu lanndi.

[1]Einn konungr er nefndr halfdan gamlí hann var agætr konungr hann gordí blott mikit at miþium vetrí ok blotadí til þess at hann skylldí lifa i konungdomi sinum ccc vetra. Enn hann feck þau annsvaur at hann mvndi lifa ecki meirr enn mikinn einn mannsalldr en þat mvndi þo vera ccc vetra at eíngi mvndi vera i hans ætt otiginn madr ne kona. Hann var hermadr mickill ok for vida vm vegu. þa drap hann i einvigi þann konung er sigtryggr het. Þa feck hann þeirrar konu er het alvig hin spaka dottir emundar konungs or holmgardí hins rika. Þau attu xviij sonu ok voro ix senn bornir. þeir hetu sva. Einn var þeíngill er kalladr var manþeingill. Annar ræsir.

---

[1]) *Rubro spat. vac. relict. est.*

þridi gramr iiij gylfí v hilmir vi iofurr vij tíggí viiij[1] skyli ęda skuli ix harri ęda herra. Þessir ix brædr ero sva agætir i hernadí at í ollum frædum siþan ero nofn þeirra halldín fyrir tígnar nofn sva sem konungs nafn ęda iarls nafn. Þeir attu eingi baurn ok fellu allír í orostum. Sva segir ottarr svarti.

Þeíngill var þegar vngr
þreks giorr vígs aurr
halldaz hid ek hans alldr
hann læt ek yfirmann.

Sva qvad marqus.

Ræsir let af rodnum hausi
rinar sol ꜹ marfolld skina.

Sva qvad egill.

Gramr hefir gerdibaumrum
grundar vpp vm hrundít.

Sva qvad eyvindr.

Lek vid liodmaugu gylfí hinn gladværí
skylldi land veria stod vnnd gullhialmi.

Sva qvad glumr.

Hilmir raud vnd hialmí
heina laut ꜵ́ heínum.

Sva qvad ottarr.

Jofur heyrí vpphaf
ofraz mvn konungs lof
hattu nemi hann rett
hrodr síns bragar míns.

sem stufr qvad.

Tireggiadr hio tiggi
tueim haundum lid beíma
reifr geck hann vnd hlífar
hízíg sudr fyrir nízi.

---

[1]) *sic leß; rect.* viij.

Sva qvad hallfredr.

Skylívdr em ek vid skylía
skalmaulld hefir þvi valldit
vætti ek vi(r)da drottins
vil er mest ok dul flestum.

Sva qvad marqus.

Harra qued ek at hrodrs giord dyrri
hauklundadan dana grvndar.

Enn attu þau halfdan adra ix sonu er sva hetu. Hilldir er hilldingar ero fra komnir. Nefi er niflungar ero fra komnir. Audi er audlíngar ero fra komnir. Yngi er ynglingar ero fra komnir. Dagr er dauglingar ero fra komnir. Bragi er bragningar ero fra komnir. þat er ætt halfdanar hins millda. Budli er budlungar ero fra komnir. Af hans ætt kom attli ok brynhilldr. Lofdí er lofþungar ero fra komnir. hann var herkonungr míkill honum fylgdi þat lid er lofdar heita. þaþan er kominn elími moþurfaþir sigurdar konungs fafnis bana. Siggarr þaþan ero komnir siklingar. þat er att siggars er var magr vaulsvnga ok ǽtt siggars er heíngdí hagbard. Af hilldinga[1] var komínn haralldr hinn harrraudi moþurfaþir halfdanar suarta. Af niflunga ǽtt var gíukí. af audlinga ǽtt var þiarr. Af ynglínga ǽtt var eirikr hínn malspaki.

Þessar ero ok konunga ættir. Fra ynguí frey [ero ynglíngar[2] fra komnír. fra skilldi í danmork er skilldungar ero fra komnir. Fra vaulsungí i fracklandí þeir heita vaulsvngar. Skelfir het einn herkonungr ok er af hans nafni kollut skilfinga ætt sv kynslod er i austrvegum. Þessar ǽttir er nu ero nefndar hafa menn sva sett í skalldskap at hallda aull þessí heítí fyrir tignar naufn. Sva qvad einarr.

Fra ek vid holm at heyia
Hilldingar fram gingu[3]

[1]) *excidit:* ætt. — [2]) *a [rect.* er yngl. ero. — [3]) ggu, *leß.*

lind vard græn hín grona
geirþings i tuau springa.

Sem grani qvad.

Dauglingr feck at drecka
danskt blod ara íodí.

Sem gamli qvad gnæfadar skalld.

Audlingr drap ser vngum
vngr naglfara tungu
innan bordz ok orda
aflgiodr medalkafla.

Sem iorvndr qvad.

Bragningr raud i blodi
beid herr konungs reídí
hus lutu opt fyrir eisvm
yþiodar slaug hrióda.

Sva qvad einarr.

Beit budlungs hiorr[1] hraudz hilldar sky
blod fell ꜳ davrr vid heidaby.

Sva qvad arnorr.

Siklinga venr sneckiur
sioliotar konr vti
hann litar herskíp innan
hrafns god er þat blodi.

Sva qvad þioþolfr.

Sva lauk siklings æfí
sniallz at vær erum allír
lafdungr beid hinn leyfdi
lifs grand i stad vandum.

Sva qvad arnorr.

Skiolldungr mvn þer annarr alldri
ǽdri gramr vnd solu fædaz.

Sva qvad þorkell hamarskalld.

Mer red senda volsunga nidr
vm svalan ǽgi vapn gullbuín.

[1]) *supra lineam.*

Sva qvad ottarr.

Engi vard aa íordu
ognbradr aþr þer nadit
austr saa er eyium vestan
ynglingr vnd sik þryngdi[1].

Þau ero ok konungs heiti sem markus qvad.

Eiríks lof verdr aulld at heyra
eingi madr veít fremra þeingil
yngvi hellt vid ordztír langan
ofra sess i verolld þessi.

Sva qvad valgardr.

Skilfingr helldz þu þar er skulfu
skeidr fyrir laund hin breidu
aud vard sudr vnd sidír
sikiley lidí miklu.

Sinnior sem sighvatr qvad ok fyrr var ritad.

Lat auman [nu niota[2].

[3]Skalld heita greppar ok rett er i skalldskap at kenna sva hvern mann er vill. Reckar voro kalladir þeir menn er fylgdu halfi konungi ok af þeirra nafni ero hermenn reckar kalladir ok rett er at kalla sva alla menn. Lofdar heita ok menn i skalldskap sem fyrr var rítad. Skattnar ero ok kallaþir þeir menn er fylgdu þeim konungi er skatí milldi var kalladr af hans nafni er sa kalladr skatí huerr er milldr er. Bragnar hetu þeir menn er fylgdu braga konungi hinum gamla. Virdar heita þeir menn er meta mal manna. Fyrdar ok fyrar ok verar heita landvarnarmenn. Vikingar ok flotnar þeir er skipa her styra. Beímar hetu þeir menn er fylgdv beímuna konungi. Gumnar eþa gumar heita flockstiorar sva sem gvmí er kalladr i brudfaur. Gottnar ero kallaþir af heiti þess konungs er gotí het ok gotland er vid kent. Hann var kallaþr af nafni oþins ok dregít af nafní gautz þvi at gautland eþa gotland er dregít

---

[1]) þryngndi, *leß.* — [2]) *a* [N. N., *leß.* — [3]) *Rubro spat. vac. relict. est.*

af nafní oþíns enn suiþíod af nafni svidvrs þat er ok heiti oþins. J þenna tíma var allt kallat[1] meginland þat er hann atti kallat[2] reidgotaland. En eyiar allar eygotaland þat er nu kallat dana velldi ok suia velldi. Dreingir heita vngir menn bulausir þeir er ser afla fíar eþa ordtirs. þeir fardreíngir er meþal landa fara þeir konungs dreingir er hôfþíngium þiona ok þeir er þiona rikum mônnum ęda bondum. Dreíngir heita vaskir menn batnandi.

[2]Seggir ero menn kalladir ok kniar ok lidar. þat eru fylgdarmenn. þegnar ok haulldar sva ero bændr kalladir. Líonar heita þeir menn er ganga vm sættir manna. enn ero þeir menn er sva ero kalladir kappar kenpur garpar snillingar hreystimenn hardmenní afarrmenní hettior.

[3]Þersi heiti standa her i mot at kalla bleydimann veykan mann þiarfan þirfing blotamann skaud skræfv skeydu skiaudr vák vaum leyra sleyma teyda dugga dasi dírockr drusilmenní aulmusa auvirdí vilmaugr. Avrr madr heitir milldingr mæringr skati þíodskati mannballdr sælingr sælkeri audkyfingr rikmenni haufþingí. Her i motí er sva kallat hnaunguíngr glauggvingr mælingr vesalingr feniþingr gíaflatí. Heítir ok spekingr radualltr heitir ok ovitr madr fifl afglapi gínningr gassi gaurr glopr snapr foli ærr odr galínn. Snyrtimadr oflati drengr glæsimadr stertímadr prydimadr. Heitir ok braumí skrapr skrockr skeidklofi flangí slangi fiosnir slappr drauttr.

[4]Lydr heitir landfolk eþa liodr. Heitir ok þræll kefsir þionn aunnungr þirr. Madr heitir eínn huerr ta ef ij ero þorp ef þrir ero iiij ero fauruneytí flockr ero v menn sveit ef vi ero vij fylla saugn viij bera amælis skaur Nautar ero ix Dunn ef x ero ærir ero xj Toglot ef xij ero þyss ef xiij ero ferd ef xiiij ero fundr er þa ef xv hittaz seta ero xvj sokn ero xvij ærnir þickía oviník ef xviij mætaz. Neytí hefir sa er xix hefir. Drott er xx

---

[1]) *sic* (k., *priore loco*) *leþ; alterutrum delendum est.* —
[2]—[4]) *Rubris vacua spatia relicta sunt.*

þíod er xxx floekr er xl fylki ero fímtigir samnadr ero lx Svavar[1] ero lxx aulld eru lxxx herr er hundrat. Enn ero þau heiti er menn lata ganga fyrir nôfn manna þat kòllum vær vidkenningar eþa sannkenningar eþa fornaufn. [2]Þat ero vidkenningar at kalla annan hlut rettu nafni ok kalla þann er vill nefna rettan eiganda eþa sva at kalla hann þess er hann nefnir faudur eda afa. Aí heítir hínn þridí. Heitir ok sonr ok arfí ok arfuní barn íod maugr erfingí. Heitir ok blodi brodir barmí hlyri lifrí. Heitir ok nidr nefi attungr konr kundr frændí kynstafr nídiungr ættstudvll ǽttbarnir kynkuisl attbogí afkuæmí afspringr haufut badmr ofskaupt. Heita ok magar sifiungar hleytamenn. Heitir ok vinr ok radunautr mali ok runi ok spiallí alldaþopti einkili sessi sessunautar. Þoptí er halfrymiss felagí. Heitir ok oultr madr dolgr andskotí fiandí sauekuí skadamadr banamadr þraungvir slauckir osuifrudr. Þessí heiti kollum ver vidkenningar ok sva þot madr se kendr vid bæ sinn eþa skip þat er nafn ǽí eþa eign sína þa er eignarnafn er gefit. Þetta kollum ver sannkenningar at kalla mann spekimann ættlanar mann ordspeking radsnilling audmilldíng oslækinn gǽtimann glæsimann. Þetta ero fornaufn.

Þetta ero kuenna heítí okend í skalldskap vif brudr fliod Heita ok þær konur er manni ero gefnar sprund suanní heíta þær konur er míok fara med dramb ok skart. Snotir heita þær konur er ordnæfrar ero. Drosir heita þær konur er miok ero kyrrlatar. Svarri ok suarkr heita þær konur er mikilatar ero. Ristill er su kollut er skauruglynd er. Rygr heitir su er rík er feima heitir su at hon er ofraum sua sem ero vngar meyiar eþa þær at odíarfar ero. Sæta heitir su kona er bondi hennar er af landi farinn. Hæll heitir su kona er bondi hennar er veginn. Eckia heitir su kona er bondi hennar vard sottdaudr. Mær heitir huer fyrst en kerlingar þa er gamlar ero. Enn ero þau kuenna-

---

[1]) *sic* (Sv̊avar), *leß.* — [2]) *in marg. rec. m. scriptum est:* Vidrk. Sank.

heiti er til lastmælis horfa ok ma þau finna i kuædum þot eigi se þau her ritud. Þær konur heita elíur er einn mann hafa. Snaur heitir sonar kuan. Sværa heitir verr modir þridia edda eida heitir moþir. Heitir ok dottir barn ok iod. Heitir systir dis ioddis. Kona er kollut bedia mala runa bonda sins ok er þat vidkenning. Haufut heitir áá manni þat skal sva kenna at kalla erfidi hals eþa byrdi land hialms ok hattar ok heila hars ok bruna suardar eyrna augna munz heimdallar suerd ok rett er at kenna huert suerdz heiti er vill ok kenna vid eitthuert nafn heimdallar[. Hofut heitir[1] okent hauss hiarni kíannr kollr. Augna heiti. Sion eþa vidrlit aurmiot. þau skal sva kenna at kalla land eþa tungl skiolldu ok gler eþa gímsteína eþa stein bra eþa bruna huarma eþa ennis. Eyru heita hlustir ok heyrn þau skal sva kenna at kalla land eþa iardar heitum nockurum eþa ráís eþa sion[2] augu heyrnarinnar ef nygioruingar eru. Munn skal sva kenna at kalla land eþa hus tungu eþa tanna orda eþa goma eþa varra ok ef nygioruingar ero þa kalla menn munninn skíp enn varrarnar bordin tunguna rædít eþa styrit. Tennar[3] ero stundum kalladar hríot[4] eþa sker goma munnz eda tungu. Tunga er opt kollut suerd mals eþa munnz. Skegg heitir bard graun eþa kampar er standa áá vorrum. hár heitir láá haddr þat er konur hafa skopt heitir hár. Hár er sua kent at kalla skog eþa vidar heití nockuru kenna til hauss eþa hiarna eþa hôfuds. Skegg skal kenna vid hauku eþa kinnr eþa kuerkr. Hiarta heitir negg þat skal sva kenna at kalla korn eþa stein eþa hnot eþa epli eþa myl eþa þvilikt ok kenna vid briost ok hug. kalla ma ok hus eþa iord eþa berg hugarins. Bríost skal sva kenna at kalla hus eþa gard eþa skip hiarta anda. eþa lifrar eliunar land hugar eþa minnis. Hugr heitir sefi ok scalfs ast elskhugi vili munr. Hug

---

[1]) *a* [hofuts. Heitir, *leß.* — [2]) *excidit:* eþa. — [3]) *sic* (Tenn), *leß.* — [4]) *sic leß; rect.* griot.

skal sva kenna at kalla vind trollkuenna ok rett er at nefna til huería er vill ok sua at nefna iottna ok kenna þa til konu eþa moþur eþa dottur þess. Þessi nofn ero en ser. Hugr heitir ok ged ok þocki eliun ok þrekr nenning minní vít skap lund[1] trygd. Heitir ok reidi fiandskapr grimd farr haul harmr tregi oskap grellskapr lausung otrygd gedleysi þonngedi[2] gersi hardgedi ouæ̋ri. Hônd ma kalla mund arm lam̃ hramm. A henndi heitir aulnbogí armleggr vlflidr. Lidr fingr greip hreifi nagl gomr iadarr kuika. Haund heitir iord vapna eþa hlifa vid(r) axlar eþa ermar lofa ok hreifa iord gullhringa ok vals ok hauks ok allra hans heita. Ok i nygiorvingum fot(r) axlar boguaud. Fætr ma kalla tre ilia rista leista eþa þvilikt. Renni fleina brautar eþa gaungu fetz. Mꝫ kenna fotinn tre eþa stod vid skíd eþa vid brækr ero fætr kenndar[3]. A fæti heitir lær kne kalfi leggr rist iarki tá́. Vidr þetta allt ma fotinn kenna ok kalla hann tre. kalladr er sigla eþa rꝫ fottrinn ok kenna vid þessa hluti. Mal heitir ord ok ordtak ordsnilli tala saga senna þræ̋ta galldr saungr kuedandi skial bifa hialldr hial skual glaumr þiarka þyss þræta þrapt hol *skrap* dælska liodæska hegomi afgela. Heitir raudd hliomr romr omun þytr gaull glymr gnyr gnydr þrymr hrak suipr suípan gangr. Sua ma ok orrosto. kenna vid suerd eþa ônnur vapn eþa hlifar. Vit heitir speki rad skilning mínní ætlan hyggiandi tauluisi langsæi bragdvisi ordspeki skaurungskapr. Heitir ok undirhyggia vælrædi flarædi brigdrædi.

Læti er tvent. læti heitir raudd lætí heitir ædi er ok olund. reidi er tuikennt. Reidi heitir þat er madr er i illum hug reidi heitir ok fargoruí skips eþa bross. Far er ok tuikennt far er reidi far er skip þuilik orþtauk hafa menn míok til at yrkia folgit ok er þat kallat míok ofliost. Lid kalla menn þat á́ manni er leggir mætaz

[1]) *bis in mbr. scriptum.* — [2]) *sic, ut videtur, mbr.* — [3]) *sic* (keNd̃), *1eß.*

lid heitir ok skip lid er ok þat kallat er madr heitr manni lidsinní sínu lid heitir landz folk lid heitir aul hlid heitir a gardi ok hlid kalla menn oxa ok hlid heitir brecka. Þersar greinir ma sva setía i skalldskap ok gora sva ofliost at vant er at skilia ef adra skal hafa greinina en adr skal þiekia tilhorfa hin fyrri visu ord. slik saumu ero ok ônnur morg þau er saman eigu heití.

[1] Atli frodi
ali glammí
beiti atti
ok beimuní
audmundr godmundr
atall ok gestill
geítir gauti
gylfí sueidí.
Geirr eynefr
gaupi ok endill
skeekill eekill
skefill ok sôluí
halfr ok hemlir
harekr ok gorr
hagbardr haki
hraudnir meiti.
Hrolfr ok hraudungr
haugní mysíngr
.... [2] hvitingr
heítí mæfill
hialmarr moirr
hæmir mæuir
rodi rakni
rer ok leifi.
Randuerr raucknir
reifnir leifnir
næfill ræfill
norí lyngui
biruill bilmundr
beímí iorekr
iosmundr þuínníll
yngui .... [3].
Víruíll vinnill
vandill saulsí
gautrekr ok hunn
gíuki ok budli
hæmarr hemfí
hôrfi soruí.
Sekkat ek fleiri
sækonunga.
[4] Ek mvn iotna
inna heiti.
Ymmir gangr mimir
idi ok þiazí
hrimnir hraudnir
huedrungr grimnir
haflí gymir
ok hripstordr.
Harduerkr brauckuir
ok hastígí
hræsuelgr hrikí
ok hrimgrimnir

---

1) *Rubro spat. vac. relictum est.* — 2—3) *sine lacuna leß.* — 4) *in margine recentiore manu:* iotna heiti.

hymir ok hrimþus
hualr þrigeitir
þrymr þrudgelmir
þistill bardí.
Geirraudr fyrnir
galarr þrifalldi
fioluerkr geitir
fleckr blapþuarí
forniotr sprettingr
fíalarr stígandi
samr ok suasudr
suarangr skatí.
Surtr ok storuerkr
sækarlsmuli
skorri skrymir
skerkir salfangr
auskrudr ok suartr
aundottr stumi
alsuartr aurnir
armr ok skalli.
Kauttr ausgrui
ok alfarinn
vindsualr viparr
ok vafþrudnir
elldr aurgelmir
ægir rangbeinn
vindr vidblíndí
vingnir leifi.
Beinnvidr biorgolfr
ok brandingí
dumbr bergelmir
dofrí ok midiungr
nati ok sægrimnir.
Nu er vpptalít
amatligra
íotna heití.
[1] Skal ek trollkvenna
telia heití.
Gridr ok grisla
gryla ok brynia
glumra geitla
grima ok bakrauf
guma gestilia
grottintanna.
Gialp hyrrockin
heingikiapta
gneíp ok gnepia
gessa hala
haurn ok hryga
hardgreíp forat
hrygda huedra
ok haulga brudr.
Hrimgerdr hǽra
herkia fala
imd iarnsaxa
íma fioluor
morunn ividía
amgerdr símul
siuor skrikía
sueipínfallda.
Auflugbarda
ok iarnglimra
vnngerdr amma
ok iarnuidia

[1]) *Rubro spat. vac. relict. est.*

margerdr atla
eisur ſala
leikn munnharpa
ok munnriſa.
Leirvor liota
ok lodínfíngra
kraka vardrum
ok kiallandí
vigglaud þaurbaurd
vilium neſna
rygi sidaz
ok ríſingauſlu.
[1] Þorr heitir attli
ok asa bragr
sa er ennilangr
er eindridi heitir
bíorn hlorridí
ok hardveurr
vingþorr saunnungr
veodr ok rymr.
Asa heiti.
Burir ero oþins
balldr ok melí
vidarr ok neſr
valí alí
þorr ok hilldolſr
hermodr sigi
skilldr ynguifreyr
ok ítreks íod
heímballdr sæ̋míngr.
. . . . [2].
Enn ero eptir
iotna heíti.
Eimgeitir verr
ímr hrínguolnir
viddí vindgripr
vandill gyllír
grinir glaumarr
glamr samendill.
Vænir hardgreipr
ok vagnhauſdi
þyrmir [3] suttungr
ok kalldgrani
iotunn ugładnir
ok aurgriminir
grimlíngr gusír
ok ganglati.
Oſlati hloí
ok helregínn
hrossþíoſr durnir
hundallr baugí
hraudungr fenrir
hroarr ok mídí
þa er nu lokit
þussa heitum.
Enn skal telia
asa heítí
þar er yggr ok þorr
ok ynguifreyr
vídarr ok balldr
vali ok heimdallr
þa er tyrr ok niordr
tel ek næst braga
haudr forseti
her er eſztr lokí.

---

[1]) *Rubro spat. vac. relict. est.* — [2]) *sine lacuna leß.* — [3]) *sic contra metrum leß; rect.* kyrmir.

Nu skal asyniur
allar nefna .
Frígg ok freyía
fulla ok snottra
gerdr ok gefion
gna lofn skadi
iord ok idunn
ilmr bilníorun.
Hlín ok nanna
hnoss ríndr síofn
sol ok saga
sygin ok uaur
þa er vꜹr ok syn
verdr at nefna
en þrudr ok rꜹn
þeim næst talín.
Gret ok at odí
gulli freyía
heití ero hennar
haurn ok þungra
syr skíalf ok giof
ok hít sama mardaull
dætr ero hennar
hnoss ok gessemí.
En ero adrar
odins meyiar .
hilldr ok gaundul
hlauck míst skaugul
þa er hrund ok eír
hríst skulld talit.

Nornir heita
þær er naud skapa
nípt ok disi
nu ero talldar.
[1] Snot brudr suarrí
suanní spracki
flíod sprvnd kona
feíma eckia
rygr víf ok brudr
[dros ristill[2] seta
man suarkr ok hæll
mær ok kerlíng.
[3] Mal er at segia
manna heítí.
Greppar ok gumnar
gumar ok dreingir
gotnar reckar
garpar seggir
sueít snillingar
ok sælkerar.
Bragnar þegnar
heimar haulldar[4]
firar ok haulldar[4]
flottnar fyrdar[5]
fauruneyti drott
flockr hardmenní
kniar ok kappar
kenpur nautar.
Aulld ok ærir
ok afarmenni

---

[1]) *in margine recentiore manu:* Quen heiti. — [2]) *a [sic leß contra metrum, quod restitui potest vocabulis ita transponendis ut scribatur:* ristill dros. — [3]) *in margine recentiore manu:* Manna heiti. — [4]) *sic utroque loco.* — [5]) *sic contra metrum;* virðar?

lidar ok lofdar
lydr ok sagnir
liodr oflatar
lionar ok ferdir
milldíngr ok mæríngr
mannballdr spekíngr.
þa er glæsimadr
ok gullskati
audkyfingr
ok oflatar.
Herr ok helmingr
ok haufdingiar
folk ok fylki
fundr almenningr
seta soknarar
ok snyrtimenn.
Nv er þraung ok þys
þorp audskatar
drott ok syrnar
dyn prydimenn
saugn ok samnadr
seta stertimenn
fiorr ok brionar
. . . . [1].
Enn ero eptir
alldar heiti.
Hird ok gestir
ok huskarlar
inndrott ok hion
ef ek allt segi.
Runí ok þopti
ok radgiafi.
Innhysingar
alldaþoptar
sessi ok mali
serlar ok fylg(d)ir
þa ero felagar
ok frændr saman
vinr einkili
verdung halir.
Ai ok attungr
arfi sonr fadir
brodir barmi
blodí lifri
iod burr nefi
ok arfuni
þa ero hlyrar
ok haufutbadmar.
Nidr naudleytamadr
nidiungr ok barn
konr ok kynkvisl
kundr attbogí[2]
maugr ok malunautr
magr ok spialli
. . . .[3] badmr ok ættslod
ofskaupt ok sueínn.
Sessunautar
ok sifiungar
afspringr er þa
ok ættstudull
þa er radunautr
þírr aunnungr
þionar verkmenn
þrælar kefsar.

[1]) *sine lacuna 1eß.* — [2]) *h. l. 1eß prave repetit versum* niðr nauðleytamaðr. — [3]) *h. l. membr. læsa est.*

Þessi ero heiti.
hilldr ok roma
gaull geira haud
ok gerrþriful
rog ok rimma
randgridr ok stord
suipul ok snerra
sik folk íara.
Sota mord ok vig
sokn ok [id
dolg ogntara[1]
drima ok imun
þa er orrosta
ok aurlygí
hrid ok etía
herþaugn þrima.
Ek mvn segia
suerda heití.
Hiorr ok hrottí
haugudr draguandíll
groa gramr
giallrun ok neþanskardr
sigdr ok snyrtír
somí skiomí.
Skolkr skerkir
[skofr ok skrymir[2]
laufi aultírr
langbardr ormþuarí
leggbití ok kyrr
ok leifnis grand
heitir herberi
ok hræfrackí.
Líoti hrundudr
laugdir ma̋kir
mundudr mundridi
ok mistilteínn
malr þrorr ok ma̋r
ok midfaínn
fetbreidr garinn lagí
fiorsuafnir.
Vægir veígarr
vallandí ok brandr
verulfr valnir
víndbiartr ok kuol
askr angr vadill
eggiumskardí
suipudr ok suipaliotr
salgandr nefi.
Herbraí ok hoddmímir
hensígr brígdír
brumr huatí
haufuts spesíngr
hausa míoluer
hrævagautr huglognir
skygder skræuir
skardr grindlogí[3].
Míníungr ok fellír
ok maluitnir
taurar hræuardr
traní víndþuarí

---

[1]) *a* [iddolg Ogntara, *1eβ*. — [2]) *a* [*sic contra metrum, 1eβ*. — [3]) *in hac stropha ordo versuum et metrum omnino perturbata sunt; cfr. supra p. 476 et 559—60.*

lidnir kuernbítir
liomi herdír
. . . . . . [1] ífrir
vexgía[2] lestir.
Skeluingr filbuíngr
flæmíngr skerdíngr
skotningr skaufuungr
. . . . [1] rífiungr
brotníngr huítingr
besingr[3] tyrfingr
hækíngr ok hringr
hittaz mvn nætíngr.
Logi ok mungiallr
langhuass ok elldr
aurn ok eygir
ok nag(l)fari
brigdir maurnir
blorr ok skerdir
hyrr ok helsíngr
hírdír atti.
Fellir fauluir
fafnir raufnir
ymir ok einir
afspringr þinurr
sigdir snyrtir
suelgr skar ok nar
goínn gestmoínn
gäár þrimar nidhauggr.
Oddr bloduarta
ok benknuar
blodrefill bloduarp
blodidia
bloduaka liugfeíngr
ok blodhnefi
iduarp ok brandr
eggteínar folk.
Eniiar freniar
ok aulrodar naütar
merki vættrím
ok missifeíngr
onn ok skafningr
vndírdregníngr
vargr kalld hamarr nautr
ok valbaust herdr.
Suerdgelmingr
ok sammagli
hugro sigrhnod
hiallt ok tanghi
mundridi hauggfadr
ok medalkafli.
[4]Aux iardsparda
. . . . . [5] hyrna
skiarua skeggia
ok skrama guepía[6]
ok regínspunn ok guepia[7]
gygr ok fala
snaga ok bullda
barda ok vígglaud
þuita ok þenía
þa er arghyrna

---

[1]) *sine lacuna Ieß.* — [2]) *sic Ieß.* — [3]) *h. l. mbr. prave repetit* huitingr. — [4]) *Rubro spat. vac. relict. est.* — [5]) *sine lacuna Ieß.* — [6—7]) *sic Ieß; alterutro loco scribendum est:* genia.

hun[1] er efz talin
auxa heita.
Darr spiot ok naut
daufleínn ok vígr
snata ok fleinn ok suaf
suida bræmækir
geirr spíorr nata
gefia kesia
gaflak fràcka
gungnir peita.
Aur er ok acka
oddr huitmylingr
fenia ok drifa
flug dynfara
bau(s)l baul billda
broddr ok hremsa
gagnflaug ok þraus
gaugn ok skaptsnaur.
Flugglaud flugsuinn
fifa ok skeití
geta skal fenna
ok gusis nauta
i auls smídí er
ok efz þura.
Almr dalr bogi
yrr ok tuividr
sueigr ok glær þrymr
somr skalgelmir
enn kued ek híttaz
aull vapu saman
iarn aur ok slaug
isarn ok spior.

Skiolldr þrungilsalr
skaun falbendingr
bugnir hlebardr
ok buklari
vetrlidi targa
vedrgladr ok hlíf
vidbleiknir rít
viggladr ok línd.
Giallr dauggskafi
ok gimskylír
bard líos gryta
ok baudskylir
sualingr ok randí
saurnir bordi.
Skutíngbardi
skírr tuibyrdíngr
aurlygr ok suarmí
eílífnir heidr
baugr fagr blaínn
bera mídfornir.
[2]Hroptz hattar skal ek
heiti segía
hialmr gullfaínn
hraunn valhrímnir
hallhrimnir skollr
ok hlífandí
fiornir þocki
ok fikmoínn
hilldigaulltr kellír
herkuml ok velgr
grima ægir
glæuir stefnir.

[1]) *sic (non* hon) *1eβ.* — [2]) *Rubro spat. vac. relict. est.*

Brynia kunnd híalmgaull
hraud ok natí
kaulld fínzleíf
hofæda þyd syn
ok blodleíka.

Sær sílægía
sallt ægir haf
laugr sumrlægir
stop[1] ok vagr
giallr gnap geímí
gnarr suipr marr
sugr sog samí
suelgr raust ok fíordr.

Sund ægir [vel
forsímí[2] ok vidir
hríd verr brekí
hum flod ok brím
grædir gliodr
gymir vægir
gnidr ok vrorr
gialfr sen snapí.

Gnat vor víka
vôzt hop ok mid
vatn diup ok kaf
vik tiorn ok sik
stormr dik hylr
straumr lækr ok beckr:
all brudr kellda
ida foss kill.

Hefríng allda
huíting ok láá
hraunn ran kellda
ok himinglæfa
draufn vdr ok solmr
dufa ok bylgía
bodí ok bara
blodughadda.

[3]Mioll glit gera
glaud ok valskialf
vaunn víd vímur
víng ok ysa
síd sudr freka
sækin einstiga
elfr ro eckla
eckin rennandí.

Þyn rín ok níd
þaull rymr ysía
dun[4] augn dyna
dun[4] haullfara
orun ok hra
vtskialg lodda
mun merkr rída
mein ok saxelfr.

Tifr durn vína
tems vonnd ok strond
maura moda þrym
morni gautelfr
alm audr alkoga

---

[1]) *sic 1eβ contra metrum; rect.* lagastafr; *cfr. supra p. 479 et 562.* — [2]) *a [sic contra metrum 1cβ; rect.* vel-færr | simi. — [3]) *sic 1eβ; litera initialis serius addita est et ob eam causam prava; rect.* Gjöll. — *Rubro spat. vac. relictum est.* — [4]) *sic utroque loco.*

ok eyufrates
ogn eidrænir
ok apardion.
Ravnd hraunn ok raunn
raumelfr hnípul
hniopul hialmunla
humra vína
vil vín vella
valinsmad salin
nepr draufn strauma
nis mynt gnapa.
Gilling ok nil
ganges tuedda
luma veruada
leira ok gunnþor
vídsuaul vegsuinn
ynn þiodmuna
forn straund spe
ok fímbul þul.
Nyt hraunn ok naud
naut slídr ok hrid
kaurmt leiptr
ok kerlaugar tuær
gaumul sylgr ok yn
ok geíruímul
ylgr aud ok folld
jordan er ꜳ lestí.
[1]Lax[2] langa
lysa ok brosma
birtingr hængr
bust ok hrygna
humarr hrognkelsi
huednir floki
aulunn aurridi
ok andvari.
Silld seidr skata
sil reydr ok ǫgr
skreidungr ok litr
skalgi fludra
fyllvingr ṣtydra
ok fydrryskill
hamarr steinbettr
haskerdingr.
Fiorsungr þrummungr
[ok iarnþuara[3]
silungr skelfingr
suerdfiskr ok lyrr
hvmar sand hverfa
ok horngæla
marknutr glaummungr
[ok fengrani[4].
Þysklíngr vfsí
þoskr vartari
grunnungr gedda
giolnir keila
all ok krabbí
karvi ok geirsil
har ok gudlax
hornsil igull.

[1]) *Rubro spat. vac. relictum est.* — [2]) *excidit:* ok. — [3]—[4]) *a [sic contra metrum; ordo versuum perturbatus est; si secundus et postremus strophæ versus alter in alterius locum substituitur, et* iarnþuara *in* marþuara *mutatur, metrum restituitur; cfr. supra p. 480 et 564.*

[1]Hafr hualr geir hualr
ok hafgufa
hnisa hafstrambr
ok hnydingar
reydr reydar kalfr
ok raudkembingr
bunnungr ok rostungr
ok blæiu hualr.

Nordhualr kyrhualr
nahualr ok leiptr
skeliungr fiskrekí
ok skitv hualr
slettbaka s....[2] hualr
ok sannlægia
hrosshualr andhualr
hrafnreydr ok vogn.

[1]Nv mun ek skyra
vm skipa heití.
[Aurk araklo[3]
askr sess hrvngnis
skeid skuta skip
ok skidbladnir
nor naglfari
nauckui sneckia.

Byrdingr buza
bardkalldr ok hr....
....ki[2] haumlvngr
helungbardi
raust batr ok regg
raud hringornir
lyngkioll langskip
leyfnir karbi.

Hringr gnod freki
braud modþroi
hemlir bardi
ok hylbauti
vgla ok ledia
ok askuitull
kiatla kiana
kati reid ok skalpr.

Knaurr kuggr k(n)ui
kepull eikia
dreki ellidi
dromundr ok þramr
fura vígg galeíd
feria skallda
fley flaustr ok þekr
far tid ok lid.

Segl skaur sigla
suiduis styrí
syíur saumfaur
sud ok skutreip
stag stafn stiornvidr
studill ok sikulgiord
snotra ok solbord
sess skutr ok strengr.

Saux stædingar
suiptingr ok skaut
spikr siglutre
saumr legg stolpar
laukr siglutoppr
lína eyru
flaug flaugarskegg
ok farnagli.

---

[1]) *Rubris spatia vacua relicta sunt.* — [2]) *h. l. membr. læsa est.* — [3]) Aur kara klo, *leß.*

Hunbora
hialmunvolr
hufr hlyr hrefni
ok hals stefni
hefill hals hnackí
ok hofutbendur
haur hæll hamar
hjalpreip ok lik.

Ro racki rif
reingr ok haumlur
vinndass vængi
vondr langnefiur
vollt beitiass
vortur brandar
bítar boglima[1]
bulkastockar.

Bard kne byrdi
hellti kinnungar
kiolbord keili
ok kiolsyía
kraptar kerling
klær ok þoptur
...... [2] þremir
kalfar ok þiliur.

Drengir dragreip
dæla arar
aktaumar rær
arinn ok nalar
aur bord kialarhæll
. . [3] ackeri
hnackmidi austsker
ok hunspænir.

[4] Jorð fiornrofa
eskia ok hlodyn
gyma sif fiorgin
grund haudr ok mind
folld vangr ok fron
..... [5] hiarl
land ok hadmr þiod
þruma ok mærer.

Hollt hals ok fioll
hlid ok leití
holl heidr huilft
huall ok brecka
hrof dalr[6] ok dæl
huamr ok tunga
molld flag rimi
mor laut ok sandr.

[7] Ek skal telia
yxna heiti.
aruakr drioni
ok iormunrekr
simi freyr regínn
smídr eyþuari
raudr ok rekningr
ok rauckuilidr.

Viggi baurrudr
vingnis stíorí
himinhriodr simir
ok hardfari

---

[1]) *sic 1eß; rect.* bóglína. — [2]) *sine lacuna 1eß.* — [3]) *exidit:* ok. — [4]) *Rubro spatium vacuum relictum est; in margine recentiore manu scriptum est:* Jörd. — [5]) *sine lacuna 1eß.* — [6]) *bis in mbr. scriptum.* — [7]) *in margine recentiore manu scriptum est:* Yxni.

hæfir digni
hiolludr simull
hlidr stufr ok litr
herforsimí.
Arn aurmuni
ok eikísmidr
gneisti afli
ok gullinhorní
audr kuigr aulldungr
ok arfuni.
Griðunngr aulldungr[1]
ellgr gellir
glymr ok hreidi
tíðungr boli
ţarfr aurgefinn.
[2]Kyr heitir skirja
kuiga ok fræna
ok audumbla
hon er æzt kua.
Hrutr ofrhyrningr
hornumskuali
gumarr horngloinn
ok gialldhroinn
huedur . . . . . [3]
hallinskidi
berr horn hroinn
ok heimdali
bekri midiungr
blær mordr ok vedr.

Hafr heitir grimnir
ok geiraulnir
tanngniostr kiappi
ok tanngrísnir
skimudr ok brusi
bokkr grimr talalidr[4].
Heitir ok heidrun
hadńa ok kidlingr
er kolmula
ok kid saman.
Biorn heitir[5] þessi bolmr
bera eluidnir
blaiaxl isolfr
ok breiduigi
berstingr batsi
ballti hlebardr
vfr þrekr vilnir
iorekr mosne.
Fetvidnir hunn
fress vetrlidi
iugtanní ialfudr
ifiungr vilskarpr.
iórir[6] duraþror
hlidr eikþyrnir
duneyr dainn
dualar míodhrodnir.
Gaulltr valglitnir
gris ok hrinir
suinntar runi

---

[1]) *vocabulum perperam h. l. repetitum; cfr. Vol. I, p. 588, et supra p. 483 et 567.* — [2]) *in margine recentiore manu scriptum est:* kyr. — [3]) *sine lacuna leß.* — [4]) *sic lapsu calami; rect.* taliðr. — [5]) *hoc verbum, quod versum perturbat, delendum est.* — [6]) *sic prave membr.; rect.* Hjörtr.

[ok sæhrimnir[1] baurgr
rar valbassi
. . . . [2] dritrodi
þror vignir skunpr
þrondr vanningi.
Vargr vlfr geri
vitnir ok huínnir gradyri
hati hrodvitnir
ok heidingi
freki ok vitnir
fenrir hlebardr
goti gylldr glammi
gylþir imarr
runnr egdir
ok skaullkini.
En heitir sva.
ylgr vargynia
. . . . [3]
ima ok suimul.
[4] Níu eru heimar
a hæd taldir
veit ek hinn nezta
sa er vindblainn
sa[5] er heidþyrnir
ok hreggmimir.
Annar heitir
andlangr himinn
þat mattu skilia
þridi vidblaínn
vidfedmi kueda
vera hinn fiorda
hriodr ok hlyrni
hygg ek hinn setta
gímir vetrmimir
get ek nu vera
atta heima
upp vm talda.
Skaturnir stendr
skyium efri
hann er vtan vm
alla heima.
Sol ok sunna
syn fagra hual
hriodr leika
liknskin raudull
leiptr ifraudull
ok liosfari
drifandi alfraudull
ok dualins leika.

---

1) *a [sic 1eß; aut delendum est* ok *aut scribendum:* sæhrimnir ok. — 2—3) *sine lacuna 1eß.* — 4) *Rubro spat. vac. relict. est.* — 5) *sic 1eß; rect.* þa.

VI. BROT AF LAUFÁSS-EDDU[1].

[Gestr hefir geitis][2] rastar
galdrs miðjúngi skjaldar
dundi djúpra benja
dögg röskligast höggvit.

Hèr er maðr kenndr við jötun. Sturla Þórðarson kvað:

Rísa tóku lángir laukar
lindar álfs við gými sjálfan.

Kenndir eru menn svo, at kalla Ása:

Ok orðvísa Ása[3] braktognir hjó bogna
járnraddar svo kvaddi barg úþyrmir varga.

Maðr er kallaðr árr, ruðr eða boði eignar sinnar, ok kenndr við herklæði, vopn, orrostu, hlífar, gull eðr skip. Kalla má hann ok konúnga heitum, ok kenna við nokkurskonar verkfæri, eðr þat hann er stýrandi, svo sem[4] í drápu Gnoðar-Ásmundar:

Megn í gegn glyggi,
kvað grefja tiggi,
hálft nam hann þat ljúga,
hrafnar trautt fljúga.

Maðr er kallaðr frömuðr eða rekkir eða prýðir þjóðarinnar, sá er öðrum veitir sæmd eðr frama, eðr gjörir at meira manni en áðr er hann. Svâ kvað Ólafr Leggsson:

Hreinstólpa áttu hjálpar
herrekkir brag þekkja,

---

[1]) *Particula ex Edda Laufasina, quæ cum fragmento Wb cohæret, et inde originem ducere videtur, ex codice chartaceo Arnamagnæano Nr. 743. 4. desumta.* — [2]) *cfr. supra p. 498.* — [3]) Ásu, *743.* — ([4]) s (sagir?), *743.*

hátt sitið hans í rèttu
hnár, mætr skörúngr, sæti.

Rètt er at kenna mann svo, at kalla hann son jarðar eðr mög[1], eðr þeirrar höfuðskepnu er maðr er af skapaðr. Svâ kvað Ólafr Leggsson:

Heldr var honum er seldi
harðkeypt, sonu jarðar
oss stillir þat alla,
auðigt líf fyrir dauða.

Ok enn:

Túngl gaft tryggvinr engla
talit dægr, megin[2] lægis,
fèkk hlýrnir stað stjörnum,
sterkr, ok aldir merkja.

Ef illa skal kenna, þá má kalla mann grenni[3] svína eðr hunda ok alls fènaðar. [Kalla má hann ok konúnga heitum ok kenna við verkfæri eðr þat hann er stýrandi[4]. [svo sem segir í Gnoðar drápu ok áðr er ritað[5].

Kvenna heiti.

Kona heitir fljóð, sprund, sprakki, svanni, svari, sæta, snót, ristill, hæll, svarkr, brúðr, drós, hneita, víf, fenna, rýgr, ekkja. — Hèr á móti standa þessi nöfn: syrpa, snegða, skessa, saurlyfra, firta, fífla, fjappa, flykra, hreysa, herja, hvippa, kolta, gegða, skitja, þæsiblaðra, stegla, glyðra. [Víf, brúðr ok fljóð heita þær konur[6], er mjök fara með dramb ok skart. Snótir heita þær konur, er orðnæfrar eru. Drósir heita þær er

---

[1]) mögu, *743.* — [2]) meger, *743*, megin, *Svb. Eg.* — [3]) *sic a prima manu 743*, gæin eða giæter, *supra lineam manu Arnæ Magnæi;* greni granna svína eða hunda ok annars ills fènaðar, *A. Magn. in margine.* — [4]) *a [ex 748 ut videtur excerptum.* — [5]) *a [ut supra* i Gnoðar drápu, *743.* — [6]) *excidit sine dubio incuria librarii:* er manni eru gefnar; sprund ok svanni heita þær konur, *etc. cfr. I. 536.*

kyrlátar eru. Rístill er kölluð sú kona, er skörúnglynd er. Rýgr heitir sú er ríkust er. Feima heitir sú kona er ófröm er, svo sem úngar meyjar, eðr þær óframar eru. Sæta heitir sú kona, er bóndi hennar er af landi farinn. Hæll heitir sú kona, er bóndi hennar er veginn. Ekkja heitir sú kona, er bóndi hennar varð sóttdauðr, ok[1] ekkjur mega allar þær konur heita, er sitja eptir bændr sína úgiptar. Svâ kvað Egill:

Eigum ekkjur — en þær konur
alkaldar tvær — þurfu blossa.

Hèr kallar hann [hælana ekkjur[2], enda hètu hælar á fótum hans, er hann kvað þurfa verma. [[Motrur heita þær konur, er hvítum lèreptum falda[3]; svo segir í Stríðkera-vísum:

Þess sit ek þægra hnossa
þrúðr ávallt hin prúða
hverjum leik á hráka
hnuggin gleipnis tuggu:
at [urðhæings[4] jarðar
ýtendr fyrir mik nýtir
greipar svells hins gjalla
gefn Stríðkera nefni[5].

Hèr kallar hann Fenrisúlf tuggu fjötursins Gleipnis, en hráka úlfsins kallar hann á þá, er renur or munni honum ok Vân heitir. Þess kveðst hann á Vân sitja, at menn mundu kalla hana konuna ekkju. Þat kallaði hann hæl eðr kera jarðarinnar.

Eljur heita þær konur, er einn mann hafa. Kona er kölluð beðja ok mála eðr rúna vers síns, ok er þat viðrkenníng. Móðir heitir eiða[6]. Nipt heitir systir.

---

[1]) *de h. l. a [dubium est, utrum ex Wb exscriptum, an a compilatore ex ceteris codd. insertum sit.* — [2]) *a* [ekkjunnar hæla, *743.* — [3]) *a [in margine manu Arnæ Magnæi addita.* — [4]) *ex prima manu a* [vrhængs *scriptum; Arnas* ur urð *supra lineam posuit, quasi legi voluerit* úr urðhængs. — [5]) nafni, *743.* — [6]) boða, *supra lineam manu Arnæ additum.*

[Konu skal kenna til alls kvennbúnaðar, gulls ok gimsteina, öls ok víns eðr annarrar drykkju, er hon selr eðr gefr, svo til ölgagna ok allra þeirra hluta, er henni sómir at vinna ok veita. Rètt er at kenna hana selju eða lág þess er hon miðlar, en selja eða lág þat eru trè, því er kona kölluð til kenninga öllum kvennkendum viðarheitum. En því er kona kennd við steina, at þat var í forneskjunni kvennabúnaðr, er kallaðr var steinasörvi, ok þær höfðu á hálsi sèr. Nú er svo fært til kenninga, at kona er kennd til steins ok allra steins heita[1]. Svå kvað Bjarni á Sk.[2]:

Ok liðhraustan leysti
lofn er herr var sofnaðr
landrifs lengi píndan
lagdýrs ofan stýri.

Hèr kallast konan lofn landrifs; rif er bein, en bein lands eðr jarðarinnar er steinn.

Kennd er ok kona karlkenndum viðarheitum: apaldr, lundr, askr ok viðr, sem hèr:

Hve fyri leik, en lauka
lofn kunni þar[3] stofna,
stórvænn styrjar kenni
stendr lín-apaldr mínum.

Ok enn:

Þann munda ek við vilja
valklifs meðan ek lifða
alin er[4] björk at bölvi
brands algrænan standa.

Konu er rètt at kenna öllum Asynju heitum, Valkyrju heitum[5], norna heitum, orrostu heitum, ok öllum eyja

---

[1]) *a [cum loco I. 334 conveniunt.* — [2]) *sic 743.* "A. sk." *Svb. Eg.* — Bjarni Arnórsson, *Res.* — Bjarni á S., *al. loco 743 (cfr. supra p. 498).* — [3]) þat, *Svb. Eg.* — [4]) *sic Svb. Eg.;* eru, *743.* — [5]) dísaheitum, *add. recte Res.*

heitum ok landa kvennkenndum[1]. Kalla má hana spöng eðr spíru, reið eðr rán, eðr þilju, sem hèr er kveðit; Land:

Sigr-unnit kemr svanna
Serkland at mèr grandi
sólmarkar; drepr serkjar
Samland við mèr gamni.

Ey, sem kvað bróðir Árni:

Fjötra[2] var sjá móins mæt
mærar, ok guði kær.

Spíra, sem hèr er kveðit:

Spíru, semi hönd hèr,
hrínga birtist virðíng.

Rètt er at kalla konu konúnga heitum: gramr, hilmir ok slíkum nöfnum. Lofðúngr, sem hèr er kveðit:

Lönd verr lofðúngr röndum
lauks máferils hauka;
hjálmklæðum gefr hilmir
hnítínga[3] frið lítinn.

Kenna skal konur við gull ok allt glys þeirra, ok allt hvað þær eiga í gripum, ok við allar hannyrðir þeirra, svo við ölkeröld ok drykkju; kenna má þær við steina heiti öll, svo til handar ok sjóar. En því er rètt at kenna konu við sjó eðr hönd, at þat á heiti saman ok eign konunnar, svo sem hönd heitir mund, ok svo heimanfylgja hennar. Sær heitir mar ok svo ver; mar heitir ok hestr, ok því má bæði kenna til sjóar karla ok konur.

En þat er rètt í skáldskap, at hafa þá sögn er um palla stígr, til þess er hèr merkir; sem Refr kvað:

Soðs ok síðra hèðna
sundr færir trè grundi.

Þetta skal svo upp taka: trè kalla ek tein, tein kalla ek bein, bein kalla ek við, við kalla ek víði, víði kalla ek

---

[1]) kaulkendum, *743;* karlkenndra, *perp.*, *Res.* — [2]) "*Nomen insulæ*" *supra lineam manu librarii.* — [3]) hvitínga, *Res.*

sæ, sæ kalla ek mar, mar kalla ek hest, hest kalla ek hrafn, hrafn kalla ek ský, ský kalla ek flóka, flóka kalla ek ullarflóka. Þetta köllum vèr rekit, ok þá fígúru hafa orðsnjallir menn mjök í verka sínum, er vèr köllum gátur, sem hèr er kveðit:

Heyr mundriði marnagla,
snýr eigi trèvág at skógi.

Þat hafa menn mjök í kveðskap, þeir er myrkt vilja yrkja, at nefna þann hlut er heiti á við hinn, er merkir söguna, sem Rögnvaldr kvað:

Akr verð ek opt fyrir sjúkri
eyfitjar þó sitja,
rjóð er mèr hin[1] mæra
menbrík; njórun síka;
Heðer[2] fylg"t[3] hauðri
hauk (tíni ek svâ) mínu
setrs leitandi sútar
slægr á hverju dægri.

Ok enn:

Eigi veit ek nær ægi
óðflýtir má knýta;
dýr er fiskafæra
feigligt, þat vèr eigum.

Þat er allt eitt ok taumdýr, því at bæði heita taumar fiskifæri ok viðlög hesta. Þessum fígúrum er marga vega breytt í skáldskap[4]. . . . . . .

---

[1]) hina, *Svb. Eg.* — [2]) Höðr, *Svb. Eg.* — [3]) fylgir at, *Svb. Eg.* — [4]) *Sequuntur in 743 et in Resen.:* "Kona er kennd til gulls" . . . *etc.; cfr. I. 408* . . . *usque ad:* "Lind" *(p. 412), omissis tamen semistrophis:*

Alin var rýgr. *etc.* Þú munt furs. *etc. et*
Ek hefi óðar l. *etc.* Ógnrakkr skalat o. *etc.*

quæ haud dubie ex Wormiano codice inserta sunt, ideoque hic omittuntur.

Kölluð er kona tröllkonu heitum, ef illa skal kenna, þvíat rètt er at hon heiti gríðr eðr gýgr þeirra hluta er hon fer með, sem hèr er kveðit:

Ok óþokkaðr okkar
ostmýgir broðgýgi
bjúgt elr sorgum[1] saurga
saupstríðir flotgríði.

Þær má ok kenna við hvervetna herfilegt, þat hon er stýrandi, [þvál eðr sveipu[2] ok hlandskjólu, rúmgylta, löt ok svefnug[3].

Kenningar höfuðs ok þeirra hluta er höfði fylgia. Höfuð heitir haus, hjarni, kjanur, kollr, hjassi, hvirfill, hnakki. Þat skal svo kenna: erfiði ok byrði háls, land hjálms, hattar, heila, hárs, brúna, svarðar, heyrnar, etc. *vide p. 498.*

---

1) sorg^m, *743;* sorg um, *Svb. Eg.* — 2) *a* [þvals eðr sneipu, *prave, 743;* þväl ok svæipv, *748 (supra p. 430);* þvôl ok sueipu, *757 (supra p. 514).* — 3) *Sequitur in 743 et Resen. denominationes clavæ:* "Kylba kennist í þessari vísu: Hefir í hendi *etc., cfr. p. 212. Si unum tantum folium in fragmento Wb deperditum esset, non multa hic deesse possunt.*

VII. BROT UM FORNAN ÁTRÚNAD[1].

. . . . svmir dyrkudu ana nil fyrir þa sok at hon dogguadi herot egyptalandz. Sumir dyrkudu iordina þuiat hon uar friosamare en noekur onnur iord. Sv uar sok til þess at þeir dyrkudu hunnda oc apyníur oc onnur gros oc kal iard(ar)ínnar sem fyrr sogdum vær at þat var þeirra skilningr oc atrunadr ad[2] nefndir hlutir hefdi þui mest ualldit at þeir hofdu ecki farid i herferd med pharaone konungi er drucnadi í rauda hafi med ollum sinvm herskap en þeir þagu lif er heima satv. Egiptij toludu þuilika hlute uid sina guda þu vart mer gud i dag ath ek skillda eigi druckna med pharaoní. Sua finnz oc skrifad i þeirri bok er kallaz liber regum ath ein uonnd kona hafdi fyrir gud getnadar limv karlmanz. Langt er þat ad[3] telia huilikan rangan atrvnat heidnir menn hafa fagad j skurdgoda smíd allra hannda. Þat er oc lesid i þeirre bok er heiter liber danielis ath þeir menn er bygdu i babilon a kalldea landi dyrkudu þan(n) gud er het bel oc eínn mikínn dreka en þat fiandligha gud braut nidr med sinum bæna k(r)afti daníel spamadr en drap þann stora dreka. þa sofnuduz saman babilonis menn til konungsins sua segiandi til hans sel oss i henndr danielem elliga(r) munu uær drepa þíg[4] ok allt þitt hyski. Nu fyrir nefnda sok uar daniel sem fyrr er skrifat settr i dreka grof oc geck þadan med ollu uskaddr at guds uilia. finnaz þeir enn nockurir i kristnínne at trva at heidnir menn fare til

---

[1]) *Fragmentum membranaceum Arnamagnæanum, in capsula Nr. 162, b, formæ maximæ, servatum.* — [2]) *sic (non* at*), mbr.* — [3]) *sic mbr.* — [4]) *sic (non* þik*), mbr.*

valhallar. en þeir bleckiaz eigi litt þuiat ualholl er eíngi en til gangr at hon syndiz smidut vera. syndiz eínvm konungi er rikti i suia riki oc nefndr er gylbi honum synduz a þeirre holl .d. hlida oc .l. en jnn vm eitt huert hlidit þotte honum mega ganga .dccc manna i senn en þeirra[1] var allt reyndar kuckl oc sionhuerfíng æsa. Her næst skulum ver skrifa ættboga noregs konunga eftir þui sem ver hofum fundit a bokum. Buss[2] het konungr austr i asia brædr hans hetv sua vili oc vee margir heidnir menn trvdu þa uera hímna guda. Son buss var odinn hann atte xx sonv er sva hetv þorr. florridi[3] attli hrungnír eínridi. semíngr. biorn. mele. oþinlame. balldr. skiolldr er fyrr var getít. vidarr. uale af honum tok nafn valland. asabragr. hermodr. haudr harduerr. Rymr Suikdagr af hans nafni tok nafn suia ríke. reirri. Skiolldr atte þann son er danr het vid hann er kennd danmork. Þessir allír vuxu upp austr í asia. en þa er ion postole hof sina predican gerdv þeir sína ferd higat i nordrhalfuna oc toku ser lond til byggíngar eftir þuí sem serhuerium bar hluti til hannda. þuí toku þeir þat nafn af alþydu at þeir uoru kalladir æsar er þeir voro kyniadir af asia lande.

---

[1]) *sic* (þra), *mbr.*; *rect.* þetta. — [2]) *sic mbr.*; *rect.* Burr. — [3]) *sic mbr.*; *rect.* hlorridi.

CORRIGENDA.

In tomo primo: *Pag.* 35[9], tempore *l.* uno tempore; 153[23], se *l.* inter se; 159[28], enmpares *l.* eompares; 197[21], hominis *l.* homines; 215[11], perfaeta *l.* perfecta; 225[11], poëticis *l.* poëtis; 227[16], desiderit *l.* desederit; 236 *not. lin.* 4, anomale *l.* anomalo; 237 *not.* 12, 756 *l.* 757; 262 *not.* 1, literæ *l.* syllabæ; 287[13], Thor *l.* Thori (ɔ: dativ.); 295[20], esset *l.* eesset; 317[9], subsidit *l.* subsidet; 321[9], bone *l.* bene; 329 *not.* 13, huatr *l.* huatt; 369[8], videret *l.* viderat; 379[21], eonstituamos *l.* constituamus; 398, *not.* 11, svír beygt *l.* suinbeykt; 419[12], Gunniæ *l.* Gunnii; 425[17], lupina *l.* lupa; 440 *not. lin.* 9, 177 *l.* 187; 443[25], eorvus *l.* eervus; 500 *not.* 2, 757 *l.* skerðe, 757; 504, *not.* 4, þer *l.* þar; 521 *not.* 18, (valdi, 757) *deleatur;* 564 *not.* 9, hafraska *l.* hafraka; 568 *not.* 10, kallhamrar *l.* kallhamarr; 573[11], böðfura *l.* böðfara; 582 *not.* 4, hræð *l.* hrøð; 590 *not.* 17, sie *l.* divise; 606 *not.* 2, spenndr *l.* spenner; 651 *not.* 2, synir, U. *deleatur;* 695[21], seeet *l.* secat; 704 *not. lin.* 6, aurens *l.* aureus.

In tomo secundo: *Pag.* 26[13], kveðandinn *l.* kveðandin; 29[26], scribentur *l.* seriberentur; 52 *not.* 4, monosyllabaram *l.* monosyllaborum; 133[6], ἀλλοίοθετα *l.* ἀλλοιόθετα; 133 *not. lin.* 8, in determ. *l.* indeterm.; 148[4], talr *l.* talar; 202[23], böl *l.* bol; 301[6], og *l.* ok; 346[4], *lectio* hoyrskra *incerta est;* 352´, *in margine* 284. 286. 288. *l.* 484. 486. 488.; 380[19], hefir *l.* hefr; 386 *not.* 1, m. *l.* m̄; 388[2], serð *l.* sverð; 402[15], ᛍᚴᚾᚦᛘᛆ *l.* ˈᚴᚾᚦᛘᛆ; 411[4], falli l. fall; 427[7], alldinn *l.* alldin; 428[10], *post* horna *deleatur* æða; 430[16], þvmal *forsitan legendum sit* þval *(mbr.:* þv̄al); *ibid. lin.* 24, Ævgv̇ *l.* Augv; 435[18], gvnn *l.* grvnn *(mbr.:* gv̂nn); 482[10], kler *l.* klør; 489[15], þena *l.* þerna; 531 *not.* 7, f ar *l.* f̊ar; 553 *not.* 2, Literæi nit. *l.* Literæ init.; 574[5—6], gunnaa *l.* gunnar, haugnr *l.* haugna; 577[21], var[3] *l.* var; 599[7], Vetr *l.* Vestr; 607[19], att *l.* ætt; 618[19], syrnar *l.* syruar.

